PL 232 K6
Kostentinīdī (comp.)
Muntaḫabāt

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Konstantinidi
Muntehabat-ı Âsâr-ı Osmaniye

منتخبات آثار عثمانیه

حضور شوکتموفور جناب تاجداری یه حالا مسندنشین صدارت عظما فخامتلو دولتلو عالی پاشا حضرتلریله شورای دولت رئیسی دولتلو کامل پاشا حضرتلری جانب عالیلرندن عرض وتقدیم بیوریلان تشکرنامه‌لر وسرقرنای حضرت شهریاری دولتلو نورس پاشا ومعارف عمومیه ناظری دولتلو صفوت پاشا وامور نافعه ناظری دولتلو ادهم پاشا واوقاف همایون ناظری دولتلو کمال پاشا ودولتلو جودت پاشا ودولتلو سامی پاشا حضراتنک ومؤلفین مشهوره‌دن ویسی ونرکسی وقره چلبی زاده ومصطفی نجیب وعاصم وعالی چلبی وپریزاده صاحب ونعیما ومحمد سعدالدین افندیلرک وشعرای بنامدن باقی وحشمت وراغب وروحی بغدادی وسروری وفهیم وسامی وعینی وفضولی وعاکف وشرف وفطنت ولیلا واسعد مخلص پاشا ونفعی وندیم ووهبی وسائره‌نک مؤلفات مرغوبه‌لرندن مأخوذ بعض موادمفیده وآثار منظومه اشبو مجموعه‌ده مندرجدر

ترتیب

قسطنطنیه‌دی

عن اعضای مجلس کبیر معارف

درسعادت

مکتب صنایع مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

سنه

۱۲۸۸

فهرست کتاب منتخبات آثار عثمانیه

صحیفه	اسامی کتب	مواد مندرجه	اسامی مؤلفین
٠٠١	ضروب امثال		واجد افندی
٠٠٩	قصه‌دن حصه	صبرسزلق	احمد مدحت
٠١٠	بودخی	آری ایله سنك	وعثمان جودی بکار
٠١٠	بودخی	ایکی تلکی	کذا
٠١١	بودخی	قورد ایله قوزی	کذا
٠١١	بودخی	دیو ایله ایکی تلکی	کذا
٠١٢	بودخی	ارسلان یاوریلری	کذا
٠١٤	بودخی	ایکی فاره	کذا
٠١٥	بودخی	هند پادشاهلرندن برینك مراقی	کذا
٠١٦	محاورات حکمیه	کشمیر شهرینك تنظیمنه دائر برفیلسوف ایله بر بوستانجینك محاوره‌سی	منیف افندی
٠٢٠	بودخی	برفیلسوف ایله برمالیه ناظری محاوره‌سی	کذا
٠٢٦	مجموعهٔ فنون	حکمای یوناندن سولون	کذا
٠٣٩	بودخی	حکمای یوناندن سقراط	کذا
٠٤٥	بودخی	حکمای یوناندن افلاطون	کذا
٠٥٢	اندلس تاریخی	بیان اسباب فتح افریقیه	ادهم پاشا
٠٥٥	بودخی	اسپانیانك احوال قدیمه‌سی	کذا
٠٥٧	بودخی	مرور اسلامیان باندلس	کذا
٠٥٨	بودخی	فلاحت	کذا
٠٦٠	بودخی	طب	کذا
٠٦٢	بودخی	جراحه	کذا
٠٦٢	بودخی	صیدله	کذا
٠٦٣	تاریخ دولت علیه	دولت علیه‌نك قوهٔ بحریه‌سی	جودت پاشا
٠٩٨	مجموعهٔ فنون	مواد حکمیهٔ تلاق	.....
١١٥	تقویم وقایع	دارالفنون عثمانی کشادنده ایراد اولنان نطق	صفوت پاشا
١١٨	منشآت عزیزیه فی آثار عثمانیه	صید تشکرینی حاوی مابین همایونه تذکره	عالی پاشا
١١٩	بودخی	محمود ندیم پاشایه جواب	کذا
١٢٠	بودخی	تبریکنامه	کذا

PL
232
K6

LIBRARY
APR 7 1965
UNIVERSITY OF TORONTO

973569

فهرست کتاب منتخبات آثار عثمانیه

صحیفه	اسامی کتب	موادمندرجه	اسامی مؤلفین
١٢٠	منشأت عزیزیه	تشکرنامه	عالی پاشا
١٢١	بودخی	سلیمان پاشایه جواب	کامل پاشا
١٢١	بودخی	تشکرنامه	فؤاد پاشا
١٢٢	بودخی	سرداراکرمه جواب	کذا
١٢٢	بودخی	تشکرمعی حاوی مابین همایونه تذکره	کامل پاشا
١٢٣	بودخی	محمود ندیم پاشایه جواب	کذا
١٢٣	بودخی	مدحت پاشایه مکتوب	کذا
١٢٤	بودخی	سلیمان پاشایه جواب	کذا
١٢٤	بودخی	کذا	کذا
١٢٤	قترینه تاریخی	ذکر مقدمات وقعه	یاقوواکی آرکیرو پولو
١٣٤	تاریخ دولت علیه	بعض تحقیقات	جودت پاشا
١٣٧	وقایع سلیمیه	ینکیچری فقره‌سی	مصطفی نجیب افندی
١٤٠	رموز الحکم	ترجمهٔ قصیده	سامی پاشا
١٤١	بودخی	درسر نمو بنی آدم وارتقای او بمدارج کمال	کذا
١٤٣	بودخی	درخصایص جوهر عقل	کذا
١٤٣	مغنی الکتاب	حکایه	نزهت افندی
١٥٣	ترجمهٔ تلماق	بر مملکتک طریق اعماری	کامل پاشا
١٥٥	بودخی	اهالیسنک حسن اخلاقی جهتیله تبک دیارینک	
...	..	کمال معموریتی وسکنه‌سنک رفاه وسعادتی	کذا
١٥٧	بودخی	سفینه‌نک اتاکیه ظنیله سالانته شهرینه	
...	..	مواصلتی	کذا
١٥٨	بودخی	وقایهٔ صحته دائر بعض نصایح	کذا
١٥٩	منشأت ویسی	توران شاهی عبدالله خان جنکیزی	ویسی
		خضرتلرینه مکتوب	
١٦١	بودخی	شیخ الاسلام صنع الله افندی یه مکتوب	کذا
١٦٢	بودخی	برصدیق وفاکاره مکتوب	کذا
١٦٣	بودخی	تصاویر شوق ومیلانه محبتی مبین مکتوب	کذا
١٦٤	بودخی	جالی زاده‌یه منصب تبریکنه دائر مکتوب	کذا
١٦٦	بودخی	وزیر اعظمه مکتوب	کذا

﴿ فهرست كتاب منتخباب آثار عثمانيه ﴾

صحيفه	اسامئ كتب	موادمندرجه	اسامى مؤلفين
١٦٨	معرفتنامه	حفظ لسان	ابراهيم حقى
١٦٩	بودخى	تقليل مقال	كذا
١٧١	نعيما تاريخى	دربيان ملك وسلطنت	نعيما
١٧٥	ابن خلدون	سكان بريه وقبائل وحشيه نك احوالى	صاحب
١٧٦	بودخى	قبائل عرب	كذا
١٧٨	بودخى	بدويت حضريتدن اقدم واسبق اولديغى بيانندهدر	كذا
١٧٩	بودخى	اصحاب سيف وقلمك رجحان وتفاوتى	كذا
١٨١	بودخى	امتعهٔ تجاره حددن زياده رسم وتكليف وضعى	كذا
١٨٢	بودخى	ملوك وسلاطينك تجارته ميل ورغبتلرى رعيته مضر اولديغى	كذا
١٨٥	عاصم تاريخى	بدأ نظامات عسكريه	عاصم
١٩٠	نركسى	ترتيب نصح وپند باوزيران ارجمند	نركسى
١٩٢	بودخى	نصيحت درتحرى وتدبروتأمل وتفكر	كذا
١٩٦	سير ويسى	جنيلرك قبول اسلامى	ويسى
١٩٩	سير نابى	واقعهٔ غزوة دومة الجندل	نابى
٢٠٥	همايوننامه	ساعى ونمامك كلام نفاق انجامن استماعدن امتناع واجب ايدوكن بيان	على چلبى
٢١٢	سليماننامه	فتح بغداد دارالسلام	قره چلبى زاده
٢٢١	تاج التواريخ	بيان كيفيت طلوع كوكبهٔ اقبال سعادت مآل خاندان عثمانى	محمد سعدالدين
٢٣٦	ديوان	درستايش مرحوم سلطان سليمان خان	باقى
٢٤٠	بودخى	غزل	كذا
٢٤٠	بودخى	غزل	جودت پاشا
٢٤١	بودخى	غزل	حشمت
٢٤١	بودخى	درستايش احمد پاشا والئ بغداد	راغب
٢٤٥	بودخى	غزل	كذا
٢٤٦	بودخى	غزل	كذا
٢٤٦	بودخى	درشان شريف سليمان پاشا	روحئ بغدادى
٢٤٩	بودخى	غزل	كذا

﴿ فهرست كتاب منتخبات آثار عثمانيه ﴾

صحيفه	اسامئ كتب	موادمندرجه	اسامئ مؤلفين
٢٥٠	ديوان	غزل	سامی پاشا
٢٥٠	بودخی	تموزيه	سامی
٢٥٤	بودخی	غزل	كذا
٢٥٥	بودخی	مهمل ومعجم تواريخ متفرقه	سروری
٢٥٥	بودخی	تاريخ قدوميه برای عالی پاشا	شرف خانم
٢٥٧	بودخی	غزل	كذا
٢٥٧	بودخی	غزل	صبحی بك
٢٥٨	بودخی	قصيدهٔ عدم	عاكف پاشا
٢٦٣	بودخی	غزل	كذا
٢٦٣	بودخی	غزل	عالی پاشا
٢٦٤	بودخی	غزل	بكه جی زاده محمد عزت
٢٦٤	بودخی	غزل	عينی
٢٦٥	بودخی	قصيده	فضولی
٢٦٩	بودخی	غزل	كذا
٢٦٩	بودخی	بهاريه برای سلطان محمود خان	فطنت خانم
٢٧١	بودخی	غزل	كذا
٢٧٢	بودخی	غزل	فؤاد پاشا
٢٧٣	بودخی	غزل	سليمان فهيم
٢٧٤	بودخی	غزل	كذا
٢٧٥	بودخی	غزل	قبولی پاشا
٢٧٥	بودخی	غزل	كامل پاشا
٢٧٦	بودخی	غزل	كمال پاشا
٢٧٦	بودخی	بهاريه در حق هبة الله سلطان	ليلا خانم
٢٧٨	بودخی	غزل	كذا
٢٧٩	بودخی	غزل	اسعد مخلص پاشا
٢٧٩	بودخی	غزل	كذا
٢٨٠	بودخی	غزل	كذا
٢٨٠	بودخی	غزل	كذا
٢٨١	بودخی	تخميس	كذا

﴿ فهرست كتاب منتخباب آثار عثمانيه ﴾

صحيفه	اسامئ كتب	موادمندرجه	اسامئ مؤلفين
٢٨٢	ديوان	غزل	مدحت پاشا
٢٨٢	بودخى	درستايش صدر سابق ابراهيم پاشا	انطاكيه‌لى منيف
٢٨٤	بودخى	غزل	كذا
٢٨٥	بودخى	ترجمهٔ خاتمهٔ ولتر	عينتابى منيف افندى
٢٨٥	بودخى	قصيدهٔ سلطان احمد	نديم
٢٨٩	بودخى	غزل	كذا
٢٩٠	بودخى	غزل	كذا
٢٩٠	بودخى	غزل	نزهت افندى
٢٩١	بودخى	درمدح مرحوم سلطان احمد خان	نفعى
٢٩٣	بودخى	غزل	كذا
٢٩٤	بودخى	غزل	نورس پاشا
٢٩٤	بودخى	غزل	وهبى

منتخبات آثار عثمانیه

مقدمه

هر بر لسان اجزای اصلیه وشیوهٔ مخصوصه‌سندن بشقه برده السنهٔ سائره‌نك بعض ادوات واجزاسندن مرکب اولدیغی حالده بر وقته قدر کسب شهرت واعتبار ایدوب بعده انقلابات زمان ایله ملل واقوام حقنده بعضاً واقع اولدیغی کبی علی التدریج محوومنقرض اولور فقط یرینه اکا قریب دیکر بر لسان قائم اوله‌رق اودخی منسوب اولدیغی ملتك حال وشاننه کوره تدریجاً کسب توسع وانتظام ایدر

جغرافیونك تحقیقاتنه نظراً روی ارضده بولنان طوائف مختلفه سکز یوز التمش لسان وبشبیك لهجهٔ مخصوصه ایله افادهٔ مرام ایدوب فقط بونلرك الك قدیمی قنغیسی اولدیغی آکلاشیله‌مامشدر لسان یونانینك اصلی بزجه مجهول اولان پلاژ وفینکه واسکی مصر وفارس و براهمه لسانی اولدیغی والمان واسلاو ولاتین لسانلری دخی براهمه لساننده‌ن مأخوذ بولندیغی ظن اولنور سالف الذکر سکز یوز التمش لسانك یوز اللی اوچی آسیایه واللی اوچی اوروپایه ویوز اون بشی افریقایه مخصوصدر فقط بونلردن چین وعرب وترك وفارسی وعبرانی و برهمن لسانلری آسیاده والمان وانکلیز وفرانسز وله وروسیه وروم ولاتین لسانلری اوروپاده وملز لسانی دخی قطعهٔ جدیده‌ده الك زیاده مشهور ومستعملدر لسان ترکی مقدملری پك ناقص وساده ایکن سلطنت سنیه‌نك تشکلندنبرو عربی وفارسی معاونتیله خیلی وسعت کسب ایلدیکی مثلا وعثمانلولرك فتوحات

عظیمه‌سی سایه‌سنده برقات دها شایع و منتشر اوله‌رق الیوم برنجی درجه‌ده اولان لسانلردن معدود بولنمشدر بو لسانك شیوه و تلفظ و افاده‌سنده زیاده لطافت اولوب بو جهتله دیکر لسانلردن پك چوغنه فائق اولدیغی السنهٔ سائره‌یه آشنا اولنلره روشنادر لسان ترکی اوزره یازلمش منظوم و منثور ادبیات کتابلری بی حد و حساب اولوب عثمانلولرك ملل سائره‌دن زیاده بو کامیل و رغبتلری وارد ربالخصوص متقدملری سلاطین و وزرا و امرای عسکریه و حتی نسادن پك چوق شعرا ظهور ایدوب خیلی آثار نفیسه براقمشلردر منظوم و منثور ادبیات عثمانیه‌نك برنمونه‌سی اولمق اوزره کرك فی زماننا و کرك ازمنهٔ سابقه‌ده یازلمش اولان بعض آثار مقبوله‌یی اشبو مجله‌ده جمع و ترتیب ایلدم و فائده‌سی نورسیدکان وطنه‌ده خی شامل اولمق ایچون اک سهل و ساده اولنلرینی ابتدایه وضع ایدوب مغلق و مصطلح اولنلرینی علی مراتبهم اشاغی طرفه تحریر ایلدم منتخبات مذکوره‌نك انشاسندن بشقه موضوع بحثلری اولان موادك مفید و منفهم اولمسنه اعتنا ایلدیکمدن تاریخ و سائره‌جه معلومات نافعه‌یی شامل اولان مقالات مفصله‌یی کاملا درج و تسطیر ایلدم ولی نعمت بی‌منتمز پادشاه معارفپرور و شهریار مراحم کستر افندمز حضرتلرینك خلاصهٔ افکار شفقت آثار ملوکانه‌لری انتشار علوم و فنونه مصروف و نتیجهٔ آمال مرحمت اشتمال تاجداریلری هر صنف تبعهٔ شاهانه‌لرینك حصول سعادت حاللری قضیهٔ خیریه‌سنه معطوف ایدوکی مسلم و شونیات خیریهٔ ملوکانه‌نك حیز فعله ایصالی معارف نظارت جلیله‌سنه رونق‌فزا دولتلو صفوت پاشا حضرتلرینك وساطت و دلالت اصفانه‌لرینه متوقف اولدیغی امر غیر مبهم اولدیغندن مشهود عالمیان اولان الطاف و عنایات سنیهٔ جناب پادشاهیلری و ناظر مشارالیه حضرتلرینك بو بابده مبذول اولان همم جلیله‌لری عاجزلری کبی وطنه اللرندن کلدیکی قدر خدمت ایتمك آرزوسنده بولنانلره بادیٔ شوق و غیرت اولمغله وجیبهٔ ذمت عبودیتم اولان دعای تزاید ایام عمر و اجلال جناب ملوکانه‌نك تذکاریله ختم کلام ایلرم

درقریهٔ قاضی فی ۲۹ تموز سنه ۱۲۸۸

قسطنطنیدی

عن اعضای مجلس کبیر معارف

※ ضروب امثال ※

الدن کلن خیری دریغ ایتمه ※ آز طمع چوق زیان کتورر ※ اوممدیغك طاش باش
یارار ※ ایلك آتدیغی طاش اوزاق دوشر ※ اویور یلانك قویروغنه باصمه ※ اوکدق
حاجی یی دوه اوستنده یلان صوقر ※ آلمه مظلومك آهنی چیقار آهسته آهسته
※ انسانك آلاجه‌سی ایچنده در ※ اوفکه بالدن طاتلیدر ※ اوفکه ایله قالقان زیان ایله
اوتورر ※ آزویرن جاندن ویرر چوق ویرن مالدن ※ استیانك بریوزی قاره ویرمیانك ایکی
یوزی ※ آرایان مولاسنیده بولور جزاسنیده ※ اوکوز اولدی اورتاقلق ایرلدی ※ اوکسز
چوجق کندی کوبکنی کندی کسر ※ آز یده بر خدمتکار طوت ※ الله هر کسك قلبنه
کوره ویرر ※ انصاف دینك یارسیدر ※ آلتون کبی اولان آدکی باقر ایتمه ※ اوزاقدن طاوللك
سسی خوش کلیر ※ الك ایله قویمدیغك شیئه طوقونمه ※ ادبسزدن عرضکی صاقون
آل ※ انسان طاشدن پك کلدن نازکدر ※ انسان نسیاندن خالی دکلدر ※ آخشامك
خیرندن صباحك شری یکدر ※ ایتدیکك خیر اورکوتدیکك قورباغه دکل ※ ال یاره‌سی
اوکلور دیل یاره‌سی اوکلمز ※ ایکندیی کندوکه صوق چوالدوزی ایله ※ آثار صنعتی
اولاده میراث قالور ※ اولوسوزی دکلیان اولویه قالور ※ ایکی کشی لقردی ایدرکن
اوچنجی اولمه ※ اینجه الیوب صیق طوقومه ※ ایل ایلدن اوستوندر عرشه چیقنجه‌یه دك ※
ال اوزادیلان یره آیاق اوزدلمز ※ ایل ایچون یانمه ناره یاق چبوغك صفاکی اره ※ ایل
یومروغنی یمیان کندینی قهرمان صانور ※ ایلك بجدیکی کپریدن بزده کچرز ※ ایلك اغزی
طوربه دکلکه بوزه‌سن ※ اوکسزه آجر چوق اما اتمك ویرریوق ※ اتمکك بیوکی خمیرك
چوغندن اولور ※ آش طاشنجه کفچه‌یه بها اولمز ※ ایشدن آرتمز دیشدن آرتار ※ اوچان
قوشدن امداد اومار ※ آغلمیان چوجغه ممه ویرمزلر ※ امرود آغاجندن اوزاق دوشمز ※
آبجی بادنجانی قراغی چالمز ※ احتمالدر پادشاهم بلکه دریا طوتوشه ※ آچ کزمکدن ایسه
طوق اولمك اولادر ※ اوله‌نك مالیده برابر اولور ※ ایولکه کلمك اوله کلمش اوله کیدر ※
اصلانمشك یغموردن پرواسی اولور ※ آچه قطویی سویلدرسك کوتویی ※ آت آلان
اسکداری بچدی ※ اسریك دوه‌نك چولی اکری کرك ※ آکسونلربنی برچوروك الما
ایله ※ آغاج فدان ایکن اکلور ※ آلت ایشلر ال اوکنور ※ اتمك چیکنمینجه یوتلمز ※ ایپیله
قیویه اینلمز ※ آچ ایله اجلالی سویلشور ※ آنجه جق اشکه کیم اولسه بنر ※ آلنم آچق یوزم
پاك ※ آغزنده بقله اصلانمز ※ آله جق ایله ویره‌ملك اودنمز ※ آیاغی صویه ایردی ※ اهل
کیفه آچدرمه قطونك قپاغنی ※ ارنلرك صاغ وصولی اولمز ※ آتش ایله یموغك اویونی
اولمز ※ اشك قوجامق ایله طوله باشی اوله‌مز ※ آچ طاوق کندینی آرپه انبارنده کورر ※
اوراسن ساقی گلچهره‌نك ابرامی بیلور ※ اوق میداننده بخور یاقمغه بکزر ※ یکی جامع
اره‌سنده قالمش ییمازه بکزر ※ انسان کاه اولور طاغی قالدیرر کاه اولور طوبی

قالدیره‌مز ☼ آتش اولمدلق جرمك قدر یر یاقرسن ☼ آغاجد چیقسه یاپوشی یرده قالمز ☼
اوجوزاتك یخنیسی طاتسز اولور ☼ اوجوز سرکه بالدن طاتلیدر ☼ اوکسزی دوکمشلر
وای آرقم دیمش ☼ اورمسك عقیده‌یی مسکی بهاسنه ☼ ایکی جانباز بر ایپده اوینامز ☼
ایکی قارپوز بر قولتوغه صغمز ☼ ایکی ال بر باش ایچوندر ☼ آق اقچه قره کون ایچوندر ☼
ایواز قصاب هپ بر حساب ☼ اکری اوتوره‌لم طوغری قونشه‌لم ☼ ایکی آت بر قازیغه
باغلنمز ☼ آقر صوم دارطوتمز ☼ ایلدن وفا زهردن شفا ☼ اوچاملر بارداق اولدی ☼ آت
صاحبنه کوره اشر ☼ نعلی سوکلمش آت آرار ☼ ات قانلی کرك ایکیت جانلی ☼ ات
طرنقدن آیرلمز ☼ اناسنه باق قزینی آل ☼ اغزکی خیره آچ ☼ آماسینک بارداغی بری اولمز
ایسه بری دخی ☼ ارذل حاضره قلمش دعای ☼ امرودك صابی وار اوزمك چوپی ☼ اون
چوالی کبی اوردقچه طوزور ☼ اوجنی بولدم یاغه باله ویر ☼ ال او تمك ایله آغز اشمز ☼
ایولکه ایولك هر کشینك کاری ☼ کملکه ایولك هر کشینك کاریدر ☼ ایولك ایله آت
دکزه‌باق بیلمز ایسه خالق بیلور ☼ ایکی کشی دیدن چقنجه بر کشی جاندن چیقار ☼
اورومه‌سنی بیلمیان کلب قیونه قورد کتورر ☼ الك ایله ویر اایاغك ایله اره ☼ اجل کلدی
جهانه باش اغریسی بهانه ☼ امام اوندن آش اولور کوزندن یاش ☼ اکنی باللوا تمه ☼ اورعبالویه
آره‌زندن صوصزمز ☼ اوزم چوپسز اولمز ☼ ایکیت اقبیله آکلور ☼ امانه قلیج قالقمز ☼
ایلمی یمان بکمی یمان ☼ الکدن کانی کیرو براقه ☼ ایکی صوبر اتمك یرینی طوتار ☼ آتش
دوشدیکی یری یاقر ☼ ایپداون سرمه ☼ ایلکی پازاره چیقدی ☼ اتمکنی طاشدن چیقارر ☼
آرتق مال کوز چیقارمز ☼ آچ اسنز عاشق کرینور ☼ یوایش آلتی آیده چیقار ☼ اونسخه‌نك
ازده‌صوینی ایچ ☼ ایلده عادت بزده بدعتمی ☼ ایکندیدن صکره دکان آچمغه بکزر ☼ ایکنه
ایله قیوقازمغه بکزر ☼ ایل ایله کلن دوکون بیرامدر ☼ اوده‌کی بازارلق چارشویه اویمز ☼
اویمزی اله‌دك الکزی آصدق ☼ اوقزی آتدق یایمزی آصدق ☼ آزاجق آشم غوغاسز
باشم ☼ انکاك جانی یانجه آتدن یوروك اولور ☼ آت اولور میدان قالور ☼ ایکیت اولور شان قالور ☼
اسکی دوست دوشمن اولمز ☼ ایکی آرسلان بر پوسته یاقشمز ☼ آچدرمه چوالك اغزینی ☼
آستاری یوزندن بهالی ☼ آجی آجی‌یی دفع ایدر ☼ آقه‌جق قان طمرده طورمز ☼ امانته
خیانت اولمز ☼ آدامق ایله مال توکنمز ☼ ایپ اوجی ویرمه ☼ آلتی قوال اوستی ششخانه ☼
ایناننه دوستکه صمان طولدیرر پوستکه ☼ ایچ دیدیلرسه چشمه‌یی قوروت دیمدیلریا ☼
آرقدسنده یمورطه کوفه‌سی یوق یا ☼ آره‌مزدن قره کدیمی کچدی ☼ آتش قیش کونك
میوه‌سیدر ☼ ایکی چپلاق حامده یراشور ☼ اکری کمی طوغری سفر ویرر ☼ انسان انسانه
لازم اولور ☼ ایریشور منزل مقصودینه آهسته کیدن ☼ تیز رفتار اولانك پاینه دامن
طولاشور ☼ ایلدن کلنه اوکون اولمز اوده وقتنده بولنمز ☼ اوغلن آلدی اویونه کتدی
چوبان آلدی قیونه کتدی ☼ ایل ایلك آینه‌سیدر ☼ آی آیدن حساب بللی ☼ اسکی حمام

اسکی طاس ❊ آی ایشغنده جویز صاتلمز ❊ اجلسز قول اولمز ❊ اجلنه صو صامش ❊ ایلك
پازار بازاردر ❊ اغزکی بویرازه آچ ❊ الك ترازوسی یوقدر ❊ انسان احسان قولیدر ❊ ایلچی یه
ذوال یوقدر ❊ انسان انسانك شیطانیدر ❊ الله دیین محروم قالمز ❊ آز چوغه تابعدر ❊
اول زحمت چکن صکره راحت ایدر ❊ ایولك بیلمین آدم آدم صایلمز ❊ الله قرنداشی قرنداش
یراتمش کیسه‌سنی ایرو یراتمش ❊ آل قشاغی کیر آخوره یاره‌سی اولان قوجنور ❊ آتشدن
اشد در انتظار ❊ اول دوشون صکره سویله ❊ ایو سویلرایسه‌ك ایو اشیدرسن ❊ کوتو
سویلرایسه‌ك کوتو ایشدرسن ❊ اکیجی یغمور استر یولجی قوراق ❊ آرقه‌سی محرابده در ❊
اسکی یه رغبت اولیدی بات پازارینه نور یاغردی ❊ اتمکدن قاشق اولور اماهر یوغوردك
حقنه کوره دکل ❊ بیوك لقمه یه بیوك سوز سویله ❊ پشمش آشه صوغوق صو قاتمه ❊
بو کونکی ایشکی فردایه براقمه ❊ بو کونکی یمورطه یارنکی طاوقدن یکدر ❊ برپاره ایچون
یلدزه کمند آتار ❊ برآغزدن چیقان بیك آغزه یاییلور ❊ بال بال دیمك ایله آغز طاتلیلنمز ❊
بال طوتان پرمق یلار ❊ بالق باشدن قوقار ❊ برشیئك دیبنه طرو اکمه ❊ باشه کلن چکیلور ❊
بر مشتری ایچون دکان آچلمز ❊ برقیوندن ایکی پوست چیقمز ❊ برکوتونك یدی محله یه
ضرری طوقنور ❊ بورجلی اولمز بکزی صرارر ❊ پاره‌یی ویرن چلار دودکی ❊ بیرجیدن
صورقرلنغجك ضرر ینی ❊ بو بر کیدشکه احتمال عودتی یوق ❊ بو یله ایام غمك بویله
اولور نوروزی ❊ بو قدر قصور رقاضی قزنده ده بولنور ❊ پك قورجالمه سوجه‌یی چبان
ایدرسك ❊ پنجشنبه‌نك کلشی چهارشنبه دن بلّیدر ❊ بیلورز سنك نه قماش اولدیغکی ❊
بیوك باشك بیوك اولور اغریسی ❊ بیك نصیحتدن برمصیبت یکدر ❊ بو سجاغه قارمی
طیانور ❊ بلکه آتی اوستندن ایو چیقار ❊ بوش لقردی قرن طیورمز ❊ بخشش آتك
دیشنه باقلمز ❊ بردالده طورمز ❊ پرنجی صو کوتورمز * برچیچك ایله یاز اولمز ❊ بربولتله قیش
اولمز ❊ باب توکلدن آیرلمه ❊ باب رضاده بولون ❊ بیلنور قدر عبا موسم باران اولسه ❊
برعبام وار آتارم نرده اولسه یتارم ❊ بزد کرمنك اونده دکلز اونده یز ❊ بن دیرم بیرام
هفته‌سی او دیر منقل تخته‌سی ❊ بو برقو یرقلی یلدزدرهر زمان طوغمز ❊ بر یاریقلمیجه
بر یار یاپلمز ❊ پلاوی ییین قاشغنی یانده طاشور ❊ بری ریری باقر قیامت آندن قوپار ❊
بلبلی آلتون قفسه قویمشلرینه آه وطنم دیمش ❊ برآقچه ایله طقوز حمام قبه سی یاپلمز ❊
بکمین قزینی ویرمسون ❊ باجی قزی دها طاتلی ❊ بولدك بال آلاجق چیچکی ❊ بر پره ایچون
یورغان یاقر ❊ پموق ایپلکیله باغلادیلر ❊ برموم الده درد که یان ❊ بکا مثل اوقیور ❊ پك
اینجلمه قوپارسن ❊ بول بول ییین بل بل باقر ❊ پاپوش بولورسه بیرام ایدر ❊ باغبان برکل
ایچون بیك خاره خدمتکار اولور ❊ برقاشق ایله طقوز آبدال بچنور ❊ بورجت یوغیسه
کفیل اول ایشك یوغیسه وصی اول ❊ بورج ویرمك ایله یول یورومك ایله توکنور ❊
براوده ایکی خروس اولنجه صباح کیج اولور ❊ برکوننك رزق ایچون ایکی کون چالیشلی ❊

بوقلمون کبی رنکدن رنکه کیرر ✻ بوز اوستنده یازو یازمغه بکزر ✻ بو اویونده صقالی
بتدی ✻ بر طاش ایله ایکی قوش اورلمز ✻ بیوکی دوك که کوچکده عبرت السون ✻ بردن بره
کلن دولتده خیر یوقدر ✻ برشیئك اوکنه باقه صوکنه باق ✻ باشه یازیلان کلور ✻ تکیه یی
بکلین ایچر شوربایی ✻ تجربه دیوارلندی قپاغنی بولدی ✻ تره جی یه تره صاتلمز ✻ ترکك
عقلی صکره دن کلور ✻ تیمور طاونده دوکلور ✻ تك کورکله مهتابه چیقار ✻ تنبله ایش
بیورکه سکا نصیحت ویرسون ✻ تیمارسپاهیسی زوکر تلنیجه اسکی دفتری یوقلر ✻ تازینك
طوپال اولدیغی طوشانك قولاغنه دکمش ✻ ثبوت بولمیان سوز حقنده آغز آچمه ✻ ثوابدن
قاچکه کناهه کیرمیه سن ✻ ثابت قدم اول هر کارده ✻ جامع ییقلمش اما محراب یرنده ✻
جامع طورر کن مسجدده نماز قلنمز ✻ چوجق ایله یوله کتمه یوکك دوشرسه کوزلر ✻ چوجق
بیوردلی اوصلانور ✻ چالمه قپویی چلارلر قپوکی ✻ چوق نازعاشق اوصاندرر ✻ چوروك
بنا تمل طوتمز ✻ چوقلغه طروصاچلمز ✻ جنس جنسه میل ایدر ✻ چالمدن اوینار ✻ جن ایله
شیطان بردکلدر ✻ جن طوتانه برنسخه یتر ✻ جان ویرمینجه جانان اله کیرمز ✻ چیویسز
تخته یی روزکار آلور ✻ چشم انصاف کبی کامله میزان اولمز ✻ کشی نقصانتی بیلمك کبی
عرفان اولمز ✻ جفایی چکمین عاشق صفانك قدرینی بیلمز ✻ چوق قارشدرمه چیان
اوغلی چیقار ✻ جمله یه مخالفت قوه خطادندر ✻ چیك ییدمکه قارنم اغریسون ✻ چویرقاز
یانمسون ✻ جزای عملکدر چك ✻ چاکنه اوت طیقه دیلر ✻ جومرد ایله ناکسك خرجی
بردر ✻ چیقمدق جاندن امید کسلمز ✻ چرکابه طاش اتمه ✻ چوجقدن آل خبری ✻ جان
بوغازدن کلور ✻ جان جانه باش باشه ✻ چیوی چیوی یی سوکر ✻ جان جانك یولداشیدر ✻
چوبان ارمغانی چام ساقزی ✻ چوق بیلن چوق یاکلور ✻ جمله نك مقصودی بر اما
روایت مختلف ✻ جامع نقدر بیوك اولسه امام بیلدیکنی اوقور ✻ چوق یاشایان بیلمز چوق
کزن بیلور ✻ حیله ایله ایش کورن محنت ایله جان ویرر ✻ حق سوزه مجنون دخی راضی
اولور ✻ حق دینجه آقر صولر طورر ✻ حاجی مکه ده درویش تکیه ده یاقشور ✻ حق سوز
آجی اولور ✻ حر اوردی خرمن صاوردی ✻ حاضر یمکه طاغلر طیانمز ✻ حلال مال ضایع
اولمز ✻ حبه یی قبه ایتمه ✻ حمامه کیرن ترلر ✻ حسد قلب عدو اطفله زائل اولمز ✻ حیله کارك
کوزی یاشلی اولور ✻ حلب اوراده ایسه آرشون بوراده ✻ حاضرمزارك اولوسی ✻
حاکمسز حکیمسز بلده ده طورمق جائز دکلدر ✻ حکم غالبکدر ✻ خیر ایشنه قارشمه ✻ خیار
آچمسیله النان مرکبك اولومی صودندر ✻ خصمك قرنجه ایسه ده کندینی مردانه
طوت ✻ خصم خصمه مولود اوقومز ✻ خسته یه شوربا صورولورمی ✻ خام امرود کبی
بوغازده طقلمه ✻ خرمن صوکی درویشلرکدر ✻ خوی جانك التنده در ✻ خرسزك
چوغالمسی صو باشنك اهمالندندر ✻ خرسزاودن اولور ایسه بولنمسی مشکل اولور ✻
خانه آلمه کندوکی همسایه آل ✻ خائن آدم قورقاق اولور ✻ دردینی صقلین درمان بوله مز ✻

دوكش آرسنده يومروق ارانمز ☼ دوست ايله يى ايچ آلش ويرش ايتمه ☼ دوستلق قنطار ايله آلش ويرش مثقال ايله ☼ درەيى ياردن اوچوران برطوتام اوتدر ☼ دوەدن بيوك فيل وار ☼ دكزى يكردە چايدە بوغلور ☼ دكزى ياقەمز ايسەمدە جوزلديرم يا ☼ دوكون اوينى بيلمز چناق چوملك طاشور ☼ دكزە دوشن يلانە صاريلور ☼ دوست اغلدر دشمن كولدورر ☼ د آباغ بكنديكى دريى يردن يرە اورر ☼ دكزدە بالق پازارلق اولمز ☼ دلى بال قباغندن اولمز ☼ دشمنە فرصت ويرمە ☼ ديلك كمكى يوقدر ☼ دلى يە هركون بيرامدر ☼ دشمنى زبون ايدن مدارادر ☼ دانشان طاغى آشمش ☼ دانشميان يولى شاشمش ☼ دلى يە طاش آتمه ☼ دوشديكك يردن قالق ☼ ديبسز كيله بوش انبار ☼ دواسز درد اولمز ☼ دون جن اولوبدە بوكون آدم چارپمە ☼ دوەجى ايله كورشن قپوسنى بيوك آچر ☼ دمياطە كيدركن اودەكى بولغوردن اولدق ☼ دنيا بر ياغلى قويرقدر ييە بيلنە عشق اولسون ☼ دلنجى يە برخيار ويرمشلر اكرى ديو بكنمامش ☼ دلنجى براولسە شكرايله بسلنور ☼ دلنجك يوزى قارە طوربەسى طولو ☼ دستى يى قرند. برصويى كتورندە ☼ دعوتە اجابت لازمدر ☼ دنيا قزغان بن كفچە ☼ دلكنك طولاشوب كلەجكى كوركجى دكانيدر ☼ دلكى دلكيلكنى اكلاتنجەيە دك پوست الدن كيدر ☼ درزى يە كوچ ايكنە مباشمدە ☼ درزى كندى سوكوكنى ديكەمز ☼ درت اوجنى قوى ويردى ☼ دوشدك ايسە طپراغە صارل ☼ درويشك فكرى نە ايسە ذكريدە اودر ☼ دعواجك قاضى اولور ايسە ياردمجك الله اولسون ☼ ذوقى خمارينە دكمز ☼ دليل اولور طمعكار آدم ☼ رقيب اولسوندە نە يوزدن اولور ايسە اولسون ☼ رافدەشكروار اماسنك اغزكە كورە دكل ☼ روزكارك اوكنە دوشن ياكلور ☼ رغبت كوزل ايله زنكنەدر ☼ زمان سكا اويمز ايسە سن زمانە اوى ☼ زيتون ياغى كبى اوستە چيقار ☼ زروە تأويل كوتورمز ☼ زورە طاغلر طيانمز ☼ زور اويونى بوزار ☼ زور ايلە كوزللك اولمز ☼ زنكنك كوكلى اولنجەيە دك فقرانك جانى چيقار ☼ زوكرتدن صاقن كچ زنكنە طوقن كچ ☼ زنكين عربەسنى طاغدن آشورر زوكرت اوەدە يولنى شاشورر ☼ سوريدن آيريلان قيونى قورد قپار ☼ سو يلميندن دكلين عارف كرك ☼ سوروب كيت ديمامشلر كوردە كچ ☼ سن كيدركن بن كليورايدم ☼ سرچەدن قورقان طروا اكمز ☼ سرويرر سرويرمز ☼ سكوتك موسيقى يرينە بكز ☼ سيل كيدر قوم قالور ☼ سن قزان سن يى ☼ سپتدە يموق يوق ☼ سو يلمينە باقە سو يلدنە باق ☼ سوز بر الله بر ☼ سلامت انسان حفظ لسان ايله در ☼ سو يلديكى لقردى بر انجير چكردكنى طولدرمز ☼ سنك يكمزجى يى طانور ☼ سنك كوچكدر اما معدە بولاندرر ☼ سرمايەيى كدى يە يوكلتدى ☼ سورنادە پيشرو اولمز ☼ سوز آياغە دوشدى ☼ شريعتك كسديكى پرمق آجيمز ☼ شجاعت قيافت ايله دكلدر ☼ شاب ايلە شكر بردكلدر ☼ شيشە يى طشندن يلار ☼ شيطان قولاغنە قورشون ☼ شيطان عذابدە كرك ☼ شيق شيق ايدن نالچەدر ايش بتورن آچەدر ☼ صادق دوست

اقربادن یکدر٭ صویی بارداقده کمی یی دیوارده سیر ایتملیدر٭ صاحبسز تختدیی یل
آلمز ایسه سیل آلور٭ صبر ایله قورق حلوا اولور٭ صوك پشمانلق فائده ویرمز٭ صاغر
ایچون ایکی کره قامت اولنمز٭ صقالکی دکرمنده می آغرتدك٭ صاقنلان کوزه چوپ
دوشر٭ صویی چکلمش دکرمنه دوندی٭ صمان آلتندن صو یورودر٭ صاحبی راضی
اولور دلال راضی اولمز٭ صباحکی ییه جککی بوکوندن دوشنمه٭ صوفی صوغان ییمز
بوالسه قبوغنی قومز٭ صویی کورمدن پچازکی صوامه٭ صباح اوله خیری کله٭ صبر
ایدن قوزانی مولاسور٭ صو کوچکك سوز بیوکندر٭ صو بولانمینجه طورلمز٭ صو
اویور دشمن اویومز٭ صویه پرنج صالنمز٭ صوره صوره کعبه بولنور٭ صاغر ایشتمز
یاقشدرر٭ صکره یه قلان طوکا قالور٭ صورته باقه سیرته باق٭ صاقله صمانی کلور
زمانی٭ صبرك صوکی سلامتدر٭ صدقه ویره نك عمری اوزون اولور٭ ضرورتده تیمم
جائزدر٭ ضایع اولمزمیری مالیدر٭ ضایع اولمز ایولك٭ طاتلی سوز ییلانی دلکندن چیقار٭
طقوز ابدال بر قاشق ایله کچنور٭ طقوز آیك چهارشنبه‌سی بر آرده‌یه کلدی٭ طاغده کی
کلور باغده کنی قوار٭ طوغری سویلیانی طقوز کویدن قوارلر٭ طبلکار باشنده کنی
صتار٭ طمعکار وار ایکن طولاندریجی آج قالمز٭ طاش آتوبده قولونی یورولدی٭
طوشان طاغه کوسمش طاغك خبری اولمامش٭ طقوز اوکسز ایله بر مغاره ده می
قالدك٭ طوپال اشك ایله کاربانه قارشمه٭ طاغ طاغه قاوشمز انسان انسانه قاوشور٭
طاغ یورومز ایسه عاشق یورر٭ طاغ طوشانسز اولمز٭ طوشانه قاچ تازی یه طوت٭
طقوز کورك بر دکنکی٭ طامدن دوشن حالدن بیلور٭ طوق آجك حالندن بیلمز٭
طوق آغرلمه‌سی کوجدر٭ طاشی صیقسه صوینی چیقارر٭ طاشی کدکنه قویدی٭
طملایه طملایه کول اولور٭ طمعکارك کوزینی طپراق طیورر٭ طاشدن اتمکنی چیقارر٭
طاش یرنده آغردر٭ طورپك صقندن سیرکی یکدر٭ طاشمه صو ایله دکرمن نقدر
دونر٭ طوغرینك یاردمجیسی اللهدر٭ طار یرده تمك یمکدن ایسه بول یرده طیاق
یمسی یکدر٭ طاغ طاغ اوستنه اولور اما او او اوستنه اولمز٭ ظهوراته تابع اول٭ ظاهره
حکم اولنور٭ عارف اولانه یتر بر کل قوقلاق٭ عقلسز باشك زحمتنی آیاق چکر٭ عقلدن
خارج ایش طوتمه٭ عالم اغیاردن خالی دکلدر٭ عجله ایش شیطاندن قارشور٭ عاریت
آته بنان تیز اینر٭ عقله کلمین باشه کلور٭ عقل یاشده دکل باشده‌در٭ عربه قیرلنجه یول
کوسترن چوق اولور٭ عجم قلیجی کبی ایکی طرفدن چالار٭ عذری قباحتندن بیوك
٭عبادتده مخفی قباحتده٭ عباس یولجیدر٭ علم صاحبنی عزیز ایلر٭ عاشقه بغداد اوزاق
دکلدر٭ عاشقه نشان درویشه برهان٭ عارفه بر اشارت یکدر٭ عارسزندن عارلنور
چولده کیر صاللنور٭ عقللو دشمن عقلسز دوستدن یکدر٭ عرفه کونی یلان سویلیانك
بیرام کونی یوزی قاره چیقار٭ عاشق کندینی کور صانور درت طرفنی دیوار

صانور ✽ غریب قوشك یواسنی الله یاپار ✽ غریب ایكیتك دیلی قصدیونی اكری اولور ✽
غربتده اوكوزك حمامده تركی سویلمكه بكزر ✽ غوغا بزم یورغانك اوزرینه ایمش ✽
غوغاده قلیج اودنج ویرلمز ✽ غضب كلنجه عقل كیدر ✽ غریبك دوستی اولمز ✽ غیرت
ایماندندر ✽ غائبه حكم اولنمز ✽ فلكك كرم وسردینی كورمش ✽ فلك بویا كیمنه قاون ییدرر
كیمنه كلك ✽ فلكك چنبرندن كچمش ✽ فقر الق آتشدن كوملكدر ✽ فول یوق یورطه
یوق ✽ فرصت یوقسزلغیدر ✽ فرصتی فوت ایتمه ✽ فرقتك صوكی وصلتدر ✽ قازكلن
یردن طاوق اسركنمز ✽ قونشونك طاوغی قونشویه قاز كورینور ✽ قنغی طاش قتی ایسه
باشكی اكا اور ✽ قنغی كون وار كه آخشام اولمدق ✽ قپودن قوسك باجه‌دن دوشر ✽
قازمه قیویی كندك دوشرسن ✽ قرمانك قیونی صكره چیقار اویونی ✽ قودیسونلر
شاهك بو طاغده باغی وار ✽ قورینك یانده یاشده یانار ✽ قارده كزده ایزكی بللو ایتمه ✽
قپو الله قپوسیدر ✽ قرنجه قدر نجه ✽ قلبدن قلبه یول واردر ✽ قولسز كیرن حقسز چیقار ✽
قرنی طوق كوزی آج ✽ قردیغك جویز بیكی پكدی ✽ قیلدن نم قپار ✽ قازی قوز آكلار ✽
قیلی قرق یارار ✽ قان آلاجق طمری بیلور ✽ قلعه ایچندن فتح اولور ✽ قاره خبر تیز ایرشور ✽
قول قصورسز اولمز ✽ قیریلان قاب یرینی طوتمز ✽ قرانلقده كوز قردیغنی كیم بیلور ✽
قرق عربك عقلی بر انجیر چكردكنی طولدرمز ✽ قرنجه‌نك قنادلنمسی زوالنه اشارتدر ✽
قورد قوجاینجه كوپكك مسخره‌سی اولور ✽ قیونك بولمدیغی یرده كچی‌یه عبدالرحمن
چلبی دیرلر ✽ قاشقی هركس یاپار اما صاپنی اورته یرینه كتورمز ✽ قرق ییلك باشنده
بر خرسزلغه چیقدق آی آخشامدن طوغدی ✽ قورقولی رؤیا كورمكدن ایسه اویانق
یاتمسی خیرلودر ✽ قوزغونه كوزل كیمدر دیمشلر بنم یاورولرمدر دیمش ✽ قزی كندی
هواسنه براقسه‌لر یا بر زورنه باشی‌یه وارر ✽ قارتاله براوق طوقنمش ینه كندی یله‌سندن
✽ قومه مختی جسورایدرسن ✽ قناعت توكنمز خزینه‌در ✽ قسمتده وار ایسه قاشغمزده
چیقار ✽ قیاغی یین مانده‌یی جیبنده طاشور ✽ قبول اولنمیه‌جق دعایه كمسه آمین دیمز ✽
كل دیكنسز سنبل شكنسز اولمز ✽ كلنی ابتیان دیكنینده استر ✽ كرمسز كبارك فقرادن
فرقی نه ✽ كیرمز كیسه افندی ایله قولك آرهسنده ✽ كیرمزدن اول چیقاجغنی دوشون
✽ كشی حالنی بیلسه خوش دكلی ✽ كیمك دوه‌سی كیمك دعاسی ✽ كوكندیكمز طاغلره
قار یاغدی ✽ كشی طوغدیغی یرده دكلدر طویدیغی یرده‌در ✽ كوزدن ایراق اولان
كوكلدن دخی ایراق اولور ✽ كوكل كیمی سور ایسه كوزل او در ✽ كشی سودیكنك
یامدحنده یا ذمنده ✽ كیسه‌نك كرتولكی كیسه‌یه بولاشمز ✽ كوتو كلمینجه ایونك قدری
بیلنمز ✽ كوس دكلین طاوله قولاق ویرمز ✽ كوتوسوز كم اچقه صاحبنكدر ✽ كسمه دیكك
الی اوپده باشنه قوی ✽ كشینك آدی چیقمقدن ایسه جانی چیقمسی یكدر ✽ كل اولور
صرمه صاچلی اولور ✽ كور اولور بادام كوزلی اولور ✽ كل دینیلان یره كلمكه عار ایلمه ✽

کلمه دینیلان یره کیدوبده یرینی طار ایلمه ٭ کوپکی اولدور نه‌سوروردز ٭ کوپکی آك
چوماغی یانکه قوی ٭ کدی اوزانه‌مدیغی جکره مردار در ٭ کدی بولمیان یرده فاره
چوق اولور ٭ کوز کورمیجه کوکل قاتلنور ٭ کشی دوشدیکی یردن قالقار ٭ کون
طوغمدن نه‌لر طوغر ٭ کشی رفیقندن آزار ٭ کولمه قونشوکه کلور باشکه ٭ کشی ایتدیکنی
بولور ٭ کوزدن سورمه‌یی چالار ٭ کور کورمز اما سزر ٭ کوز یاغ اولمز ٭ کمانکش
نه‌ری کیدر ٭ کسکین قلیچ قاننی کسمز ٭ کسکین سرکه قابنه ضرر ٭ کلك قدرینی بلبل
بیلور ٭ کرمك آربه ترلاسی کبی یاندم ٭ کاه اولور عاشق شیدایه دوشر استغنا ٭ کیمك
عربه سنه بنر ایسه آنك ترکسنی چاغرر ٭ کیچه‌سنی صودن چیقاردی ٭ کورینان کوی
قولاوز استمز ٭ کندی کوزنده‌کی دیرکی کورمزده عالمك کوزنده‌کی چوپی
کورر ٭ کلك دلبری هر نقدر نازك اولسه نازنین اولمز ٭ کارینه باق بزینی آل ٭ کوکل
نه‌نك آشنی استر ٭ کندی دوشن اغلمز ٭ کوز کورر کوکل استر ٭ کل بانه چمشیر طراق ٭
کلدی بکدی قزلجق ٭ کمسه‌نك آهی کمسه‌یه قالمز ٭ کوزمزی آچالم یوخسه آچرلر ٭
کیسنی قورتاران قپودادر ٭ کشینك رفیقنه نظر ایتملی ٭ کیمی کبی بولدمز بکمکه کیمی
صو بولمز ایچمکه ٭ کیمی باغندن ییه‌مز کیمی یواندن ٭ کستانه قبوغندن چیقمش
قبوغنی بکنمامش ٭ کوره‌لم آینه‌ٔ دوران نه‌صورت کوسترر ٭ لقمه قدرن طیورمز خاطر
خوشلغیدر ٭ لقردی ایله پیلز کیسی یورومز ٭ لقردکی بیلدیکی سویله ٭ لقردی لقردی‌یی
آچر ٭ لقردی طوربه‌یه صغمز ٭ لقردی قارشولقلی اولور ٭ لیلکك عمری لق لق ایله کچر ٭
مجلسده دیلکی سفرده الکی قصه طوت ٭ میوه‌سنی ییده اغاجنی صورمه ٭ محبت شرکت
قبول ایتمز ٭ مزراق چواله صغمز ٭ مشورت سنت شریفه‌در ٭ مهر کیمده ایسه سلیمان اودر ٭
مال جانك یونغه‌سیدر ٭ موم دیبنه ایشق ویرمز ٭ مناره‌یی چالان قلفنی حاضرلر ٭ میخانه جیدن
شاهد استمشلر تشجی‌یی کوسترمش ٭ مرکبك قویروغنی غلبه‌لك یرده کسنجه کیمی اوزون
در کیمی قصه ٭ محنتی کندویه ذوق ایتمه در عالمده هنر ٭ منقل کاری قیش کونده لاله
زاریدر ٭ مایمونی فرونه آتمشلر یاوروسنی آیاغنك آلتنه آلمش ٭ نادان ایله‌یی ایچده
صحبت ایتمه ٭ نه‌شانك شکری نه عربك یوزی ٭ نره‌ده صیو ندلك ایسه اوراده کیك ٭ نره‌یه
وارسك اوقه در تیوز درهمدر ٭ نادان الندن صو ایچمه آب حیات اولسه‌ده ٭ نه‌ویرر
ایسه‌ك انلك ایله او کیدرسنك ایله ٭ نفسکه الی ورسه بورنز باشی اول ٭ نه‌لنجی کسری
کبی کندوکه یونمه ٭ نه‌شیش یانسون نه کباب ٭ نه‌صقاله منت نه بیغه ٭ نه بیت الخراب
نه بیت المعمور ٭ نه‌اکر ایسه‌ك آنی بچرسن ٭ ناچاره تن کردر چاره ٭ نبضنه کوره شربت
ویرر ٭ نره‌ده حرکت اوراده برکت ٭ نیت خیر عاقبت خیر ٭ نظافت ایماندندر ٭ نادان ایله
صحبت ایتمکدن ایسه عرفان ایله طاش طاشیمق یکدر ٭ ویره‌سیه شراب ایچن ایکی
کره سرخوش اولور ٭ ورق مهر و وفایی کیم اوقودر کیم دکلر ٭ ویرکوالله ویرکو سیدر ٭

واراوی کرم اوی ❊ وارلغه طارلق اولماز ❊ وار یئی ویرن اوتانماز ❊ ویرن ال دردکورمز ❊ واردیغی عینتاب ییدیکی پکمز ❊ وارشنه کاشم ترحنه که بولغور آشم ❊ هر بر عسرك بریسری واردر ❊ هر شیئك جهلندن علمی یکدر ❊ هر قیون کندی بجاغندن آصلور ❊ هر برآزك برچوقلغی اولور ❊ هر ایشك عاقبتی عاقله در پیش کرك ❊ هر کسك کوکلنده بر آرسلان یاتور ❊ هر کوردیکك صقاللی یی بابالك ظن ایتمه ❊ هر باشك بر دردی وار دکرمنجنکده صو ❊ هنر مقبولدر اما معتبر حسن ادبدر ❊ هنرسز آدم میوه سز آغاجه بکزر ❊ هر کس کندو لایقنی سویلر ❊ هم قاچر هم طاول چلار ❊ هر شی ضدی ایله منکشفدر ❊ هنر صاحبنی عزیز ایلر ❊ هر شی بتدیده لکن اورتسی قالدی ❊ هر کسه یار اول کیمسه یه باراولمه ❊ هر یوقشك بر انیشی وهر کیدیشك بر کلشی واردر ❊ هر کمالك بر زوالی واردر ❊ یاقدیغك چراغی سیوندرمه ❊ یتمش ایکی دره دن صو کتورمه ❊ یرتجی قوشك عمری آز اولور ❊ یاوز خرسز او صاحبنی باصدرر ❊ یلانجینك اوی یانمش کمسه ایناتمامش ❊ یاری نیلیم بعد خراب البصره ❊ یو وارلنان طاش یوصون طوتمز ❊ یغمور اولسه کمسه نك ترلاسنه یاغمز ❊ یره باقر یورك یاقر ❊ یانغنه کورك ایله کیدر ❊ ییل خرمنسز اولمز ❊ یوکنی طوتدی ❊ یرك قولاغی واردر ❊ یولجی یولنده کرك ❊ یان قباغی کبی یانمه طاقلمه ❊ یلدزمز بارشمدی ❊ یر تیمور کوك باقر ❊ یر یارلدی یره کچدی ❊ یمورطه یه قولب طاقر ❊ یوروك آت یمنی آرتدرر ❊ یاپی طاشی یاپیدن قالمز ❊ یاریقندیسنه اوغرادی ❊ یمورطه ده قیل بتمز ❊ ییلان یین حکیم بوله مز ❊ یاش قوجار اما کوکل قوجامز ❊ یواش آتك تپه سی سرد اولور ❊ یوقلدق چقمق طاشی چیقدی ❊ یورغانکه کوره اوزات آیاغکی ❊ یغموردن قاچرایکن طولویه طوتلدی ❊ یرینی بیلمین سنه ده برقات اوربه زیاده اسکیدر ❊ یاکلش حساب بغداددن دونر ❊ یوکنی بولده باجنی صکره استه (ضروب امثال ❊ واجد افندی ❊)

❊ صبر سزلق ❊

آیونك بر یسی یاوریله مش فقط یاوریسی اوقدر چرکین اوقدر ثقیل ایمش که هیچ بر حیوانه بکزه مز ایمش بیچاره آیو شو حالدن پك زیاده مکدر اوله رق دردینی دوکمك ایچون قونشوسی قارغه نك یانه کیتمش قارغه اغاج اوزرنده اوتوروب طورر کن آیو کلوب „ امان قارغه بن بو چرکین یاوری یی نه یپایم بونی خلقه نصل کوستره یم بن بونی بوغمق استه یورم نه دیرسك „ دیدکده قارغه “ صاقین بویله دیلك ایتمه صبر ایت هایدی کیت یاورکی یواش یواش یالامغه باشلا او یقینده کوزللشور او زمان سن ده افتخار ایدرسك „ یوللو برایی نصیحت ویرمش بیچاره آیو بو نصیحت اوزرینه واروب یاوریسنی یالامغه باشلار و برمدت یالادقدنصکره یاوری کوزللشور آناسی بوحالی کوردکده پك زیاده سوینه رك قارغه یه مخصوصا تشکره کیدر ودیر که „ ای قارغه سن

بكا نصيحت ويرەرك صبرسزلغمى منع ايتمش اولميدايدك بن چوجغمى چوقدن اولدرمش ايدم حالبوكه شمدى چوجغم كوزللشدى بنده بونكله افتخار ايتمكدەيم " (صبر چوق فنالقلره مانع اولديغى كبى برچوق ايلكلرەدە سبب اولور اشته ,,صبرك صوكى سلامتدر" ضرب مثلى بو حكمته مبنيدر)

﴿ آرى ايلەسنك ﴾

آرى بركون قوانتك يانندە برسنك كورمسيلە غايت حدتلنەرك ,, بورادە نە ايشك وار اصحاب عليين اراسنە قارشمق سكامى قالمش بەهى اپخق ديدكدە " سنك كمال ملايمتلە سوزە باشليوب ,, اوت حدتكز وارچونكە سزك كبى متكبر ومتلون خلق زيارته كلمك صحيحا قباحتدر " ديمش وبونك اوزرينە آرى دها زيادە طارلەرق ,,عفو ايدرسك دنيادە بزدن عاقل وبزدن كامل كيم واردر بزم كوزل برقانونمز وار جمهوريتمز پك منتظم برحالدەدر بز كوزل وقوقولو چيچكلردن بشقه هيچ برشى يمز وجنت طعامى كبى بال ييارز سز ايسه مردارسكز يقل قارشمدن مردار ,,ديو سنكى سوكوب صايمغە باشلامش ايسەدە سنك ينە ادبى الدن براقيوب ,, ضررى يوق قدرتمز يتديكى مرتبە بزدە يشايورز فقرالق عيب دكل لكن سزك حدتكز پك بيوك برقباحتدر واقعا بالكز پك طاتليدر اما يوركز سرد ودلكز آجيدر قانونكز عاقلانە ياپلمشدر اما معاملاتكزدە ينە خاشناك ايدەيورسكز حدتلە خلقى صوقرو " كسكين سركه ينه كندى قابنه ضرر ايدر ,, فحواسنجە مؤخراينە كنديكز اولورسكز " ديو چيقرايدر (حديد ومتكبر اولدقدنصكره بيوكلك نە ايشە يارار بويلە اولمقدن ايسە كوچك لطيف ومتواضع اولمق البتە اولادر)

﴿ ايكى تلكى ﴾

ايكى تلكى بركومسەكيرەرك نقدر طاوق وخروس وار ايسە برەقدر بوغدقدنصكره قرلمرينى دويورمغه باشلامشلر بونلرك بريسى كنج اولمغله حاضر الە چكمش اولان شو غنيمتدن حقيله استفادە ايتمك ايچون حددن آشورى يوبريسى دخى اختيار وحشيس اولديغندن يغمانك برازينى صكرەيه صاقلامق استرايمش ايمدى اختيار كنجى دخى بوقاعدۀ احتياطدن خبردار ايتمك ايچون نصيحتە باشلايوب ,, اوغلم بن شو دنيادە چوق يشادم وچوق كوردم سبقت ايدن تجربەلرم عقلمى آرتدردى كل المزدە اولان مالك هپسنى بركوندە ييوب بتورميەلم برازينى دە صكرەيە انقويەلم دنيانك بيك درلو حالى واردر " ديمش ايسەدە كنج تلكى قولاق ويرميوب ,, يوق يوق حاضر الە چكمش بونلرك هپسنى ييوب بتورەجكم بردها بورايە كيم كلەجك واوسلم يارين ينە كلەلم لكن بورادن صاغ چيقە بيلورميز طاوقلرك صاحبى بونى بزم يانمزه براقمز بزدن البتە انتقام الور " ديەرك يدكچە يير ونهايت خستەلنەرق يواسنه كتمدن

اولور کندیسنی عقللی ظن ایدن اختیار تلکی ایرتسی کونی ینه کلوب دوندن الیقویمش اولدیغی طاوقلری یرایکن طاوق صاحبی یتشدرک بونی ده اوادیرر (انسانک هرچاغده برقصوری واردر کنجلر متاون وخریص اولورلر اختیارلرده حسیسلکدن ممکن دکل وازکچه مزلر عقللی اولان ادم نه اویله اولور نه ده بویله)

قورد ایله قوزی

برچوق قوزیلر بیوکلریله برابر امنیت و رفاهله آغل ایچنده اوتوردقلرندن کوپکلری اویقوده وچوبانلری دخی برآغاچ کولکه سنده قوال چاله رق اکلنمکده ایدیلر بوارالق آغلک یاننه برقورد کله رک هنوز کنج ودوست ودشمنی طانیمز برقوزی ایله صحبته باشلار زوالی قوزی دشمن طبیعیسنی دوست ظنیله „امان سن بورایه نیچون کلدک نه ارایورسک“ دیدکده قورد „ چمن زار ارایورم چونکه دنیاده قرن طویورمق ایچون یشیل وتازه چمندن وحرارتی کسمک ایچون بللور کبی آقار صودن دها اعلا برشی اولورمی اشته بونلرک ایکیسنی ده بوراده بولدم ارتق زیاده سی نمه لازم بن فلسفه نک آزه قناعت توصیه سنی پک بکنورم“ دیدی بیچاره قوزی چوجقلغی ومعصومیتی جهتیله اول خائن غدارک بو یولده چوجق الدادیشنه قاپیله رق „ یاسن حیوان اتی یمزمیسک سن ده بزم کبی اویله برطوتام اوته قناعت ایدرمیسک اکر صحیح بویله ایسه هایدی قرنداش کبی برابر اوتلایه لم“ دیه رک آغلدن چیقار چیقمز قورد دمنکی قناعت وقرنداشلغی براقه رق، زوالی قوزی یی غدارانه پاره لادی ویدی (سکا یاراتمق ایچون صداقت کوسترنلره چارچابق امنیت ایتمه انسانی اسانیله تجربه ایتمیوب فعلیاتیله دنه)

دیو ایله ایکی تلکی

دیو برمغاره ایچنده بولنان دفینه یی کیجه کوندز بکلرایمش کونلرده برکون ایکی حیله باز تلکی یاننه کله رک برچوق یالتاقلق وصویتاریاقلرایله دیوک امنیتنی جلب ایدرلر چوق یالتاقلنان وصداقت وخصوصیت کوسترمک ایچون زیاده تلاشده بولنانلر اکثریا حیله باز اولدقلری کبی تلکیلر دخی ذاتا حیله وخدعه ایچون کلدکلری جهتله کندی ارالرنده دیوک حماقتندن ناشی پک چابق الداده بیله جکلرندن بحثله بیچاره دیوی ذوقلنورلر ویوزینه قارشو کلنجه کندیسنی پادشاهلر یرینه قویه رق عقل واقتدارینک چوقلغندن وحسننک زیاده لکندن دم اوره رق هرافکارینی تصدیق وتحسین ایدرلر ایدی نهایت بوحیله کارلره ارتق کمالیله امنیت ایدرک اوخزینه یاتدقده ایکیسی بردن اوزرینه هجومله بیچاره یی بوغدقدن صکره خزینه یی تقسیمه قالقشدیلر لکن ایکی حیله باز مفسدک اتفاق یالکز فناغه مخصوص اولوب ایالکده هیچ بروجهله اتفاق ایده میه جکلرندن خزینه نک تقسیمی ماده سی بونلر ایچون دیوی بوغمقدن زیاده کوجلشدی چونکه ایکیسی دخی بربرینی الداتمق افکارنده ایدیلر شوافکار اوزرینه

بونلردن بریسی حکیمانه براغزله „ بو پاره‌لر بزم نه ایشمزه یارار بزم ایچون بر پارچه آولانمق دها خیرلودر التون وکموش کبی معدنیات هضم اولنمز یا ادم اولادی بویله شیلره اعتبار ایتدکلری ایچون دلیدرلر بزده انلرکبی دلیمی اوله‌لم “ دیدکده دیکری دخی کویا بو کلمات حکیمانه دن تأثر ایتمش کبی طوارنه‌رق کندیسنن ده حکیمانه یشامق ارزوسنده اولدیغنی کوسترمسی او زرینه ایکیسی دخی خزینه‌یی حالیله براغوب صاوشدیلر ایسه‌ده اصل نیتلری یکدیکرینی بوغه‌رق خزینه‌یه بلا اشتراك مالك اولمقدن عبارت بولنمغله عاقبت یکدیکری ایچون قوردقلری طوزاغه ایکیسی دخی دوشه‌رك اولوم مرتبه‌سنده یارلندیلر بونلر شو حالده ایکن بریسی دیکرینه „ سن بو پاره‌یی نه یپاجق ایدك “ دیمسیله اوته‌کی دخی „ سن نه یپاجق ایدیسه‌ك بنده آنی یپاجق ایدم „ دیو جواب ویردیکنی بالتصادف اورادن کچن بر آدم ایشتدکده بونلرك شو افکارینی تقبیح ایدنجه تلکیلردن بریسی جوابه باشلایوب دیرکه “ طمع خصوصنده سزبزدن اشاغی قالمزسکز چونکه سزده بزم کبی پاره‌یی یه‌مدیککز حالده بندبونك ایچون بر بریکزك جاننه قیارسکز بزم جنسمز ایسه اقچه‌یی میدان تداوله چیقارتمقده اولان تهلکه‌یی دوشونوب بوله‌جق قدر عقلایدرسزك سعادت امیدیله ایجاد ایتدیککز اقچه موجب عقوبتکز اوله‌یور وسعادت حقیقیی کوزکز اوکنده ایکن اقچه کبی هوائیاته بند عاشقسکز بیلمزمیسکز که سعادت ثروته مخصوص دکلدر

✵ ارسلان یاوریلری ✵

وقتیله ایکی ارسلان یاوریسی وار ایدی که ایکیسی دخی بریاشده و بر بویده و برقوتده اولوب برابر اورمانده یشارلر ایدی برکون هند پادشاهی بونلردن برینی آولایه‌رق دیکری اورمانده یالکز قالدی و پادشاه اوته‌کنی سرایه کتوروب یومیه برجیلان تعیین ایلدیکندن ارسلانك جیلانی یدکدن صکره کندیسنه مخصوص اولان محلده یاتوب اویومقدن بشقه بر ایشی یوغیدی شوقدرکه بر خادم کندوسنك التونی صاچلرینی طرامغه مأمور اولدیغندن کونده ایکی دفعه صاچلرینی طرار وارسلان بو وجهله انسانه آلشدقدن صکره پادشاهه وارنجه‌یه قدر سرای خلقی کندیسنی اوقشارلر ایدی اشبو ارسلان یواش یواش بیویوب سمیرمش وقوت وقدرت پیدا ایلمش وباخصوص پادشاه بونك بوینونه التون خلقه وقولاقلرینه انجیلی کوپه طقمش اولدیغندن بونك کبری آرتوب سرایده اولان وحسن ونزاکت وقدر وقیمتده کندیسندن اشاغی بولنان دیکر ارسلانلری تحقیر وتخفیف ایتمکه باشلادی وکیت کیده خلقك بو اعتباری کندیسنك مزیت وعلویتندن نشأت ایلدیکی ظنیله طورینی بیوده‌ده نهایت „ اکر بن طاغه کیدرایسم صرتمی یره کتوره‌جك بولنمز تام بر پهلوان اولورم “ خلیاسنه دوشمسیله زنجیری چوزوك اولدیغی حالده برکون همان سرایدن قاچوب مقدمکی

اورمانه کتدی بو اثناده ایسه حیوانلر شهنشاهی اولان ارسلان وفات ایلمش اولمسیله متعینان هیئت برارایه کله‌رك مرحومك یرینه دیکر بریسنی انتخاب ایتمکده اولدقلرندن تاج هوسکارلری میاننده ادعای قهرمانی وغرورله مشتهر بر ارسلان انتخاب وترجیح خصوصنده دیکرلرینه تفوق ایتمك اوزره ایدی مکر بو ارسلان بریکینك رفیقی اولوب بو سرای شاهیده جان بسله دیکی مدت او مذکور اورمانده ادمانله وقت کچشدرمش ویه‌جکی بر لقمه شیئی چوبانلرك سوریلرینی پارملمك و بوصرده بلکه حیاتنی غیب ایتمك کبی انواع مهالك و مخاطراته تصادف ایتمکسزین ییه‌مدیکندن کندیسی ضعیف وفقط سکیرلی وقوی وجنکاور اولمقله برابرقان چناغی کبی اولان کوزلرندن صاچلان آتشلر پوسکورر وخفت وخافتی جهتله اك دیك ویوکسك قیالره کمال سهولتله طرماشه بیله‌جکی ناصیهٔ حالندن استدلال اولنور ایدی بریکی ارسلان ایسه سرایده تربیه اولمش واو دخی قوت وعظمتنه مغرور بولنمش او لمسیله تاج سلطنته نائلیت مطلقا دیکریله امتحانه متوقف اولدیغنی کوره‌رك رفیقنه میدان اوقومش ایسه ده متعینان زمرهسندن دنیا کورمش وهر امورده تجربه‌سی سبقت ایتمش و بو جهتله رأیی جمله عندنده مقبول بولنمش اولان براختیار ارسلان آرایه کیره‌رك تاج سلطنتی اولا سرایده تربیه اولمش اولان ارسلانك باشنه قویمغی رأی ایلدی هیئت جماعتدن بعضلری „ بز اختیارتنپرور برحریفی او بله جنکاور وانواع مهالك ومخاطرات اراسنده ادارهٔ امور جمهوره وقوف ومعلومات کسب ایتمش اولان برذاته ترجیح ایتمك استه‌یور ر " دیه‌رك مرلدانمغه باشلامشلر ایسه ده مرقوم اختیارك رأیی غلبه ایدرك ینه سرایدن چیقمه ارسلانی تخته چکوردیلر مذکور ارسلان بر وقت نصلسه حکومت ایتدکدن صکره ذوق وصفایه وتکبردن بشقه برشی سومامکه باشلامش ایسه ده خلقه اولان ظلم وخیانتی میدانه چیقارمیه‌رق برطاقم دسیسه وحیله‌لرله ادارهٔ اموره چالیشور ایدی لکن حیله چوق وقت دوام ایتمیه‌رك میدانه چیقه‌جغی جهتله ارادن بك چوق وقت کچمکسزین مرقومك پویه‌سی میدانه اورمغله ارتق کندیسنی انتخاب ایدن اختیار ارسلان خلقه „ بن بونك نه‌مال اولدیغنی اکلامش ایدم لکن دیکری کبی شجیع وغیور وعاقل وکامل بر پادشاهك قدر وقیمتنی سزه اکلاتمق ایچون عجز وجبانت وظلم وخیانتدن مرقومی سزه نمونه کوستردم ایمدی بونی عزل وخلع ایتمك و بونلرك مقدما استدکلری امتحانی شمدی اجرا ایلمك لازم کلدی " دیمسیله خلق ایکسنی دخی میدان مبارزه‌یه چیقاردیلر لکن امتحان چوق سورمیوب سرایده بیومش اولان ارسلان قورقوسندن تتره‌یه‌رك قاچمسیله دیکری اوزرینه‌وارمغه تنزل بیله ایتمیوب تحقیرایله کفایت وخلق „ یوق یوق بوخبیثی بوغلی وپارچه پارچه ایتلی " دیو اصرار ایتمشلر ایسه ده مرقوم „ خیر خیر دشمن بوقدر الحق اولدیغی حالده اندن قورقه‌رق اولدرمکه قالقشمق

دها زیاده اچقلقدر وارسون یشاسون چونکه اولدیره‌ش اولسه‌ق مردانه اولمش اولمسی لازم کلوب حالبوکه بوکاده لایق دکلدر بن آنی اطاعتم التنه الدرق ینه اجرای حکومته مقتدرم " دیو خلقه ممانعت ایلدی وواقعا مرقوم کمال عقل ودرایتله اجرای حکومته موفق اوله‌رق دیکری ایسه خصمنه مداهنه‌وارصره کندوسنه‌عنایت‌واحسان ایلدیکی برکمیك پارچه سنه قناعتله مسکنت و حقارت اچنده یشامغه قاتلاندی

❊ ایکی فاره ❊

فاره‌نك بریسی کدیلر پنجه‌سندن طولایی عمری دائما مخاطره‌ده بولنمسندن ارتق اوصانه‌رق برکون قوه‌شوسی بولنان فاره‌یه „ همشیره‌م بن ایی برشی دوشونه یورم کچن کون کتبخانه‌نك بریسنده برکتابی کوه‌لر ایکن کوزومه الیشدی که (هندستان) اسملو برکوزل مملکت اولوب اوراده بزم هم جنسمز بزم بوراده کوردیکمز معامله‌دن کوزل برمعامله وامنیت کوره یورلر ایمش اوراده ارباب عقولك اعتقادزینه کوره برفاره‌نك روحی وقتیله هند پادشاهلرندن بریسنك غایت مشهور بروزیری اولوب شمدی مذکورفاره‌نك وفاتندن صکره روحی بتکرار برکوزل قادین قیافتنه کیره‌جکمش ظنمه قالورسه ارواحك بویله بر قالبدن دیکر قالبه حلول ایتمسی اعتقادینه (مذهب حلولی) دیورلر حاصل کلام اعتقادمذکور اصحابی بالجمله ذیروحی خوش طوته‌یورلر هاته‌نر ایچون مخصوص خسته خانه‌لروعمارتخانه‌لر اولوب تعیین تعییناتلری یولنده ایمش هایدی شوکوزل مملکته کیده‌لم که‌نظام‌وانتظامی یولنده‌وفاره‌نره ایتدکلری‌عزت‌واکرام برصورت‌فوق‌العاده‌ده ایمش " دیدکده دیکر فاره " کوزل اما همشیره‌م عجبا او خسته خانه و عمارتلره کدیلرده کیره‌یورمی اکر کیره‌یورلر ایسه هیچ شبهه ایتم بونلر آز بروقت اچنده پك چوق حلول ارواحه موفق اولورلر چونکه بر طرناقده فاره قالبنده بولنان برروحی پادشاهلر قالبنه نقل ایده بیلورلر ایمدی آرتق وار خلیا ایت که اوراده برامنیت وسلامتده بولنه جغز " جوابنی ویردی بونك اوزرینه برنجی فاره تکرار سوزه باشلایوب „ یوق یوق بوندن قورقه‌سکادیدیکم کبی بومملکتك نظام وانتظامی کمالده ایمش اوراده بزم کبی کدیلرك دخی بشقه‌جه خانه‌لری وارایمش " دیمسیله دیکری دخی قانه‌رق عزیمته قرار ویردیلر وهندستانه طوغری بر بیوك سیاحت ایده‌جك اولان برکمینك خلاطلرندن صیریله‌رق برکون اول اچنه بندیلر ایرتسی کون کمی حرکت ایدزك بونلر ایسه کدیلرك مظالمندن اوصانمش اولدقلری قره‌دن اوزاقلندقلرندن طولایی سوینه‌سوینه هندستانك سورات شهرینه واصل اولدیلر اکرچه بونلر تجارمثلو تجارت غرضیله چیقمامش ایدیسه‌ده هندیلر طرفندن کوزل معاملات کورمك ایچون عزیمت ایتمش اولدقلری جهتله بوسیاحت کندولری ایچون کویاموجب سلامت وسعادت ایدی بونلر شهر مذکورده فاره‌لره مخصوص اولان خانه‌یه کیرر کیرمز اسکانلری ایچون برنجی موقعی طلب ایدرك

مقصوده نائل اولمق ایچون بریسی وقتیله مالادار سواحلنده بر بیوك برهمن اولدیغنی ودیكری ایسه ینه او مملكتده وقتیله غایت حسنا و رعنا بر قز ایدوكنی درمیان ایتدیلر وادعالرنده اولقدر اصرار ایلدیلر كه هندی فارهلر ارتق بونلرك قهرلرینی چكهمیدرك بو ایكی فرنك بزم مملكتده یكیدن نظام قویمغه قالقشه یورلر دیو كندیلری كدی پنچهسندن قاچوب كلمشلر ایكن اوراده ینه كندی همجنسلری طرناقلرنده پاره لنوب كتمشلردر (انسان حسن امتزاج نه اولدیغنی بیلمز ایسه بر بلادن قورتلمق ایچون اوزاق یرلره قاچسه دخی بلادن قورتلمق شویله طورسون دها بیوك بر بلایی كندی ایاغیله ارامش اولور)

هند پادشاهلرندن بریسی بر نوع مراقه اوغرایهرق بو قدر سرایلر و كوشكلر و باغ و باغچهلرك هیچ بریسنده طوروب اوتورهمز و بو قدر چالغیجیلرك واویونجیلرك ترنمات ولعبیاتندن هیچ بریسیله اكلنهمز اولدیغندن شو دردن قورتلمق ایچون هندستانك هر طرفندن حكیملر خواجهلر كتوردهرك بونلردن بعضلری صید وشكار و بعضلری مطالعاتله وقتنی امرار و برطاقی سیاحت وكمیسی زیارت ایتمسنی توصیه ایدرك پادشاه جملهسنی یاپمش ایسهده هیچ بریسنك تأثیرینی كورهمامشدر نهایت كونلردن بر كون سرایك قپوسنه بر فقیر درویش كلوب قپوجیلره „بتون هندستان حكیملری پادشاهه بر چاره بولهمامشلر دیو ایشتدم قالقدم كلدم بنی حضوره چیقاریكز چارهسنی بن بولورم“ دیدكده قپوجیلر قهقهه ایله كولهرك „وار یقیل مردار حریف بو قدر حكیملر بوكا چاره بولهمدیلر شمدی سنمی قالدك“ دیو قوومق استمشلر ایسهده پادشاه كیفیتی یوقارودن ایشیدرك درویشی طلب ایتمكله ضروری حضور همایونه چیقاردیلر درویش حضور همایونه چیقدقده „پادشاهم سنك دردیكه بر علاج وار در اكر بوله بیلور ایسهك بو دردن مطلق قورتیلورسك او چاره شودر كه مملكتك هر طرفنه ادملر كوندروب اكرچه اصلا دردسز وحالندن ممنون بر ادم بوله بیلورلر ایسه همان كوملكنی الوب كتورسونلر او كوملكی كیدیكك كبی خلاص اولورسك“ دیدی بونك اوزرینه پادشاه هر طرفه آدملر چیقاروب كوشه و بوجاغی كافه اراديلر ایسهده حالندن ممنون هیچ بر ادم بولهمدیلر چونكه ثروت وسعادت صاحبی اولان هر كیمه صوردیلر ایسه كمیسی حالندن تشكرله ثروت وسامانی صاتدقدنصكره „الحمدلله هر شیئم موجود ایسهده نه چاره كه بر چوجغم وفات ایلدیكندن دنیا باشمه زنداندر“ وبعضیسی „چوق شكر صحتم یرنده ایسهده حرمله ارام ایی اولمدیغندن باشم غوغادن خالی دكلدر“ و برطاقی دخی „بن شو مملكتك برنجی زنكنی ایسهمده نه ایلیم ایاغم طوپال اولدیغندن استدیكم كبی كزوب یوروبهمم“ دیهرك جملهسی حالندن بر بولده شكایت ایدرلر ایدی خلاصهٔ كلام شو حال ایله كیدن مأمورلرك

كافه سی عودت ایدرك ایچلرندن یالکز بریسی اثنای راهده برآدمه راست کلدی که جوار اورماندن کسمش اولدیغی اودونلری ارقه سنه یوکلنه رك کلور وترکی چاغیره رق اعلان مسرت ایدر ایدی مرقوم طور بقالم شونك حالی نصلدر دیو یانه وارارق ,,بابا طور بقالم سکا برشی صوراجغم غالبا سنك حال ووقتك یرنده حضور وراحتك زیاده اولملی که بویله ترکی چاغروب کزه یورسك,, دیدکده اودونجی کوله رك ‘‘هی هی اکا شبهه می وار دنیاده بندن راحت کمسه اولورمی چوق شکر وجودم صحتده هر کون اورمانه کلور بر یوك اودون کسه رك وقصبه یه نقل ایدرك صاتدقدنصکره اچدسیله راحت راحت بچینورم,, دیمسیله مأمور مرقوم ,,تمام اشته بنم ارادیغم ادم سنسك چیقار کوملکنی ویرسنی احیا ایدیم هرنه ایسترایسه ك ویریم ,, دیمسی اوزرینه مرقوم ,,پك اعلا کوملکم اولسه بادهوا بیله ویررایدم لکن اولمیان شیئی نره دن بوله یم‘‘ دیدی (باقکزکه سعادت وسلامت ثروتله دکلدر ثروت حقیقی اشته اودونجینك شو حالیدر)

(قصه دن حصه ٭ احمد مدحت وعثمان حمدی بکلر ٭)

٭ کشمیر شهرینك تنظیمنه دائر بر فیلسوف ایله بربوستانجینك محاوره سیدر ٭

کشمیر اهالیسی غایت ملایم وخفیف المزاج آدملردر ملل سائره امور مهمه ایله اوغراشدقلری مثللو بونلردخی عبث شیلرله اشتغال ایدرلر وعادتا چوجقلر کبی عمر کچوروب کندولرینه امر اولنان موادك سبب وعلتنی بیلمزلر وآز برشیدن منفعل اولوب ادنا شیئله متسلی اولورلر وهر شیئی استهزا ایدرلر وهر شیئی اونودرلر بونلرك بالطبع معارف وصنایعه میل ورغبتلری اولمیوب کشمیر دولتی بیك اوچیوز سنه دنبرو پایدار اولدیغی حالده بومدت ظرفنده ایچلرندن نه بر فیلسوف کامل ونه برشاعر ماهر ونه ده اولدقجه اهلیتلو برمعمار ورسام ظهور ایتدی چوق وقتلر صنایع وتجارتی بردرجه اهمال ایلدیلر که بیك سنه دن متجاوز مدتده کشمیر اصلزادکانندن بریسی بعض کوزل البسه یه وچماشوره محتاج اولدیغی حالده بریهودی یه ویاخود بربانیانه (١) مراجعت ایلمکه مجبور اولوردی فقط قرن اخیر اوائلنده کشمیرده ابنای جنسنه بکزه مز برقاچ آدم ظهور ایدوب ایرانلولردن وهندلولردن تعلم ایلدکلری علوم ثمره سی اوله رق عقل وافکارجه بردرجه اعلایه واصل اولدیلر ومعاصرلری اولان شاه دخی بونلری تشویق وتشجیع ایدوب بروزیر کاردانك اعانه سیله از وقت ظرفنده مملکتی تحت ضابطه یه ادخال ووسائل ثروت ومعموریتنی استحصال ایلدی کشمیرلو ایسه شونعم عظمایی مع الاستهزا تلقی ایدوب شاه ووزیرینك و بونلره مشعلهٔ راه سعادت اولان ذوات مومی الیهمك علیهنه تفوهات

---

(١) هندستانده اکثریا تجارتله مشغول برطائفه درکه موحد اولدقلری حالده شیطانه عبادت ایدرلر

ناسزایه ابتدار وتشبثات خیریه لرینه هر درلو موانع ایقاعنه اجتسار ایلملریله تکرار فنون وصنایع منسی ومتروك قاله‌رق کشمیرده هنر ومعرفت همان ال وایاقلرك بعض حرکات مخصوصه‌سنه منحصر اولدی شویله که اهالیدن بعضلری سازنده‌لره هم آهنك اوله‌رق برنزاکت غریبه ایله رقص ایدوب بعضلری دخی برقوردیله‌نك وضعنه هرهفته برطرز عجیب اختراع ایدرزدی واچلرنده اویله ماهر کیمیا کرلر ظهور ایلدیکه اوزم روحی وبوکا مماثل اکسیرلر واسطه‌سیله برقاچ سنه ظرفنده برخانه خلقنی تمامیله اطباوالاجقلولر یدینه تسلیم ایدرلردی اشته کشمیرلولر شو صنایع مرغوبه‌لری سایه‌سنده همان کافهٔ اوروپا ممالکی ایچون موده ورقاص واشجی تربیه وتدارك ایلمك شرفنه نائل اولدیلر

فقط پایتختك لازم اولان تنظیم وتطهیری وآثار حسنه ونافعه‌سنك تکثیری ضمننده بین الاهالی پك چوق مباحث جریان ایدوب هرکس قولا بونکله اشتغال ایلدیکی حالده هیچ براثر فعلیسی مشاهده اولنه‌مزایدی هندستان حکماسندن منافع عمومیه‌یی التزام ایتمش ونوع انسانك سعادت حاللری وصنایعك ترقی وانتشاری حقنده کمال رغبتله وبلا طائل بیان افکار ایلمکی اعتیاد ایلمش اولان برذات کشمیرك پایتختنه اوغرایوب بیوك بوستانجیلردن بریسیله مذکور شهرك محتاج اولدیغی شیلرك تسویه وتنظیمنه دائر مباحثه‌یه کیریشدی وبوستانجی پکین (١) واکبرآباده (٢) بولنانلره مماثل کشمیرده جسیم وکوزل عبادتخانه‌لر اولماسی وهم منفعت وهمده رونق وزینته مدار اولان منتظم چارشو وبازارلر وجسیم مغازه ودکانلر بولنماسی انظار اجانبه قارشو موجب خجالت اولدیغنی تصدیق وبیان وشهرك سراپا مشتمل اولدیغی خانه‌لر نظر حقارتله کوریلوب کوزل میدانلر وچشمه‌لر وستاتولر وبرملتك شرف وشاننی موجب سائر آثار خیریه حصولی بیهوده آرزو اولندیغنی درمیان ایلدی

هندلو فیلسوف کلامه آغاز ایله رخصت ویررسکز سزه برکوچك سؤالم وار نیچون نقصان اولان شیلریکزی اکمال ایتمیورسکز دیدی بوستانجی دخی نه‌یاپه‌لم برچاره‌سی بولنه‌میور کلیتلو مصارفه محتاجدر دیو جواب ویردکده فیلسوف هیچ برمصرفی اولمز دیدی بوستانجی بوفکر باطل چوقدن برناغاده اولندی بودخی تخیلات عقلادن یعنی تصورده مستحسن واجراده عبث اولان شیلردندر بومقوله تعبیرات دلفریبدن بقمشزدر دیدی حکیم دخی پایتختکزی تنظیم ایلمك ومحتاج اولدیغی هردرلو آثار جسیمه‌نك تأسیس وانشاسنه موفق اولمق مجرد براستکه موقوف اولوب دو لتجه

---

(١) پکین مملکت چینك پایتختی اولوب دنیاده بولنان شهرلرك الك جسیمیدرکه اهالیسی ملیوندن متجاوزدر

(٢) هندستانك جسیم شهرلرندندرکه اسمنه اغرا دخی دینور

مصارف ايجاب ايتمز ديلره نصل جواب ويرديكز ديدكده بوستانجی هيچ جواب اعطاسنه بيله تصدی ايلمدك عادتمز اوزره كوليوردك وهيچ صرف افكار ايلمدك ديدی حكيم بويك تأسف اولنورشيدرسزه نصيحت اولسون بويله شيلرده ازكولكز وچوق ملاحظه ايديكز اشته شمدی بن او فكر باطل عد ايلديكز ماده نك صحتنی سزه اثبات ايده يم ديدی مذكور كشميرلی غايت نازك برذات اولديغندن هندلونك بوبابده اولان افكاربنی تزييف واستهزا ايلمامكه جبرنفس ايدرك بينلرنده محاورهٔ آتيه وقوعبولدی ❊ـ فيلسوف ❊ـ سززنكينلك ديونيه ديرسكز ❊ـ بوستانجی ❊ـ چوق پاره صاحبی اولمغه ديرز ❊ـ فيلسوف ❊ـ ياكلشكز وارامريقای جنوبی اهاليسی برزمان اوقدر پاره صاحبی ايديلركه سزك هيچ بروقتده اوقدرشيئه مالك اولمق احتمالكز يوقدرلكن صنعتلری اولمديغندن اچه ايله تدارك اولنه بيله جك شيلردن هيچ بريسنه مالك اوليوب حقيقة فقروضرورتده ايديلر ❊ـ بوستانجی ❊ـ اكلادم ثروت اراضیٔ منبته صاحبی اولمقدن عبارتدر ديمك استرسكز ❊ـ فيلسوف ❊ـ خيراويله ده دكلدرچونكه اوكرن تاتارلری (١) دنيانك اك زياده منبت ومحصولدار اولان مواقعنك بريسنده متمكن اولدقلری حالده كمال ضرورت واحتياج اوزره تعيش ايدرلر ايدی برمملكتك ثروتی هردرلو صنعت ومهارت كبی طبيعت وصنعته منوطدر يعنی مجرد اراضی صاحبی اوله‌رق چالشمه دن عبارتدر دنياده اك زياده صاحب ثروت وسعادت اولان طائفه الذيوطوپراغی احسن صورتله زراعت ايدندر وحق تعالينك نوع انسانه اولان عطايانك اجل واعظمی چالشمه‌نك ثمره‌سيدر ❊ـ بوستانجی ❊ـ واقعا اويله‌در فقط مطلوب اولان شيئك وجوده كلمسی اون بيك كشی اون ييل ايشلمكه متوقفدر بونلره نره‌دن اجرت ويرملی ❊ـ فيلسوف ❊ـ اونسنه ممتد اولان محاربه اثناسنده يوزبيك عسكر بسلديكزمی ❊ـ بوستانجی ❊ـ صحيح بسلدك ومع مافيه دولت بونك ايچون بكده مضايقه‌يه دوچار اولمامشيدی ❊ـ فيلسوف ❊ـ اويله ايسه يوزبيك ادمی هلاكه سوق ايلمك ايچون پاره كزوارده اون بيكنی كچندير مك ايچون پاره كزيوقمی ❊ـ بوستانجی ❊ـ فقط بوا كامقيس دكلدر اهاليدن بريسنی هلاكه كوندرمك اكا طاش قازدير مقدن اهون كلور ❊ـ فيلسوف ❊ـ بونده ده ياكلشكز واردر چونكه يالكز اوتوز بيك سواری اون بيك عمله دن چوق زياده بها لوكلوروحالبوكه حقيقتده امور مملكتده استخدام اولندقلری حالده هيچ بريسی بهالو كلمز اهرامك بناسيچون قدمای مصريين وسوريزنك انشاسيچون چينلولرنه صرف ايتديلر ظن ايدرسكز يالكز صوغان وپرنج بشقه برشیٔ دكلدر برطاقم تنبللری سمرته جكری يرينه چالشقان ادملری بسلدكلريچون

---

(١) اوروپا قطعه‌سنده واقع روسيه ممالكندندر

اراضیلرینه نفادمی کلدی ☼ــ بوستانجی ☼ــ سز بنم بك اوزرمه واریورسکز وبنی اقناع ایتمیورسکز معلومکز درکه حکمت تصور ایدر وعادت فعله کتورر یعنی اهل حکمتك هپ افکار وملحوظاتنك اجراسی ممکن اوله میوب هر حالده عادت بلدمیه تطبیق حرکت ایلمك لازم کلور ☼ــ فیلسوف ☼ــ اکر ادملر دائما بو قاعده‌یه رعایت ایلسه لردی حالا طاغلرده پلاموده یرزدی (یعنی حال توحشده قالورزدی) وبدر کامل نه‌ایدوکنی بیله‌مزلردی الکجسیم بر مصلحته شروع ایلمك مجرد برباش ایله برطاقم الله موقوفدر بونلر اولدیغی حالده موفقیت حاضردر سزده طاش وتمور وباقر وکراسته موجوددر بو تقدیرجه یالکز براستك نقصاندر ☼ــ بوستانجی ☼ــ واقعا بوشیلرك هپسی بزده مبذول والطاف الهیه حقمزده زیاده‌سیله مشمولدر فقط بوقدر مواد ایشلتمك بیلورمیسکز نقدر مصارفه محتاجدر ☼ــ فیلسوف ☼ــ بوسوزیکزدن برشیء اکلامیورم نصل مصرف دیمك استرسکز اراضیکز بالجمله اهالیکزك تعیشنه کافی شیء حاصل ایده یور ووسائل معموریت ویسار اولان هر درلو مواد ایاغکز آلتنده یاتیور واطرافکزده استخدامه صالح ایکیوز بیك تنبل طولاشیور بو تقدیرجه انلری ایشلتمك ومأکولات وملبوسانلریچون اقتضا ایدن اجرتلرینی ویرمك قالور بونده ده سزك کشمیر حکومتنه برمصرف ترتب ایده‌جکنی کوره میورم چونکه کندو اهالیکزی ایشلتدیککز ایچون عجملره وچینلوره برشیء ویرمیه جککز درکاردر ☼ــ بوستانجی ☼ــ فی الحقیقه اویله‌در بو صورتجه مملکتدن نه اقچه ونه حبوبات چیقار ☼ــ فیلسوف ☼ــ اویله ایسه نیچون همان بوکوندن ایشکزه مباشرت ایتمیورسکز ☼ــ بوستانجی ☼ــ چونکه بومثللو بربیوك آلتی تحریك ایلمك خیلی مشکلدر ☼ــ فیلسوف ☼ــ پك چوق جان ومال تلفنی مؤدی اولان برمحاربه‌یه طیانمق ایچون نصل یاپدیکز ☼ــ بوستانجی ☼ــ اراضی واملاك اصحابی اوزرینه حال وتحمللرینه کوره اعانه طرح ایلدك ☼ــ فیلسوف ☼ــ نوع بشر حقنده محض مصیبت عد اولنان برمصلحت ایچون اعانه طرح اولندیغی حالده انسانك سعادت حالنی وشرفنی موجب اوله‌جق برماده ایچون اعانه طرح اولنمزمی بونصل شیء سز بویله برهیئت تشکیل ایلدیککز وقتدنبرو اغنیانك فقرایی ایشلتمکه مجبور اولمسنك قولاینی بوله‌مدیکزمی اویله ایسه سز حالا اصول مدنیتك مبادیسنده بیله دکلسکز ☼ــ بوستانجی ☼ــ اکر پرنج وکتان وحیوانات اصحابی انجق طوپراق قازمق ویوك قالدیرمق کبی عمله لکنده قوللانیله‌جق فقرایه مأکولات وملبوسات ویرمك اوزره برطریق بولسق بوده حصول مطلوبه کافی اوله‌مز چونکه بتون ییل بشقه ایشلرله مشغول اولان اهل صنایعی دخی ایشلتمك لازمدر ☼ــ فیلسوف ☼ــ ایشتدمکه برسنه ظرفنده یوزیکرمی کون قدر کشمیرده ایش ایشلنمز ایمش

ایچون بو تعطیل کونلرینك هیچ اولازسه یاریسنی تحصیله تبدیل ایتمیورسکز و بو جهتله ایشسز قالان اوسته لری یوز کون ابنیهٔ عمومیه ده استخدام ایتمیورسکز اشته اویله اولسه برشیئ بیلمینلر و یالکز قوهٔ بدنیه لریله ایش کورنلرك از وقت ظرفنده صنعت اوکرنه رك ایچکزده چوق اهل صنایع ظهور ایدر ☼ — بوستانجی ☼ — بو دیدیککز تعطیل کونلری عیش وعشرت وسفاهته مخصوصدر و بوندن خزینه یه چوق عائدات اولور ☼ — فیلسوف ☼ — ماشاء الله نصل بویله مطالعه کز وار عائدات خزینه مجرد ایچکینك تداولیله حاصل اولور ایش اینبله مستدعیٔ انواع علل واسقام اولان عشرتدن زیاده ایچکی یی تداول ایتدیرمز می سنه نك برثلثنده خلقك سرخوش بولنمسی دولت حقنده خیرلو میدر ظن ایدرسکز بو مباحثه خیلی ممتد اولدی و بوستانجی نهایت فیلسوفه حق ویره رك بوستانجیلر ایچنده برنجی اولق اوزره برفیلسوفك سوزیله ملزم اولدی و چوق شیلر یاپه جغنی وعدایلدی فقط انسان هیچ بر وقتده نه هپ استدیکنی و نه ده هپ قادر اولدیغنی یاپر فیلسوف بوستانجی ایله بو مباحثه ده ایکن اورادن قفتانلو واوجی سوری باشلقلی وبللری زنارلی یکرمی قدر ایکی ایاقلو کوزل حیوانلر چکدیکنی کوردکده اشته برطاقم کوجلو قوتلو قوجه اوغلانلر بونلردن سزده نقدر واردر دیو سؤال ایلدی بوستانجی دخی صنوف مختلفه دن یوز بیك قدر اولملیدر دیدی فیلسوف بونلر کشمیر شهرینك تنظیمی ایچون ایشلملکه نصل ایو یارارز هپ بونلرك اللرینه برقازمه وماله وشاقول ویرلمسنی نقدر آرزو ایدرم دیدکده بوستانجی بنده استرم فقط بونلرك رهبانیتلرینه نظرا قدرتلری ایش ایشلملك درجه سندن عالیدر دیدی یا بونلر نه یاپرلر دیو سؤال ایلدکده ترکی چاغررلر شراب ایچرلر ویدکلرینی هضم ایدرلر دیدی فیلسوف باشنی صالله رق برمملکت ایچون بونلر نقدر فائده لو شیلردر دیدی و بو مصاحبت خیلی سوردی و چوق برشیئ منتج اولمدی

☼ برفیلسوف ایله برمالیه ناظری محاوره سیدر ☼

فیلسوف ☼ — بیلور میسکز برمالیه ناظری استه سه چوق ایو شیلر یاپه بیلور واسته بونك ایچون یکرمی مارشالدن (١) زیاده نام وشان قازانه بیلور ☼ — مالیه ناظری ☼ — برفیلسوفك بنم مقامده حز اولانان خزنی تخفیف ایتك استیه جکی بیلوردم لکن ویله بکا عجب وخود پسندلك ویره جکنی هیچ تأمل ایتزدم ☼ — فیلسوف ☼ —

(١) مشیرلك رتبه سنه مقابل بر پایه اولوب عددلری محدود دراوللری فرانسه ده یکرمی مارشال اولوب برازوقتدنبرو اون ایکی یه تنزیل قلنمشدر

خود پسندلك سزك ظن ايتديكز قدر فنا بر شیء دكلدر اكر اون دردنجی لوئی ده اندن براز اولمسيدی اوقدر شان وشهرت صاحبی اولمزدی مشهور قوليه (۱) ده دخی وارایدی سزده اكا تفوقله تفاخر ايديكز سزدهاندن زياده مساعد بر عصرده كلديكز انسان دائما كندی عصرينه نسبتله ترقی ايتمليدر * — ماليه ناظری *— فی الواقع اويله در بر محصولدار ارضی زراعت ايدنلره انی سوكنلردن زياده سهولت اوله جغی دركاردر * — فيلسوفی * — قولايلقله ياپيله جق فائده او شيلر هيچ بوقيدر ظن ايدرسكز قولبير بر طرفدن اداره ٔ ماليه یی محاربات داخليه نك واو توز سنه ممتد اولان سرقت وارتكاباتك منتج اولديغی كمال درجه انتظامسزلقده بولدی وبر طرفدن خفيف المزاج وجاهل وبيك اوچيوز سنه دنبرو ذهنلرنده اعتقادات باطله پاس طوتمش اولان بر ملته تصادف ايلدی زماننده مجلسده بر آدم يوغيدی كه قامبيونه ايدوكنی بيلسون وبر ادم يوغيدی كه فرق اجناس نه ايدوكنی اكلاسون وهيچ بركسه يوغيدی كه تجارتدن خبری اولسون شمدی الحمد لله كتدكجه علم ومعرفت منتشر اولمقده در عوام ناس تحصيل معاش مجبوريتنك القا ايلديكی ودولتك دخی كندو حقنده خيرلو اولمق زعم باطليله انلری طوتديغی حال جهل ونادانيده در فقط اوسط حالده بولنان اهالی معلوماتلودر وبو صنف كليتلو اولديغندن صاحب ادراك اولان بيوكلری وكندولرنده ادراك اثری اولميان كوچكلری بعض كره زيراد ارهيه المقده در لمولی (۲) وقتندنبرو موسقيده نقدر تبدل اولديسه مشهور قولبيردنبرو دخی امور ماليه ده اوقدر تبدل ظهوره كلمشدر شمديكی زمانمزده الدقيق مقاماتی اجرايه مقتدر اهل فنك عددی ذات فن قدر تزايد وترقی ايلمشدر وعلوم حكميه جه واداره ٔ مملكتجه دخی حال بويله در قولبيردوق دوسوليدن (۳) زياده شيلر يابدی شمدی قولبيردن زياده ياپمليدر * — بو بحث اراسنده ماليه ناظری فيلسوفك يانده بعض كاغدلر كوروب باقق استدی اشبو اوراق پك چوق ملاحظاتی دعوت ايده بيله جك بعض افكاری شامل ايدی ماليه ناظری بونلری الوب بروجه آتی اوقومغه باشلدی — بر مملكتك ثروتی اهاليسنك مقدارندن

---

(۱) فرانسه ده دردنجی لوئی زماننده ماليه ناظری اولوب اولوقته قدر پك مختل ومشوش حالده بولنان امور ماليه یی هم اصلاح وتنظيم وهمده مملكته بر طاقم صنايع جديده ادخال ايتمك ويوللر وقنالر كشاد ايلمك كبی اسباب معموريتك استحصاليله واردات دولتی تكثير ايدرك فرانسه نك يكی باشدن احياسنه سبب اولمشدر

(۲) اون دردنجی لوئی زماننده كلمش فرانسه لی مشهور موسيقی شناسدر

(۳) فرانسه قرالی دردنجی هانری زماننده ماليه ناظری اولوب فرانسه نك محاربات ومضايقه سی اثناسنده بيوك خدمتلر اتمشدر وبونكله برابر اعمار مملكه مدار اوله جق پك چوق آثار خيريه یه دخی موفق اولمشدر

وبونلرك سعی وعمللرندن عبارتدر ـ عالمده مصائب عامه اکسك اولميوب هر مملکت برقاچ سنه ده برکره همجوارلیله محاربه یه ابتدار ایلدیکندن تجارت یالکز بو جهتله بر مملکتك کندو همجوارلرندن زیاده صاحب اقتدار اولمسنه مدار اولوراشته بومقوله محاربات وقوعنده الك زنکین اولان دولت وجوه سائره ده خصمیله مساوی اولسه دخی ینه اوزرینه غلبه ایدر چونکه اقچه قوتیله متفقلر بولوب عساکر اجنبیه استخدام ایده بیلور محاربات اولمزایسه تجارت واسطه سیله مملکتده تجمع ایدن التون وکموش بیفائده قالور زیرا بر مملکتده تداوله کافی التون وکموش موجود اولور ومیزان تجارت حداعتدالده بولنور ایسه آرتق او مملکتك برنقصانی قالمز بر مملکتده ایکی ملیار (برملیار بیك ملیوندر) مسکوکات بولنسه ارزاق واجوراتك فیئاتی اوراده یالکز برملیار بولندیغی تقدیرده هرقاچه اولورایسه آنك ایکی قاتی اولور مثلا اتك قیمه سنی اون غروشه الدیغم حالده سنوی یوز بیك غروش ایرادایله نقدر زنکین ایسه‌م قیمه سنی بش غروشه الدیغم حالده اللی بیك غروش ایراد ایله اوقدر زنکینم وسائر شیلر دخی هپ بوقیاس اوزره‌در بناء علیه بر مملکتك ثروتی التون وکموش ایله اولمیوب ذخائرك مبذولیتی وصنایعك کثرتی واهالینك سعی وغیرتیله‌در چوق وقت اولمدی که امریقای جنوبیده واقع بلاته نهری کنارنده اقامت اوزره بولنان براسپانیول الاینك هپ ضابطانی آلتون قلیج طاشیدقلری حالده کیه‌جك کوملکلری ویه‌جك اتمکلری اولمدیغی کورلمشدر فرض ایده‌لمکه هوغس قاپت (١) زماننده‌نبرو فرانسه ده کموشك مقداری تزأیداتمامشدر فقط هر نوع صنعت یوز درجه زیاده ترقی ایتمشدر ایدی هوغس قاپتك زماننده‌ن بوزقات زیاده زنکینز دیه بیلورم زیرا زنکینلك تمتع ایتمك وذوقیاب اولمقدن عبارتدر وشمدیکی حالده بالنفس هوغس قاپتك کندو خانه سندن دها هوادار ودها کوزل ودها منتظم برخانه ده ساکن اولیورم وباغلردها ایو زراعت اولندیغندن دها ایو شراب ایچیورم ومنسوجات اصلاح اولندیغندن دها اعلا البسه کییورم وهوغس قاپتك ملوکانه ضیافتلرنده بوانان‌دن دها انفس طعاملر اکل ایدیورم اکر اوخسته لغنده کندوسنی برخانه دن دیکر برخانه یه نقل ایتدیره‌جکی وقت ایکی تکرلکلی برقباعربه یه بنر ایسه بن شمدی راحت ونفیس برقاروسه یه بینیورم آنك ایچنده روزکاردن متأذی اولمدیغم حالده ضیا الیورم صرم اوزرینه بویالی برتخته صندق اصمق یعنی بر کوزل عربه یاپمق ایچون مملکتده زیاده اقچه بولنمسنه لزوم کورنمدی صنعت لازم اولدی وقس علی هذا هوغس قاپتك خانه سنك طاشلری وشمدی پارسده یاپیلان خانه لرك طاشلری هپ براوجاقدن الینور اولکی زمانده مردار برکومز انشاسنه نقدر اقچه صرف اولنور ایسه شمدی برنفیس خانه بناسنه اندن زیاده اقچه

---

(١) بوندن تقریبا طقوز یوز سنه اول فرانسه ده حکومت ایدن برمشهور قرالدر واولا پارس شهرینی پایتخت اتخاذ ایدرك معمور ایدن بودر

کتن وشمدی برمنتنم باغچه یاپدرمق اسکی زمانده قباصبا برقاچ اغاج دیکدیرمکدن
بهالو کلز اسکی زمانده میشه اغاجلری اورمانلرده چوریرقالورایدی شمدی اندن نفیس
دوشمه‌لر یاپیلیور وقوم صحرالرده فائده‌سز طورردی اندن آینه‌لر اعمال اولنیور ایمدی
شو فوائددن متمتع اولان البته زنکیندر و بونلری وجوده کتورن یالکز صنعتدر بوتقدیرجه
مملکتی زنکین ایدن اقچه اولمیوب انجق عقل وتدبیردر تجارتک دخی تأثیری صنعت کبی
اولوب رفاه حال وحسن معیشتمزه مداری واردر مثلا هند مصنوعاتندن ویاخود سیلان
اطه‌سنه مخصوص محصولاتدن برشیئه احتیاجم اولدیغی حالده شوجهتله فقیرعد
اولنورم وتجارت بو احتیاجمی دفع ایتدکده زنکین اولورم وبنم شو محتاج اولدیغم التون
وکموش دکل ایدی بلکه قهوه وطارچین ایدی فقط مجرد بن صباحلین قهوه ایچه‌یم
دیو مخاطرات عظیمه‌یی کوزلرینه الدرق التی بیك ساعتلك مسافات بعیده‌یه کیدنلر
انجق مملکتك چالشقان آدملرینك فضله سیدر پس زنکینلك چالشقان آدملرك زیاده
اولمسندن نشأت ایدر ایمدی برعاقل دولتك مقصدو وجیبه‌سی ممکن مرتبه تکثیر نفوس
ایلمك وخلقك سعی وغیرتنی ارترمق اوله‌جغی آشکاردر بزم مملکتلرده اناثدن زیاده
ذکور تولد ایدر (١) بوصورتده اناث اتلاف اولنملیدر چونکه انلر صاغ اوله‌رق
مناسترلره دفن اولندقلری حالده نسل حاضر ایچون ضایع اولوب نسل آتینك دخی
اضمحلالنه سبب اوله‌جقلرندن حقلرنده شو معامله هیئته نسبتله انلری اعدام ایلمك
دیمکدر مناسترلرك تنظیم واداره‌سی ایچون اتلاف اولنان اقچه خالقك امر ازدواجه تشویق
وتشجیعی ایچون بعض امور خیریه‌یه صرف اولنسه دها مناسب اولور فرانسه‌ده بولنان
بعض اراضیء غیرمحروثه‌یی مناسترزده چوروندیلان قزلره تشبیه ایدرم بونلرك ایکیسنده
حراثت اولنملیدرلر اراضیء متروکه‌دن جرمنفعت ایلمکه اهل زراعتی مجبور ایتمك ایچون
پك چوق طریق واردر فقط مملکتی اضرار ایچون یالکز برطریق واردر بودخی شوایکی
حالك دوامیدر که بریسی قزلری صاغلقلرنده دفن ایتمك ودیکری قابل زراعت اولان
یرلری زراعت ایتامکدر هرنه‌ده اولور ایسه اولسون عقیملك یاطبیعتك برقصوریدر
ویاخود طبیعت علیهنده برسوء قصددر بشقه برشی دکلدر قرال که ملتك مدیر صاحب
تدبیری اوله‌جقدر منسوبانه تقاعدلك معاشلری ویریور وبواقچه تجاره وبعض اهل
صنایعه کیدیور نیچون اهل زراعتك تشویقی ضمننده معاشلر بوقدر بولیه اولسه بواقچه
ینه دولته عائد اولور فقط بونده دها زیاده منفعت حاصل اولور معلومدر که برمملکتده
چوق دلنجی بولنمسی مذموم عد اولنور بزده ایکی صنف دلنجی واردر برطاقی پژمرده
قیافتله شهر بشهر کزوب یول اوزرلرنده کاوب کچنلرك رحم وشفقتلرینی جلب ایده‌جك
صورتده فریاد وانین ایدرك جمع ایلدکاری اقچه‌یی میخانه‌یه کیدرزو برطاقی دخی طرز

(١) هریرده ذکور اناثدن یوزده التی زیاده تولد ایلدیکی تحقیق قلنمشدر

واحداوزره البسه كيوب اەنامەاوله‌رق خلق اوزرينه ويركونرطرح ايدرزوصكره كلوب منتظم خانه‌زده رفاه ايله تعيش ايدرلر (١) بونلرك برنجى صنفى ديكرى قدر مضر دكلدر چونكه بونلرينه كتدكلرى حالده دولته چوجق يابرلر اكرچه خرسزدخى وجوده كتوررلر ايسه‌ده عمله وعسكر دخى حاصل ايدرلر فقط ايكيسيده برقناقدركه بتون عالم اندن شكايت ايلديكى حالده كيسه وجودلرينى قمع وازاله ايده‌ميورشوقدر اراضئ غير محروسه‌سى وقولونيلرى (٢) اولان برمملكتده بويله‌نه تكثير نفوس ايدرونه‌ده ايش ايشلراهلينك اوضاعنه تحمل اولنمسى جاى استغرابدر دنياده‌اك اعلا دولت ايشه يرامز اهاليسى الٹاز اولاندر وقتيله كلمش اولان دولتلرك بزم قدر التون وكموشلرى اولمديغى حالده تقليدايده‌ميه‌جكمز برطاقم اثارعظيمه ايله ابقاى نام ايلملرينه سبب‌ندر دهازياده آدم ايشلتديكى جهتله اداره‌رى برمكندن دهاايوايدوكى آشكاردر اهالى اوزرينه ويركو طرحى لازمدروبونك طرح وتوزيعيچون الٹايوصورت ايش ايشلمكى وتجارتى تسهيل ايدنيدرويركونك اختيارى اولمسى جائز دكلدر انجق صدقه اختيارى اوله بيلور فقط براصول ضابطه تحتنده بولنان مملكتده ويركونك تحصيلى صدقه كبى اولمامليدر مشهور شاه‌عباس ايرانده يك چوق خيرات وعمارات تأسيس ايلديكى حالده هيچ برخسته خانه انشا ايتمدى سببى كندوسندن صورلدقده ايرانده خسته‌خانه‌نك لزومى اولمسنى استمم ديدى ويركوندر برمقدار حبوبات وحيوانات وسائر ارزاقدركه اصحاب اراضى بونلرده مالك اولميانلره بور جلودر تحصيل اولنان اقچه مجرد بونك بدليدر ايمدى ويركو يالكز اغنيا اوزرينه اوله جغندن فقرانك قزانديغى اتمكك برپارچه‌سنى وقاريسنك ممه سندن چوجقلرينه ورديكى سوددن برمقدارينى المق جائز اوله‌مز فقرا وعمله كروهى اوزرينه ويركو طرح اولنميوب بلكه انلره ايش بوله‌رق بروقت ويركوويره جك قدر بختيار اولملرينى آرزوايتدير مليدر برمحاربه اثناسنده بالفرض سنوى معتاددن اللى مليون زياده ويركو ويريلوربواللى مليوندن يكرمى بيكى ممالك اجنبيه‌يه كيدر واوتوز مليونى قتل نفوسه صرف اولنور ووقت مصالحه‌ده بالفرض يالكز يكرمى بش مليون تحصيل اولنور و بوحالده اشبو اقچه‌دن خارجه برشى كتمز ومحاربه‌ده اهلاك اولنان مقدار اهالى منافع عامه ايچون ايشلديلوب هردرلو اعمالات توفير اولنور واراضى لايقيله زراعت اولنور وشهرلر

---

(١) صنف ثانيدن مراد باپاسلردر چونكه بونلر تحصيل معيشت قيدنده اولميه‌رق اهالينك اعانه‌مقننه‌سيله رفاه اوزره تعيش ايدرلر

(٢) قولونى فرانسزجه اولوب بزده اكامقابل كلمه بولنمديغندن حالى اوزره ابقا اولندى معناسى ينه وطنلرينه منسوب اولدقلرى حالده زراعت وتجارت مقصديله محل اخره كيدوب اوراده توطن ايدن اهاليدر مثلا ملل اجنبيه‌دن درسعادت وازميرده و محال سائره ده بولنان اوروپالولر كبى

تزیین قلنور بناء علیه دولته ویركو ویرمك حقیقتده اهالینك ثروت وسعادتنی موجبدر
وقت محاربه‌ده ویریلان ویركونر بزم رفاه حال ووسعت معیشتمز اسبابنك استحصالی ایچون
اولمیوب بلكه رفاه حالزی وقایه ایچون اولمیدر دنیاده الڭ اختیار ملت الڭ زیاده ویركو
ویرندر چونكه الڭ زیاده ویرن الڭ زیاده چالشقان والڭ زیاده زنكیندر اقچه ارزاقك بدلی
اولدیغی كبی اوراق نقدیه دخی اقچه‌نك بدلیدر اقچه‌نك انجق فائده‌سی برقیونی بر آلتون
ایله اشترا ایده‌جك یرده درت چفت چوراب ویاخود امثالی اشیا ویروب المقدن دها
قولای اولدیغی ایچوندر كذلك برایالت محاسبه‌جیسنك خزینهٔ دولته درت یوز بیك فرانقی
برمكتوب ایچنده ارسال ایلمسی برچوق مصارف نقلیه ایله كوندرمسندن اهون
واسهلدر فلهذا بانقه وقوائم نقدیه پك فائده‌لو شیلردر بومقوله اوراق برمملكتك اداره سنجه
وتجارت وتداولجه طاش وجاقلرنده استعمال اولنان طولابه مشابه اولوب ادملرك
قول ایله تحریكه قادر اوله‌مدقلری احمال ثقیله‌یی قالدیررهم فائده‌لو وهمده تهلكه‌لو اولان
اوراق نقدیه‌یی براسقو چیالو فرانسه‌ده احداث ایلدی بو ادم فی المثل برطبیب ایدیكه
خسته‌لرینه لزومندن زیاده غایت مقوی علاج ویررایدی وبودخی اناره اختلاج اعصاب
ایراث ایدرایدی فقط براوعلاجدن لزومندن زیاده مقدار استعمال اولنوب بعض
مضرتی كورلدیكیچون انی ترك ایلمك اقتضا ایدرمی بواصولدن بقیه اوله‌رق برهند قومپانیه‌سی
قالدی وبودخی الان كافهٔ جنبیانك محسودی اولوب انكلیز ملته موجب شان وشوكت
اوله بیله‌جكدر ایمدی بواصول فرانسه‌ده دخی بولیله اتخاذ اولنسه ایدی سبب اولدیغی
مضرتدن زیاده محسناتی كوریلور ایدی نقودك فیأتنی تنزیل یعنی قیمت حقیقیه‌سندن
زیاده فیأت تعیین ایتمك قلپزنلقدر نقود واوراق موجوده‌نك مقداروتداولنك تحملندن
زیاده قوائم نقدیه نشر ایلمك بودخی قلپزنلقدر آلتون وكموشك مملكتدن خارجه
چیقارلمسنی منع ایلمك جهل ومسكنت آثاری بقیه‌سیدر بوهم بورجنی ویرمامك
وهمده تجارتی غائب ایتمك دیمكدر فی الحقیقه بورجنی ویرمامكدر چونكه ملت مدیون
اولدیغی حالده حسابنی تسویه ایلمسی لازمدر وتجارتی غائب ایتمكدر چونكه آلتون وكموش
امتعه‌نك بدلی اوله‌رق بشقه كندولر دخی امتعه‌دن معدوددر اسپانیه دخی دیكر بعض
دولتلر كبی اسكی برعبث شیٔ اولان بواسكی اصولی اتخاذ ایلدی مملكتك فائده‌سی انجق
بواصولك خلافنه حركتله حاصلدر داخل مملكتده برایالتدن دیكر برایالته نقل اولنان
محصولات اوزرینه رسومات تحمیل ایلمك ایالتلری بربرینه دشمن ایتمك دیمك اولوب
بودخی شایان استهزا برسوء تدبیردر بوعادت انكلطره‌ده كتوریلور ایكن برمقدارینی اخذ
واكل ایتملریچون خدمتكارلرمدن ابرقاچنی اوطه قپوسنه اقعاد ایلمك كبی برشیدر شوسوء
تدبیرك دفعه چالشلدی فقط عقل بشری به موجب عاردركه شمدی یه قدر بوبابده باشه
چیقه‌له‌مدی — فیلسوفلك كاغدنده دها برچوق افكار واردی مالیه ناظری مزاداسنه

واردی و برصورتنی الدی واشته بو ایلك دفعه درکه وکلادن بریسنك چنطه‌سی برفیلسوف چنطه‌سندن برشی المشدر

❊ محـاورات حکمیه ❊ منیف افندی ❊

حکمای یونان

❊ سولون ❊

اوتوز بشنجی اولمپیادك اوچنجی سنه‌سی یعنی میلاددن التی یوز قرق سنه مقدم تولد ایدوب اللی بشنجی اولمپیادك اوائلنده یتمش سکز یاشنده اولدیغی حالده وفات ایلمشدر سولون فی الاصل آتنه‌لی اولوب پدری آتنه ملوکندن قودروسك نسلندن و والده‌سی آتنه مشاهیر رجالندن پیزیستراتك اقرباسندن ایدی اوائل حالنده اولوقت مجمع علما اولان مصره عزیمتله اوراٰنك اصول حکومت وقوانیننه واهالیسنك اخلاق وعاداتنه کسب اطلاع ایتدکدن صکره آتنه‌یه عودت وکمال اهلیت واصالتنه مبنی مناصب رفیعه‌یی احراز ایلدی مومی الیه فوق الغایه رشد وکیاستله متصف اولوب بونکله برابر زیاده ثبات واستقامت اصحابندن ایدی وغایت متکلم ومدبر وشجیع ایدی مدت عمرنده دائما وطننك سربستیتی ایچون زیاده غیور اولوب ارباب ظلم وعدوانه خصومت ایدر ایدی وخاندانتك ترفیع قدر وشانی پك التزام ایتزایدی ومجرد امور ادبیه وسیاسیه‌یه حصر افکار ایلمك ایچون اسباب طبیعتی تحری واستکناه ایله اشتغالدن فراغت ایتمشیدی (خیر الامور اوسطها) کلام مشهورینك قائلی مومی الیه‌در سولون کچن دفعه ترجمهٔ حالنی تحریر ایلدیکمز تالیس حکیم ایله معاصر اولدیغندن شهرتنی ایشیده‌رك انکله ملاقی اولمق اوزره یالاچه‌شهرینه عزیمت ایلدی وحکیم مومی الیه ایله براز مصاحبت ایتدکدنصکره ای تالیس تأهل ایتمدیککزه تعجب ایدرم تأهل ایتسه‌کز ایدی اولادیکز دنیایه کلوب انلرك تربیه‌سیله متلذذ اولوردیکز دیه‌ی تالیس اول آنده بوکا جواب و یرمیوب برقاچ کون صکره اجنبی هیئتنده تعلیم ایلدیکی برآدم ایکیسی براراده بولندیغی حالده زیارتلرینه کلوب اثنای صحبتده بوکونلرده آتنه‌دن کلدیکنی خبر و یردی سولون آتنه‌ده نه وارنه یوق دیو اوراٰنك احوالندن سؤال ایتدکده برشی ایشتمدم فقط چیقدیغم کون آتنه اهالیسندن بر دلیقانلی وفات ایدوب جنازه‌سنده عظیم جمعیت وار ایدی ایشتدیکمه کوره بودلیقانلی مملکتك معتبرانندن و بین الاهالی غایت محترم برذاتك اوغلی ایمش و بوذات براز وقتدنبرو آتنه‌ده دکل ایمش دوستلری اوغلنك وفاتندن هلاك درجه‌سنده متأثر اوله‌جغنی بیلدکلرندن بو خبرك کندوسندن کتمنی تصمیم ایتشلر دیدی سولون بونی ایشتدکده واه زواللو ادمجغز عجبا ادی ندر دیمکله حریف ادینی ایشتمش ایدم ارنتدم فقط شوراسی ایو خاطرمده درکه هرکس غایت عاقل وکامل برادمدر دیورز دیدی شو افاداتك اوزرینه سولون زیاده مضطرب اولوب بودیدیککز آدمك ادی سولون

اولسون دیدکده حریف اوت تمام اوردیدی سولون شوخبردن بردرجه متأثر اولدیکه اثوابنی پرتمغه وصاچنی یولمغه وباشنه اورمغه باشلایوب والحاصل کمال یأس وملالده ارتکاب اولنان هر درلو حالانك هیچ بریسندن اجتناب ایتمدی تالیس بوقدر فریاد وتلاش نه لازمدر بو برمصیبتدر که بتون عالم کوزیاشی دوکسه دفعی ممکن اولمز دیدکده سولون آه اشته بنده بوقدر فریاد وفغانمه سبب بویا قابل علاج اولمیان بردرده تأسف ایدیورم دیدی تالیس نهایتنده سولونك شو اوضاع وحرکاتنه کولمکه باشلیه رق عزیزم سولون اشته تأهلدن بن بونك ایچون قورقارم الڭ عقللو آدملرك متأسف اولملرینه نظر أعشق ومحبتدن وتربیهٔ اطفالدن متولد اولان کدره الڭ زیاده پك اولان یورکلرك بیله متحمل اولمیه جغنی بیلورم شوخبرزك هیچ بریسنك اصلی اولمیوب مخصوص ترتیب اولنمش اولدیغندن تلاش لازم دکلدر دیدی آتنه لولر ایله میغارالولر (١) بیننده سالامین جزیره سندن طولایی مدت مدیده جنك وجدال وقوعبولدی بویولده طرفیندن پك چوق تلفات اولوب بوندن آتنه لولر دها زیاده متضرر اولدقلرندن میغارالولر یدنده بولنان مذکور سالامین اطه سنك ضبط واستیلاسی ایچون هر کیم حرب تکلیفنه جسارت ایدرایسه قتل ایله مجازات اولنه جغنی اعلان ایلدیلر سولون شوقراردن خشنود اولمیوب فقط بو بابده فتح کلام ایده جك اولسه مجازات مذکوره یه دوچار اوله جغنی بیلدیکندن استدیکنی سویلمك وبو بابده بروجهله مسؤل ومعاتب اولمامق ایچون کندوسنی دیوانه لکه اوروب عقلنه خفت کتورمش اولدیغنی بتون شهره اشاعه ایتدیردی وبرقاچ بیت مرثیه نظم ایدوب ازبر ایتدکدنصکره ارقه سنده غایت اسکی ویرتق برلباس وبوغازنده برایپ وباشنده برکیرلی طاقیه اولدیغی حالده خانه سندن چیقمغله بتون اهالی باشنه جمع اولدیلر سولون طوغری کیدرك اعلانات قرائتنه مخصوص طاشك اوزرینه چیقوب خلاف معتادی اوله رق مذکور ابیاتی قرائت ایلدی وکاشکی بن آتنه لی اولمیوب ممالك وحشیه دن برمحلده طوغمش اولیدم اول حالده هیچ اولمزسه خلق بنی پارمقله کوستره رك بوده سالامینده عار فراری ارتکاب ایدن آتنه لولردندر دیدکلرینی ایشیدوب دلخون اولمزدم ای آتنه لولر نه طوره یورز کوردیکمز حقارتك انتقامنی الملم وبغیرحق دشمن الندە بولنان مسکن لطیفمزی استرداد ایده لم وادیسنده برمقالهٔ مؤثره ایراد ایلدی شوکلمات آتنه لوله بردرجه تأثیر ایتدیکه قرار سابقلرینی درحال فسخ ایدرك تکرار میغارالولر علیهنده اعلان حربه قرار ویردیلر سولون سرعسکر انتخاب اولنوب موجود معیتی اولان عسکرله برطاقم بالقجی قایقلرینه سوار اولدیلر ارقه سندن اوتوز التی کورکلو برقادرغه دخی کلدیکی حالده کیدوب سالامین قربنده برمحله تحور اتدیلر محل مذکور اهالیسی صورت حالدن بیخبر اوله رق برطاقم کمیلر کلدیکنی اوزاقدن

---

(١) یونانستان قدیم شهرلرندن اولوب قورنث کورفزی ایله آتنه بیننده واقع برشهردر

کوردکلرنده ایچلرینه غلغله دوشدرك حربه آماده اولدیلر و بو کیلرك نه مقصدله کلدیکنی
اکلامق ایچون قارشولرینه برکمی کوندردیلر اشبو کمی آتنه لولرك سفاینه یاقلاشدقده
سولون بونی طوتدیروب درونده بولنانلری اخذ وتوقیف ایتدیردی و یرلرینه کندو
عسکرندن الك جسورلرینی ارکاب ایله ممکن مرتبه کیزلنه کلری حالده سالامین طرفنه
عزیمت ایلملرینی امر ایلدی وکندوسی قصور عسکریله برابر دیکر بر محلدن قاره یه
چیقارق مقابله یه آماده بولنان دشمن اوزرینه هجوم ایلدی ومحاربه اثناسنده کمی ایله
کیدنلر قاره یه چیقوب بلامانع ومزاحم شهری ضبط ایتدیلر سولون بووجهله مظفریت
عظیمه یه نائل اولدقدنصکره محاربه ده النان اسیرلری بلابدل اعاده وغلبه ایتدیکی محله
جنك الهی اولان مارس نامنه بر عبادتخانه انشا ایلدی برازوقت مرورنده میغارالولر
تکرار سالامینی المق داعیه سنه قیام ایلدیکلرندن شو نزاعك فصلی ضمننده طرفین
لاقدمون شهری اهالیسنی حکم نصب ایتدیلر سولون منازع فیه اولان اشبو سالامین
جزیره سنك ذاتاً آتنه لولره عائد اولدیغنی اثبات معرضنده وقتیله سالامین حکمداری
اولان ایافسك اوغللری اولان (فیلوس) و (اوریفاسس) کاوب آتنه ده تمکن
ایتدکلرینی وکندولری آتنه اهالیسی سلکنه ادخال اولنمق شرطیله جزیره نك کوره یی
آتنه لولره ترك ایتمش اولدقلرینی بیان ایلدی وسالامینده برقاچ قبر اچدیروب سالامینلولر
موتالرینك یوزینی آتنه لولرك چویردیکی طرفه چویردکلرینی واتنه لولره مخصوص عادت
اوزره تابوتلرك اوزرینه جنازه نك منسوب اولدیغی خاندانك اسمی محرر اولدیغنی ارائه
ایلدی بونك اوزرینه میغارالولر برشی دیه مامشلر ایسه ده چوق چکمکسزین اخذ
انتقام ایلدیلر شویله که مدت مدیده دنبرو آتنه ده مشاهیر رجالندن (قیلون) و (میغاقلس)
نام ذاتلرك نسللری بیننده ظهور ایدن اختلاف بر درجه اشتداد بولدیکه شهر بالکلیه
خراب اولمق درجه سنه کلدی (قیلون) وقتیله آتنه ده زمام حکومتی یدینه المق اوزره
بعض تدابیر خفیه یه تشبث ایتمش اولدیغی میدانه چیقارق کندوسیله هوادارلرندن
برقاچی اعدام اولنمش و بونلردن قاچوب قورتیلانلر (مینرو) عبادتخانه سنه التجا
ایتمشلر ایدی اولوقت شهر کتخداسی بولنان مومی الیه (میغاقلس) مرقوم ملتجیلری
حق التجالری ضایع اولمامق اوزره برایپك براوجی (مینرو) ضمننده ودیکر اوجی اللرنده
اوله رق کلوب حاکملر حضورنده محاکمه اولملرینه هر نصلسه ارضا ایلدی و بونلر اولوجهله
معبددن نزول ایلدکلرنده ایپلر قیرلمغله میغاقلس اشته شو حال معبوده نك کندولرینی
حمایت ایتمك استمدیکنه علامت علنیه در دیه رك برطاقنی اخذ و کرفت ایتدیروب درحال
بونلری اهالی قتل ایلدی وتکرار عبادتخانه یه فرار ایدنلر دخی التجاسنه رعایت اولنمیه رق
همان جمله سی اورادها اخذ وقتل اولندی فقط برقاچ نفری بعض وجوه بلده زوجه لرینك
شفاعت ورجالریله عفو اولنوب خلاص اولدیلر اشبو حرکت نامرضیه حکام ونسللرینی

حقنده موجب نفرت اولوب اولوقتدنبرو جمله عندنده مبغوض ومنفور اولدیلر برقاچ سنه صکره قیلونك نسلی زیاده کسب نفوذ واقتدار ایدوب طرفین بینندهٔ اولان بغض وخصومت کتدکجه مشتد اولدی سولون اولوقت حاکم بولندیغندن شو اختلالك نهایت مملکتك اضمحلالنی داعی اولمسندن خوف ایدرك منازعهنك فصلی ضمننده ایکی جانبدن حاکملر انتخاب ایلمك اوزره طرفینی ارضا ایلدی اشبو حاکملر سالف الذکر قیلون خاندانی لهنده قرار ویردکلرندن مخالفلری اولان میغاقلس خاندانندن برحیات اولنلر کافهٔ مملکتدن نفی وتبعید ووفات ایتمش بولنانلرك کمیکلری مزاردن چیقاریله رق آتنه حکومتی حدودندن خارجه انداخت قلندی بووجهله اتنهلولر بیننده ظهور ایدن منازعه واختلافی میغارالولر فرصت اتخاذیله حربه قیام وسالامین جزیرهسنی تکرار ضبط وتسخیر ایتدیلر شو فساد برطرف اولور اولمز بردیکری دها ظهور ایدوب بو دخی پك چوق نتایج وخیمه یی مستلزم اولمشدر شویله که فقرای اهالی زیاده مدیون اولدیغندن قانون مملکت اقتضاسنجه پك چوق کسان داینلرینك پنجهٔ اسارتنه کرفتار اولوب داینلر بونلری دلخواهلری وجهله استخدام ویاخود بیع ایدرلر ایدی اهالی شو حاله تحمل ایدهمدیکندن برطاقی تجمع ایدرك ایچلرندن بریسی یوم موعودده ایفای دینه مقتدر اولمدیغی حالده اسیر ایدلمك اصولنك لغو اولنمسی واسپارطهده اولدیغی مثللو کافهٔ اموال واملاك بین الاهالی مساوات اوزره تقسیم قلنمسی ضمننده یکیدن بررئیس انتخابنه قرار ویردیلر بو وسیله ایله دخی اتش اختلال بردرجه اشتعال ایلدیکه بو وجهله تسکینی چارهسی بولنهمدی شو مادهنك دوستانه فصل وتسویهسی ضمننده طرفینك رضاسیله سولون انتخاب اولندی مومی الیه اشبو مأموریت مشکلهنك قبولی حقنده اول امرده صعوبت کوسترمش ایسهده مجرد وطننه برخدمت ایتمك آرزوسیله موافقت ایلدی مقدملری دائما سولون (مساوات هردرلو منازعاتی دفع ایدر) دیدیکی جهتله هرکس بو کلامی کندو مرامنه موافق صورتله معنا ویرهرك فقراطقی سولونك بوندن مرادی مالاعموم اهالی مساواتده طوتلق واغنیا ایسه کافهٔ حالاتده هرکسك اصل ونسبنه وقدر واعتبارینه کوره معامله قلنمقدر افکارینه ذاهب اولدیلر شو کیفیت سولونك طرفین نظرنده دخی بردرجه ممدوحیتنی موجب اولدیکه حکمدارلغی قبول ایلمسیچون ایکی طرف دخی رجا ونیازه باشلدیلر اشته منازعاتده مدخلی اولمیانلر دخی دفع فساده بوندن بشقه چاره بولنمز اعتقادیله کمال عفت واستقامت وفرط رشد وروییتی جمله عندنده مسلم اولان برذاتك زیر ادارهسنده بولنملرینه بالممنونیه موافقت کوستردیلر سولون ایسه بوندن زیادهسیله تباعد ایدرك اول حالده کروه متغلبیندن معدود اولهجغی جهتله قطعا قبول ایتمیهجکنی علنا بیان ایلدی دوستلری بوندن طولایی کندوسنه لوم وعتاب ایدرك مؤخرا بونك برصورت مشروعهیه وضعی ممکن اولدیغندن مجرد متغلب لفظی

مألندن احترازأ شو مسند رفیعی قبولدن استنکاف ایلمکز ساده دلك علامتیدر وقتیله
(تیونداس) ینه بو صورتله (اغریبوز) حکمداری اولدیغی و (پیتـاك) الیوم مدللو
حکمداری دکلیدر دیدیلرسواون بو مقالاته اصلا التفات ایتمیوب کرك بحق وکرك تغلب
طریقیله استحصال اولنان مسند حکومت فی الواقع کوزل شیلر ایسه ده اول حالده انسانك
هرطرفی ورطه زله محاط اولوب برکره درونته دخول اولندقده خروج ایده جك یول
بوله مز دیدی والحاصل اشبو تکالیف سولونه بروجهله قبول ایتدیریلهمدی دوستلری
سولونك شوحالنی جننه حمل ایلدیلر سولون آتنه اختلالنك دفعنه سعی واهتمام ایدرك
اول امرده اول وقته قدر عقد اولنان کافهٔ دیونی من بعد هیچ بروقتده مطالبه اولنه مامق
شرطیله فسخ وابطال ومدیونلرك ذمتلرینی ابرا ایلدی وشوقولیله اك اول کندوسی
عامل اولدیغنی خلقه کوسترمك اوزره پدرینك ترکه سندن کندوسنه عائد اولان برمبلغ
جسیمی ترك ایلدی واشبو فسادك منشئ اولان محاذیرك دفعی مقصدیله من بعد ادا
اولنه مدیغی حالده داینك اسارتی قبول قلنمق شرطیله عقد اولنه جق دیونك کان لم
یکن حکمنده طوتیله جغنی اعلان ایلدی ابتدای امرده ایکی طرف دخی شو حکمدن
ناخشنود اولوب اغنیا بووجهله مطلوبلرینك اضاعه ایدلمسندن وفقرا دخی اموالك
مساوات اوزره تقسیم اولنمامسندن ناشی منفعل اولدیلر ایسه ده بعده طرفین دخی
اشبو نظامات جدیده نك فوائد ومحسناتنی تسلیم ایدوب حتی مؤخرا آتنه شهرینك
منقسم اولدیغی اوچ فرقه بیننده ظهور ایدن اختلاف دفعی خصوصنی ینه
سولونك عهده سنه حواله ودلخواهی وجهله قوانین وضع وحکومت تأسیس ایلمسنی
رأینه تفویض ایلدیلر جبل اهالیسی زمام حکومت کاملا ملت یدنده اولمسی واوه
اهالیسی وجوه مملکتدن یالکز برقاچ کشینك سرکارده بولنمسی وکمیجیلر ایکی کروهدن
دخی وجوه انتخاب اولنمسی داعیه سنده ایدیلر سولون شوماده ده مأذونیت مطلقه ایله
حکم انتخاب اولنمغله اولاسلی اولان دراقون نام ذاتك وضع ایتمش اولدیغی قوانینی
فسخ والغا ایلدی چونکه قوانین مذکوره غایت شدید اولوب الك ادنا قباحت ایدنلر
جنایات عظیمه اصحابی کبی قتل ایله مجازات اولنور ایدی بوش کزمك وبرمقدار میوه
ویاخود سبزه سرقت ایتمك عادتا قتل نفس وارتکاب کفر وامثالی کبائر ایله سیان
طوتیلور ایدی وحتی قانون مذکورك کمال شدتندن کنایت اوله رق قان ایله تحریر اولنمش
دینلور ایدی اشبو قانونك واضعی اولان سالف الذکر دراقونه نیچون هر درلو جرایم
اصحابیچون بلافرق قتل جزاسنی تعیین ایلدك دیو سؤال اولندقده الك کوچك قباحت
اصحابی بو جزایه مستحق اولوب بیوك جرایم ارتکاب ایدنلر ایچون بوندن اشدینی
بوله مدیغمدن دیمشدر سولون عموم اهالیی متصرف اولدقلری اموال اعتباریله اوچ
صنفه تقسیم ایدوب حکومت مأموریتلرنده استخدامه صلاحیت اعطا وفقط کندو

کندیلریله تعیش ایدن اهل صنایعی بوندن استثنا ایلدی بونلر اشبو امتیازدن محرومیتلرینه مقابل اولمق اوزره هر درلو تکالیفدن وارسته ایدیلر بیوك مأمورلرك قیدحیات یعنی قباحتلری ثابت اولمدقجه عزل اولنمامق شرطیله برنجی صنفدن انتخاب اولنمسی و بر اختلال ظهورنده هیچ بر طرفه میل کوسترمیانلرك فضاحتلری اعلان اولنمسی و برزنکین قادین ایله تزوج ایتمش برادمك قوهٔ رجولیتی منسلب بولندیغی حالده زوجه‌سی کندوسنك الیقین اقرباسندن استدیکی شخص ایله مقارنت ایده بیلمسی وقادینلرك جهازی یالکز اوچ قات اثواب ایله اثاث بیتدن اهون بهالو برقاچ اشیادن عبارت اولمسی وارتکاب زنا ایدن زوج ویاخود زوجه شوفعلك اجراسی اثناسنده باصلدیغی حالده اعداملری جائز اولمسی سولونك وضع ایتدیکی قوانیندندر کذلك قادینلرك مصارفنی تخفیف وبینلرنده مرعی اولان بعض مراسمی الغا واولادی اولمیانلر حین وصیتده تام الشعور اولمق شرطیله استدکلرینی وارث تعیین ایلملرینه رخصت اعطا ایتدی و (اذکروا موتاکم بالخیر) امر جلیلی وجهله امواتك مذمت ایله یاد اولنمسنی منع ایلدی و برده اموالنی اتلاف ایدنلرك فضاحتی اعلان اولنه‌رق هر درلو امتیازاتدن محروم اولمسی واختیارلق حالنده پدر و والده‌سنی اطعام ایتمیانلر حقنده دخی بو وجهله معامله اولنوب فقط حین صباوتنده کندوسنه برصنعت تعلیم ایتمامش ایسه اول حالده ولدك والدینی بسلمکه مجبور اولمامسی و براجنبی قیدحیات شرطیله مملکتندن نفی اولنمدقجه ویاخود برصنعتله سلوك ایتمك اوزره اولاد وعیالیله کلوب توطن ایتمدکجه آتنه اهالیسی سلکنه ادخال اولنمامسی ومملکت اغورنده پدرلری وفات ایدن چوجقلرك بیت المال طرفندن تربیه قلنمسی ووصیلر تحت وصایتلرنده بولنان اطفالك والده‌لریله برلکده برخانه‌ده ساکن اوله‌میوب الیقین اقربا دخی وصی تعیین اولنه‌مامسی وسارقلر قتل ایله مجازات اولنوب برکوز چیقارن ادمك ایکی کوزی بردن چیقارلمسی قوانینی وضع ایلدی سولونك اشبو قوانینی لوحه‌لره حك اولنه‌رق مجالس اعضاسی تمامیٔ اجراسنه رعایت ایدوب وایتدیره‌جکلرینه یمین ایلدیلر بونك حسن محافظه‌سنه مأمور اولنلر دخی قوانین مذکوره‌نك خلافی برحرکتده بولندقلری حالده (آپولون) عبادتخانه‌سنه کندو جسامتلرنده التوندن برتصویر اهدا ایده‌جکلرینه علی رؤس الاشهاد قسم ایلدیلر اشبو قوانینك معناسنده بین الاهالی برکونه اختلاف ظهور ایتدیکی حالده تفسیر وتأویل ایتمك اوزره مخصوص حاکملر تعیین قلنمشیدی سولون برکون قوانین مذکوره‌نك تنظیمیله اشتغال ایلدیکی حالده (اناشارسیس) شو تشبثی استخفاف ایدرك برطاقم خطوط ایله ادملرك مظالم واغراض نفسانیه‌لرینی نصل منع ایده بیلورسن بومقوله اوامر ونواهی پردهٔ عنکبوته مشابه اولوب انجق سکلری ضبط ایده بیلور دیمکله سولون جوابنده انسانلر بینلرنده قرار ویردکلری شیلرك اجراسنه سعی ایدرز بن قانونلرمی برصورتده

یاپه جغم که کافهٔ اهالی انی اخلال ایتمکدن ایسه انفاذ ایتمك حقلرنده دها خیرلو اوله جغنی تیقن ایده جکلردر پدر و والده سنی قتل ایدنلر حقنده تعیین جزا ایتمامش اولمغله بونك سببی کندوسندن سؤال اولندقده پدر و والده سنی قتل ایده جك فنا آدم بولنه بیله جکنی مأمول ایتمدیکم ایچون دیمشدر

سولون اکثریا دوستلرینه یتمش یاشنه وارمش برادرم ارتق اولومدن قورقاملی و مشاق زندکانیدن شکایت ایتاملیدر مقربین ملوك صاپی صاییق ایچون اویونده استعمال اولنور پوللره مشابه اولوب قدر و اعتبارلری حکمدارلرك اغراض نفسانیه لرینه منوطدر او مقوله مقربین دائما حکمدارلری کندولرینه خوش کله جك شیلره تشویق ایدیوب حقیقتده فائده لو اولان شیلره ترغیب ایتملیدرلر اتباع ایتمك اوزره عقلمزدن اعلام رشد اولدیغندن اکا مراجعت ایتمکسزین هیچ بر قول وفعله تصدی ایتاملیدر برادرمك یمینندن زیاده عفت واستقامتنه اعتماد اولنملیدر هرکوریشلان ادم درعقب دوست اتخاذ اولنماملیدر چونکه بر کره عقد الفت اولندقده انقطاعی مخاطره دن خالی دکلدر حقارتك دفعنه مدار اوله جق وسائطك اسرع واقواسی انی اونوتمقدر انسان اطاعتی اوکرنمکسزین حکومته تصدی ایتاملیدر هرکس عندنده یالان (مثلا یلان کبی) منفور اولملیدر انسان مولاسنه عبادت و والدینه حرمت و اشرار ایله اختلاطدن مجانبت ایتملیدر دیر ایدی سولون پیزیستراتك آتنه ده کلی طرفدار پیدا ایتمك و زمام حکومتی ید استقلالنه المق ایچون هردرلو تدابیره تشبث ایلدیکنی حس ایدرك اشبو نیتنك قوه دن فعله کلمامسنه صرف مقدرت ایلدی بتون اهالیی بر میدانه جمع و کندوسی مسلحا اورایه عزیمتله پیزیستراتك تشبثاتنی جمله یه اعلان وشو صره ده کلامه اغاز ایله ای آتنه لولر بن پیزیستراتك نیات فاسده سندن بیخبر اولنلردن زیاده عاقلم و مومی الیهك شو نیاتنه مطلع اولوب ده خوف ویاخود عدم جسارتلرندن ناشی مخالفته قیام ایده میانلردن زیاده جسورم جمله کزه پیشرو اولهرق محافظهٔ سربستی ایچون محاربه یه حاضر و آماده یم دیدی شو نصائحك بر تأثیری اولمدقدن بشقه پیزیستراتك طرفداری اولنلر سولونه دیوانه نظریله باقدیلر پیزیسترات بر قاچ کون صکره کندو کندوینی جرح ایدرك خون آلود اولدیغی حالده بر عربه یه راکبا مجمع ناس اولان میدانه عزیمت واوراده عموم خلقه خطابا کویا دشمنلری اخافت طریقیله اوزرینه کله رك کندوسنی شو حاله پرملاله القا ایلدکلرینی اعلان ایلدکله اهالی بوندن زیاده متأثر اولهرق کروه مخالفیندن اخذ انتقامه قیام ایلدیلر سولون شو حالی کوردکده پیزیستراته خطابا ای ابن ایپوقراس سن وقتیله اولیسك اتخاذ ایلدیکی مسلکه فنا تقلید ایدیورسون اولیس دشمنلرینی اغفال ایچون اثر جراحت کوسترمشیدی سن ایسه کندو همشهریلریکی الداتمق ایچون کندوکی جرح ایتدك دیدی هرنه ایسه اهالی پیزیستراتك باشنه تجمع ایتدکده مومی

الیه کندو محافظه سیچون اهالیدن اللی مستحفظ طلب ایلدی سولون بومقوله محدث
تدابیرك نتایج وخیمه یی مؤدی اوله جغنی بیان ایلدی ایسه ده اهالی زیاده حال تهورده
بولندیغندن سولونك قواننه احاله سمع اعتبار ایتمیوب پیزیستراته درتیوز مستحفظ تعیین
اولنمسنه وقلعه نك ضبطیچون مناسب مقدار عسکر تحریر ایلمسنه رخصت ویردیلر وجوه
مملکت شو حالدن دوچار حیرت اوله رق هر بری برطرفه صاوشمق استدیلر ایسه ده
سولون نه غیرتی الدن براقیه رق اهالی یی بو بابده اسناد حماقت وجبانتله تعییب ایده کدن
صکره شو تغلب حصولنك منعی سزجه امر آسان ایدی فقط شمدی تأسس ایتمش
اولدیغندن کلیاً قمع وازاله سی سزجه دها زیاده موجب افتخاردر دیدی انجق اشبو
افادات واخطاراتنك اصلا تأثیری اولمدیغنی کورد کده طوغری خانه سنه کیدرك
سلاحلرینی الوب سنانونك قپوسی پیشکاهنه وضع وشو وجهله خطابه ابتدار ایلدی
ای وطن عزیز المدن کلدیکی قدر قولاً وفعلاً سکا معاونت ایلدم جناب حق شاهددرکه
مملکتمك قوانین وسربستیسنی محافظه ده قطعاً تجویز قصور ایلمدم ای وطن عزیز
اشته ارتق بن کیدیورم و بر دها عودت ایتمك ارزوسنی ترك ایدیورم چونکه نه چاره
جباره یه بندن بشقه اظهار خصومت ایدن یوقدر عموم خلق انلرك زیر قهر وتغلبنه
کیرمکه مائل وراغبدرلر سولون هیچ بر وقتده پیزیستراتك اطاعتنی قبول ایتمدی
وکندوسی وضع ایدوب اتنه لولرك دائما دستور العمل طوتلمسنه یمین ایتمش اولدقلری
قوانینك تغییرینه کندوسنی مجبور ایتملرندن خوف ایلدیکی جهتله آتنه ده اقامتله معذب
اولمقدن ایسه بالاختیار ترك وطن ایدرك ممالك سیر وسیاحتنی ترجیح ایلدی اورادن مصره
عزیمتله اولوقت خطهٔ مذکوره ملکی اولان اماسیسك دائره سنده برازوقت اقامت
ایلدی پیزیستراتك سولون حقنده زیاده وثوق وحرمتی اولدیغندن ترك دیار ایلمسندن
زیاده متأسف اوله رق عودتنی رجاضمننده کندوسنه زیرده مسطور نامهٔ نیازشعلامه یی
تحریر وارسال ایلدی ,, یونانیلر ایچنده مملکتمز حکومتنی ضبط ایدن یالکز بن دکلم
قودروس نسلندن اولدیغمدن واتنه لولر مسند حکومتی انك خاندانه حصر ایلمکه
قسم ایلمش اولدقلرندن زمام اداره یی قبضهٔ تصرفه القلغم ایله قوانین وارادهٔ الهیه یه
مغایر بر حرکت ارتکاب ایتمدم مملکت جمهور طرفندن اداره اولندیغی وقتدن زیاده
سزك قوانین موضوعه کزك تمامیٔ اجراسنه تقید واعتنا ایتمکده یم مقدمدن موضوع
اولان تکالیف ایله اکتفا ایدوب مقاممه عائد بعض مراسم تعظیمیه دن بشقه ادانیٔ
افراد اهالیدن زیاده مایهٔ امتیاز اوله جق برشیئه مالك دکلم بنم نیاتمی افشا ایلدیککزدن
طولایی سزه قطعا خصومتم یوقدر حقمده وقوعبولان حرکاتکز بکا عداوتکزدن
ناشی اولمیوب بلکه مجرد داعیهٔ حب وطن سزی بوکا الجا ایتمش اولدیغنی مجزومدر
شو مخالفتکز دخی بنم نو جهله حرکت ایده جکمی بیلمدیککزدن نشأت ایدوب فالا

احتمالکه تشبثات واقعه‌می تقبیح ایتزدیکز ایمدی قیله اعتماد ومعمناً عودت ایدیکز که سزلک کبی برفیلسوف کامل بنم کبی ادملرك نه رتبه‌لیدر چونکه اوته‌دنبرو بکا دشمنلك ایدنلره بیله فنالق ایتمك استمدم کلدیکز صورتده بنم اعتقادمه کوره سزدن هیچ برکونه خیانت ظهوری نقابل اولدیغندن سزی اعزاحبا اتخاذ ونزدمده هردرلو اسباب رفاه ومحظوظیتکزی اکمال ایدرم اثنیه عودتکزه مانع دیکر بعض اسباب موجود اولدیغی حالده استدیککز محلده اقامت ایدیکز اختیار غربت ایتمکزه سبب بن اولمامده راضی‌یم“ سولونك مکتوب مذکوره یازدیغی جوابنامه‌سیدر„ بکا هیچ فنالق ایتمیه جککزی ایو بیلورم چونکه سزدن یوق نقلب سلوانه اجزدن اول سزلك دوستلریکزدن ایدم وظالمدن نفرت ایدن اشخاصك سائره‌دن زیاده نزد کزده مبغوض اولمامه‌لیم برقاچ متشرعك رأییله اداره اولنمقدن ایسه برحاکم مطلقك تحت حکومتنده بولنمق اتنه‌لولر حقنده دها خیرلو ایسه هرکس کندو افکارینه ذاهب اولمقده صاحب اختیاردر سز ظالمه‌نك الك اهونی اولدیغکزی اعتراف ایدرم مع مافیه اثنیه عودت ایتمامه‌لیم فکرن ایدرم زیرا اوراده بر سربست حکومت تأسیس وبکا تکلیف اولنان حکومتی رد ایتدکدن صکره اوراده عودتم تقدیرجه خلقك بکا طعن وتعریض ایلملرینه وسزلك تشبثاتکزی تحسین ایلدیکمه ذاهب اولملرینه حقلری اولور“ سولون اثینادیسه دخی زیرده محرر مکتوبی یازمشدر„ بنم وضع ایلدیکم قوانینك مملکت حقنده بیوك فائده‌سی کورلمامش دینلور ایسه انلرك الغاسیله دخی مملکتجه فوائد کلیه استجلاب اولنه‌مامشدر شرایع وقوانین وضع ایدنلر مملکت حقنده برحسن خدمت ایده‌میوب انجق دخلواهلری وجهله اجرای حکومت ایدن حکمدارلر حسن نیت اوزره اولدقلری حالده انلرك ایشنه یارارلر بنم قوانینمك بالفرض هیچ فائده‌سی کورلمامش ایسه انی فسخ ایدنلر پیزیستراتك زمام حکومتی یدتغلبنه المسنه ممانعت ایتمیه‌رك اساس جمهوریتی تخریب ایتدیلر باشلرینه کله‌جکی وقتیله بن اتنه‌لولره خبرویرمشیدم بکا اعتماد ایتمدیلر وبن حقی سویلدیکم حالده کندولرینه مداهنه ایدن پیزیستراتدن دها زیاده صداقت مأمول ایتدیلر وقوعبولان مصائبك دفعی مقصدیله اهالی‌یه بیشمر واولنقلقی تکلیف ایلدیم بکادیو نه نظر ایله باقدیلر وپیزیستراته مستحفظلر تعیین ایدوب اودخی وزاری نزهری تحت اسارتنه القدیمه تحدام ایلمدی بونك اوزرینه بنده ترك وطن اختیار ایلدم“ ایدیا حکمداری قریزوس اسپاده واقع یونان ممالکنی کاملاً خراجکذار ایتدکده اول عصرلك انتخاب علم وکمالندن بك چوق ذوات اسباب مختلفه‌یه مبنی یونانستانی ترك ایله قریزوسك پایتختی اولان ساردس شهرینه هجرت ایتدیلر اشبو شهر اوزمان غایت معمور ومشهور ایدی مهاجرین موحی الیهم اوراده سولونك مدح وثناسنده اطرالتیلریله حکمدار مشار ایله سولونك ملاقاتنه رغبت وپای تختنده توطن ایتمك اوزره نزدینه دعوت ایلدی سولون بوکا جواباً زیرده مسطور مکتوبی تحریر ایلمشدر„ حقنده

اظهار ایلدیککزودوولانزدمده فوق الغایه رهین عزت واعتبارد رجناب حق ناهددرکه
اکرچوقدنبرو برسنربست مملکتده اقامته عزیمت ایتمامش اولسیدم پیزیستراتک اتنه ده
اجرای مظالم ایلدیکی اثناده اوراده اوتورمقدن ایسه سزک مملکتکزده اقامتی ترجیح
ایدردم فقط مألوف اولدیغم طرز تعیشه اقتضاسنجه هرکسک مساوات اوزره بولندیغی
برمملکتده دها راحت ایدرم مع مافیه نزدکزده برازوقت اقامتله کسب محظوظیت ایتمک
اوزره زیارتکزه کله جکم " قریزوسک اراوجهله وقوعبولان رجاو ابرامنه مبنی سولون
ساردسه عزیمت ایلدی لیدیا مملکتندن حین مرورنده جابجا عظیم دارات واحتشام
اصحابی برچوق ذواته تصادف ایدوب بونلرک هربرینی کوردکجه حکمدارک کندوسی
ظن ایدر ایدی نهایت قریزوس تخت اوزرنده جالس وخاصة النفیس البسه سنی لابس
اوله رق قدومنه منتظر بولندیغی حالده سولون حضورینه داخل اولدی بودرجه زینت
واحتشام مشاهده سندن اصلا صورت تعجب اظهار ایتمدیکندن حکمدار مشار الیه
سولونه توجیه خطاب ایله ای مهمان عزیز بن سنک عقل وحکمتجه اولان شهرتکی
ایشیدرم وچوق سیر وسیاحت ایلدیککی بیلورم فقط هیچ بنم قدر زروزیوره مستغرق
ادم کوردکمی دیو صورت تفاخر کوستردکده خروس وطاوسک قیافتلری دها انفس
واعلادر چونکه بونلر کندو شخصلرینی تزیین ایچون اختیار تکلف ایتیوب اسباب
احتشاملری مقتضای خلقتلریدر دیدی اشبو جواب غیرمأمولدن قریزوس زیاده متعجب
اولوب بالجمله خزائنک کشاد اولنمسنی وسراینده بولنان هردرلو ذی قیمت اشیانک
سولونه ارائه قلنمسنی خدمه سنه امر ایلدکدن صکره سولونی تکرار حضورینه جلب ایله
هیچ بنم قدر بختیار ادم کوردکمی دیدکده اوت کوردم بو دخی آتنه اهالیسندن
طیلوسدر که برمنتظم جمهور تحت اداره سنده عرض وناموسیله عمر کچورمشدر وایکی تربیه لی
چوجق ایله بونلرک تعیشلری ایچون برمقدار مناسب اموال ترک ایلمش وسلاح بدست اولدیغی
حالده وطنی اغورنده فدای جان ایتمک شرفنه نائل اولمشدر آتنه لولر مومی الیه ایچون
وفات ایلدیکی محلده برمزار بنا وحقنده هر درلو مراسم توقیر واحترامی اجرا ایتمشلردر دیدی
قریزوس شو جوابدن دخی اولکی قدر متعجب اوله رق ارتق سولونک بلاهتنه ذاهب
اولدی ویك ایو طیلوسدن صکره الک بختیار ادم کیمدر دیدکده سولون جوابه ابتدار
ایدرک وقتیله قلوبس وبیتون اسمنده ایکی برادر وار ایدی بونلر نهایت شجیع وتوانا
اولدیغندن حرب وضربده دائما خصملرینه غالب کلورلر وبری برینی زیاده سورر ایدی
یونون عبادتخانه سی راهبه لرندن اولان والده لرینک برکون معبد مذکوره قربان
کوتورمسی لازم کلوب سوار اولدیغی عربه نک صغرلری وقتیله یتشدیریله مامش
اولدیغندن مرقوم برادرلر عربه یی چکه رک معبده قدر کوتوردیلر وخلق بونلرک
شو حرکتنی تحسین ایله دعا وثنا ایتدیلر والده لری ایسه سرمست سرور اوله رق حقلرنده

الـٰه خیرلوسنك احسان بیورلمسی درکاه الهیدن نیاز ایلدی قربان رسمی اجرا وطعام تناول اولندقدن صکره مرقوملر او یقویه یاتوب اولکیجه ایکیسی دخی وفات ایتدیلر دیدی قریزوس ارتق بونك اوزرینه اظهار انفعالدن کیرو طوره میه‌رق اویله ایسه سن بنی بختیاران عدادینه اد خال ایتمیورسن دیمکله سولون جوابنده اویله ای لیدیا حکمداری واقعا پك چوق ثروت وسامانه مالکسن وبرخیلی طائفه‌نك حکمدار صاحب اقتدار یسن فقط مدت حیات پك چوق تغیراته مظهر اولدیغندن هنوز سرمنزل زندکانی یه واصل اولمامش برادمك سعادت حالنه حکم اولنه‌مز ودور زمان هران خاطر وخیاله کلمز حوادث تولید ایتدیکندن محاربه ختام بولمدقجه فوز وظفر میسر اولدیغنه امنیت واعتماد اولنمامليدر دیدی قریزوس شو جوابدن زیاده منفعل اوله‌رق سولونی حضورندن اخراج ایدوب بردها ملاقاتنه رغبت کوسترمدی ایزوپ قریزوسی اکلندرمك ایچون ساردسه جلب اولنوب اول اثناده اوراده بولندیغندن حکمدار مشار الیهك سولون کبی برذات عالیقدر حقنده وقوعبولان سوقبولندن طولایی متأسف اوله‌رق ای سولون یا حکمدارلرك یاننه هیچ اوغرامامليدر یاخود خوشلرینه کیده‌جك سوزدن بشقه کندولرینه برشی سویلمامليدر دیمکله سولون جوابنده بالعکس حکمدارلرك یاننه اوغرامامليدر ویاخود ممکن اوله‌بیلدیکی قدر نصیحت ایتملی ونفس الامردن بشقه کندولرینه برشی سویلمامليدر دیدی اول اثناده ایران شاهی بولنان سیروس والده‌سنك پدری اولان استیاژی‌حبس وکافهٔ ممالکنی ضبط ایتمشیدی قریزوس بوندن منفعل اوله‌رق استیاژی تصاحب ایله ایرانلولر علیهنه اعلان حرب ایلدی مشار الیه فوق الغایه ثروت وسامانه مالك واول وقت ملل سائره دن زیاده شجیع وجسور برملتك حکمداری بولندیغی جهتله کندونجه ممتنع الحصول هیچ برشی یوقدر افکارینه ذاهب اولمشیدی فقط حین محاربه‌ده مغلوب ومنهزم اوله‌رق مذکور ساردس شهرینه رجعت واوراده محاصره اولنوب اون درت کون مدافعه ایتدکدن صکره دوچار اسارت اوله‌رق وسیروسك حضورینه کتوریله‌رك دست وپاینه زنجیرز اوردی ودرحال براوطون یغننك اوزرینه چیقاریلوب سیروسك واتباع وعوانك حضورنده اتشه یاقلمق اوزره لیدیا اهالیسندن اون درت چوجغك او رته سنه ربط اولندی مذکور اوطون یغننه اتش ویرلمك اوزره ایکن قریزوس شو حال یأس اشتمالده وقتیله سولونك کندوسنه سویلدیکی سوزلری تخطر ایله برآه جانسوز چکه‌رك صوت بلند ایله سولون لفظنی تذکار وبونی برقاچ کره تکرار ایلدی شو حال سیروسك موجب استغرابی اوله‌رق عجبا بولفظ حال مضایقه واضطرابده استغاثه اولنور برمعبود اسمیدر دیو سؤال کیفیت ایچون یاننه ادم ارسال ایلدی قریزوس اول امرده جواب ویرمکدن امتناع ایتمش ایسه‌ده تضییق واجبار اولندقده کمال حزن وتأسفله آه بولفظ برذاتك اسمیدرکه حکمدارلرانی هیچ بروقت یانلرندن

ایرماملیدرلر ومصاحبتنی هردرلو خزائن واموالدن زیاده معتبرطوتملیدرز دیدی برازدها
تضییق اولندقده بو بر حکیم یونانیدر که کمال سعادت واقبالمی کندوسنه ارائه ایتمك
اوزره خاصة نزدمه جلب ایتمشیدم اسباب احتشامه نکه انداز رغبت اولمیه رق بونلر
تفاخر باطلدر انسان عاقبت حاله نظر ایتملیدر بی حساب مصائب وا کداره مظهر اولان
سعادت واقباله استناد اولنماملیدر واد یسنده سوزلر سویلمشیدی اشته کلمات مذکوره سنك
جمله حقیقت حاله موافق اولدیغنی شمدی اکلادم دیدی قریزوس بونلری نقل وحکایه
ایلدیکی اثناده اوطون یغننك اشاغی طرفی یانوب اتش یوقاروصارمغه باشلامش ایدی
سیروس قریزوسك اشبو کلماتندن زیاده متأثر اولدی ووقتیله اولدرجه صاحب شوکت
واقتدار بولنان بر حکمدارك حال پرملالی کندوسنه موجب عبرت وانتباه اوله رق ایلروده
کندوسی دخی بومثللو برمصیبت وادباره دوچار اولمقدن خوف ایلدیکندن درحال
اتشك اطفاسنی امر ایلدی وقریزوسك مقیداولدیغی زنجیرلری رفع ایتدیردی وحقنده
هردرلو مراسم احترامیه یی ایفا ایدوب مهام اموروده نصایحندن استفاده ایدر ایدی
سولون قریزوسدن مفارقتنده سیبلیسی مملکتنه چکیلوب اوراده کندو اسمنه نسبتله
سولون اسمنده برشهر بنا ایلدی پیزیستراتك ارتکاب مظالمه اصرار ایتدیکی واستیلاسنه
وقتیله ممانعت ایتمدکلرندن طولایی اتنه لولر اظهار ندامت ایتدیکی اوراده کندوسنه
خبرویرلدکده اتنه لولره خطاباً زیرده مسطور مکتوبی تحریر ایلمشدر ,, شوحالکزی قهر
الهی یه اسناد ایتمکز محض خطادر اکر الیوم مضایقه واضطرابده ایسه کز بومجرد سزك
خفت وجنتکزك ووطن حقنده حسن نیت اصحابنك سوزینه اعتماد ایتمدیککزك ومجرد
سزی اغفاله چالشان برادمك مواعید کاذبه سنه الدانمکزك ثمره سیدر کندوسنه مستحفظ
عسکر تحریرینه رخصت ویردیکز که بوعسکرله سزی الی اخر العمر حال اسارتده طوتسون“
یونانستان داخلنده واقع قورنتا مملکتی متغلبی بولنان پریاندر صورت احوالنی سولونه
تحریر ایدرك نصیحت طلب ایتدکده سولون کندوسنه زیرده مندرج جوابنامه یی یازمشدر
,, واقع اولان اشعار یکزه کوره برچوق کسان خفیاً علیهکزده عقد اتفاق ایتمك
صددنده درلر کافه سنی قتل ایدرك خصماکزك سوءقصدندن خلاص اولسه کز بیله ینه امین
اوله مزسکز هیچ مأمول ایتمدیککز ادملر یعنی کندو جانندن خوف ایدن ویاخود
سزك امنیتسزلککزی بکنمیان ویاخود وطننه برحسن خدمت ایتمك افکارینه
ذاهب اولنلر سزی بردام بلایه دوشررلر سزجه اتخاذ اولنه جق مسالکك اسلم
واحسنی طریق تغلبی بالکلیه ترك ایتمکدر بوکامقتدر اوله مدیغکز تقدیرجه مملکتی
کرکی کبی تحت ضابطه یه اله رق برطرفدن قورقوکز قالمامق وکیمسه یی نفی ایلمکه
مجبور اولمامق ایچون ممالك اجنبیه دن مقدار وافی عسکر جلب ایدیکز“ بعده
سولون قبریس جزیره سنه عزیمتله اوپی شهری حکمداری بولنان فیلوسیپر ایله عقد

قوت ایلدی شهر مذکور غایت غیر منبت بر محلده واقع اولدیغندن بونك دیكر برمناسب موقعده انشاسنی حکمدار مشارالیهه نصیحت ایلدی وغایت منبت ولطیف براوه انتخاب وکندوسنك ترتیب وتدبیریله بوکا تشبث اولنمدرق حسن حصولی میسر اولدی فیلوسیپربابادنکراشهر جدیدمذکوری سولونه نسبتله سولس تسمیه ایلدی سولون مدت حیاتنده نعم ولذائذ دنیویه‌دن امراض ایتیوب اطعمهٔ نفیسه وموسیقی وسائر حظوظات نفسانیه‌دن حظ ایدر ایدی هیچ اصل واساسی اولمیه‌رق تصور وترتیب اولنمش اویونلردن زیاده‌سیله نفرت ایدوب بونلرك جمهور حقنده مضرت کلور وفتن وفساد تولدایده‌بیلور اعتقادنده ایدی اثنده زیاده صاحب نفوذ واعتبار بولندیغی اثناده تسپیس نام مؤلف ترتیب ایتدیکی تراجدیایی کندوسی اوینامغه باشلادقده اشبو اویونلریکی رشی اولق حسبیله فوق الغایه محظوظیت عامه‌یی موجب اولوردی سولون دخی اکانجه‌یی سودیکی جهتله بردفعه اشبو اویونده حاضر بولندیغندن تمام اولدقده مؤلف مومی الیهی نزدینه چاغروب بوقدر خلقك حضورنده کذب ارتکابندن اوتانمزمیسکز دیدکده تسپیس بومجرد لطیفه‌دن عبارت اولدیغندن بونده هیچ بر بأس یوقدر دیدی سولون النده بولنان عصایی یره اوره‌رق اوت اویله‌در فقط بو مقوله یالانلر لطیفه عدیله تحسین اولندیغی حالده چوق کچمکسزین بونلر مصالح جمهور وسائر مهام امورده استعمال اولنور دیدی پیز یسترات خون الود اولدیغی حالده کندوسنی مجمع ناسه نقل ایتدیردکده سولون اشته شوحیله کارلقلرك منشائی شو ملاعب خبیثه‌در دیو باغرمشیدی اتنده‌ه هر درلو مأموریتلرده استخدام اولنمش ذواتدن مرکب اولمق اوزره آرئو پاژ اسمنده برمجلس اولدیغندن بونك احداثنی بعض مؤرخین سولونه اسناد ایتمشلردر برکون سولونه قنغی مملکت حقنده کسب کمال انتظام ایتمش دینله بیلور دیو سؤال اولنمغله اهالیسی بر وجهله دوچار ظلم وغدر اولمیه‌رق بنفسهٔ حقنده دخی برکونه تعدی وقوعنده کویا بوکا کندوزی دوچار اولمش کبی استحصال اسباب اندفاعنه سعی واقدام اولنور مملکتدر دیدی سولون اواخر عمرنده بحر محیط غربیده واقع اولوب کندوسی مصرده ایکن استخبار ایتمش اولدیغی برجزیره احوالنه دائر برمنظومه انشادینه ابتدار ایلمش ایسه‌ده اتمامندن مقدم قبرینده بولندیغی اثناده اوتوز بشنجی اولمپیادده وتقریبا سکسان یاشنده اولدیغی حالده وفات ایتمشدر کمیکلرینك سالامینه نقل وحرق اولنه‌رق کولنی صحرالرك هرطرفنه اتلمسنی وصیت ایلدی وفاتندن صکره اتنه اولر سولونك ابقای نامیچون وضع ایتدیکی قوانین کتابی النده وحکمدار قیافتنده اولدیغی حالده تونجدن برتصویرینی اعمال ایتدیلر وسالامین اهالیسی دخی عامه‌یه توجیه خطاب ایتدیکی والای قنقاننك انجاده منتج اولدیغی حالده دیکر برتصویرید اعمال واقامه ایلدیلر سولونه عادن کلمه و... برخطا ابهو زلد بنفسه اسناد ایلدانی ذم

ايدر وطالب ادب اولان كمسه برخطا ارتكاب ايتدكده نفسنی تقبيح ايدوب انسان
كامل ايسه اويله برحالده نه نفسنی ونه ده بشقه‌سنی ذم ايدر ديرايدی سولونه نه كيمدر
ديو سؤال اولندقده كندو ماليله سخاوت وبشقه‌سنك مالندن نفسنی صيانت ايدندر
ديدی صبيانده خوف وحيادن قنغيسی ممدوحدر ديو سؤال اولندقده حيا ممدوحدر
چونكه حيا عقله وخوف جبانته دلالت ايدر ديدی اوغلنه خطابا مزاحی ترك ايت
اغبراری مستوجبدر ديدی بر دفعه برادم كندوسنه شتم ايتدكده تحمل ايدوب مقابله
ايتمدی بونك سببی كندوسندن سؤال اولندقده برغباربه كيرشمك استم كه انده غالب
طرفنك ارذلی اوله ديدی آت نه ايله سمزاولور ديو سؤال اولندقده صاحبنك كوزيله
ديدی

سقراط

سقراط يتمش يدنجی اولمپيادك دردنجی سنه سنده يعنی ميلاددن ٤٦٤ سنه مقدم
تولد ايدوب طقسان بشنجی اولمپيادك برنجی سنه سنده يتمش ياشنده اولديغی حالده وفات
ايلمشدر سقراط آتنه‌يه تابع الويس قصبه سندن اولوب متقدمين عندنده متفق عليه
اولديغی وجهله علم واخلاقيجه قدمای فلاسفه‌نك جمله‌سنه فائق ايدی پدری طاش
اويمه‌جيسی سوفروسين ووالده‌سی قابله فارانت ايدی ابتدافن حكمتی اناكسا غوراسدن
وبعده ارخه‌لاوس نام حكيمدن تدرس ايلدی فقط حقايق شيايی تحری واستكناه ايله
اشتغالك تهذيب اخلاقه مداری اولديغنی اكلامغله آداب واخلاقه متعلق مواده صرف
افكار ايتمش وبو وجهله يونانلر بيننده حكمت ادبيه‌نك واضعی حكمنده بولنمشدر
رومامشاهير خطباسندن قيقرون ديمشدركه سقراطدن اول كلان فيلسوفلرك جمله‌سی
مجرد حقايق اشيانك تحريسيله اشتغال ايلديكی حالده سقراط فلسفه‌يی بوندن تخليص
ايله هيئت اجتماعيه وظائفنه متعلق مواده تخصيص ايلدی و بو وجهله دائما اخلاق
حميده وذميمه وخير وشرنه‌دن عبارت اولديغنك تحقيق وتدقيقنه حصر افكار ايدر ايدی
ونجومه متعلق مواد بزم درجهٔ ادراكمزك مافوقنده اولوب بالفرض بوكا قدر تمز تعلق
ايتسه بيله تهذيب اخلاقه قطعا مداری اولهمز ديرايدی اشته اولوجهله سقراط فلسفه‌نك
يالكز اخلاقه متعلق اولان جزوييله اشتغال ايلدی وكندوسی قولنه عامل اولوب كرك
صلح وكرك حرب حالنده حسب الامكان وظائف انسانيتی حسن ايفا ايلديكی جهتله وضع
ايتديكی اصول جديدهٔ فلسفه جمله عندنده برقات دها رهين قبول وتحسين اولمشدر مشهور
اولان فيلسوفلرك ايچنده يالكز سقراط جنكه كتمشدر بولنديغی ايكی محاربه‌ده دخی
ه نقد ومنسوب اولان طرف غالب اولدقلرنده كندوسی مخالفلری اقتحام ايله ابراز

جسارت ایلمشدر محاربات مذکوره‌نك برنده زنفونی (١) اولومدن قورتارمشدر چونکه مومی الیه هزیمت حالنده اتدن دوشدیکندن سقراط اکرانی اوموزینه اله‌رق قاچمش اولان اسبی طوتانجیه قدر برقاچ یوز قدم کتورمامش اولیدی مطلقا دشمن یدنده مقتول اولور ایدی دیکر محاربه‌ده دخی اتنه‌لولر کلیا منهزم اوله‌رق فرار ایتمشلر ایکن کندوسی جمله‌دن صکره محاربه‌دن یوز چویروب اثنای عودتنده دخی بر درجه اظهار بسالت ایتمشدر که فراریلری تعقیب ایدنلر اوزرینه هجومه جسارت ایده‌مامشلردر سقراط اشبو ایکی محاربه‌دن بشقه وقتده آتنه‌دن طیشارو چیقمامشدر سائر فیلسوفلر علما ایله الفت ایدرك معلومات جدیده تحصیل ایتمك مقصدیله ممالك سائره‌ده برازوقت سیر وسیاحت ایلدکلری جهتله سقراط بو بابده دخی انلرك مسلکنه مخالف حرکت ایتمشدر چونکه کندو اصول فلسفه‌سی تهذیب اخلاق ومعرفت نفس مسائلندن عبارت اولوب بونلر دخی اتنه‌ده کندو همشهریلری ایچنده تحصیل اولنه‌بیله‌جکندن اسفار بعیده تکلفاتنی اختیاره حاجت کورمامشدر و بوندن قطع نظر مملکتنده بولنه‌رق همشهریلرینك تهذیب اخلاق واصلاح احواللرینه سعی ایلمکی وجیبهٔ ذمت همت عد ایدر ایدی حکمت ادبیه اقوالدن زیاده افعال ایله تعلیم اولنور بر علم اولدیغندن اوضاع وحرکاتنده عقل سلیمك ارائه ایلدیکی طریق مستقیمدن سر مو انحراف ایتمز ایدی بردفعه مجلس بلده اعضالغنه تعیین اولنه‌رق قانون موجبنجه بیان رأی ایلمکه قسم ایتمش اولدیغندن اهالینك خلاف قانون اوله‌رق طقوز نفر رؤسای عسکرك قتلی حقنده وقوعبولان حکمنه رأی ویرمکدن امتناع ایلدی حتی زیاده صاحب نفوذ اولنلردن برقاچ ذات کندوسنی تهدید ایتمش اولدقلری حالده اهالی‌یه مماشات ایچون یمیننده حانث اولمق بر اهل عرض ادمه کوره یاقشمز دیدی سقراط اشبو دفعه‌دن بشقه مقام حکومتده بولنمیوب آحاد ناسدن معدود اولدیغی حالده مجرد کمال عفت و فضیلت اخلاقی جهتیله اتنه‌ده بر درجه اعتبار کسب ایتمش ایدیکه حقنده حکامدن زیاده توقیر واحترام اولنور ایدی امور ذاتیه‌سنك تسویه‌سنه اولدقچه اعتنا ایدوب کندو ایشلرینه باقیانلری ویاخود بو بابده مسامحه واهمال کوسترنلری تقبیح ایدر ایدی پژمرده لکله احتشام بیننده حد اعتدال کوزه‌درك دائما تمیز وحالنه مناسب البسه تلبس ایدر ایدی هرنقدر کندوسی اغنیادن دکل ایسه‌ده غنای طبع وعلو جناب اصحابندن اولوب درسنه دوام ایدنلردن دخی برشی قبول ایتمز ایدی سائر فیلسوفلر درسلرینی صاتوب شاکردلرندن حاللرینه کوره اقچه الدقلرندن و بابده سقراطه طعن وتعریضدن خالی اولمزلر ایدی بوکا جوابا سقراط دخی فضیلت اخلاق تعلیمنی صنعت اتخاذ ایتمش اولان بر ادم کویا اهل عرض ادم یتشدیرمك وشاکردینی کندوسنه محب ایلمك مساعیٔ واقعه‌سنه بدل کافی ونفع وافی

(١) آتنه‌ده حکما ومؤرخیندن وامرای عسکریه‌دن بر ذاتدر

دكل كبی بشقه برمنفعت جانبنه نصل قالقشه بیلورا كلا یه مم دیرایدی انتینون اسمنده برسفسطه جی اشبوغنای طبع خصوصندن طولایی كندوسنك اتباع ایتمك استدیكی برقاعدهٔ ادبیه‌یی بیانه تصدی ایله بركون سقراطه دیدیكه تعلیم ایتدیككز ادملردن برشیٔ قبول ایتمامكزده حقكزواردر بووجهله حقیقةً اهل عفت اولدیغكزی اثبات ایده‌یورسكز چونكه سز كندو خانه كزی والبسه و یاخود دیكر بعض اشیا كزی صاته جق اولسه كز بالطبع بادهوا و یاخود دون بهایه ویرمیوب دكریله فروختنه سعی ایدرسكز فقط برشیٔ بیلدیككز كندوكزك دخی مجزومی اولوب بووجهله بشقه‌لرینه برشیٔ تعلیمنه غیرمقتدر اولدیغكزدن كندولرینه تعلیم ایده‌مدیككزشیٔ مقابلنده‌شاكردانكزدن اجرت قبول ایتمك مغایر نصفت اولور شو حركت غنای طبعكزدن زیاده عفتكزه دلالت ایدر فقط سقراط بو بابده جواب باصواب اعطاسیله مومی الیهی بالسهوله هبط ایلمشدر شویله كه بعض شیلر واردركه هم حسن استعماله وهم‌ده سوء استعماله قابلدر برادم كندو باغچه‌سی محصولندن بردوستنه برازمیوه اهدا ایتمك ایله صاتمق بیننده كلی فرق واردر دیمشدر سقراطك سائر فیلسوفلركبی اوقات معینه ده درس اوقومق ایچون مخصوص محلی اولمیوب اصول تدریسی هر نره‌ده اولور ایسه اولسون یاننده بولنانلر ایله صحبت ایتمكدن عبارت ایدی میلیتوس (١) سقراطه بعض شیلر اسناد ایدوب ازجمله آتنه لولرك معبودی اولان الهلره اعتقاد ایتمیه‌رك برطاقم آلههٔ جدیده اتخاذ ایتمسندن طولایی اتهام ایتمش ایسه ده شو مدعا محض افترا اولوب چونكه سقراطك بوبابده متمسك اولدیغی وكندوسنك رأینه مراجعت ایدنلره توصیه ایلدیكی اصول دائما اپولون كاهننك تنبیهاتی وجهله عمل اولنمق قضیه‌سندن عبارت ایدی وآلهه‌یه نوجهله عبادت اولنمق اقتضا ایده‌جكی حقنده مذكور كاهنه مراجعت اولندقجه هركس كندو مملكتنك اصول وآیینی وجهله اجرای عبادت ایتملیدر دیو جواب ظهور ایدر ایدی سقراط دخی تمام بووجهله حركت ایدوب الهلره بعض قرابین وهدایای جزئیه تقدیم ایدر ایدی اشبو هدایا هرنقدر جزئی وحقیر ایسه‌ده بیوك هدیه‌لر تقدیم ایدنلر كبی قدرمقبول اولور اعتقادنده‌ایدی چونكه قدرتی انجق بوكا مساعد اولوب عندالهیده ایسه كندوسنه تقدیم اولنان هدایای كلیه هدایای جزویه‌دن زیاده رهین قبول اوله‌مز واهل صلاحك اخلاص وعبودیتی هرشیدن زیاده مقبول اولور اعتقادنده‌ایدی سقراطك دعا ومناجاتی غایت ساده واصول زهده وتقوایه پك موافق ایدی شویله‌كه تعیین مطلب ایتمیوب حقنده خیراولانك احسان اولنمسنی نیاز ایدر ایدی ودیر ایدیكه مال وجاه طلب ایتمك عادتا حرب ایتمكه ویاخود زارا تمغه مساعده استمك كبیدر چونكه كرك حربك وكرك

---

(١) آتنه شعرا وخطباسندن برذاتدركه بعض روایته كوره سقراط حقنده اولان غرض ویا تنك محض افترا اولدیغی تبین ایتمسی اوزرینه مجازاتا قتل اولنمشدر

اویونك نتیجه‌سی نه اوله جغنی بیلمزمز سقراط کندوسنه تردد ایدن اولنلری عبادت آلهه‌دن منع ایتمدکدن بشقه بالعکس مبالات دینیه‌لری اولمیانلری طریق تدینه ترغیب ایدر ایدی ارسیطودیموس اسمنده بریسی آلهۀ یونانه اعتقاد ایتمیوب بونلره قربان تقدیم ایدنلری دخی تزییف ایتدیکندن سقراطك شخص مرقومی طریق تدینه وتقوایه سوق وادخال ایلدیکنی زنفون نقل وبیان ایلمشدر مؤلف مومی الیهك روایتنه کوره سقراط احکام قضای الهینك تمشیت اموریني ادمه دخی مدخلی اولدیغنی اعتقاد ایدر ایدی سقراط فقیر اولوب فقط شو حالندن پك خشنود ایدی دوستان وشاکردانك کندوسنه تقدیم وقبولیچون ابرام ایلدکلری هدایایی قبول ایتسه زنکین اولمق کندوسنجه امر آسان اولدیغی حالده هدایای مذکوره‌یی رد ایدر ایدی وزوجه‌سی بومقوله اصول حکمتدن ذوق المدیغی جهتله زوجنك شو حرکتندن منفعل اولور ایدی سقراط امر معیشتده بردرجه مضایقه وزحمت چکر ایدی که سالف الذکر سفسطه‌جی (انتیفون) سقراطك شو حالنه طعن وتعریض ایله بو فقر ومسکنته هیچ براسیر بیله تحمل ایده‌مز وقیافتك فقیرانه اولدقدن بشقه برلباسی هم یازین وهم ده قیشین کیرسن ودائما یالین ایاق کزرسن دیدی فقط سقراط جوابنده اکر سعادت سعه‌ٔ حال وتنعمده در اعتقادنده ایسه‌کز خطا ایدرسکز هرنقدر بن ظاهرا فقیر کورینور ایسه‌مده سندن زیاده سعادت حالم واردر هیچ برشیئه محتاج اولمامق خواص الهیه‌دن اولوب بوجهتله انسانك احتیاجی نقدر از اولور ایسه اولقدر مقام ربوبیته مقرب اولور دیدی سقراطك فضائل اخلاقی جمله‌نك تحسین وتعجبنی موجب اولوب بالخصوص آتنه‌ده فضلیت اخلاقه رعایت ایده‌میانلر بیله بونك اربابنه سرفرو ایلدکلری جهتله سقراطك شو حالی شهر مذکورده فوق العاده کورینور ایدی بناء علیه عموم اهالی سقراط حقنده فوق الغایه حرمت وتعظیم وپك چوق کسان کندوسندن تلمذ ایدرلر ودرسنی دکلمکی وکندوسیله صحبت ایلمکی هردرلو حظوظاته ترجیح ایدرلر ایدی سقراط کندو نفسی حقنده شدت ایدوب سائرلری حقنده امکان مساعد اولدیغی درجه‌ده لطف وملایمت کوستردیکندن شو حالی برقاتدها جلب قلوب ناسه مدار اولمشیدی درسنی استماعه کلان کنجلره هرشیدن اول مخافة الله وطریق زهد وتقوایی تعلیم وبعده شهواته انهماك انسانك سرمایۀ سعادت حالی اولان حریتنك انسلابنه سبب اولدیغنی بیان وتوضیح ایله هرحالده حد اعتداله رعایت لازم کله‌جکنی تفهیم ایدر ایدی واصول تدریسی مصاحبت طریقیله اولوب برکونه درس حاضرلمق عادتی دکل ایدی اتفاقی اوله‌رق ظهور ایدن برمسئله اوزرینه بحث اچار وابتدا حل شبهه ایتمك استیان برادمکبی برمسئله میدانه قویوب اولبابده‌و یریلان اجوبه اوزرینه بسط مقال ایدر ایدی اشته هرکون بوقاعده‌یه ... بوجمله علم اخلاق تعلیم ایله اشتغال ایدوب هرکس بلا مانع حضورینه داخل

وصحبتندن فائدۀ كليه حاصل ايدرلرايدى سقراطك هرنقدر تأليفاتى يوق ايسه ده اصول ادبيه‌سى وبوندن صورت تحتى فلاطون وزنفونك آثارنده مشهوددر چونكه سقراطك شاكردلرى اولان مومى اليهمانك سقراطدن نقل ايتدكلرى موادده وبالخصوص اصول مناظره ده مشهود اولان اتفاقلرى سقراطك اصول مخصوصه‌سى اولديغنه دليل واضحدر اصول ادبيه‌سى حقنده بويله ديه‌لم چونكه فلاطونك ليسيس عنوانيله ضبط ايلديكى بر محاوره‌يى اوقودقدنصكره سقراطك دخى كندوسنه ديديكى وجهله فلاطون سقراطه بعض سويلمديكى شيلر اسناد ايدرايدى فقط زنفون بوبابده دها زياده شايان اعتماد اولوب چونكه مومى اليه سقراط ايله ديكر برذات بيننده وقوعبولان محاوراتى وقوعى اوزره نقل ايدرايدى — هركشى طريق تدين وتقوايه سوق وترغيب ايدن برذاته كفر وافساد اخلاق اسناديله قتلنه حكم اولنمسى طوغريسى غرايب احوالدندر واقعا شوظلم صريح براختلال اثناسنده واوتوز حاكم زمان فترت نشاننده وقوعبولمشدر بوو قعه‌نك نوجهله اولديغى بروجه آتى بيان اولنور — اشبو اوتوز حاكمدن (قريتياس) ايله (السيبياد) وقتيله سقراطك شاكردى اولوب فقط بونلرك سوء اخلاقلرى سقراطك تعليم ايلديكى اصول حكميه‌يه توافق ايلمديكى جهتله اندن اعراض ايتمشلرايدى سقراط اغراض نفسانيه‌سنه انهماككندن طولايى بى محابا كندوسنى توبيخ ايلديكى جهتله قريتياس سقراطك بيوك دشمنى اولوب مسند حكومته كچدكده سقراط بونلرك مظالم واقعه‌سنه قطعا تحمل ايده‌ميوب حقلرنده سربستانه سوزسويلرايدى حتى هركون اهاليدن برچوق بيكناهلرى قتل ايلدكلرينى كورديكى جهتله برمجلسده ديمشدركه رعى ايتمك اوزره كندوسنه برمقدار اينك تسليم اولنان برآدم بواينكلرى كوندن كونه زبون وعددلرى نقصان اوله‌رق كتورديكى حالده كندوسنك نااهل چوبان اولديغنى اعتراف ايتمز ايسه پك غريب اولور اوتوز حاكمك اصحاب نفوذندن اولان مومى اليهما قريتياس ايله خاريقليس سقراطك شو مثالدن مرادى كندولرى اولديغنى فهم ايلدكلرندن اول آننده فن خطابت تعليمنك منعى حقنده برقانون وضع ايلديلر وهرنقدر سقراط هيچ بر وقتده بوصنعتى اجرا ايتمامش ايسه‌ده بوندن مراد كندوسى اولوب بوطريق ايله عادتى اوزره دوستلريله علم اخلاقه دائر صحبت ايلمسنك منعى داعيه‌سنده بولندقلرينى تفرس ايلدى — بونك اوزرينه قانون مذكورك واضعى اولان مومى اليهمانك نزدينه كيدوب استيضاح مرام ايلدى وايراد ايتديكى اسئلۀ دقيقه‌يه جواب ويرمكده مضطرب اولدقلرندن كنج آدملرله مصاحبت ايتمك كندوسنجه ممنوع اولديغنى قطعيا بيان ايلديلر سقراط سن شبابتك قاچ ياشنه قدر شمولى اوله‌جغنى انلردن سؤال ايتمسى اوزرينه اوتوز ياشندن اشاغى اولنلره كنج نظريله باقدقلرينى سويلديلر سقراط بوكا جواب ويره‌رك مثلا بريسى كلوب خاريقلس وياخود قريتياس نرده در ديه سؤال ايتسه هيچ جواب ويرميه جكميدر ... ديه تقليدى

اوتدوب قريتياس دخی سنك مقالاتكدن سعادتمه فتور كلمش اولان بر طاقم اشخاصی
تهديدن صكره باشكه جمع ايده‌ميه‌جكسن ديدی سقراط بكا تابع اولانلردن بريسی مرحمت
ونصفت ندر ديو سؤال ايدر ايسه بنه جواب ويرميه‌جكمی ديدكده خاريقلس اوت
چوبانلر بيله سؤال ايتسه بنه جواب ويرمامليسن وسنده اينكلرك عددينی ازالتماملیسن
ديدی بونك اوزرينه سقراط سالف الذكر صغر مثالی دومی الهمانی زياده اغضاب ايدوب
حقنده فوق الغايه خصومتلرينی جلب ايتمش اولديغنی فهم ايلدی

— فقط سقراطك فضائل اخلاق ايله شهرتی اولديغی جهتيله عليهنده بر دعوی اقامه‌سيله
مرافعه سنك اجراسی انظار ناسده مستهجن اوله‌جغی جهتله اول امرده ناموس
واعتبارينك كسری اقتضا ايده‌جكنی تصور ايلديلر اريسطوفان نام برذات سحاب
اسمنده بر قوميديا تنظيم ايدوب بونده سقراط كويا باطلی حق صورتنده ارائه ايلمك
اصولنی تعليم ايلديكی كوستردی اشبو قوميديانك سقراط حقنده سوء تأثيری مشاهده
اولنمغله ميليتوس بر طاقم اتهاماته قيام ايله اولا سقراط اتنانك معبودی اولان الهاری
انكار ايله آلهۀ جديده اتخاذ وثانيا كنجلری افساد ايدوب يعنی بونلره والدين واقربازينه
وحكامه حرمت ايتامكی تعليم ايلديكنی ادعا واشبو ايكی جنايتدن طولايی قتلنی طلب
ايلدی اوتوز حاكم وبالخصوص سالف الذكر قريتياس ايله خاريقلسك سقراط حقنده
هر نقدر خصومتلری دركار ايسه‌ده اكر كندوسی بعض مرتبه صورت مدارا كوسترمش
اولسيدی قتلنه حكم ايتملری مشكل ايدی فقط دفع دعواده زياده صلابت وعلوجناب
اظهار وحتی بعض مرتبه قباحتلی اولديغنه حمل اولنور معامله‌سيله جزای نقدی
ويرمكدن دخی امتناع ايدوب بالخصوص نه مقوله جزايه مستحق اولديغی كندوسندن
صورلدقده بقيۀ عمرنده شهر عمارتنده اقامه اولنه‌رق بيت المالدن اتفاق اولنمغه مستحق
اولديغنی كمال مكانتله سويلديكی جهتله حكام شو حركاتندن برقات دها منفعل اوله‌رق
قتلنه حكم ايتديلر ليسياس اسمنده بر فيلسوف سقراطك برائت ذمتنه دائر بر مقاله تنظيم
ايدوب حضور حكامده قرائت ايلمك اوزره كندوسنه اعطا ايتدكده سقراط بونی
مطالعه ايلدكدن صكره پك اعلا اولمش فقط بنم ايچون يارامز ديه‌رك صاحبنه اعاده
ايلدی ليسياس مادام كه تحسين ايدورسكز نيچون ايشكزه يارامز ديو سؤال ايتدكده
عزيزم بعض البسه واياق قابلری پك اعلا اولدقلری حالده بكا الويرمز دبلمزمی
ديو جواب ويردی فی الواقع مقاله‌ء مذكوره پك بليغ ومؤثر ايديسه‌ده سقراطك استقامت
وخلوص طويتنه ناچسبان بر صورتده قلمه النشيدی سقراط قتلنه حكم اولندقدنصكره
محبسده كوتوريلوب بالديران اوتی خلاصه‌سی تناولندن متأثرا برقاچ كون صكره
وفات ايلدی اول وقت اتنه‌ده قتلنه حكم اولنانلر بو صورتله اعدام اولنور ايدی
ديوجانس لايرقلك بيانه كوره سقراط ايكی دفعه تأهل ايتشدر فقط بونلردن الكزانتيپ

معروف اولوب بوندن سقراطك نيه وقتى اعنده براوغلى تولد ايلمشدر مرقومه سوء
اخلاق ايله مشهور اولوب سقراط بونك هردرلو اذا وجفاسنه تحمل ايدر ايدى
واكر رفاقتنه تحمل ايده ميلور ايسدم ارتق دنياده بنم ايچون تحمل اولنميه جق برشى
قالمز اعتقادنده اولديغمدن بونى تزوج ايلدم ديرايدى سقراط بعض حالاتده كندوسنه
افكار صائبه القا ايدر بر پرى يه مقارن اولديغنى ادعا ايدر ايدى فلاطون وزنفون
وديكر قدماى مؤلفين بونى ذكر ايتمشلر وحتى پلوتارك وابوله وماقسيم بو بابده
بر ركتاب تأليف ايلمشلردر سقراط شاكردلرينه من حيث الاراده مماتده وطبيعت جهتيله
حياتده اوليكز ديرايدى قتل اولنه جغى وقت زوجه سى فرياد وفغانه باشلدقده سقراط
نيچون اغليورسن ديو سؤال ايلدى سنى بغير حق قتل ايده جكلر انك ايچون اغليورم
ديدكده شاشقين يا بنى حق قتل اولنمقلغمى استرايدك ديدى بركنج ادم امر تزوجده
كندوسيله استشاره ايتدكده صاقين سنده بالغك اغ ايله اوغراديغنه اوغراميه سن
چونكه خارجده اولنلر بالق اغنك ايچنه كيرمك واچنده كى طيشارو چيقمق استر ديدى
حيواناتك الك كوزلى قنغيسيدر ديو سؤال اولندقده قادينلردر ديدى انسانلرك حكمداردن
منفعتى ندر ديو سؤال اولندقده ارادتلرى اولميه رق انلره ادب تعليم ايدر ديو جواب
ويردى عشق حيوانك بقاسيچون خلق اولنمش برقوت اولوب حيوانى موجب
تناسل اولان قربانه سوق ايدر وحيوانك شخصى باقى قالەمز ايسەده بووجهله نوعى
باقى قالور ديدى عاشقك الكوزله محبتى بوندن حاصل اولەجق ثمره نك الكوزل
اولمسى حكمتنه مبنيدر ديرايدى نيچون هيچ بروقتسنده اثر حزن كورلمز ديو سؤال
اولندقده ضايع اولديغى حالده موجب كدر اولەجق هيچ برشيئه مالك اولمديغم ايچوندر
ديدى فضائل اخلاقدن بى بهره اولمق موته معادلدر انسان اجراسنى استحسان
ايتديكى فعلى خاطرينه كتورمليدر هرشخصك عطيه سى همتنه كوره در شهواتنه
اسير اولنلرك حر فاضل اولەبيلمسى قدر استبعاد اولنەجق شى يوقدر انسانى قوليله دكل
فعليله امتحان ايتمليدر اطبانك سكناك سبب سلامتى اولديغى كبى قوانين دخى مظلومينك
سبب سلامتيدر ويرميه جك شيئى ويرمك ايله ويريلەجك شيئى ويرمامك مساويدر اوغلو
كوچك اولوم واولوم بيوك اويخودر ديرايدى

﴿ افلاطون ﴾

افلاطون سكسان سكزنجى اولمپيادك برنجى سنه سى يعنى ميلاددن درتيوز يكرمى
بش سنه مقدم تولد ايدوب يوزسكزنجى اولمپيادك برنجى سنه سنده سكسان برياشنده
اولديغى حالده وفات ايتمشدر افلاطون مسقط رأسى اولان آتنه شهرينك اشرف
خاندانندن برينه منسوب اولوب مذهبنك علوقدر وشانندن كنايه اولمق اوزره

افلاطون الهی عنوانیله شهرت بولمشیدی پدری قودروس (۱) سلاله‌سندن اریسطون ووالده‌سی سالف الترجمه حکمادن سولون نسلندن پریکسیونه در ابتدا اسمی اریسطوقلس ایدی فقط کندوسی اوزون بویلو وطلیم و بالخصوص وسیع الجبهه وعریض الاکتاف اولمق حسبیله بعده پلاطون (۲) تسمیه اولنوب بونکله شهرت شعار اولمشدر روایت اولندیغنه کوره هنوز بشکده ایکن اریلر طوداغنه بال دوکرلر ایدی و بودخی ابنای وطنی بیننده مایهٔ امتیازی اولان فصاحت عجیبه سنه براعت استهلال عد اولنور ایدی هنکام صباوتنده شعره هوس ایدوب برقاچ مرثیه وایکی تراجیدیا (۳) نظم ایلمشیدی فقط علم حکمته اشتغاله باشلادقده بونلرك هپسنی آتشه اتمشدر پدری کندوسنی تربیه وتعلیم ایچون سقراطه تقدیم ایتدیکنده یکرمی یاشنده ایدی سقراط بوندن بر کیجه مقدم رؤیاسنده قوجاغنده قوغو قوشی یاوریسی کوروب انیرقش تویلری کلدکده قنادلرینی اچه رق ونغمات نفیسه ترنم ایدرك کمال جسارتله اوج سمایه عروج ایلمشیدی سقراط اشبو رؤیایی افلاطون ایله تعبیر ایدوب مومی الیهك برکون اوج اعلای اشتهاره واصل اوله‌جغنه فال عد ایلدی فلاطون سقراطك وفاتنه قدر کمال صدق وخلوص ایله مجلسنه ملازمت ایدوب فقط وفاتندن صکره هراقلیطس مذهبنه تابع (قراتیله) و (پارمنید) مذهبنه سالك (هرموجینس) نام حکمایه انتساب ایلدی یکرمی سکز یاشنه واصل اولدقده سقراطك دیکر شاکردانیله برابر اقلیدسدن تلمذ ایلمك اوزره (میغار) شهرینه عزیمت واورادن (سیرن) شهرینه کیدرك محل مذکورده تؤدروسدن علم هندسه تحصیلنه مبادرت و بعده ایتالیایه کیدرك اول زمان پك مشهور بولنان فیثاغورسیلرك درسلرینه مداومت ایلدی اشبو اساتذهٔ عظامدن تلقی ایتدیکی علوم ایله اکتفا ایتمیوب مصر علما وحکماسندن دخی اقتباس انوار علم ومعرفت ایتمك اوزره ممالکت مذکوره‌یه عزیمت ایلدی اول اثناده آسیاده بولنان محاربات مانع اولمشیدی مجوسیلردن دخی استفاده ایلمك اوزره هندستانه دخی کیده‌جك ایدی اشبو سیاحتلردن صکره آتنه‌یه عودت ایدوب (اقاده‌می) اسمنده برقریه‌ده تمکن ایلدی محل مذکورك هواسی وخیم ایسه‌ده صحت وعافیت تامه‌سنی اصلاح وتعدیل ایتمك مقصدیله محل مذکوری خاصة انتخاب ایلدی وفی الواقع بوعلاجك تأثیرینی کوروب شویله که اولا برحمای مربعه مبتلا اوله‌بوتی تمام بربچوق سنه چکدی فقط پرهیز وقناعته زیاده دقت ایتدیکی جهتله علت مذکوره مندفع اولوب اولکندن زیاده کسب عافیت ایلدی

---

(۱) آتنه حکمدارلرینك الك صکره‌کیسیدر

(۲) پلاطی یونان لساننده اینلو معناسنه‌در

(۳) بر وقعهٔ مولمه ایله منتهی اولور حکایهٔ منظومه‌در که تیاتروده اوینانیلور

فلاطون اوچ کره محاربه یه کتمشدر اشبو محاربانك برنجیسی تانغارا ایکنجیسی قورنته اوچنجیسی دیلوسده وقوعبولوب محاربهٔ اخیره ده منسوب اولدیغی طرف غلبه ایلمشدر اوچ کره دخی سجلیایه کیدوب ایلك دفعه‌سی مجرد سیر وسیاحت (واتنا) جبل اتش فشاننك یاندیغنی رؤیت ایتمك ایچون ایدی اولوقت سجلیا حکمداری اولوب غدار لقبله مشهور بولنان (دنیز) کندوسنی کورمك استدیکندن سراینه کیدوب حضورنده ظلم واعتساف حقنده بردرجه سربستانه افردیلرسویلدیکه حکمدار مشار الیه زیاده منفعل اوله‌رق اعدامنی تصمیم ایتمش ایکن بعض ذواتك شفاعتیله عفو ایدوب فقط قتله بدل کندوسنی نزدنده بولنان لقدومونیا ایلچیسی بولید نام ذاته تسلیم واسیر اوله‌رق فروخت ایلمسنی تنبیه ایلدی سفیر مومی الیه دخی فلاطونی (اغینا) نام خزیره یه کتوروب اوراده فروخت ایتدی جزیرهٔ مذکوره اهالیسی مملکتلرینه آتنه لولرك ایاق باصمامسی وخلافنده حرکت ایدنلرك قتل ایله مجازات اولنمسی حقنده برقانون وضع ایتشارایدی (خارماندر) اسمنده برشخص فلاطونك آتنه لو اولدیغنی وقانون مذکوره مغایر حرکت ایتدیکندن طولایی قتله مستحق بولندیغنی محلنه اخبار ایتمش ایسه ده بعض خیرخواهان قانون مذکور عادی ادملر حقنده اولوب فیلسوفلره شمولی اوله‌مز دیو تأویل ایله صحابت ایلدکارینه مبنی جزیره‌دن اخراج اولنمق اوزره فروختیله اکتفا ایتدیلر مساعدهٔ طالعنه مبنی قیروانلی انیسوس نام برذات اوراده بولندیغندن کندوسنی یکرمی التونه صاتون الوب آتنه یه ارسال ایلدی فلاطونی ابتدا صاتمش اولان سالف الذکر (پولید) برمحاربه ده مغلوب اولدقدن صکره صوده غرق اولمشدر کویا طائفهٔ جندن بریسی وقتیله مرقومه خبر ویرمش اولدیغی وجهله شو فلاکتلر فلاطونه ایتدیکی اذا وجفادن طولایی جزای عملی اولدیغی روایت اولنور حکمدار مرقوم دنیز فلاطونك اتنه‌یه عودتنی استخبار ایتدکده کندوسنی مذمت ایده‌جکندن خوف ایدوب حتی استعفای قصور معرضنده فلاطونه برمکتوب دخی ارسال ایلدی فلاطون یازدیغی جوابنامه ده اوبابده اندیشه ایتمیکز علم حکمت ایله کمال اشتغالم سزی دوشنمکه میدان ویرمز دیدی فلاطون مرقوم دنیزك اوغلی زمان حکومتنده اوراده بولنان همشریلرینك اطلاقنه وکندو تبعه‌سی حقنده رفق وملایمتله معامله‌یه ترغیب ایتمك مقصدیله سجلیایه بردفعه دها سفر ایلدی فقط درت ماه اوراده اقامت ایدوب حکمدار مرقوم نصایح واقعه‌سنی قبول ایتمدکدن بشقه دیونی (١) نفی واجلا و پدری کبی مظالم وتعدیات اجرا ایلدیکنی کوردکده اوراده طورمق استمدی و حکمدار مرقوم هرنقدر کندوسنی توقیر و احترام واوراده قالمسیچون ابرام ایلمش ایسه ده موافقت ایتمیوب اتنه‌یه عودت ایلدی بعده اوچنجی

---

(١) دیون سیراقوسلی اولوب فلاطونك شاکرد ودوستی ودنیزك دامادی ایدی

دفعه اولق اوزره سجلیایه کیدوب مومی الیه دیونك نفیدن اطلاقنی التماس وترك حکومت حقنده خیرلو اولدیغنی حکمدار مرقومه سربستانه سویلدی اول دخی ابتدا صورت موافقت کوسترمش ایسه ده بعده سوزنده ثبات ایتدیکندن خلف وعدندن طولایی توبیخ ایله بردرجه ده اغضاب ایلدیکه معرض تلفده بولندی وتارانته لی (ارخیذس) برسفینه ایله مخصوص برسفیر ارسال ایدرك فلاطونی طلب ایتمامش اولیدی بلکه قتل اولنورایدی حکمدار مرقوم ارخیذسك رجاسی اوزرینه فلاطونك عزیمتنه رخصت ویردکدن بشقه اثنای سفرده اقتضا ایدن ذخائر وارزاقی دخی سفینه سنه وضع ایتدیردی فلاطون ارتق برده اچیقمامق نیتیله آتنه یه عودت ایدوب اهالی کمال توقیر واعزاز ایله کندوسنی استقبال ایلدیلر و برحکومت مأموریتی قبول ایتمسی ایچون هرنقدر کندوسنه ابرام اولنمش ایسه ده اول اثناده اهالی یه عارض اولان فساد اخلاق جهتیله ابراز حسن خدمته موفق اوله مم دیه رك بروجهله موافقت کوسترمدی بتون یونانستان اهالیسی فلاطون حقنده فوق الغایه حرمت ایدوب حتی برکره اولیمپیاد جمعیتنده بولندیغی حالده اورایه تجمع ایتمش اولان طوائف مختلفهٔ یونان طبعا زیاده مائل اولدقلری هردرلو سیر وتماشایی ترك ایدوب فلاطونك مشاهدهٔ دیداریله تلذذ ایلدکاری کورلمشدر فلاطون مدت عمرینی حال تجردده امرار ایدوب دائما قاعدهٔ پرهیزکاری وقناعته فوق الغایه رعایت ایلر ایدی ایام صباوتنده بیله غایت مکانتی اولوب قهقهه ایله کولدیکی هیچ وقوعبولمامش ودائما شهواتنه غالب اولوب نهور وغضب حالی دخی کورلمامشدر حتی صغرسندن برونزدنده تربیه اولمش بردلیقانلو کندو خانه زینه عودت ایتدکده برکون پدرینی غضبناك کورمکله شوحالدن پك متعجب اولهرق فلاطونك یاننده بن بویله شی کورمدم دیدیکی منقولدر یالکز بردفعه کوله سی بر بیوك قباحت ارتکاب ایتمکله انك حقنده بعض مرتبه حدت اظهار ایتدی و بن براز غضب حالنده اولدیغم ایچون شاید حد لایقی تجاوز ایدرم دیه رك مرقومك تأدیبنی بشقه سنه حواله ایلدی ارسطونك نقلی اوزره هرنقدر کندوسی سوداوی المزاج وکثیر التفکر ایسه ده غایت ملایم وبشوش اولوب ضررسز مزاجی دخی سورایدی وشاکردانندن (زنوقرات) ایله (دیون) بعض مرتبه عنف وشدتله متصف اولدقلرندن تهذیب اخلاق ایتمك ایچون سزا آلهه یه قربانلر تقدیم ایدیکز دیوانلره نصیحت ایدرایدی فلاطون برچوق شاکرد یتشدرمشدر بونلرك الك ممتازلری همشیره زاده سی (سپوسیپ) و (وزنوقرات) ومشهور (ارسطو) درحکمادن (تئوفراست) لك دخی بوزمره دن اولدیغی مرویدر و (دیموستن) دخی فلاطونه نسبت دعوی ایدر ایسی اشبو دیموستن اسکندر رومی طرفندن یونانستان والیسی بولنان (انتپاتر) لك الندن قورتلق ایچون برمحله

التجا ایتمشیدی والی مرقوم طرفندن کندوسنی اخذو گرفته مأمور اولان (ارخیاس) نام ذاته گیدوب بو محلدن چیقار ایسه ك جانکه ضامن اولورم دیمکله روحك بقاسی حقنده زنوقرات وفلاطونك مقالاتنی استماع ایتمشیکن حاشا کهبن ذاتله حیاتی عزتله مماته ترجیح ایدهیم دیمش وشو کیفیت صدق مدعاسنی مؤید بولنمشدر افلاطونك شاگردانی ایچنده ایکی دخی قادین واردر بونلرك بریسی مانتینه‌لی (لاثنیا) ودیگری بلیازی شهری اهالیسندن اقسیوسه ایدی بونلرك ایکیسی دخی تعلم ایلدکلری علم حکمتده دها مناسب اولور مطالعه سیله دائما ارکك قیافتنده گزرلر ایدی افلاطون علم هندسه‌یه زیاده اهمیت ویروب برفیلسوف ایچون مطلقا بونی بیلمك لازمدر اعتقادنده اولدیغندن کلمات اتیه‌یی مدرسه قپوسی اوزرینه یازدیرمشیدی (علم هندسه‌ده مهارتی اولمیانلر بورایه گیرمسونلر) فلاطونك الیوم موجود بولنان اون ایکی قطعه مکتوبندن ماعدا بالجمله مؤلفاتی محاوره اصولی اوزره یازلمشدر اشبو محاورات اوچ قسمه تقسیم اولنه بیلور بریسنده سفسطه جیلری ردو دیگرنده گنجلره علم وادب تعلیم ایدر واوچنجیسنده دخی سن رجولیته واصل اولمش اولنلره مخصوص مواددن بحث ایلر محاورات مذکوره بربشقه صورتله دخی تقسیم اولنور چونکه فلاطون سالف الذکر مکتوبلرنده وقوانینه متعلق کتابلرنده و (اپینومیس) نام تألیفنده بیان اولنان مواد کندو مذهب مخصوصی اولوب فقط دیگر محاوراتده (سقراط) و (تیمه) و (پارمنیدس) و (زنون) مثللو ذوات لساندن سویلدیکی شیلر ملحوظات قبیلندن اولوب بونلرك صحتنی تعهد ایتمز هرنقدر محاوراتنده سقراطك لساندن یازدیغی شیلر سقراطك مزاجنه موافق وحین مباحثه‌دن مسلوکی اولان اصوله مطابق ایسه‌ده بونلر حقیقة سقراطك کندو افکاری ظن اولنمامليدر چونکه سقراط هنوز حیاتده ایکن فلاطونك (لیسس) عنوانیله ترتیب ایتمش اولدیغی برمحاوره‌یی سقراط مطالعه ایتدکده فلاطون بکاهیچ خاطره گلمامش شیلر سویلتمش دیه‌رك محاورهٔ مذکوره‌یی تکذیب ایتمشدر فلاطونك انشاسی ارسطونك شهادتنه گوره بلاغت نظم ایله‌سادگیٔ نثر بیننده ایدی مشاهیر ادبادن (کیکرون) فلاطونك بلاغتنده اطرا ایدرك دیمشدرکه اگر مشتری (١) لسان انسانی اوزره تکلم مراد ایتسه انجق فلاطون قدر حسن تعبیره مقتدر اولور ایدی کذلك ادبادن (پانوتیوس) فلاطون حقنده فیلسوفلرك اومیروسیدر دیرایدی فلاطون اوچ فیلسوفك رأیلرندن مرکب برمذهب تشکیل ایتمشدر طبیعیات ومحسوساتده هراقلیطسك افکارینی قبول ایتمش ومافوق الطبیعیات وعقلیاتده فیثاغورسه تبعیت ایلمشدر وسیاست اخلاقده سقراطی جمله‌یه ترجیح ایدوب بوبابده یالکز انك مذهبنه تمسك ایدر

---

(١) یونان ورومالولرك معتقدلری اولان آلهه‌نك رئیسیدر

ایدی فلاطون اصول ثلثه یه قائل اولوب بونلردخی آله وماده وفکردر آله عقل کل
وماده کون وفسادك هیولاسی وفکردخی بر جوهر روحانی اولوب علم الهیده
مرکوزدر زعمنده ایدی اکرچه عالم بر آله خالقك صنعی اولدیغنی اعتقاد ایدر
ایسه‌ده اشبو خالقك اشیایی محض عدمدن خلق وایجاد ایتدیکنه قائل اولمز
ایدی شویله که آله عالمی من الازل موجود اولان بر ماده‌دن تشکیل وانشا ایلمشدر دیر
ایدی بوصورتده آله خالق مادهٔ صلبه‌یه برشکل ویره‌رك عالمی خلق ایلمسی برمعمارك
ایشلنمامش طاشلری تخت وبرشکل مخصوص اوزره وضع ایدرك برخانه انشا ایلمسی کبی
دیمك اولور فلاطون (ایتومیس) نام تألیفنده بیان ایلدیکی وجهله علوی وسفلی
ومتوسط اولمق اوزره اوچ درلو آله تصور ایدر ایدی علویلری سماده ساکن اولوب
ماهیتلری ومکانلرینك بعدیتی جهتیله انسانلر ایله انجق آلههٔ متوسطه واسطه سیله
اختلاط ایدرلر اشبو الههٔ متوسطه دخی هواده ساکن اولوب بونلره شیطان تسمیه
ایدر ایدی بونلر الههٔ علویه نك وکلاسی مقامنده اولوب الهلرك اوامرینی انسانه
وانسانلرك قربان ودعالرینی الهلره ایصال ایدرزو بونلرك هربری محول عهده‌لری اولان
مواقعی اداره ایدرلر وظهوره کلان خوارق عادات بونلرك آثاریدر والههٔ سفلیه
ایرمقلرده بولنوب بونلر رؤیالری تمثیل والههٔ متوسطه کبی بعض غرائب ارائه ایدرلر
وموجوداتك هرجزؤی اشبو الههٔ سفلیه ایله مملو اولوب حتی بونلر بعض کره انسانلره
کورینوب بعده اختفا ایدرلر دیر ایدی فلاطون تناسخه دخی قائل اولوب بونی فیثاغورسدن
اخذ ایله دیکر برقالبه افراغ ایتمشیدی شو اعتقادی بعض مؤلفلر مصرحدر
فلاطون هرنقدر بقای روح حقنده برمحاورهٔ بلیغه ترتیب ایتمش ایسه‌ده بومسئله ده
بیوك خطالری واردر شویله که بر ایسی معنوی ودیکری مادی اولمق اوزره روحی ایکی یه
تقسیم ایتمش اولدیغی جهتله کرك روحك ماهیتی حقنده وکرك ارواح اجسامدن مقدم
موجود اولوب اجسامه حلول ایتمك اوزره سمادن نزول ایدر تزکیه اولندقدنصکره
ینه سمایه رجوع واوراده برمدت قالدقدنصکره تکرار اجسامه حلول ایتمك اوزره
ینه ارضه نزول ایدرو بووجهله دور دائم اوله‌رق تلوث وتطهر ایدر دیمشدر روحلر
وقتیله حلول ایلدیکی اجساده مظهر اولدقلری حالاتی کاملا اونوتمزلر اعتقادنده
اولدیغندن ارواحك تحصیل ایتدکلری معلوماتك اکثریسی وقتیله کسب ایتمش
اولدقلری معلوماتك تخطرندن عبارت اولدیغنی ادعا وارواحك قدمیتی اعتقادینی
اشبو تخطرات اوزرینه بنا ایدر ایدی فلاطونك مذهبی مسائل عدیده ده زیاده‌سیله مقبول
ومستحسن کوریلدیکی جهتله برمنوال محرر زمانندن افلاطون الهی عنوانیله شهرت
بولوب بعد الوفات دخی الوهیتنه ذهاب اولنمشدر فلاطون طوغدیغی کونده
وفات ایتمشدر

(کلمات افلاطون)

اشرا ایله اختلاطدن احتراز ایدیکز زیرا او مقوله لر سزه فنالق ایتدکلرندن طولایی امتنان ایدرلر — اولادکزك علم وادبنی کندو علم وادبکزه حصر وقصر ایتمیکز زیرا انلر سزك زمانکزدن بشقه بر زمان ایچون خلق اولنمشلردر — اقبال حالنده شهوات عقوله وادبار حالنده عقول شهواته تابع اولور — عفو ایونزی اصلاح ایتدیکی درجه فنالری افساد ایدر — انسان هر صباح آیننده کندو یوزینه نظر ایتملیدر اکر کوزل ایسه برفعل قبیح ارتکابیله کوزللکنه نقیصه ایراثندن اجتناب واکر چرکین ایسه ایکی چرکینی برارایه کتورمکدن حجاب ایلیه — اختیارلغك موته قریبتی اولمش میوه نك روزکار اسمسیله یره دوشمکه قریبتی کبیدر — عاقل اولان ادم یوز کجك اقندی‌یه مداراسی کبی زمانه‌یه مدارا ایتملیدر — عادل اولمیان بر حکمدارك مقربلکنه وحلالندن اولمیان ثروته وصدقه مقارن اولمیان بلاغته ومحلنده اولمیان سخاوته وحسبی اولمیان اعمال حسنه‌یه غبطه اولنمامیلیدر — عقل طبیعی انسانك باطننده اولوب اغاجك طمرلری مشابه‌سنده در وتعلم ایله حاصل اولان عقل انسانك خارجنده اولوب اغاجك داللرنده میوه ویرن محلی منزله‌سنده در — اجسادك قوتی اطعمه دن وعقولك قوتی حکمتدن حاصل اولور بناء علیه عقول حکمتدن محروم قالدقده اجسادك فقدان طعامده هلاك اولدیغی کبی هلاك اولور — والده‌لر چوجقلرینی طعامه باشلاتمزدن اول سود ایله بسلدکلری کبی استاد کامل دخی شاکردلرینه علوم دقیقه تدریسندن اول علوم سهله تعلیم ایدرلر — کفران نعمت محرومیتی مؤدی اولور — عاقل اولان ذات حکمدارلرك کندوسنه جفا وجهلایه اعتبار ایتملرندن شکایت ایتمز زیرا بیلور که دنیاده قسمتلر هر کسك قدر واستحقاقنه کوره تقسیم اولنمامشدر — مسك هر نقدر اخفا اولنسه رائحه‌سی منتشر اوله جغی کبی صالح دخی هر نقدر صلاحنی کتمه سعی ایلسه ینه اکلاشیلور — حکیم صالح کیمسه‌یی اغفال ایتمز وعاقل کامل کیمسه اغفال ایدهمز — ملوکه نصیحت ایتمك وخیم العاقبه در — انسان وقت شدائدده احبا واقرباسنه وعهدده اهل صداقته وفقر ومسکنتده زوجهٔ صالحه‌یه وحین مماتده حسناتنه اعتماد ایتملیدر — جهلدن اشد فقیرلك وعجبدن مدهش یالکزلق اوله‌مز — عاقل سفها ایله ذوق ایتمکدن ایسه عقلا ایله طاش طاشیمغی ترجیح ایدر — چونکه ایکی صنفك دخی عاقبت حاللرینی بیلور — فاجره تعظیم ایتمك فجورینه تقویت ویرمکدر واحمقه تعلیم علم ایتمك بیهوده اضاعهٔ وقت ایلمکدر وکافر نعمته ایولك ایتمك نعمتی هبا ایلمکدر بناء علیه بویله بر امره تشبث اولنمق استنیلدکده اول امرده محلك مناسب اولوب اولمدیغنی تحقیق ایلمك لازمدر — انسان کندو اتباعنك بیله لقردیسنی کسمامليدر زیرا مغایر ادبدر — وصیتسز کیجه کچورمیکز — حیاسزلق قبایحك الك بیوکیدر

(اسکندره خطابا) مرحمتلو اول فقط بومرحمت موجب فساد اولمسون سندن اول کلانلردن عبرت آل وسندن صکره کلانلره عبرت اولمه دشمنك کسب قوت ایتمکسزین حالنی تحقیق ایله وفتق بیوموزدن اول رتق ایت احسانك محدود اولمسون زیرا بو صورت ناسك امانی سندن دها زیاده توسیع ایدر خاصه وعامه اوزرینه مساوات اوزره حکم ایت و بیل که خاصه نك صلاحی عامه نك صلاحنده در علم ملوکك زینتیدر زائل اولان شیله تفاخر اولنمز وثابت اولمیان شیله غنا حاصل اولمز محاربه ده عسکردن مقتول اولانلرك اولادینه معاش تعیین ایله واولك طرفندن مجروح اولانلره برجائزه ایله مکافات ایله وارقه سندن مجروح اولانلری یالکز لسان ایله تعزیر ایله وسقط اولانلرك بقیهٔ عمرلرینه قدر انفاقی سنك اوزرینه واجبدر ایلا عقد مشورت ایله زیرا انده فکر کوندزدن زیاده طوبلودر زیاده ملایم اولمه زیرا خلق سکا طمع ایدر وز یاده شدت کوسترمه زیرا سندن نفرت ایلر اخوانك عیوب باطنه لرینی تتبع ایدنلر برخوردار اولمزلر ممدوحا وفات ایدنلره مقدوحا یشایانلردن بختلودر زخلق دست ظلمکدن سالم اولدقجه سن نفسك ایچون سلامت مأمول ایتمه حکمت نطق اثناسنده وشجاعت غضب حالنده وعفت شهوت عالمنده بیلنور خلقدن حیا ایدو بده کندو نفسندن اوتانمیان نفسنك کندو عندنده هیچ قدری یوق ایمش دیمکدر برادم کندوسنه برشیء سویلیوب پك اوزادیغندن استماع ایده لی خیلی وقت کچمش اولدیغندن سوزیکزك ابتداسنی اونتدم ونهایتنی ایسه اولنی بیلمدیکم جهتله اکلایه مدم بیلمدیمك بردرجه خوشمه کیدر که بیلدیکم شیلر ایچون دخی بیلمدیه سم کلور انسانلری ذات حالنده دکل قدرتلری اولدیغی وقت تجربه ایتملیدر التون بوته ده امتحان اولندیغی کبی انسانلر دخی اقتدار حالنده تجربه اولنور زیرا خیرك خیری وشر یرك شری اولوقت میدانه چیقار امور جزئیه ده حقی غائب ایدن حکمدار امور کلیه ده بوندن سالم اوله مز وبر حکمدار کندو رأینك خطاسنی اکلادقدن صکره انده اصرار ایدر ایسه دشمنلرینی شاد ایدر عقاب آخرتی نظردن غائب ایتمه وحق تعالینك سکا احسان بیوردیغی نعمتلری ملاحظه ایله برقومه ظفر بولدیغکده عموما انلر حقنده شدت کوسترمه زیرا انلرك اکثریسی ضعفا وبریء الذمه در دنیایه شدتله محبت ایدن فقیر اوله رق وفات ایدر شرابده اسراف سفلهٔ ناس کاریدر

مجموعهٔ فنون ❊ منیف افندی

بیان اسباب فتح افریقیه

یکرمی التی سنهٔ هجریه سنده مصر واسکندریه حکومتنده مأمور بولنان عبدالله بن سعد بن ابی سرحی افریقیه جانبنه لشکر کوندرمك اوزره خلیفهٔ ثالث حضرت عثمان رضی الله تعالی عنهدن استدعای عنایت ورخصت وعسکرجه دخی استمداد

واستعانت ایلمسی اوزرینه طرف خلافت پناهیدن مأموله مساعده وکلی عسکر ایله اشراف صحابه‌دن عبد الله بن عباس وعبد الله بن عمر وغیریلری اول جانبه ارسال اولندی اثنای طریقده عقبة بن نافع دخی مسلمانلردن برجماعتله اذره التحاق ایلیوب افریقیه جانبنه طوغری ایلرولمکه باشلدیلر افریقیه مملکتی ایسه قیصر روم طرفندن اداره اولنوب طرابلسدن سبته بوغازنده واقع طنجه‌یه قدر ممتد اولان اقلیمك حاکمی جرجیر نام برکسنه اولوب معیتنده اکثریسی سواری اولهرق موجود بولنان یوز بیکدن متجاوز عسکر ایله برابر عساکر اسلام ایله طرابلس طرفنده شبیطله نام شهره قریب برمحلده محاربه‌یه مباشرتله قرق کون قدر حروب متعدده واقع وطرفینه ضعف کلی طاری اولدی انجق جرجیره کوره جدید عسکر تدارکی آسان اولوب عساکر اسلامیه‌نك ایسه بولندقلری محل بلاد اسلامیه‌دن بعید ومرکز خلافتله امر مخابره منقطع اولمغله بوندن اول افریقیه‌یه وقوعبولان سفرلرده هزیمت کفاره موفق اولنه‌مدیغی مثللو بو سفرده دخی جنود اسلامیه‌نك عودت ورجعته مجبور اولملری ایجاب حالدن ایدی اما بوطرفده حضرت عثمان رضی الله عنه اشبو انقطاع مخابرات سببیله تشویشه دوشوب عبد الله بن زبیر حضرتلرینی برجمع کثیر ایله اول لشکرك امداد واعانتنه ارسال بیوردیلر ابن زبیر تعجیل تام ایله مدت قلیله‌ده نیجه مسافه قطع ایدوب واتفاقا اسلامیانك کفار ایله قتالری خلالنده عبدالله بن سعدك بولندیغی محله خضر کبی ایریشوب طرف اسلامیانه اولوجهله ضعف طاری اولمشیکن اشبو اعانهٔ ناکه ظهوردن قوت شکیمه حاصل و برطرفدن دخی عبد الله بن زبیر حضرتلرینك حسن اداره وتدبیری دخی جرجیر طاقمنك کاملا انهزام واضمحلالنه بادی اولوب حتی کندی دخی ابن زبیرك الندە مقتول اولشدر عساکر اسلامیه سرعسکرینك اسمی عبد الله بن سعد اولوب قلب لشکر انکله معمور ومیمنهٔ جنود عبد الله بن عمر ایله منصور ومیسرهٔ عسکر عبد الله بن زبیرك قدومیله مسرور ومقدمهٔ جیوش دخی حضور عبدالله بن عباس ایله پرنور اولدیغندن محاربهٔ مذکوره حرب العبادله دینمکله شهرت بولمش واشبو فتوحاتك وشبیطله شهرینك فتح وضبط اولندیغنك خبری عبد الله بن زبیر ایله خاکپای حضرت امیر المؤمنینه ارسال قلنمشدر مذکور شبیطله شهرنده عساکر اسلامیه شول مرتبه غنایم بولدیلرکه هر سوارییه اوچربیك و هرپیاده‌یه بیك بشر یوز ذر خالص اصابت ایلیوب بوندن صکره عبدالله بن سعد مصر حکومتنه عودت ایله افریقیه حکومتی حضرت عثمان رضی الله عنه طرفلرندن عبد الله بن نافعه تفویض اولندی برمدت صکره‌یعنی معاویه ابن ابوسفیان و یزید بن معاویه زمانلرنده مصر والیسی بولنان عقبة بن نافع مقدار کفایه عساکر اسلامیه استصحاب ایله جانب غربه طوغری روبراه عزم وشتاب

اولوب اول امرده مهاجرين يونانى شامل ومقدملرى قرطجه دينلان شهر قديمه واول تاريخلرده اسكندريه شهرينه مثيل ومعادل بولنان سيرن نام شهر مهم التسخيرى داخل قبضهٔ فتح واستيلا وبعده شمديكى تونس مملكتنه طوغرى يورييوب اول يرلرى فتح واول جانبده قيروان شهرينى بنا ايلدكدنصكره عقلدن خارج جسارتله جبال اطلسك نواحىٔ جنوبيهسنه طوغرى كيدرك سوس نهرى بويجه قديم سوس حكومتى مملكتنه داخل وقناريه جزايرى پيشكاهنده واقع ساحل بحر محيطه واصل اولدى اول عصره كوره ساحل مذكور اقصاى اراضى اعتبار اولنمغله عقبة بن نافع سوار اولدیغى اسبى و بررو ايتده دوغرى بحر محيطه سوروب يارب شاهد وناظرسن كه اشبو دريای عمان مانع مشى وسريان اولمشيدى اسم جلالنى دها ايلرو كوترر ايدم ديمشدر اشبو كلامى موسى بن نصير سويلمش ديو مشهور ايسده بعض تحقيقاته كوره عقبة بن نافعدن صادر اولمشدر عقبة بن نافعك سير وفتحنه موفق اولديغى اراضىٔ وسيعه رومهلولرك مقدما تصرفلرينه كچمش اولان قرطجه ممالكيله نوميديا وچوكورتا وچوبا مملكتلرى اولوب لشكر اسلام اشبو موريتانيا مملكتنده بر برنام قوم جنك آوره متصادف اولدى واكرچه قوم مذكور ابتدازى لشكر اسلامه باشلوجه معين اولمشلر ايسهده بعده مقتضاى جبلتلرى اوزره اعانتلرينى اهانته محول وبالاخره حكومت اسلاميهنك اسپانيهده انقراض واضمحلالنه باعث مستقل اولديلر فى الواقع بونلر يارم خرستيان يارم پتپرست اولوب وبلكه هيچ بردين ايله متدين اولمدقلرندن فرصت بولهرق عصيان ايليوب عقبة بن نافعى عود ورجعته ومستحكم اولان قيروان شهرينه تحصنه مجبور ايلديلر لكن مومى اليه كنديسنه يكيدن بعض مرتبه تقويت ويرهرك مقابلهيه ابتدار ايلمش ايسهده محل مذكورده قبيلهٔ بربريه حاكمى اولان ابن قحينه كلى عسكرله منتظر بولنمش اولمغين عقبهيى وموجود عسكرينى احاطه برله كرك عقبة بن نافعى وكرك عساكر اسلاميهنك چوغنى شهيد وصاغ قلانلرينى دخى اسير ايلدى بو بوزغونلقدن صكره قيروان شهرى دخى بربرليدينه كچدى داعيهٔ اخذ انتقامه حميت دينيه دخى منضم وبو برلرك يكيدن اسلام طرفندن فتحى اهم والزم اولديغنه مبنى مصر واليسى بولنان حسن بن نعمان عساكر جديده تدارك وبربرلر اوزرينه هجوم ايدوب جملهسنى منهزم وحتى مرقوم ابن قحينهنك زوجهسنى اخذ وكرفت ايدرك بعده عقبة بن نافعك بوزلديغى محله قدر دشمنى تعقيب ايلمشدر شامده متوسد وسادهٔ امارت اولان بنى اميهدن عبدالملك بن مروانك قرنداشى عبدالعزيز مومى اليه حسن بن نعمان اوزرينه مصره حاكم اولوب بتون مملكت مغربى استخلاص وصيت محمديهيى مغرب اقصايه ايصال ايلمك اوزره موسى بن نصيرى تعيين ايلدى الحق بو ذات نيجه نصرته موفق

اولوب اسلامیانك مدار مفخرتی اولان برقاچ ذوات نادره‌نك بر یسیدر بر قومی جنکاور وجسور واوته‌دنبرو بنجیلك ایله مشهور برملت اولوب اکرچه اسلامك شدت هجومنه پکده مقاومت ایده‌مامش ایسه ده تماما دخی مغلوب اولمامشیکن بوکره موسی بن نصیرك قوهٔ بازوسنه تاب آوره‌مقاومت اوله‌میوب کاملا منهزم وپریشان اولدقلرندن بو مظفریت تامه اشبو ذاتك نیك نامنی عیوقه چیقارمشدر موسی هرنه محلده فارسان بربریانه تصادف ایلدیسه خاکله یکسان ایلیه‌رك وتحت انقیاده چکدیکی رؤسای احشام بربریه‌دن رهنلر الرق جبال متسلسلهٔ اطلاسك یعنی جبل درن نام کوه سرفرازك جنوبنده واقع چوللردن کیدوب عقبة بن نافعك وصول بولدیغی تاسواحل اقصای غربه قدر اولان ممالك واراضیٔ وسیعه‌یی زیرتصرف اسلامیانه الدی وبووجهله دین ودولته وبلکه بتون جنس بنی آدمه خدمت مبروره عرض ایلمش اولدی وعبد العزیز ایله مروان نام اوغللرینی نیجه خدماتده استخدام ایلمش ومغلوبین حقنده اجرای حسن معامله وکمال عدل ونصفت وتدابیر حکیمانه ومحققانه ایله نشر انوار معدلت ایدوب باعون منان دین مبین اسلامی تعمیم واعلانه موفق اولمشدر بووجهله بر بریلردن پك چوق عسکر جمع ایدوب اشکر شجعان شیردلان اهل ایمانی قات اندرقات تزیید وتوفیر ایلکله ضمیرنده مرکوز اولان نیجه فتوحات جلیله‌نك حلوه کرمنصهٔ شهود اولمسنه باعث ونیجه شهرنده ایکن اسپانیا الکاسنی فتح وتسخیر برله توسیع مملکت وبلدان وتزیید شوکت اهل ایمان ایلمك تصوریله تدارکات مقتضیه‌یه متشبث اولدی لکن بوفتوحاتی نقل وتحریردن اول اسپانیا مملکتنك احوال سابقه وحاضره‌سی اجمالا نقل وبیان اولنمق مناسب کورلمشدر

اسپانیانك احوال قدیمه‌سی

میلاد حضرت عیسادن تخمینا بیك بشیوز سنه اول فنکیا اهالیسی سیرسفاین وامر تجارتله مشغول مشهور برقوم اولدقلرندن تجارتکاه ایدنمك اوزره اسپانیا سواحلنه ورود ونزول برله بحرسفید سواحلنده ابداره وماقه وبحراوقیانوس سواحلنده دخی غدیر شهر ولیمانلرینی وبتلیس نهری اوزرنده اشبیلیه وقرطبه شهرلرینی بنا ایلیوب الکای مزبوری دخی کندی لسانلری اوزره مکتوم معناسنه اولان اسپان لفظندن اسپانیا لفظیله تسمیه ایتمش اولدقلری روایت قلنور بعده زمان یونانیلر کلوب متعدد شهرلر بنا وبونلردن صکره دخی قرطجه اهالیسی هم جنك وسفر وهمده تجارتله مشغول اولدقلرندن اسپانیایی فتح ایدوب عظیم تجارتکاهلر پیدا ایلمشیکن جمله‌سی رومالولرك یدتصرفنه کچوب اهالیسی بونجه اجناس مختلفه‌دن مرکب اولدیغی حالده اسپانیا الکاسی خیلی مدت زیرحکومت رومانیانده قالمشیدی وقتاکه حکومت

جسيمهٔ مذكوره ماند يأجوج ومأجوج اقطار شماليه‌دن و بحر خزر جانبندن
ظهور وخروج ايدن اقوام وحشيه ايله پايمال قهر و استيلا اولدقده اسپانيا دخى
پازدهٔ سم ستور اولمقدن مستثنا اوله‌ميوب و چونكه اقوام وحشيه بر برينى ولى
وتعقيب ايله كلدكلرندن اسپانيانك قطعهٔ جنوبيه‌سنده بولنان وآندال قومى تحمل
ايده‌ميوب سبته بوغازندن بالمرور افريقيه يه ايلديلر ايسه‌ده قطعهٔ مذكوره اوزمان
قيصر روم يدنده اولغين جوستنيانوس طرفندن مشهور جنرال بليزاريو اوزرلرينه
كيدوب انلرى پريشان وتارمار ايلمشدر اقوام مرقومه‌دن قبيلهٔ قوط اسپانياده
تقررو بر حكومت تشكيل ايدوب بونك خارجنده نيجه محللرى حكومتلرينه علاوه
ايلديلر واشبو حكومت قوط درتيوز سنه قدر ممتد اولوب ميلادك درتيوز يتمش ايكى
سنه‌سندن يديوز اون سنه‌سنه يعنى اسپانيانك اسلام طرفندن فتحنه قدر يكرمى بش
عدد ملكارى كلش و بونلرك برنجيسى ٤٧٢ سنهٔ ميلاديه‌سنده حكمران اولان اوريش
وصوك ملكارى ٧١٠ سنهٔ ميلاديه‌سنده بولنان رودريق دركه اباعن جد طليطله
شهرى سراينده مربع نشين صندالئ حكومت اولمشلر در بومدت ظرفنده باشلوجه
شايان تحرير حروب وقتال وقوعبولديغندن ادارهٔ ملك ووضع نظامات ايله مشغول
اولمشلر ايسه‌ده بومدت وفيره اثناسنده تبديل طبيعت ايدوب حضريت راحتى هر
حالده مشاق سفريه‌يه بالترجيح تن پرور اولمشلر ايدى خصوصيله مقام حكومته
اقعاد اولنه‌جق ذات عظماى مملكت مشاوره‌سيله انتخاب اولنمق عادت مضره‌سى
حكمرانلرفاملياسى بيننده عدم ائتلاف و مخاصمت براغوب تشويشات داخليه‌دن
اختلاس وقت ايده‌مزلر ايدى حتى يديوز سنهٔ ميلاديه‌سنده ويتراصندالئ حكومته
چيقوب مجبول اولديغى رداءت فطريه‌سى جهتيله ابواب ظلم واعتسافى بازوكشاد
واهالينك وعظماى قومك ميل ومحبتلرينى طرد وابعاد ايلديكندن اون سنه
مرورنده مقام حكومتدن خلع وتنزيل وانك خلعنى مذاكره ايدن مجلسك انتخابيله
يرينه ادارهٔ سابقه‌دن خشنود سزلق كتورن طرفك رئيسى بولنان رودريك صدر
حكومته تبجيل قلندى انجق بودخى حكومته كلوركلمز سلفنك باعث نكبتى اولان
اطوار رديه ومعاملات ظالميه آغاز ايله (رحم الله النباش الاول) سوزينى خلقه
وردزبان ايتديرمكله سالف الذكر ويتزانك اوغللرى عملرى او باش واشبيليه
شهرينك بيوك پاپاسى وسائر مخالفين ايله استظهار ايدرك اسپانيانك جهت
جنوبيه‌سنده برعصيان علنى اسبابى تدارك‌كنده ايديلر اثنده مردد لير موسى بن نصير
خطهٔ اسپانيايى فتح ايتزدن اول قوم قوط بو حالده ايديلر و بوزمان دخى خليفه وليد
بن عبد الملك عصر يدركه پدرينك يرينه سكسان درتده مسند حكومته جلوس
ايلمشيدى انبو وليد اگرچه حريص و نماء موصوف ايدى لكن مسجد رسول اللهى

توسیع و بیت المقدسده اولان مسجد اقصایی تعمیر وشامده دخی جامع بنی امیه‌یی بنا ایتدیروب یومیه اون بیك عمله اشلدەرك بش ملیون التی یوزعدد دینار صرف ایلمشدر واکرچه ظالم وغدار ایدی فقط ابتدا یولجیلر ایچون مسافرخانه وغربا ایچون بیمارخانه انشا ایتدمشدر واکرچه لسانی اولان عربجه‌یی دخی طوغری سویلیه‌مز مرتبه‌ده حلیهٔ علم ومعرفتدن بی نصیب ایدی انجق احکام اوامر ونوا هیده انك زمانه قدر روم لسانی استعمال اولنور ایکن بوعادتی کندوسی لغو ایدوب اومقوله احکام امارت لسان عربی اوزره یاز یلور اولدی واکرچه غایتله قورقق ومتلون المزاج اولوب شامده کی سرایندن طشره چیقمامش ایدی لکن امراسی اسم اوایدی اقصای شرق وغربه ایصال ایلیوب حکومت عرب انك زماننده کسب شوکت ورفعت ایلمشدر موسی الیهك برادری مسلمه روملردن ارمنستانی ونیچه ممالکی فتح ایدوب سواحل بحر سیاهه و بلکه دارالحکومت یونانیان اولان بلدهٔ قسطنطینیه دیوارینه قدر صولت انداز اولمش و برطرفدن دخی امراسندن قتیبه اقصای ترکستانی استیلا ایدوب حدود چینه وصول بولدیغی مثللو بریاندن دخی هندستان امیری محمد بن حسام الطاقفی سند وملطانی فتح وتسخیر ایلمش وموسی بن نصیر دخی ذکر اولنه‌جغی وجهله اوروپا طپراغنه کیرمش ایدی

مرور اسلامیان باندلس

موسی ابن نصیر مغرب زمینی کاملا قبضهٔ تصرفنه مسخر واهالیسنی کریوهٔ ضلالتدن چیقاروب انوار اسلامیه ایله منور ایلدکدنصکره اندلس جزیره‌سنده دخی ولولهٔ کوس دین محمدی‌یی طنین انداز سامعهٔ اهل ضلال وعناد یعنی ایفای فریضهٔ غزا وجهاد ایلمك اوزره خلیفه دن باتحریرات استدعای رخصت ایلیوب حتی یازدیغی عریضه‌سنده جزیرهٔ مذکوره‌یی لطافت موقع جهتیله برالشامه واعتدال آب وهوا جهتیله یمنه وازهار وعطریات خصوصنده هنده وفواکه واثمار بخشنده مصره ومعادن کرانبهاسی حقنده چینه تشبیه ایلدیکی مثبتدر بوانها اوزرینه اولحوالینك فتح وتسخیری ضمننده جانب خلیفه‌دن تعلیمات ارسال اولندیغنه مبنی والیٔ مغرب ابن نصیر اختیار لغنه و مشاق سفریه‌یه باقیوب حتی بعض روایته نظرا مقصد اصلیسی اسپانیانك فتحنه موفق اولدقدنصکره فرانسه والمانیایی دخی استیلا ومجارستان طرفندن کلەرك قسطنطینیه‌یی ضبط ایلمك و بوتشبثله ﴿ لتفتحن القسطنطینیة فلنعم الامیر امیرها ولنعم الجیش ذلك الجیش ﴾ حدیث شریفی مصداقنه مظهر اولمق ایدی بو مقصدینك حصولی اسپانیی تفکرده ایکن من غیر مأمول برسبب دخی ظهور ایلیوب سبب مذکوری اسپانیایه مرورینه عین فرصت عد ایلدی شویله که اسپانیا

قرالی رودریك طرفندن سبته شهری محافظی بولنان قونت جولیانوس قرال مرقومدن کوردیکی بعض معاملات غیرلایقه‌دن طولایی ابن نصیره شهر مذکوری تسلیم ایده‌جکنی وعدواقرار وقوط حکومتك حال وکیفیتندن آگاه وخبردار ایلدی لکن ابن نصیر جولیانوسك کلامارینه پکده امنیت ایده‌مدیکنه بناء برای استکشاف حال اول امرده بر برقومندن سواحل اسپانیایه وتوفی اولان طریف بن مالك نام کمسنه‌یی بشیوز نفر فارسان ایله بیوجك بر قاچ قایغه ارکاب ایدوب طقسانبر سنه‌سنده ارسال ایلدی مرقوم طریف دخی سواحلك بر محلنه نزول ایلدیکه محل مذکوره بعده برشهر بنا وطریف تسمیه اولنشدر محل مرقومدن بعض حیوانات و بر قاچ اسیرالوب ونقل واخراج عسکر حقنده لزومی اولان مواقعك احوالنی وسائر اسباب تسهیله‌یی کرکی کبی اکلیوب سالماً موسی نزدینه عودت ونقل کیفیت ایلدی موسی بن نصیر بوخصوصك بطریق السهوله حصوله کلدیکندن حسن تفأل ایدرك چوقدنبرو تصور ایتدیکی فتوحاتك قوه‌دن فعله اخراجنی تصمیم ایتمکله سبته وطنجه لیمانلرنده مناسب سفینه‌لر احضار وقبائل بربریه‌دن دخی جسور وجنکاور اولنلرق انتخاب ایله سنهٔ آتیه یعنی طقسان ایکی سنه‌سی اول بهارنده طارق ابن زیاد نام کمسنه‌یی سردار نصب وتعیین ایدرك باب ازقاق یعنی الحالة هذه سبته بوغازی وجبل طارق دینلان بوغازی امراره اعزام ایلدی طارق دخی جبل الفتح نام برونه متصل جزیرة الخضرا نام جزیرهٔ صغیریه نزول ایلدیکه الآن انده اولان شهره الجزیره تسمیه اولنور

﴾ معارف ﴿

❊ فلاحت ❊ هرنوع ذی روحك دوام حیاتی تدارك غدای روزمره‌یه موقوف اولدیغندن حقایقشناسان عرب فن فلاحتی جمله فنونه تقدیم ایلمشلردر بنابرین بوفن عالی قیمت اقوام سائره ارەسنده من القدیم رنجبروفقرا صنفلرینه مخصوص برعمل حقیراولوب کبراواصلزادکان انکله اشتغالی موجب ذل وتنزل عد ایدرلر ایکن عربلر بیننده فوق الغایه مرغوب ومعتبرطوتیلوب برفن مخصوص شکلنه قونلدی ونمقوله اراضی‌یی نه کونه زراعته موافق ونه درلو تخم نه موسمده ونه طرز ایله زرعه لایق اولدیغنه وتمییز اجناس تخم وحبوبات وتبیین امزجهٔ اشجارونباتاته دائر لایعد ولایحصی کتابلر تألیف وتدوین قلندی وفن مذکوری ایلرولتمکه اولدرجه اقدام واهتمام اولندیکه بالذات کرك خلیفه وکرك وکلا وولاة ووزرا ورؤساالریله صبان سورمکی کندیلرینه مابه الافتخار عد ایلدیلر بوجهتله مقدما اسپانیا قطعه‌سنده ارز وزعفران وطوت وحریر وشکروزنجبیل ومرصافی وشجرالمخیط وخرما اصلا

معلوم دكل ايكن جمله‌سی حصوله كلدی ابن مقری ابوعبدالله بن حزیدن نقل ایله دیر كه
اندلسده وادیٔ اش ایله بشره ده نابت ایكی نوع اغاج وار در كه غایت بیوك اولورلر
ایچلرندن برجنسی حائك حصوله كلوب اندن ثیاب نسج اولنور و بوخصوص اندلسده
پك مشهوردر انتهی صورت افاده‌یه كوره بونك پاموقدن بشقه برنوع شجر اولدیغی
دركاردر لكن عربلر منقرض اولدقده بونلر دخی برابر نابدید اولوب شمدی هیچ برندن
بر اثر قالمدی وقطعهٔ مذكوره قبل ورود الاسلام نه حالده ایسه الیوم او حالده در ملت
اسلامیه‌نك اوراده خرق وكشاد ایلدكاری جداول ومجاری وباعورات وقنوات وصو
ترازولری وزیر زمینده كاركیر ذخیره انبارلری حوصلهٔ تعداددن بیرون اولوب الحالة هذه
بلنسیه وغرناطه حوالیسنده پك چوغی موجود ومشهود اولدیغندن نظر حقیقتله باقلسه بو
كونكی كونده اسپانیولار برزمان كمال عداوتله قهر وتدمیر ایتدكاری مسلمانلرك مصنوعات
زرعیه‌لریله تعیش ایتمكده درلر قرمونه شهری جوارنده حالا عبرتگاه انظار سیاحین اولان
كبیر صوكرلری درت مرحله مسافه‌دن اشبیلید شهرینه صو جلب ایدر وغرناطه‌ده
واقع الحمرا سراینك باغچه‌لری یوكسك برموقعده بولندیغی حالده عربلرك مصنوع دست
همتلری اولان قنطره‌لر سطح زمیندن یوقاری صوبی اسعاد واعلا واوخوالی بی ارواواسقا
ایدرلر مؤرخ ویاردو دیر كه فلاحته دائرا كسوریال كتبخانه‌سنده بولنان برجلد عربی كتابی
مقدما دون ژوزه انطونیو نامنده براسپانیول ترجمه ایتمش بولندیغندن اندلس عربلرینك
بو فنده نمرتبه ایلرولمش اولدقلری اندن منفهمدر بو كتاب ابوذكریا العوم نام برفاضل
كاملك تألیفكرده‌سی اوله‌رق اوتوز التی باب اوزره مرتب وایچنده بوفنه دائر فضلای
متقدمیندن نقل وایراد اولنمش برنیجه مسائل مهمه مندرج اولمغله بوكا متعلق دها نقدر
كتب نفیسه تألیف ومؤخرا ضایع وتلف ایدلمش اولدیغی قیاس اولنور كتاب مذكورده
فن حراثت وزراعت علی وجه التفصیل ذكر وتوضیح اولنمش و باشلوجه مسئله‌لری
زرع اولنه‌جق مزارعك احوال وطبائعی واكیله‌جك تخمك جنس ونوعی وحیواناتك
صورت حفظ وتولیدی واشجارك تفریق اجناسی واشینك انواعی واشجار ونباتاته
عارض اولان علل وامراضك كشفی ایله اسباب تداویسی ماده‌لرندن عبارت بولنمشدر
وابوذكریا كتاب مذكورده دیر كه شول كیمسه كه براغاج غرس ویا برتارلا زرع ایله انسان
وحیوانه مدار تغذی اوله‌جق شی حصوله كتورسه تصدق ایتمش اولوب اخرتده اجر
جزیله نائل اولور انتهی لكن بو كلام كتاب مذكورك متندن اولمیوب بالكه صحیح بخاریده
مسطور اولان ٭ مامن مسلم یغرس غرسا او یزرع زرعا فیأكل منه طیرا وانسان او بهیمة
الا كان له به صدقة ٭ حدیث شریفنك مألِ عالیسی اولمغله یا اسپانیول مترجمی حین
ترجمه‌ده غفلت ایتمش ویاخود نسخه‌لرك تشویشی ملابسه‌سیله ویاردو تحقیق ایده‌مامشدر

اشبو فن عالی قدر عمدة الشرف یونان اولان حکیم بقراطك هم کلیدسی ایله اصول وقاعده تحته کیروب انك عصرندن روماالوسلس ایله ایتالیا لوغالین زمانلرینه کلنجه قدر بالتدریج ایلرولمش اولدیغی حالده انلردن صکره خرستیانلق تعصبی رواج بولمغله بالجمله امراض ایچون ادویه وعقاقیر یرینه رقیه وافسون وتمائم کبی نیرنجات وطلسمات استعمال اولنمقده ایدی بو حال ایله فن جلیل همان بتون بتون محو ونسیان اولنمق درجه‌لرینه وارمش ایکن اهل دین اسلام پرتوافکن بروز اولوب فضلانك اقدامات کامله‌لری ایله زیر غبار نسیاندن ساحه زیب ظهور اولدی بو فنده اهل اسلامدن حائز قصب السبق امتیاز اولان کملین حذاقك حد وعددی انجق جناب علام الغیوبه معلوم اولدیغندن بو مجنده اطنابدن احترازا ایله یالکز ایچلرندن بقراط واقلیپاد کبی شهرت شایعه قزانمش وکتب وآثارلری متأخرینه مأخذ ومرجع اولمش اولان برقاچ حکیم ذوفنونك ذکریله اکتفا واقوال آتیه عینیله فرانسه مورخلرندن نقل وترجمه اولنور فن مذکورده کالشمس فی وسط النهار مشهور ونامدار اولان حکمادن بریسی محمد بن زکریا ابو بکر الرازی درکه مسقط رأسی خراسان اولوب سنهٔ هجریه‌دن اوچیوز اون برده وفات ایلدی مومی الیه اوقات عمر نازنیننده بر دقیقه ضایع ایتامکی التزام ایدرك یا تسوید ویاخود تبییض ایله اشتغال ایلدیکندن یوزدن زیاده تألیفاتی اولوب اکثری علم طبه دائردر ازجمله احکام طبیه‌یه متعلق اوتوز جلد اوزره (حاوی) اسمنده برکتاب معتبری وچیچك وقزامق علتلرینه دائر دیکر برأثری واردرکه بونلر السنهٔ اجنبیه‌یه نقل وترجمه ایدلمش ودرونلرنده مندرج اولان احکام ومسائل معرض قبولده واقع اولمشدر (الجامع وکتاب الاعصاب) اسملریله ایکی قطعه کتاب کبیری دخی اولدیغی مثللو دولت سامانیه طرفندن اولوقت خراسان حاکمی بولنان ابو صالح المنصور بن نوح بن نصر بن اسماعیله تقدیم ایلدیکی اون جلد برکتابی دخی واردرکه عصرنده بولنان اطبای عربك متخذلری اولان اصول ومعاملات طبیه‌یی ترتیب اوزره بیان ایدر حکیم مومی الیه اوائل حالنده عود تعبیر اولنان سازی چالمق ایله مشغول ایکن انی ترك وتحصیل علوم ومعارفه حصر نفس ایله فنون حکمیه‌ده نادر الاقران وامام ومقتدا اولمش وری شهرنده وصکره دخی المکتفی زماننده بغدادده خسته‌خانه‌لر انشا واداره ایلمشدر مومی الیهك طب اوزرینه مروی اولان نصائحندندر (اغذیه ایله معالجه ممکن اولدقجه ادویه‌دن مباعدت ایله وادویهٔ مفرده ایله تدبیر ممکن اولدقجه مرکباتدن محترز اول علتك بدایتنده مداوات ایله لکن قوتی ساقط ایده‌جك ادویه ایله مباشرت ایتمه) وبری دخی ابو علی حسین بن سینادرکه نواحئ شیرازدن برقریه‌ده اوچیوز یتمش سنه‌سی خلالنده ضیاپاش عالم شهود اولوب درتیوز یکرمی طقوز تاریخنده همدانده متواری لحد غفران اولمشدر

مؤرخین افرنجیه‌دن بعضیلری دیرکه بو ذات معالی سمات امام الاطبا و بلکه ملك الحکما اطلاقنه شایاندرکه مدت عمرنده کورمدیکی بلایا و مصائب و اوغرامدیغی دواهی و نوائب قالمامشیکن ینه متأخرینه سرمایهٔ تحقیق اوله جق برنیجه اثر بی بها تألیفنه صرف اهتمام و ابقای نام ایلمدی ازجمله قانون اسمنده اولان کتاب مستطابی التی یوز تاریخلرنده ژرار غرمون نام حکیم همتیله لاتین لسانته ترجمه اولنوب بعده هر لسانه نقل اولنمغله حاوی اولدیغی مسائل طبیه و حقایق حکمیه اسیا و افریقا و اوروپا قطعه‌لرنده التیوز سنه قدر بالجمله اطبایه اساس معاملات و مأخذ تحقیقات اولدی بوندن بشقه فن کیمیایه دائر برکتاب مرغوبی و علم کلامه متعلق کتاب الصفا نامنده بر اثر مقبولی و ارای فلاسفه اسمنده بر تألیف دلپذیری دخی موجود اوله‌رق حکمای خلف اکثر مسائلده انلردن حل مشکلات ایدرلر ویازق که بونلردن ماعدا اول فاضل جلیلك نیجه اثاری دخی اولدیغی حالده انلردن اوروپا قطعه‌سی مستفید اوله‌مامشدر اندلسده ایکیوز اللی تاریخلرندن صکره فن طب برمرتبه رواج بولمشدرکه انده یتشن اطبای حکمت پیرا التیوز عصرینه دکین قطعات سائرهٔ عالمده ساحهٔ زیب تعین اولان اصحاب طبه علما و عددا همان معادل و مقابل کبیدر بونلرك مشهوری ابوالقاسم خلف بن عباس درکه مدینة الزهراده تولد ایدوب تاریخ وفاتی پك معلوم دکل ایسه‌ده جزؤ اولده بیان اولندیغی وجهله لیون قرالی سانشویه قرطبه‌ده تداوی ایلمش اولدیغندن اوچیوز اللی سنه سندن صکره اولمیدر بو ذات حکمت سماتك فن جراحی‌یه دائر مشهور افاق اولان التعریف نام کتاب جلیلی آنفا ذکر اولندیغی وجهله جمله اوروپا اطباسنه مأخذ و مرجع اولمش و دریغا که سائر اثاری قضازدهٔ دست روزکار اولمشدر و بردخی شیخ الاطبا ابوالولید محمد بن رشددر بو ذات فضائل سمات قرطبه‌ده بشیوز یکرمی سالی خلالنده تولد ایدوب بشیوز طقسان بش و علی روایة بشیوز طقسان سکز سنه سنده مراکشده رخت بستهٔ عالم فنا اولدی جدول سابقده کوستردیکی وجهله فاضل مومی الیهك ضایع اولنلردن ماعدا معلوم و مشهور اولان مؤلفاتی برقاچ کتابدن عبارت اولوب ایچلرندن کلیه نامنده اولان کتاب مرغوبی السنهٔ اجنبیه‌یه مترجم و اوروپا اطبای متأخرینی عندنده پك مقبول و محترمدر بعض روایته کوره مومی الیه علوم حکمیه‌ده یکانهٔ دوران اولدیغی کبی علوم نقلیه‌ده دخی صاحب ید طولی اولدیغندن فقه مالکی‌یه و علم کلام و فن طب و سائره‌یه دائر تمشدن زیاده تألیفاتی بولنمش و خصوصیله علم فقهده اولان کمال مهارتی حسبیله قرطبه‌ده قاضی دخی اولمشدر حتی اندلسك ایتالیه قریبتی جهتیله حکیم مومی الیهك کلام و حکمته متعلق بعض کتابلری اورالرده منتشر اولدقده هرکسك رغبت و اقبالنی جالب اتمکله ساده دلان خرستیانك تغییر عقائدینه سبب اولور خوفیله پاپا حضرتلری اول کتابلری طوپلاتدروب اصول مرعیه و قاعدهٔ تشریفات دینیه اوزره آتشه القا و فیمابعد رغبت ایدنلره افوروز رسمنی اجرا ایلمشدر

جراحه

اشبوفن جراحیده اهل اسلام اسلافی سبقت ایلمش و بلکه فن مذکوراندرك الندهچمزدن دخی اول یوق حکمنده ایکن یکیدن احیا واکمال ایتمش اولدقلرندن بونك موجدی مسلمانلردر دینلسه لایقدر ازجمله قیفان یاتیسی تعبیراولنان عمل مصلح ایله عصبهٔ ازنه نك تشریح وتفصیلی ذکراولنان ابوبکر رازینك مؤلفاتندن استنباط اولنمش وجوارح واعضانك صورت وضعیتلرینه کوره استعمال اولندجق الات جراحیه نك پك چوغی ابوالقاسم خلف بن عباسك اختراع کرده سی بولنمشدر مشاهیراطبای متأخریندن هالر نام حکیمك ابوالقاسمك التعریف تسمیه اولنان کتابی حقنده اساس فن جراحی اطلاق ایتمسی پك بجادرکه بوفنك اکثر عملیاتی اندن اخذ اولنمش وحتی مثانه سنده طاش تحدث ایدن کیمسه لرك حیات ومماتی انك زمانه قدر قبضهٔ اقتضای طبیعته محول ایکن مذکورطاشك سحق وازاله سی عملی انده کورلمشدر و برده عربلربوفنی ساده جه تجارت وتحصیل ایله اوکرنمیوب بلکه کیمیا ونبات عملرنده اولان ملکه ومهارتلری اقتضاسنجه صورت یقینیه ده برقاعدهٔ صحیحه اوزره تحکیم وتقویم ایتمش اولدقلری ملح القلی وقرمز وانبیق کبی مقدما کورلمامش برطاقم الات وادوات وادویهٔ مفرده ومرکبه ایجاد واتخاذ ایلملرندن دخی مستباندر

صیدله

یعنی لسانمزده اسپچیلرلق واجزاجیلق تعبیراولنان فن مخصوص طب وجراحتك تتمه سندن و بلکه انلرك موقوف علیهی بولندیغی حالده ظهور اسلامه دکین عطار وچرچی مقوله لرینك ومعتوه عورتلرك اللرنده قالوب بوندن پك چوق اویغونسزلقلر تولد ایتمکده واکثریا طبیبك خدمتیه صاغلق ویردیکی علاج عکسنه تأثیرایدوب (ع) داروسبب دردشد ایزاچه علاجست * سری ظاهر اولمقده ایدی اشته بوفن مرغوب دخی اهل اسلامك اثرهمت ورغبتی ایله میدانه چیقوب اصول وقاعده تحتنه وضع اولندی ازجمله التیوز التمش سنه سی خلالنده واصل سرحد هرم اولدیغی حالده اشبیلیه ده وفات ایدن حکیم شهرتشعار ابومروان بن عبدالملك بوفنه دائر التأثیر نامنده برکتاب دلپذیرتألیف ایلمش وکتاب مذکور ایتالیان لسانه نقل وترجمه اولنوب الحالة هذه بین الاطبا مأخذ معتبرعد اولنمقده بولنمشدر مومی الیه معاصر اولان مشهور ابن بیطاردخی فنون حکمیه ده وخصوصیله صیدلانی فننده کامل وبی نظیر اولوب جمله مؤلفاتندن بوقاروده کی جدوالده مرسوم الجامع الادویة المفردة نام کتابی اطبای متقدمیندن دیسقوریدس وغالین واوریباز نام حکیملرك بوفنده یازمش اولدقلری کتابلردن اتم وبین المتأخرین مقبول ومحترمدر فقط اسمی مرور ایدن ابن رشید ایله ابن بیطاردن مقدم ابوبکر رازی خیارشنبه وسنامکی وتمرهندی کبی تلیین قبضه دائر برچوق ادویهٔ معتدله بولوب حقا که نوع بشره بیوك خدمت ایتمش وتصفیهٔ معده وتخلیهٔ امعاسمنده ترکیب اولنان

انواع شروبلر وارواح میاه مقطره ولبا وادهان و مرهملرک اکثری اطبای اسلامیه‌نك دستیاری همتیله میدانه چیقمشدر مارالاسم حکیم دیسقوریدسك ادویهٔ مفردهیه دائر اولان کتاب مشهوری خلفای عباسیه‌دن جعفر المتوکل زماننده بغدادده استفان بن باسیل همتیله یونانیدن عربی‌یه ترجمه اولنوب فقط درونده مذکور اولان صنوف ادویه‌نك اسملری تماماً عربی‌یه نقل اولنمامغله چوغی عینی ایله یونانی اوله‌رق ابقا قلنمش ایکن ترجمهٔ مذکوره مؤخراً اندلسه کلدکده مسندنشین حکومت اولان عبد الرحمن الناصرانی غایت استحسان ایدوب باقی قلان اسامیٔ یونانیه‌نك دخی لسان عربی‌یه التمسی مراد ایلدی بو اراق قسطنطنیه ملکی ارمانیوس کندیسنه بعض هدایا ایله برابر دیسقوریدسك کتابنی دخی مصور ومرتسم اوله‌رق کوندروب حالبوکه اندلسه لسان یونانی‌یه اشنا کیمسه بولنمدیغندن بونك وهمده سائر بومقوله کتب عتیقهٔ یونانیه‌نك عربی‌یه نقلی ضمننده برطاقم مترجم یتشدرلسی تصمیم اولنوب بونك ایچون لسان یونانیده ماهر برمعلم کوندرلسی ملك مشار الیه جانبندن ارمانیوسه تحریر واشعار قلنمغله حکومت قسطنطنیه طرفندن دخی نیقوله نامنده برراهب انتخاب وارسال قلندی راهب مرقوم اوچیوزقرق سالی خلالنده قرطبه‌یه واصل اولوب اول عصرده اندلسده خیلیجه اطبای اسلام بولنمغله بونلر کتاب مذکورده بولنان اسامیٔ یونانیه‌یی راهب مذکوردن تصحیح وعربی‌یه نقل ایلدیلر بو جهتله طب یونانیدن برویه التمدق هیچ برشیٔ قالمدی

اندلس تاریخی — ادهم پاشا

دولت علیه‌نك قوهٔ بحریه‌سی

حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه زمان خلافتنه کلنجه اهل اسلام دریا سفرینه سالك اولمامشیدی عمرو بن عاص مصری فتح ایلدکده حضرت عمر الفاروق عمرو بن عاصه مکتوب یازوب بحرنه مقوله‌شیدر احوال واوصافنی اعلام ایت دیو امر ایتمکله عمرو بن عاص دخی درکاه فاروقی‌یه (یاامیر المؤمنین ان البحر خلق عظیم یرکبه خلق ضعیف کدود علی عود) دیو جواب یازمغین حضرت عمر امت محمدی صیانت قصدیله رکوب بحردن منع ایلدیکنه مبنی قریش وسائره دریاده سفر ایتمکدن امتناع ایلدیلر ایسه‌ده مصر خلقی وملل مختلفه‌دن ممالك مصریه‌ده اولان تجار عن اصل حروب وتجارات بحریه‌یه مألوف ودول سالفه زمانلرنده عمرلری دریا سفرینه مصروف اوله‌رق اباعن جد بیلدکاری صناعت نافعه‌لری اولمغله اثر فراغت ایتمیه‌رك دمیاط ورشید واسکندریه وسائر سواحلدن سفینه‌لر ایندوب وسویش خلیجندن یمن وهند طرفلرینه سیر وسفر ایدوب تجارتلرندن قالمازلر وسواحل مصریه‌ده بولنان قبائل عرب وزناته ومغاربه کبارینی غزوات وتجارات بحریه‌یه ترغیب وتحریکدن خالی اولمزلر ایدی

لكن عمرو بن عاص ايله كلان كبار اصحاب واذلرك امثالى متشخصان عرب تنبيه
فاروقى ايله متنبه اوله رق ابتداى امرده مخالفته جرأت ايتميوب قوت ومال ورجاله
مالك اولان نخيله شيخى عرفجة بن هرثمة الازدى ومسكت حاكمى مسلمينى غزاوجهاددن
ومكاسب نافعه دن منع ايلمك رأى صواب دكلدر ديو تنبيه فاروقى يه مخالف سفينه لره
بنوب عمان وسائر سواحل وجزايره غزا ايتدكلرنى حضرت عمر ايشتدكده دخى عرفجه يه
عتابنامه ارسال ايله عمرو بن عاص طرفندن مؤاخذه وزجر ايتديردى زيرا مايهٔ اصلئ
اسلام اولان اولاد عرب هنوز قبضهٔ تسخيره كچن يرلرده كركى كبى يرلشمدن برنيجه سى
سفاينه ركوب ايله اقطار بعيده يه متفرق وپراكنده اوله رق مركز خلافتدن بعيد
دوشملرى قاعدهٔ حكمته موافق دكل ايدى بعده سواحل مصريه سكانندن ذى قدرت
سفينه صاحبلريله اكابر اسلام دخى مشاركت ايدوب رفته رفته سفينه لره ركوب ايله
كاه غزا وكاه تجارت ايچون دريا سفرين ايدر اولدقلرى حضرت عمره منعكس اولدقده
نهى ومنعى تشديد ايتميوب سكوت ايله حاللرى اوزره ابقا ايلديكندن تازمان معاويه يه
كلنجه اهل اسلام مختصر سفينه لر ايله كاه غزا وكاه تجارت ايلديلر لكن بو سفينه لرده
رئيس وآلات قوللانان خدمه نك اكثريسى نصارادن فن دريا ده ماهر كيمسه لر اوله رق
اجرت عظيمه ايله استخدام اولنوب اهل اسلامده اول فنونه متعلق معلومات يوغيدى
حضرت معاويه وقتنده عمرو بن عاص تكرار مصره والى اولدقده فرمان معاويه ايله
روى دريا ده غزا ايچون مسلمينه اذن عام ويردى حضرت عمرك ابتدا منعى وصكره
سكوتى وبعده اذن عام صدورى نه حكمته مبنى اولديغنى محققين علما بو وجهله توجيه
ايدوب ديمشلركه ملت عرب بدايت حالده احوال بحريه دن برشى بيلمديكى جهتله
ابتداى امرده حضرت عمر انلرى صيانت مصلحتى ايچون منع ايلمش وبعده طاقم
طاقم اول مصلحته مباشرت ولوازم وتفرعاتى تعلمه مبادرت ايتدكلرنده على سبيل
المسامحه سكوت ايلمش مؤخرا ملت اسلاميه اول فنونه اشنا اوله رق احوال دريايه
ايجه كسب وقوف ايتدكلردن بحرا غزا وجهاده اذن عام ويرلمش اوله
بروجه مشروح اذن عام صدورندن صكره غزات مسلمين مناسب سفينه لر ياپوب
ونصارادن احوال روزكارى وامور بحارى لايقيله عارف رئيسلرى اجاره ايله
طوته رق كندوز آلات حرب وادوات جهاد ايله كيروب كاه غزا وكاه تجارت ايدر
اولديلر حتى امير مصر عقبة بن عامر هجرتك قرق يدنجى سنه سنده ردوس جزيره سنه
غزا ايدوب غنائم كثيره المشدر وقرق سكزنجى سنه سنده حضرت معاويه قبريس جزيره سنه
غزا ايلدى ديو تاريخ خميسده امام واقديدن روايت اولنمشدر واصف تاريخنده محرر
اولديغنه كوره عبدالملك بن مروانك هنكام سلطنتنده افريقيه عاملى حسان ابن نعمانه
خبر ارسال ايله تونس طرفنده سفائن متنوعه انشاسيچون دارالصناعه بناسى امر

ایدوب اشته ملت اسلامیه ده ابتدا یاپیلان دار الصناعه بودر حالا لسانمزده مستعمل اولان ترسانه لفظی دار الصناعه دن غلطدر اولوقت مذکور دار الصناعه ده بشیوزدن زیاده فرقتیه مشابه خفیف المؤنه سفینه‌لر یاپیلوب حاضر اولدقده تونس حوالیسی شیخی زیادة بن ابراهیم وقتنده که تاریخ هجرتك سکسان ایکنجی سنه‌سی ایدی عطابن رابع عبدالملك طرفندن امیر اوله‌رق اول دونغا ایله واروب الیوم سچلیه دیدیکمز صقلیه جزیرهٔ عظیمه‌سنی فتح ایلدی و طقسان برسنه سنده حاکم افریقیه اولان موسی بن نصیر طرفندن طارق بن زیاد اندلس طرفنه غزا ایدوب اندلس مملکتنی وبعده ساردنیا جزیره‌سنی فتح ایتدیلر وطقسان ایکی تاریخنده ینه طارق ابن زیاد هم قپودان وهم سردار صفتیله بربیوك دونغا ایله سبته خلیجندن طشره بحر اوقیانوسه چیقوب اسپانیالولر ایله مدت مدیده جنك ایدرك فتوحات عظیمه‌یه نائل اولدی ابتداسبته بوغازندن طشره چیقان اسلام دونغاسی اشته بودونغادر امیرلرینه نسبتله بوغازه دخی جبل طارق تسمیه اولنمشدر اولوقت اندلسده غوت قومی حکومت ایدرك اصل یرلو اسپانیوللری رعایا حکمنده استخدام ایدوب پایتختاری طلیطله شهری ایدی اول عصرده ایسه اوروپانك سائر طرفلرنده اولدیغی کبی اسپانیا قطعه‌سنده دخی اغنیانك چوق اموال وذی قیمت اشیا وقف ایده کلدکلری جهتله بیوك مناسترلر یاپیلوب بوصورتله طلیطله‌ده دخی پك بیوك برمناستر بنا اولنه‌رق ذی قیمت اموال واشیا ایله مالامال ایدی بعض نقالان اخبار ضعیفه طلیطله‌ده اولوقت شویله معمول بربیت الحکمه وار ایدی دیو روایت وتعریف ایتدکلری بیت الحکمه اشته بومناستردر یوخسه اول زمان اسپانیاده علم وحکمتدن هنوز براثر یوغیدی هرنه حال ایسه بووجهله رهبان طائفه‌سی اول طرفده پك زیاده نفوذ وقدرت کسب ایدوب بعض شهرلرده بیاغی ادعای استقلال درجه‌سنه کلمش اولدقلرندن مؤخرا غوت قومندن نوبتله جالس صندالیٔ حکمرانی اولان رودریق نام قرال مقتضای شجاعت ذاتیه وجیت شبابیه‌سی اوزره رهبانك بودرجه نفوذلرینی چکه‌میه‌رك مذکور بیوك مناستری اوروب یغما ایتدیرمش اولدیغندن کبرا واهالیدن برطاقمی کندوسندن دلکیر اولمش وبونك اوزرینه جنوب اندلس طرفنده محافظ بولنان چولیانوس نام سردارك قیزینه تسلط ایتمکله اودخی کندوسنه خصم جان اوله‌رق بغض وکینی اجرا ایچون عربلری اندلس طرفنه دعوت ایلمش اولمسنه نظرا اسپانیا قطعه‌سی براستیلایه کسب استعداد ایلیوب اولوقت ملت اسلامیه‌نك دخی زمان شباب سطوت وشوکتی اولمغین قطعهٔ مذکوره‌یه ایاق باصدقلری کبی مدت قلیله ظرفنده هرطرفنی ضبط واستیلا ایدرك غنائم کثیره‌یه نائل اولوب هله طلیطله فتحنده نصیب اهل اسلام اولان اموال وذی قیمت اشیانك احصا دکلدر اشته بونجه فتوحات عظیمه انجق قوهٔ بحریه سایه‌سنده وجوده کلمشدر وغزات مسلمین

بروجه مشروح قوهٔ بحریه یه مالك اولدقدن صکره بر سنه مصردن وتونس وافریقیه طرفلرندن دونما اخراج ایله جزایر وسواحلده پك چوق ممالك افرنجه مظفر وفتوحات جلیله یه مظهر اولمشلردر بعده اندلس دونماسی ایکیوز وافریقیه دونماسی یوز اللی سفینه یه بالغ اولوب روی دریاده گاه اهل اسلام دونماسی وگاه نصارا دونماسی غالب اوله رق جزائر وسواحل ولایتلرین یکدیکردن اخذ وتسخیر ایده کلملریله روی دریاده جنك وجدال اکسك اولمامشدر

دولتعلیه نك اوائلنده اکثر حروب وقتال قره ده اولمغله دونما امورینه چندان تقید اولنمیوب سلطان اورخان غازینك اوغلی سلیمان پاشا روم قایقلریله کلیبولی طرفنه مرور ایدرك اول حوالی یی تسخیر ایله روم ایلی قطعه سنده برخیلی یرلر ضمیمهٔ ممالك محروسه اولدقدنصکره کلیبولی معبرنده براز قایقلر تدارك اولنمشیدی بعده استانبولك تسخیرینه یالکز قره طرفندن محاصره سی کافی اولمدیغندن بحرا دخی هجوم ایچون قدر کفایه سفائن ترتیب اولنوب انجق اولوقت استانبول ایله غلطه میاننه زنجیر چکلدیکندن لیمانه کمی امراری قابل اولمامغله بالتهٔ اوغلی سلیمان بك معرفتیله برروایتده سودلیجه اردنده مجددا کمیلر انشا ایله اورادن و برروایتده روم ایلی حصاری اردنده ترتیب دونما اولنوب حالا طوله باغچه دینلان لیماندن فن جراثقال ماهرلرینك حیرت افزا تدبیرلریله یاغلی قزاقلر اوزرنده قره ده کمیلر یوریدیله رك لیمانه ایندیرلدکده ایچلرینه مترسلر قوریله رق اوطرفدن هجوم اولنوب وتدبیر دلپذیر ایله شهر استانبول فتح وتسخیر اولندی اشته دولتعلیه ده الك ابتدا نصب اولنان دریا بکی اشبو بالته اوغلی سلیمان بك اولوب روم ایلی حصارینك اوست طرفنده کی لیمان مشهور اکا نسبتله یاد اولنمقده در

استانبولك فتحندنصکره ترسانه امورینه اهتمام اولنه رق خیلی سفینه لر انشا اولنوب مدت قلیله ظرفنده اول عصرده بتون آقدکزی بتسه مش اولان ونديكلولری تهدید ایده جك قدر دونما تدارك اولنمش وهمان فاتح زماننده قوهٔ بحریه ایله نیجه بقاع وقلاع ضبط وتسخیر قلنمش ایدی بوصورتله دولتعلیه نك قوهٔ بحریه سی خیلی ایلرو لیدرك ماهر قپودانلر ظهور ایدوب ازجمله کمال رئیس یار واغیار نظرنده اثبات لیاقت ومهارت ایتمشیدی حتی سلطان بایزید ثانی عصرنده سکزیوز طقسان ایکی سنهٔ هجریه سنده اندلسه وجزیرهٔ سیچلیایه اسپانیالولر مسلط اولدیغندن اول ممالك حکمداری بولنان ال احمر ملکندن برقصیدهٔ غرا کلوب اسپانیا استیلا سندن شکایت واندلس اقلیمی تسلط اعدادن تخلیص رجاسیله استمداد واستعانت ایتمکله کمال رئیس چند قطعه سفینه ایله امدادلرینه کوندرلمش وفقط اول اثناده محاربهٔ بحریه ارناودلق ومورره سمتلرینه دوشمکله اندلس طرفی براغلمش ایدی واول عصرده خیلی بیوك کمیلر انشاسنه

مبادرت اولنوب حتى كاتب چلبينك بعض لاتين تاريخلرندن روايت ايلديكنه كوره اوروپا ملوكندن الفونس نام قرال درت بيك طونيلاطه لق بركى ياپدير مشيدى بعده ايكى كمى دها ياپدردى كه بر زمانده اول قدر بيوك كمى ياپلمامش ايدى لكن انلرى قوللانه مديلر اسكله ده بر برينه چاتوب بوزديلر وندبك خلقى دخى اول اثناده بيوك كميلر انشاسنه باشلديلر اشته اول عصرده فاتح محمد خان دخى اوچ بيك تونيلاطه لق كمى ياپدردى لكن ايندير ركن اسكله ده غرق اولدى

تونيلاطه فوچى معناسنه اولوب بزلرده كيله تعبيرى سفائنك صغر وكبرينه مقياس اوله رق شوقدر كيله لك كمى تعبير اولنديغى كبى اوروپالولر بينده ده دخى تونيلاطه تعبيرى كميلرك حجمنى بيان مقامنده مقياس اولوب بر تونيلاطه اوتوز التى كيله اعتبارنده در انجق بودخى قليون انواعنده در قليون تعبيرى اليوم اوچ انبارلو ايله قپاقلره مخصوص اوله رق بيمزده اصطلاح اولمش ايسه ده فى الاصل قليون يالكز يلكن ايله قوللانيلان بيوك سفينه لر اولوب قراقه و بارجه و پوليقه كبى انواع عديده سى وار ايدى و قراقه قاليونك بيوكى ديمك اوله رق اول عصرده بونلرى اكثريا اسپانيالولر قوللانوردى وسائر دول اوروپانك جنك قليونلرى اكثريا بارجه ايدى اما چكديرى انواعى كه هم يلكن ايله قوللانيلور وهمده كورك ايله چكديريلور كميلردر بونلرك دخى اقسام عديده سى اوله رق بونلرده مقياس اوتوراق تعبيرى اولوب اقسامى دخى بو وجهله يكديكردن متميز اولور شويله كه اون اوتوراقدن اون يدى يه وارنجه فرقته دينلور هر كوركنى ايكيشر اوچر آدم چكر واون سكز واون طقوز اوتوراق اولورسه بركنده دينلور واون طقوزدن يكرمى درده وارنجه قاليته در ويكرمى بش اوتوراقلى اولور ايسه قدرغه دينلور كه هر كوركنى درت آدم چكر ويكرمى التى اوتوراقدن اوتوزالتى اوتوراغه وارنجه باشترده دينلور هر كوركنى بشر التيشر يديشر آدم چكر كميسنه كوره يوكسك وعريض اولور ايسه ماونه در ايكى قات اولوب التى ماونه اوستى قليون اولورسه كوكه دينلور قدرغه لرك ايكى بودوسلمه سنك ارهسى اللى بش واللى التى ذراع طولنده وانبار اغزى يكرمى قارش عرضنده اوله رق قيچ ارتفاعى اون سكز قارش و باش ارتفاعى اون بر قارش وقوشاق ارتفاعى التى قارش برپارمق اولور هر برقدرغه ده حريطه و پوصله يه بقار بر ماهر قپودان وترسكته قوللانور يكرمى الا تجينك برى اوطه باشى اولوب دومنجى ويلكنجى ونجار وقلفاتجيلر يله بيله برقدرغه نك اوتوز بوقدر كميجيسى و يكرمى بش اوتوراقدن بر كورك محلى اوچاق يرينه كيتمكله قرق طقوز كورك اوله رق دردرقادن يوز طقسان التى كوركجيسى و يوز جنكجيسى اولمغين بر قدرغه خلقى لااقل اوچيوز اوتوزه بالغ اولوردى يكرمى التى اوتوراق عادى باشترده نك طولى اللى يدى ذراع اولوب عرضى وخلقى دخى اكا كوره ايدى اما پاشا باشترده سنك طولى يتمش ايكى

ارشون قدر اولور واوتوز التی اوتوراق اولوب هر کورکنی یدیشر آدم چکر وخلقی لااقل سکز یوز نفر ایدی التمش بش ذراع طولی اولان ماونه‌نك یکرمی قارش قیچ ارتفاعی واون ایکی بچق قارش باش ارتفاعی و یدی بچق قارش قوشاق ارتفاعی اولوب درونه یکرمی درت پاره طوب قونیلور و یکرمی التی اوتوراغنك هر کورکنی یدیشر آدم چکوب جمله خلقی التیوز نفره بالغ اولوردی بو کمیلری اکثریا وضع کورك اولنان اسرایه چکدیروب آنلره فورسه تعبیر ایدرلردی شویله که بونلر زنجیر بند اولدقلری حالده اوتوراق محلنده چاقیلی اوله رق کورك چکرلردی مع مافیه جنك وقتنده بونلره امنیت اولنه مدیغندن اهل اسلام قپودانلرینك اکثریسی احتیاطا کورکجیلرك نصفی فورسه ونصف دیکرینی تورك اوله رق استخدام ایدرلردی

سلطان بایزید ثانی عصرنده موره سواحلنك تسخیری اراده سیله عظیم سفینه‌لر انشا اولندیغی صره‌ده ایکی قطعه کوکه یاپیلمشیدی که هر برینك طولی التمشر وعرضلری اوتوزر ذراع اوله رق ایچلرینه بیوك طوپلر وهر برینه ایکیشر بیك جنکجی و کورکجی وضع ایله برینك ریاستی مشهور کمال رئیسه ودیکرینك ریاستی براق رئیسه و یریلوب سائر کمی انواعندن دخی صغیر و کبیر اوچیوز قطعه سفائن تهیئه وترتیب ایله اینه بختی جانبنه کوندرلمشیدی اوارینی تجاوز برله براق اطه‌سنه اوردقلرنده دشمن دونناسی مقابل کله‌رك جنکه مباشرت اولنوب دشمنك ایکی کوکه‌سیله برماونه و برده بارجه‌سی براق رئیسك کوکه‌سنه هجوم ایتدکلرنده وهلهٔ اولاده براق رئیس اول ماونه‌ایله بارجه‌یی طوب ایله کسر وغرق ایتدکدنصکره اول کوکه‌نك ایکیسی بردن براق رئیسك کوکه‌سنه صارلدقلرنده براق رئیس دشمن کوکه‌لرینه روغن نفط ایله آتش براغوب ایکیسنی دخی یاقمش ایسه ده کندو کوکه‌سنی آنلردن آیره‌میوب اودخی بیله یانمش کندوسیله برابر بشیوز قدر عساکر اسلامیه شهید اولوب سائر دریایه دوشن غزات مسلمین قایقلره النه‌رق تخلیص قلنمش ودشمن سفینه‌لرنده بولنانلرك حریق وغریقندن بشقه دریاده یوزنلری دخی قورتیله‌میوب تلف اوله رق امدادلرینه کلان برقطعه قلیون دخی اخذ وضبط اولنمشدرو بو معرکه‌یه قریب اولان اطه براق اطه‌سی دیو معروف اولمشدراندنصکره وقوعه کلان محاربات‌ده دخی دونتای همایون وندیك دونناسنه غالب کله‌رك اینه بختی ومتون وقرون قلعه‌لرینك فتحی میسر اولمشدر

برمنوال سابق دولتعلیه‌نك قوهٔ بحریه‌سی ایلرولیه‌رك وندیك دونناسنه غلبه ایتمشیکن مؤخرا سلطان بایزیدك پیرلکی حسبیله انزواسی و کلانك اهمال ومسامحه‌سنه ومزاج دولتك ضعف وفتورینه باعث اوله رق دریا سفرلری مهمل ومتروك اولوب بعده یاوز سلطان سلیم خان حضرتلری دخی تقدیم الاهم علی المهم قاعده‌سنه رعایتله ایران وعربستان سفرلرینه اشتغال ایتدیکی جهتله دونتما اموریه باقیله‌مدیغندن بشقه

اوارالق آقدکزجه بيوك مشغله لرچيقارلامق ايچون اهل اسلام قورصانلرى دخى سفردن منع اولنمش ايدوكندن اكرچه دولتك قوۀ بحريه سى تنزله يوز طوتمش ايسه ده اولوقت عثمانلو ملتنك موسم شباب سطوت وشانى وعروق حميتنك زمان ترقى نشان حدت نبضانى اولديغندن سردر هواى جهاد اولان كوكللو قپودانلرك پك چوغى قورصانلغى ترك ايتمامك اوزره غرب سواحلنه يايلوب اوروپالولر ايله جنك وجدالدن خالى اولمديلر بونلرك پيشواسى مشهور خيرالدين پاشادر اشته بوحالده سلطان سليمان خان حضرتلرى تخته جلوس ايله دونغا امورينه زياده اهتمام وتقيد بيورملريله قوۀ بحريۀ دولتعليه كسب حيات تازه ايلمشدر چونكه ياوز سلطان سليم خان حضرتلرى امور ترسانه يه شروع برله فاتح مرحوم وقتنده آينه لى قواق سمتنده ياپلمش اولان كوزلردن زياده كوزلرومخزنلر ياپدرمش ونيتلرى عظيم دونغا تدارك برله آقدكزده اولان جزائر وسواحل مملكتلرين بتمامها ضبط وتسخير ايتمك مصلحتى اولوب حتى ادريس بدليسى وديكر بعض محرملرى ايله مصاحبت خاصه اثناسنده سبته بوغازينه وارنجه آق دكز ديدكارى بر خليجدر آنده بوقدر ملل مختلفه جمع اولوب تماما خليج دولتعليه حكمنده اولمامق لايقميدر وبوخصوصه بذل مافى الوسع ايتمامك شان سلطنته شين ويره جك قصور همتندر حق تعالى اجلدن امان ويررسه بومقصوده كفايت ايده جك مرتبه دونغا تدارك ايدوب آقدكزده اولان ممالكى قبضۀ تسخيره آلمدقجه راحت وآرامى حرام ايتمكه عهد اولسون ديرلر ايمش وترسانه بناسنى توفير وتكثير ايتمكه بوعزيمت قهرمانيه ايله شروع بيورمشلر

لكن دولت چراكسۀ مصريه كه حرمين شريفين خدمتى شرفيله عيون ناسده معتبر ومصر قاهره مأواى خلافت عباسيه اولديغندن ملوك چراكسه بوشرف مستعار ايله دخى جليل القدر اولدقلرى حالده بعض اسباب حادثه دن طولايى دولتعليه ايله بينلرنده برودت ومباينت پيدا اولوب اكرچه تونس ملكى عثمان حفصى توسطى ايله ينه دوستلق تأكيد اولندرق طرفيندن مراسلات ايله ايلچيلر توارد ايدر اولديسه ده دائرۀ غيرت دولت مركز تعين واستقلالده قبول شركت ايتمديكندن بشقه طائفۀ چراكسه كاه ايرانيانه وكاه اشقياى عربانه كيزلو معاونتدن خالى اولمدقلرى اجلدن ابتدا ملك مصرى فتح ايتمك وبوطريق ايله سواحل عربستان قبضۀ تسخيره آلمق اهم كورلمكين اول امرده اول مصلحت مهمديه بذل همت بيوروب اندن دارسلطنته عودت ايتدكلرنده ملحوظلرى اولان وجه اوزره روى دريايه دونغا ايندرمك تداركنده ايكن استانبوله تشريفلرينك ايكنجى سنه سى دارعقبايه ارتحال ايتديلر

اوغلى سلطان سليمان خان حضرتلرى جالس تخت سلطنت اولديغنده ترسانه امورينه اهتمام ايله تقيد تا بدن نهالى اولميوب چونكه ردوس قوالبرلرى قورصانلقله اقدكزى

کسوب راست کلدکلری تجار سفینه‌لرینی اخذ وضبط ایده کلدکلرندن مصر یولینك تأمینی ایچون ردوسك فتحی اهم اولدیغنه مبنی اول امرده عظیم دونتما ایله واروب طقوز یوز یکرمی طقوزده ردوس جزیره‌سنی فتح ایلدی وطقوز یوز اوتوز ایکیده سلیمان رئیس نام قورصانی سویش دکزینه قپودان وسردار ایدوب یکرمی پاره قدرغه ایله بندر سویشدن دیار یمنه کوندردیلر اودخی واروب یمن وعدن سواحلنی ضبط ایلدی اندنصکره خیرالدین پاشا استانبوله کلمکله دولتعلیه‌نك قوهٔ بحریه‌سی درجهٔ کماله واصل اولدی

خیرالدین پاشانك اسمی خضر اولوب انجق اوروپالولر بیننده بارباروس دیو معروفدرکه قرمزی صقاللو دیمکدر دریاده خارق العاده افعال وغزواتی اولوب مظنهٔ کرامت بر پیر مجاهد جلیل المنقبه‌در سلطان سلیمان خان حضرتلرینك امریله ترجمهٔ حالنی یازدیروب بر کتاب ایدرك مشارالیه حضرتلرینه تقدیم ایتمشدر تفاصیل احوالی اندن معلوم اولور بومقامك اولقدر تفاصیله تحملی یوقدر فقط انك قپودانلغی اوانی قوهٔ بحریهٔ دولتعلیه‌نك الڭ زیاده شوکت وغلبه‌سی زمانی اولدیغندن اجمالا ترجمهٔ حالنك بیانی مناسب کورینور شویله که خیرالدین رئیس فی الاصل مدللو اطه‌سی سکاننده‌ن اولوب سلانیکه ایشلر و بیوك برادری اوروج دخی مصر وطرابلس شام سفرلرینه کیدر ایدی اوروج رئیس بردفعه طرابلسه کیدرکن ردوس قورصانلرینه اسیر دوشمشیدی بعدالخلاص سلطان قورقود انطالیه‌ده ایکن اندن استیذان ایدرك اون سکز اوتوراق برکی ایله قورصانلغه چیقوب برمدت رادوس اطرافنده وسائر سواحلده نیجه سفائن نصارایی غارت ایتدکدنصکره غرب طرفنه کیتمشیدی چونکه سلطان سلیم خانك جلوسنده سلطان قورقود اختفا ایدوب آقدکزکیلری دخی سفردن منع اولنمغله اهل اسلام قورصانلری غرب سواحلنی کندولرینه مرسی ومأوی ایتدکلرندن خیرالدین رئیس دخی کیسنی الوب غرب طرفنه بادبان کشای عزیمت اوله‌رق برادری اوروج رئیس ایله طرابلس طرفنده واقع جربه اطه‌سنده لدی الملاقاة ایکی برادر غزایه نیت ایله تونسه واروب حاکمندن برمکان استمشلر اوزمان تونس دخی آل حفص یدنده اولوب مال غنائمك خمسی تونس خزینه‌سنه تسلیم اولنمق شرطیله آنلره خلق الواد قلعه‌سنی تعیین ایتمشیدی بوصورتله ایکی برادرلر دکزه چیقوب راست کلدکلری سفائن افرنجی اخذ وتسخیر وکتدکجه سفائنی تکثیر وصیت وشهرتلرینی ایصال چرخ اثیر ایدرك آقدکزه ولوله ویردیلر

واول اثناده جزائر غرب سواحلنك پك چوق یرلری افرنج النه کچمش ایدوکندن مدت مدیده افرنج ایله محاربه ایتدیلر تونس طرفنده واقع بجایه حصاری دخی بروجه مشروح افرنج النده بولنمغله انك اوزرینه هجوم ایتدکلرنده اوزرلرینه کلان اسپانیا

دونغاسنه غالب كلديلر انجق بو محاربه ده اوروج رئيسك برقولى مجروح اولمغله برادرى خيرالدين آنى تونسه ارسال برله كندوسى جزيرهٔ ميورقه‌يى اوروب و برقاچ قلعه فتحله نيجه قريه‌لرينى غارت ووافر اموال غنيمت اخذ ايدوب دكزده قورسيقه دونغاسنه تصادف برله اكا دخى غلبه ايدرك مظفرا تونسه عودت وبعده موسم شتاده تكرار قورصانلقله دكزه چيقوب برآى ظرفنده اوچ بيك سكز يوز اسير و يكرمى پاره كمى و بونجه اموال غنائم ايله رجعت ايتدكدنصكره بهارده يدى قطعه كوكلى بكيسنه سردار اوله‌رق بعض سواحل اوروپايى باصوب كلى غنائم الدقدن بشقه دكزده دخى بش قطعه سفينه الوب بونلردن برينى مشهور كمال رئيسك همشيره زاده‌سى اولان محى الدين رئيس ايله در دولتعليه‌يه ارسال وتقديم ايلمش ومقابلنده طرف دولتعليه‌دن دخى كندوسنه ايكى قدرغه ايله خلعت كوندرلمشيدى

بوندنصكره خيرالدين رئيسه درياده قارشو طورر اولميوب بار باروس نامندن بتون آقدكزلرزان وسواحل وجزاير اوروپا خلقى هراسان اوله‌رق بشكده‌كى چوجقلرينى بار باروس ناميله اخافه واسكات ايدر اولديلر آنك بو وجهله خروج وظهورى دول اوروپايه موجب انديشه اولوب بناء عليه فرانسه‌لو دخى اوتوز قطعه دونغا ايله تونس طرفنه مهاجمه ايلمش ايسه ده انلر دخى منهزما ومأيوسا عودت ايتمشلرايدى بعده اوروج رئيس جزايرى ضبط ايله انده تمكن ايدرك جزاير و بجايه توابعى اولان قلاعى برادرى خيرالدين رئيس ايله بينلرنده مقاسمه ايدوب جزايرك غربنده اولنلره اوروج رئيس وجانب شرقيسنده اولنلره خيرالدين رئيس نامزد اولمغله تلمسان حاكمى بونلرى جزاير سواحلندن طرد ايتمك اوزره اسپانياليلوايله اتفاق ايدرك قره‌دن كندوسى ودكزدن اسپانيادونغاسى جزاير اوزرينه هجوم صددنده اولدقلرينى اوروج رئيس خبراله‌رق برمقدار عسكر ايله سريعا تلمسان اوزرينه حركت ايتديكنده چونكه حاكمك اعداى دين ايله اتفاقندن طولايى اهالى كندوسندن روكردان اولوب علماسى دخى قتلنه فتوى ويرملريله اوروج رئيس شهره تقرب ايتديكى كبى اهاليسى استقبال وانقياد ايديجك تلمسان حاكمى تلمسانك اسكله‌سى اولوب مقدما اسپانيا يدينه كچمش اولان وهرانه فرار واسپانياليلودن استمدادا تمكين بذل مال ايله جلب اولنان برخيلى عرب عسكرينه برمقدار دخى فرنك عسكرى قوشيلوب اولا قلعة القلاعى وبعده تلمسانى محاصره ايتدكلرنده برسنه‌دن زياده حرب وقتال ممتد اوله‌رق نهايت اوروج رئيس شهيد اولوب بوقلعه‌لر دخى استيلا اولندقدنصكره اسپانيولر يوز يتمش پاره كمى ايله كلوب قريه كلى عسكر اخراجيله جزايره هجوم ايتدكلرنده خيرالدين رئيسك كندو آدملرى اقل قليل ايسه‌ده يكرمى بيك قدر عرب عسكرى كندوسنه انقياد اوزره بولنديغندن مقام مدافعه‌ده ثبات ايدرك اسپانياليلورى كلى تلفات ويردكدنصكره فراره اجبار ايلدى بعده تلمسانى

وتنس حصارینی فتحله بولندنصکره کیلری جزایر لیماننده یاتورکن بوزاوتوز پاره کمی ایله اسپانیالولر کلوب لیمانی باصدقلرنده ینه منهزما عودت ایدوب آنجق بو کره بعض سفینه‌لری قومه اوتورمغله دونغمانك بودانی وبرخیلی ضابطانی واوچ بیك قدر نفرلری جزایرده اسیر قالدیلر

بو وقعه‌دنصکره جزایر اهالیسی خیرالدین رئیسدن جزایر امارتنی قبول ایتمسنی استدعا ایتمش واو دخی خطبه وسکه آل عثمان نامنه اولق شرطیله قبول ایلمش اولوب انجق تونس وتلمسان حاکملری بوصورتدن دلگیر اولملریله خیرالدین بك علیهنه اتفاق ایدرك جزایر اهالیسندن ایشه یرار بعضلری اضلال ایله کندو طرفلرینه اماله وبرطرفدن دخی بذل مال ایله برطاقم عربانی جزایر اوزرینه تسلیط وحواله ایتدکلرندن بشقه تلمسان ملکزاده‌لرندن بعضیسی فاس حاکمندن وبعضیسی اسپانیادن استعانه ایله جنك وجدالدن خالی اولمملریله خیرالدین بك بونلرك دفع مضرتلریله مشغول اولدیغی اثناده براوبحراسوق عساکر ایله وهران قربنده واقع مستغانم حصارینی تسخیر ایتدیکندنصکره دونغماسی اندلس یاقه‌سنه چکوب یالیلردن وافر غنائم الدقدن بشقه مدجلردن یعنی اسپانیالولر یدلرنده اشارتله کرفتار مذلت اولان اهل اسلامدن دخی بواداقلرینی جزایره نقل واسکان ایلمشدرلکن برطرفدن اسپانیالولر وبرطرفدن تونس حاکمنك اغواسیله عربلر خیرالدین اوزرینه هجومدن خالی اولمیوب بوصورتله النده کی حصارلرك اکثری کرفتار دست استیلا وجزایر خلقنك پك چوغی مائل طرف اعدا اولمغله خیرالدین بك نهایت جزایری ترك ایله ینه اول سواحلده واقع جیجیل حصارینه هجرت والتجا ایدوب اوچ سنه قدر برطرفدن سواحل اوروپایی غارت وبرطرفدن دخی کندویه مخالف بولنان تونس کمیلرینی احراق ایله امرار اوقات ایتدکدنصکره تکرار جزایری ضبط ایله آنده استقرار وبرمدتدن برو خطبه‌یی کندو نامنه اوقوتدیران تلمسان حاکمی عبدالله‌ه نصیحت سیاقنده تحریرات تسیار ایتدیکنده عبدالله بونی اصغا ایتدیکندن بشقه عرب عسکریله جزایر اوزرینه حرکت ایدوب انجق واقع اولان محاربه‌ده مغلوب اولدیغندن خطبه‌یی آل عثمان نامنه اوقوتمق وسنوی یکرمی بیك آلتون ویرمك شرطیله خیرالدین بکدن استحصال امان ایتشیدی بوندنصکره دخی خیرالدین بك جهاد وغزادن خالی اولمیوب آقدکزده اوروپا کمیلرینی کزدرمز اولدیغندن اسپانیا قرالی والمانیا ایمپراطوری اولان مشهور شارلکن بوکابر چاره ارایوب اولوقت اوروپا قپودانلری ایچنده مهارت وجسارت ایله معروف ومشهور اولان اندریا دوریا نام قپودان معیتنه مکمل دونغما اعطا ایله خیرالدین بکه قارشو آقدکزه چیقارمشیدی لکن بارباروس نامندن اوروپالولره اسنان اولدیغندن اندریا دوریا خیرالدین بك ایله بولشمقدن احتراز ایدوب خیرالدین بك کندوسنی جستجو ایدرلیکن آقدکزده طولاشور واو دخی فرصت

دوشوردکجه بعض سواحل اسلامیه یه ایراث خسار ایلر ایدی اشبو خلالده اسپانیالولر اهل اسلام حقنده آتشه یاقق کبی نه دیانته صغارونه انسانیته یاقیشور صورتلرله اذا وجفا ایتمکه باشلادقلرندن برفرقهٔ اسلامیه ناچار بر یره تجمع ایدرك برطاغه ارقه ویروب خیرالدین بکدن استمداد ایتملریله یتمش بیك قدر اهل اسلامی اندلس قطعه سندن جزایره نقل واسکان ایلدکدن بشقه برخیلی افرنج سفینه لرینی غارت قلنمشیدی بعده خیرالدین بك قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلرینك دعوتی اوزرینه یارارادملرندن حسن بك نام ذاتی جزایر محافظه سنده براغوب وکندوسی درسعادت نیتیله جزایردن قالقوب مکمل دونغا ایله اوروپا سواحلنه توجه ایدرك جنویز قربنده برحصاری غارت وتخریب وبعده مسینه طرفنده تصادف ایتدیکی اون سکز پارچه یی اخذ وضبط ایتدکدنصکره اندریادوریایی جستجو ایدرك پروزه سمتنه کلوب اول زمان اندریا دخی فی الواقع اول حوالیده ایکن باروس سنی ارار غافل اولمه دیو اولجه کندوسنه اخبار واخطار اولنمش ایدوکندن اورادن صاوشوب ایتالیا ساحلنده واقع پرندز نام محله قپانمش اولمسیله خیرالدین بك اکا ملاقی اوله میوب طقوز یوز قرق سنه سی اواسطنده استانبوله وصولنده جزایر بکلربکلکی الحاقیله قپودان دریا نصب اولندقده سلطان سلیمان خان حضرتلرینك امریله التمش برقطعه باشترده وقدرغه انشا ایتدیروب جزایردن دخی اون سکز پاره کمی کتورمشیدی بش دخی کوکلو کیسی اولمغله اول سنه سکسان درت پاره جنك سفینه لریله اق دکزه سفر ایدرك مالطه وساردنیا ومینورقه ومیورقه جزیره لرینی باصوب نیجه قلاع وبقاعی تخریب ونیجه سفن اعدایی احراق ایله استانبوله عودتنده ایتالیاده واقع پولیا طرفنك تسخیری ضمننده فرمان سلیمانی ایله ایکیوز پاره کمی قوردیروب اتمامنه سعی ایتمکده ایکن طقوز یوز قرق اوچ ربیع الاخرنده اوتوز پاره سبکبار کمی ایله پولیا یقه سنه واروب وبرقلعه یی تخریب ایدوب کلدی وبو اثناده سلطان سلیمان خان حضرتلری پولیا طرفندن صرف نظر ایله قورفو سفرینه عزیمت بیورمش اولدیغندن کندولری اردوی همایون ایله اولونیه طرفنه حرکت بیوروب لطفی پاشا دخی دونغا سرداری اوله رق طقوز یوز قرق اوچ ذی الحجه سنده خیرالدین پاشا ایکیوز سکسان قطعه سفائن ایله اق دکزه چیقمشیدی که بونلرك یوز اوتوز بش قطعه سی باشترده وقدرغه اولوب بوزمانه قدر استانبولدن بویله برمکمل دونغا چیقمش دکل ایدی بومنوال اوزره دونغای همایون آق دکزه خروج ایله اولا پولیا یاقه سنده بعض قلعه لر باصیلوب غارت وتخریب اولندقدنصکره قورفو جزیره سنك بالجمله قراسی غارت ویغما اولندیسه ده قلعه سنك محاصره سی کسب امتداد ایدرك موسم شتا دخی تقرب ایلدیکندن ترك وفراغت اولنه رق سلطان سلیمان اردوی همایون ایله برا ولطفی پاشا دونغای همایون ایله بحرا استانبوله عودت ایدوب

انجق خیرالدین پاشا دونمادن التمش قدرغه انتخاب ایله دکزده قالەرق چوقە واکنه ومرتد وباره اطەلری کبی نیجه جزایری فتح وتسخیر ایله کلی غنائم الەرق حتی اموال غنائمدن جانب میرییه ایچون برمعتاد النان خمسدن ایکی بیك بشیوز اسیر ودرتیوز بیك التون حاصل اولوب چوقه وسائر اموال واشیاده دخی بوقیاس اوزره ایدی بو یله مظفریت عظیمه ایله استانبوله وصولنده درکاه سلیمانی‌یه عرض ایلدیکی پیشکش وتقدمه‌سی برعصرده برقپودانده کورلمش کیفیت اولمدیغندن فاخر خلعتلر کیوب عظیم التفاتلره مظهر اولمشیدی

طقوزیوزقرق بش محرمنده یوز اوتوزسکز قطعه سفینه ایله اق دکزه سفر ایدوب اسکری واستندل کبی بعض جزایری ضبط وتسخیر ایتدکدنصکره کریده واروب پك چوق قریه‌لرینی غارت ایله اون بش بیکدن زیاده اسیر الوب بعده کرپه اطه‌سنك اوچ قلعه‌سنی دخی اون کون ظرفنده فتحله اهالیسنی خراجکذار ایلدی الحاصل یکرمی بش پاره وندیك جزیره‌لرنده برر ایکیشر اوچر قلعه وار ایدی بوسنه جمله‌سی الوب جزیره‌لرك اون ایکیسی خراجه کسلدی واون اوچی تخریب ایدلدی بعده روم ایلی طرفنه صالدیروب اغریبوزه واردقلرنده اغریبوزیین کیلری اغریبوز لیماننده ترك ایدرك یوکرك کیلر ایله دکزه اچلدیلر اشته بواثناده دول متفقه دونماسی قورفوده جمع اولوب اندن پروزه قلعه‌سنه هجوم ایتدکلرینی خیرالدین پاشا خبر الوب اقدمجه اولطرفه کوندرمش اولدیغی یکرمی قطعه کوکللی کیسی دخی زاکلسه صولرنده قرق پاره چکدیرر کیلرینی کوروب عودت ایتدکلری مثلو انلر دخی بارباروس یقین یرلرده دردیو واروب دونمالرینه خبر ویرملریله پروزه قلعه‌سنی براغوب چیقدقلرینی خیرالدین پاشا متون اوکنده خبر المغله کفالونیه اطه‌سنه واروب قریه عسکر اخراجیله قریه‌لرین غارت ایتدیردکدنصکره پروزه‌یه واروب محاصره اثناسنده طوپدن رخنه‌دار اولان یرلرینی عسکره یاپدردی واول اثناده اسپانیا وپاپا وپورتکیز ووندیك دونمالرینك قورفو جزیره‌سنده مجتمع اولدقلرینی خبر الدی چونکه خیرالدین پاشانك ظهوری دول اوروپانك راحتلرینی سلب ایدوب مؤخرا قپودان پاشا اولەرق استانبول ترسانه‌سی کندو قوماندا‌سی تحتنه کیرمکله استدیکی قدر دونماتدارکیله ارتق هرطرفی استیلا ایده‌بیله‌جکی درکار اولدیغندن اکا قارشو دول اوروپا یکدیکره استناد ایتمك اوزره اتحاد برله دونمالرینی بریره جمع ایدرك دونمای همایون اوزرینه هجوم ایچون فرصتجو اولوب برمنوال سابق خیرالدین پاشا پروزه لیماننده ایکن طقوزیوزقرق بش سنه‌سی جماذی الاولیسی غره‌سنده پروزه‌یه ایکی میل قریب یره دك کلەرك دونمای همایونی محاصره شکلنده تیمور براقدیلرکه باش قوماندان اندریا دوریا اولەرق معیتنده اللی ایکی پاره قدرغه ایله غایت بیوك برقلیونی ووندیك قپودانك یتمش پاره قدرغه‌سی اولدقدن بشقه اون

قطعه دخی قراقه تعبیر اولنان عظیم قلیونلر وقرق پاره پاپا ومالطه قدرغه‌لری وسکسان قطعه اسپانیا وپورتکیز پارچه‌لری وسائر طرفدن دخی براز پارچه‌لر اولمغله جمعا یوز التمش ایکی پاره قدرغه ویوز قرق قطعه قلیون اوله‌رق اوچیوزدن زیاده بیوك جنك کمیلری اولوب سائر خرده کوکللو کمیلر ایله التیوزدن زیاده ایکن کورینوردی خیرالدین پاشانك معیتنده‌کی دونغا ایسه یوز یکرمی ایکی پاره چکدیرر کمیدن عبارت اولدیغی حالده عسکری محاربه‌یه تشویق ایدرك جنك تدارکنه باشلادی وکمیلرك دیرکلرنی الدیروب حرکت وسکونده بکا باقکز دیو عسکره اجرای تنبیهات وکوکللو کمیلر دخی الایدن خارج طوره‌رق ایجابنه کوره یاندن طوب انداخت ایتملری ضمننده قپودانلرینه بشقه‌جه اعطای تعلیمات ایلدی که مشهور طورغود جه نام قورصان دخی انلرك ایچنده ایدی امرای بحریه طشره‌ده دشمن دونغاسنك چوقلغنی کوروب قره‌یه طوب وادم چیقارمق تدبیرین عرض ایتدکلرنده پاشا تنسیب ایتمیوب انجق اعدا کیجه‌لین پروزه بوغازندن ایچرو کیرمك قصدنده اولدیغی استخبار اولنمغله کناره بیوك طوبلر ایله برمقدار عسکر اخراج اولنه‌رق محافظه‌یه ابتدار اولنمشیدی ایکی کون صکره اعدانك برقاچ پاره‌یو کروك قدرغه‌لری پروزه بوغازینه کلوب سفائن اسلامیه طرفنه طوب انداخت ایتدکلرنده اعدانك بونجه وقتدنبرو اقدکرده (منم دیکر نیست) دیین خیرالدین پاشایه بویله میدان اوقوملری پاشای غازی‌یه کران کله‌رك صبر وقرارینی سلب ایتمکله همان بالجمله دونغای همایون ایله غازدن طشره خروج ایله یوز یکرمی ایکی پاره سفائن اسلامیه‌نك جمله‌سی بردن طوپلره آتش ایدوب یوریدکلرنده اعدایه باعث خوف وهراس اولوب اخشام دخی تقرب ایلمش اولدیغندن دشمن دونغاسی طوره‌یوب فرار ایتدی جماذی الاولانك اوچنجی کونی پروزه لیمانی آچیقلرنده ایکی دونغا بربرینی کوروب آماده‌ٔ حرب وپیکار اولدقلرنده روزکار جانب اعدایه مساعد اولمغله اهل اسلامه خوف دوشدی چونکه دول اوروپا دونغاسی قلیون وچکدیرر انواعندن مرکب اولوب دولتعلیه‌ده دخی کرك فاتح عصرنده وکرك صکره‌لری قلیونلر یاپلمش ایسه ده انلر اکثریا نقل اشیا ومهمات ایچون قوللانیله‌رق مقدم ومؤخر جنکلرده چکدیرر انواعی قوللانیلوردی اولوقتك چکدیررلری ایسه عصرمزده‌کی جنك واپورلری مثابه‌سنده اوله‌رق قورصانلغه یارار وراکد هواده قلیونلره غلبه ایدوب شویله که اوزاقدن قلیونلری طوپه طوته‌رق رخنه‌دار ایتدکدن صکره چاتوب ضبط ایدرلردی اما روزکار اولدیغی وقت چکدیری قلیونك اوزرینه واره میوب پارچه‌لر قدرغه‌لری چکنردی بناء علی ذلك بوکره روزکارك اعدایه مساعد اولمسی جانب اسلامیانه موجب حزن اولوب حتی خیرالدین پاشا خواص قرآنیه‌دن استمداد ضمننده ایکی آیت کریمه تحریر وکیمسنك ایکی دیرکنه تعلیق ایتمش وبحکمة الله تعالی درحال روزکار ساکن

اوله‌رق بارچه‌لر حرکتدن قالمش وهمان صف باغلیوب طوب انداختنه باشلامش ایدی قلیونلردن طوب کلله‌لری اگرچه یاغمور کبی یاغار وفقط انلرك طوپلری قیصه اولدیغندن سفائن اسلامیه‌یه ایرشمیوب بو طرفك کلله‌لری ایسه قلیونلری طوتراپمش بناءعلیه اوزاقدن دوکیلك بارچه‌لری زبون ایلدکلرندن اندریا دوریا وونديك قپودانی قدرغه‌لریله ایریشوب مدافعه قیدنده ولدقلری کبی خیرالدین پاشا انلرك اوزرینه چکدیروب آتش اندازاولیجق طیانه‌میوب بارچه‌لرك ارقه‌سنه طولانمشلر و برقاچ دفعه دونغای همایونی بارچه‌لریله چکدیررلری ارمسنه المغه‌سعی ایتمشلرایسه‌ده ممکن اوله‌مامشدر خیرالدین پاشا دخی اوزرلرینه هجوم ایتدکجه بارچه‌لرینك بوطرفنه چکوب بارچه‌لر دخی قلعه کبی یکدیکره چاتمش اولدیغندن ایرمق قابل اولمامغله سفائن اسلامیه‌نك زورندن اعدانك چکدیررلری بارچه‌لرینی طقوز طولاندقدنصکره خیرالدین پاشا تکبیر کتوروب همان بارچه‌لر اوزرینه هجوم ایله برشدید آتش ایدرك برنیجه‌سنی غرق ایله ارازندن یول ایدوب دشمنك قدرغه‌لرینه چکمسی جمله‌سنه فوق العاده برخوف وخشیت ایراث ایتمکین ارتق چکدیررلری طوره‌میوب فراره یوز طوتدقلرنده ضرب طوب ایله بارچه‌لرك کیمسی غرق وکیمسی رخنه‌دار اولمش واخشام ایریشوب صولر قرارمش بولندیغندن اندریا دوریا بوحالی کوریجك صقالن یوله‌رق چکدیررلرك ارقه‌سنه دوشوب فرار ایلمش عساکر اسلامیه تعقیب ایله بر ایکی قدرغه‌سنی الیقومش محل جنکده یاتوب قالان بارچه‌لره دخی اعدا کندولری آتش اورمغله صباحه قدر قارشوسنده دونغای اهل اسلام باد هوا دریا دونغاسی ایتمش ایدی جنكك ابتداسی قوشلق وقتنده اوله‌رق غروب شمسدنصکره‌یه قدر ممتد اولوب اولوقته دك روی دریاده بویله برعظیم وغریب جنك وقوعی معلوم دکلدر دشمن دونغاسی دونغای همایونه نسبتله چندقات مزداد و بالجمله اوروپالولر یننده جسارت ومهارتی مسلم اولان اندریا دوریا قوماندان ایکن دونغای اسلامك بویله مظفریتی خیرالدین پاشانك ومعیتنده‌کی امرانك محاربات بحریه‌ده مهارتلری وعساکر اسلامیه‌نك کمال شجاعتلری ثمرهٔ خیریه‌سیدر بوهزیمتك اوزرینه اندریا دوریا قورفوجزیره‌سنه التجا ایدوب خیرالدین پاشا دخی چندروز مروروندنصکره کفالونیه اطه‌سنی غارت ایتدکدن صکره پارغا حصارینی احراق ایدوب اندن قورفو بوغازینه کلدیکنده برعظیم فورتنه چیقمغله اولونیایه واروب هوا اچیلنجه‌یه‌دك اقامت وبعده موسم شتا ایرشمکله استانبوله عودت ایلمشدر انجق اول فورتنه اثناسنده اندریا دوریا نوه قلعه‌سنی اوروب استیلا ایلمش اولدیغندن موسم بهارده خیرالدین پاشا یوز اللی پاره‌کمی ایله اق دکزه چیقوب قلعهٔ مرقومه‌یی استخلاص ایتمشدر

اشبو خلالده مصر امیرالامراسی خادم سلیمان پاشا دخی هنده کیتمشدر شویله که

طقوز یوز تاریخلرنده اسپانیالولر امر بقایه ظفریاب اولدقلری کبی پورتکیزلر دخی امید بورنی طریقیله هند طرفنه طولاشوب بعض بنادر هندی ضبط ایلدکلرندن اول دیارك ملوکی عاجز قالهرق سلطان سلیماندن استمداد ایتملریله سلیمان پاشانک امدادلرینه کوندرمش ایدی اودخی دونغا ایله سویشدن حرکت ایله واروب عدنی ضبط ایله محافظه‌سنه برمقدار عسکر براقدقدنصکره هنده واروب پورتکیزلریدنده اولان بعض قلاعی ضرب طوب ایله فتح وتسخیر ایتمشیدی

ومقدما خیرالدین پاشانک جزایر محافظه‌سنده براقش اولدیغی حسن بك دخی اوتوز پاره قدرغه وقالیته دونادوب سواحل اسپانیایی غارتدن خالی اولمزدی طقوز یوز قرق سکز تاریخنده سلطان سلیمان خان حضرتلری انکروس سفرینه توجه ایتدکده ایمپراطور شارلکن اوستریا قرالی بولنان برادری فردیناندە اعانة روم ایلی سواحلنه ایراث خسار ایتمك اوزره عظیم دونغا ایله ونديك ساحلنه کلوب انجق خیرالدین پاشانك اولطرفه چیقدیغی خبر الیجق اول حوالیده برایش کورمیه‌جکنی درك ایله همان اورادن فك لنکر استقرار ایله جزایر غربه واروب قره‌یه کلی عسکر دوکدرك جزایره هجوم ایتدکده حسن بك مدافعه ایله برخیلیسنی اتلاف ایتدکدن بشقه شدید فورطنه‌لر ظهور ایله سفینه‌لرینك برخیلسی قره‌یه دوشدیکندن پك فناهزیمتله عودته مجبور اولشدر

طقوز یوز قرق طقوز تاریخنده شارلکن علیهنه اولمق اوزره فرانسه قرالی سلطان سلیماندن استمداد ایتمکله طقوز یوز الی سنه‌سی بهارنده خیرالدین پاشا دونغا ایله فرانسه امدادینه کیدوب ابتدا مسینا شهرینه واردیغنده شهر مرقوم تسلیمه مجبور اولمغله انی ضبط ایتدکدنصکره اندن مارسلیایه ورودنده کمال احترام واحتشام یله قبول اولنه‌رق فرانسه دونغاسیله برلکده واروب نیس شهرینی ضبط ایلمش وقلعه‌سی مقاومت اوزره اولوب کلیتلو امدادی کله‌جکی دخی استخبار اولنمغله شهر مرقومی احراق ایله عودت اولنمشدر بعده برایکی سنه دخی اق دکزه کیدوب کلدکدنصکره طقوزیوز الی اوچ سنه‌سی جماذی الاولیسنك التنجی کونی سن سکسیانی متجاوز اولدیغی حالده دار بقایه رحلت ایتمشدر (مات رئیس البحر) عباره‌سی تاریخ وفاتیدر

یرینه وزرادن صوقوللی محمد پاشا قپودان دریا اولوب چند سال اق دکز محافظه‌سنه اشتغال ایتدکدنصکره صدر اعظم رستم پاشا برادری سنان پاشا قپودان دریا اولوب اودخی طقوز یوز التمش برسنه‌سنده وفات ایلدکده قپوجی باشیلقله حرم همایوندن مخرج مشهور پیاله بك قپودان اولمشدر چونکه خیرالدین پاشا کبی برذات جلیل الصفاتك برمدت قپودانلق مسندنده بولنمسی بومنصبه شرف واهمیت ویردیکندن وکلای دولت عندنده مؤتمن وملتزم ویاخود بالذات پادشاهك نظر توجهیله ممتاز ومحترم

اولان برذاتك قپودان دریا بولنمسی التزام اولنمشدر یوخسه اولوقت خیرالدین پاشا یرینه قائممقام اوله‌جق طورغودجه بك دیدكلری مشهور قورصان وار ایدی كه فی الاصل دریالوندلرندن ایكن فرط شجاعتی حسبیله لوندزمره‌سی قپودانلغنی استحصال ایدرك خیرالدین پاشا ایله برابر جنكلرده بولنوب خیرالدین پاشانك حقنده بندن دها یارار دردیو دیوانده علنا سویلیدرك مدح وثناسنده اطرا ایلدیكی مرویدر و بعینه خیرالدین پاشا كبی غرب طرفنده وافر وغزا ایدرك ومالدار اولدقجه كمیلرین ارتیره‌رق یكرمی بش پاره كمی ایله كزمكه باشلامشیدی

قپودان مشار الیه سیف مسلول اسلام اولوب افرنج ایله پك چوق غزواتی وعظیم فتوحاتی واردر خیرالدین پاشا كبی اودخی اوروپالولر لرزان ایتمش واندنصكره اقدكزده انك یرینی طوتمشدر حتی سنان پاشا قپودان دریا ایكن بردفعه طورغودجه ایله بالمخابره دونتما ایله اقدكزه چیقوب اودخی غرب طرفندن ورود ایله ملاقات ایتدكلرنده اولنان طوب شنلكنده طورغودجه كمیلرینك آتشی غالب كورنمكله شاید كه برارالق خلاف كیرلك ایده‌جك اولورسه عهده‌سندن كلمك مشكل اولوردیو سنان پاشا استمالتله دردولته كتوردیكنده نامدار یولداشلرندن یدی نفر مشهور قپودانلر دخی كندوسیله بیله كلمشلر ایدی كه انلردن بریسی دخی اولوج علی نام مشهور قورصان ایدی بوصورتله دردولته كلدیكنده كندوسنه قارلی ایلی سنجاغی ورفیقلرینه دخی تمشر سكسانر اقچه علوفه احسان بیورلمشیدی لكن رستم پاشا طورغودجه‌یی كندو برادرینه رقیب ومعارض شكلنده كورمكله سومزدی اودخی رستم پاشانك كندو حقنده سوء قصدینه واقف اولمغله اندن امین اوله‌مزدی بناء علیه بردعوی ضمننده كندوسنی درسعادته احضار ایچون رستم پاشا چاوش كوندردكده درسعادته كلمكه امنیت ایده‌میوب كندو كمیلریله غرب طرفنه فرار ایله ایكی سنه‌قدر اوراده قالدی

اول عصرده ایسه بنی حفص دولتنه ضعف طاری اوله‌رق اسپانیالولر سواحل مغربك پك چوق یرلرینی استیلا ایتدكلری صره‌ده طرابلس غرب قلعه‌سنی دخی المشلر ایدی طرابلسك فتحی سلطان سلیمانك مطلوبی اولوب انجق بویله برامر جسیمك حصوله كلمسی طورغودجه كبی صحیحا محاربۀ بحریه احوالنه واقف برذاتك دونتمای همایونده بولنمسنه موقوف اولدیغندن سلطان سلیمان خان حضرتلری برمنوال سابق غرب طرفنه فرارندن طولایی طورغودجه‌یه كوجنمش ایكن مجرد بوامر اهمك حصولی ایچون امان ویره‌رك طرابلس فتح اولندیغی تقدیرجه بكاربكیلكی قید حیات ایله كندوسنه ویرلمك وعدیله دعوت ایدوب دریا بكلری دخی اكا متابعتله مأمور اولمشلر ایدی طقوز یوز اللی سكز سنه‌سنده سنان پاشا یوز یكرمی پاره قدرغه ایله اول حوالی‌یه واروب طورغودجه‌نك معرفت ودلالتیله طرابلس فتح اولندقده ایالتی سنان پاشا طرفندن

آخره ویرلمکله طورغود جه بحضور اولدیغندن همان مغربه طوغری یللکن ایتدیکنده
سائر قپودانلر دخی اکا متابعتله مأمور اوله‌قلرینه مبنی انك اردینه دوشه‌رك سنان پاشا
یالکز قالوب انجق طورغود جه‌نك امریله ینه عودت ایتدکاری مثللو انی دخی بعض
قپودانلر هزار منت ونیاز ایله اعاده ایدوب در دولته کتورمشلردر بعده طقوز یوز
التمش سنه‌سنده دونمای همایون سرداری اوله‌رق یوز یکرمی پاره قدرغه ایله اق دکزه
کتدیکی بعض تواریخده محرردر وینه التمش برسنه‌سنده فرانسه قرالنك استدعاسی
اوزرینه قرق بش پاره قدرغه ایله اق دکزه چیقوب اسپانیانك ایتالیا سواحلنده واقع
باستیه نام حصارینی محاصره وتسخیر ویدی بیك قدر اسرای اسلامیه‌یی تخلیص ایتمك
کبی خیلی بیوك ایشلر کوردکدنصکره غنائم وفیره ایله درسعادته عودت ایتمش اولدیغنه
مبنی پادشاه قدرشناس حضرتلری مکافات ضمننده اکا قپودانلق ایله جزایر بکلربکیلکنی
احسان ایتمشیکن رستم پاشا مانع اوله‌رق طشره‌ده حاصل اولمق حسبیله درکاه معلا
خدمتنده بولنمقلغی استر دیو غرض ایدوب ینه قارلی ایلی سنجاغنده ابقا اولندقده
طورغود جه‌نك بوصورتدن دلکیر اولمغله قبولدن امتناع ایدوب بعده بولده رکاب
همایونی تقبیل ایله شفاها طرابلس ایالتن رجا ایتمکله سلطان سلیمان دخی استدعاسی
وجهله طرابلسی ویروب برمنوال آتی مالنده‌ده شهید اولنجه‌دك انده قالمشدر الحاصل
خیرالدین پاشا دنصکره قپودانلق اشبو طورغود پاشانك حقی ایکن رستم پاشانك
غرضکارلغی بوکا مانع اولمشدر اشته اغراض شخصیه دائما بویله اهلنه تفویض امور
ایتمکه مانع اوله‌رق نیجه مصالح مهمه‌یی مجرای طبیعیسندن اخراج ایده کلمشدر

اول اوانده سویش دونماسی دخی هند دکزنده طولاشمقده اولوب شویله که برمنوال
سابق سلیمان پاشا عدنی ضبط ایله ایچنه عسکر اقامه ایتمشکن اهالیسی پورتکیزله
اتحاد ایدرك قلعه‌یی انلره تسلیم ایلدکارندن اقدکزك احوالنه دائر اولان مشهور
کتاب بحریه‌نك مؤلفی پیری رئیس دونما ایله سویشدن حرکت ایدرك واروب عدنی استخلاص
ایتمشیدی بعده طقوز یوز اللی طقوز تاریخنده اوتوز قطعه قدرغه وباشترده وقالیته
وقلیون ایله سویشدن حرکت ایله سواحل یمنی طولاشه‌رق واروب مسقط قلعه‌سنی
تسخیر وهرمز و درخت جزیره‌لرین غارت ایتدکدنصکره بصره‌یه واردیغنده پورتکیز
دونماسی اول حوالی‌یه کلمك اوزره اولدیغنی واول حالده هرمز بوغازندن چیقمق قابل
اوله‌میه‌جغی کندویه اخبار اولنمغله بتون دونمایی اخراج واستصحاب ایده‌مدیکندن
همان برایکی قدرغه چکدیروب مصره وارمش اولدیغندن مصر قپودانی نصب
اولنان مرادبك بصره‌ده قالان دونمادن ایکی بارچه وبش قدرغه وبرقالیته‌یی بصره‌ده
ترك ایله باقیسنی سویشه کوندرمکه مأمور اولمغله مرادبك اون بش قدرغه وایکی بارچه
یله بصره‌دن چیقوب هرمز مقابله‌سنه ورودنده پورتکیز دونماسنه راست کله‌رك

عظیم جنکلر وقوعیله برخیلی عساکر ومعتبر قپودانلر شهید وکمیلر رخنه دار اولدیغندن بصره یه عودت ایتدیکنه بناء مشهور سیدی علی قپودان که دریا علمنده وفلکیاتده ماهر اوله رق هند دریاسی حقنده محیط نام کتابی تألیف ایلمش وخیرالدین پاشا ایله جنکلرده بولنمش برذات نادرالامثال ایدی طقوز یوز التمش سنه سی اواخرنده مصر قپودانی نصب اولندرف بصره ده قالان کمیلری سویشه کتورمکه مأمور اولمغین بصره یه واروب وموجود کمیلری طونادەرق اندن چیقوب هرمز ومسکت طرفلرنده پورتکیزلولر ایله وقوعه کلان جنکلرده پورتکیز دونمه سی دونمای اسلامك ایکی اوچ مثلی ایکن سیدی علی قپودان مظفریت عظیمه یه مظهر اولمشدر انجق اندنصکره شدید فورطنه لر ظهوریله ناچار روزکاره تبعیتله عمان دکزینه اچیله رق وغریب ورطه لره دوچار اوله رق هند ساحللرینه دوشوب اول فورتنه لرده کمیلرك بعضیسی غرق اولدیغندن ودونمه خلقنك بحر محیط فورتنه لرندن کوزلری اورکوب کجرات ساحللرنده قریه چیقه رق پریشان اولملریله باقی کمیلر دخی خالی قالدیغندن سیدی علی قپودان ناچار باقی التی قطعه کمی یی قلعهٔ سرتده براغوب یانندە قالان اللی قدر یولداشلری ایله قره دن هند وایرانی طولاشه رق کوچ حال ایله دیار رومه کلمش واخلافه یادکار اولمق اوزره سرکذشتنی تحریر ایله برکتاب یاپوب اشته باشنه سیدی علی حاللری کبی مثلی بوندن قالمشدر الحاصل سلطان سلیمان خان حضرتلری اق دکزده کی اقبال وشوکت بحریه سندن بشقه هند دکزلرنده دخی دونمالر طولاشدیره رق اول عصرده قوهٔ بحریه جه دول سائره یه غالب وفائق اولان پورتکیزلولرله کاه غالب وکاه مغلوب اوله رق جنك وپیکاردن خالی اولمیوب اکرچه اندنصکره دولتعلیه نك قوهٔ بحریه سی هند دکزلرنده مستمر وپایدار اوله مامش ایسه ده اول محاربات ایله پورتکیز دونمالرینه دخی ضعف طاری اولوب بو وسیله ایله اسپانیالولر اول طرفلرده دونمه کزدرمکه فرصتیاب اولدقلرندن بشقه پورتکیزلر اوزرینه هجوم وغلبه ایدرك پورتکیزلولرك زمان سطوت بحریه لری نهایت بولمش وآندنصکره سلطنت بحریه فلنك وانکلتره خلقنه منتقل اولمشدر بزینه صدده کله لم سنان پاشا دنصکره طقوز یوز التمش برده قپودان دریا اولان پیاله بك اکرچه لوندلکدن یتشمه دکل ایدی انجق جری وجسور وکمال رشد ورویتله مفطور برذات ممدوح الصفات اولدیغندن دونما امورینه پك کوزل اهتمام واقدام وامرای بحریه یی وخصوصیله طورغود پاشایی یولیله خوشنود ایدرك استخدام ایتمکله الحق دولتعلیه یه پك کوزل خدمت ایتمش وپك بیوك مصلحتلر کورمشدر

شویله که قپودان اولدیغی اوانده فرانسه قرالی ینه سفیر مخصوص ارسالیله ایمپراطور علیهنه سلطان سلیماندن استمداد ایتمش اولوب اولوقت سلطان سلیمان خان حضرتلری ایسه نخجم سفرنده اولدیغندن بوخصوصك اجراسی استانبول محافظه سنده بولنان

وزیر ثانی ابراهیم پاشایه احاله قلنمش واردوی همایون ترجان صحراسنده ایکن اورادن پیاله بکه دخی برقطعه فرمان عالی اصدار وارسال بیوریله‌رق دونغای همایونی الوب طورغودجه ایله برلکده فرانسه امدادینه کیتمسی امر اولنمش ایدی فرمان مذکورك برصورتی زیرده (١٥) اشارتی ایله تحریر اولنور

جلد ثالثده بیان اولندیغی اوزره فرانسه سفیرینه سرزنش مقامنده ایراد اولنان نطق رسمی اشته بو ابراهیم پاشانك اولدیغی بوندن اکلاشیلور

پیاله بك دخی برمقتضای فرمان عالی دونغای همایون ایله دکزه چیقه‌رق ابتدا پولیا طرفلرین اوروب یغما واخذ غنائم لاتحصی ایتدکدنصکره اسپانیا دونغاسیله اندریا دوریانك اناپولی صوزنده اولدیغی خبر النه‌رق اوزرینه وارلمش ایسه ده اندریا اوجه خبر الوب صاوشمش اولدیغندن پیاله بك دخی دونغای همایون ایله واروب اسپانیا یدنده بولنان برقاچ حصارلری فتح وتسخیر ایتدکدنصکره فرانسه دونغاسیله برلشه‌رك قالیه قلعه‌سنی محاصره ایتدیلر انجق دونغا خلقیله فرانسه عساکری حسن امتزاج ایده‌مدکلرندن دونغانك برلکده حسن اداره‌سی قابل اوله‌میوب همان ایام شتا تقرب ایدیجك دونغای همایون استانبوله عودت ایلمشدر بوسفرده قپودان ورسما قوماندان پیاله بك اولدیغنه ترجان یوردندن یازیلان سالف الذکر فرمان عالی شهادت ایلر فقط دونغانك معنی قومانداسی خیرالدین پاشادنصکره انك فقدانی بیلدرمیان طورغودجه ده ایدی تلمسانك اسکله‌سی اولان وهرانی مقدما خیرالدین پاشا المشیکن مؤخرا اسپانیالو استیلا ایلمش اولدیغندن پیاله‌بك طقوزیوز التمش تاریخنده دونغای همایون ایله واروب استخلاص والتمش درتده تونس قربنده واقع بنزرت قلعه‌سنی تسخیر ایلمش والتمش بشده یدیوز اللی پاره قدرغه ایله کیدوب اسپانیا جزائرندن مایورقه اطه‌سنی غارت ایله عودتنده مکافاة قپودانلغه جزایر ایالتی بکلربکیلکی پایه‌سی علاوه بیورلمشدر طورغودجه پاشا ایله اشراف عرب بیننده برودت واقع اوله‌رق امراومشایخ عربان دخی فرنکلر ایله اتحاد ایدیوب بووسیله ایله فرنکلرك طرابلس غربی استیلا داعیه‌سنده اولدقلری وفرنك دونغاسی جربه اطه‌سنده اولوب ایام شتایی اوراده امرار ایله بهارده طرابلسه تسلط ایده‌جکلری طورغود پاشا طرفندن التمش یدی سنه‌سنده عرض وانها اولنمشیدی حربه اطه‌سی طرابلسدن ایکیوز میل شرقه دوشر کناره قریب برجزیره اوله‌رق فی الاصل اهل اسلام یدنده ایکن اسپانیالولرك یداستیلاسنه کرفتار اولوب طرابلس حوالیسنك تأمینی جزیرهٔ مزبوره‌نك فتحنه موقوف ایدی بناء علی ذلك التمش یدی سنه‌سنده پیاله پاشایوز یکرمی پاره قدرغه ایله اول طرفه توجه ایدوب اثنای راهده ردوس بکی قورد اوغلی احمد بك کبی بعض امرای بحریه دخی دونغایه ملحق اولدیلر واولوج علی کبی نامدار قورصانلر دخی برابر ایدی اثنای

راهده مالطه جزیره‌سنه واروب نیجه محللری غارت وتخریب اولندقدنصکره جربه طرفنه
کیدوب فرنك دونغاسی دخی اول طرفده بولنمغله لدی التقابل واقع اولان محاربهٔ بحریه‌ده
فرنك دونغاسی بیاغی بتون بتون مضمحل اولمه مرتبه‌سنده هزیمته دوچار اولمغله جربه‌نك
سکسان کون محاصره‌سی اثناسنده پك چوق شدید جنکلر واقع اولوب نهایت هجوم
ایله النیدی اسپانیالولرك کرك دونغاجه وکرك عسکرجه بو جنکلرده اولان ضایعاتی حد
تعریف وتوصیفدن بیرون ایدی پیاله پاشا بو مظفریتله التمش سکز سنه‌سنده درسعادته
عودتنده درت بیك اسیر واوچ نفر مشهور قپودانلری برابر کتورمکله مکافاةً کندیسنه
رتبهٔ وزارت توجیهی درمیان اولنمش ایسه‌ده بکلربکیلك پایه‌سی ویریله‌لی هنوز ایکی ییلدر بو
کره وزارت دخی ویرلسه تیز اولمش اولوب منتهای مراتب بشریه اولان رتبهٔ والای
وزارتك قدری تنزل ایدر دیو سلطان سلیمان خان حضرتلری تجویز بیورمیوب انجق
رعایتی ملتزم اولدیغندن وافر احسانلر وترقیلر ایله توقیر ایتدکدن بشقه شهزاده‌لری
سلطان سلیمك کوهرخان نام دخترینی تزویج بیورمشیدی کاتب چلبی دیرکه بو پایه‌نك
عزت واعتباری اول عصرده بو منوال اوزره ایدی بو عصرده مبذول اولوب اعتباری
قالمامغله بروزیرك سنجاق بکی قدر وقع واعتباری قالمدی کاتب چلبی عصرمزده اولیدی
نه دیه جك ومراتبك درجهٔ تنزل واعتبارینی نصل بیان ایده جك ایدی بیلم طقوز
یوز تمش ایکی تاریخنده یوزاللی قطعه کمی ایله پیاله پاشا مالطه سفرینه چیقوب وزیر رابع
مصطفی پاشا دخی سردار تعیین بیورلمشیدی انجق بو یله مهام امور بحریه‌ده سلطان
سلیمان حضرتلرینك امنیت واعتمادی اول عصرك باربا روسی مثابه‌سنده بولنان
طرابلس غرب والیسی سالف الذکر طورغود پاشایه اولدیغندن کرك سرداره کرك
قپودانه زنهار انك رأیندن چیقمیه‌سز دیو اراده بیورمش ایدی دونغای همایونك مالطه‌یه
وصولنده طورغود جه هنوز کلمامش ایدوکندن مالطه قلعه‌سنه یاپشمق خصوصی
انك ورودینه توقیف ایله اول کانجه برایش کورلم دیو لیمانك محافظه‌سیچون بنا اولنمش
اولان صانترمه برجنك فتحنی مهم کوره‌رك طوب ایله دوکمکه باشلادیلر بو محاصره‌نك
بدنجی کونی طورغود پاشا دونغاسیله کلوب مالطه‌یه چیقدیغنده چونکه بر ولایتك
دار الملکی فتح اولدیغی حالده سائر طرفی سهولتله اله کیروب امداد دار الملکی اله کیرمدیکی
تقدیرجه توابعی ایله اوغراشمق عبث اشتغال قبیلندن اولمغله صانترمه محاصره‌سنه
مباشرت ایتدکلرینه تأسف ایدرك صانترمه فتحنك فائده‌سی ندر مالطه‌نك اصل حصاری
الندقجه ضبطی ممکنمیدر دیو وافر سویلنمش ایدی لکن چونکه بر کره شروع اولنمش
ایدوکندن ترك اولنمیوب مذکور برجك محاصره‌سنه مداومت اولنه‌رق اون یدنجی
کون یورویشله النمش ایسه‌ده چوق کیمسه‌لر شهید اوله‌رق ایندیرار عسکرك قلاغیسی
بوزلدقدن بشقه دونغای دولتعلیه‌نك روح روانی مثابه‌سنده اولان طورغود پاشا

اثنای جنکده مجروح اوله‌رق مذکور برجك ضبط اولندیغی کون غریق بحر بقا اولوب پیاله پاشا دخی اکا شبیه برمرد جنك آزما ایکن سردار انك طرفنه التفات ایتمدیرك وانك قولنده بولنان غزات ولونده باقیه‌رق سائر عسکری ترقیلر وبخشیشلر ایله تلطیف ایلدیکندن وقپودان پاشا دخی چندان تقیدوچوقلق اکا مراجعت ومتابعت ایتمدیکندن میانه‌لرینه برودت دوشه‌رك مالته‌یی ترك ایله عودت ایتملریله یوق یره بونجه مصرف وبوقدر آدم تلف اولمش اولدی وخجالتله استانبوله عودتلرنده طرفین یکدیکری صوچلایوب انجق دونغا خلقنك سوزی مثمرومؤثر اولمسیله سردار مشار الیه وزارتدن عزل اولنمشیدی (٩٧٣) سنه‌سنده پیاله پاشا ساقز جزیره‌سنی ممالك محروسه‌یه الحاق و پولیا یاقه‌سنده مرور ایله بعض بقاع وقلاعی اوروب غارت ایتدکدنصکره (٧٤) ده استانبوله عودت ایدوب اول اثناده ایسه سلطان سلیمانك وقوع وفاتنه مبنی اوغلی سلطان سلیم جالس تخت عثمانی اوله‌رق دونغای همایونك ترسانه‌یه وصولندن چند روز مرورنده اردوی همایون ایله درسعادته کلدیکنده پیاله پاشا هم قپودان وهمده داماد عظیم الشان بولنمسیله خدمتی مقابلنده قبه وزارتی احسان اولنوب مسند قپودانی دخی سکتوارده خدمتی سبقت ایدن یکیچری اغاسی مؤذن زاده علی اغایه توجیه بیورلمشیدی پیاله پاشانك وزارته وعلی پاشانك برصورتله مکافاته استحقاقلری نمایان اولوب انجق یکیچری اغاسنه قپودانلق توجیهیله مکافات ایتمك غرائب عصریه‌دن برشی اوله‌رق سلطان سلیماندنصکره سفینهٔ دولتك اولکی کبی شناور بحر ظفر اوله‌مامسنه سبب اولان باشلوجه مقدمات تنزلدن بریسیدر پیاله پاشا غایت ذکرلی ودرایتلی وبهادر برذات اولدیغی حالده عظائم امور بحریه‌ده سلطان سلیمان خان حضرتلری مرحوم طورغود پاشانك رأیندن خارج حرکت ایتامسنی اراده ایلر واو دخی طورغودجه‌نك رأیندن چیقماز وداٸما اهل وار بابیله مشاوره‌دن خالی اولمز ایدی بناء علیه احوال دریایه دخی کسب وقوف ایلمش وخدمات مشکوره‌یه مظهر اوله کلمشدر

مؤذن زاده علی پاشا نفسنده بهادر برذات اولوب انجق شدت وتهور ایله موصوف ورأی خودیله حرکته مألوف اولدیغی حالده احوال دریایه اصلا وقوفی اولمدیغندن زیرده بیان اولنه‌جغی وجهله دونغای همایونك بتون افناسنه سبب اولمشدر شویله که قبرس فتحی ایچون یوزسکسان پاره قدرغه واون ماونه ویوزیتمش پارچه وقره‌مرسل انواعی اولمق اوزره جمعا اوچیوز التمش پاره کمی ایله قبرس اوزرینه حرکت ایدوب بشنجی وزیر اولان لالا مصطفی پاشا عموم عسکره سردار تعیین اولنمش ودریا جانبنك محافظه‌سی اوچنجی وزیر اولان داماد شهریاری مشار الیه پیاله پاشایه حواله بیورلمش ایدی (٩٧٨) سنه‌سی اوائلنده وجه مشروح اوزره دونغا ایله قبرسه چیقیلوب برخیلی یرلری فتح وتسخیر اولندی وقیشین پیاله پاشا ایله قپودان پاشا درسعادته عودت ایدرك سردار مصطفی

پاشا قبرسده قشله‌مشیدی فصل بهارده وزیر ثانی پرتو پاشا دونغما سرداری تعیین بیوریله‌رق ایکیوز اللی پاره قدرغه وماونه ایله قبرسه واروب مهماتی سردار مصطفی پاشایه تسلیم ایتدیلر وبالجمله لوند کمیلریله دونغمای همایون اوچیوز پاره‌یه بالغ اوله‌رق اندن حرکتله سد راه سفائن اعدا اولمق اوزره ردوس طرفنه کتدیلر (٩٧٩) سنه‌سی اوائلنده بتون قبرس اطه‌سی داخل قبضهٔ تسخیر اولدی کلهلم دونغما احوالنه پرتو پاشا ایله قپودان پاشا بروجه سابق ردوسه‌وروددلرنده برقاچ کون ارامدنصکره کرید اطه‌سنه صالدیروب سواحلنی غارت ایدر ایکن جزایر بکلر بکیسی اولوج علی پاشا یکرمی قطعه سفائن حربیه ایله کلوب دونغمایه ملحق اولدقده کفالونیا وقورفو جزیره‌لرینه واریله‌رق اکثر نواحیلری غارت وتخریب وبعده روم ایلی کنارنده واقع وندیك قلاعندن سبوت واولکون وبار نام حصارلر ضبط وتسخیر وبر مدت کشت وکذار اولنوب دشمن دونغماسنه ملاقات اولنمدین ایام شتا تقرب ایتمکله دونغما عسکرینك برمقداری طاغیلوب عودت ایلمش اولدقلرندن بقیهٔ عساکر ایله دونغمای همایون اینه بختی لیماننه دخول ایله لنکر انداز اولدیغی اثناده دول متفقهٔ اوروپا دونغماسی کلوب هجوم صددنده اولدیغی خبرالندی که مسینه‌ده اجتماع ایله دونغمای دولتعلیه‌نك اواخر صیفده ضعف وفتور زمانی بکلیه‌رك بتون یاز بر طرفدن باش کوسترمیوب برمنوال سابق ترسانه‌یه عودتی اوانده دونغمای همایونی اینه بختی لیماننده محاصره ایتمشیدی دول متفقه دونغماسی ایکیوز بر پاره چکدیرر ویدی قطعه ماونه ویکرمی قطعه بارچه وایکی قطعه جسیم قلیونلردن مرکب اوله‌رق چکدیررلرك اکثری اندریانك قوماندهٔ مخصوصی تحتنده ایدی سردار پرتو پاشا وقپودان علی پاشا وجزایر بکلر بکیسی اولوج علی پاشا وطرابلس غرب بکلر بکیسی جعفر پاشا ومرحوم خیرالدین پاشانك اوغلی حسن پاشا واون بش سنجاق بکی وسائر اعیان عسکر بر یره کلوب مشاوره ایتدیلر اولوج علی پاشا جنکه رضا ویرمیوب دونغمانك ناقص روالتی آیدر دریاده کزمکله کمیلر بوزغه ندر واینه بختی‌یه عودت اولندقده دونشدر دیوسپاه ویکیچری اجازتلی اجازتسز طاغلدیلر بوغاز حصارندن دشمن دونغماسی بحر ویه کیره‌مز چیقلق محل خطردر دیدکده پرتو پاشا دخی اکا تابع اولمش ایسه‌ده قپودان پاشا شدید ومتهور برذات اولدیغی حالده احوال دریایه وقوفی اولمدیغندن وکندویه کلان اوامرده البته دشمن دونغماسی قنده ایسه اوزرینه واروب مقابل اوله‌سز والامعاتب اولورسز دیو محرر بولندیغندن غیرت اسلام وعرض پادشاهی یوقیدر هر سفینه‌دن بشر اونر آدم ناقص اولمغله نه لازم کلور دیوب سائرلرینك رأینی دخی کندو طرفنه جلب ایتمکله ناچار چیقیلوب جنکه قرار ویرلدیکنی اولوج علی پاشا کوریجك چونکه جنکی مقرر قیلدیکز باری دریا طرفنه اچیله‌لم دیدکده قپودان پاشا کناری طوتمق اولادر دیو معارضه ایتمسی اوزرینه اولوج علی پاشاقنی خیرالدین پاشا ایله دشمن

وطورغودجه ایله جنك كورنلر نیچه‌ن سویلزلر بركمی‌یه طوب طوقندیغی كبی غرق
احتمالندن ناشی قره‌یه میل ایتسه كرك سائرینه دخی باعث انهزام اولوردیه كوردی مفید
اولمدی باری كمیلردن فنارلری و بیوك بیراق وفلاندیره‌لری كیدرك دیو عرض تدبیر ایده‌جك
اولدیغنده قپودان استهزاسمتنی طوتیجق اودخی فارغ اولدی ناچار (۹۷۹) سنه‌سی
جمادی الاولیسنك اون بدنجی پازار كونی اینه بختی بوغازندن چیقدیلر پرتو پاشا صول
قوله واولوج علی پاشا صاغ قوله وقپودان پاشا اورته‌یه كیروب جمله یوز سكسان پاره
كمی ایله الای باغلدیلر مذكور بوغازه قریب موره طرفنده بر بورون وار ایدی دول متفقه
دونماسی انك اردنده یاتوردی اولوج علی پاشا دشمنك پارچه وماونه‌لری اوكندن
صاوشه‌رق یاارد ندن یابوكرندن كیره‌لم دیو قپودان پاشایه خبر كوندردكده قپودان
پاشا بن پادشاهك دونماسنه قاچدی نامنی ویره‌مم دیو همان یورییوب قارشو واردقده
درحال دشمن دونماسندن اللی كمی سچیله‌رك مقابله ایدوب سائر كمیلری بورون اردنده
كورنمزدی اهل اسلام كمیلری اول اللی كمی‌یه چاتوب سوندرمك ایله مقید ایكن سائر
كمیلری بورون اردندن خروج ودونمای اسلامی احاطه ایله طوپه طوتدقلرنده قپودان
پاشا باشترده ایله الایدن سچیلوب اولا بركمی‌یه چاته‌رق سوندرمك ایله مقید ایكن اوچ
فنرلزندن قپودان پاشا باشترده‌سی اولدیغنی اعدا بیلوب همان اوزرینه اوشندی ایتدیلر
وایكی پارچه باشترده‌یی اورته‌یه الوب قپودان پاشایی شهید وایكی اوغلی ایله سائر اچنده
قالانلری اسیر ایلدیلر پرتو پاشا كمیسنی دخی طوب ایله باتردیلر كندوسی دكزده یوزركن
حسن پاشا اوغلی محمود بن تصادف ایدرك قانجه ایله كمیسنه الدی
باش كیدنجه پایدار اولمز ایاق مثلنجه بوندنصكره هركس كندی باشی قایسنه دوشدی
وسفائن اسلامیه‌نك كمیسی طوب ایله غرق اولدی وكمیسی قره‌یه اوتوردی والتمش پاره
قدرغه الات وادواتیله دشمنه قالدی وبوجنكده نیچه بكلر وقپودانلر وپك چوق اهل
اسلام شهید اولدی بناء علیه بوكا صنغین دونما سفری دیو تسمیه اولنمشدر اولوج
علی پاشا فی الاصل خیرالدین پاشا اتباعندن اولمق حسبیله احوال دریایه‌اندن تحصیل
وقوف ایلمش وطورغودجه ایله پك چوق جنكلرده بولنمش عتیق قورصان اولوب
دریا طرفنه اچلمشیدی قپودان باشترده سنك دوچار كرداب بلا اولدیغنی كوربجك
چكدیركن مالته قپودانی اوزرینه كله‌رك چاتوب الدی وقپودانی اعدام ایلدی وبرقاچ
قطعه دشمن سفینه‌لرینی بتوردكدنصكره جزایر كمیلری بربرینه قفادار اولوب جنك ایدرك
موتون جانبنه كتدیلر اولوج علی پاشا برآده ایله بوخبر حزن اثری ركاب همایونه عرض
ایلدی وقپودانلق كندوسنه توجیه اولنوب لقبی قلیجه تبدیل قلنه‌رق القابنده لفظ
مذكور یازلمغله اندنصكره هركس قلیج علی پاشا دیمشلردر اشته بوكره مسند قپودانی
اهلنی بولمش ایسه ده ... فنده كه الده دونما قالمدی فقط صدر اعظم ... صوقوللی محمد

باشانك همه حيرت افزا سندندركه ترسانه قربنده اولان باغچهٔ خاصدن بر مقدار يرلرين افراز وسكز كرلو ترسانه احداث ايله اول قيش يوز اللى پاره قدرغه وسكز ماونه قوردرمش ووارقوتى بازويه كتوروب ضايع اولان دونمانك مثلنى بهاره قدر ايرشديرمشدر ودول اوروپا بو سنه دولتعليه دونما چيقاره‌مز اعتقادنده ايكن طقوز يوز سكسان سنه‌سنده قليچ على پاشا ايكيوز اوتوز درت پاره قدرغه وسكز ماونه ايله دريايه چيقدى فقط ايكن سنه‌كى هزيمتده دونمانك زوحى مثابه‌سنده اولان يارار آدملرك چوغى ضايع اولوب باقى عساكرك دخى كوزنرى اوركمش اولديغندن بو سنه دشمن دونماسيله مقابله‌دن اجتناب ايدرك تحفظى حركت ايله اكتفا ايتمشدر و (٩٨١) سنه‌سنده پياله پاشا سردار اولديغى حالده ايكيوز اللى سكز قدرغه واون ايكى ماونه ايله قليچ على پاشا دكزه چيقوب ايتاليا سواحلنده بعض قلاع وبقاعى غارت ايتمشلردر بعده قليچ على پاشا ايكيوز التمش سكز قدرغه وقاليته واون بش ماونه واون بش قليون طوناندوب فاتح يمن سنان پاشا سردار اولديغى حالده (٩٨٢) سنه‌سنده اقدكزه چيقدرق مسينه حواليسنى غارت ايتدكدنصكره تونس پيشكاهنده واقع اولوب اسپانيالو يدنده بولنان خلق الواد قلعه‌سنى تسخير وبعده باروت ايله انداخت وامحا ايتدكدنصكره تونس ولايتى ضميمهٔ ممالك محروسه قلنه‌رق رمضان پاشا والى نصب اولندى

اندنصكره كريد سفرلرينك ظهورينه قدراق دكزه جنك ايچون دونما چيقارلميوب اكثر محافظه ايله تقيد اولندى فقط سلطان مراد ثالث ومحمد خان ثالث عصرلرنده جغاله اوغلى سنان پاشا وخليل پاشانك قپودانلقلرنده بعض مظفريت بحريه وقوعه كلدى (١٠٥٤) سنه‌سنده كريد سفرى كشاد اولندقدنصكره دونماى همايونده قليونلر استعمال اولنمغه باشلايوب لكن اولوقت دخى ابتدازى قوللانيلان انجق بورتن نوعى ايدى بعده رفته رفته قليونلر تكثير اولنمشدر شويله كه دونماى همايون ايله كلى عساكر ومهمات كريده امرار ايله اول امرده خانيه قلعه‌سى ضبط اولنمشيدى انجق متعاقبا ونديك سفائنى كريد يوللرينى كسمكه ابتدار ايدوب حتى درسعادتدن كريده عسكر نقلنه مأمور اولان اوچ قطعه سفائندن ايكيسى بعض تلفات ويردكدنصكره خلاص اولوب ديكر بريسى كه قرق ايكى پاره طوب چكردى ايچنده‌كى اهل اسلام شهيد وكمى غريق اولدى ومقدما اهل اسلام ايچنده معلومات بحريه پك زياده ترقى ايدرك دونماى دولتعليه بتون اوروپا دونماسنه غالب اولمشيكن رفته رفته اهل اسلامده بو معلومات تناقص ايدوب اوروپالولر ايسه اول زمانه قدر فنون بحريه‌يى اولكيدن زياده ايلروادوب وخصوصيله يلكنجيلك صنعتى بووقته قدر خيليجه ايلرولبوب بوجهتله قاليونجيلق دخى ايلرولمش اولديغندن فرنك دونمالرينه دولتعليه دونماسى مقابله ايده‌مز اولمشيدى يوزقرق پاره كميدن عبارت اولان دونماى دولتعليه امر محافظه

ایچون خانیه پیشکاهنده لنکر انداز ایکن لیمانك ایکی طرفنده طوپلر وضع ایله محافظه‌یه
اهتمام اولندیغی اثناده وندیکك سوده‌یه امداد ضمننده کلمش اولان یوز پاره چکدیری
وبورتن وماونه مقوله‌سی سفائنی میدان اوقویه‌رق اطرافده طولاشوب طورردی
وبرمدت صکره خانیه خارجنده بولنان جزایر کمیلریله سفائن سائره‌اوزرینه وندیك دونغاسی
کلوب کمیلره وقلعه‌یه برخیلی طوب آتدقدنصکره سفائن اسلامیه‌یی احراق ایچون بش
قطعه آتش کمیسنی صالیویرمشیدی لکن هنوز سفائن اسلامیه‌یه چاتمدن آتش
کمیسی اولدقلری بیلنه‌رك قانجه‌لر ایله دوندیریلوب ضررسز کندو کندوزینه یاتمشلردر
وچونکه سوده قلعه‌سنك تسخیری قابل اوله‌مدیغندن کریدك قره طرفلرینه تعرض اولنه‌رق
برخیلی محللری فتح اولندی وایام شتاده فرتنه ظهوریله خانیه اوکنده برخیلی سفائن اسلامیه
غرق وتلف اولدقدنصکره اول سنه‌نك بهارنده دخی وندیك دونغاسی کریدیولرینی
قطع ایدرك استیلادیکی کبی کریده مهمات نقل اولنه‌میوب سنین آتیه‌ده دخی دونغای
همایونك بوغازدن خروج ایده‌جکی موسمده وندیك دونغاسی بوغاز خارجنه کله‌رك
لنکرانداز اوله کلمکله دونغای همایون آق دکزه چیقه‌ماز اولدی ناچار خارجدن دریا
بکلری کمیلریله کریده برازشی کوندریلور اولدی اشته کریدك تمامی فتحی میسر اوله‌میوب ده
کرید سفرلرینك بونجه سنه‌لر امتدادی بوندن نشئت ایتمشدر یوخسه وندیك دونغاسنه
مقابله ایده‌جك دونغا اولسیدی کریداطه‌سی اوچ سنه بیله طیانه‌مزدی

وچونکه اعدا قلیونلر ایله دریاده کزوب جنك اثناسنده روزکار ایله قوللانه‌رق
قدرغه‌لری چکنمکله لاجرم اوکلرندن دونغای همایون صاولمق لازم کلدیکندن
بشقه بوغازده لنکرانداز اولدقلرنده قدرغه‌لر ایله مقاومت اولنه‌مدیغندن بو طرفدن
دخی قلیونلر انشا اولنمق وقلیونه قلیون ایله مقابله قلنمق لازمدر دیو سلطان محمد
رابع حضرتلرینك جلوسنده جانب میریدن قلیونلر انشاسنه قرار ویریلوب حتی
(١٠٦١) سنه‌سنده صدراعظم ملك احمد پاشا بغچه قپوسنده التمش ارشون طولنده
برقلیون قوردرمشیدی انجق عملیاتنده بعض نقصان اولدیغندن ایندیررکن
غرق اولمشدر بعده برمعتاد انشا اولنه کلان لزومی مقداری چکدیریلر ایله بیله مقدار
کفایه بورتن دخی تدارك قلنمش ورفته رفته قلیونلرك تکثیرینه همت اولنه‌رق ایروجه
قلیونلر قپودانی نصب اولنمش ایدی حتی (١٠٦٤) سنه‌سنده دونغای همایون
بوغازه واردقده برمعتاد وندیك دونغاسی خارج بوغازده لنکرانداز بولنمغله
ابتدا قلیونلر واردلرنجه ماونه‌لر واردلرنجه چکدیریلر ترتیب ایله خروج اولندقده عظیم
محاربه وقوعیله وندکلولر بوغازی ترك ایتمکله مجبور اولمشلر ایدی بو قلیونلر خیلیجه
ایشه یارایوب خصوصیله قلیونلر قپودانی اولان امیر قپودان پك زیاده ابراز شجاعت
ومردانکی ایتمشیدی بوصورتله دونغای همایون بوغازدن چیقوب متعاقبا تونس

ومصنز قليونلری وبعده اون بر قطعهٔ جزایر قليونی دونغایه ملحق اولدقدنصکره واروب
استنديل جزيره سنی غارت وتخريب وبعده دكرمنلك حواليسنده ونديك دونغاسيله
ينه برعظيم جنك ايتمشلر ايدی (٦٥) تاريخنده ينه دونغای همايون بوغازه وارد قده
منوال مشروح اوزره ونديك دونغاسيله عظيم جنك ايدوب دونغای همايوندن
چند قطعه سفينه ضايع اولديسه ده وندكلولرك دخی بش التی كميلری تلف وباقيسی
منكسر ورخنه دار اولديغندن دكزه اچيلوب كيتمكه مجبور اولديلر لكن بوجنكده
لايقيله ايش كورن برقاچ قليوندن عبارت اولوب سائری بر رياليه آتش ويردكدنصكره
سمت سلامتی آريه رق مدللو اطه سنه قدر كتديلر بعده دونغای همايون ساقزده مجتمع
اوله رق ماونه وقليونلرك چندان فائده سی يوقدر ديو اعاده اولنوب چكديرر انواعندن
اولان دونغای همايون تفريق ايله دريايه چيقلمشيدی چونكه قليونلرك حسن اعمالی
يلكنجيلك صنعتنده مهارته موقوف اولوب اولوقت ايسه بوخصوصده ترسانه
خلقی هنوز دها بروفق مطلوب كسب مهارت ايده ممش اولدقلرندن دكزده قليونلری
لايقيله اعمال ايده ميوب بوجهتله اصل دونغای همايون چكديری انواعی اعتبار اولنه رق
قليونلر مجرد هرسنه بوغازی محاصره ايدن ونديك دونغاسنی بوغازدن دفعه مدار
اولمق اوزره دونغای همايون معيتنده برقوهٔ معاونه كبی بولنوردی لكن وندكلولرك
اولوقت امور بحريه ده مهارتلری دها زياده اولديغندن بوغازی كشاد ايتمك مصلحتی
ينه هرسنه ايفا اولنه مزدی حتی (٦٦) سنه سنده قرق پاره قدرغه واون ماونه واوتوز
قليون مهيا اولوب يكرمی قطعه دخی بك كميلری اولـديغی حالده لوازمات دونغا
هنوز تكميل اولنمدين عجالة قالديريلوب بوغازه واردقلرنده ونديكك چكديرر وماونه
وبرتن اولمق اوزره خارج بوغازده سد راه اولان يتمش پاره سفينه لرينه مقابله ايده ميه رك
واقع اولان محاربه ده دونغای دولتعليه بتون بتون مضمحل اولمه مرتبه سنده منهزم
ومنكسر اوله رق اينه بختيده كی صنغين دونغا هزيمتنه بكزر برهزيمت وقوعه كلدی
اول سنه كوپريلی محمد پاشا صدراعظم اولوب بوغازه فرنك دونغاسی كلمزدن اقدم
خارجده برقوهٔ بحريه بولنمق ايچون اوجله اتمام اولنه بيلان قرق پاره چكديرر كمی ايله
قپودان پاشايی ايام شتاده استانكوی وردوس طرفلرينه چيقارمشيدی بعده موسم
بهارده كوپريلی محمد پاشا سردار اوله رق بوغازه كتديكنده دخی اون طقوز قطعه
قليون واون قطعه ماونه واوتوز قطعه قدرغه ايله باشتره ويوز اللی قدر فرقته وسائر
قايقلر استانبولدن چيقوب بوغازه وارمشيدی بوكره دخی بوغازده ونديك دونغاسيله
وقوعبولان جنكده دونغای همايون دوچار هزيمت اولدی

الحاصل وندكلولر كريده بروفق دلخواه عساكر ومهمات سوق اولنه مسون ديو هرسنه
بوغازی محاصره ايدرك فاتح زماننده بوغازك محافظه سی ايچون ياپلمش اولان ايكی

قلعه‌نك خارجنده اوله‌رق ایكی طرفده یاتوب خارجه كی چیقمار تمدقلرندن بشقه خارجدن استانبوله كلان كمیلریدخی شكار ایدرلردی وبرایكی دفعه قلیونلر قوتیله بوغاز آچلمش ایسه‌ده دولتعلیه ترسانه‌سنده هنوز ماهر قلیونجیلر پیدا اولمدیغندن نهایت بروجه سابق عظیم هزیمتلر وقوعیله‌نه بوغاز مسدود قالدیغندن كوپریلی محمد پاشا مذكور قلعه‌لردن یكرمی میل قدر اشاغی بوغازك دریایه آچیله‌جق محلنده ایكی جانبه قارشوقارشویه ایكی قلعه بنا ایتدیردی

وقلیونلرك انشاسی كلی مصرفه موقوف اولدیغی حالده هنوز احوالنه اطلاع تمام تحصیل اولنمامش برمعنی اولوب نظام احوالنه لایقیله صورت ویریله‌مدیكی جهتله كركی كبی ایشه یارامق میسر اولمدیغنه ودولتعلیه ترسانه‌سنده عن اصل استعمال اولنان چكدیرر انواعنه مخالف وترتیبلری بشقه براوجاغ اولمغه متوقف اولدیغندن قپودان پاشا ودریا بكلری وسائر ترسانه خلقی برمقتضای حسد قلیونجیلری استثقال ایدوب بونلر حادث طائفه‌در آكر ترتیبلری منتظم وحاللری كركی كبی مرتب اولورسه روی دریاده ایشه یارایوب نامدار اوله‌رق امرای بحریه ورجال ترسانه‌یه تفوق وكاركذارلقله منظور شهریاری اولوب تقدم ایدرلر وغرب اوجاقلری كبی بشقه كروه مستقل اولورلر دیو قلیون امورنده تهاون وتكاسلدن خالی اولمدقلرینه مبنی قلیونجیلغه برحسن صورت ویریله‌مدیكی حسبیله فاضل احمد پاشانك صدارتنده بتون بتون قلیون انشاسندن فراغت اولنه‌رق آق دكزك محافظه‌سی ایچون قرق پاره ترسانه كمیسی وقرق عدد دریابكاری كمیلری اولمق اوزره نظام ویرلدی برمدت اشته بوكمیلر ایله امر محافظه‌یه اهتمام اولنوب انجق ذخائر ومهمات نقلی ایچون تجار قلیونلری قوللانیلاوردی فقط مصر وتونس وجزایر طرفلرنده قلیونلر ترك اولنمیوب بورالرك جنك كمیلری قلیون ایله شهتیه‌دن عبارت اوله‌رق اورالرده فن دریاده ماهر آدملردخی بولنور ودونمای همایون سفینه‌لری آرتق ونديك دونماسیله میدان جنكی ایده‌مز اولمشیكن آنلرینه اوروپا دونمالرینه میدان اوقیوب كزرلردی (١٠٧٩) تاریخنده كرید صولرنده جزایر وتونس قلیونلری ونديك قلیونلریله جنك ایتدكلرنده غالب كله‌رك ونديكلونك یتمشر پاره طوب چكر ایكی قلیوننی غرق وینه یتمشر پاره طوب چكر ایكی قلیوننی دخی ضبط ایتمشلرایدی

قره مصطفی پاشانك صدارتنده ونديكلولر ایله میانه‌ده برودت وقوعه كلوب ونديكلودن اخذ ثار ایسه بحرا غلبه‌یه موقوف اولدیغندن (١٠٩٣) تاریخنده قره مصطفی پاشا بنه میری قلیونلری انشاسیچون اراده تحصیل ایدرك ترسانهٔ عامره‌ده درت قطعه‌سی اوچر انبارلی اوله‌رق سكسانر وآلتی قطعه‌سی التمیشر توپ طوبلی اولمق اوزره اون قطعه قلیون بناسنه مباشرت ایتدی بوقلیونلرك بعضیسی الیشر وبعضیسی

فرق بش ذراع طولنده ایدی بش قطعه‌سی باش قپودان اولمق اوزره امرای بحریه‌دن مصرلی زاده ابراهیم پاشانك اداره‌سنه وبش قطعه‌سی ایکنجی قپودان اولمق اوزره جزایرلی باباحسن بکك اداره‌سنه ویریله‌رك وهر برینه سالیانه اولمق اوزره بعض سنجاقلر تخصیص وتوجیه ایدیله‌رك ردوسدن رشیده وارنجیه‌دك تجاری محافظه ایتملری فرمان بیورلدی وغرب اوجاقلری کبی ترسانه‌ده بر بشقه اوجاق اولمق قپودانلرینه واغازینه وچاوشلرینه وخواجه‌لرینه وطوبجیلرینه وسائرینه مواجب وتعیینات وافیه تخصیص وغرب اوجاقلرندن وسائر طرفلردن قلیونجیلق امورینده واقف آدملر جلب ایله قلیونلر امورینه کرکی کبی انتظام ویرلدی (١٠٩٦) تاریخنده قپودان دریا اولان مصاحب مصطفی پاشا التمش پاره سفینه ایله آقدکزه چیقوب سیسام بوغازندن مرور ایله ردوسه واردیغنده چونکه بر وقتدنبرو دونتمای همایون سیسام بوغازندن ایلرویه کذار ایده‌ممش ایدوکندن بوکره دونتمانك اورادن خروج ایله ردوسه وارمسی بحرا برنوع مظفریت عد اولنمشیدی حالبوکه (٢٩) تاریخنده سالف الذکر مصرلی زاده ابراهیم پاشا رتبهٔ وزارتله قپودان دریا اولدیغندن باباحسن بك قلیونلر باش قپودانی وانك یرینه بنفشه لی علی بك ایکنجی قپودان اولدقلرنده سنهٔ مرقومه خلالنده وندیك قلیونلریله عظیم جنك ایدوب غالب کلمشلر ایدی انجق متعاقبا باباحسن پاشا طعوناً وفات ایتمکله متصرف اولدیغی قبرس ایالتی ایکی توغ ایله باش قپودان اولمق اوزره علی بکه وانك متصرف اولدیغی اسکندریه سنجاغی برتوغ ایله ایکنجی قپودان اوزره ممی قپودانه احاله بیورلمشدی

بوصورتله قلیون قپودانلرینك قدرلری اعزاز وتوقیر رفته رفته قلیونلر تکثیر واهل وارباب توقیر اولنه‌رق دولتعلیه ترسانه‌سنده قلیونجیلق اموری خیلیجه ایلرولدی (١١٠٦) تاریخنده وندکلولر برتقریب ایله کلوب ساقز استیلا ایتدکلرنده عموجه زاده حسین پاشا قپودان دریا ومزه مورته حسین پاشا قلیونلر قپودانی اوله‌رق مرتب اولان یکرمی قطعه قلیون ویکرمی درت پاره چکدیرکمی ایله در یایه چیقوب قیون اطه‌لری حوالیسنده وندیك دونتماسی ایله وقوعبولان محاربهٔ بحریه‌ده غالب ومظفر اولملریله وندکلونك برقاچ کمیسی ضایع وباقیسی رخنه‌دار اوله‌رق ساقز طرفنه رجعت وفراره مجبور اولدی چند روز مرورنده‌ینه ایکی دونتما بر برینه مقابل اولوب وقوعبولان محاربه‌ده دخی وندیك دونتماسی مغلوب اوله‌رق بونده دخی اللی بش پاره طوب چکر برقلیونلری احراق ودرت ماونه‌لری کسر وشکست وبرچکدیریلری غرق اولنوب باقی سفینه‌لری منهزما فرار ایتمکله ساقز اطه‌سی استخلاص اولنمشدر

بومظفریتلر مجرد قلیونلر ایله قزانلمش اولدیغندن عموجه زاده حسین پاشا ساقز محافظه‌سنه مأمور اوله‌رق مزه‌مورته حسین پاشانك مذکور محاربات بحریه‌ده مشهود

اولان خدمات مشکورەسنه مکافاة عهدەسنه دریا قپودانلغی توجیه اولنوب اودخی
قلیونلرك تکثیرینه وامورینك توثیق وتنظیمنه همت ایدرك بیك یوز طقوز و یوز اون
سنەلرنده وقوعبولان دریا جنکارنده مکررا وندیك دونمالرینه غلبه ایتمشدر

بوصورتله دولتعلیەنك قوۀ بحریەسی خیل جسامت کسب ایدرك (۱۱۱٤) تاریخنده
اقدکزه یکرمی قطعه قلیون والتی پاره دریا بکاری چکدیریلری ایله برمقدار فرقته
وقره دکزه بش قطعـه قلیون واون بش پاره دریا بکاری چکدیریلری ایله یکرمی
پاره قالیته ویکرمی بش قطعه شایقه اخراج اولندقدن بشقه طونه نهرنده دخی فرقته
وقالیته وشایقه واوستی اچیق تعبیر اولنور سفائن انواعندن اولمق اوزره ایکیوز پارەیه
قریب ایجه دونما ترتیب اولنمشیدی سلطان احمد ثالث عصرینك اوائلنده دخی مجددا
برقطعه بیوك قلیون انشا ایله امور بحریەنك اکمالنه صرف همت اولنمقده اولوب (۱۱۹)
تاریخنده قلیونلر قپودانی اولان جانم خواجه دینمکله معروف محمد قپودان یکرمی قطعه
قلیون ایله بعض سواحل وجزایر اسپانیایی غارت وایکی قلعەلرینی تخریب ایله عودت
ایدرك مالته جزیرەسی پیشکاهنده لنکر انداز دهشت اولدیغی اثناده پاترونه قپودانی
اولان مصطفی قپودان دخی ایکی قطعه قلیون ایله جزایر اسلامیه ارەلرنده دوران
ایدن مالته قلیونلرینی احراق ایتمشدر

بوصورتله دولتعلیه ترسانەسنده قلیونجیلق مصلحتی ایلرولیوب اصل دونمای همایون
قلیونلرندن عبارت اولەرق چکدیر انواعندن عبارت اولان سفائن میریه اندن صکره
دونمایه معاونت ایچون قوللانیلور اولدیغندن قپودان پاشا بولنان ذاتلر باشتردۀ
همایونه راکب اولەرق اوائلدەکی دونمای همایون سرداری مقامنده بولنوب اصل
دونما قوماندانی قلیونلر قپودانی دیمك اولەرق انك راکب اولدیغی قلیونه قپودانۀ
همایون وانك ایکنجیسنه پترونه تعبیر اولنوردی دهاصکرەلری باشترده بتون بتون
ترك ایله قپودان قلیونته پاشا کمیسی دینلوب قپودانه بك رعنوان اولەرق انك ایکنجیسنه
پترونه بك واوچنجیسنه ریاله بك دینلدی

قلیونلر ایچون اقتضا ایدن یمش سکسـان قنطارلق تیمورلر فی الاصل استانبولده
یاپدیریلەمیوب انکلترەدن جلب اولنەکلورکن بیك یوزیکرمی تاریخلرنده خمبرەجی
اوجاغندن اوسطه علی نام برهزارفن ظهور ایدوب انك تعلیمی ایله ترسانه کوزلری
اردنده مجددا برکارخانه یاپیلوب ازوقت ظرفنده بروفق مطلوب قلیون لنکرلری
یاپیلەرق دولتعلیه بوخصوصده خارجه احتیاجدن وارسته اولمش وینه اول اوانده
برقطعه باشترده ایله اللی برذراع طولنده برقطعه قلیون یاپلمش ایدی اول اثناده قپودانۀ
همایون قپودانی اولان سالف الذکر جانم خواجه محمد قپودان میری قلیونلریله اقدکز
محافظەسنه چیقوب برایکی سنه ظرفنده نیجه جسیم قورصان قلیونلرینی اخذ وضبط

ایله مظفراً ترسانه‌یه عودت ایده کلدیکندن بشقه مؤخراً قپودان دریا اولدیغنده دخی (۱۲۸) و (۱۲۹) سنه‌لرنده بالدفعات وقوع بولان محاربات بحریه‌ده وندیك دونغاسنه غالب کلمشدر

مؤخراً ینه دوراحمد خانیده التمش بربچق ذراع طولنده برقطعه اوچ انبارلی ایله ایکی قطعه قره‌وله تعبیر اولنور قلیون و ینه دیکر براوچ انبارلو و بعده سلطان محمود اول عصرنده اولا ایکی قطعه قلیون یاپلدقدنصکره تحفة الملوك ومرادیه وفاتح بحری و بر بحری وناصر بحری و بریدالمظفر وزیور بحری نام قلیونلر ایله برقطعه اوچ انبارلو و مصطفی خان ثالث عصرنده حصن بحری نام قلیون انشا قلنوب سالف الذکر بر بحری نام قلیون چکدیرمه مثللو لدی الاقتضا کورك ایله دخی یوریدلمك اوزره اولوقتجه نوظهور اولان برطرز مستحسن اوزره یاپلمش صنایع عجیبه‌یی مشتمل برقلیون ایمش

بوصورتله دولتعلیه‌نك قوۂ بحریه‌سی ینه تجدد وتوسع ایلمش ایسه‌ده مدت مدیده اسفار بحریه مهمل ومتروك اوله‌رق دونغای همایون مجرد محافظه ضمننده موسم بهارده برمعتاد آقدکزه چیقاریلو روکوز فصلنده ترسانه‌یه کتوریلور اولمشیدی بوجهتله دولتعلیه ترسانه‌سنده مهارت ومعلومات اصحابی نابود اولوب عساکر ورؤسای بحریه دونغای همایون ایله اقدکزه چیقدقجه اطه رعایاسی لاردمندلرینی صو یمقدن غیری برایشه یارامز اولدقلرندن واولوقت ایسه اوروپاده معارف وصنایعك ترقیاتی حسبیله فنون بحریه زیاده ترقی ایلدیکندن وقپودان دریا بولنان ذاتلر ارکان دولت وسلطنتدن معدود اوله‌رق اکثریا امور بحریه‌دن بی خبر اولوب مناصب بحریه توجیهاتنده دخی چندان اهلیت ارانمزو بلکه اسفار بحریه‌نك پك چوق علوم ومعارفه موقوف ایدوکی بیلنمز اولدیغندن دول بحریۂ اوروپاد ونغالرینه مقابله شویله طورسون اقدکزده کشت وکذار ایدن قورصانلرك دفعنه بیله مقتدر اوله‌میوب جانب مصره کیدوب کلان حجاج مسلمین وتجار دولتعلیه قورصان قورقوسندن مستأمن سفینه‌سنه محتاج اوله مرتبه‌سنه کلمشیدی امور ترسانه بویله مختل ومشوش ایکن ینه مصارفی بی نهایه اوله‌رق عبدالله ملا افندینك لایحه‌سنده بیان اولندیغنه کوره برقاچ سنه‌ده برقلیون اینديریلور ایسه دولته اون قات بهاسنه چیقدقدن بشقه کرسته بهانه‌سیله وسائر تسلطایله بویولده ترسانه‌یه خدمت ایدن قضالر دخی تخریب اولنمقده اولدیغی حالده یاپیلان قلیونلرك قیچ طرفلری متعدد اوطه‌لر ایله مملو اوله‌رق چندان محاربه‌یه یارامازو کرسته‌لری یاش ایکن مخلا تمغله برقاچ سنه ظرفنده صویی چکیلوب آچیلور ایدی الحاصل ترسانه وارداتی وچکدیری پاشالقلرینه تخصیص اولنان محللرك حاصلاتی وکذا السیانه قپودانلقلری رجال ورؤسای سائره‌یه مأکل اولوب قلیونجی نامیله بولنان عسکر دخی کندو تجارتیله مشغول برطاقم بیعاروبی جهت انحصاصدن عبارت اوله‌رق نامك عرضنه تعرضدن

غیری برعمله یارامازلر ایکن قپودانلقلر ارتشا ایله ناهلاره احاله اولنمغله احوال بحری بیلمز کسنه‌لر قپودانلق اشترا ایدرك قلیونجی علوفه‌سی نامیله طرف میریدن اعطا اولنان مبالغ کلیه‌یی بینلرنده اقتسام ایدرلردی اشته شو حالده (١٨٢) سنه‌سی سفری ظهوریله سکسان درت سنه‌سنده روسیه‌نك اون بش قپاق والنی فرقتین و برمقدار سفائن صغیره‌دن عبارت اولان بحر بالتق دونغاسی آلمکسی اورلوفك زیر اداره‌سنده اولمق اوزره امیرال اسپریدوفك معیتنده اولدیغی حالده سبته بوغازندن اقدکزه طولاشه‌رق موره صولرنده ظهور ایتدکده دونغای همایون ایله قپودان دریا حسام الدین پاشا درحال اقدکزه چیقاریلوب دونغای همایون کثرت وعدد جهتیله روسیه دونغاسندن زیاده ایسه‌ده روسیه دونغاسنده انکلیز ودانیمارقه‌لو وسائر اوروپالولردن فن دریاده ماهر نیجه‌ادملر اولدقدن بشقه متعدد انکلیز امیراللری موجود اولوب دونغای همایونده بولنان رؤسا ایسه امور بحریه‌دن غافل وحیل حربیه‌دن ذاهل اولدقلری مثللو عساکرك اکثری اطراف واکنافدن جبراجمع اولنمش ارغاد وچفتجی مقوله‌سی دیوشرمه نفرات اولدقلرندن کمی قوللانمق وجنکده ایشه یارامق شویله طورسون ادنی تلاطم ظهورنده اباق اوستنده طوراماز لردی فقط طقسان پاره طوب چکر قپودانهٔ همایون سواریسی اولان نهنك دریای شجاعت جزایرلی حسن بك كه مؤخرادورحید خانیده مدت مدیده قپودانلق ایدن غازی حسن پاشادر جزایر اوجاغنده مشق وتعلم کارزار ایلمش برمرد دلیر اولمغله قیون اطه‌لری اطرافنده جنکه مباشرت اولندقده حسن بك سالف الذکر اسپریدوف نام روسیه امیرالنك قلیوننه چاتوب اولقدر خونریزانه برجنك ایلدی كه یار واغیار تسلیم ایتمشیدی لکن نهایت الامر کمیلرك ایکیسی بردن آتش هوایه پران اولمغله حسن بك یتاغان بچاغی آغزنده اولدیغی حالده یوزرك تخلیص جان ایلدیکی مثللو روسیه امیرالی دخی بویله کوچ حال ایله تخلیص اولنمشدر بو وقعهٔ دهشتفزا اثناسنده سفائن سائره طرفیندن جنکی پایدوس ایدوب بعده‌یه جنکه شروع ایتمشلر ایسه‌ده اخشام ایرشمکله طرفین یکدیکردن مفارقت ایدوب بعده قپودان پاشانك دریاده وقوفسزلغندن ناشی دونغای همایونی چشمه لیماننه ایله بلایی کندوسی دعوت ایلدیکندن دوشمن دونغاسی لیمان آغزینه ورود ایله جنکه شروع ایتدکده انکلیز امیراللرینك معرفتیله چند قطعه آتش قایقلری درون لیمانه ادخال وکاملا دونغای همایون احراق اولندی بوجهتله اقدکز بوغازی قپانوب استانبول اهالیسی غلای اسعار ایله انواع مشقته دوچار اولدقلرینه ودرحال امر محافظه‌یه کافی سفائن انشاسی قابل اولمدیغنه مبنی وندیك جمهوری کبی بعض دول اوروپادن درسعادتده مقیم ایلچیلری واسطه‌سیله زیاده بهاء عرض اونه‌رق علی الفور بش قطعه کمی مطالبه اولندقده برمدت امرار وقت ایتدکلرندن صکره بویله ایکی عظیم دولتك سفری اثناسنده سفائن حربیه مبایعه‌سی قاعدهٔ حزم واحتیاطه منافی ایدوکی وادیسنده

وارد اولان اعتذارنامه‌لرده بونلر اکثر ادوات ولوازمهٔ سفائنی ممالک سائره‌دن تدارکه مجبور ایکن ایالتلرنده برقاچ طقم دونانمه‌یه وافی متعدد سفینه‌لری موجود اولوب دولتعلیه ایسه سفینه انشا ایده‌جك اولدیغی حالده جمیع لوازمی کندو ملکنده موجود ایکن نیچون بویله غافلانه حرکت ایدوب ده احتیاطا برقاچ طاقم دونانمه‌یه کفایت ایده‌جك قدر سفینه تدارك ایتمدی سیاقنده بعض اعتراضات دخی مندرج ایدی بناء علیه اولوقت سالف الذکر جزایرلی حسن بك قپودان دریا اولوب شکسته وبسته تدارك اولنه بیلان سفائن ایله اقدکزك محافظه‌سنه قیام وبعده محترق اولان دونانمه‌دن اعلا بر دونانمه تجهیزینه اهتمام ایتمش ایسه‌ده یالکز کمی تدارکیله ایش بتیوب اصل مصلحت سفائنی قوللانه‌جق ماهر آدملر تدارکی اولدیغنه وسفر مذکور دولتعلیه‌یه بیوك درس اولمش ایکن نظام امور دولت مصلحتی بالکلیه مختل اولوب رشوت ایسه سائر خصوصاتده رایکان اولدیغی مثللو کمیلره سواری نصبنده دخی جاری اولمرق بوبابده استحقاق واهلیت آرانماز ایدی وگرچه خلیل حمید پاشانك صدارتنده مکتب بحریه کشاد ایله فنون بحریه تحصیلنه همت اولنمش ایسه‌ده گرکی کبی فعله چیقوب ده دولتعلیه ترسانه‌سنده فنون وصنایع بحریه هنوز درجهٔ کماله ایصال اولنمدیغنه بناءً برمنوال سابق روسیه دونانمه‌سی ظهور ایتدکده و او وقته قدر روسیه دولتی قره‌دکزده خیلی دونانما ایدینمش اولمسیله دولتعلیه دونانمه‌سی روسیه‌نك قره‌دکز دونانمه‌سنه نسبتله دها زیاده ایکن نائل ظفر اوله‌مدی وجلد رابعده بیان اولندیغی وجهله ایکیوز بش سنه‌سی اواخرنده دونانمهٔ همایون شکسته وبسته قره‌دکز بوغازینه چکیلوب روسیه دونانمه‌سی دخی آنه بورننده نمودار اولدیغی استماع اولندقده اهالئ استانبولده پك زیاده مورث دهشت ووحشت اولمشیکن هله متارکه خبری خلقه بادئ تسلیت اولمشیدی شو حاله نظراً روسیه دولتی بر طرفدن اسوج سفریله مشغول و انکلتره‌لو طرفندن اندیشه‌ناك اولمیوب ده بحر بالتیق دونانمه‌سی دخی اقدکزه کلمش اولیدی سواحل وجزایر دولتعلیه نه درجه‌لرده دوچار خسار اوله‌جق ایدوکی سفر سابقده‌کی احواله قیاس ایله معلوم اولور حالبوکه دولتعلیه‌نك ایجاب موقعیتنه نظراً یالکز قوهٔ بریه کافی اوله‌میوب هر حالده مکمل دونانمه‌یه محتاج اولدیغندن زیرده بیان اولنه‌جغی وجهله بو اوانده نظام دولته دائر ارکان سلطنت ورجال دولت طرفلرندن تقدیم اولنان لایحه‌لرده دخی قوهٔ بحریه‌نك لایقیله تنظیم واکمالی کمال اهمیت ایله اخطار قلنمشدر صدور عظامدن تاتارجق عبدالله افندی لایحه‌سنك بو بحثنده قوهٔ بحریه‌نك اکمالی فرض عین مثابه‌سنده اولدیغی بیان ایلدکدنصکره ترسانه‌نك بیهوده مصارف واسرافاتی تنزیل وتخفیف وچکدیری پاشالری رفع وانلره مخصوص اولان مبالغ وغیره امور ترسانه‌یه تخصیص ودریا قلمنده اولان زعامت وتیمارلر محلول اولدقچه ترسانه‌یه خاص باغلانمق اوزره تیماریدن نظامه ربط ایله وسائر وجوهله واردات

ترسانه‌نك تكثيرينه و انشای سفائنده ماهر انكليز وفرانسزمرانغوزلری جلب واجرتلرنده زياده‌جه سماحت اولنه‌رق اوروپا اصولی اوزره سفينه‌لر انشاسنه ومهماتك اعلی اولمسنه اقدام ودول نصارانك حروب بريه‌وبحريه‌يه دائر مؤلفات جديده‌لری وصنايع هندسيه‌لری تدارك وبروجه استعجال ترجمه ايتديرلدكدنصكره قپودانان وسائر ترسانه‌يه وبالجمله نفرات بحريه‌يه صنايع مزبوره‌يی تعليم ايچون انكليز وفرانسز استادان فن بحريلری كذلك اطماع واستمالت ايله جلب اولنه‌رق طوپجيلق صنعتيله خريطه فننك كماليله تعليمنه اهتمام اولنمق واطه‌لر رعاياسندن ملاحلقده مهارتی اولنلر استخدام قلنمق خصوصلرينی دخی موقع رأی وتدبيرده تحرير ايلمشدر

دفتردار شريف افندی لايحه‌سنده ديركه قريم دشمن يدنده ايكن جمله‌دن زياده‌بزه لازم اوله‌جق دونما اولمغله وقتيله كرسته كسديريلوب وبوپيلوب وجميع اجزاسی تهيئه اولنوب مجددا انبارلر انشاسيله انبارده برقليونك كرسته ومسمار ولوازم سائره‌سی مهيا بولندشويله كه برقليون ياپلمق مراد اولندقده برآيده حصوله كله اشته بويله‌جه يوز قليونك كرسته‌سی دائما موجود طوروب قليون ياپلدقجه‌ينه يرينه كسيلوب وضع اولنه بونظام تماميله حصوله كلمك اون بش يكرمی سنه‌يه توقف ايتمكله بش التی سنه‌دنصكره آچلمسی ملحوظ اولان سفره چوقلق فائده‌سی اولمامغله انكلتره ودول سائره‌دن قليون مبايعه‌سنه شمديدن رابطه ويريلوب ايكيشر اوچر همان برطرفدن مبايعه اولنه وفيما بعد قليون اداره ايده‌جك قليونجی بشقه وجنك ايده‌جك عسكر بشقه ترتيب اولنوب جنكجی عسكره كمی قوللانمق وقليونجی‌يه دخی جنك ايتمك تكليف اولنميوب هر كسك خدمتی بشقه اوله وعلوفه‌سنك تكثيريله وآخر درلو اعتبارلر ايله قليونجيلق برصورته كيره‌لمودر كه قليونجی يازلمغه رجا وشفاعتله ناس طالب اوله وهر قليونك طاقم تعبيراتده كاری نفراتی هر نمقدار ايسه بلانقصان تكميل بولنوب برنفری ناقص اولورايسه قپودان تأديب اولنمسون وبو دونما ماده‌سی جميع ماده‌لردن اعظم والزم اولمغله ار بابيله كره بعد اخری مذاكره ومشاوره اولنوب جزئی وكلی جميع امور نظاميه‌سی قلمه آلنوب وقوانين نافعهٔ جديده بغلنوب فيما بعد دستور العمل طوتيله قليون كرسته‌سی ولوازم سائره‌سی ودولتعليه‌نك سائر مهمات وذخائری عادتا خلقك رضاسيله ورايجی ايله مبايعه اولنوب واستخدام اولنان عمله‌يه عادت اوزره اجرت ويريلوب شويله كه استانبولده وسائر محلده خلق مالنی دولتعليه‌يه صاتمقله غير يلره صاتمق مساوی وعمله دخی سائر ايشلمكله دولتعليه‌يه خدمت ايتمك براولوب اخذ واعطاده قطعا تكلف قالمدقدن صكره تكاليف دولت جميع ممالكه بردن توزيع وتقسيم وپاشالرك سفريه وحضريه‌سی دخی بوكا قاتيلوب اويله‌جه تحصيل اولنمق دولتعليه‌يه وفقرايه خير محض اولمغله اشبو مادهٔ نافعه‌نك صورتپذير اولمسنه بالاتفاق همت بيوريله

اول وقتلر كرك امور ترسانه ايچون وكرك سائر مصالح دولت ايچون جاري اولان انغريه اصولي اهاليك بيتاب وممالكك خراب اولمسنه بادي اولمقده ايدوكندن شريف افنديك بيان ايلديكي اوزره بو اصول كريههنك الغاسيله امنيت مال مادهسنك تأسيسي هر شيدن اهم وانفع ايدوكنده شبهه يوق ايسهده در حال اجراسي مشكل كورنديكندن مدت مديده بو مادهٔ خيريه فعله كتور يله‌ميوب نهايت قريب العهدده موقع اجرايه قونيله‌رق امنيت جان وعرض ومال مادهلرندن عبارت اولان تنظيمات خيريهنك بر ركني اولمشدر

امادونما امورينه سلطان سليمك همتي طوغريسي پك زياده اولوب اردوي همايونك درسعادته عودتندن صكره بالجمله قوانين ونظاماتك تجديد واصلاحيله مشغول اولديغي حالده ترسانه امورينه دخي كمال اهميت ايله اعتنا ايدرك اول باول سفائن حربيه‌يي صغر وكبيرينه كوره تفريق وتعداد وقپودانلردن اهليت واستحقاقي نمايان اولانلري درجهٔ استعدادلرينه كوره‌شايان اولدقلري قليون ياخود فرقتين ويا كوچك شهتيه مقوله‌سي تكنه‌لره سواري نصب وآچيقده قلان قپودانلري دخي آنلره ملازم قيد ايتديروب واز قديم معين اولان ساليانه‌لرينه دخي ترقي احسان بيوروب شويله كه قپودانهٔ همايونك اوچ بيك اوچيوز اوتوز اوچ غروش قرق آقچه ساليانهٔ قديمي يدي بيك بشيوز غروشه وپطرونهٔ همايونك ايكي بيك اوچيوز يتمش بش غروش ساليانهٔ قديمي التي بيك غروشه وليمان رئيسنك ايكي بيك غروش ساليانهٔ قديمي التي بيك غروشه وريالهٔ همايونك بيك سكز يوز يتمش بش غروش ساليانهٔ قديمي بش بيك غروشه واوچ انبارلو قپودانك بشيوز غروش ساليانهٔ قديمي بيك بشيوز غروشه وقپودانهٔ همايون قپودانك سكز يوز اوتوز اوچ غروش ساليانهٔ قديمي ايكي بيك درت يوز اوتوز اوچ غروشه ابلاغ وسفر براولان سفائن همايونك سواري قپودانلرينك علي العموم بيكر غروش ساليانهٔ قديملري اولمغله ايچلرندن اللي بش واللي اوچ ارشون قاليونلره راكب اولنلرك ساليانه‌سي ايكي بيك سكز يوز غروشه واللي بروقرق يدي ارشون قاليونلره راكب اولنلرك ساليانه‌سي ايكي بيك اوچيوز اللي غروشه واللي بروقرق يدي وقرق بش ارشون فرقتينه راكب اولنلرك ساليانه سي بيك سكز يوز اللي غروشه وقرق اوچ ذراعدن اوتوز ذراعه دك فرقتين وشهتيه وسائره‌يه راكب اولنلرك ساليانه‌لري بيك التيوز غروشه ابلاغ وسائر ملازم قپودانلرك دخي بو وجهله ساليانه‌لرينه ضم ايله دائرهٔ معيشتلري توسيع بيورلمش وبونلرك عزل ونصبنه واله جقلري مهماتك نظامنه دائر برقطعه قانونامه دخي تنظيم اولنمشدر شويله كه دونتماي همايون قپودانه‌سي وپترونه‌سي وريالهسي وليمان رئيسلرينك محلول وقوعي وياخود جنحه‌لري ظهوري ايله عزل ونصبلري تقديرنده في الاصل اولديغي مثللو قپودان پاشا بولنان ذاتك باب عاليه تقديريله قپودانلردن فننده ماهر

وشجاعت وصداقت ايله اهليتى ظاهر احق واصلحى هر كيم ايسه اول نصب وتعيين
اولنمق وسائر دوننمای همايون سفينه‌لرندن قليون وفرقتين وشهتيه وسائر قپودان
اركانه شايان اولان سفن حربيه‌يه سنجاق قپودانلرى وليمان رئيسى مشورت واتفاقلريله
وجه مناسبى اوزره سوارى قپودانلردن برى تخصيص وملازم قپودانلردن برى دخى
اقتضا ايدن سفينه‌لره انتخاب وانها وبنه قپودان پاشانك باب عاليدن استيذانى
ايله نصب وتعيين قلنمق وسوارى اوله‌جق قپودانلرك انجق استحقاق ولياقته وفن
درياده كمال ومهارتنه باقيلوب زنهار اطراف رجاسيله خاطره رعايت اولنمامق وهيچ
برندن جائزه وعبوديت آلنميه‌جغندن بشقه قپودانلره طرف دولتدن بالغامابلغ اكراميه
ترتيب واعطا اولنه‌جق اولمغله قپودانلردخى سوار اولدقلرى سفينه‌نك قصاب وقهوه
مثللو خدمتلرينى سابقلرده بالمزايده فروخت اولنديغى كبى صاتميوب سفينه‌نك رئيسى ويلكنجى
وطوپجى باشيسى كبى كدكلولرندن استحقاق ظاهر اولنلرينه اقچه‌سز اوله‌رق ترتيب
وتخصيص ايلملرى لازم كلوب خلافنده حركت ايدنلر تأديب اولنق وجنحه‌لرى ظهور
ايتدكجه بريسى عزل اولنمامق وسفر وحضرده بريسى سفينه‌سنك نظارتندن ايرلمامق
وهر سفينه‌نك مهماتى ترسانه امينى وليمان رئيسى معرفتلريله سوارى قپودانلره تسليم
وليمان دفترينه قيد اولندقدنصكره برصورتى دخى قپودان دريا بولنان ذاته وبرعينى
دفتردار وقته بعد الارائه باش محاسبه‌يه ويرلك وسفينه‌نك غومانه والات وسائر ادواتنك
فنا پذير اولمقدن محافظه‌سى وسفينه‌نك امر تطهيرى قپودانلرك وظائف مأموريتلرندن
اولمق وسوارى قپودانلردن وظيفه‌سنى ايفاده قصور ايدنلر اولور ايسه سفينه‌سندن
اخراج ايله درجهٔ جنحه‌سنه كوره تأديب وبرينه سنجاق قپودانلرينك اتفاق واختيارلرى
وقپودان پاشانك رأى واراده‌لرى ايله ملازم قپودانلردن برى نصب اولنمق ومحلول
وقوعنده دخى بووجهله تنظيم قلنمق وبومقوله جنحه‌يه جسارت ايدنلرى سنجاق قپودانلرى
اخبار ايتمزلر ايسه صاحب جنحه اولان قپودان ايله بيله مظهر جزا اولمق وبرجنحه
ايله سنجاق قپودانلرندن برينك عزلى لازم كلدكده برينه اقتضا ايدنى كذلك نظام مذكور
اوزره قپودان پاشا اختيار ايلك واعتساب جنحه‌نك تأديبى خصوصنده اغماض اولنور ايسه
قپودان پاشا معاتب اولمق ومحل اولان ملازم قپودانلق قپودانهٔ همايون باش رئيسنه
توجيه اولنوب بعده پترونه باش رئيسى قپودانه‌يه وريالة باش رئيسى پترونه‌يه
على وجه التسلسل نقل ايدلوب سائر كميلرك باش رئيسلرندن برمستعدى جمله قپودانان
ورؤسا معرفتلريله انتخاب وريالة‌يه باش رئيس وبرلك وخالى قالان باش رئيسلك كدوكنه
ايكنجى رئيس وانك يرينه يلكنجيلردن كذلك جمله معرفتيله برى ايصال وانك يرينه
دخى اوچنجى رئيس وطوپجى باشى وسائر كدكلولردن كيم مناسب ايسه بعد الامتحان
استحقاق ولياقتى نمايان اولدقده تعيين وتخصيص وبووجه محرر امتحان اولنه‌جقلر

دخی درجهٔ استحقاقده مساوی اولورلر ایسه احدهمانك قپودان زاده ویاخود آبا واجدادی ترسانه خدامی اولمسی اسباب ترجیحدن عد اولنمق وعلی الدوام بوسلسله ونظامنامه رعایت قلنه رق قپودانلق مرقوم ترسانهٔ عامره یه خدمتی سبقت ایتمامش فن دریاده مهارتی اولمیان اجانبدن ادملره رجالله ویرلمامك واجانبدن اولوب فن دریاده مهارتی نمایان ودرجهٔ استحقاقی ظاهر وعیان اولانلره دخی قپودانلق ویرلمکده شروط مذکوره یه مخالفدر دینلیوب اهلیت واستحقاقی جهتیله قپودانلق ویرلمك وسواری قپودانلرندن قواعد ترسانه یی بیلور ومجددا سفینه تجهیزنه مقتدر مجرب ومستقیم اوقوریازار بریسی لیمان رئیسی اولوب بالجمله مصارف ترسانه آنك انهاواداده سیله اولمق خصوصلری وذخائر ومهمات ولوازم سائره نك صورت ترتیب وتوزیع وتسلیمیله کیفیت محافظه لری مفصل ومشروح اوله رق قانوننامهٔ مذکورده درج وتحریر وبوندن صکره ترسانه نك جزئی وکلی مواد سائرهٔ نظامیه سنك تنظیمی مصمم پادشاهی اولدیغی دخی خاتمه سنده یادوتذکیر اولنمش وشرائط مذکوره فیمابعد دستور العمل طوتلمق اوزره اشبوالتی سنه سی ذی القعده سنك یکرمی بری تاریخیله ایجاب ایدن محلاره علم وخبر لر ویرلمشدر بوندنصکره دخی سلطان سلیم خان حضرتلری ترسانه امورینه اهتمام واعتنادن خالی اولمیوب زیرده بیان اولنه جغی وجهله تنظیم عساکر جدیده صره سنده طوبخانه وخمبره خانه کبی قوهٔ بحریهٔ دولتعلیه یی مجددا احیا ایله مدت قلیله ظرفنده فوتلو وکلیتلو وتماتدارك ایلمشدر

✻ تاریخ دولت علیه ✻ جودت پاشا ✻

محفوظ گنجینهٔ صدور وسطور اولان انواع تواریخ وحکایاتدن مقصد اصلی ابنای بشره مشعلهٔ راه سعادت اولان مواعظ وعبر افاده سندن عبارت اولوب شوفائده دن خالی بولنانلری قشر بی لب ولفظ بی معنی کبی مالایعنی قبیلندن اولدیغندن مطالعه واستماعی عبثه اشتغال دیمك اوله جغی مسلم ارباب الباب در ظاهر پرستان عوام بووادیده کتاب مطالعه سنده صورت ماده یه کسب اطلاع ایله اکتفا وحقایق جویان خواص ایسه اجتنأ ثمرات حکمت ایله استحصال فوائد لایحصا ایدرلر دولتلو یوسف کامل پاشا حضرتلرینك مؤخرأ ترجمه سنه همت بیورمش اولدقلری سرگذشت تلماق اوقوله نتایج مهمه ایله مالا مال برنسخهٔ نادرهٔ ادب وکمال اوله رق اشبو جواهر زواهر نصایح وحکم منکوش گوش جان اولمغه شایان اولمغه حسن آداب وفضائل اخلاقه دائر متضمن اولدیغی مواد حکم آمیز تفریق یعنی حصه سی قصه سندن تجرید وتمییز اولنه رق مجموعهٔ عاجزانه مزه درج وتحریرینه مبادرت قلندی اشبو خلاصه دنك قرائت وحفظنده درکار اولان سهولت مطالعه سنه بادئ رغبت اوله جغی مجزومدر (ارتباط ایده لی جوهر له عرض ✻ قصددن حصه در القصه غرض)

انسان کامل چوجقلر کبی الایشلی البسه‌دن ذوقیاب اولمیوب بو مقوله شیلر کندوسنی مشغول اتمامالی و دائما بزرکان طریقی ادب مسلکنه سالك و هوا و هوسنه غلبه ایله نفسنه مالك اولملیدر زیرا انسا کبی کندوسنی زیب و زینته فریفته ایدن ادم صاحب عقل و شرف ستایشنه سزاوار اولمیوب مفخرت ذاتیهٔ انسانیه انجق مشقتی اختیاروتن پرورلکی مردود نظر اعتبار ایدنلره مخصوصدر حیله کارلرك صورت ظاهره‌ده خوش آینده و حلاوتنما و حقیقتده ازهار چمنزار اتنده سور نور مارهلاهل فشان قبیلندن اولان افادات و تأمیناتنه سهل الاغفال اولان حالت شبابت بلاسیله اینانمیوب خیرخواهانك نصایح و اخطاراتی هر نقدر اول امرده طبیعته خوش کلمز ایسه ده کوش هوش ایله اصغا اولنملیدر انسان خطاسنی حس ایتدکدنصکره تکرار او خطایی ارتکاب اتمامك اوزره متیقظانه و معتدلانه حرکت اتمسی کندوسنه سرمایهٔ سعادت کافیدر لکن بو خطانك موجب اولدیغی مخاطره‌دن خلاص اولدقدنصکره ینه احتیاطسزلك حالنك عودتی فنادر بر حادثه‌نك وقوعندن مقدم علاجنی دوشنوب احتراز ایلمك و قضایه اوغراندیغی تقدیرده بیهوده تلاش اتمیوب مقاومت و غیرت کوسترمك لازمدر رجال مسند حکومت اولنلر زیر دستانلرینی والد ولدی و ولد والدی سورجه سنه سووب و کندوسنی سودیرمکه و رفعت و ثروت و راحتلری انجق کندو سایه‌سنده حصول بولمش اولدیغنی سویلتدیرمکه تقید و اعتنا اتملیدرلر بر حکمدار معدلتشعار اوقات و ساعات مخصوصه‌ده اولادی کبی سومسی لازم اولان رعایاسنك شکر و شکایتنی استماع اتملی و ممالك سائره احوالنه اطلاع ایچون اجانب ایله کورشملی و دیوان مخصوصده کوندزلری امور عامه ایله اوغراشوب کیجه‌لری دخی مجلسنه قبول ایلدیکی علما و حکما ایله سویلشملیدر کسب علم و کمالی هوای نفسانی یه تقدیم ایدنلرنه محترم ادملردر که بر حال طاقتفرسایه اوغرادقلرنده کندولرینی سرمایهٔ معلومات مکتسبه‌لریله اکلندیررلر

حکمدارلر هر شیئی کندو کوزلری و قولاقلریله مشاهده و استماع ممکن اوله‌میوب قرینلری ال و ایاق و کوز و قولاق منزله‌سنده‌درلر فقط بونلردن بعضیلری ظاهرا ولیٔ نعمتلرینه محب و باطنا فوائد شخصیه‌لری حصولنه مکب اولدقلرندن بعضاً خلاف واقع عرض و انهالری اوزرینه معاملهٔ جور و غدر وقوع بوله‌چغی جهتله حکمدارلره کوره سؤ قرینندن زیاده اجتناب لازمه‌در

محروم فضائل انسانیه و مغلوب رذائل نفسانیه اولان اولادك بعضاً خطای باغبان ایله فدان نورسیده قطع و بریده قلندیغی کبی مقراض اجل حبل حیاتلرینی قطع اتمك اولادر باغ خاندانده یتشور او مقوله تازه فدانك هر درلو تربیه اماله‌سی آسان اولدیغندن کاسه‌لیسان و خوش آمدکو یانك شر و مضرتلرندن محافظه‌سیله اخلاق حمیده و اوصاف پسندیده تحصیل ایلملرینه اعتنا اولنملیدر

ظلمهٔ حكام امور رذيله‌دن توقى ايدن ارباب فضل وكمالدن مجتنب ومدار سلامت نفس ملاحظه‌سيله سفك دماء بيگناهان فضيحه‌سنى مرتكب اولور وظل وجود ظلم اندودندن اوركديككندن تيغ عريان وسنان جانستان باب كيرنده پاسبان اولان سراينده ملول ومكدر نره‌ده اوله‌ديغنى بيلوبده تلف ايتمسونلر خوفيله اوطه‌دن اوطه‌يه كزر اطعمهٔ لذيذه نظر وهمنده مسموم ذوق وصفايه دائره صحبت ايسه شايد قلب قسوت قالبنده‌ير لشور واهمه‌سيله مستلزم انواع غموم اولور وجكرينى كباب ايدن نارا كدارى اخفا واطفا ايده‌ميوب ايچن ايچن ايكلدكجه چشمان چاه نشانندن اتشلر صاچغله اولادواقاربى رحم وشفقتندن مأيوس وقهر وتلفى بدعاسنه مأنوس اولورلر بر حكمدار غدار دائما عزت حالنى جمع مال ومناله‌دوز پردستانى اوزرينه كيف مايشاء اجراى استقلالده درزعمله اضرار ناس ووساوس نفسانيه‌سنه قادر اوله‌مديغى حالده كنديني مالك رقاب عالميان ظن وقياس ايدر حكمدار غدار ظلم وعدوانى حسبيله كندوسنه سؤقصد اولنور خوف واندیشه‌سندن خالى اوله‌ميوب دائما هيچ بركسه‌يى كورمك وكورنمكدن احتراز اوزره اوله‌جغندن بويله حكمدارلق ايتمكدن ايسه عادتا چوبان و مستغنىٔ غوائل اين وآن اوله‌رق لذتياب نعمت امن واستراحت اولمق بيك قات اولادر

حكمدار عادل هرنقدر تلقئ قرائب واجانب وتدقيق طبايع حاضر وغائب ايله ذوقياب وميانهٔ اهالئ شهرده فاملياسى ارا‌سنده كزر بيوك پدركبى وارستهٔ طبطاب اضطراب اولور ايسه حكمدار ظالم اولقدر خائف ومخوف وافكار بد كارى كمسه‌يى كوروب وكورنمامك طرفنه مصروف اوله‌رق هرحال وحركتى اجل عاجلى دعوت ودائما تهيئهٔ مقدمات نكبت ايدر فساد اخلاق ايله متصف حكمدارلر مضحك ومسخره كمسه‌لره الدانمقدن ضرر ديده اولملرى قاعده‌دن ايسه‌ده ظلمه كروهى اويله اوله‌ميوب ادب وعفت وناموس واستقامت صاحى اولان ذواتدن قورقار ونره‌ده برخونريز وفتنه انكيز وار ايسه انكله دوستر قالقار

ساحل دريا‌ده واقع تجارتكاه اولان شهرلرك سكانى ملت واحده‌يه مخصوص اوله‌ميوب هرمملكت وهرملتدن مشاهير تجار ذى اقتدار دروننده مقيم وليمان واسعى اموال تجارتى حامل سفائنله ومغازه‌ودكانلرى بلاد بعيده‌دن كتوريلور واورادن ديار آخره كتوريلور امتعهٔ متنوعه ايله مالامال اولملى وكميلرى سواحل بحر محيطى دور ايدرك ذهب وفضه وبهارات واجناس حيوانات جلبيله تجارت ايتمليدر واهاليسى بلاد ساحليهٔ رومستان مثللو اسكله باشلرنده استماع حوادث ايچون اضاعهٔ اوقات ايدن تنبل ادملره بكزه‌ميوب هركس كار واكتسابنه ودفاتر وحسابنه دقت ونساسى پشم وپنبه وحريردن اقمشهٔ ناديده وپسنديده ايشليه‌رك هر بر فردى بيهوده اضاعهٔ وقت ايتمكدن حذر ومجانبت ايتمليدر بو مثللو معموريتك سببى اهاليسى سفائن انشاسيله درايى

کز ملک وممالک بعیده احوالنه کسب اطلاع ایله برابر هنرور وکارکذار وتحد الافکار وادارهٔ
امور بیتیه ده ماهر وزوار تجاره اکرام واحترامده بی قصور اولملرندن نشأت ایدر
مملکتنک معمور اولمسی استیان حکمدارلیمان امنیت وسلامتده طائفهٔ تجارک تسهیل
داد وستادینه معاونت وملل مجاوره وسائره یه حرمت ایله بعضاً وقوعبولان حالات
متقاضیه لرندن تغافل وعداوتلرینی دعوت ایدن کبر وغروردن مجانبت ایدرك اخلال
نظام بلد واموال ناسه مدید ایدنلری سیاست وتأدیب وصناعت وزراعته اهالیٔ
مملکتی ترغیب ایله مضرت عمومیه سی مسلم وباعث فساد مزاج بنی ادم اولان علت
سفاهتدن ومداخلهٔ مادهٔ تجارتدن صاقنور واردات معینه یی لزوم حقیقیسنه کوره
صرف وادارهیه دقت واعتنا بادیٔ حصول ثروت وغنا اولور چونکه اساس رفاه
وراحت اولان مادهٔ تجارت ماء جاری یه شبیه اولوب بوکار بالذات قارشدقلرنده
مجرای طبیعیسندن چیقاروب کندولری منتفع اوله میه جقلرندن بشقه اهالی محروم
ومحزون وداخل حکومتلرندن رفته رفته تجارك امدشدی کسیله رك همجواری بولنان
ملت وحکومتلری ممنون ایتمش اولورلر

اجانب واقاربدن ترسان اولان حکمدار لیمانه کیروب چیقان سفائنك
اعدادینی واصحابنك مملکت وادینی وامتعه نك جنس ومقدار وبهاسنی
وتجارك سرمایهٔ یسار وغناسنی ودرلو ودرلو بهانه لر ایله ویرکوزنی
ارتروب کندوسی تجارت وبوجهتله سربستیٔ بیع وشرایی الکه دارخسارت ایتمك
استدیکندن یوماً فیوماً طائفهٔ تجار اول مملکتك طریقنی اونودوب سربست تجارت
وراحت ایده جکلری سمتلرده اخذ واعطایه رغبت ایدرلر وتجار تکاه اولان برمملکت
بوجهتله تمامیٔ سکان روی زمیندن ویرکو المق قابل ایکن حرکات مشروحه یه مبنی
اسباب ثروت وساماندن تهی قالور

برمملکتده کراسته سی انشای سفینه یه الیویرشلی اورمانلر موجود اولدیغی حالده
ازمنهٔ معینه ده قطع ومعمار وتجار وسائر ایشه یارارلره اعتبار اولندیغی تقدیرده ارباب
حرف وصنایع پیدرپی واردو مجتمع اوله جقندن هر برینه دکرینه کوره تعیین مرتبات
وبرطرفدن یتشدیریلان قپودانلر ایله امور ترسانه ده استخدام اولانلر حقنده مکافات
اولنوب مدت خدمات وحیاتلرنده کندولری وبعد وفاتهم اولاد وعیاللری بالغا مابلغ
کچندیریلور وایچلرندن خسته اولانلرینه باقدیریلور ایسه کمال امنیت بال واسایش
حال ایله بحار بعیده یه عزیمت وچوجقلرینه کورك چکمك وخلاط بوکمك وشورش
دریادن خوف ایتمامك اسبابنی ارائه وتعلیمه هوس ورغبت ایتلری سبب خواهش
صغار وکبار واعظم مدار آبادانی واقتدار اولور برحکومت مستقله ده یالکز اطاعت
زیردستان حصول مطلب ومرامه کافی اولمیوب بوعالمده هرکس منافع شخصیه سی

آرزوسیله صنعت وخدمته هوس ایده کلدیکندن دائما محبت قلوب عامه یی اجتلاب حکومتك معموریت ورفعتنه اعظم اسباب اوله کلمشدر بعض حالاتده دروغ مصلحت آمیزهین جواز اوله بیلور ایسه ده علی العموم یالان نزدخداده مردود ومرتکبی منفور ومطرود در طریق استقامتدن قبول انحراف ایله ارتکاب کذب وخلاف دنیا واخرتده باعث پشیمانی وخجالت وبادئ انواع وخامت ونکبتدر انسان دائما مستلزم فوز ونجات اولان صدق واستقامتدن ایرلمیوب فرضا بو یولده فدای نفس ایتمك بیله لازم کلسه ابنای جنسنه موجب عبرت اولمق اوزره اعراض اتماملیدر

اشعهٔ عالم افروز افتابك کافهٔ موجوداته جلا بخشای فیض ظهور اولدیغی مثللو انوار مقدسهٔ الهیه نك عقول انسانیه اوزرینه لطف تأثیری اولوب بونور حقیقی یی بصر بصیرتله کورمیانلری نابینای مادرزاد کبی حقایق اشیایه اطلاعدن غافل اوله رق کوردکاری اوهام وخیالات دائره سنده هائم وحیران وظل زائل قبیلندن اولان حظوظات وشهوات نفسانیه شرابیله سکران وسرکردان اولدقلرندن انسان اطلاقنه شایان اولمیوب اصل انسان کامل انهار عقول بشریه بحر محیط ذات احدیتدن منشعب ودونوب طولاشوب اورایه منجب اولدیغنی ادراك ایله افکار خیریه یی قلوب عبادینه الهام وافعال سیئه یی تصور واجراده مؤاخذه واتهام ایدن حضرت مالك الملك والملکوتك کمال عزت وعظمتنه علم ووقوفی محیط وشامل اولنلردر

رفاه وسعادت حال استحصالی آرزوسنده اولان اقوام مکلف ومطلا دوشمه لی خانه لر الایشلی ومصرفلی دوکونلر صرمه لی اوروبه لر ونفیس طعاملر وزیاده عیش وعشرتلر ولزومسز بنالرك منعیله تعلیم وتربیهٔ اطفال امور مهمه سیله اشتغال ومصائب ومخاطراته مقاومت وکسب شرف نفسه ومحافظهٔ صحت وجوده رغبت اتحاد دوستانه وسربستئ ادیبانه یه رعایت وبلای راحتپرستی وتنپروریدن مباعدت ایله دائما حکم قانونه انقیاد وجناب حقدن خوف وخشیتی اعتیاد ایدرلر

ودیعهٔ جناب باری اولان برایا اوزرینه اجرای نفوذ واقتدار ایدن حکمدار هوشیار مجرد آسایش وامنیت خلقه خدمت حکمتنه مبنی حاکم اولدیغنی بیله رك منافع عمومیه یی استلزام ایدر مصالح واموری ترویجه راغب وتشتت قلوب ناسه سبب ویرر موادن مجانب اولوب ذاتنده احکام عدلیهٔ قانونه انقیاد وعادتدن زیاده حشمت وکلفتدن استغنایی پیشنهاد ایله داخلا تأسیس بنیان عدل وداد وخارجا دفع صولهٔ اعدایه تشمیر ساعد اجتهاد ایتملیدر مصالح عبادك تسویه سیچون تشکیل اولنمش مجالس اعضاسی یاشلی باشلی اق صاچلی عقل وشعوری مسلم مختبر احوال امم اولماسی امر اهم اولوب بونلر ضره سیله قاعد افکار ثاقبه وآرای صائبه ده متحد تجربه اموردە یکانه طورومشوار وتمکین ووقارده منتخب زمانه اغراض دنیویه دن ازاده وصاف اصابت رأی وتدبیرده مهارتلری تسلیم کردهٔ

اهل انصاف نورشعور کوزلرنده عیان پرتو حکمت یوزلرنده نمایان اولوب بری سویلر
ایکن ماعداسی استماع ونهایت مذاکره مرأیلری اجتماع ایدرفواتدن مرکب ومجلسلری
جای حرمت وادب اولمیدر
فصل دعاوی عامه کارفرمایان جهانبانه مخصوص اولمیوب حقیقة حاکم عادل مقتضای
قانون مستدلدرد نیاده الڭ زیاده سربست ادم استرایسه عبد مملوك اولسون وقنغی دیار
ومملکتده بولنورایسه بولنسون جناب حقدن خوف ایله خلقك قورقوسندن وآرزو
وتقاضای نفسندن سالم اولوبده عقلی مقتضاسنه موافقت ایلیاندر امور حربیه یه وقوفی
ولمیوب بالکز ایشنه یارجنك ازماجنزالرممالك اولان حکمداریالکز حرب اشنااولان حکمداره
ترجیح اولنور زیرا دائما حرب ایله اشتغال ایدن حکمدارد ائرهٔ حکومتنك توسیعنی
وشان سلطنتنك ترفیعنی ارزوایدرایسه ده حروب مدیده تجارت وصنایعك کیر ولیوب نیجه
نیجه عساکرو خزائنك تلفنی وبو وجهله ملك وملتك خرابیتنی موجب اولدیغی امور مجربه
ومسلمه دندر حکمدار جنکاورترلاسنی صاقنوب قوکشوسنك ملکنه مدید تعدی ایله عاقبت
مزروع ومحصو لندن منفعت کوره میه رك متضرر اولان ادم کبی حربأاوردهٔ دست
اغتصاب ایلدیکی قدرملك وملتنی تخریب ایدر
بالعکس حکمدار آشتی پرورك ممالك وسکنه سی معمور وآباد وصدق وعد وعهدنده
ثباتی مناسبتیله حقنده همجوارینك خلوص ومحبتی مزداد اولوب بعض متکبر
وطمعکار حکومت ایله بیننده محاربه وقوعی تقدیرنده دخی محب ومتفقی بولنانلر معاونت
وعدوی متعدینك کسرانف وقهرینه مباشرت ایده جکلرندن جهانکیرلك سوداسنده
اولان منهزم ومتضررو حکمدار آشتی شعار مسرور ومفتخر اولوب مصالح داخلیه سی
خلقی زراعت وصنعته ترغیب وسفاهته میلدن ترهیب ایدن قوانین معقوله سی دلالتیله
وقتاً فوقتا ابلروایه رك هیئت دولتی جهان وجهانبانه نمونه نمای اسایش وسایهٔ معدلت
وایه سنده ثمرات صلح وصلاحدن تبعه سی متعیش اولوب بولندقلری راحت وحریتك
قدر وقیمتنی درك واذعان واغور وطن ومملکتلرنده فدای سروجان ایدرلر
کنجلرك مستعد اغفال حرص وآز اولدیغی مثللو تجربه لری دخی ازاوله جغندن
هنوز سنلری کماله وارمامش اولنلرك سرکارده استخدامی نامناسب اولدیغندن
بومقوله لرك صفات انتخابیه سی میدان محاربه ده قوهٔ بدنیه وعقلیه ایله دشمنه غلبه
ایتمسنه ودائرهٔ محدودهٔ قانونیه نك داخلنده حرکت ایتمسنه حصراولنمیوب شهوات
نفسانیه سنه غلبه ایله دائما احکام قانونیه یی اجراده فعلی قولندن قوی کمسه یی ارایوب
بولوب تفویض امور ایتملیدر
حقیقت حالده حکمدارلرشکل تبدیلده اهالی یه خدمتکذار ایکن خلقه ایولك ایده جکنه
بدل اطرافنی احاطه ادن غرضکارانه متمایلا اکثریا کملك ایده کلدیکندن اویله اولمقدن

ایسه عادتا خدمتکار ووطن خدمتنده برچیده دامان افتخار اوراق مرجعدر یالکز تیروشمشیرایله میدان داروکیره دکل فنر وفاته کبی خصم جانخراشه کوکس کرمش وطریق مداهنه‌ایله اخذه‌قاپمقدن قاچوب عرق جبینی ایله تحصیل معیشت یولنه‌سلوك ایتمش واولادینك بیله تربیه لیسنه مکافات وخیرسزینه مجازات ایلمش اولان ذات مسند حکومته الیق واحرادر

عشق ومحبت بادی نظرده‌مقصود ومحجوب وغایته محبوب القلوب برطفل مثابه‌سنده اولوب فقط بونی نوازش دست اعزازایله نرشم بوی‌سم ودرکنار محبت واعتبار ایلیانلرك بیت معمور قلبی خرابه هم وغم اولوب چکمنده ایتدیکی و یاخود آتیده ایده‌جکی غدر وجورلرنی یاد وتصور ایله زهرخند واهانت ایده‌بیله‌جکی انسانه تقرب وتلاعبدن نشئه‌منداولور محابیب داستان وظریف ودلهوامثالك استدیکی حالت وصورتده نازلی و لطیف اولدقلرندن انسان کندینی ادب وتربیه‌یه محبت ایدیور ظنیله قاپیلوب فضائل ذاتیه‌سنی تلف واتش حرصی منطفی اولنجه خطا ایتدیکنه اسف ایدر انسان عالمده شویله بو یله حالره وعشق یوزندن رنکارنك نیرنك و آلره اوغرایه کلمشدر دیوبر یسی نقل وروایت ایلسه ایشیدنلر حکایه وافسانه در دیو عبرت المامق اکثریا عادت اولوب برادم نفسنده تجربه امور ایتمکده بشقه حالت واردر

عقل وحکمت حساب ونصابنده‌کی اکانجدین هیچ بروقتده منع ایتیوب امور ومصالحه اشتغالدن یوریلان وجودی راحتلندیرمك ایچون ذوق وصفایه رخصت ویردیکنه واتمام رؤیت مواد روزینه لذتی اوزرینه اولنان عیش والفت عقل وادراك انسانی پریشان وهمشرب حیوان ایدن حرص وشهوت قبیلندن دکلدر

اصحاب قناعتدن اولان برطائفه ابنیه متینه وسیم وزراوانی ومجوهرات واقمشه لطیفه واطعمه نفیسه وآلات موسقی سوزلریله محاربات وفتوحات وانقلاباتدن وحکومتلر بیننده تسویه حدوده دائر منازعاتدن بحث اچلسه اومقوله صنایع قوتیله یاپیلان شیلر زوائددن اولوب سنده واردر بنده‌یوقدر محاسدسیله طبایع انسانیه‌یی افساد ایده جکندن مضردر دیو رغبت ایتیوب بوقدر لوازم کاذبه‌یه مأنوس واسیر اولنلر بزدن زیاده‌می یاشارلر وانسان بالنفس فانی دکلدرده مدت عمراوزونیدرکه بربرلرینی تلفه تعجیل ایدرلر اراضی موجوده کفایت ایتدیکندمی حدود نزاعنه قالقیشورلر بزمکیلری استسه‌نز ترك ایدوب بشقه یرده اکر بچرز انسان سائر انسانلره حاکم اولوب کمال عقل وعدل ایله حکومت ایتمك مشکل اولدیغندن تمنی ایده‌جك شی دکل ایسه‌ده طرف حقدن مأمور و یاخود التماس اهالی ایله مجبور اولور ایسه قبول و بوایکی صورتك غیری اهالی‌یی اسیر وتخییب وتزومندن زیاده فیضان ایتمش نهر کبی اراضی منبته‌یی تخریب ایتمك دمك اولدیغندن نکال ایتملیدرلر التون جیقارمق ایچون یرلری

بو قدر درین قازمق اقتضا ایتمیوب یالکز حراثتیله اکتفا اولنسه دفع احتیاج ایده جك
لوازمی حصوله کتورر ــ برادم یوریه جك ایاقلری وار ایکن ساقط الحرکه اولوب اوته برو
حرکتده معاونته محتاج کبی بعض کسان لوازم غیر ضروریه تدارکی علتندن کوتورم اولورلر
کائناتك محیر عقول بشر اولان کمال جسامت و عظمتنه نسبتله کرهٔ ارض آب آلوده
برقبضه چامور و اوزرنده اجتماع واحتشاد ایدن و بیوك بیوك بلده لر وجسیم جسیم اردولر
ودقیق دقیق پولیتیقه لر تأسیس وتشکیل وایجاد ایدن نوع انسان بر دانهٔ حقیر ایچون
بری بریله چکیشور مور قبیله سندندر اکثر حکمدارانك حال آسایش ورفاهده پرهیزکارانه
حرکت وادارهٔ مصالح معتنا بهایه صرف همت وراحت ایله کنجلك جوهر جهان بهاسنی
حفظ ایلیه جك یرده بالعکس لذائذ و شهوات نفسانیه یه انهماکاری ذهناً و وجوداً حرب
وضربدن زیاده موجب سوء تأثیر اولور ــ صدق واستقامت وقناعت ومروت ایله
متصف اولان برقوم طالب صلح وصلاح اولوب ده پرده دار قصاد شمنلرینك بصر بصیرتنی
باغلیه رق مخالفت ایلدکاری حالده اولوجهله صلحی سووب بقاسنی رجادن ادملرك
حربده کمال درجه سورت وشدتلرینی کوره جکاری درکاردر ــ رأس حدود اولان
محللرده لزومندن زیاده قلعه لر بنا ایتمك همجوارلرمزده بویله استحکاملر یاپسونده بری
بریمزه تعدی یه تصدی ایده لم دیمکدر که بو نده مضرتدن ماعداشیٔ ملحوظ اولمیوب
بومقوله قلاع بعض وقوعات شدیده دن زیروزبر اوله کلدیکندن جهانده امنیت واعتبار
ایده جك حصار استوار حقانیت وهمسایکان ایله حسن معاشرتدر ــ خارجا رائهٔ سطوت
وقدرت اولمق نیتیله برحرب نابجا ومنفردانه یه طوتیلوب داخلا اضاعهٔ مکنت و قوت
اولمسی تأسف اولنور موادندر ــ نوع بشر برفامیلیادن کوه صحرایه یایلمش برطاقم برادر
وخواهر اولملریله مفخرت وعظمت نامنه حقد ورعونت اهراق دم محترملرینه علت
اولدیغندن بونی استلزام ایدن برطاقم افکار فاسده دن صرف نظرله جملهٔ متحد
ویکوجود وازادهٔ کشمکش بودونبود اولملری موافق رضای جناب رب ودود اولوب
بعضا حربك لزومی تقدیرنده دخی وقوعنه استعداد ویرمکدن اجتناب اعظم وظائف
ارباب الباب وکسب شان وعنوان اوغرینه محاربه مقتضیدر اعتقادنده اولنلرك اصل
شان ومفخرت ذات انسانیته خدمت شرفندن عبارت اولدیغنی بیلمدکلرندن رأیلری
ناصواب اولمسیله بوصفاتده بولنان حکمداره صورتا مداهنه ایدرلر ایسه ده غیابنده
خلقك خونی ریزان وخانه لرینی سوزان ایتمکده تمدح وافتخار ایده جك نه وار ومقادر
ناسه رعایت اعیان ذات نه صلاحیتله مستحق تعظیم واعتبار دیرلر وبالعکس اهالی
وهمجوارینه بخش امنیت وانلرك اعتمادینی جلبه همت ایله حرب وقوع بولمامسنه اعتنا
وسایهٔ صلح وآسایشده زیردستانی نائل ثروت وغنا ایدن حکمداری مدح وثنا ایدرلر ــ
بیوکلر دائما اطرافنی المش اولان مداهنلرك الفاظ تعظیمیه وعبارات تفخیمیه لرینی استما ه

مألوف اولدقلرندن حضورلرنده بشقه صورتله معامله دن خشنود اولمزلر ایسه ده حضور
محرمیتده عرض مادهٔ اهم ایدن بیغرض ادم نقدر آچیق سویلر ایسه او قدر دقایق احواله
وقوف واطلاعلری شامل وبو طریقك غیریله یعنی ایما وایهام واغلاق وابهام صورتلرنده
هرشیئی لایقیله آکلاملری مشکل اولور ـ برار دویه قوماندہ ایدن برنسلرك حربدن
احترازی معایب عظیمه دن معدود اولغله میدان محاربه ده بولنانلرك بعضیسی
من غیر اقتضا متهورانه نفسنی مهلکه یه القا وبعضیسی کندینی شجیع کوسترمك
فکریله طور وطرزنده قلب قوی وعقل سدید صاحبی اولدیغنی ایما وبعضیسی
وقت مصممدن مقدم حرکت غیر مناسبه ایله اردویی اخلال وافنا ایدر اولدقلرندن
جنکاور عاقل بویله حرکات مقدوحه دن احتراز وکندوسنی صاقنور صورتده ایلرو
وارمیکز دیو منع ایدنلر غیابنده قورقدی دیه جکلرندن ایجاب حقیقیسنده کرینه
کوره سکونت ومکانتله یوریوب کسب فخر وامتیاز ایله حقنده کسه نك حسدینی
دعوته سبب ویرمکدن اتقا وسائرلرینك وجوده کتوردیکی فتوحاتی قدری مرتبه سنجه
مدح وثنا ایدرك قدمای رؤسای عسکریه نك مجلسلرنده رأی وتدبیردن دم اورمیوب
انلرك کورکیسی وتجربه سی حسبیله کندوسنه اصول محاربه یی اوکرتملری چون عرض
احتیاج وبینلرینه القای نفاق ایده جك سوزلره قولاق اصمیوب حسن امتزاج ایلمسی
اقتضا ایدر وبعض مداهنلرك نه احتیاجکز وار درسکز انلردن اعلا فن حرب وضربه
آشناسکز دیملرینه اعتماد ایتمملیدر ـ حکمدارلرك مشهود اولان بعض رفتار ناهنجارلرینه
تعجب اولنماملیدر چونکه الا عظیم القدر اولان ادم ینه ادم اولدیغندن حسب البشریه
خطادن سالم وساده وهیچ برحکومت بازیٔ هزار منصوبهٔ شطرنج احتیالدن کاملا
آزاده اوله مز ـ برحکمدار اعتماد ایلدیکی کسه لره بعضاً الدانمش ایسه انك یرنده بولنمسنی
فرض ایدن قنغی فیلسوف کندینی مداهنه دن محافظه ایده بیلور نیجه نیجه حکمداران
عاقل اغفال اولنمیوب احتیاطیله الداندیغی دفعاتله واقعدر چونکه هیچ برحکمدار منستریه
احتیاج وامنیتدن مستغنی اوله میوب جابجا نصب اولنان شبایك حیل وفریبه خارجدن
مفردات حرکاته دقت ایدن خلق قدر کسب وقوف ایلیه میه جکی جهتله مصالح
عامه وحکومته الویرشلی ادم تدارك وانتخابنده پك چوق زحمت چکیلوب بیوکلك
دخی بر بیوك پرتو سوزکبی افعالی بیوك کوستردیکندن خلقك نظری دائما بیوك
آدملرك اوزرنده کزینه رك تدقیقات عمیقه ایله ذاتلرنده اولان خطایای صغیره یی نقایص
کبیره دن عدایله اوده انساندر خطاسز اولمز دیو انصاف ایتمیوب سویلنورلر بوتقدیرجه
بر حکمدار نقدر عاقل وفطین اولسه ینه انسان اولوب دائرهٔ عقل وفضلی محدود
واطرافی منافع ذاتیه سنی دوشنور کسه لر ایله مسدود اولغله ارادیغی منبع استقامتی
بوله میوب یا آرزوی مخصوصی ویاخود وکلاسنك سوء تدبیر وغرض وحرصی دلالتیله

بعضاً خطاده ایده جکندن الک زیاده معتنا ومعتد اولان مدت حکومت بدایتندنبرو خلقك
وجوده کتوردیکی خطیأتی اصلاحه نسبتله قیصه مدت اولمغله ستم ناسدن آسوده
اولەمز ایسەده عین انصاف ایله باقلدقده یومیه عرض احتیاج واعتراضاتی توکنمیوب
اصلاح اخلاقی قدرت جناب خلاق جهانه مخصوص اولان خلایق مخالفة العلایقه
حکم ایتمك وظیفه ومشغله سنده بولنان حکمدارانك شکایته حقلری درکار ومعذرت
حقیقیه لری عند العقلا قرین اعتباردر — رومستانده وسائر ممالك وبلدانده اراشدیره لم
کوره لم خطاسز حکمدار کیمدر پك بیوك آدم بیله اقتضای بشریت خطا ایتمامك
ممکن اولمیوب انجق خطاسنی اعتراف واصلاحنه سعی ایدن کمسه یه
بیوك ذاتدر دینلور دائرهٔ خاصهٔ خلقت بشریه نك خارجنده انسان مکمل ارامغی
اعتیاد ایله کسه یی بکنمیان واطوار ممدوحه یی تقلید ایتمیان نورسیدکان حرکات
خود سرانه دن بئر عمیق الغور ضلالته دوشدکلرندن انسان بومهلکه دن نفسنی
تبعید وهر نقدر مکمل دکل ایسه ده بزرکان راه ادبی تقلید ایلمك شعار تربیه وادبدندر —
برمملکتده نقدر نفوس وار در تعداد اولنوب بونلردن نمقداری چفتجیلکه الویره جك
واراضیٔ موجوده اهالیٔ معدوده یی اداره یه وبلاد اجنبیه یه ارسال وبیع اولنه جق
انواع محصولاتدن سنهٔ معتدله ده نمقدار شیٔ ویره بیله جکدر وهرطرفه آمد شد ایله
مملکتك قوتنی اثبات ایده جك قاچ قطعه تجارت سفینه سی ونقدر طائفه سی واردر
وبونلر قنغی دیاره کیدوب نه جنس امتعه وذخائر نقل ایتمکده درلر بورالرینك تحقیق
اولنمسی واکثریا حیله کارانه اعلان افلاس ایدن تجارك اوکلرینی المق ایچون ناظر
ومأمور تعیینیله برتاجر دیکرك اقچه سنی قطعا تجارت بحثیه ده قوللانمیوب بومثللو
بخت وتجربه یولنه تجارتده کندوسرمایه سنك نصفنی قوللانمغله منفرداً تجارتنی باشه
چیقاره میه جغی شیده خللدن مصون قونطوراتویه ربط ایله مشارکته مأذون وکافهٔ
تجار کاروصرفی ومصلحت ومباشرتی حسابنی ناظر ومأموره بیلدیرمکه مجبور
ومدیون اولمسی وتجارت علی الاطلاق سربست اولوب ایشنی ایلرولدن وخارجدن
داخله اسباب تجارت نافعه یی جلب ایدن کمسه لره اعتبار واکرام قلنمسیله هر جانبدن
اهالی کلەرك جزرومد دریا یه شبیه اولان مادهٔ تجارت بری بری اردنجه کلور امواج
دریاکبی سیم وزری مملکته ادخال وادراج وسربست سربست براوجدن اخراج ایتمکله
ادخالاتدن فائدهٔ عامه واخراجاتك بدلنه برکت وثروت تامه حاصل وهیئت مجسمهٔ
عدالت ایمان امانده هرکسك راحت وامنیتنی اشاعت وبلاد بعیده تجارینه بالای
حصاردن تحریك ایادیٔ دعوت ایلدکجه تجار شرقیه وغربیه دن پیاپی کثیران
ظهور ولذتیاب منفعت عزوحضور اولور — ذهب وفضه یه دائر اشیای بیتیه شدیداً
یساغ اولنوب حتی حکمدار خلقی تلف وسرفدن منع وزجره سبب مؤثر اولمق اوزره

مقام حكمدارى يه اقتضا ايليه جك رتبه دن زياده اسباب احتشامدن احتراز ايتملى وهر كس حدينى تجاوز ايتامك اوزره هر صنفه مخصوص البسه وقيافتلر تعيين اولنمليدر وزيب وزينت استعمال ايلملرى ازعيب عد اولنان طائفهٔ نسايه بيله رخصت واسعه ويرلميوب حوايج كاذبه وغير ضروريه تحصيل واعماليله اشتغال ايدن ارباب صنايع وتجارت امور نافعه ده استخدام قلنمليدر — ترتيب مأكولات ومساكن ومفروشات ماده لرنده دخى انسانك بيوكلكى معنا افناى قوت وجود ايدن اطعمه واشربهٔ كوناكون اكل وشربنده اولميوب حسن ادارهٔ امورنده وخلقك راحت وحضورنده اولمغله طعامك وجوده ضرر محض اولان اشتهايى ارترر تربيه لى قاريشق شيلردن ازاده وساده تميز وتمييزات وخاص ايتمك اولمليدر وبو مقوله موادده اصول ونظام وضعيله دستور العمل طوتلمسنه تقيد واهتمام اولنمسى كافى اولميوب حكمدار اولان ذات عقتضاسيله عامل اولمدقجه قطعاً تأثيرى وفائده سى كوريلەمز — موسقى عقول بشريه يى تأثير باده دن زياده باده وير ديكندن بونك معابدده اوقونور نعوت الهيه يه ومحاربه لرده اثبات مردانكى وثبات ايليان پهلوانانك مدحيه سنه حصر اولنمسى مناسب اولور هر فامليانك كثرت وقلتنه كوره مخصوص مودللر موجبنجه اوطه لرى اوفق فاصله لى برسالونى ودهليزلى ازمصرفله اداره اولنور متين ومستحكم خانه لر بنا ومقدما كيف مايشا انشا اولنان خانه لردن اولوجهله يكيدن ياپيلان خانه لرك دها راحت ومحكم اولديغى جمله يه ارائه واثبات اولنملى ونقش ورسم ونحت صنعتلرنده دخى انجق وطن اوغرنده بيوك خدمت ايتمش اولانلرك ابقاى نامى خدمتلرنده بولنمق اوزره اذكيادن برمقدار كسان بو صنعتلر ايله اشتغاله تشويق وآت وعربه قوشى محللريله رياضت وعافيت بدنيه يى ايجاب ايدن واسع اويون ويارش ميدانلرى تنظيم قلنمليدر وبلاد بعيده دن كلور وعالى بهالره صاتيلور اقمشهٔ زرتارى ومصور ومنقش اوانئ سيم وزرى وبهارات وعرق واكسيرى يساغ ايله مفروشاتك پك چوق طياناور صورتده قوى وساده اولمسى حقنده تدابير لازمه نك اتخاذيله فقردن شكايت ايدن بعض شهرلر اهاليسنه لزومدن زياده نقدر اشيايه مالك اولدقلرينى حس ايتديرململيدر — دوام صلحى آرزو ايدن حكمدارلك دائماً جنكه مهيا بولنمسى اقتضا ايده جكندن الات وادوات حربيه نك مكمل ومنتظم حالده بولنديرلمسنه غيرت واقدام اولنمليدر بناء عليه تمور وتونج وپولاد اذابه واعمال ايدن استادلرى طوپلتديروب روز وليال فرونلر ووقانلرمثالى اشعال ولوازم ترسانه دخى اكمال اولنمليدر زراعت اولان اراضينك بعض محللرى نفوسجه قلت وعدم غيرتدن ناشى بالكليه متروك اولديغى وياخود كركى كبى حراثت اولنمديغى حالده اومقوله اراضئ معطله شهرده زائد عن اللزوم بولنان ارباب حرفته تقسيم ومحصولاتدن قدر مناسب شئ ويرلمك شرطيله همجوار بولنان مملكتلردن جلب اولنه جق ايشجيلره دخى يرلر ويربله رك اسكان وابوا

اولنمليدر وبو وجهله اراضئ خاليه ازوقت ظرفنده معمور وتزوج ايتمك استيوب عدم
قدرتى مانع اولنلرك وير كولرى تخفيف ايله امر تزوج وتناسل ممكن مرتبه ترويج وهر كسك
مقابلهٔ سعى وخدمتلرنده خاك پاكك ايده جكى مكافاتدن جمله سى متعيش ومسرور اولوب
چوجقلر كوچك ياشلرندن فاميليالرينه امداده باشليه رق الك اوفقلرى قيرلرده قوزيلرى
دها بيوكلرى طاغلرده قيونلرى ودها ياشليلرى بابالريله برابر تارلالرده چفتلرى رعى واداره
ايدرك خانه لرنده قاريلرى زوجيله چوجقلرينه حيوانلردن چيقاردقلرى سوددن آشلر
ويوغورت كلوب ايصنوب راحت ايتملو ايچون آتشلر حاضرليه جقلرندن چوبانلردودكارى
اللرنده توركيلر سويليه رك وچفتجيلر صبانلريله بوينى ايكى طرفه صاللار رواغر اغر اياق اتار يوغورت
اوكوزلرينى سوررك كلدكلرنده اتشك قارشوسنه صره لنوب پشوردكلرى كستانه لردن
ويازدن حفظ اولنان ميوه لردن يرلر وغم فردادن آزاده خاطر طتلى اويخويى بكارلكلر
امر حكومت وحكمرانى امور مشكله دن اولوب سر كارده بولنانلر اخلاق حميده اصحابندن
اولمدقلرى صورتده امور عامه يى هرج ومرج وابو آدملر اولورده اصلاح حال ومصلحتلرينه
چاليشورلر ايسه بدمنشان وبجروشان طرفلرندن اولنان اعتراضاته مقاومتده سرمايهٔ
اوقات حياتيه يى خرج ايدرلر. نشوونمالرى فاميليالرندن زياده لازم ولابد اولان اطفال
تربيه سز قالوب منصبه كيدكدن صكره عزل وتبديللرى محن ومشاقيله اوغراشمقدن
ايسه سر كاره كچه جك قابليتى ويره جك تربيهٔ مقتضيه لرينه اب عموم مقامنده بولنان حكمدارك
تقيدات متماديه سيله ذوق وسفاهت وقباحتدن وكذب وتزوير وفضاحتدن قاچنوب وطنلرينه
محبت وجنكاوران كذشتكانك ستايشلرينه الفت ايدرك دوستلرى حقنده محب وعادل
ودشمنلرى عليهنده بيله معتدل اولملريله بركمسه يه كوتيلك ايتمك وحشت احوال حياتيه ودهشت
اهوال مماتيه دن اشد اولديغنى كوش هوشلرينه طولديرمق ايچون مكتبلر ورياضت بدنيه يى
مؤدى اولور انواع لعبك اجراسى ضمننده وسعتلى ميدان ومحللر ياپديريلوب او يونلرده اقرانته
فائق اولنلرينه بادئ شوق وهوس اوله جق بعض تحف وطرف اهدا وغنى وفقير دعيوب
عقل واندامنى بكنندكلرى قزلر ايله تزوج وتأهللرينه پدر ومادرلرى طرفندن رخصت
اعطا قلنمغله ازز مانده كسب كمالات ومصالح معتنابهاده استخدامه اهليتلرينى اثبات
ايدرلر. امر حرب مجهول العاقبه خطوب جسيمه دن اولوب برطرفده ظفر ونصرت قوهٔ
قريبه يه كلديكى حالده ادنى مرتبه ده برحالك وقوعيله غالب مغلوب اولديغى واقع اولديغنه
بناءً كار پيكاره هر نه صورتله باشلانلسه وغلبهٔ كليه يه نائل اولنسه بيله اهالينك ازالمسى اراضينك
زراعتسز قالمسى تجارتك كيرولمسى قانونك اجراى احكامى كوشيوب طبايعك بوزلمسى
وچوجقلرك تحصيل معارفده حايلا زلمسى نظامات عسكريه وضابطهٔ بلديه نك سكته لنمسى
جهتلريله اعدايه اولنان ضرر قدر جانب غالبك ملكنده زياد وقوعى متحقق وبو تقديرجه
نيل افتخار ومظفريت ياخود توسيع خريطهٔ حكومت آرزوسيله بغير حق متجاوز واسالهٔ

خون بیکناهان نزدنده جائز اولان حکمدار کار ایده جك صره ده ضرر ایتکه مستحق اولور بر مملکتده هنکام صلح وصلاح متمادی اولدیغی حالده اهالیسی تجارب حربیه دن ذاهل ورفته رفته طبایع ناس راحت تنپروری ایله الفتلنوب قیمت وغیرت ملیه زائل اوله رق سائر ملل محاربه سهولت غلبه دن فائده مند وحربك اتیان ایده جکی نتایج مضره دن قاچنور ایکن عدم قدرت مدافعه دن ناشی ربقهٔ رقیته رقبه بند اوله جقلری درکار بولندیغی جهتله شو حال منتج الملالدن احترازا چوجقلرك پچیدهٔ قماط مهد وجود اولدقلرندن برومدحیهٔ پهلوانان ایله قولاقلری الشدیر یلوب اقتضای ترتیب تربیه وتعلملری هرشیئه قابلیت ذاتیه لرینی مورث اوله جغندن دوست ومتفق اولان ملتك ملت آخرله حرب وضربی ظهورنده ایچارندن طبعا مستعد حرب وستیز وصاحب فهم تیز اولنلری سچیلوب کوندریلوب اوکرتدیرلمریله بین الملل شهرت وشان فراوان قزانیلوب بوصورتده سائر دولتلر اول دولتك اتفاقنه طالب وفقد اندن مضطرب اوله جقلری حسبیله وقوع حربی تبعیده ومدت صلحی تمدیده مدار قوی اوله جق قدر کفایه طوائف عسکریه نك نظام وانتظاملرینه وملل اجنبیه تعلیمات وحرکاتنی بیلور ادملرك استخدامنه دقت واعتبار وحرص وشان املیله ایقاع غوائل حربیه دن اجتناب کوسترمکله برابر ظهور حربدن دخی قورقیوب وقت ضرورتده مستعد ومهیا اولدیغنی اشعار ایدنجه همجواری اولان دولتلر سودای غوغا وجدالدن دور وجلب خشنودیٔ قلبنه مجبور اولملریله زمان صلح وصلاح اوزون ومعموریت سکان بلدانی متزاید وافزون اولوب متفقلردن بری دیکریله جنکه آهنك استعداد وتهیؤ کوستردیکی تقدیرده دخی اولا واعلای تدابیر متوسط آشتیٔ راحتبخش اولمقدرکه بوطریق ایله فتوحاتدن زیاده شرف وشهرت اکتساب واجانبك تعظیم ومحبت احتیاجنی اجتلاب ایدرك امانتکار اسرار وعهود وشروط عمومیه نك محافظه سنده حاکم ذی اقتدار اولمغله اول مملکتك حکمداری برمقتضای وظیفهٔ حکمداری اهالی یه حکم ایتدیکی قدر انلرده اعتماد وامنیت صفت مرضیه سیله اجرای نفوذ ایلیه جکندن همای عنوان وشانی دیاردن دیاره طائر ورایحهٔ طیبهٔ نام عدل اتسامی بلاددن بلاده سائر اولوب خلاف معدلت کندوسنه اعلان عداوت ایده جك اولنلر اسباب اقتدارینی حاضر وآماده بوله جقلرندن بشقه امنیت عامه یه سبب اولدیغندن محافظه سی بابنده همجوارینی پرسلاح والذنباب صلح وصلاح کوره جکلرندن تابع خوف وهراس وطالب حسن استیناس اولورلر اشته بوصورت حصار استوار وقلل وبروج فلکمداردن زیاده متین برقلعهٔ حقیقی ورصین ایکن دریغاکه اکثر حکمداران خیالات کاذبه یه فریفته وبوشرف سرمدی شهراهندن کریخته اوله کلمشلردر بیلارجه کوکانمش اولان اولو اغاجك ساق کبیری صورت مطلوبه یی قبول ایدن تازه فدانه بکزه مدیکی

كبی پیرانك دخی عادات مألوفه لرندن تحويلی محالاتدن و نادرا خطالرینی اعتراف وتأسف ایتمه‌لری یله مخ استخوانلرینه ایشلمش اولان علت پیری تأثیرندن قورتیله مدقلری مجرب ومسلم حالاتدندر ـ حیف صد حیف كه بهره ورعقل وادراك اولمیان شیر شیرو پلنك پلنك ایله چكا چنك جنك اولمیوب جنسنك غیریله صواشور ایكن بیچاره ابنای بشر روی ارضده دیر د المدن عبارت عمر قصیری مظهر اولوبده مغایر مقتضای عقل وادراك بری برلرینی آغشته خون هلاك ایتمك روامیدر عالمده بو تربده غوغا ندر ـ انسانلرك اكوب بچمكه قادر اوله‌جقلرندن زیاده اراضی یوقیدر ـ فتحكارلق نامی اغورینه برحكمدار ممالك بلدانده ایقاد نار قتال وسكنه‌ یی غلاوبلادن گرفتار دوشاخه ضرورت حال ایتكدن ایسه جنكدن دائما صاقنوب برساتی علت دیكرك هجوم وظلمندن محافظه نیتیله حین احتیاج حقیقیده حربی اختیار ایده بیلیدر یوخسه حرص وحفظ نفس ایچون آچیلان حرب دشمندن زیاده بادیء اظلمك ملكنه مضرت ایده‌جكی مجربدر ـ رأس ادویه پرهیزوحیه‌در ـ ذهن وفكرك راحتی ویوریمك وایشلمك ایله وجودك ریاضتی سبب تصفیه دم وعلت ادامه صحت نی آدمدر ـ شبهه موهومه ترینه سیله برانسان نصل مجازات اولنه بیلور بوقپو آچیلنجه افك وافترادن كیم قورتیلور ـ برمجرمی كمال رقق واعتدال ایله استجواب وصغر وكبر تهمتنه كوره تكدیر وعتاب ایتملیدر ـ حركت وزوالی غیرقابل كورینان ارض شحت التندن یواش یواش حفر ونحت ایله دفعة سقوط ایدوب یارلر واوچورملر پیدا ایلدیكی كبی برحكومت ظالمه دخی قوت جبر وتعدی ایله نقدرثروت وسامانه‌مالك وفرمانفرمای ممالك اولسه قاعده اجباریه‌سی عاقبة العاقبه اندراس اساسنه علت وآلت قویه اولور حكمدار عاقل اصول حربیه‌یه واقف اولوب صلحی دخی سوملی ونتایج حرب وصلحه معلوماتی اوله رق جنكدن حذر ایتملیدر ـ تجربه امور ایتمامش ضعیف القلب وساده دل حكمدار زمام حكومتی ناهلانك الاریه ویروب دلالت غرضكار انه لریله اكثریاباب حرب وضربی اچاركه اصل محل حساب واجتناب بوراسیدر

درون بلده حزین ومعمور وخارجی خراب ومعمور اولمسی باشی بیوك واعضاسی ضعیف وكوچك وجود اعجوبه نموده بكزدیكندن برملتك دارات واحتشامیله مملكتنك حالی بیننده برنسبت متناسبه اولمسی اقتضا ایدر ـ هر برحكومتده ایكی درد دشوار واردر بری حكمدارك جریان اراده كیفیه سیدركه آرزوی مزاجندن غیری قانون وقاعده‌یه اعتبار ایتمینجه عقلا قبول زوایه خمول وارباب غرض وطمع دیوان حشمت وعنوانه ابواب دشنرعددن دخول وحلول ایله طوغری‌یی كیمسه دن ایشتمیه‌رك اهالیء ممالكی اسرا ومماليكی حكمنه كیرمسی حالنك امتدادی بركمانك كیریشی غایت مرتبه‌ده كریلوبده كوشدلماملكدن دفعة قیرلدیغی كبی ملك وحكومتك بادیء ویرانی وبربادی اولور دیكری

زیاده‌در که بیوکدن کوچکه سرعت سرایتله تسمیم مزاج ملت ایدر بر علتدر چونکه
اعضای خاندانی حکمداری وصغاری کباری تقلید وکذا وکذا کیمی ثروتنی کوسترمك وکیمی
فقرینی ستر ایتمك ایچون درجاتنی تزیید ایده ایده بکمال وبویله برشی مضری دخل ایده مدکلرندن
فضله صانکه اهالی حرث وزرع اراضیدن تعیش ایده‌مزلرده بو یولده اغنیا صرتندن
کچنورلرنه مضرتی وار درمطالعهٔ خطاکارانه‌سنی کوسترمکده همقال اولملریله رفته رفته
لوازم یومیه‌دن عد اولنان بیهوده مصرفی اداره امرنده هر کس مال قزانمق وخلق
طولاندرمق سوداسنه دوشوب میدان بیکارده وسائر کارده یرارلق ایدنلره وهنر ومعرفت
کوسترنلره اعتبار اولنمامغله آقت سفاهت استیلا واحداث انواع بلا ایلیه جکندن دفع
واصلاحنك چاره‌سی دائرهٔ حرکات ناسی تحدید ایده‌جك قانون معدلتمقرون ایسه‌ده
بوده هر کسك اجرا ایده‌جکی شی اولمیوب مکر که بر حکمدار فیلسوف افکار ذاتنده مثال
اعتدال ارائه‌سیله مفلس محتشملری دیوب وشرمسار وملك وملتنی وارستهٔ ضرر وخسار ایلیه
حکمدار غافل مفردات امور ایله چوق اوغراشوب محتاج رأی صحیح اولان مصالح
جسیمه‌یی دکری درجه‌سنده دوشنمز حالبوکه وظیفهٔ حکمداری هر شیئی کندو کورمکدن
عبارت اولمیوب بو یله فوق الکل بولنان ذات معلاجناب ادارهٔ امور ایدن وکلاینی امتحان
وانتخاب ایدوب علی وجه العموم جریان مصالحده غیرت ورخاوتلرینه کوره ترفیع وتنزیل
درجات ومکافات ومجازات ایله چالشدیرمقدر یوخسه مواد جزؤیه ایله یوریلان ذهن
قوت ولذتی اولمیان دردشرایه دونوب ملاحظهٔ مصالح مهمه ایده‌مز فی المثل بر نغمه کار
دوزکون سازواوازی طوپلیوبده احداث اصوات متناسبه‌یی بر دائره‌ده برلشدیرده‌مامك
یاخود بر معمار بیوك دیرك وتراش وتسویه اولنمش طاشلر تدارك ایده‌رك یاپه‌جغی بنانك
قوائم وزوایای موافقه‌سنی تعیین ایده‌مامك کبیدر شرقی اوقیان کمسه برقاچ ایو شرقی
اوقوسه ده ینه خواننده اولوب اصل اداره ایدن سنکتراش اولوب هیئت کلیهٔ
بناسنی مطالعه ایلیه‌جك ینه معمار اولدیغی مثللو حکمدار بو کاردن هیچ برینه مدید
ابتدار ایتمدیکی حالده جمله‌سنی ینه کندوسی یاپدیره‌جغنه بناء منفعتی ملك وملته راجع اولان
مصالح کلیه‌نك ایلرولسنه بر وجه تعمیم صرف ذهن سلیم ایدرك حکومتنی سازموزون وبنای
رصانتمون کبی یاپملیدر حکمدار عاقل متدین اولوب فقط منازعات مذهبیه‌نك فصلنی اهل
وارباننه حواله ایله جانبین معارضیندن هیچ برینی التزام ایتمیدرك نهایة النهایة ویریله‌جك قراری
خلالدن وقایه ایتملیدر حکمدار اولان ذات منازعات شخصیه‌نك رؤیتنی بالذات قبول ایلدیکی
حالده خلق اطرافنی صاروب باشلیجه شیلری مطالعه‌یه میدان ویرمیه‌جکلرندن بشقه محاکم
ومجالسی عبث حکمنده قاله‌جغندن مفردات امور ایله قطعا اوغراشمیوب قانونه حواله ایتملیدر
وتأهل ماده‌سنده فلان قزینی فلانه ویرسون یوللو تنبیه واراده قاملیاسنه داماد ووارث
انتخاب ایده‌جك والده والده‌نك حریتنی سلب وامحا واهالینك مشاق مزیله‌لری

مسئولیتنی الغی اقتضا ایدر امر خارج العاده اولمغله حقیقة مکافات ایده جك ادمی وارایسه دیون مکافاتیه سنی اغنیانك قزلرینی و یردیرمکله خلقك کیسه سندن اوده میوب قابلیت صحیحه لرینه وقدم خدمت استقامتلرینه کوره بعض اراضیٔ خالیه ایله حاللرینه مناسب رتبه ومنصب ویرمسی وانعـام و احسانی فضلهٔ معینه سندن تعیین ایتمسی ایله سایه سنده کسب رفاه ایتدیرملیدر ـ شعرك اعلاسی وادناسی چوق ات کوروب زائد ونقصانی وضعف وتوانی بیلنلر ودواوین اشعار مطالعه سنه علاوة شاعر ماهر اولنلر ایله الفت وصحبتدن بیلندیکی کبی انسانلرك دخی سقیم ومستقیمی فعله چیقارمق دائما حاللرینی مطالعه وتدقیقه منوط و بوده خارجده براز ادم کورو بده برقاچ کلمات رسمیه سویلشمك وفضیلت واستحقاق اطلاق اولنان شیئ الفاظ متناسبه استعمالندن کنایه در ظنیله حقیقت فضیلتدن وایه ومایه سی اولمیه رق انجق اصطلاحاتیله افتخار یدنلری سویلتمك ایله وجود بولمیوب معلومات ومکانتی موثوق ومعتمد اولان ذواتدن ا حصال اولنه جق وقوف او زرینه خلقك ضعف وقوتلرینی تصویر ایدن افکار ذهنیه لرینی ولیاقت صحیحه لرینی خارجه چیقارمغه مربوط اولدیغندن نمایش صدق کاذب ایله شهراه انصافدن خفی انحراف ایدنلرك قیاس اجسامه مخصوص اولان اولچی مقامنده کی قوهٔ ممیزه دلالتیله حاللرینی ظاهره چیقاروب عقول سلیمه اصحابنك تصدیق ایده جکلری صورتده اعلان حکم ایتمك کرکدر یوخسه ابنای ادمك حریتنی واوزرلرینه اولنان حکمك غایتنی بیلیوب معدل ترازوی تقویم امور عامه اولان فضیلت واهلیت صحیحه یی ارامقدن ایچنه رك مداهنلرك کذب واغفاللرینه اغتراراً روی ارضده اعتبار واعتماده شایان انسان یو قدر اعتقادیله الفت واحوال خفیه لرینی خلقك تجسس وتحقیق ایلدکلرندن غفلت ایله امرار ایام حیات وانهماك لذات شهوات ایدنلر قولاغوز وقپودانی اولمیان سفینه یه راکب و بحر بیکران حیرتده غائب اولان کیمسه یه تشبیه اولنمغله لباس صداقتکار یده کورینان محیل ومکار اشخاصدن علی الدوام صاقنوب ارباب صداقت وفضیلتی بولدقده حوصلهٔ هضملرندن زیاده نفوذ وثروته نائلیتله مزاجلرینی افساد ایتمیه رك انلری وواسطه لریله بوله جق ادملری مناصب کبیره وصغیره ده استخدامدن انتفاع واحوال تبعه یه کسب اطلاع ایتملیدر الندن ایش کلور فنا ادملری خدمات دولتده قوللانمق جائز اوله مز ایسه ده چونکه بو مقوله اشرار برارالق دسترس کاروبارو بعض ذوات ذوی نفوسه چاتدقلرندن تبعد کلیلرنده مضرت درکار اولمغله بردرجه یه وارنجیه یعنی احکام مبرمهٔ زمانیه یه اتباعاً اومثللولرك مدت استخداملرنده تاروپود اسراردن یدلرینه دعوای محرمیت امور ایده جك سررشتهٔ امانتکاری ویرلمیه رك ادارهٔ موقته لری هنکامنده الده بولنان برقاچ اصدقانك معاونتلریله ادملرینشدیروب کوچك ایشلرده استخدام واعظام ومناصب رفیعه یه نصب وتعیینلرینه اهتمام ایله ارکان دولت

استحکام حقیقتنی بولنجه حسب الزمان خدمتده بولنمش اولمرینه رعایةهر برینك معاملهٔ مناسبه ایله دفعنه واومقوله ترك ظهوره کتورد کاری محسنات من جهة نه سیأت عدادندن معدود اولمغله بعد ذا بوقاعدهٔ مضره نك دخی رفعنه همت اولنملیدر ــ مصالح دولنده استخدام اولنمق اوزره اهلیتلو ودرایتلو ادم یتشدرمك ظن اولندیغی قدر مشکل وچوق زمانه محتاج اولمیوب حال یأس ونومیدیدن ناشی کوشهٔ انزوا واختفایه مائل یاخود فضیلت ذاتیه ایله میدان المغه فقر وفاقه‌سی حائل اولمش ادملر بولندیغندن برکره مصلحت اربابنی انتخاب ایتمك نیات صحیحه‌سی اثاری کورلنجه منزوی ومأیوس اولنلر سرنمای ظهور وکوچکلرده انلرك اثرلرینه اقتفاً یتشوب رفته رفته مساند کبیره‌ده مستعد رتق وفتق امور اولورلر دائرهٔ فاخرهٔ ثروت وسامانده مولود وهر استدیکی حاضر وموجود اولان پرنسلر اثنای راهده تصادف ایتدکاری بربیچاره‌نك حالندن متأثر اولورلر ایکن صاحبی طرفندن چوبانه اصمارلنان سوری کبی یداداره‌لرینه ودیعهٔ جناب خدا اولان تبعه وزیر دستانی برکدره اوغراسه‌لر نقدر مرحمت ایتملری لازم کلور حکمدار بولنان ذات معدلتعنوان بر سوری‌یه نظارت ایدن شبان یاخود فاملیا بیننده پدرمهربان کبی اولوب بی ادبانی تأدیب وفرمانبرانی تطییب ایله بنی ادمه خدمت وحفظ ناموس قوانینی التزام ذمت همت ایدرك هرحال وحرکتدن شادان ودنیا واخرتی معمور وابادان اولور کیفیت خلقت انسانیه‌نه غریبدرکه ادم آرزو ایلدیکی شیئی براوردهٔ دست تصرف ایلدکده هیچه صایوب نائل اولمدیغی املاك حصوانه قدر خلجاندن خالی اوله‌مز ــ صبرهر کارده تأنی واحتیاط ایله حرکتی نصیحت وصاحبنی کندومنفعتنه وناسك اوزرینه اهلیت ریاسته دلالت ایدر بیوك فضیلتدر صبر سزلق بادیٔ نظرده قوت وشدت قلبیه مقتضیاتندن کورینور ایسه‌ده عند الحقیقه اوله اولمیوب زحمته تحمل ایده‌مامکدن نشأت ایدر صفات مذمومه‌دن اولمسیله ادمه نفع وضرری وخیر وشری حساب ایتدیر میوب میوه‌سی دها کماله ایرمامش اغاجلرك داللرینی قردیرر ودق ایلدیکی بابك کشادینی بکلمیوب کسر ایتدیرر ومزروعاتی حلول اوان حصادندن اول بچدیرر که بونلرك جمله‌سی فناوضمننده مأمول اولنان ابولکارك ظهور وخفاسی عالم رؤیاده مشاهده قلنان شیئك وجودی حظ نفسه مؤدی اولمسیله آن انتباهده کم ونابدید اولدیغی مثلا وانسان موبد أیدتملك‌ کننده ظن ایلدیکی شیئی دفعةغیب ایده‌جکنی اشعار ایدر نیجه معنا اولدیغی مجرب ارباب نهادر ــ حکمدار عادل نوبت حکومتنده شرف ومفخرتی طریق اعمارده اراتوب هرکسی سویلدوب ازکیسه‌یه ایناتملی دائما الدانمقدن قورقوب الداندیغی تقدیرده دخی خلقه بیلدرمکدن احتراز ایتملی اهالی‌یی سووب سولمك فضیلتنی خاطردن چیقارمیوب حاکم ومحکوم بیننده محبت اولمینجه اخافه اقتضا ایدر ایسه‌ده خطرناك علاج استعمال ایدرجه سنه کدر واسف ایله استعمال ایتملی وبر

مصلحتك ابتدادن مقدم انتهاسنى دوشوب بعد المباشره غيوروثابتقدم اولميدرحكمدارانك
استحصال منافع مهمه يه همتلرى قرنا بعد قرن باعث نيك نام وعكسى سبب تقليب
اسايش قلوب انام اولمغله جسيم ومهم مصلحتلراوزرينه رأى خفيف وتخفيفى قبول
ايتديرمكدن نيجه فرصتلرى فوت وحال ياس وفتورده ادمه تمنىٔ موت ايتدرين هواى
نفسه ايدا اويموب اعظم خزائن قلبيهٔ انسانى ومنبع عقل وعدل كاراسانى اولان
خوف خرابى برآن خاطردن چيقارماملیدر (☼ مجموعهٔ فنون ☼)

(اشبو مواد حكميه بنديك عبارەسى ارەسنه وضع اولنان (—) خط اشارتى)
(فقره نك تمام اولديغنه دلالت ايلديكى اخطار اولنور)

﴿ معارف عموميه نظارت جليله سنه شرفپيرا دولتلو صفوت پاشا حضرتلرى ﴾
﴿ طرفندن دار الفنون عثمانى كشادنده ايراد بيوريلان نطق ﴾

جمله يه معلوم اولديغى اوزره علمك فضائلى بحثنده نقدر سوزسويلنسه ينه حقيله بيان
وتعدادى ممكن اوله مز ملت اسلاميه نك تحصيل علوم وفنونه ترغيب وتشويق امرنده
قرآن كريمك حاوى اولديغى آيات بينات ولسان معجز بيان جناب نبوتمآبدن
شرفصدور بيورلمش اولان احاديث شريفهٔ حكمت ايات جمله نك معلومى اولان
كيفياتدندر اهالىٔ مصر قديم ايله اسكى يونانيلردن صكره علمك قدرومزيت وشرفنى تقدير
ايدنلر عربلر اولوب خلفاى عباسيه دن هارون الرشيد ومأمون زمانلرنده علوم وفنون
حقنده كوستريلان رغبت داخل حوزهٔ حكومتلرى اولان محلارده الحالة هذه
مؤلفات جليله وآثار معتبرهٔ علميه لريله مفتخر اولديغمز برچوق ذوات مشهوره نك
ظهورينه سبب وعلت اولمش واسپانيا عربلرى ايسه برطاقم ملل واقوام
وحشيه نك غليان وحركتلريله روما لولرك انقلاب وانحلال حكومتلرندن صكره
اول حوالى برقاچيوز سنه لر متوارئ سحاب جهل ونادانى اولەرق علوم وفنوندن
بركونه اثرقالمامش اولديغى برزمانده يباغى اونودلمش درجه سنه كلمش اولان علم طبابتى
يكيدن احيا وفن عمليات جراحيه يى مجددا اختراع ايلمشلردر روايكيوز سنه يه كلنجه يه قدر
حقيقت وكيفيتى واجزاى مركبه سى اكلاشيله ميان نيجه شيلرك كشفنى موجب اولان نيجه
صنايعك ايجاد واختراعنه باعث وبادى بولنان فن وعمليات كيمياييه مخترعات عربدن اولديغى
مثللو حساب وعلم جبرى دخى انلر وضع وتأسيس ايلمشلردر وكلدانيلردن منتقل ولەرق علم
هيئت دخى بونلرك زمانلرنده خيليجه ايلرولیوب حتى جسامت كرهٔ ارضى حساب ايچون معدل
النهارى بولمق اوزره مأمون خليفه زماننده اوروپايه مخصوصا ادم كوندرلديكى دخى
روايات موثوقه دندر وعربلر علم حيوانات ونباتات ومعادن واحجار اوزرينه يك چوق كتابلر
تأليف ايدوب موسيقيده بيله ايلرولمشلرايدى وابتدا كاغدك چينلولردن النه رق حريردن
وبعده پموق زراعتنك انتشارندن صكره پموق وكتاندن اعمالى وباروتك اول باول انلر

طرفندن استعمالی وتحری قبلهٔ شریفه ایچون پوصله ایجادی دخی عربلره نسبت اولنمقده‌در بونلرك انقراضلرندن صكره علوم وفنون اوروپا قطعه‌سنه نچدرك هله بریوزسنه دنبرو پك زیاده ایلرولمش وآثار جلیله‌سی اولمق اوزره بولندیغمز زمانده خیر بخش عقول نیجه نیجه مخترعات عجیبه واحداثات غریبه كورلمكده بولنمشدر وبولندیغمز عصری ابتدای خلقتدن بوآنه دكین مرور ایدن ازمان واعصاره غبطه فرما ایدن واپور وتلغراف الكتريق مثللو حیرت افزای عقول اولان اختراعات عجیبه محض فن حكمت طبیعیه‌نك ایلرولمسیله وجوده كلمش آثار جلیله‌دندر وبوكوردیكمز غرائبدن ماعداده‌ها نیجه اختراعات موجود اولوب بونلر پیدر پی تصادف اولندقچه كورلمكده وكیفیت ایجاد واختراعی موجب تعجب وحیرت اولمقده‌در كرچه معرفت حقایق اشیا قوهٔ مدركه وعقول ضعیفهٔ بشریه‌یه مستور اولوب وحقیقت مكوناته كسب وقوف درجهٔ استحاله‌ده ایسه‌ده نیجه مفرد ظن اولنان عناصرك كیفیات حقیقیه‌سی اشبو فنون جلیله واسطه‌سیله بیلنوب بوجهتله درجهٔ قدرت وعظمت الهیه برقاتدها تعین ایلمشدر ظلام جهل ونادانیده قالان افراد بشر یالكز مشهوداته نظرله اكتفا ایدوب اهل علمك قوهٔ علمیه ایله واقف اولدیغی سرائر كونیه‌یه مطلع اوله‌میه‌رق كیدر وبوجهتله درجهٔ قدر خالق المكوناتی فهم وادراك ایده‌میوب بولندیغمز كرهٔ ارضه نیجه ملیون سنه‌لر وساعتلر وكونلرله بعدی اولان ثوابت وسیارات ونجوم بعدادی پك یقین ظن وقیاس ایلرو اهل علم ایسه جو هواده پرواز وزیر طبقات ارضده تك وتاز ایله برچوق احوال فلكیه وارضیه‌یه كسب وقوف ومعلومات ایله قدرت خالق بی انبازه كمال عجز وابتهال ایله نظر ایلرو علوم وفنون بوحال اوزره كوندن كونه ایلرولر واحوال عالم بوسیاق اوزره كیدر ایسه بوكونكی كون نظر تعجب واستغراب ایله باقلقده اولدیغمز مخترعات ایلروده درجهٔ عادیه‌ده قاله‌رق قوه‌دن فعله ایصالی محال عد اولنان نیجه تصورات ذهنیه‌نك مبدل حقیقت اوله‌جغی وعقل بشرك نه بیوك شیلر وجوده كتوره‌جكی شو مقدمات مشهوده‌دن استدلال اولنه بیلور وعلومك علی الانفراد خلقت ذاتیهٔ بشریه‌یی انواع فضائل ایله تزیین ایتدیكی كبی برمملكتك مدنیت ومعموریتی دخی بوكا متوقف اولدیغی دركاردر دولت علیهٔ عثمانیه‌نك بدایت تشكلنده ایكیوز سنه مدتده علوم وفنونه كوستریلان رغبت واصحاب هنر ومعلومات حقلرنده اظهار اولنان معاملهٔ تشویق وحرمت براولقدر مدت دخی دوام ایتمش واوروپانك ملل متمدنه‌سیله دخی اختلاط ومناسبت حاصل ایدیه‌رك انلرله برلكده ترقی یولنه كیدلمش اولسیدی بوكونكی كون ممالك دولت علیه دخی دها بر بشقه حالده بولنه‌رق ممالك سائره‌نك ترقیات علمیه وصناعیه‌سی بزده دخی كماله ایرمش اولور ایدی هرنصل ایسه برطاقم موانع ومشكلاتك حیلولتی جهتیله علوم وفنون بردائرهٔ محدوده داخلنده

دوران ایله احتیاجات زمانیه‌یی تعقیب ایده‌مامسیله هنوز درجهٔ مطلوبه‌یه واصل
اوله‌مامشدر و بو حالی موجب اولان یعنی علم معاش خصوصنده تأخرمزی استلزام
ایدن اسبابك بری بلکه اعظمی مبادلهٔ افکاره طریق بولنمیه‌رق برایکیوز سنه مدت حال
انزواده کبی قالمش اولمسیدر زیرا علوم عقلیه‌نك ایلرولمسی انلرله مشغول اولانلرینده
مداولهٔ آرا و مباحثه منوط اولوب ملل متمدنهٔ اوروپا ایشته بو تقریب ایله ترقیٔ معارفه
قدرتیاب اولمشلردر بزم ایسه علمی چینده دخی اولسه ارایوب الدله مأمور تمز معلومدر
بناء علیه و بحمده تعالی براز وقتدنبرو علوم و فنونك ایلرولمسی حقنده دولتجه اتخاذ
بیوریلان تدابیر ثمره‌سی اولمق اوزره خلقجه تحصیل هنر و معارفه کرکی کبی رغبت
حاصل اولمش و مکاتب رشدیه‌نك وضع و تأسیسی بو مقصدك حصولنی تسهیل
ایلمشدر بو مکتبلرك تأسیسی و کشادی تاریخنه دکین ممالك دولت علیه‌ده خدمات
ملکیه و اقلام و دوائر سلطنت سنیه‌ده استخدام اولنمق ارزوسنده بولنانلر و سائر کونه
اسباب تعیش ارایانلر ایچون برمحل تحصیل علم و هنر موجود دکل ایدی خداوندکار خلد
آشیان حضرتلری زمانلرنده بو مقصدك حصولی نیت خیریه‌سیله دارالسلطنهٔ سنیه‌ده
و بعده ممالك محروسه‌نك بعض طرفلرنده رشدیه نامیله مکتبلر کشاد اولنه‌رق وضع
اساس بنیان معارفه همت بیورلمش اولدیغی حالده جناب رب متعال سریر شوکت مصیر
اجلال و عافیت واریکهٔ خلافتده مؤبد بیورسون وجود مکارم آلود جناب جهانبانیلری
بو ملك و دولته برعطیهٔ مخصوصهٔ الهیه اولان ذات شوکتسمات حضرت پادشاهی
افندمز حضرتلرینك مبدأ جدید سعادت اولان جلوس همایون میامنمقرون ملوکانه‌لری
روز فیروزندنبرو انتشار علوم و فنون و معارف حقنده مصروف و سزاوار بیورلمقده
اولان ترغیبات سنیه و او بابده شرفصدور بیوریلان ارادات خیرآیات شاهانه‌لری ثمرات
جلیله‌سی اولمق اوزره کافهٔ صنوف مختلفهٔ اهالی اولادلرینی تحصیل هنر و معارفه
سوق و تشویق ایلمکده و بو یولده اختیار مصارف برامر مجهول اولدیغی حالده شمدی اولاد
صاحبلری حال و اقتدارلرنجه برچوق فداکارلقلر ایتمکده اولدقلرندن از وقت ظرفنده
ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك هیچ برکرسیٔ ولایت و الویه و قضالرنده رشدیه مکتبی اولمدق
محل بولنمیه‌جغی شو برقاچ سنه ظرفنده کوریلان آثاردن استدلال اولنمقده اولدیغی
کبی مؤخرا شورای دولتده تنظیم ایله اجرای احکام مندرجه‌سنه ارادهٔ سنیهٔ جناب
پادشاهی متعلق و شرفصدور بیوریلان معارف نظامنامه‌سنك بالتدریج اجراآت
فعلیه‌سی دخی بو نتیجهٔ مطلوبه‌نك حصولنی تسهیل ایده‌جکی درکاردر و جملهٔ محسنات
عصر جلیل همایوندن اولمق اوزره غلطه سرایی تسمیه اولنان مکتب جسیم اعدادیٔ
عسکری اولکی سنه مکتب سلطانی نامیله لیسه‌یه تحویل اولنه‌رق درونده اخلاط
هنده ملل مسلمه و غیر مسلمه‌دن التیوز نفری متجاوز شاکردانی تحصیل علوم و معارفه

چالشمقده‌دزلر و بوندن ماعدا فقرا اولادی و کیمسه‌سز ایتام ذکور واناث ایچون دخی
دارالشفقه نامیله کذلك بش التیوز شاکرد استیعاب ایده‌جك صورتده بر بیوك مکتبك
بنا وانشاسنه ارادهٔ مکارم عادهٔ حضرت شهریاری شرفصدور بیورلمسیله برمدت
قلیله ظرفنده رسیدهٔ ختام اوله‌رق کشادی مأمول بولنمشدر فنون وصنایع متنوعه
تحصیلنه مخصوص اولمق اوزره صنایع مکتبی نامیله سلطان احمد جوارنده بیوك برمکتب
تشکیل وتأسیس اولنه‌رق بونده دخی التیوزی متجاوز اطفال اهالی سایهٔ احسانوایهٔ
حضرت شاهانه‌ده تأمین احوال آتیه‌لری مقصدیله تحصیل هنر وصنایعه صرف مقدرت
ایلمکده درلر اشته سالف الذکر نظامنامه احکامنجه اول امرده مکاتب رشدیه وبعده اعدادیهٔ
ملکیه وسلطانیه‌ده علوم وفنون مرتبه‌یی تحصیل ایله شهادتنامه الوب چیقه‌جق
شاکرداندن تحصیلات واقعهٔ علمیه ومعلومات متنوعهٔ مکتسبه‌لرینی برقات دها اکمال
ایتمك استیانلر ایچون دخی دارالفنون نام وعنوانیله بنا وانشا اولنوب هیئت وکلای فخام
حضراتنك بالذات کشادی رسمنك اجراسنده بولندقلری اشبو مدرسهٔ علمیه‌نك
تأسیسیله تحکیم اساس مدنیت صحیحه‌یه همت بیورلمشدر روشمدی‌یه قدر ممالك دولت علیه‌ده
صنایع نفیسه تسمیه اولنان فنونك رواجی اولمامق جهتیله بر بیوك باب تعیش مسدود
قالمش ایسه‌ده بوندن بویله بوفنلرك دخی تحصیلنه صرف اعتنا اولندیغی حالده براز
زمان ایچنده بوراده دخی آثار علمیه‌سی وکتب ورسائل تألیف وترجمه‌سی وسائر امور تحریریه
ومعارفه تعلقی اولان برچوق خصوصات ایله اشتغال سایه‌سنده بیکارجه کسانك تعیش
ایده‌جکلری مأمول قوید روام تعیش یالکز خدمات دولتده بولنمغه متوقف اولمیوب الندهٔ هنر
ومعرفتی اولنلرك هرصورتله تعیشهٔ یول بوله‌جقلری وکسب ثروت واقتدار ایده‌جکلری نیجه
امثالی دلالتیله مثبتدر ملت عثمانیه وصنوف اهالی سائره هیچ بروقتده بویله برعنایت سنیه‌یه
مظهر اولمامش اولدقلرندن بو الطاف جلیلك قدر وقیمت جهانبهاسنی تقدیر ایله اولادلرینی
گیجه‌یی گوندوزه قاته‌رق تحصیل علم وکماله تشویق ایتملری وامر مخابره وسیروسیاحتجه
حاصل اولان تسهیلات وعلوم وفنون وصنایعك ایلرولمسیله آن بان وجوده گلمکده
اولان اختراعات علی الدوام تغییر احوال وعادات ایله احتیاجات جدیده حصوله گتورسکده
اولدیغندن صنوف اهالی ممالك شاهانه دخی ایجاب عصر وزمانه توفیق حرکتله علوم وفنه
وصنایعده ازهرجهت ترقی یولنی طوتملری لازمه‌دندر همان جناب حق ولی نعمت بینت
افندمز حضرتلرینی ممالك شاهانه‌لرینك مستلزم سعادت حالی اوله‌جق بومثللو نیجه
آثار خیریه‌یه وتأسیسات جلیله‌یه موفق بیورسون آمین

﴿ حالا مقام صدارت عظمایه رونق بخشا ابهتلو دولتلو عالی پاشا حضرتلرینك ﴾
﴿ صید تشکرینی حاوی مابین همایونه تذکره‌سی ﴾

ولیس نعمت عدیم النقمت فراوانی وسیراب ماء الحیات الطاف بی‌پایانی اولدیغم وعنایت

جليله لرندن برذره سنك فريضهٔ تشكريني ايفادن عاجز بولنديغم ولى النعمت بيمنتمز پادشاه شوكت سپاه افندمز حضرتلرينك حق ناسحتق مستمندانه وبارهٔ صداقت ستارهٔ عبيدانه‌مده مبسوط الاجنحه اولان نسر طائر مكارم ظاهر حضرت شهنشاهيلرى جمله‌سندن اولمق اوزره تلطفا وتكرما دون اختشام احسان بيوريلان محصولات صيديه ظل افكن فرق مباهات ومفخرت كمترانه‌م اولدى اعجز چاكران جناب پادشاهى واحقر بندكان حضرت خلافتپناهى اولان بو عبد كمينه‌نك بووجهله مخطر وتشريفه سزاوار بيوريلان تنزل ومرحمت حضرت ملوكانه قولكزجهٔ والله العظيم مبالغه سز اوله‌رق جهانى وبلكه جانى دكر بر لطف جليل جديد وبر احسان بيعديل مراحجبديد اولمغله وادى شكر كذارى ومحمد تكاريده لسان حال ومقال كمترانه‌م دمبسته ولال وصحراى شرح وتفصيل مافى البالده قلم عجز رقم عبيدانه‌م همپرواز مرغ شكسته بال اولمشدر همان جناب حق وفياض مطلق بوملك ملته‌و بندكان صداقت سيرته عطيهٔ عظيمهٔ الهيه‌سى وجمله‌نك باعث سعادت مستقله‌سى اولان شهريار ملك نهاد وشهنشاه معالى نژاد مدالله ظلال رأفته على مفارق العباد افندمز حضرتلرينى تخت عاليبخت كامكارى وكامورىده مخلد وابدنشان وسايهٔ توفيقا توايهٔ جناب ظل اللهيلرينى الى الابد آسايش بخش خلق جهان بيورمسى دعاى مفروض الاداسنى زيور زبان تذكار اتمكده اولديغمك بروقت مناسبده خاكپاى توتياساى حضرت خلافتپناهى يه لطفا عرض وافاده سى وابستهٔ رأى عالئ خديويلريدر اولبابده اراده افندمكدر

﴿ عالى پاشا حضرتلرينك محمود نديم پاشايه جواب اوله‌رق مكتوب موزون ﴾

اى مروت پيشه ودولتپناه ٭ وى وفا انديشه ولطف اكتناه ٭ اى كريم الطبع محمود الخصال ٭ اى نديم بادئ اعلى الفعال ٭ نامهٔ منظومهٔ لطف اسلوبكز ٭ شقهٔ مهر وكرم مصحوبكز ٭ اولدى بزم آراى شوق ابتهاج ٭ هامهٔ توقيرواعزازه اوزره تاج ٭ راه سبكى ويردى چشمه تازه روح ٭ جان ودل بولدى مألندن فتوح ٭ اوقويوب تكرار ايدوب از برلدم ٭ صكره حرزجان وش حفظ ايلدم ٭ سرتسر معناى فرحتزاسنه ٭ بلكه هر لفظ سرورافزاسنه ٭ ايرى ايرى بيك تشكر ايلسم ٭ نه ديسم اولبابده نه سويلسم ٭ ايده‌مم ايفاى حق محمدت ٭ بوله‌مم لايقلى تعبير ولغت ٭ ايلدم آنك ايچون بى اختيار ٭ عزم وادئ تسيير واختصار ٭ اعتراف عجز ايله خير دعا ٭ خاتمه اولسه بومكتوبه سزا ٭ ربمز دائم ويره اقبال تام ٭ عمركز افزون ايده حق والسلام

﴿ حالا مقام جليلهٔ خارجيه‌يه زينت آور اولان دولتلو فؤاد پاشا حضرتلرى ﴾
﴿ مأموريت مخصوصه ايله برالشامده ايكن نشان عثمانينك برقطعه‌سى ﴾

﴿ كندولرینه احسان بیورلمش اولدیغنه دائر علی پاشا حضرتلری طرفندن كوندریلان تبریكنامهٔ سامینك صورتیدر ﴾

مؤسس بنیان رصین الاركان دولت علیه واصل الاصول شجرهٔ ثمرهٔ سلطنت سنیه نام خیر انسامنه اوله رق بو كره تأسیس بیوریلان نشان عالیٔ عثمانیدنك برنجی رتبه سندن برقطعه سی حق احق عالیلرنده اولان توجهات جلیلهٔ جناب ملوكانه نك نشانه سی اولمق اوزره قریحهٔ صبیحهٔ حضرت پادشاهیدن اوله رق ذات والای نظارتپناهیلرینه احسان بیورلمش اولدیغندن كمال افتخار ومسرت ایله ارسالنه مبادرت قلندی حقا كه دولت علیه اغورنده شمدی یه قدر هر برحال ومحلده وخصوصا اوطار فی تشریف دولتلرندنبرو ظهوره كلان خدمات جلیلهٔ آصفانه لری وذاتا پیرایهٔ موقع اعلا اولان قدر جلیل داوریلری اقتضاسنجه بویله برعلامت فاخره ایله تزیین سینهٔ بی كینه لری احق صدوروشوا التفات قدرعالیلرینی تقدیر ایدن اصدقایه مورث مسار نامحصور اولمغین دعای مفروض الادای حضرت تاجداری یه تردیفا ادعیهٔ علیهٔ تزاید عمر وعافیتلری تكرار ایله ایفای وظیفهٔ تبریك وتهنیته ابتدار اولندی اولبابده اراده افندمكدر افندم حضرتلری

﴿ عالی پاشا حضرتلرینك قوائم نقدیه نك تداولدن الغسی ایچون تشكرنامهٔ بلاغت اسلوبی ﴾

سرمایهٔ افتخار وحیاتمز اولان دولت علیه یه محض بخشایش الطاف واكرام الهی وملك وملتك مؤسس بنیان عمران ورفاهی اولان و لی النعمت بیمنتمز و لی النعمت جهان پادشاه خلافت عنوان وشهنشاه عمیم الاحسان افندمز حضرتلرینك مبدأ انواع فیض وسعادت اولان جلوس همایون شوكتمقرون جناب تاجداریلرندنبرو نیجه آثار جمیله وجلیله سی مشهود عیون عالمیان اولان علو همت وكمال موفقیت حضرت ظل اللهیلری انحلال آور تعقید مهام دولت وشفاساز اسقام مسام ملك وملت اولمغله بونعمت عظمی وعنایت كبرانك تشكرات مفروضه سی السنهٔ خواص وعوامده هربار مقدمهٔ مناجات وخاتمهٔ اذكار وتحیات اولدیغی حالده نیجه سنین وایامدر كه كساد دادهٔ بازاركاه معاملات انام ورواج افزای انواع مشكلات ومضرت انجام اولان قوائم فلاكت علائمك مسكوكات خالصهٔ عیار ملازمه تحویلی وبالجمله عباد اللهك مملوساز همیان ضجرت واضطرابلری اولان نقود ناسرهٔ الام واخزانك بویوزدنده زر كامل العیار سرور بی پایانه تبدیلی اوله رق بركون ایچنده مشهود اولان تحویلاتی فوق العاده جمله مز ایچون برتاریخ جدید فوز وفلاح وحقیقة هیچ برتاریخده مثلی كورلمامش برخیر واحسان منتج النجاح اولمغین بای وكدا وپیر وبرنا واقویا وضعفا كافهٔ مسرور الفؤاد اوله رق دعای مفروض الادای تزاید عمر وشوكت

حضرت ظل اللهی یی تکرار یاد ایلمش وایلمکده بولنمش اولمسیله بو بندکان عجز عنوان
حضرت شهنشاهی دخی عهدهٔ عبودیتمزه فرض عین اولان تشکر وتحمدی قلمادخی
عرض ایتمك شرفنه نائلیت املیله من غیر حد رفع رقعهٔ شکرانیته جسارت ایلدك
هرحالده امر وفرمان حضرت من له الامر کدر

﴿ حالا مجلس والا رئیسی ابهتلو دولتلو کامل پاشا حضرتلرینك سلیمان پاشا ﴾
﴿ طرفندن کلن مکتوبه ارسال بیوردقلری جواب لطیف ﴾

هرحرف مکارم ظرفی موصل سرور غیر محصور ومآل محاسن اشتمالی مرسل الریاح
آرام وحضور اولان احساننامهٔ معالی موفور وعنایت نشورلری بوکره مشرف
رس راحهٔ وصول وظهور اولوب بحمد الله الملك الغفور حلب الشهبا قدوم مبروك
عالیلریله دار السرور وفرق بندکانه‌مده توجهات سنیه‌لری کماکان مستقر ومتمادی
الصدور اولدیغی مفاد عالیسندن استفاده واستبشار اولنه‌رق احقر من مور اولان
بوعاجز صادقلری حقنده بو وجهله دخی مبذول ومبذور اولان التفات علیهٔ سلیمانیلری
بندهٔ کمینه‌لرینی حائز نصاب مفخرت وحبور اتمکله سلیمان طبع محاسن نبع کرامیلری
دائما محرم حرمسرای بلقیس صفا وهدهد آمال واقبال آصفانه‌لری آن بآن پرواز
نمایای سبای انتظام اولمسی ادعیهٔ مفروضه‌سی هر دقیقه وزمان بخلوص الجنان
ایصال قبولگاه جناب خالق الانس وجان قلنمقده در افندم حضرتلری

﴿ نشان عثمانینك وصولنه دائر فؤاد پاشا حضرتلرینك مقام صدارته ﴾
﴿ تحریر ایلدکلری تشکرنامه ﴾

جناب فیاض مطلق مجرد بودین مبینی تأیید وبنیان سلطنت سنیهٔ ابدرهینی تشیید
بیورمق ارادهٔ صمدانیه سیله وجود عالمسود مراحم آلود حضرت پادشاهی یی
بوملته احسان وبو احسان ایله بونجه عباد صداقت نهادی کامران بیورمش اولدیغندن
کافهٔ امر وفرمان حکمت بیان حضرت ظل اللهی ملهمین حقیقیه ایچون بر نشان
وقاطبهٔ احوالده محاسن مأثرهمم باهر الحکم جناب خلافتپناهی توفیقات وتأییدات
لهیه‌یه دلیل وبرهان اولدیغی جهتله بودولت قوی الشوکتك نقطهٔ فیض مداری
وملتك سرمایهٔ افتخاری اولان نام فیض اتسام عثمانی‌یه نسبتله بر نشان معالی شان
تأسیس بیوریله‌رق بویله برهمت بلند مرتبت حضرت شهنشاهیدن طولایی جمله‌یه
عائد اولان فخر ومباهاتدن قوللریدخی حصه دار اولمق یترایکن مجرد لجهٔ مرحمت
وعنایت حضرت ولی النعمته پایان اولمدیغی اعلان ایچون اشبو نشان عالینك برنجی
رتبه‌سی بوعبد درمخریدهٔ حضرت پادشاهی‌یه دخی احسان بیورلدیغی تبشیریله
شرف صادر اولان فرماننامهٔ معالی ... عبیدانه‌م

اوله‌رق نشان عالی دخی شرفورود ایلدیکندن شمسهٔ والاو حمائل خضرای مباهات افزاسی کمال تعظیمات واحترامات ایله زیور سینهٔ عبودیت قلندی حق نامستحق کترانه‌مده متوالیا ضیابخش اولان نیرخیر احسانات حضرت ولی النعمت ایچون لیاقت کترانه‌م ذرهٔ موهوم الوجودك شعاع آفتاب جهانتاب ایچنده اکتساب انوار ایتمسنك عینی اولدیغندن بوحالده عرض شکرانیته قالقشمق بنه کندیمه وجود ویرمك اوله‌جغندن بالکز عجز وابتهال بندکانه‌مك بیانیله هر حالده اقدم فرائض بیلدیکم دعای بقای عمر واجلال وشوکت حضرت پادشاهی‌یه برقاتدها حصر انفاس ایله بویوزدن تحدیث نعمته صرف مقدرت ایلمکه چالشدیغم وشویله برعاطفت سنیه‌یه مظهریتم بنه دلالت وحمایت خدیو اکرمیلریله حاصل اولدیغندن منتدار احسان بی امتنان جناب وکالتپناهیلری اولمغله برابر ادعیهٔ لازم التأدیهٔ دوام فر واقبال داوریلرینه مواظبتده بولندیغم محاط علم عالیٔ صدارتپناهیلری بیورلدقده اولبابده وهرحالده امر وفرمان حضرت من له الامر کدر

فؤاد پاشا حضرتلری سرعسکر اولدقلرنده سردار اکرم حضرتلری طرفندن کلن تبریکنامه‌یه ارسال بیوردقلری جواب

ارسال بیوریلان تبریکنامهٔ سامیٔ اثر کرامیلری رسیدهٔ دست توقیر وحاوی اولدیغی عبارات نوازشکاری باعث سرور کثیر اوله‌رق دعای بالخیر دولتلرینك تکراریله مصالح لازمهٔ سپاسداری‌یه مبادرت اولندیغی وصفت جلیلهٔ عسکریه‌لرینه مشارکتله مباهی وبوکا عائد اولدیغی وجهله تسهیل مصالح علیه‌لری امرنده ازدل وجان صارف مساعی اولدیغم مثللو ذات والای سردار اکرمیلرینك دخی اظهار اثار متقابله ایله تسریر قلب صدق انتمایه همت بیورملری اخص آمال ایدوکی بیانیله ترقیم ثنانامهٔ عاجزی‌یه مسارعت اولندی افندم

کامل پاشا حضرتلرینك صید تشکرینی حاوی مابین همایونه تذکره‌لری

جناب رب بی انداد اورنك آرای عدل وداد وسایه بخشای مفارق عباد اولان پادشاه عالمیان پناه ولی النعمت خلافت منقبت افندمز حضرتلرینك امر وفرمان سلیمانی عنوان جهاندارانه‌لرینه نسر طائر ساهرهٔ سمایی وانواع تحیز ارض ومایی مسخر ومنقاد بیورسون آمین هیچ برشیئه استعداد ولیاقتم واشعهٔ آفتاب توجهات جهان افروز ملوکانه‌لرینی تلقی‌یه ذره اقتدار واهلیتم یوغیکن محض مرحمت وعنایات چاکر پرورانه آثار جلیله‌سندن وآزر تماند خداوندانه جملهٔ جمیله‌سندن اولمق اوزره امتثالا لکریمهٔ (احل لکم الصید) بودفعه رغبت بیوریلان شکار مکارم آشکارك محصول نعمت موصولنده بودانه‌چین خدمتی دوایت بی نهان و بالشکر تدوم النعم اقتضای

حکمت احتواسندن نائل وایه اولان عبد کینه‌نك دخی حصه‌دار نوال عنایات علیه بیورلمسی نه‌درجه‌لرده مستلزم فیض حیات وسرمایهٔ فخر ومباهات اولدیغنك عرض وبیاننده قال وقلم عبیدانه‌م عاجز ولال وهرنقدر فریضهٔ شکرگذاری ومحمدتکاری یه صرف بارای اقتدار ایلسم عشر معشارینی اداوایفا امر محال اولمغله ذمت عبودیته فرض مکتوب وزیور سرلوحهٔ ارباب قلوب اولان دعوات مفروضهٔ خلافتپناهی تکرارینه وقف انفاس حیات ایلدیکم معلوم عالیٔ خدیوانه‌لری بیورلدقده امر وفرمان حضرت ولی الامر کدر افندم حضرتلری

﴿ کامل پاشا حضرتلرینك محمود ندیم پاشا حضرتلری طرفنه ارسال ایلدکاری جواب ﴾

مایهٔ محاسنوایهٔ دولتلرنده مودوع دست قدرت وتحریتکردهٔ ارباب بصیرت اولان جواهر خواطر افروز بنده‌نوازی بوکره رسیدهٔ دست اخلاص پیوست اولان احساننامهٔ آصفانه‌لری مطالعهٔ ومزایای سامیه‌سنده باهر اللمعان وهرحرف لطائف ظرفنده مندرج بولنان معانیٔ دقیقه شایان نظر اعتبار وامعان اولندیغنه بناء توجهات سابقه ولاحقهٔ علیه‌لرینی بر بر تفکر سبب تکرر تشکر اولمغله تشکر ایلرم واحساننامهٔ عالیکزك امثالی کبی جوابسز قالماسی صددینه کانجه شمدی یه قدر صوب کمترانه‌مه کرنامهٔ آصفانه‌لری کلمش ایسه جوابی یازلمشدر جوابنی ویریرم هرنه ایسه جناب علی الالقاب دولتلری نظیر ومثیلی نابود بروجود ممدوح ومحمود اولدقلرندن ثنا ودعای دولتلرنده تجویز قصور اولمدیغی معلوم سامیلری بیورلدقده اولبابده اراده افندمکدر افندم حضرتلری

﴿ کامل پاشا حضرتلرینك مدحت پاشا حضرتلرینه ارسال ایلدیکی مکتوب ﴾

ادارهٔ امور مهمه‌ده مهارتی معلوم عالمیان وهرمنصبه لیاقت وکفایتی دوندن بوکوندن عیان اولان ذات ستوده سمات دولتلرینك چوقدنبرو مستحق ونزد ارباب بصیرت وتقدیرده جدیر ولایق اولدقلری رتبهٔ سامیهٔ وزارتی احراز ودشمنك جاننه شیش اورمق ایچون نیشه کیدوب اهلیت ذاتیهٔ دستوریلرینی ابراز بیوردقلرینی مشعر ومبشر اولان ایکی قطعه احساننامهٔ مشیرانه‌لری مطالعه وفحوایٔ مضامین حاویسندن حصوله کلان مسرت ومفخرتك بیانی لسان خامهٔ اقتداره وقرطاس تطویل واختصاره صیغمیه جغندن بوراسنی شهادت قلبیهٔ دولتلرینه حواله ایله دعوات موفقیت علیه‌لری تکرار قلندیغی معلوم عالیلری بیورلدقده اولبابده وهرحالده امر وفرمان حضرت من له الامر کدر

﴿ كامل پاشا حضرتلرينك سليمان پاشا حضرتلرينه ارسال ايلدكلرى جواب ﴾

ثريا مضامين وشايان تعبير نو زمين اولوب بوندن مقدم دست آراى تكريم واحترام اولان احساننامهٔ آصفانه‌لرينه عريضهٔ جوابيه ترقيمنه عزيمت حجازيه حاجز ودعاى عالئ داورانه‌لريله اكتفا جائز اولديغى حالده نجم طالع خديوانه‌لرى آفتاب توجهات جهانبانيدن لمعه‌دار وادرنه ايالتى شرف ولايت دولتلرندن محسود هر ديار اولديغى ديكر عنايتنامهٔ چاكر پرورانه‌لرندن بيلندرك بو صورتده مظهر فيض توجه عالى وبربرى اردنجه پايتختدن پايتخته والى اولملرى مقارنت توفيقات صمدانيه‌يه دليل جديد ودعاى رسمئ خلوص پرستان زمانه‌دن استغناسى بديدا اولمغله دور ودراز تصديعدن احتراز واختيار قاعدهٔ ايجاز قلندى اولبابده

﴿ كامل پاشا حضرتلرينك سليمان پاشا حضرتلرينه جواب ﴾

دل اكاها ولايتپناها اهالئ ايالت ودين ذات تقوا سمات آصفانه‌لرى مثللو اهل دين مراعئ مراسم وآيين عاقبت انديش دور بين بروزير صاحب يقينه محتاج اولدقلرى جهتله حق عالئ آصفانه‌لرنده منصبى وقوعبولان توجهات جليلهٔ حضرت پادشاهانه‌يى تبريكه وسلسلهٔ انتباه داورانه‌لرينى يد اخلاص مؤيد ايله تحريكه ابتدار اوزره بولنديغم حالده عادت سنيهٔ دولتلرى ايجابنجه سرعت وسبقتينه لطف وعنايت عليه‌لرى ارزان بيوزلسى هر بار تتابع توجهات بنده نوازيلرندن شرمسار اوله كلديكم كبى بودفعه دخى مع الحجاب يمن موفقيت دورانه‌لرى دعواتى معروض باركاه جناب رب الارباب قلنديغى بيان معرضنده تقديم عريضهٔ عاجزى‌يه جرأت ايلدم اولبابده اراده افندم حضرتلرينكدر ﴿ منشأت عزيزيه فى اثار عثمانيه ﴾

(ذكر مقدمات وقعه)

برمدتدنبرو مطرودا ومستنفلا پتره بورق خارجنده واقع برسرايده انداختهٔ كوشهٔ ذل وحقارت اولان ايمپراطورك زوجه‌سى قترينه صورت احوالدن بغايت متوحشه اولوب اوته‌دنبرو مركوز ضميرى اولان قوجه‌سنك خلع وتنزيلى ماده‌سنى تعجيل ايتمك واجبات اموردن ايدوكنى جزم ايلديكنه بناء اقامت ايتديكى زاويهٔ خمول وعزلتدن اوچ قولدن ايقاظ فتنه‌يه دامن درميان غيرت اولمشدر برقولك سركرده‌سى اولان ﴿ليفوراورلوف﴾ نام كمسنه مقدما دلى پترونك قتل ايلديكى استرايچ نفراتندن برينك حفيدى اولوب طوبجى اوجاغى ضابطلرندن غايت دلبر وفرط جرائت ايله نامور بريكت اولمق جهتى وكمسنه واقف اولميه‌رق قترينه‌نك مداوم فراش فضاحتى اولان كروهدن اولديغى حسبيله سائر اورته‌لرده بولنان ايكى نفر قرنداشنى وبعض نفرات وضابطانى اضلال

ایتمشیدی ایکنجی قول باش وکیل سابق معهود ٭ بستوجفك ٭ وقتندنبرو افساد
اولنان معلوم الاسامی رجال وکباردن عبارت واوچنجیسی ٭ داشقوف ٭ نام اون سکز
یاشنده بر قارینك واسطه‌سیله اضلال اولنمش رجالدن وسائردن مرکب دیکر بر طاقم
ارباب مفسدت ایدی مسفوره قترینه ذکر اولنان اوچ قولی یکدیکرینی واقف ایتمیه‌رك
استاد انه قوللانوب اقتضاسنه کوره بشقه بشقه اعمال وتحریك ایلمسی بادیٔ استغراب
اوله‌جق حالاتندر اوچنجی قولك سرکرده‌سی اولان ٭ داشقوف ٭ دیدکلری زن
پرفتن معهوده وروچوف قزینك کوچك همشیره‌سی ایکن پدر واقرباسنك اصولنه
مخالف اوله‌رق قترینه‌یه شدت تعلقی اختیار واکثر ایامده یانندن ایرلیوب کاه مطالعهٔ
کتب اثار وکاه ملاحظهٔ فنون مکر واحتیال ایله امرار لیالی ونهار ایتمکدن ناشی ایکیسی
همجسم وجان اوله‌رق بینلرنده محرمیت کامله حاصل اولمشدرحتی قترینه‌نك بر منوال
محرر مطرودا ومغضوبا پتره‌بورق خارجنده‌کی سرایه نقلی ظهورنده فتانهٔ مرسومه
لمصلحة پتره‌بورقده قالوب سرای ایمپراطوریده وشهرده جریان ایدن احوالی نقیر
وقطمیر قترینه‌یه تحریر ایدر ایدی زیرا علم ومعرفت ودسیسه ومفسدتده تحصیل کال
ومهارت ادعاسنده اولوب خلع ونصب ایمپراطورکبی بر مصلحت جسیمه‌نك عهده‌سندن
کله‌جك اولور ایسه نام وشهرتی مشهور افاق اوله‌جق ظن باطلنه ذاهبه اولمشیدی
اکا کوره غیرت وکرمیتی مزداد اوله‌رق اعمال فسادهٔ سعینی حددن بیرون واوته‌دنبرو
معلمی اولان اصلی اتالیالو بر مفسد حیله بازه کشف راز ایله برقات دخی استفادهٔ
انواع مکر وفسون ایلدکدنصکره مفسدهٔ مسفوری قترینه‌یه سوق ایله سرکاتبی خدمتنه
تعیین ایتدیردی مرسومان قترینه سایه‌سنده فائق الاقران ومالك اموال فراوان
اوله‌جقلرینی قوروب برقدم اقدم واصل سرمنزل مرام اولمق فکری خواب وراحتلرینی
کلیا سلب ایتمش ایسه دخی مطالعات بیهوده‌لری بردر اوفائده‌یی منتج اوله‌میه‌جغنی
وبالکز دوست ایدندکلری چند نفر عسکری نفراتی کافی اولمیوب لدی الاقتضا
عسکری جلب ایچون اکچه‌یه واصحاب شان ونفوذدن سرکردکانه محتاج اولدقلرینی
درك وتفطن برله ایمپراطور نچهٔ هالکه وقتندنبرو (١) قزاق باش حطمانی اولوب ثروت
ویسار وبین العسکر فرط شهرت واعتبار ایله معروف اولان ٭ راز وموفسکی ٭ نام کمسنه
افساد عسکر مصلحتنك تمام اربابی وایمپراطورك صبی اوغلی پاولونك لالاسی اولان پانین
مدت مدیده‌دنبرو تجربهٔ امور ایله کسب تفنن ایتمش بر عاقل کار آزما اولدیغندن رای
وتدبیره جمله‌نك ارجح واليقی وایمپراطورك تبکیزی ایلدیکی رهبان طائفه‌سی اولوزندن
اولوب بین الملة اعتبار تام ایله شهر تشعار اولان بر متیرهپولید نشر اراجیف ایله قلوب
ناسی ایمپراطور حقنه تبرید وتنفیره الات اوله‌جق خونه‌نك اقویسی اولدیغن ملاحظه

---

(١) قزاق باش حطمانی روسیه‌ده متوطن عموما قزاق طائفه‌سنك سرکرده‌سی
اولوب جنرال رتبه‌سنده ووقت سفرده سرعسکر مثابه‌سنده در

ایدوب مسفورونی یکان یکان محرم ایتدکدنصکره ناجره مرسومه عسکری سرکرده لرندن
وضابطان ونفراتدن بعضیسنی دخی بر تقریب ایله دائرهٔ اتفاقه ادخال ایلدی
ذکر اولنان اوچ قوللردن فضله اوله رق پتره بورغده مقیم فرانسه ونمچه ودانمارقه
ایلچیلری ایمپراطورك طورو معامله سندن بالوجوه متنفر اولدقلرینه بناء رجالدن پیدا
ایتدکلری طرفدارلری دخی ایمپراطوردن خشنود دکللرایدی زیرا ایلچیلرطرف پیدا
ایتمك ایچون اقتضا ایتدکجه تملق ومداهنه یی و بعضا اقچه ایله اطماع صورتنی دریغ
ایتمامك لازمهٔ مأموریتلرندن ایدوکی درکار ومسقولو ایچنده مداهنه وتلطیفه رغبت
ایتمزوار ایسه اقچه یه طیانه جق فرد واحد بولنمق احتمالی اولمدیغی اشکاردر بوصورتده
ظهور وقعه ده طبیعتیله ملتحق سلسلهٔ عصیان اوله جق برطاقم رجال دخی موجود
وآماده ایدوکی معلوم ایدی ایشلر بوصورتی کسب ایتدکدنصکره رؤسای عصاة
یکدیکرك حالندن خبردار ومتحد القول والقرار اولدقلری ملابسه سیله مخفی یرلرده
عقد جمعیت وبعضا قترینه یی دخی جلب ایله مصلحتك وجه اجراسنی مشورت اوزره
ایکن ایچلرندن مرسوم ٭ پانین ٭ ایمپراطورلق عنوانی لالاسی اولدیغی صبی یه ویرلمك
ووالده سی اولان قترینه وصایت طریقیله حکومت ایتمك شقنی ترویج قیدنده اولمغله
بینلرنده اختلاف وشقاق واقع اولدی اثنای مباحثه ده لالای مسفور قترینه یه خطاب ایله
مرامکزنه اولدیغنی بیلورم اوغلکزی صندلیٔ حکومتدن دور ایتمك سوداسنده سز
لکن سز اسکی مسقو چارلری عرقندن وهیچ اولمز ایسه ولایتلرندن دکل ایکن
باشلو باشنه ایمپراطورلق ادعاسنه استحقاقکز ندر مسقولوکبی قدیمی وجنك اور برملت
انحالت حکمدارینك برقزینی ایمپراطورلغه قبول ایتمك احتمالی هیچ عقلکز تجویز ایدرمی
وملت مذکوره بیوك پترونك احفادندن برینی خائبا وخاسرا پایهٔ صندلیٔ ایمپراطوریده
پامال ذل وحقارت ودیکرینی مضیق حبسده افتادهٔ کوشهٔ مذلت اولدیغی کورنجه
فتنه واختلال منقطع اوله میه جغی خاطرکزه کلمزمی هله حالکزه چسبان اوله جق
مرتبه دن زیاده یه رغبت ایتمك الحالة هذه سزه لازم اولان نفسکزی تهلکهٔ حاضره دن
صیانت ایتمکدر والیوم جسارت ایتدیکمز حرکتی قانون حق وصوابه تطبیق ایچون
سعیکز مصلحت مخصوصه ضمننده اولمیوب انجق اوغلکز ایچون اولدیغنی کوسترمکدر
دیو مردانه وخلوصانه افادهٔ حال ایلدکده حضار مجلس مبهوت ومتحیر وقترینه دخی
برمدت اختیار سکوت ایله متفکر اولدقدنصکره مقابله برله سرد ایتدیکك دلیللر واقعا
قویدر لکن ازام اوله میورم زیراسن دخی مسقولویی رعنا بیلورسن مادامکه امورلری
اداره اولنور مدیرلرینك مبدأ ومنشأنی اره مزلر واوزرلرنده اولان مدیر اصحاب بطش
وجلادتدن اولنجه اطاعتدن غیری برشئ بیلمزلر مقدملرده منچیقوف وبیرن ومونیخ کبی
متغلبلرك امثالی میدانده در بنم ایسه نیتم انلرکبی اداره ایتیوب دائما اصول عدل

وحقانيت وقواعد حلم وملايمتي در پيش ايله كسنه‌يى كوجنديرمامكدر سنك درميان ايلدكك فتن واختلالاته دائر مطالعاتك دخى عبثدر وقعه‌لر دائما ايمپراطورلرك حال صباوتنده وعنان اموروامورى النده اولديغى وقتلرده ظهور ايده كلديكنى اونوتدكمى واليوم ايمپراطور ثبات ومتانت ايله اداره‌ٔ مملكته برشخص قوى الاقتدار اولسه دردست اولان وقعه ماده‌سنى خاطره بيله كتورمامز ممكنمى ايدى قالديكه سنك دردك اوغلم ايچوندر هنوز ولد صحيحى اولديغى انكارايدن باباسى النده ترك اولنمقدن ايسه والده‌ٔ مشفقه‌سنه اعتماد اولنمق اولى دكلميدر بنم ايمپراطورلغه هوسم انجق اوغلمه اولان كمال محبتمدن ومحافظه‌سنه معين اوله‌جق سنك كبى ذواتى دلخواهم اوزره مظهر مكافات ايتمكه غايت اشتياقدن ناشى اولديغنى بيلمزميسين بكامعين اولنلره على الدوام متشكره اوله‌جغم ولازمه‌ٔ تشكرى ايفا ايچون محتاج اولديغم سرمايه‌ٔ اقتدارك تحصيلنى سندن مأمول ايلديكم رعنامعلومك اولسون ديوختم كلام ايلدى مع مافيه مسفور ✻ پانين ✻ ملزم اوله‌مديغندن بردرلو نتيجه وقرارويرلمكسزين حل مجلس اولندى لكن مسفورك مرام خفيسى لالالق وسيله‌سيله صبينك ايمپراطورلغنده باش وكالت منصبنى تحصيل ايدوكى امر غيرمشكوك ايسه ده قترينه سائرلره بادىٔ غبطه وحسد اولمامق ملاحظه‌سنه مبنى مجلسده كلمات مطلقه ايله مكافات ماده‌سنى تذكيروايما وصكره صراحة باش وكالتى مرسومه وعد ايله جلب وتأليفنه بذل سعى اوفى ايلدى بوندن قطع نظر مرسومه داشقوف لمصلحة مسفور لالا ايله ايكيده برده كورشدكجه طور واداسى قرين پسند اولديغندن لالاطرفندن كندويه اخركونه معامله‌ٔ شنيعه تكليف اولنوب عدم قبولى بادىٔ اغبرار اولمشيدى شمدى مرسومه اولمقوله برامرخسيس ايچون بويله برذاتى كوجنديرمك طورادبه مغايردر ديوتسهيلا للمصلحه بالغا مابلغ تفريح قلبنه بذل وجود ايتمكين مسفور دخى اولكى قولندن رجوع ايله مطيبا وممنونا قترينه‌نك ايمپراطورلغنه رضا داده واولبابده هركونه اختلاف وصعوبت برطرف اوله‌رق امر اجراسنده جمله‌ٔ متفقين حاضر وآماده اولديلر قالديكه وقعه‌نك حين ظهورنده نفرات عسكريه‌يى اعطاى بخشيش ايله تشويق ايتمك لازمه‌دن اولمغله پتره‌بورقده مقيم افرانسه ايلچيسندن استقراض مراد اولندقده ايلچىٔ مرسوم اظهار ترد داثناسنده قترينه طريقنى بولوب برنفر انكلتره بازركانندن مخفيجه يوز بيك روبله (١) استدانه ايتمشدر اول ارالقده مسفوره قترينه دوچار اولديغى خوف وتلاش جانخراشدن ماعدا افعال قبيحه‌سنك اثرى

(١) روبله روسيه‌ده سيم سكه درسكه‌ٔ پادشاهى يه نسبت ايله بوندن فرق سنه مقدمنه كانجه ايكيوز اقچه‌يه رايج اولق اوزره اعتبار اولنورايدى انجق صكره‌لرده فيئات اوينادیغندن اشبو كتابك وقت تاليفى اولان بيك ايكيوز اون برسنه سنده اعتبارى ٢٥٥ اقچه ايدى قاپيق تعبير اولنورباقرسكه‌نك يوزقطعه‌سى برروبله ايدر

اوله‌رق مخفیجه وضع حمل غائله‌سیله مضطر به اولدیغندن قوجه‌سی برتقریب خبردار اولوب رای العین ماده‌یی اکلامق و بین الناس مسفوره‌یی تشهیر ایتمك نیتیله ناکهان مقیم اولدیغی سرایه واروب اوطه‌سنه داخل اولدقده هنوز وضع حملدن فارغه اولوب میدانده برشیئ مشهود اولمدیغندن ایمپراطور مرسوم بوکا دائر مسموعاتنی افترایه حمل ایله قالقوب کتدی مع هذا مقدمکی ترتیبی اوزره تطلیق ماده‌سنده مصر و برمدتدنبرو مشغول اولدیغی دانیمارقه سفری ترتیباتنك تکمیلی عقیبنده کندوسی دخی حرکته حاضر اولمغله عزیمتدن برکون مقدم زوجه‌سنك مقیم اولدیغی سرایه بینش طریقیله وارمق ومرسومه‌یی اولکون حبس وتوقیف ایله امر تطلیقده نتیجه ویرمك نیتنده ایکن برحالت ناکه ظهوری تعجیل وقعه‌یه سبب اولمغله قضیه برعکس اولمق لازم کلدی (ظهور وقعه واقعاد قترینه ایمپراطوریچهٔ روسیه) ازمانقدم احداث فتنه‌یی التزام ایدن ارباب شورش واشوب زوالنه قصد ایتدکلری کسنه‌دن زیاده قاعدهٔ تیقظ وبصیرته رعایت وتجسس وتحریده دقت ایلملری طبیعت مصلحت مقتضاسندن اولمغله قترینه‌نك عونه وهوادارانی ایمپراطورك جزئی وکلی حرکات وسکناتندن خبردار وایمپراطور مسفور غفلت کامله ایله اوقاتکذار اولوب حتی بعض خیرخواهان ومعتمدانی وازجمله پروسیا ایلچیسی قراین احوالدن وسوسه‌یه ذاهب اولدقلرینه بناء ایمپراطوری برقاچ دفعه اخطار وایقاظ سودا سنده اولمشلر ایسه ده متیقظ اوله‌میوب نهایة الامر مصلحتدن اکراه ایتدم فیما بعد لسانکزه الیك دیو تنبیه ایلدی بوصورتده من کل الوجوه فارغ البال ومامون الحال اوله‌رق دانیمارقه سفرینه متهیئ عزیمت وچند روز جنبش وصفاضمننده دلداده اولدیغی ورونجوف قزینی وطائفهٔ زناندن برقاچنی استصحاب ایله خارج شهرده واقع برنزهتکاهه نقل ورحلت ایتمش اولدیغنه بناء کافهٔ ظهوراتدن استجلاب فائده‌یه فرصتبین اولان قترینه‌نك عونه‌سی ایمپراطورك بوقدر نسوانی استصحابدن مرامی قوجه‌زندن تطلیق ایله مقربلرینه نکاح ایتدرمکدر دیو برطاقم ترهات وبونك امثالی سروبی یوق نیجه‌ار اجیف ومفتریات نشریله ایجاد قیل وقالدن وعلی الدوام لازمهٔ حزم واحتیاطی اجرادن بران فارغ دکللر ایدی جمله‌دن زیاده متهالکه اولان معهوده داشقوف کمال وسوسه‌سندن محرم سر اولملرینه فردا فردا بر ادم تعیین ایدوب نه طرفه واردقلرینی ونه اشلدکلرینی تحری وتجسسده غایة الغایه دقت ایلدیکندن بوترتیب من غیر مأمول تعجیل مصلحته سبب اولمشدر شویله که یوم موعود تقرب ایلدیکی حسبیله محرملردن براورته ضابطی نفراتك بعضیسنه کشف راز ایتمش اولدیغندن نفرات مرقومه‌نك بری سائر سرکردکانك خبری واردرظنیله ایمپراطوری خلع ایچون قالقه‌جغمز کون قنغیسیدر دیو اخشامدنصکره سرکرده‌نك برینه واروب سؤال ایتمکله شخص مرسوم توقیف اولندیغی ایزینی کوزتمکه مأمور اولان جاسوس اکلاینجه

همان اول اثناده مسفوره داشقوفی بولوب ماجرایی على وقوعه نقل وتفصیل ومسفوره دخی زی وقیافتنی ارکاك هیئتنه تبدیل ایدوب درحال بوخبر مهمی رفقاسنه افهام وخلال لیلده اتمام مصلحته قیام اولنمق خصوصنده جمله‌سنی الزام ایتمکله ناشی اوچ نفر قرنداش اولان اورلوفلرك بریسی قترینه‌یی بولندیغی محلدن قالدیروب قشلایه کتورمکه وایکیسی قشلاره واروب مرسوملرك ورودینه منتظرا اقتضاسنه کوره نفراتی تحریك واغوایه تعیین اولندیلر قترینه‌نك اول ایامده اینج وتاب واضطرابی بردرجه‌یه وارمشکه پتره‌بورقدن خارج اوتوردیغی سرای نوا (١) نهری اوزرنده اولمغله برقاچ کوندنبرو بغچه‌نك بر کنارنده اولان مفرز ومستثنا بر قصره یاتوب حین حاجتده اسوج طرفنه فرار ایچون قصرك پیشکاهنده من غیر التزام برقایق توقیف ایتدیرمشدی بو حالت اوزره ایکن نصف اللیلدن صکره ناکاه اورلوف مرسوم ظهور ایتمکله عجاله قالقوب آماده قلنان هنطوه سوار ووقت شفقده پتره‌بورقده ترتیب اولنان قشلانك پیشکاهنده قرار ایده‌جك منتظر ورودی اولان عونه‌سی تیز الدن قشلادن اخراج ایده بیلدکلری یالکز اوتوز نفر سولتاتاره رسم بیعتی اجرا ایتدیردیلر مسفوره سولتاتلرك بو مقدارینی کورنجه خیلیجه تلاش ایدوب هرنه ایسه تردد وقتی اولمدیغندن بوکیجه ایمپراطوری واوغلمی قتل ایده‌جك ایکن بیك جان ایله تخلیص کریبانه دسترس اولوب عرضکزه دوشدم دیو قشلایه التجا ایلدیکنی بیان اثناسنده سائر عونه‌سی پیاپی ظهور واورته‌زی ایاقلاندیروب ضابطاندن کیمی بیلدرك کیمیسی دخی ایشك اصلنی تحقیقه وقتی اولمدیغندن همان سائرلرك اثرینه اقتفا ایدرك جمله‌سی قسم بیعتی ادایه مجبور اولدیلر جمعیت تکثر ایلدکده طوبجی اورته‌لرینی جلب واحضار ضمننده خبر کوندرملریله ضابطلری بولنان صادق مستقیم بر ادم عجبا ایمپراطور وفاتمی ایتدی دیو خاطرینه کلان شبهه‌یی حل ایچون جمعیتکاهه واروب مصلحتك صورتنی درك ایده‌جك باشه چیقه‌جق ماده اولمدیغنی بالذات قترینه‌یه اخطاره جسارت ایلدی مسفوره دخی مجلدانه خطاب ایله سنك رای ونصیحتکی سؤال ایدن یوقدر نفراتکی الوب کله‌جکمیسین بوکا جواب استرم دیو سویلدیکندن شخص مرسوم شاشیروب هر حالده امرکزه اطاعت واجبهٔ ذمتمدر دیو سرعت امتثالنی اظهار ودرحال واروب نفراتنی احضار ایتمکله ایکی ساعت ایچنده ایکیبیك عسکر قترینه‌نك باشنه تجمع ایلدی اهالیٔ شهردن ومقدما جلب اولنان رهبان طائفه‌سندن وافر خلق دخی جمعیته قاریشوب هیئت مجموعه‌زیله مسفوره‌یه رفاقت وتاریخ هجرتك بیك یوز یتمش بش سنه‌سنده واقع شهر حزیرانك یکرمی سکزنجی کونی على ما جرى العاده کلیساده اکسای تاج ایمپراطوری

---

(١) نهر نوا مسقوا ایچندن چیقوب پتره‌بورق پیشکاهندن بعد المرور بالطق دکزینه منصب اولور

رسمنی اجرایه مسارعت ایلدکدنصکره ایمپراطورچهٔ جدیده سرایه کوتوردیلر اکثر
ناس هنوز خوابدن بیدار وصورت مصلحتدن خبردار اولمدیغندن کوردیکی طوپنجه
رؤیامیدر نشکل شیئدر بیله میوب رجال وکبار وسائرلری همان سرایه شتاب وعلی العمیا
ادای قسم بیعته باشلادیلر سرایه واردقده مرسوم اوغلو ٭ پاولوینی ٭ قوجاغنه
الوب سرای میدانده مجتمع اولان عسکره یوقاریدن کوسترمکله جمیع ناس اظهار کمال
سرور ایله دعا ایلدیلر اول اراقده ایمپراطورک هلاکی حوادثی درون شهرده نشر
وایشار وخلقی زیاده تغلیط ایچون بربیوک جنازه سوق وبازاردن طوغلاشدریلوب کوتورلمك
حیله سی اختیار اولندیغندن غیری لاجل الاحتیاط شهرك خارجدن کله جك کافهٔ
موارد ومسالکی صوب وضعیله کرکی کبی تحکیم وترصین وچند روز مقدم مخفیجه طبع
ایتدیریلان بیانامه نك وافر صورتلری اهالیٔ شهره ودول ایلچیلرینه طاغیلوب کیفیت
حال اعلان وتبیین اولنمغین بیان نامهٔ مذکور معلوم اولمق ایچون زیرده عینیله تحریر
اولندی ٭ صورت بیانامه ٭ بزکه جمیع روسیه لرك ایمپراطور یچه سی ایکنجی ٭ قترینه یز ٭
بالجمله صادق رعایامزه بیان ایدرز که روسیه دولتی نه کونه مخاطره ده اولدیغی جدا
وحقیقة غیرتکش وطن اولانلرك جمله سی عندنده معلومدر اولا ماتقدمدنبرو روسیه ده
ریشه کیر استقرار اولان ایین ومذهبمز بالوجوه اخلال اولنمغین اقصای مراتب افات
اوله رق یرینه اخر بر مذهب بیکانه نك ایجادینه بر رمق قالمشیدی ثانیا بوقدر قانلر
دوکیله رك روسیه دولتنك تحصیلی میسر اولان شان وشهرتنه ایراث شین اوله جق
وجهله مؤخرا پروسیا دولتیله عقد مصالحه اولدیغندن بشقه وطن عزیزه وسیلهٔ اطمینان
وراحت اولان نظامات داخلیه دخی پایمال اولمشدر بو صورتده رعایامز حقنه مرئی
اولان خطردن متأثره اولدیغمزه مبنی وجمله نك بخلوص البال اظهار ایتدکاری اشتیاق
وخواحشه ردایله معامله اولنمق تجویز اولنه مدیغنه مبتنی صندلیٔ ایمپراطوریه قعودمز
اقتضا ایلدی دیو محرر در بیانامهٔ مذکور بر طرفدن نشر واعلان اولنمقده ایکن
ایمپراطوریچهٔ جدیده عسکری قیافتی وکذلك عسکری زینده اولان معهوده داشقوف
رفاقتیله راکباً صفوف عسکریه ایچندن کذار وامر وتنبیهنه مبنی عسکره بخشیش یرینه
عرق ویرلدیکندن جمله سی نشئه دار اوله رق زاوازهٔ دعا وستایشی تکرار ایدرك ینه سراینه
عودت ایله یراو یرنده قرار وقوجه سی اوزرینه وارمق ایچون ترتیب عسکر ابتدار ایلدی
(ارسال باش وکیل ازجانب ایمپراطوو بسوی قترینه زوجهٔ خود) کشیدهٔ سلك تحریر
اولندیغی وجه اوزره ایمپراطور بی شعور بردولو وهم ووسوسه اوله رق نقل ایتدیکی
نزهتکاهده اجرای مذاق ایتمکده ایکن ظهور واقعه دن برکون مقدم جزئیجهٔ رایحهٔ فتنه یی
استشمام ایدن بر ادم اوله رق فه واروب تحقیقاتنی بیان ابتدار ایلدکده کلامنه حوالهٔ
سمع اعتبار اولنمدیغندن حبس ودرز نجیر اولندی بو وجهله مرسوم غفلت کامله ده

وشهرده تحدث ایدن احوالدن اکاه اوله‌میوب پستراً من وامانده غنوده اولدیغنه بناء قرنا ومقربان وهمبزم الفتی اولان زنانی استصحاب ومقدم ترتیب اولندیغی اوزره قترینه‌نك مقیم اولدیغی سرایه طوغری عنانتاب اولدقده اثنای راهده معتمدلرندن بری سیر سریع ایله یتشوب قترینه‌نك سرایدن لیلا فرار وغیبتنی وسرای مذکورده عظیم پریشانلق اولدیغنی مخفیجه اخبار واشراب ایدیجك مسفور رفقا وهمبازینه سررشته ویرمیه‌رك ایلرویه طوغری سوق مطیه سرعت وسرایده زوجه‌سنك دائره‌سنه واروب کمال تلاشندن طولابلره وارنجه بالتحری دقت ایلدکده مرسومه‌یی بوله‌مدیغندن مستغرق دریای حیرت اولمشدر شهردن پیاپی خبرلر ظهور یله کیفیت احوالدن خبردار اولمغله یانده بولنان باش وکیل ایله لدی المشاوره قترینه‌نك بو جسارتی عبثدر اذنکز اولور ایسه‌بن واروب الزام ایدرم دیو باش وکیل مرسوم اظهار متانت واولبابده تحصیل رخصت ایلدیکندن پتره بورقه وصول و بالجمله قرنا ومقرباتی حاضر اولدقلری حالده قترینه‌نك حضورنده منول ایدوب طوتدیغکز ایش نتیجه پذیر مرام اوله‌جق ماده‌دکلدر اولسه‌بیله مستمر اوله‌مز زیرا روسیه عسکری ودولتی یالکز پتره‌بورقده بولنان مستحفظین اورته‌لرینه واهالی شهرده منحصر اولمدیغی ظاهردر بونلره استناد اولنور ایسه نتیجه‌سی وخیم اولور برالای عقلسزادملرك سوزینه موافقت ایله زوجکز اوزرینه عسکر کوندرمك جائز دکلدر بو مثللو حرکت ایله زوجکزی دشمن دائمی اتمکدن ایسه‌طریق اعتدال وملایمته سلوك ایتسه‌کز غلبهٔ عقلکز مقتضاسنجه هر مرامکز سهولتله حاصل اولمش اولور دیو سویلدکده مرسومه اشته کوریورسون بنم مدخلم یوقدر ناچار خلقك دلخواهنه تبعیت ایده‌یورم دیو مختصرجه جواب ایله صحبتی اوزاتمدیغنی واطرافنده مداوم مقام خدمت اولان قرناسی کلمات مرقومه‌یی لدی الاستماع منفعل اولدقلرینی وبرطرفدن خلقك فوجا فوج بیعته کلدکلرینی کورنجه سائر لرمثللو قسم بیعتی ایفایه تجویز تردد اتمدی صکره تکرار کلامه ابتدار ایله بن اصحاب سیفدن اولمدیغمه بناء شمدیلك خدمت المدن کلیه‌جکی ظاهر اولمغله خانه‌مده اقامت ومحل سوءظن قالمامق ایچون یانمده برنفر معتمدعلیه مباشر تعیننه همت ایلکزی رجا ایدرم دیو سویلیجك طبق استدعاسی اوزره خانه‌سنده توقیف اولنمغین نتیجهٔ حال هرنه کونه اولور ایسه اولسون وکیل مرسوم هم قترینه‌نك حقدوکیننندن وهم پترونك سوءظننندن نفسنی محافظه اتمش اولدی (عزیمت قترینه بمعیت عسکر برای قهر ایمپراطور سابق) ایمپراطوریچهٔ جدیده صندلیٔ قرالیته قاعده اولدیغی کون عونه‌سنك انضمام همت وغیرتیله اخشام اولمزدن مقدم اون بشبیك نفر عسکر جمعنه دسترس اولمغله سیف مسلول الندەومعهودده داشقوف ایله قزاق باش خطمانی یمین ویسارنده ایکن تکرار اسبه سوار وزوجی اوزرینه وارمق ایچون ایلرویه سوق وتسبیل ایتدیردیکی عسکر مذکور المقداره طوغری حرکته ابتدار

ایدوب عونه سندن وافر کسه لر ابراز خدمت ضمننده وراسندن سوق مطایای عزیمت
ومقدما داغارقه سفر یچون قوجه سنك ترتیب ایلدیکی اوچبیك قزاق نفراتی باش
خطمانلری امریله عسکر مزبوره التحاق ایلدکارینه بناءً بکیدن تحصیل قوت ایلدیلر
بو خبرلر پتره بیاپی واصل اولدقجه غریق بحر کریه وقفان اولمش برالای ناقصات
العقول ایچنده قالوب نه تدبیره تشبث ایده جکنی بیلمز ایکن مقدم مفارقت ایتدیکی
نزهتکاهده هوشتینلو اوله رق موجود اولان عسکر خاصی طوپلریله برابر کلمه سنی
تنبیه ایتمش اولدیغندن ❊ مونیخ نام ❊ قوجامان جنرال ایلرویه کلوب اشته عسکر کز
کلیور قالقك طوغری پتره بورغه کیده لم اولطرفده حالا طرفدارکز بولنور وجمله سی
سلاحلنوب سزه معین اوله جقلری بی اشتباهدر مستحفظین شهر اولان نفراتك اکثریسی
دخی بر تقریب تغلیط اولنمش اولدقلرندن بهرحال بیراغکز التنه کله جکلر در جنکه
مجبور یتز اقتضا ایتسه بیله طائفهٔ عصاة مقاومت ایده مزلر دیو بسط مقال ایلدکده
قرناسی اوله جق برطاقم جبان حریفلر متردادنه حرکت اوزره ایکن یکرمی بیك نفر عسکر
ایله قتیننك تقربی خبری ظهور ایتمکله طائفهٔ نسوان نزهتکاه مذکوره عودت ایده لم
دیو فریاده باشلادیلر جنرال مسفور تکرار کلامه اغاز ایله مادامکه جنکدن امتناع
ایدرسز باری فرونستاد (١) ترسانه سنه واره لم اولطرفده عسکر ودونتمه موجود در اندن
پتره بورغه دخولمز سهولتلو اولور دیو سرد ایلدیکی رای وتدبیر جمله عندنده رهین پسند
وتحسین اولمغله همان اول دقیقه نفر جنرال فرونستادده محافظ نصب ایدوب ایلرویه
ارسال عقبنده تدارك ایتدکاری ایکی قایق ایچنده ایمپراطور مسفور مونیخ نام جنرال
وسائر تبعه ورفقاسیله معا سوار وسمت مقصوده طوغری شراعکشای ادبار اولدیلر قالدیکه
حکم تقدیر مانع تدبیر اولمغله محافظ مرسوم محل مأمور یتنه وصولنده ❊ فرونستادده ❊
بولنان عساکر بریه وبحریه کمال خواهش درون ایله ایمپراطور اوغورینه جان فدا
ایده جکلرینی تعهد ایتمشلر ایکن برقاچ ساعت ایچنده تبدیل اصول ایله رفع لوای
عصیان ومرسومی درزندان ایلدیلر شویله که ظهور وقعه ده قترینه نك ندماسی
❊ فرونستادك ❊ ضبطنی اهم مهامدن عدایله اول خصوصی برمکار حیله بازك عهده سنه
حواله ایلدکارینه بناءً شخص مرسوم برقایغه سوار ونه طرفدن کلدیکی افشا اولنمامق
تأکیدنی قایقجیلره تکرار علی التکرار ایدوب محلنه وارد قده ایمپراطورك ورودینه منتظرا
ساحلده بولنان محافظ مسفور بالذات استنطاقنه سرعت ایتمکله شخص مرسوم

---

(١) فرونستاد بحر بالطقده نوانهرینك بوغازی قارشوسنده پتره بورغدن سکز ساعت
مسافه ده برجزیره ده روسیه نك بیوك ترسانه سی اندهدر وسعتلو ایکی لیمانی اولوب بری
جنك سفینه لرینه مخصوص اولمغله متعدد طابیه لر ایله تحکیم اولنمشدر دیکری تجار کیلرینه
مخصوصدر

مصلحتدن بالكليه تجاهل ايدرك كويا چفتلكنده ايكن شهرده اختلال واردر ديو بعض اقوال بى اساس مسموعى اولمغله حسب المأموريه دونمهده بولنمق ايچون كلديكنى طورابلهانه ايله افاده ايلدى بو تقريب قريه وضع قدم ايلدكده طوغرى قليونجى قشلاسنه واروب بسط مقدمات لايقه ايله كيفيت حالى اعلان وايمپراطوريچهٔ جديده يه امتثال ومتابعتلك وجوبيتنى بيان عقيبنده بخشيش وعروق توزيعيله جملهسنى تنشيط ايتمكدهناشى قليونجى نفراتى ازيكزبان سرفروبردهٔ رضا وطاوعت وقره عسكرينك برمقدارى مسفور ايله همدست موافقت اولهرق محافظ مرسومى اخذ وحبس ايلديلر تمام بو مصلحتك تكميلنده پترونك قايقلرى ظهور ايدوب مأمن عد ايتدكلرى محله لدى التقرب ايكنجى قترينهدن غيرى ايمپراطور بيلمز كلورسكز قايقكزى غرق ايدرز صداسى من غير مأمول هر طرفدن ظهور ايتمكله دردمند مسفور ناچار كيرويه عودت ونزهتكاه مذكوره وضع قدم نكبت ايلدى (اخذ وحبس ايمپراطور سابق) انفا بيان اولنديغى وجه اوزره ايمپراطور مسفور اقامت اوزره اولديغى مسيره يه خائبا وخاسرا عودت ايلدكده براوطهده قپانوب زوجهسى طرفنه برقطعه كاغد تحرير وماًلنده جرايم سابقهسنه مقر اولمغله فيما بعد على الاشتراك حكومت ايتمك رجاسنده اولديغنى درج وتسطير ايلدى مع هذا اولطرفده بولنان التيپوز نفر ❊ هوستينلو ❊ عسكرى مقابله يه اظهار كمال خواهش واستعداد وقوجامان ❊ مونيخ ❊ دخى اولبابده الحاح وابرامى زياد برزياد ايتمكدهناشى بردرلو قرار ويرميوب پيچ وتابده ايكن تذكرهسنه جواب ظهور ايتمديكنى وزوجهسى برقوناق برويه كلديكنى كورنجه تبديل زى وقيافتله تك وتنهاله جانبنه فرارسوداسنه ذاهب اولدى انجق بوكا دخى جسارت ايدهمديكندن غايت تذلل واحتقارى حاوى ديكر برقطعه تذكره تحريريله عفو وعنايت رجا وبقيهٔ عمرينى ولايتى اولان هوستينده امرار ايچون برمقدار معاش تعيينه مرحمت اولنمسن استدعا عقيبنده ايمپراطورلقدن فراغ واستعفايه اماده اولديغنى زوجهسنه انها ايلدى مرسومه بو تذكرهنك دخى جوابنى كوندرميوب انجق كتورن ادمى يانته احضار وپترويى تامين ايدرك كتوره بيلسهك مكافاته شايان برخدمت عظيمه عد اولنور ديو وعد اكرام ايله اضلال ايتمكدهناشى شخص مرسوم واروب عسكرى ترك ايله خود بخود زوجهكزه كيدهجك اولسهكز كافهٔ مراداتكزه مساعده اولنور ديو ايتديكى ابرام واصرار ينه دردمند مسفور فريفته ويانته يالكز وروچوف قزينى وغودوويچى الوب طوغرى قترينهنك قرارگاه سابقى اولان سرايه توجه وعزيمت ايلدى وصول بولدقده نردبان باشنده تعيين اولنان مباشرلر اوزرنده موجود نشانلرى ولباسلرينى وجيبنده بولنان وافر مجوهراتى اخذ ايتمكله برمدت يالين اياق باشى قباق طوروديغى محلده توقيف نسكره براوطهده حبس اولندى انده محبوس ايكن ❊ پانين ❊

نام باش وكيل ايمپراطوريچه طرفندن مأمور ايانه واروب ولايتنه ارسالى وسائر بونك امثالى مواعيد كوناكون تبلغندن صكره ايمپراطورلقدن حسن رضا واختيار يله فراغ وقصريدى محتوى الندن برقطعه سند اخذ ايلدى عقبنده ايمپراطور مرسوم مباشر معرفتيله قالديريلوب برقلعه يه محبوسا نقل وارسال اولنمغين مدت حكومتى يالكز التى اى اولدى (عودت ايمپراطوريچه بشهر پتره بورق) ايمپراطوريچهٔ مسفوره قوجه سنى برمنوال مشروح مظهر قهر وحبس ايتديكى كون بولنديغى محلدن حركت ايتميوب انده بيتوتت وايرتسى كون ايمپراطور سابقك قرناسى يكان يكان كلوب بيعت ايتمكده ايكن نوبت قوجامان مونيخه كلوب بكله جنك ايده جك ادمسن دكلميسين ديو ايمپراطوريچه سؤال ايتمكله جنرال مسفور كمال متانت ايله جوابه اغاز ايدوب بلى قيدنفيدن بنى اطلاق ايدن ذاتك حقنه لايق اولان بوايدى فيمابعد واجبهٔ ذمتم سزك ايچون جنك ايتمك واكا ايتديكم صداقتى سزك حقكزده اجرا ايلمكدر ديو مقابله ايلدى رسم مذكورك اتمامندنصكره مرسومه موجود معيتى اولان سولتات نفراتنى الوب جمله نك باشى قاعده زنجه علايم غزا ايله مزين اولديغى حالده باكمال دبدبه وحشمت شهره دخول وسير وتماشاضمننده كذركاهنده اولان ازدحام ناسدن صداى دعا تكرار بتكرار اعلا اولنه رق سراينه نزول ايتمشدر اولكوندنبرو جلب قلوب عامه ضمننده اراليق اراليق درون شهره كشت وكذار وهركسه ابرازاثار خاطر نوازى يه ابتدار ايلدى حتى بركون سنا تو مجلسنه واروب بعض مرافعه زا استماعنى التزام وصكره سراينده ترتيب ديوان ايله رسوم حكمرانى واحتشامى لايق وجه اوزره اتمام ايلديكندن غيرى زيارتنه كلان دول ايلچيلرينى دخى هربرينى برركونه تعبيرايله اكرام ايلدى (وقوع توجيهات ايمپراطوريچهٔ جديده) الت عصيان اولنلرى تلطيف ايچون اوغلنك لالاسى اولان بانينى باش وكالت ايله كامروا واورلوفلره قونته لك القابنى احسان ايدوب ايچلرندن دوست اخصى اولان ليغور اورلوفه قوالبرلك نشانى وباجمله روسيه عساكرينك مدير مطلق قائمقامانى منصبيله قدروشانى اعلا ايلدى مستحفظين شهر اورته لرينك ضابطان وسركرده لرينى دخى ترفيع رتبه ايله مظهر اكرام وبعضيسنى اراضى تمليكيله بكام ايدوب انجق نفراته بخشيش اعطاسنده ميرينك مضايقه سى مانع اولديغندن عرق توزيعيله امر تنشيط وتفريحلرينه اهتمام وغرونفسانيت اولنمامق ملاحظه سنه مبنى ايمپراطور سابقك متعلقلرينه اظهار انفعالدن اتقاى تام ايلدى ﴿ قترينه تاريخى ﴾ يافوانى آركيرو بولو ﴿

﴿ بعض تحقيقات ﴾

اداب مدنيه وقوانين سياسيه بوچراكاه عالمده ذاتا وطبعا سربست ومطلق العنان

كزمك داعيه‌سنده اولان نوع بشری قیدو بند ایده‌جك وحدود معینه‌یی تجاوز وتعدی ایتدیرمیه‌جك برطاقم روابط وقیوددن عبارت اولوب انسان ایسه بر وقتده حقنه راضی اولمز برحیوان و بومثللو پیوند قیود وشروطی شکست ایتمکه دائما بهانه جویان اولدیغی حالده بو اصول وقواعدك بقاسی یالکز حافظ وحامیسی اولان حاکم عدلك ثمرهٔ نظارت ووقایه‌سیدر وادنی مسامحه اولندیغی حالده بو عقود قیودك انحلالی هزار بارتجربه اولنمش موادندر کذلك عهود وشروط دولیه دخی ایکی دولت بیننده لفظی مراد برمقاوله اولوب ایکی طرف دخی بونی فسخ ایله ایلروسنه چکمك استیه‌جکی امرطبیعیدر انجق بونك وراسنده درکار اولان بارقهٔ کارزار ومعرکهٔ مهالك اثار قورقوسی هرطرفی حدمعیننده طورمغه مجبور ایدر اما برطرفده قوت وغلبه اثری کورلدیکی حالده اوطرف بالطبع بوعقود عهودی شکست ایله ایلرویه کیتمك استر و نقض معاهده‌نك سبب حقیقیسی قوت وغلبه داعیه‌سی اولدیغی حالده ینه کندوسنك برمطالعهٔ مخصوصه‌سندو یاخود بین الدول عرف وعادت اولمسنه بناء طوغریدن طوغری‌یه بونی فسخ ایده‌جکم دیمیوب ده انواع تأویلات ایله عهدنامه تعبیراتندن بعض مخرجلر ارایه‌رق ودرلو بهانه‌لر بوله‌رق فسخنه صورت لزوم کوسترر ومجلس مکالمه‌ده بیاغی حقلی چیقمغه چالیشور واکرچه اصول مناظره‌جه طرف آخرك حقلی اولدیغی تبین ایدرسه‌ده چونکه محکمهٔ دولیه‌نك حاکمی قبضهٔ شمشیر اولدیغندن اکا طیانان بهرحال الحکم لمن غلب قاعده‌سنجه دعواسنی قزانور وامضاسی تقلیب واعمال سنان ایله چکیلان سندك حکمی نافذ اولوب ومجرد خامهٔ شکسته زبان ایله یازیلان تقریرك تأثیری کورلمیوب صحائف اوراقده یازدیغی کبی قالور ❊ قطعه ❊ السیف اصدق انباء من الکتب ❊ فی حده الفرق بین الجد واللعب ❊ بیض الصفائح لاسود الصحائف فی ❊ متونهن جلاء الشك والریب ❊ بو جهتله دولتلره کوره اعظم وظائف واهم فرائض هنکام صلح وآسوده کیده بوش طورمیوب وسفاهت ومالایعنی ایله مشغول اولمیوب ووقت اسایشك هردقیقه‌سنی غایت کرانقدر طوته‌رق ضایع ایتمیوب همان تکثیر مکنت وقوته چالشمق ماده‌سیدر لکن بو مطلب اعلانك حصولی دخی تحملندن زیاده ملکه‌یوك یوکلتمك ومقدار نفوس وثروتك اعطا واداره‌سنه مقتدر اوله‌میه‌جغی درجه‌ده عسکر جمع ایلمك ایله دکلدر زیرا بو صورت قوت صحیحه اولمیوب بالعکس موجب ضعف و پریشانیدر اصل قوتی منبع تکثر اهالی ومال اولان معموریت ملکیه‌ده ارامق لازم کلور و بونك استحصال اسباب لازمه‌سنه حقیقة وقوف ومعلومات صحیحه اوزرینه‌سعی وغیرت ایتمکلك اقتضا ایدر وامر معموریت ملکیه ایسه دول وملل سائره‌دن عبرت المامش و پردهٔ جهل ونادانی بصر بصیرتنی استیعاب ایلمش اولنلرك ظن واهیلری وجهله دولتك خاقدن آزاره المسیله و یاخود

هیچ برشی المامسیله حاصل اوله‌میوب بلکه اهالینك دولته‌ویردیکی ویرکوبی سهولتله
وکندولرینه برکونه اغراق اولمیه‌جق تقریب وصورت ایله تأدیه ایتملرینك یولنی بولمق
والنان شی لقمهٔ دها طمع وآز مأمورین اولمیدرق هر اقچه‌سی ملك وتبعه‌نك صحیحا
مستفید اوله‌جغی یرلره صرف اولنمق ایله اولور برتارلایه نقدر زیاده تخم اکیله بیلور
ایسه محصولی اوقدر زیاده اوله‌جغی امور معلومه‌دندر ایشته ملك دخی عینیله بونك
کبیدر تسهیل نقل محصولات ایچون منتظم یوللر ومعاملات ومفاوضاتده هرکسه
امنیت بخش اوله‌جق قوانین ونظاملر یاپیله‌رق تجارت وحرف وزراعتك توسیع
وترویجنه لیل ونهار دقت اولنملیدر وبوماده‌لره وسعت کلدکجه تبعه‌نك یسار وثروتی
متزاید وبنابرین دولتك وارداتی دخی متکاثر ومتوافر اولور وواردات چوغالدقجه دولت
استحکاماتنی اتمامه وعسکرینی تربیه وتوفیره کسب اقتدار ایدر الحاصل لدی الایجاب
چیفتچی وچوبان مقوله‌سی برطاقم آدملری طوپلامقله قوت حاصل اوله‌میوب دولتلرك
شوکت وبقاسی منتظم ومرتب اردولره وبو دخی پك چوق مصرفلره وبو مصرفلرك
تسویه‌سی دخی بروجه مشروح ملکك واهالینك انتظام ومعموریتنه منوطدر دولتجه
پك آشوری اعتنا اولنه‌جق ماده‌لرك بری دخی معاملات اجنبیه اولوب وکلای دولت
اولبابده دخی افراط وتفریطدن مجانبت یعنی نه اظهار عظمت وبرودت بیهوده ایله
دول سائره‌یی قیرمق ونه‌ده لزومندن زیاده تملق وتکابو ایدرك ناموس واستقلال دولتی
پایمال ایتمك وادیلرینه کتمیوب دائما ممکن مرتبه وشان واستقلاله طوقنمیه‌جق درجه‌ده
جمله‌سیله حسن معامله‌دن خالی اولمامقله برابر هر دولتك منافع مخصوصه‌سی واصول
پولتیقه‌سی نه‌مرکزده ایسه انکله ایشنی ومعامله‌سنی او اصول نظریله قوللانمق ومنافع
وپولتیقه‌سی بری طرفك منافع وپولتیقه‌سنه توافق ایدن دولتلرله حقیقة متفق اولمق
مقتضیدر زیرا زمانمزده بردولتك نه‌مرتبه‌لرده مکنت وقدرتی اولسه یالکز برایش
کوره‌مدیکی ومتفقه محتاج اولدیغی بالتجربه معلوم اولان حالاتدندر واشبو قریم ماده‌سنده
قترینه‌نك اول امرده اوستریا ایمپراطورینی الالمغله وسائر اوروپا دولتلرینی دخی اغفال
ایتمکله چالشمسیله مرامنه واصل اولمش اولمسی وبزم بوشیلردن غفلتمز واوروپانك
پولتیقه‌سنه کسب وقوف ایدرك روسیه‌لونك اغفال ایتمش اولدیغی دولتلری ایقاظه
عدم غیرتمزدن بوجه مضرتلر کورلمسی دخی بو مدعایه دلیلدر ایمدی دولت علیه‌نك
اوزمانك حکمنجه نه ترتیبات عسکریه‌سی ونه نظامات ملکیه‌سی ونه معاملات خارجیه‌سی
بالاده بیان اولنان قواعدك هیچ برینه موافق اولمیوب هر شیده غفلت تامه ونقصانی وتفرقهٔ
کامله درکار اولدیغی وروسیه‌لونك تدارکات کلیهٔ حربیه‌سنه قارشو اتخاذ اولنان تدابیر
انجق براوزی سرعسکری نصبنه منحصر بولندیغی حالده رئیس خیری افندینك
روسیه ایلچیسیله واقع اولان مکالماتی صرف عبث اشتغال قبیلندن اولدیغندن

شبهه یوقدر بزم بوتدارکسزلك وتدبیرسزلکمزه مقابل روسیه امپراطوریچه سی بوقضیه یی شوقدر سنه دنبرو ملاحظه ودرپیش ومقدمات ووسائلنی مطالعه وتفتیش ایدوب اقدمجه بسط وبیان اولندیغی وجهله بومطالعه اوزره نجه امپراطوریله عقد پیوند اتفاق ایتدیکی زماندنبرو تدارکات حربیه سنی اکمال وایفایه ایجابی وجهله اعتنا ایتدکدن بشقه روابط دولیه جه دخی بوخصوصده لازم کلان تدابیره تشبث ایتمشدر حتی قریم منازعه سندن طولایی دولت علیه طرفندن حرب اماره سی کوریلمشیکن قترینه عاقبة الامر دولت علیه ایله برسفر اچمق نیتنده اولوب انجق سفرك تحقق تقدیرنده روسیه عساکرینك مسافهٔ بعیده ده مشغولیتلرینی اسوج دولتی فرصت اتخاذ ایدرك اخذ انتقامه قیام ایتمسی محتملاتدن اولمغله بوراسنی دخی مطالعه ایدرك بالدفعات اسوجلو ایله کیزلوجه عقد سررشتهٔ اتفاق ایتمکه چالیشوب نهایت بوبادده اکا دخی دسترس اولمشدر شویله که رأس حدودده تخصیص ایتدیکی برمحلده اسوج قرالی ایله ملاقاته طالبه اولوب اسوج قرالی اکرچه اول امرده النده کی اغری یی بهانه وتمارض ایدرك ملاقاتدن امتناع صورتی کوسترمش ایسه ده قترینه بونکله فارغ ومندفع اولمیوب کندوسی کلمدیکی حالده بن استوقولم شهرینه واروب کوروشورم دیو اصرار ایتمکله ناچار اسوج قرالی دخی رضایه مجبور اولوب ذکر اولنان محل موعودده ملاقات ایتدکلرنده روسیه لو ایله دولت علیه بیننده اعلانی متحقق اولان سفرده اسوجلو بیطرف اولمق وسفرك ختامنده اسوجلونك دانیمارقه دولتنه تابع اولان نوروجیا قطعه سنی ضبط ایتمسی خصوصنده روسیه دولتی طرفندن اعانه اولنمق صورتلری بینلرنده خفیة مقاوله وتصمیم اولندقدنصکره اسوج قرالنك محل ملاقاته ورودیله واقع اولان یول مصرفنی بهانه ایدرك کندوسنه قترینه طرفندن ایکیوز بیك روبله اهدا اولنمقده مراسم احترامیه بالغاً مابلغ ایفا قلنمشدر وچونکه اوروپانك بوندن اقدم بیان اولندیغی وجهله واقع اولان حال اختلالی قترینه نك اجرای سوءنیتنه مساعد اولوب همان اسوج خصوصی کندویه موجب اندیشه ایدی بوصورتله اول غائله یی دخی برطرف ایلدی والحاصل مادی ومعنوی بالجمله وسائل ومقدماتنی درپیش ومطالعه ایتدکدنصکره قریم مباحثه سنه باشلامشدر دولت علیه ایسه هنوز بوندنصکره ترتیب مقدمات وایفای تدارکات ایده جکی جهتله مجلس مکالمه ده خیری افندی هرنقدر قانون مناظره جه دعواسنی اثبات وخصمنی اسکات ایتمش ایسه ده انجام کار دعوایی روسیه لو قزانمش اولدیغی وقایع آتیه دن معلوم وآشکار اولور ﴿ تاریخ دولت علیه ﴾ جودت پاشا

دولت علیهٔ ابدیة الدوامك برقاچ صنفدن عبارت اولان طوائف عسکریه سنك منتخب ومعتناسی ینکچری کروهی اولوب ینکچری اوجاغنك حین وضعنده ینکچری یکیتلری مرکز رضا واطاعتده ثبات کوستیرك اولوقت سفرلرنده لوجهله ایشه یرامش ونه درجه لرده

اظهار مرادنکی وحمیت ایتمش اولدقلری نزد اولی النهاده روشن وهویدادر انجق مرقوملر رفته رفته طورلرینی دکشدیروب خروج علی السلطان ایتمك وسفرلرده ایشه یرامیوب تشتت لشکر اسلامیانه وسیله اولمق وسلطنت سنیه‌نك مصالح وتدابیرینك نیك وبدینی فرق ایتمکسزین بوماده‌یی استمیوزدیوقدم عصیانله اساءت قالقیشه‌رق دین ودولت علیه‌یه انفع نیجه نیجه ارای صائب پسندانه‌نك کیرو قالمسنه سبب ونهایتنده تصدیٔ دعوای سبب ایله مورث شوروشغب اولمق مثللو انواع فضایح وقبایحه جسارتلری واعدای دین دخی هرطرفدن فرجه بولوب اهل اسلامه غالب اوله‌رق بوقدر قلاع وبقاعك یداجانبه کچمسی ونیجه نیجه امت محمدك ایادیٔ مشرکینده اسیرقالمسی حالتلری توجهله صورت ظهور بولدیغی علی التفصیل مضبوط کتب تواریخ لازم التذییل ایسه‌ده ینه انلر ازمنهٔ قدیمه‌ یکیچریلری اولوب لدی الحاجه بعضاً تألیف وبعضاً تخویف ایله مهما امکن قوللانیلورودشمن دینه اولدقجه برقرالتی کوستره‌جك قدر ایشه یرارلر ایمش الحالةهذه زمانزده یکیچری نامنه اولوب زمین مردانکی وحمیتده یکتالك لافنی اورن قبادایلرك فضایح حال وشنایع افعاللری درجهٔ تحملی اشوب دولت علیه‌نك بر محله سفری ظهور ایتسه درسعادتدن محل مقابلهٔ دشمنه وارنجه غصب اموال وهتك اعراض یوللو انواع آسائلری وقوعندن فضله دشمن دین ایله اثنای مقابله‌ده بیهوده فترتلر قوپاروب اطاعت امر اولی الامر ایتمیه‌رك لشکر اسلامیانك تشتت واعدانك تغلبنه وسیلهٔ قویه اولدقلرینك تفصیل وقبایح متنوعه‌وفضایحلرینك بیان وتکمیلی استیعاب کردهٔ مجلدهٔ هزار اوله‌جغی استغنا بخشای تکلفات بیان واشعاردرچون جنود اجانب هرطرفدن لشکر اسلامیانه غالب ویکیچری یادکارلرنده دیانت وحمیت وجنك وحربه رغبت کلیاً مفقود وغائب اولدیغندن بشقه دشمن دینك عسکری معلم ولشکر اسلامیان هرنقدر جنکه راغب اولسه‌لربیله فنون حربیه‌ده عدم وقوفلرندن ناشی اعدا ایله مصادمه ومقابله‌یه قدرتیاب اوله‌میه‌جقلرندن بهمه‌حال دفع صائل ایچون معلم عسکر تدارکی اهم والزم ایدوکی طرف اشرف جهانداریدن لدی التیقن بوامر مهمه برصورت ویرلسنه ارادهٔ قاطعهٔ جهانداری متعلق اولدیغی تبین ایتمکین بالجمله وکلای دولت وخیرخواهان سلطنت باش باشه ویروب مشاوره ومذاکره ایدرك هیئت مخصوصه‌ده برصنف عساکر ترتیب ومحل مناسب تخصیص اولنوب علی الدوام تعلیم طوپ وتفنك وادمان حرب وجنك ایتدیرلمك وطوپجی ولغمجی وخمبره‌جی اوجاقلری دخی تحت ضوابط مستحسنه‌یه ادخال ایله نفراتی کذلك صنایعلرینی تعلیم ایلمك وبونلرك امر اداره‌لری ایچون مناسب ایرادتدارك ومستقل برخزینه ترتیب وبردفتردار نصب اولنمق اوزره بالاتفاق قرار ویریلوب قراری اوزره تنظیمی خصنده مفصل ومشروح صحیفه‌یرای صدور اولان

خط شریف موهبت زدیف جهانداری موجبنجه درجنك اول شق ثانی دفتردارلغنه نظـام جدید دفتردارلغی عنوانی علاوه‌سیله رجال دولت علیه‌دن مصطفی رشید افندی‌یه الباس خلعت و برطرفدن قشله‌لر بنا ونفرات تحریرینه مبـاشرت اولنوب رفته رفته روابط نظامیه‌لری تحکیم واستحصـال ومؤخراً ایالتلو عسکری دخی تعلیم فن حرب ایتمك اوزره اشبو نظامه ادخال وحرب وجهاده متعلق اولان بالجمله لوازمك رابطهٔ مستحسنه‌یه بند وتوثیقی تدابیری اكمال اولنه‌رق بروجهله حسن نظام ورابطه بولمشدیكه اصحاب فراست وزكا وارباب انصاف ونهاعندلرنده و بتخصیص دول نصارا بینلرنده بغایت پسندیده ومقبول اولمشیدی انجق (بیت) فساد اولسه اساسنده بنانك پایدار اولمز ٭ نیجه مسمار همت صرف اولنسه استوار اولمز ٭ مزایاسنی مصدق بو ماده‌نك دخی صورت رابطه‌سی فساددن خالی اولمامسی اسـاس رابطه‌سنك اندراسنی ایجاب ایلدی شویله كه حكم اورهفت اقلیم اولان پادشاهان صاحب دیهیم سبب تأیید دین قویم و باعث تأیید دولت ابدمستدیم اوله‌جق بو مقوله امر اعظمك انحراف كردهٔ راه سقیم وتوجه‌نمای مسلك مستقیم اوله‌جق طریق سهل السلوكه ادراجه ادارهٔ فكر سلیم ایتمك مقتضای رسم رسیم ایكن حضرت شهریار قوی مكنت مفطور فطرت ظرافت ومخمور خمیر درایت اولمغـین وكلای دولت وفرنمای سلطنتلرینك درجهٔ افكار ورتبهٔ شعور واثارین كشیدهٔ میزان انصـاف وسنجیدهٔ معیار معدلت اتصاف ایدرك جمله‌سنك حیثیت ذاتیه وقابلیت زمانیه‌لرین ظـاهره چیقاروب اكا كوره هر برینك حوصلهٔ لیاقت واهلیتلرینه كنجیده اوله‌جق خدماتك كندولرینه احاله‌سنی ملاحظه و (بیت) زادهٔ طبعی ایدرمش ایما ٭ هركسك رتبهٔ استعدادین ٭ نشیدهٔ حقایق نتیجه‌سن مطالعه برله نظامات مذكوره‌نك تأیید اساس رابطه‌سیچون اول كروه باهر الشكوهی لایحه تقدیمنه مأذون بیوردیلر واشبو لایحه تقدیمی اراده‌سندن مراد شـاهانه‌لری دخی هم اصحـاب لوایحی مرتبهٔ استعدادلرینه موازی خدماتده استخدام وهم (ع) دست بربلای دست است تا بفوق آسمان ٭ مثل مشهوری اقتضاسنجه تقدیم اولنان لایحه‌لرده دین ودولت علیه‌یه نفعی موجب تدابیر وقوعنده اجراسنه اقدام اولنه‌رق بو دولت قوی شوكتك تأییدینه روی اهتمـام كوسترلمك صورتی ایدی مع هذا (وشاورهم فی الامر) حدیث حكمت تحدیثی مدلولنجه تقدیم لایحه اراده‌سی برامر مستحسن ایسه‌ده حریم سلطنت علیه‌یه كسب تقرب ایدنلر بو ماده‌یی ترویج بازار مفسدتلرینه ذریعهٔ قویه اتخاذیله كیدرك تقدیم اولنان لایحه‌لری ملعبهٔ صبیانه دوندیروب هركسك درجهٔ استدادی لایحه‌سـندن معلوم ورتبهٔ ادراكی زادهٔ طبعندن مجزوم اولور ایمش شایعه‌سی افواه ناسه القا وشهر بارك كندی وقاری دخی تیه ارتیـابه دوشوروب لایحه‌لرده حسب البشریه

مخالف مزاج تاجداری اولەجق تدابیر نادرست ظهورنده انواع حیل ولطائف روبهانه ایله جهاندار بهرام اقتدار حضرتلرینی مجبور قهقههٔ استهزا ایلمرندن ناشی اتا بکان سلطنت سنیه‌دن اولان ابنای زمان وارباب شعور واذعان قضیه‌یه کسب اطلاع وایقان ایدوب ناچار اول کروهك موافق مشربلری اولان کریوهٔ صعب السلوکه پویان وبو وسیله ایله عساکر جدیده‌نك یکیچری نفراتیله بینلرنده معادات ومباینت کلید جریان ایتمکین نهایت فتن وفسادات آیتة البیان مرایای ظهورده نمایان اوله‌رق اعاذنا اه الملك المنان صورت انقراض دولت عثمانیان الم افروز خاطر عالمیان اولمق درجه‌لرینه تقرب ایتدی ایجق بو دولت علیه (ولقد کتبنافی الزبور من بعدالذکران الارض یرثهاعبادی الصالحون) ایت کریمه‌سیله موصوف اولان سلطنت سرمدیدن اولمغین الی اخر الادوار اوامر ونواهیٔ احکامی شرقاً وغرباً مؤثر اولمسی الطاف خفیهٔ الهیه‌دن مستدعادر

وقایع سلیمیه * مصطفی نجیب

ترجمهٔ قصیده

زربفت نکاه ذوی الابصاردن عری وحافی • وادراك ماهیت وحقیقتی عقول وافهام اولی النهایه ستیرو خفی • بر ورقای علوی سریرت که بساتین عالم بالای روحانیدن پریده • وعاقبتی لانهٔ بوم وغراب اولان سر بام بدن انسانه رسیده‌در • اشعهٔ پروبال عزتی • وبارقهٔ یال وبال رفعتی • آلایش آزادهٔ چرکاب علایق پرتو آفتاب حقیقة الحقایقدر • مهبط شوره بوم طلل • ومنزلکه ظلمت آکین زلل وخلل • اولان خرابه زارتن انسانه تعلق ومواصلتدن اباواستنکاف ایتدیسه‌ده (قلنااهبطوا منها جمیعا) فرمان قضاجریانندن فرار • خارج طوق اقتدار اولمغله کرها قبول نزول • وجوهر رخشنده سنی ایتلاف ارجاس ایله مشغول ومعلول ایدوب بوطورده دخی ظلوم وجهول اولدی • وجریحهٔ درد افتراقیله المناك وپریشان اولدیغی عهود جیران ملاءاعلی • وکذرکاه منازل ومراتب علیاء ذوق واشتیاقنی یاددن آزاد • ومخالطهٔ تراکیب عنصریه ایله آلوده وبرباد اولوب آرزوی نفس وهوایه محکوم • وتحصیل کمالات انسانیه‌دن محروم ومیتله مزبلهٔ دنیای دنی‌یه فریفته • ودانهٔ مزخرفه الدا نوب دام حیله ومکرینه کرفته اولدی • وتارة مجاورت یاران قدیم • آرایش بخش خاطر الیمی اولوب • بال بکشا وصفیرازشجر طوبی زن • حیف باشد چوتومرغی که اسیرقفسی • ترنماتیله نالان • وسیلان مدامع بی پایان ایله کریان وحیران ایکن • جرس فریاد میدارد که بربندید محملها • بانك صلصلهٔ جانخراشی • موجب افزایش حزن وتلاشی • اوله‌رق

بی توشه وزاد • طی مراحل بعاد • اصعب من خرط القتاد • اولدیغنی فکر ایله دورا ندیش • وسهام آلام حسرتله دل وجانی ریش بریش اولوب • رحلتدن اباواکراه ایدر • وعاقبت (کل نفس ذائقة الموت) بحت قضا امضاسنده رام وامر متحتم الجریانه تسلیم کردهٔ زمان اولوب • هرکسی کودور ماند ازاصل خویش • بازجوید روزکار وصل خویش • دیه‌رك كیدر • وعالم جسمانیدن مفارقتله اجنحه باز فیفای عالم روحانی اولدقده • الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا • عیون نائمهٔ بدنیه ایله مشاهده ایده مدیکی اعیان وحقایق روحانیه‌یی لدی الانتباه انوار بصیرتله ادراك ایلر • واکر تجلیات علوم الهیه وانوار اعمال صالحه وصفیه ایله روشن ومزین بولنورسه شواهق جبال روحانیه‌ده آشیا نساز اعزاز وترنمات لاهوتی اواز ایله نغمه طراز شهناز ناز ونیاز اولور • الهی بوفضای فسیح الانحای روحانی • وصحرای لامکان نمای نورانی • که ازقدیم اول ورقای عنقاشکار زرین بالك وطن جاودانی • وحائز اولدیغی عزت وشرف هیولای عنوان حال وشانیدر لطافت علویتنه منافی وسموم تبت قدر واعتبارینه مباین وتتابع چارفصل فانی ایله زبولیافتهٔ محو وزوال ودمن بدن انسانه هبوط ونزولنده مرموز ومکنوز اولان سرحکمت لایزال ادراکنده دل اکاهان درکاه اله واله وحیران • وعقلای جوینده راه انتباه دمبسته وسرکرداندر • الهی اکرنزول وهبوطی سامعه آرای اذعان وایقانی اولمیان معانی خفیهٔ قدسیه • وسرائر سنیهٔ ملکوتیه • استماعیله ادراك مزایای جلیله ایدوب رسیدهٔ حدکمالات انسانیت اولمق لزومنه مبنی ایسه حیفا ودریغا که رهزن زمان بلامهل وامان طریق عمرینی قطع ایدوب طلوع اتمامك اوزره غروب ایلر • خصوصا سرعت طلوع وغروبی فکانها برق تألق بالحمی • ثم انطوی فکانه لم یلمع • مقداریدر • بریرده که آرامه بومقدار اوله مهلت • اربابی نیچه کسب کمال وهنرایلر •

﴿ درسرنمو بنی آدم وارتقای او بمدارج کمال ﴾

امور بدیهیه دندر که هرمولود تنادهٔ مهد وجود اولدقده حواس خمسهٔ ظاهره‌سی اویانه‌رق نور وضیایی • نرم وخشینی • طعم شیر مادری • دمدمهٔ اصواتی • وهررایحه‌یی • بتدریج حس ایدر • وبراز صکره‌جه حواس باطنه‌سی شیأ فشیأ قوتلنه‌رك ابتدا صوت شدید ایله صوت خفیفی فرق ایلر • وعلی الفور پدرومادر واخوان واخوات وپیرامننده ملازمت ایدنلرك نغماتنی بشقه بشقه تمییز • وشکل وشمائللرینی درك وتشخیص باشلر • ونطق وتکلمه استعدادی ترقی‌یه مائل اولوب كیدرك قرائت وکتابت زمانی کلور • فهم جرا • کسب صنایع وفنونه همتی روز افزون اوله‌رق افزایش معارف وعلوم ایله ملکه‌لنسدیکه استکشاف احوال کائنات وتتبع حقایق

موجوداته رغبت ایدوب حاضردن غائبه محسوسدن معقوله جسمانیدن روحانی یه ریاضیدن طبیعی یه طبیعیدن الهی یه انتقال ایله صاحب فکر ونظر اولور . بو ترقیات حسیه ومعنویه دن استشعار اولنور که قوای بدن انسان اجزای عنصریه نك رفته رفته افاضه ایتدیکی نشو ونما ایله ترقی ایتدکجه قوت عاقلهٔ مدرکه دخی قابلیت بدنله برابر درجه درجه تزاید ایدر . حکما بو اطوار متوالیه مدتلرنده جریان ایدن ترقیات مشروحه یه توفیقاً ابتدا اطفالك فعل وادراکدن خالی اولان استعدادینه عقل هیولانی . ثانیا علم بدیهیات ایله اکتساب نظریاته اولان استعدادینه عقل بالملکه . ثالثا بدیهیاتدن استنباط نظریاته اولان ملکه سنه عقل بالفعل . رابعا ادراك ایتدیکی نظریات دائما عندنده حاضر اولمسنه عقل مستفاد . تعبیر ایتدیلر . بو مرتبه کمال عقلدر ومشاهدهٔ غیوب مقامی اولوب انبیای عظام وورثهٔ کرامه مخصوصدر که تعریف وبیانی خارج طور امکاندر . الحاصل مراتب اربعهٔ مذکوره دن بشقه تعریف عقلده جریان ایدن آرای غامضهٔ بی انتهانك بیانی بو مجلهٔ احقر درعهده ایتمکدن عاجزدر . امر غریبدر که کروه معتزله نزدنده عقل علی حدة افراد انسانه مساوات اوزره تقسیم اولنمشدر . وتزاید ونقصانی علمك کثرت وقلتنه منوطدر . حالبوکه مراتب عقول متفاوت ومتخالف اولمسه وهر شخصك عقلی شخص دیکر عقلنه معادل ومساوی بولنسه مذاهب ومشارب تنوع وتعدد ایتمزدی . وهر شخص شهراه اهتدادن بشقه صوب ناصوابه کیتمزدی . وتحصیل معارف متنوعه ده بر وقتده و بر سنده و بر استاددن شریك اولدقلری حالده تلمذ ایدن شاکردلرك جمله سی رادهٔ استفهامده یکسان اولمق وواصل ابن عطا مجلس تدریس حسن بصریدن اعتزال وابا ایدوب قاچمامق اقتضا ایدردی (مولانا) . کودکان کرچه بیك مکتب درند . درسبق ازیکدکر بالاترند . کرچه انسان افزایش علم وهنر وکذارش تجارب وعبرله وسعتلنور . لکن مرزوق اولدیغی عقل فطریسی حدینی تجاوز ایده مز . وکندندن اعقل واکمل ذواتك ایرشدیکی منزله کیده مز . چونکه بعض جاهل زیرکك اناسی ابله و بدرکدن . ونیجه شبان تیزدل پیرکاهل وغافلدن اعقل وارشد اولدیغی مشهود ومسلمدر . الحاصل عالم کون وفسادك مواد متضاده وکیفیات متباینه ایله ترکب وتعین ایتمسی . واجرام فلکیه نك اوضاع متنوعه ایله درکار اولمسی کافهٔ موالیدك امزجه وطبایعی اختلافنی مستلزم . وانسانك دخی موالید سائره کبی برحالدن حال دیکره منقلب واختلاف طور وحرکتله مضطرب اولمسی محتمدر . انجق بو هرج ومرج ارەسنده نفسنی المق وفطرت زکیه سی حکمنده قالمق ایچون بر مدبر حقانی یه احتیاج ضروری اولمغله قوت عاقلهٔ مدرکه ایله مکرم وتأییدات روحانیه ایله ملهم بیورلمشدر . اکر بو نعمت شریفه نك شکرینی ایفایه همت . وعقبات اخلاق دریه دن صیریلوب فضای فوز

ونجاته چیقمغه عنایت ایدرسه . چراغ عقلی الدن براقیوب غرور واستکبارسز جستجوی حق وصواب . وعقل جزئیسنی نور آفتاب . اولی الالبابه پیوسته اتمکه شتاب . ایتملیدر . هست عقلی همچو قرص آفتاب . هست عقلی کمترازذره وشهاب .

در خصایص جوهر عقل

عقلك ماهیت وحقیقتی امرنده بین العالم جریان ایدن مباحث بی پایان اساطیر فلاسفه ودساتیر سالفه‌ده مبسوط ورایکاندر . لکن هرمؤلف وحکیمك ذوق ومشربنه ملایم قیل وقالدن عبارت اولمغله هنوز سر حقیقت سراد قشکاف بداهت اولمیوب اول شاهدغیب ربانی تتق بندنقاب لن ترانیدر . عقل پنهانست وظاهرعالمی . صورت ماموج یا ازوی نمی . شوقدر وارکه سرا پردهٔ غیبدن منعکس اولان اشعهٔ آثاری نمایان اولوب انسان مقارن توفیق منان اولدیغی حالده متابعتیله واصل سرمنزل عرفان . ومظهر افزایش نور ایمان . اولور . چونکه عقلك آثار وانواری کافهٔ کائنات اوزره منتشردر . نبات وحیوان بیله لمعاتندن مراتب جنسیت ونوعیتلری وفقنجه حصه‌مند حس وادراکدر . وانسان خلایق کون ومکانك اعدل واکملی وتفاصیل کائناتك خلاصه ومجلی اولمغله مستجمع خصایص عقل اولمق خصیصهٔ فطرت زکیه‌سیدر . لکن عقلك اشارت اولندیغی وجهله فضای فضائلی بعید النهایه اولوب . شخص واحدك تنکنای حومهٔ استعدادتدن افزون . وهر شخصك وسعت وقابلیتنه نسبتله اشعهٔ مزایاسی درجات متفاوته اوزره رونمون . اولور . دیمك اولیورکه برانسان ماتند هلال آسمان انوار عقل واذعان ایله مشاربالبنان اوسه دخی آزادهٔ معایب نقصان اوله‌مز . ومقابل شمس توفیق اولمدجه اکمال نفسه طریق هدایت بوله‌مز . مگر حوایج ضروریه تدارکنده ابنای جنسیله اجتماع ومشارکتده اولان احتیاجی مثللو امور عقلیه ودینیه‌ده دخی استظهار واستعانه‌یه محتاج اولدیغی کوررده . عقل باعقل دکر دوتا شود . نور افزون کشت وره پیدا شود . دنیا وعقبایه متعلق مهمات ضروریه‌سی امرنده اهتدای شعاع نبوتله تنویر درون ایدن ارباب فلاح وانتباهه مراجعت ومتابعتله همت وعنایت ایدرسه دارینده نجات وسلامت بولور . وبالعکس ورطهٔ مکابره وجود پسندیده قالوب ره نارفته هوسنه دوشرسه فلاسفهٔ سالفه مثللو کمکشتهٔ راه ضلالت اولور (نظامی) عقل آبله پای وکوی تاریك . آنگاه رهی چوموی باریك . توفیق تو کرنه ره نماید . آن قفل بعقل کی کشاید . زمور الحکم ٭ سامی پاشا

خلفای عباسیه‌دن مأمون بن هارون الرشیدك مقربان خاص آستان ومحرمان سرایر دیوان مطاع عالمیانندن بری اولان عمرو ابن مسعده که رتق وفتق مصالح سلطنت خصوصیله حسن تنسیق وتنظیم امور مالیهٔ دولتده کندوسنی وحید زمان یاور

و بو حيثيتله بالانشين محافل امثال واقران اولور ايدی مومی اليه بو يله پيمانه پيمای نوشانوش بزم آمال ونعره فزای جوشا جوش نشئهٔ اقبال اولديغی زمان زمانپرستانه سنك برشدراه جلوهٔ مستانه سنه متصادف وجرعه كشان مصطبهٔ (وفوق كل ذی علم عليم) نص جليلنك مستغرق كيف بيكم وكيفی اولنلردن بريسنه تصورتله ملاقات ايدرك حقيقيت ذاتنه واقف اولوب نوعما هشيار روداروجوی دردسر خمار اولديغی بويله برطرز لا اباليانه ده نقل ايله نقلرس مجلس اهل مذاق ويخپاره انداز اقداح جكرسوختكان اشواق اولور كه اهواز ولايتنك طبيعت اراضيسی فوق العاده قوهٔ منبته ايله مشتهر وافكار اهاليسی توفير اسباب زراعته منحصر اولديغندن هر يری معمور و اباداٌن ودهقاننك هر بری خواجهٔ كامران بندر كاه ثروت وسامان اولديغی حالده نصل ايسه اوراده مركز خلافتدن نظر تقيد ومبالات ايله باقلمديغندن حقوق بيت المال مسلمين اولان واردات وعائدات كثيره سی كاشتكان بی انصاف وشحنكان منتشرة الاكنافك ايادیٔ مطمع و اعتسافلرنده كمكشتهٔ ائتلاف واسراف اولمقده اولمسيله ولايت مذكوره يه معتمدان اركان سلطنت واصحاب استقامت وفطانتدن برمأمور كونده ريله رك اعمال ومستوفيانك محاسبه لرينه باقلديغی وحقوق مشروعهٔ خزينه پنجهٔ اغتصاب مستوليان مهينه دن تخليص ومجرای اصليسنه ارجاع ايله برابر ولايت مذكوره نك محصولات ارضيه سنه كوره مرتبات ديوانيه سی تعيين وتخصيص قلنديغی حالده خزينهٔ دولته منافع عظيمه يی جالب وعجزهٔ اهالی دخی خونهٔ اهل تعديدن قورتاريلوب جانب خلافته دعوات خيريه يی مستجلب اوله جغی رسيدهٔ سامعهٔ مأمون وانبار ضمير خليفه بو بذور انتباهك محصولی اولان اجناس حبوبات امانی وامال ايله مالامال ومشحون اولمقدنناشی ولايت مذكوره نك تفتيش ومعاينه ورؤيت محاسبه واجرای مساحه سيله دفترينك تنظيم وخريطه سنك ترسيمی ومرتبات ديوانيه سنك بروجه عدالت ترتيب وتقر يريله متفرعات سائره سنك تنسيق وتتميمی طرف خلافتپناهيدن بكا امر وتفويض اولندی ايشك جسامتی حسبيله معيتمه لزومی قدر استصحاب مأمورين وكتبه وكمال احتشام ودبدبه ايله دجله دن بركمی يه راكباً متوجه سمت اهواز و يازموسمی اولديغندن كورته اوزرينه ترتيب عريش ودرونی ملوكانه تفريش ايله مظله نشين حضور واهتزاز اولدم شدت انحدارنهر ايله كمينك سرعت سيرندن حاصل اولان اهويهٔ رقيقهٔ دلجوسو بسوهبوب ايدن نسايم لطيفهٔ سمنبو ايله نرمانرم ممازجت واستئناس وبسايط وجوده انبساطبخش تماس اولدقجه كندومی غرفهٔ موعودهٔ خلد برين وميان مروحه جنبانان حورعين اچره متكازن چاربالش نازونعيم وياخود كشتيسوار تنسيم اولمش قياس ايدروبويله برصفای خاطر كشاوراحت روح افزا ايله اطرافه نكاه اندازتنزه وتماشا اوله رق كيدرايدم ناكاه اوزاقدن برصدای رقتنما استماع ايله اوطرفه طوغروحوالهٔ صماخ استقصا اولندقده زورق انتظام حالكز امتعهٔ

سرور وكامكارى وبادبان آمالكز شرطهٔ سعادت ونيكبختى ايله مملو ورو بر اهقبلهٔ آرزو
اولان اى سكان سفينه بو بيچارهٔ غمكسار و بر افتادهٔ خاك مذلت وادبارى جناب
آفرينندهٔ پروردكار عشقنه اولسون اشبو ورطهٔ هولناك وحال مشرف الهلاكده
براقوب كتميك وعزيز باشكز ايچون بو بى سر وساماندن لطف ومرحمتكزى دريغ
ايتميك ديو براده‌مك كنار نهردن استغاثه ايتمكده اولديغى اكلايوب درعقب كمينك
صدا اكلان محله طوغرو چورلمسنى امر ايله كيفيت حالى تحقيقه قصد وتأهب وساحل
نهره تقرب ايدرك اوزرنده برقيص وسر اويل وسرنهادهٔ خشتپارهٔ تذليل اوله‌رق
بر پيرنا اميدك برطرفدن اثر جوع وعطش شديد وديكر طرفدن تأثير حرارت خورشيد
ايله دائرهٔ حياتدن نابديد اولمق درجه‌سنه كلمش اولديغنى كوردم وهمان اتباعمه امر
ايدرك بونلر پير مومى اليهى اوردهٔ دستكيرهٔ اغوش حرمت وسفال رأس بيشعورينى
شبنم‌پذير رشاشهٔ مرحمت ايلدكارى حالده درون سفينه‌يه ادخال ايتدكارنده بيان
اولنان سايبان راحترسان التنده برازوقت قاله‌رق وقواى دماغيه‌سى هواى نسيمى ايله‌رق
عقلى باشنه كلمك ايچون چاق يانى باشمه اوتوردم برههٔ من الزمان پيرنا توان خواب
كراندن تيقظ ايدركبى ديده كشاى حيرت ووله‌ان اولديغنى مشاهده ايلديكمده احضار
مائدهٔ ماحضر وكشيدهٔ سماط مختصر ايله تكليف طعام وازالهٔ وحشتنى موجب اوله‌جق
صورتده بسط لذائذ كلام ايليوب مومى اليه اداب تأمل ايله برازشى تناول ايدرك اكتفا
وپابرجاى خدمت اولنلره كوشهٔ چشم وابرو ايله سفره‌نك قالديرلمسنى ايما ايلدكدن
واورته‌دن ادوات اطعمه قالديرلدقدن صكره عريننك برطرفنده زانوزدهٔ مسكنت
اولدى ارادن بش اون دقيقه‌قدر كچدرك پير مومى اليه‌نه يرندن قيام وحركت ونه ده شق
شفتين تكلمه رغبت ايلديكندن وبنم دخى اوارالق ذهنك بشقه‌شى ايله مشغول اولمسى
ادارهٔ كلامه مانع اولديغندن درونمه بعض مرتبه طريان قسوت وميل پسترا ستراحتله
بواختيار بسته‌دم بنم بونجه خدم وحشممى كوروب طورروانك اوزرينه بكا تعظيم
وتوقير ايچون بورادن قالقوب وكينك مناسب برمحلنه چكيلوب اوتورمسى هرحالده
موافق اداب تواضعكارى اوله‌جغنى بيلور ايكن اوليه اوتوروب قالمسنه جانم صقيله‌رق
بونى برتقريب اورادن دفع واستثقالى قوردم وارائهٔ چين جبين ايله اى پيرنه جيسن
ديو صوردم مومى اليه چوخه اصنافندن برمردفقير پريشان روزكارو (كليم بخت
كسى را كه بافتند سياه) (سفيد كردن آن امرى از محالاتست) نشيده سنجه برسيه بخت
تبهكارم ديوب سكوت ايدنجه پير مومى اليهك اثناى استغاثه‌ده پچيدهٔ دولت براعت
استهلال وكشيدهٔ كلافهٔ حسن مقال ايلديكى زرتار اداى بليغانه‌نك رقت معانيسنه
دقت وهرنقدر كندوسى عريان محروب ورشتهٔ امورى دوچار پيچاپيچ فلاكت وكروب
ايسه‌ده برمنطوق (الظاهر عنوان الباطن) ناصيهٔ حالنك متضمن اولديغى اثرنجابت

وبزركى ايله برابر طرز وطورينك رشاقت ادب وتربيه سنه اماله بصر بصيرت اولنجه مومى اليه
مردجولاه ونساج ديباج قصيدۀ لاميۀ عجم مطلع غراى غره تو أمنى كه (اصابة الرأى
صانتنى عن الخطل) (وحلية الفضل زانتنى لدى العطل) منظومۀ مشهوره سيد ربونى
پير مومى اليهك پاى انداز پاى معراج روحانيتى اولمق اوزره بافتۀ دستكاه بداعت ايلمش
اولديغنده اشتباه اولمديغى ملا بسه سيله برمنوال محرر الثان جواب موجب استغراب
اولديغى حالده پيرلاابالى مقدمۀ سؤال وجوابه بوصورتله ترتيب نالى ايلميوب اشته
عاجز بركشته حالكز بوكاركاه عبرتدستكاهده نه كونه پلاسپوش حرفت اولديغم عرض
سراپردۀ اجلال قلندى پس بوفلاكتزدۀ بيكسه دستكير ومددرس اولان ذات
مقدسلرى نه مثللو حرفت وصنعته مربوط وحصول تعيش وزندكانيلرى نصل اسبابه
منوط اولديغنك افاده سنه تنزل عاليلرينى رجا ايدرم ديوز بانكشاى جرأت اولدقده
برقوجه سفينه خلقى امر وفرمانمه كردنداده وكثرت احتشام حسبيله مرتبۀ جاه منزلتم
استفسار واستيضاحدن ازاده ايكن پير اشفته نهاد بنى ارباب سوق وحرفته اسناد ايله
صنعتمدن سؤال ايتمسى اثرعته وبلاهتدن بشقه معنايه حمل اولنه مز ديه رك هم متعجب
وهمده اولوجهله كوريلان معاملۀ بيقيدانه دن تنكدل ومضطرب اوله رق مع مافيه مدار
ادارۀ امور دولت وو سيلۀ نيل معالئ اجلال ومنزلت اولان صنعت كتابته منسوب
اولديغمى سويلدم پير پژمرده هيئت بوسوزى ايشتديكى كبى برطرز استخفافده بكا احالۀ
نظردقتله اى بزركوار بنى موانع انتسابكى بيان ايلديكك صنعت اشرف صنايع اولوب
بش قسمى جامع وسنك خامه زن اشتغال اولديغك كتابت اقسام خمسه دن قنقيسنه
راجعدر ديجه كتابك بش قسم اولديغنى عمرمده ايشتمديكمدن پير پرى مزاج اوپله نساج
وخلاج مقوله سندن اولميوب بازار معرفتده بشقه برقماش كرانقيمت وتار وپود انسجۀ وجودى
مغزول بنان عوان حكمت اولديغنى آكلادم وهمان كندومى طوپليوب حضور پيرده
زانوزدۀ ادب اولديغم حالده اقسام مذكوره نك بيان وتوضيحنه دخى همت بيورلمسنى
رجا ايلدم مشار اليه جواب على الرأس والعين ايله بنى قرير العين اعزاز ايلدكدنصكره
بووجهله ناطقه طراز اعجاز اولديكه اقسام خمسه دن برنجيسى كاتب رسائل ومنشئ
بيعادلدر كه اكثرعلوم وفضائلده حائز نصاب كامل وخصوصيله علوم ادبيه نك
كافه سنه وعلم معرفتى شامل اولملى يعنى فن لغتده مهارتى بردرجه يه وارمليكه دفاين
معلومات بسيطه سى يانده اثار زمخشرى وجوهرى بحر ومدرود رياى مستحضرات
محيطه سى عندنده قاموس فيروزابادى قطرۀ كمترمقوله سندن قالمليدر وكنجينۀ وصال
يارمهربان بهاء ترصيعات مضامين ايچون صرف ايلديكى نقود الفاظ دلستانك مصدار
انس وسلاستندن مشتق اولمليدر وينبوع خامۀ بلاغتندن نبعان ايدن ماء الحياة تركيبات
شافيه وزلال تأليفات كافيه سنك صفاى جريانى برنحواوزره اولمليكه معين معانئ سحر

البیانی دلنشنکان فصاحته مشرب لذة للشاربین ولهجۀ تعبیرات بدیعه سنك حسن
ادای مورث البهجه سی اشفتکان بلاغته نظره انداز تسر الناظرین اولمقله برابر اسالیب
عربده وامثال وخطب واشعار بلغاده استحصال رسوخ تامله تطویل وایجاز کلام
اقتدارینی احراز وشویله که استدیکی زمان بر معنای معجزی کلمات اینسۀ سامعه نواز
وفقرات سلیسۀ براعتپرداز ایله مطالعه ایدنلره اصلا ملال ویرمیوب اوقودقجه باعث
افزایش شوق واهتزاز اوله جق ولمحرره (ایتسه اطناب کلام اولمنشیء معجز رقم (امتداد
لیلۀ وصل نکاری اندر یرر) مفهومنه ماصدق دوشه جك صورتده برقاچ جزؤ اوراقی
نکارشپذیر بدایع منشیانه ایدرك قامت بالای سخنی رغبتنمای وادیء دراز وبالعکس معانیء
حاویۀ دقیقه سی تشریح اولنسه بر رساله اوله جق مقاله یی بر ایکی کلمه یه درج ایله
(خیر الکلام ماقل ودل) قاعده سنجه خال دلارای مقالی حسن افزای رخسارۀ ایجاز
ایلدکدن ماعدا حسن خطنی مضبوط تازه خطان حسن وجمال ایدرك بونده دخی
اقرانی بیننده کسب امتیاز ایلملیدر وایکنجیسی کاتب احکام اولوب بودخی علوم
شرعیه ده وخصوصیله فقهك معاملات جهتنه عائد اولان مسائل دقیقه سنده مذاهب
اربعه اوزره حل مشکلات انام ودعاویء مبهمه ووقایع معظمه یی تسجیل واعلامده
بحث مهارت فائقه سی امضا کردۀ تصدیق کافۀ اهل کمال ومستخرجات عمیقه سی مصون
شائبۀ قیل وقال اولمق ایچون مسائل امهات کتب فقهیه مستحضری اولدقدن بشقه
رموز واشارات حکمیه ده دخی یدطولی اصحابندن بولنملیدر واوچنجیسی اولان
کاتب معونه تعریف اولنان کاتب رسائل درجه سنه قریب قوۀ قلمیه یه وعلم محاضراتده
ملکۀ کلیه یه مالك اولدقدن بشقه کلیات احکام سیاسیه ایله برابر مفردات معاملات
ناسدن هیچ بر دقیقه تزدنده مستور اولماملی وانکشاف خفایای امورده سرعت انتقالی سرعت
ضیای شمسدن اشاغی قالماملیدر وردنجیسی کاتب خراجدر که حکمت عملیه وعلوم
ریاضیه ده وفنون ادبیه نك بعض اقسامنده معلومات کافیه سی وبولندیغی اقلیمك
طبیعت اراضیسنه ومحصولات طبیعیه ومعمولات صناعیه سنك کیفیت ورواج
وقیمتلرینه ومملکتك موازنۀ ادخالات واخراجاتیله استحصال معموریت وسکنه
واهالینك ازدیاد سامان وثروتلرینه مثلا واسباب نافعه یه توقف ایده جکنه وقوف تامی
اولدیغندن بشقه اقتدار ولیاقت ذاتیه سی مأمور اوله جغی خدمات دولتده تعداد
اولنان معلومات نظریه سنك مطلوب اولان آثار فعلیه سنی بلاتردد ایفایه وافی اولملیدر
بشنجیسی عارض دخی اطلاق اولنان کاتب جیش اوله رق بودخی اوچ صنفدر
بریسی عسکرك امور مخابره وتحریریه ودیکری مواد حسابیه واداره وبری دخی ضبط کنیه
ایله بونك متفرعات سائره سنی ایفایه مأمور اولان کتابدر صنوف ثلثۀ مذکوره دن
برنجیسی کاتب رسائله لازم اولان معلوماتدن بشقه اصطلاحات فنون حربیه

وعسکریه‌یه واقف وایکنجیسی دخی مقدمات علوم ریاضیه ایله بعض علوم ادبیه‌یه واوچنجیسی بونلرایله برابر دقایق علم لغته عارف اولمیدر اشته کتابك اقسامی کشیدهٔ سلك تقریر وهر برینك محتاج اولدیغی معلومات بشقه بشقه بیان وتذکیراولندی باقه‌لم ذات والاری اقسام مذکوره‌دن قنغیسنه داخلسکز دیو سؤال ایلدکده کاتب رسائل اولدیغم جوابنی ویردم انك اوزرینه پیرتحریرز بانکشای توقیر اوله‌رق افندم منسوب اولدیغکز قسم اقسام سائره‌نك کافه‌سندن ممتاز وکاتب رسائل احراز نفایس کمالات وفضائل ایله سرفراز اولوب انجق دعوایه برهان وعاشقه نشان مصداقنجه سکا برسؤال لازم کلورنه بیورر سکز دیدکده اکرچه پیرا کاه ضمیرك دریای علم وفضیلتی یاننده بنم بضاعهٔ قلیله‌م وجود حباب وضیای خورشید کمال ومعرفتی عندنده سرمایهٔ ناچیزه‌م شعلهٔ شبتاب مثابه سنده قاله‌جغنی وایراد ایده‌جکی سؤاله جواب ویرمك خرجم اولمیوب مشارالیه‌نی هرجهتدن وادیٔ بهت وافحامه صاله‌جغنی مقدمات تقریر وتعبیرندن جزم ایلمش ایسه‌مده‌نه چاره که اعتراف جهالت زبانسوز نخوت وزارت اولدیغندن سرد اولنه‌جق سؤاله جواب ویرمك اوزره حاضر ومنتظر اولدیغمی افاده ایلینجه پیرطلیق اللسان وادیٔ سؤالده بووجهله اطلاق عنان بیان ایلدیکه فرضا والده‌ك امرأهٔ طالق وفقط سنك سایه‌کده اسباب رفاه ونعمتی هر وجهله دلخواهه موافق اولدیغی وآخره تزوجی عندکزده غایت منفور بولندیغی حالده ذاتکز دیار اخرده ایکن حقنده حسن اعتماد وکمال حب ووداد کز اولان اعزا حبابکزدن بریسی مزبوره‌یی عقد وتزوج ایتدیکینی استخبار ایله تعجب وحیرته دوچار وابرام سوائق طبیعتله اول ذاته برمکتوب تحریرنده مسلوب الاختیار اولسه کز بومکتوبك معرض تبریك وتهنیت‌ده‌می یازلمقلغی مزاج مصلحته ملایم دوشر یوخسه حاصل اولان تعجب وانفعالك اظهاریله عتاب وسیتمی مستلزم بعض کلمات تعریضیه درج اولنمسی مناسب اولور والحاصل مکتوب مذکورنه زمینده یازلسه مقتضای حاله توافق ایدر بوبابده رسالهٔ وجدان وایقانکزه مراجعت وبرمکتوب تحریرینه همت اولنسه‌ده انکله هم ادعا ایلدیککز کاتب رسائل اولمقده اولان درجهٔ قدرت وبضاعه‌کزی وهمده فن کتابت‌ده‌نه مرتبه سلیقه‌یه مالك اولدیغکزله برابر آثار قریحه وبراعه‌کزی عرض قرطاس ازمایش ایلسه‌ك دیو واقع اولان سؤالی اوزرینه احضار ادوات قرطاسیه ایله لجه کیر افکار وهمان برچاریکدن زیاده صندوقچه قوهٔ تحلیدیی قارشدیروب جمله کاه معنای مقصوده لایق برکالهٔ موافق بولمقلغه برزده دامان اقتدار اولمش ایسه‌مده ادای مرامی مشعر هیچ برشی متبادر خاطر اولمدیغندن حرف واحد تحریرینه قدرتیاب اوله‌مدیغم حالده پیرظرافتسمیر بنم سرفروبردهٔ زمین تحیر اولدیغمدن درجهٔ بضاعتمی قوهٔ فراستله میدانه چیقاروب سنك کتابت رسائلده مهارت وملکه‌ك اولمدیغی معلوم اولدیغندن

کتابك قنغی قسمندن ایسه کطوغریسنی خبرویرکه اکا کوره مناسب اولان سؤالی ترتیب
وتقریر ایده یم دیدکده کاتب احکام اولدیغمی سویلدم اوله ایسه ایکی شخص یکدیکرینك
باشلرینی یاروب ایکیسنك دخی قانلری ریزان و بر برندن شکوه کنان اوله رق حاکم
شرعه مراجعت ایتسه لرده درجهٔ جرحه لری کشف ومعاینه ایتدیرلدکده برینك یاره سی
عظم قحفك غشای خارجیسنی تجاوز ایدرك عظم مزبوره قدر رسیده اولمش ایسه ده
دها ایلرویه وارمدیغی ودیکرینك جرحه سی غشای خارجیی تجاوزله برابر کاسهٔ
سمین رأسه دخی نقب انداز تألم اولمش ایسه ده غشای داخلیی زده لیه مدیکی تحقق
ایتمش اولسه که اشبو جرحه لردن برنجیسنه مأمومه وایکنجیسنه موضحه تعبیر اولنور
بو ایکی شخص مجروح حقنده احقاق حق ایچون نوجهله حکم ایدلمك وهر برلرینك
درجهٔ جرحه لرینه کوره نصورتله دیت تعیین قلنمق اقتضا ایده جکنه دائر سندن قاعدهٔ
شرعیه سنه توفیقاً جواب استرم دیدکده بو مثلو مسائل دقیقهٔ شرعیه یه وقوفم
اولمدیغندن اتیان جوابده بیتاب وبونده دخی شرحه دارشرم وحجاب اولدیغمی کورنجه
پیروقور ای کفته خورسنك کتابت احکامده دخی بیشعور اولدیغك تبین ایتدی دیو
خطاب وکتابك اقسام سائره سندن قنغیسنه داخلسن دیه رك تکرار استجواب ایلدی
بنم ایسه اول اوراق اکثر مشاغلم کتابت معونه اوزرینه معطوف اولدیغنی پیرك بالاده
سبقت ایدن تعریف وتقریرندن ظن وتخمین وبوجهده صوره جغی سؤالك اعطای
جوابنه مقتدر اوله جغم خصوصنده زعم یقین ایله کاتب معونه اولدیغمی سویلدیکمده
اوله ایسه برادمك بری منکوحه وبری جاریه اوله رق ایکی همفراشی اولدیغی وایکیسی
دخی کندوسندن حامل بولندیغی حالده اول آدم دیده پوش عالم شهود وبعده منکوحه سندن
برقزی وجاریه سندن براوغلی زیور کهوارهٔ وجود اولسه ومنکوحه سی ولد مذکرك
ضره سندن ظهور ایلمسندن ناشی مال میراثجه کندی طرفنك بروطرفه نسبتله متضرر
اوله جغنی بیله رك وبو کا بین الضرات وقوعی ضروری اولان غیرت زوجیه دخی منضم
اوله رق جاریه نك اوغلنی بنم محصول مشیمهٔ موالده مدر دیو ادعا ایله اوردهٔ اغوش صحابت
وجاریهٔ ضعیفه نك معرض اخلاص ومسکنتده کندوسنه وقوعبولان استرحامی اوزرینه
لمحرره (خلوص عرض ایلدکجه لایق اولدم ظلم وازاره) (نیازم باعث افزایش ناز
اولدی داداره) ما انجه بیچاره نك تضرع خالصانه سنی عدم قبول ایله اشبو صنیعه سنه
قوت ویرمك ایچون سلوطه بنم اوغلمه مسلطه اولیور دیو عادت نسوان اوزره
اظهار فریاد وشماتت ایتسه ده قونوقومشو باشلرینه طوپلنسه وحقیقت حالی جناب
واقف السرایا ایله مزبورتیندن بشقه بیلان اولمدیغندن محکمهٔ شرعیه یه مراجعتی
مناسب کورمیه رك فصل دعوی ایچون دواوین عرفیه دن برینه کلوب نقل ماجرا وسن
اوراده رئیس وحاکم مقامنده بولنسه کده بوبابده سنك حقانیتکه التجا ایلسه لر بونده

حق وصوابه وصول ایچون نه یولده اجرای تدقیق ومزبورینتدن قنغیسی ظالمه
وقنغیسی مظلومه اولدیغنی نصل تفریق اولنمق لازم کلورسکا سؤال ایدرم دیمسیله بویله
بر دعوی قوۀ قدسیه‌دن بشقه صورتله کشف وحل اولنمق ممکن اوله‌میه جغندن
برزمان دوشندکدنصکره شق شفه‌یه مقتدر اوله‌مدیغمی کورنجه پیر علائق ازاده سن
تمییز حقوقده دخی تفریق بیاض وسوادن عاجز طفل نوزاده‌دن دخی ساده‌ایمش سن
بونکله برابر دعوای کتابت ایدیورسن صحیح کاتب ایسه‌ك اقسام خمس متباقیه‌دن
قنغیسنه داخل اولدیغنك طوغریسنی سویله که بیهوده تطویل کلام ایتمیه‌لم دیو بنی
کودك شیرخوار کبی ایچیدۀ نقاط عجز واضطرار ایلمش ونه‌سمته عطف کلام ایلسه‌م
درت طرفی صاروب صارمه‌لیوب قلدانمغه مجال براقیه‌جغی جزم اولنمش اولدیغندن
اسلوب حکیمانه‌ده مجرای سخنی بشقه برواردی‌یه اماله ایله الندن یاقه‌یی قورتر مقلغی
قورمش ایسه‌مده بوقضیه دخی اعتراف جهل صرفی منتج اوله‌جغی حسبیله بوراسی
حوصلۀ مزاج نخوتکارانه‌مه صیغدیره‌مامش وکاتب خراج قسمی امورمالیه کتبه‌سی
اولدیغی تعریف سابقدن خاطرمده قالوب صغر سنمدنبرو دولتك خدمات مالیه‌سنده
ابراز کفایت ایتمکده بولنمش اولدیغمدن وبوبابده هرنه سؤال اولنسه جوابندن عاجز
قالمیه‌جغمی مجزوما بیلدیکمدن سوزك طوغریسی کاتب خراج وبو بحثده ترتیب
اولنه‌جق اسئله نقدر ادق وارق اولسه دخی بلا تردد اتیان جوابده اعمال فکر
واندیشه‌یه غیر محتاجم بونده همان سؤال ایده بیله‌جك قدر سؤال ایله دیو متصلبانه
جواب ویردیکمده پیر دقایقشناس عرض رویدل استئناس ایله میدانه قویدیغك دعوایه
نظراً شاید بونده دخی ملزم اولمقلغك لازم کلور ایسه‌پك اشوری محجوب اوله‌جغکدن
شو مسئله‌ده مسلك انصافه عدول ایله‌سکا پك ساده وخفیف برسؤال ترتیب ایده‌یم
اکر اراضیسی هنوز تحریر ایله داخل دفتر خاقانی اولمامش اولان بر ولایتك تخصیص
مرتبات دیوانیه‌سی ضمننده امر مساحه‌سنه مأمور اولسه‌ك بو ایشه نوجهله شروع
ایدرسن دیدی بومثللو عملیاته حسب المأموریه وقوف ومعلوماتم اولمسیله اختیارك
بوسؤالندن سینۀ افتخارم مالامال انشراح ومسار اولدیغی حالده اکر مساحه ایده‌جکم
اراضی مربع الشکل ایسه انك مساحه‌سنی ایکی ضلعك بر برینه ضربیله حاصلنه یعنی
ضلع واحد مربعنه واکر مستطیل الشکل اولور ایسه ضلع اطولك ضلع اقصره مستطیلی
یعنی حاصل ضربی مساحۀ مطلوبه‌یه مساوی اولور ومثلث الشکل اولدیغی حالده
عمود مثلثك مستطیلی تنصیف اولندقده مساحۀ مثلث تبین ایدر ویاخود اضلاع مثلثدن
نصف مجموع اضلاع بیننده که تفاضلار اخذ وبر برینه ضرب ایله حاصلی تکرار نصف
مجموع اضلاعه دخی ضرب اولنوب حاصل اخیرك جذر مربعی اخذ اولندقده اشبو
مأخوذ مثلث مذکورك مساحه‌سنه مساوی اولور واکر دائروی الشکل ایسه مساحه‌سی

نصف قطر دائره‌نك نصف محيط دائره‌يه مستطيلنه يعنى بر دائره‌نك مساحه‌سى ضلع اطولى نصف محيط دائره‌يه وضلع اقصرى نصف قطر دائره‌يه مساوى اولان بر مستطيل مساحه‌سنه ياخود زاويهٔ قائمه‌يى محيط اولان ضلعلردن برى محيط دائره‌يه وديكرى نصف قطر دائره‌يه مساوى اولان بر مثلث قائمة الزاويه‌يه مساوى اولور وينه مساحهٔ دائره نصف قطر مربعك ۱۴۱۶ ـ ۳ عددينه ضربيله وياخود قطر دائره مربعك ۷۸۵۴ـ عددينه ضربيله دخى استخراج اولنه بيلور ديو سرد معلومات وبو بحثلره دائر نقدر دقيق اولور ايسه اولسون ايراد اولنه جق اسئله‌يه اتيان جوابدن عاجز قالميه جغمدن بحثله عرض مباهات ايلديكمده اكر مساحه اولنه جق اراضى مثلث مختلفة الاضلاع قائمة الزاويه اولور وياخود قطع ناقص شكلنده بولنور ايسه نه‌يپارسن ديو استفسار ايلمسيله وواقعا بنم فن هندسه‌ده خيليجه معلوماتم وار ايسه‌ده بومثللو مسائل دقيقه‌سى لايقيله خاطرده قالميوب پيرك اشبو سؤالنى ايسه روجه محرر بالاقدام كندم جلب ايلمش اولديغمدن بونده دخى اظهار عجز ايلمك ارتق ناموسسزلغه انتقال ايده جك اولمسيله سؤال مسرودك جوابنى سفسطه ايله چويرمكلكى قوروب خاطرمده قالديغنه نظراً شويله يايملى وظنمه كوره بوصورتله عمليات اجرا اولنمليدر كبى برطاقم كلمات مبهمه ومشكوكه ايرادينه قيام ايتمش ايسه‌مده پير مشار اليه بويله مغلطه وسفسطه‌يه احالهٔ سامعهٔ اعتبار ايدر ذواتدن اولمديغى جهتله دكل مواد محسوسه‌دن عد اولنان فن هندسه‌نك معادلات عاديه سنده علوم معقوله‌نك مسائل غامضه سنده بيله بومثللو ظن وشبهه‌يى متضمن اجوبه عند الفحول قبول اولنميه جغندن مالا يعنى كلام ايله سوزى اوزاتمق نه‌لازم همان بو بحثده دخى اقرار عجز ايله اقسام كتبه‌نك قنغيسنه داخل اولديغى طوغرو سويله ديو بنى فوق الغايه دوچار حجاب و (دع ما يريبك الى مالا يريبك) مفهومنى اشراب ايلدى كاتب جيشك اوچنجى صنفى كه كنيه ضبطندن عبارت اولديغى سبقت ايدن تعريفدن معلوم اولوب بونده ايسه بركونه مشكلات ملحوظ اولمديغندن ارتق نهايت درجه‌يه تنزل ايله صنف مز بوره منسوب اولديغمى افاده ايلديكمده اكر كنيه‌لرينى ثبت دفتر ايليه‌جك افراد عسكريه ايچنده ايكيسنك دخى مملكت ومحله‌لرى وكندولرينك وپدرلرينك اسملرى وسن واشكال وجودلرى يكديكره تماميله مشابه ايكى شخص ظهور ايتسه وفقط برينك اوست ودكرينك الت دوداغى بيريق اولسه بونلرى دفترجه يكديكردن تمييز ايچون كنيه‌لرينى نه‌صورتله ضبط وتحرير ايلرسن ديو كتيبه‌ران ميدان سؤال اولدقده بونده دخى مبارزهٔ جوابده بيمجال قاله جغمى ادراك ودهان جرأت مناظره‌يى امساك ايله افندم عاجزلرى هرنقدر مسلك كتابتده شمدى‌يه قدر افناى وجود وپك چوق ايشلرده بولنه‌رق حاصل اولان تجاريب عديده وآثار اساتذه‌دن اخذ واقتطاف ايلديكم مستحضرات مفيده ثمراتيله مأمور اولديغم مصالحى

حسن ایفایه بذل مجهود ایلمش وبوصورتله هرشیده ابرازموفقیتله بین الاقران احراز
امتیاز وحیثیت ایتمش ایسه‌ده اویله وقتیله علوم وفنون مقتضیه‌یی اهل وارباندن
صره‌سیله اخذ وحفظ ایده‌مدیکمدن معلوماتم اساس اصلیلری اوزرینه‌مبنی اولیه‌جغی
امر طبیعی وذات عالیلری ایله بویله اتفاقات حسنه‌دن اوله‌رق میسر اولان اجتماع
وملاقاتی حقمده جملهٔ اسباب بختیاری وفیوضاتدن عدایدرك سایه صفت مقارنت
استادانه‌زندن برآن تجویز مفارقت اولنموب هرنقدرسن وسالم مساعد ودرجهٔ لیاقت
واقتدارم مستعد دکل ایسه‌ده اوسایه‌ده ممکن مرتبه استحصال معلومات اساسیه‌یه
موفقیتم اقصای تمنی اولوب بوندنبویله اوقات باقیهٔ زندکانیمزك برلکده امرار اولنمسنه
لطف وتنزل بیورلمسنی رجا ومبدأ استفادهٔ عاجزانه‌م اولمق اوزره دمندنبرو ایراد
بیوریلان اسئله‌نك بیان اجوبه‌سنه دخی همم تحریرانه‌لرینی استدعا ایدرم دیو کمال
تواضعله عرض تضرع ایلدیکمده پیرادیب نکته‌دان درعقب تحویل طور ولسان
ایله نیجه علامهٔ دورانك موقع امتحانده اتیان جوابدن عاجزوناتوان قالدقلری
کوریلوب ایشیدلمش وبوخصوص انلرك فضل وکماللرینه اصلا ایراث نقیصه ایتمشدر
اسئلهٔ مذکوره‌نك جوابلرنده طرف والازندن کوریلان تأنی دخی بوقبیلدندر بوبابده
وقوعه کلان جرأت وجسارتمك عفوینی استرحام ایدرو دائرهٔ علیه‌لرنده قبولم حقنده
نائل اولدیغم وعدد ولتلرندن طولایی تشکرایلرم وادیسنده سرایلدیکی مقدمه ایله
برمنوال محررحاصل اولان محجوبیتمك ازاله سنه همت بیوردقدنصکره اسئلهٔ مذکوره‌نك
ایراد اجوبه‌سنه شو وجهله شروع ایلدیکه خلاف مرضی اوله‌رق والده‌کك وقوعه
کلان تزوجی کیفیتی مطلقا ابتدای امرده انك طرفندن کوستریلان طلب وموافقت
اوزرینه مستند وشمدی زوجی حقنده ابراز اولنه‌جق ستم وعتاب اکا عائداوله‌جغندن
وحقوق والدینك درجه‌سی ملاحظه اولندیغی صورتده انلرحقنده اصلا اطالهٔ لسانه
حق وصلاحیتمز اوله‌میه‌جغندن مومی الیهانك بویله دائرهٔ مشروعه داخلنده واقع
اولان برحرکتندن طولایی مؤاخذه اولنمسی مسلك رضاجویی‌یه مباین اولوب فقط
احبابکدن بولنان ذات بوماده‌ده بالذات مراجعت ایده‌مز ایسه‌ده وسایط مناسبه ایله
کیفیتی طرفکزدن استمزاج ایلدکدن واستحصال موافقتکزه موفق اولدقدنصکره
اجرا ایلملکی اقتضا ایدر ایکن بوکارعایت ایتمامسندن طولایی معذور اوله‌مز ایسه‌ده
بودخی شاید ذات عالیلرینك تحصیل توجه ورضالری ضمننده بعض لدنیاته مرهون
اولمسی مظنون ایدوکندن بوبابده اول ذاتی دخی معاتب طوتمق کسر وتنفیر قلبندن
بشقه معنایی مفید اوله‌میه‌جغنه ومع مافیه وقوع حالی تحسین ایله ایفای تبریك وتهنیت
وابراز سرور وممنونیت اولنمسی دخی‌مین وریا اولوب بونی شیمهٔ حمیت وصلابت قبول
ایتمیه‌جکنه مبنی یازیله‌جق مکتوبه نه ستم وعتاب ونده اظهار مسرت وتبریك

وتهنیتی متضمن خطاب درج اولنمسی مناسب اوله بیلوب انجق مصلحتی نتایج احکام تقدیریه یه عطف واسناد ایله مکتوب مذکورك (کلك مشیت صمدانیه نك نقش انداز لوح ازل وخامهٔ قدرت ربانیه نك کشیدهٔ نیرنك لم یزل ایتمش اولدیغی احکام شؤنیه نك بو عالم کون وفساده ترتیب اوزره صورت انداز مرآت ظهور وخیر وشر هرنه ایسه ذره قدر تغیر ایتمیه رك جلوه نمای حیز صدور اولمسی مبرمات اموردن وبوکا سرداده تسلیم ورضا اولمقدن بشقه چاره وتدبیر بولنمق جملهٔ ممتنعاتدن اولوب اشته بو وجهله بر مقتضای حکم مشیت میانه مزده رابطه پذیر اولان علاقهٔ ابوت وبنوت معنویه کیفیتندن طولایی (اکر محول حال جهانیان نه قضاست) (چرا مجاری احوال برخلاف رضاست) (هزار نقش براردز مانه وبنود) (یکی چنانکه در آیینهٔ تصور ماست) منظومه سنی تذکار وبو وتیره ایله تجدید مناسبات قدیمه یه ابتدار ایدرم) مآلنده یازلمسی موافق حال کورینورو بر بر لرینك باشلرینی یاروب حاکم شرعه مراجعت ایدن شخصیندن جرحه سی موضحه درجه سنده بولنان مجروح ایچون تعیین اولنه جق دیتدن مأمومه ایچون ایکی ثلث مقداری زیاده دیت فرض وتقدیر اولنوب اشبو ثلثان جرحهٔ موضحه صاحبندن اخذ وتحصیل ایله جرحهٔ مأمومه صاحبنه ویرلمکله حکم اولنور اعلام شرعیسی دخی بو حکمه توفیقاً ثبت وتسجیل قلنور اما والده مذکر متوفانك منکوحه ویا مفروشه سندن قنغیسنك نهانخانهٔ مشیمه سندن سرنمای عالم ظهور اولدیغی دعواسنك فصل وحکمنه کلنجه بر مقتضای حکمت الهیه مادر ذکورك سوتی مادر اناثه نسبتله اغر اولدیغی بالتجربه ثابت اولدیغندن مزبوره لردن ایکیسنك دخی راووق پستانلرندن درجهٔ مساواتده بر ره مقدار سوت تقطیر اولنوب وضع کفتین میزان قلنه رق قنغیسی وزناً اغر کلور ایسه والده مذکرانك اولدیغی نمایان اولور واکر مساحه اولنه جق اراضی مثلث مختلفة الاضلاع قائمة الزاویه اولور ایسه زاویهٔ قائمه یی محیط اولان ضلعلردن برینك دیکرینه مستطیلنك نصفی مساحهٔ مثلثه مساوی اولور وقطع ناقص شکلنده بولندیغی صورتده محور کبیرك نصف محور صغیر ضربنك حاصلی ٢,١٤١٦ عددینه دخی ضرب اولندقده مساحهٔ مطلوبه حاصل اولوب قطع مکافی شکلنده بولندیغی صورتده دخی اول قطع مکافی اوزرینه مرسوم اولان مستطیل مساحه سنك ثلثانی مساحهٔ قطع مکافی یه مساوی اولور ولسان عربده آلت دوداغی بیریق اولان آدمه علم واوست دوداغی شکافدار اولان آدمه افلج تعبیر اولندیغندن بوقاروده حال وکیفیتلری تعریف اولنان شخصیندن برینك کنیه سی بالاسنه علم ودیکرینك افلج اشارتی ویریلور دیو ختم کلام ایله سکوت ایتدی ﴿ مغنی الکتاب ﴾ نزهت افندی ﴾

﴿ بر مملکتك طریق اعماری ﴾

بوراده کوردیککز وجهله حرکت یعنی لیمان امنیت وسلامتده طائفهٔ تجارك تسهیل

داذوستادينه معاونت وملل مجاوره وسائره يه حرمت ايله بعضا وقوع بولان حالات
متقاضيه‌لرندن غفلت وعداوتلرينى دعوت ايدن كبر وغروردن مجانبت ايدرك اخلال
نظام بلد واموال ناسه مديد ايدنلرى سياست وتأديب وحرفت وزراعته اهالئ مملكتى
ترغيب ايله مضرت عموميه‌سى مسلم وباعث افساد مزاج بنى آدم اولان علت سفاهتدن
ومداخلهٔ مادهٔ تجارتدن صاقنمغله واردات معينه‌يى لزوم حقيقيسنه كوره صرف واداره‌يه
دقت واعتنا بادئ حصول ثروت وغنا اولور چونكه اساس رفاه وراحت اولان
مادهٔ تجارت ماء جارى‌يه شبيه اولوب يوكلر بالذات قارشدقلرنده مجراى طبيعيسندن
چيقروب كندولرى منتفع اوله ميه‌جقلرندن بشقه اهالى‌يى محروم ومحزون وداخل
حكومتلرندن رفته رفته تجارك آمدوشدى كسيله‌رك همجوارى بولنان ملت وحكومتلرى
ممنون ايتمش اولورلر اكرچه بوندن مقدم بورايى كوريدكز يك بيوك تعجب ايدر
ايدكز اماچه چاره اجانب واقاربمن ترسانى اولان حكمدارمز ليمانه كيروب چيقان
سفائنك اعدادينى واصحابنك مملكت وآدينى امتعه‌نك جنس ومقدار وبهاسنى وتجارك
سرمايهٔ يسار وغناسنى بيلمك ودرلو درلو بهانه‌لر ايله ويركولرينى آرتروب كندوسى
تجارت وبوجهتله سربستئ بيع وشرايى لكه‌دار خسارت ايتمك استديكندن بومافيوما
طائفهٔ تجار بوليمانك طريقنى اونودوب سربست تجارت وراحت ايده‌جكلرى سمتلره
اخذ واعطايه اعتبار ايدر اولديلرديه‌رك بركره حسرتكشانه مملكته نكاه و(آه بيچاره
صور بحر سفيد وسياه تمامئ سكان روى زميندن سكا ويركوكتورر ايكن بوكيدشله
بعجبا كيملرك اللرنده مأسور اوله جقسن) ديو درين درين انين وآه ايدنجه (بوقوت
وقدرت ابتدانه صورتده حاصل اولدى) سؤالنه مبادرت ايلدم جبل
لبنانده كراسته‌سى انشاى سفينه‌يه الويرشلى اورمانلر موجود وزمان قطع ونقللرى
محدود اولوب لزومى اولان معمار ونجاره وسائر ايشه‌يراره اعتبار اولنديغنى ايشيدن
ارباب حرف وصنايع پيدرپى وارد ومجتمع اوله‌رق هر برينه دكرينه كوره تعيين مرتبات
وبرطرفدن يتشديريلان قپودانلر ايله امور ترسانه‌ده استخدام اولنانلر حقلرنده مكافات
اولنوب مدت خدمات وحياتلرنده كندولرى وبعد وفاتهم اولاد وعياللرى بالغا مابلغ
بكنديريلور واپچلرندن خسته اولنلرينه باقديريلور اولديغندن كمال امنيت بال واسايش
حال ايله بحار بعيده‌يه عزيمت وتجارت وچوجقلرينه كورك چكمك وخلاط بولمك
وشورش دريادن خوف ايتمامك اسبابنى ارائه وتعليمه هوس ورغبت ايتملرى سبب
خواهش صغار وكبار واعظم مدار آبادانى واقتدار اولوب برحكومت مستقله‌ده يالكز
اطاعت زيردستان حصول مطلب ومرامه كافى اولميوب بوعالمده هركس منافع
شخصيه‌سى آرزوسيله صنعت وخدمته هوس ايده‌كلدكلرندن دائما محبت قلوب عامه‌يى
اجتلاب حكومتك معموريت ورفعتنه اعظم اسباب اوله كلمشدر) ديمسيله ترسانه

ومخازنی و بالجمله کوریله‌جك اماکنی کزوب آلات وادوات مشهوده نك اسامیسنی بر بر
برصوروب مرورزمان صحیفهٔ مفکره‌دن محوونسیان ایتمسون احتیاطیله یازاردوسته‌گاه
اوزرنده بولنان برسفینه‌نك تناسب انشاسنه بقارایدم

اهالیسنك حسن اخلاقی جهتیله تبك دیارینك کمال معموریتی وسکنه‌سنك رفاه وسعادتی

(تبك) برنهرك نامی اولوب داخلندن جریان ایلدیکی اراضی منبت ومحصولدار وایام
صیف وشتاسی همان هموار اولان دیار بونام ایله شهرت شعار اولمشدر که اراضیسی
سنه‌ده ایکی دفعه اکیلور بیچیلور یوللری اطرافی انواع اشجارایله معمور وصحاری
وجبالده کزن قیونلردن حصوله کلان یپاغی هر یرده معتبر ومشهوردر یك چوق
زروسیم معدنلری وارایسه‌ده اهالیسنك خارجا تجارت ایتملری واصول مخصوصهٔ
تعیشلری اقتضاسنجه احتیاجات حقیقیه‌دن عدواعتبار ایتمیوب اوائل الفت وتجارتمزده
سیم وزری حدیدیرینه چفت صبانلرنده استعمال ایدرلرایدی جمله ذکوری زراع
یاخود راعی اولوب نساسی یپاغی اکیروب اینجه وغایت بیاض قماشلر اعمال ایتمك واکثر
مأکولاتلری میوه وسوده منحصر اولدیغندن نادرا ایمك پشرمك وقیونلرك دریلرندن
پاپوشلر و بویه‌لی دریلردن چادرلر یاپوب کیدکلری البسه‌یی دیکمك کبی اموردا خلیهٔ
بیتیه‌لریله اشتغال ایلرلر کندولرندن صکره‌یه قاله‌جق مساکن ومنازل یاپمغله دنیایه
علاقه‌یی استمدکلرندن حرث اراضی ورعی بهایم وفقط زراعته لازم کله‌جك قدر کراسته
کسمك وتیموردوکمك ایله مشغول اولورلر بینلرنده اراضی غیرمنقسم وهر بری آزادهٔ
حکم حاکم اولوب مدار امتیاز پیرانك مرتبهٔ قوهٔ عقلیه وتجربه‌لرندن وجوانانك پیرانه
متقارب فطانت خلقیه‌لرندن عبارت اولوب ایچلرنده اخلاق ردیه اربابی اولمدیغندن
قباحت ووقاحت پك آزوقوع بولورایسه‌ده هر فامیلیا بیوکنی حکمدار کبی طانیدیغندن
قباحت ایدن اولاد واحفادی فامیلیانك رأیله تربیه وتأدیبه دقت ومحصولات
ارضیه‌دن کفایت اولان کافهٔ اشیاده جملهٔ صورت اشتراکده اولدقلرندن موسم بموسم
میونك وچاپرك کثرتی اولان یرلره نقل واقامت وکیسه‌نك منافع مخصوصه دعواسی
اولمامغله بلانزاع وصداع علی السویه راحت ایدرلر یانلرنده ابنیهٔ ذهبیه وسیم وزراوانی
ومجوهرات واقمشهٔ لطیفه واطعمهٔ نفیسه وآلات موسیقی سوزلریله محاربات وفتوحات
وانقلاباتدن وحکومتلربیننده تسویهٔ حدوده دائر منازعاتدن بحث آچلسه (اومقوله صنایع
انسانیه‌یی افساد ایده جکندن مضردر) دیو رغبت ایتمیوب بوقدر لوازم کاذبه‌یه
مأنوس واسیراولانلر بزدن زیاده‌می یشارلر وانسان بالنفس فانی دکلدرده مدت عمر
قوتیله یاپیلان شیلر زوائددن اولوب سنده واردر بنده بوقدر شونده‌سیله طبایع

اوزونمیدرکه بری برلرینی تلفه تعجیل ایدرلر اراضیٔ موجوده کفایت ایتمدیکندنمی
حدود نزاعنده قالقیشورلر بزمکیلری استسه‌لر ترك ایدوب بشقه یرده اکر بیجرز برانسان
سائر انسانلره حاکم اولوب کمال عقل وعدل ایله حکومت ایتمك مشکل اولدیغندن تمنی
ایده‌جك شی دکلسه‌ده برملت مطیعه‌نك اداره‌سنه طرف حقدن مأمور ویاخود التماس
اهالی ایله مجبور اولور ایسه قبول و بو ایکی صورتك غیری اهالی‌یی اسیر وتخییب ولزومندن
زیاده فیضان ایتمش نهر کبی اراضیٔ منبته‌یی تخریب ایتمك دیمك اوله‌جغندن نکول
ایتملیدر) جوابنی ویررلر (فی الحقیقه بو آدملر علم طبیعتی ایو مطالعه ایله حکمته
واقف اولدقلرندن بزی بکنمزلر ایدی) بو حکایه وتعریفدن تملاق حظ ایدوب (شراب
ایچرلرمی تزوج ومحبتلری وملل مجاوره ایله انسیتلری نه صورتده‌در) دیمکله
(مملکتلرنده اوزمك انواع واعلاسی وار ایسه‌ده ساده اکل ایدوب مفسد طبایع ناسدر
دیو شرابی استعمال دکل اعمال بیله ایتمزلر هرکس برقاری آلور والی آخر العمر برلکده
اولورلر زوجه‌نك زوجه وزوجك زوجه‌یه محبت ورعایتلری اولوب برجان ایکی قالبده
کبی امتزاج ایدرلر و بعضیلری یوزیکرمی سنه قدر عمر سوررلر و موقعجه ایکی طرفلی
طاغ ودکز حیلولتیله ملل سائره‌دن منفصل اولدقلری جهتله غوغا اولمدیغندن
بشقه اهالیٔ مجاوره بونلرك فضیلتلرینه حرمت ایدوب مخالف اولان ملتلرك بینلرینی
تألیف ایچون بونلردن حکم نصب ایده کلمشلر حتی تقسیمنده او یوشه‌مدقلری اراضی
واملاکی بونلره ترك ایتمشلر واراضیٔ مخصوصه‌یه دائر وسائر نزاع واختلاف وایچلرنده
اصلا کذب وخلاف اولمدیغندن قوکشولری کوجنملرندن حذر ایلدیکی مثللو بونلرده
آنلردن قورقیوب ترك دیار وموت وفنایی اسیرلکه ترجیح ایتدکلرندن صلحجو بده نائل
اولمشلردر بزی ابتدا کوردکلرنده تعجب وحرمت و (قاوس) جزیره‌سنده
برشهر بنا ایتمزه موفقت ایلیوب اشیای زائده‌یی بخش ایتمکدن متلذذ اولدقلرندن
مأکولاتلرینی و یپاغی یوکلرینك فضله‌سنی من غیر مبادلة بزه بخش ایله آلتون وکمش
معدنلرینی دخی ارائه وترك ایدرك یرلری یاروب آلتون آرادیغمزی تعییب ایدوب (یرلری
بوقدر درین قازمق نه لازم فقط حرثیله قناعت ایتسه‌کز سزی بسلیه‌جك اوازمی ویرر)
دیرلر ایدی کندوزیله حاصل اولان الفته مبنی بعضیلرینی کمیجیلکه آلشدرمق
آرزوسنده اولدق ایسه‌ده ویره‌جکمز کمجلر طبعا وتربیة بوزیلوب وبر آدم یوریه‌جك
ایاقلری وار ایکن ساقط الحرکه اولوب اوته بروحرکتده معاونته محتاج اولدیغی کبی آنلرده
برطاق لوازم غیرضروریه تدارکی علتندن کوتورم اولورلر بوراده هرشی چوقدر
وخارجده دریوزهٔ معیشته حاجت یوقدر هول دریا وغائلهٔ دنیایه نیچون کرفتار
اولسونلر دیو راضی اولمدیلر) حکایاتی ایله تملاق وقپودان خوابه بدل سوزه طالوب
شبدیز زهروان لیل طی مسافهٔ فراز طریقدن نشیب انحطاطه میل ایلدیکنه سفینه‌ده

راحتسزلك وقوعندن کسب وقوف ایلدیلر شوصورتله که قبریسده مقامنده
حرمت وقالیپسو جزیره‌سنده پسرعشق افسرینه رعایت اولنمیان زهرهٔ عداوت
بهره منثور وتلماقدن اخذ ثارجاسنه ثوابت وسیاراتی زیرپالرنده کوروب کرهٔ ارضی
آب آلوده برقبضه چامور واوزرنده اجتماع واحتشاد و بیوك بیوك بلده‌لر وجسیم جسیم
اردولر ودقیق دقیق پوله‌قدر تأسیس وتشکیل وایجاد ایدن ابنای ادمی بردانهٔ حقیر
ایچون بری بریله چکیشور مورعدو شمار ایدن غرفه آرایان عوالم علویه‌دن استمدادی
ورد وقبول التماسنه دائر اسئله واجوبهٔ روحانیه‌نك تتابع وامتدادی مدتنده سفینه
فلاغوزی بین النوم والیقظه وضع ارض وسمایی وحرکت کواکب وسواحل دریایی
بشقه کورمسیله اتاکیده یاقلشیور ظن ایلدکجه نظرندن اوزایوب سببنی بیلمدیکندن
تعجب ایدرك وکیدرك لیمان ایچنده اولنان لقردیلری ایشیدیور کبی کندینی طوپلایوب
یدینه وریلان تعلیماتی اقتضاسنجه تلماقك عودتی بیلنمامك ایچون بیوك جزیره‌یانده‌کی
جزیره‌یه لنکرانداز اولمغه چالشدی

سفینه‌نك اتاکیه ظنیله سالانته شهرینه مواصلتی

دکزلر قباروب ساحلاره چارپدیغنی ایشیدوب سفینه‌یی قره‌یه اوغراتمقدن شعوری
قاریشور ایکن کوردیکی یرلر نظرندن دورو طاغلر وقت غروبده فوق افقده کورینان
سحاب پاره‌لر مثالی منظور اولدیغندن کانه‌درین رؤیاده درده او یاتمغه اوغراشدیغی
وسفینه سوق هوا ایله ایتالیا سواحلنه یاقلشدیغی حالده شفق آچلمغه واختران اشعه
داران ظهور نور آفتاب عالمتابدن کریزان ومختفی اولمغه باشلمغله قولاغوز (ارتق
شبهه‌م قالمدی اتاکیه‌یه کلدك مژده تلماق مادرکزی وبالکه پدرکزی بوکون
کوره‌جکسکز) دیو باغرمغله تلماق یوقاری چیقوب ساحله باقدقده بیله‌مدیکندن تأسف
ایدرك (واه بز نره‌ده‌یز بو اتاکیه دکلدر آی قلاغوز الدانیورو دیارکزه اوزاق اولدیغندن
بوقبیلری بیلمیورسکز) دیدکده (یوق یوق عفو ایدرسکز بك اعلا بیلورم
بالدفعات دخول وخروج ایتدیکم حتی ایچنده‌کی اوفق قیالرینه وارنجه صورلیمانی
کبی بیلدیکم لیماندر عجائب سزه‌نه اولدی شو طاغلری وطاشلری دوکن طالغه‌لری
کورمیور و بیوك کلیسایی طانیمیور واشته پدرکزك خانه‌سنی بیلمیورمیسکز) دیدی
تلماق (اویله دکل یاکلیشکز واردر بن بالعکس مرتفعجه برساحل بسیطده اتاکیه‌یه
بکزه‌مز بربلده کوریورم کندیکزه کلکز) دیدکده قولاغوز قید خیالدن
قورتیلوب (واقعا خطا ایتدم بو اتاکیه دکلدر بیلم بکانه اولدی رؤیادن اویانوره
دوندم بو مملکت کریددن فرار ایدن (ایدومنه) نك بنا ایلدیکی (سالانته) درکه
هنوز سوری ناتمامدر (دیمسندن تلماق آغلقده وسفینه لیمان آغزینه وارمقده

اولمسیله آشنای حقیقت هرحال اولان منور تغییرطور ایتمیه‌رك) باق تلماق شیوهٔ
قدرسزه ارائهٔ طریق فخرومباهات وزحمت تجربه وامتحانی رسیدهٔ درجهٔ مکافات
ایتمك ایچون بزی بورایه‌قدر ایصال ایلدی ایمدی میدان جهانده سنکنشان
نام‌وشان اولان پهلوانانك کوششلرینی و پدرکزك باشلیجه ایشلرینی یادوتذکارایله بوندن
ایلروسنه سپردارسینهٔ اصطباروسزی درمانده‌وعاجزایتمك استیان طالع چرخ‌روی بورمغه
پافشردهٔ ثبات واصراراولمالیسکز آفات بحریه‌دن زیاده قالیپسونك معامله‌سندن
قورقارایدم شمدی قورقیلورشی بوقدر بو بلده‌ده بولنانلربزی بیلنلردرایچرو کیرمیلیدر
وایدومنه‌یی کورملیدر) دیه‌رك لیمانه انکرانداز آرام وفینکه‌لیلرك هرطرفده تجارت
وحسن الفتلری حسبیله مظهر اکرام اولدیلر

وقایهٔ صحته دائر بعض نصایح

(ابنای آدمك اطبایه احتیاجی صحت وجودی دعوت ایدن حال اعتداله قناعت
ایتموب تقلیل عافیت واخلال صحته علت اولان ذوق عیش وعشرته انهماکلرندن نشأت
ایدرقلت مأکولات ومشروباتی جهتیله فقرا اغنیادن آزنا مزاج ونادرا طبیبه محتاج
اولوب طبعه توافق ایدوب زیاده اولنان طعام وجودی بسلیه‌جك یرده بادیٔ ناخوشی
واسقام اولور علاج دینلان شی کمال احتیاجده قبول وتناول اولنه بیلور رأس
ادویه پرهیز وحمیه‌در ذهن وفکرك راحتی ویوریمك وایشلمك ایله‌وجودك ریاضتی
سبب تصفیهٔ دم وعلت ادامهٔ صحت بنی آدمدر) نصایحنی علاجندن زیاده تأثیر
ایتدیرر اولمغله بونلری مأمور وتعیین ایلدیکندن خسته‌کانی تمیز یرلرده یاتروب پرهیزلرینه
دقت ایتملریله جمله کسب عافیت وقوت ایدوب تشکر ودعا ولطف همتنی تعداد وثنا
ایلدکلرینی کیجه‌لری اردونك ایچنده کزدیکی زمانده تلماق ایشیدرك ولادت ردیه‌سندن
نشئتله ایتدیکی خویسزلقلری تفکر وفعل وحرکتی ید اداره سنده قالسه مادرینی
دکلیوب هرخطوه‌سنده دوشرصبی کبی اوله‌جغندن تربیهٔ مؤثره‌یه مظهریتدن خلاف
خلقت ذاتیه نازك مزاج ولطیف الامتزاج اولدیغی ایچون جناب وهاب بی منته تشکر ایدرك
جریحه داران وبیچارکانك تیمارلرینه دقت ایتدیرمسیله (هیپاسـك) وجود
خون آلودینی میانهٔ امواندە بالذات آرایوب بولوب میدان محاربه‌ده کوستردیکی ثبات
ومتانتی شمارومقدما حقنده ایلدیکی معامله‌یه پشیمانی وندامتنی تکرار واعتذار وقاعده‌لرنجه
حطب وخشب جمع اولنان محله کوتوروب (سنی سومییدم حسد ایدرایدم طریق
اقبالدن متوجه اقلیم بقا وآلوده اولدیغمز سفالت دنیویه‌دن کشیده دامن استغنا
اولدك) دیو احراق وجود وحفظ رمادینه ابتدار ایلدی ☼ فالانتك قبیله‌سی اسلحهٔ
بسرنکون ومتوفانك لالاسی رأس رعشه‌دار ودیدهٔ پرخون ایله حاضر اولوب میته

متوجها (سنی بو حالده کورمك ایچون می یشادم مادرك کدرندن اوله جك وحرب وضربدن احترازا تمامکی سکا اوکرتدیکمدن بونی بندن بیله جکدر بنیده کندیکك یره کوتور) دیه‌رك اشکریز سوز وکداز وجماعت موجوده خواستکار آمرزش خدای بی انباز اولدقلری هنکامده وجودی بالتمام لقمهٔ ذات الضرام اولدیغندن تملاق خاکستر معتبرینی چیچکلرله مزین برآلتون قوانوز درونه قویوب اسیر فراش ودست کریبانکیر اجلده جانخراش اولان (فالانت) اولدیجه کندینی ادراکو (آه برادر روح برابرم عالمك باغ وبهاری ویوغی واری سنسز بکا حرام ودنیا وعقباده آیرلمامق اقصای مرام اولمغله بعد مانه کونه قالهیم همان اوله‌یم) فزعیله سروروینی سودهٔ سنك وخاك ایلدیکی حالده قوانوزی تقدیم ایتمکله برادریله بینلرنده کذران ایدن معاملهٔ معاداتی ودست دشمندن خلاصنه بذل ایلدیکی غیرتی فکروملاحظه دن چاشنییاب زهروشکروکریه وخنده آراسنده آسیمه سرایکن تملاقی درآغوش وآشیان سرندن اطارهٔ مرغ هوش ایله برزمان لایعقل ومدهوش بسته دهان وچشم پوش اولدقدنصکره آییله رق قوانوزی آلوب (سز اولمسه کز قرنداشمی قوشلریرلر ایدی وار اولکز) دیو دعا ومکرر مکرر باییلوب آیلمسی اوزرینه رماده متمایلا کندیده قوانوزك ایچنده کنجیده اولمسنی تمنا ایلدیکنی ارد وخلقی کوروب تملاقك رتبهٔ انسانیتنه حیران اولمش و (ادراست) رسوری یه صالدیروبده آیوساقراکلق اورمان ایچنده کائن مغاره‌سنه سنه دونوب بردخی صالدرمغله قیونلری تلف ایتمك ایچون پنجه ودندانی تیزایدن آج آرسلان کبی خصمی اوزرینه هجوم شدید نیتنه ورود امداده ارتقا باورای کهساره چکلمش ایدی ﴿ ترجمهٔ تملاق ❋ کامل پاشا ❋❋

﴿ یکانهٔ آفاق ویسی افندینك توران شاهی عبدالله خان جنکیزی حضرتلرینه ﴾
﴿ وزیر اعظم محمد پاشا طرفندن یازدقلری ملطفهٔ بلیغه‌در ﴾

مادامکه مسند نشین طارم چارمین وفرمان خطهٔ خاور زمین برق براق صبح تابدار سپاه زرین قبای اشعه وانوار ایله فضای فرح فزای عالم علویده ترکتاز وقهر دشمنان ایچون دست تطاولی درازایدوب فرقهٔ سیهکاران کشور شام وشیعهٔ ظلمت شعاران ملکت ظلامی میان میدان دلاوریده پامال وعرصهٔ فضای جنك داوریده پریشان حال ایلیه همیشه اول شهریار جهان مطاع مالك الرقاب وتاجدار واجب الاتباع آسمان جناب که هیکل شمشیر جهانکیری صبح نجسته طلوع عالم اجلال وسپر زرین ظفر قرینی مهر جهانتاب سپهر اقبال وکلالهٔ توغ پرفروغی شانه زدهٔ مشاطهٔ کامکاری ونهال رایت نصرت آیتی آبخوردهٔ سلسبیل بختیاریدر (قطعهٔ) آن صفدری اشهب زرین سنام چرخ ❋ چون شب زکر دابلق کرزش

اواهست ٭ ماه سپهر منزلتی کش بزخم تیغ ٭ چون آفتاب کشور خاور مسلمت ٭ اعنی حضرت خان عزت قرین وخاقان سعادت رهین مربع نشین مسند شهریاری معلی مکان محفل تاجداری نور حدقهٔ سعادت نور حدیقهٔ عدالت سلیمان حشم فریدون علم دارا کشور سکندر ظفر بهمن احتشام رستم انتقام قهرمان شجاعت نوشروان عدالت خداوندکار سپهر آستان ابو المغازی عبد الله بهادرخان خلدالله ملاذ اللانام الی قیام الساعة وساعة القیام حضرتلرینك ذات نجسته سمات ووجود فرخنده صفاتلری پیرایه بخش اورنك خانی ورونق افروز افسر کیانی اولوب رأی عالم آرالری ناظم مهمات دین ودولت وتیغ کشور کشالری حاسم ملمات ملك وملت اولمغله ظل ظلیل حمایتلری مفارق مسلمین اوزره محدود ودامن سایبان عزورفعتلری طناب خلود ایله اوتاد نجومه مشدود اوله ﴿ قطعه ﴾ تا ابدباشی الهی درسرای کنفکان ٭ بر سریر پادشاهی کامبخش کامیاب ٭ جاه وحشمت بریمین وناز ونعمت بریسار ٭ فتح ونصرت درعنان و بخت ودولت در رکاب ٭ غب ذا ایمن اوقات واسعد ساعاتده رسول عزت شعار وایلچیٔ فرخنده تبار افتخار المقربین ظهیر الملة والدین علی بهادر زید قدره کمال خیرایله بودیار سعادت مداره واصل ومحط رجال اقبال اولان دار السلطنة عظمیه داخل اولوب ادای مراسم رسالتده سعی بلیغ ونامهٔ نامیلری درکاه معلایه تبلیغ ایدوب اعلی حضرت شهنشاه عالم پناه فریدون غلام کواکب سپاه سلیمان مقام شهنشاهی که دبدبهٔ کوس احتشامندن قباب کارخانهٔ عالم پرآواز بلکه هول استماعندن نسر واقع متصدی پرواز در عالم پناهی که تیغ جهانبانی ضیابخش ممالك خاور وباختر بلکه آتش انداز راه کهکشان وخرمن سوز خورشید انوردر ﴿ نظم ﴾ آنکه چون چترجلالش سایهٔ عدل افکند ٭ کم شود چون زره اش خورشید در تحت ظلال ٭ آسما نست اوولیکن آسمان بر قرار ٭ آفتابست اوولیکن آفتاب بی زوال ٭ طرازندهٔ سریر جهانبانی فرازندهٔ لوای صاحب قرانی تاج بخش افسر ربانی جهاندار عدو بند کشور کشایی مسند ارای محفل عدالت رونق افزای اکلیل سعادت نتیجهٔ کارکاه عالم تکوین خلاصهٔ الطاف حضرت رب العالمین امین خلافت عظمی مدار امانت کبری انجم خدم ملائك خشم سلیمان شوکت یوسف ابهت کیوان مکان مشتری عرفان بهرام رزم ناهید بزم عطارد قلم آفتاب علم قمر رخسار فلك رهوار بوبکر صداقت فاروق عدالت عثمان حیا حیدر وغا السلطان ابن السلطان مفخر سلاطین الزمان خادم الحرمین الشریفین وحاز سهمها عن شوائب الشین لازالت اعناق الانام متقلدة بقلائد احکامه ولادارت الافلاك الاعلی مدار مراده ومرامه حضرتلرینك شرف دامن بوس عزت مأنوسلری ایله مشرف وکوش هوش کوشوارهٔ کلام نجسته فرمانلری ایله مشنف اولوب اعتاب

علیهٔ شهنشاهیده سعی جمیلی مشکور وانظار ستوده آثار صاحب قرانی ایله منظور اولدقدنصکره بودولتخواه بی اشتباهی اخبار نوازش پادشاهانه ایله ممتاز وایصال نامهٔ شرف محدو بله سرافراز ایتدکده خامهٔ مشکین جامه ورقمزدهٔ کلك عباسی عمامه اولان مضمون همایونی تلقی بالقبوله مبادرت وشرف خدمت علیهٔ شهریاریلری طوق رقبهٔ عودیت قلندی من بعد مو جبات تالف طرفین سوقنده اقدام ودواعی تحاب جانبین بسطنده اهتمام اولنوب متوقعدرکه میامن اتحاد ایله کار عالمه نظام تازه وحال بنی آدمه رونق بی اندازه کلوب بعنایة الله تعالی احیای دین مبین واحراز رضای رب العالمین اوله

﴿ باقی همیشه بخت بکام فلك غلام ☼ اجرام رام ودولت واقبال مستدام ﴾

﴿ فرید عصر ویسی افندینك سلطان العلما شیخ الاسلام صنع الله افندیه تبریك ﴾
﴿ مشیخته دائر مکتوب لطافت اسلوبلریدر ﴾

تاکه سلطان فرمان فرمای قضا وقدر ومنان جزیل النعمای واهب القوی والقدر مکامن غیب ومواطن شهادتده حضرت صفت علیمه ایله تجلی کوستروافاضهٔ معارف لاهوتیه وعوارف ناسوتیه ایله بخشندهٔ کمالات ارواح وصور اولوب علامه اسم علیمی مسند آرای دارالافتای فضل وهنر وکاشف الرموز آسمان وزمین ومسئله آموز ملائکه وبشر قیلوب افضل زمانه اولان اکمل افراد انسانی اول اسم شریفك حقیقتنه مظهر وکلمهٔ فطرت سالمه سن صیغ علوم بهیه وحقایق کونیه والهیه یه مصدر ایله همیشه اول مظهر اسم علیم ومصدر فیوض علام حکیم اولان سلطان علماء اعلام وبرهان فضلای ذوی الاحلام پیشوای خجسته رأی برجیس مقام ومقتدای مشکل کشای ادرپس احترام که سجنجل جمال نمای دقایق غیبی وآیینهٔ آفتاب الجلای حقایق لاریبی اولان طبیعت انسیه سی مصقلهٔ قوت قدسیه ایله جلایافته وسندس قامت ارای شاهدان اسرار واستبرق رونق افزای عرایس آثار اولان نسیج عبارت مطبوعه سی تار پود قواعد معقوله ومشروعه ایله منوال صداقت اوزره تافته اولوب کلك نادره کار فتوی نکار وبراعت براعت شعار کوهر باری نهال فردوس فتوی درکه دائما ثمرات تحقیقاتی متجددة الامثال یا شمع نور افشان هدادرکه فتائل نال ایله ضیابخش کاشانهٔ کمال یا عصای حضرت موسی درکه حیان الحبال سحرله درونی مالامالدر ومحبرهٔ عنبرنثار معجز آثار ودوات فضائل دثار معارف مداری مجمرهٔ بخور افشادرکه ادخنهٔ ارقام مشکفام ایله معطر نزهتکاه جاه وجلال یا سرچشمهٔ نیل معنادرکه فیض انوار سطورایله اقالیم اوراقه رسانندهٔ برونوال یا قندیل عبادتخانهٔ تقویدرکه دهن مداد وفتیلهٔ لیقه ایله پرتواند اززوایای فضل وافضالدر زهی عالم ربانی وابوحنیفهٔ ثانی که احیای دین ووراثت سید المرسلین ایله ممتاز علماء

عالم بلکه رأس مأیهٔ عاشرده تجدید شریعت زاهره ایله رهنمای سعدای بنی آدم و بالجمله مجمع البحار فنون ظـاهره و باطنه و برزخ البرازخ علوم بارزه و کامنه اولمغله طینت پاك فرح صفاتی کمال نزاهت جوهرندن مغبوط ملاء اعلی اولمشدر و عنقای سریرهٔ خجسته سماتی جناحین علم و عمل ایله قاف تقرب الهیده مکانك بولمشدر ❊ نظم ❊ آسمان افضل زمانش خواند ❊ دهر علامهٔ جهـانش خواند ❊ هر چه در دهر نقش دانایست ❊ دل او را بدان توانایست ❊ عقلیش از قیاس عقل برون ❊ نقلیش از اساس نقل فزون ❊ او چو ابر کرم بفرق جهان ❊ طالبان چون صدف کشاده دهان ❊ لازال آیات علمه و کماله متلوة فی جوامع الملك والملکوت و مابرحت بنیات فضله و افضاله مقروة فی صوامع الامکان والجبروت حضرتلرینك وجود مسعود فرخنده خصال و ذات قدسی الصفات مسلوب المثاللری حوزهٔ حمایت الهیده دائما محفوظ و جمیع لذات روحانیه و حظوظ وجدانیه ایله متلذذ و محظوظ اولوب همیشه مسند آرای دولتسرای شیخوخت اسلام و بالانشین دیوانخانهٔ وراثت سیدالانام اولمغله مشید ارکان شرع مبین و مجدد دین خاتم النبین اولملری مقرر و زمام سعادت دینیه و دنیاویه بلکه عنان تصرفات ارضیه و سماویه دست قدرتلرینه مسخر اوله ❊ وهذا دعاء لا یرد لانه اذا مادعونا امنه الملائك حقا که اول افضل مراتب بشریه و منبع کمالات علیه و نظریه اولان منصب عظیم الشان و مقام باهر البرهان قامت خلقت زیبـالرینه خلعت راست و بالای فطرت والالرینه جامهٔ بی کم و کاست اولوب اگرچه برقاچکون بطریق العاریه شرف بخش قالب غیر اولدی لکن بحمده تعالی ینه مالك حقیقی سنه رجوع ایدوب لایقن بولدی فی الحقیقه نزد عقلاده الی الان بومعنی غیره میسر و حضرت علیه لرندن برلحظه انفکاك متصور اولمیوب الحالة هذه بسط مقدمات تهنیت ناسزا و دعوای تحصیل حاصله مبتنی اولمغله مردود عقلا اولمغین محض دعای بقای عمر و ارتقای دولتلری اوزره اقتصار و لوازم عبودیت و مراسم خلوص طویت اولان دعوات شریفه‌زی تکرار قلندی ❊ قطعـه ❊ من ختم سخن میکنم اکنون بدعایت ❊ کامین ملائك میان دل و جانست ❊ تا هست جهان در کنف امن و امان باد ❊ ذات تو که او واسطهٔ امن و امانست

❊ رهروان کعبهٔ خلتدن برصدیق وفاکاره حرقت و فرقتی شامل مکتوب ❊
❊ دلسوزلریدر ❊

❊ زاشتیاق توام حسته تابکی زفراق ❊ بپـای نامه نویسم تحیـة المشتاق ❊

همیشه صبح سعادت هدایت فالق الاصباح ایله مطلع اقبالدن دمیده و دائما نسیم اقبال عنایت مرسل الریاح برله مهب سعادتدن وزیده اولوب دادار زمین و زمان گلشـن امیدلرینه ستارهٔ بختی دیده‌بان ایتمکدن خالی اولمیه مدت مدیدر که کسب یدم دعای عمر

ودولتلری وکار دستم قرع باب همتلریدر ولهذا طبیب حکمت شناس وداد برسش مهجوران مجروح الفؤاد قلدقده بوطعنه خوارنیزهٔ دوری ویغولهنشین بیمار خانهٔ صبوری داروی هشبر فراسکاری‌برله مدهوش وتوزیع ادویهٔ مرحمت اثناسنده بالکلیه فراموش اولمق سزا کورلمیوب بلکه مخدرات احوالندن رفع سراپردهٔ راز برکزیده ضمیر مخلص نواز اولورسه (درحالم ازنظر نکنی لحظهٔ تلطف ٭ بر صفحهٔ وجود نماند اثر مرا) الحالة هذه صعوهٔ جان ناتوان تهجم عقاب فنا ایله اشیانه‌سندن پرواز اولمشدر لکن چاردیوار خانهٔ زندکانی رهکذر سیلاب فراق اولمغله مستعد ویرانی اولدیغی مقرردر (قطعه) بیچاره کسی که باتو مفتون باشد ٭ دور ازکرش دلی بود خون باشد ٭ ان کش نفسی قرار بی روی تونیست ٭ اندیش که بی تو مدتی چون باشد ٭ تابش هوای محبته حاصل اولان سوز درون امتداد ازمنهٔ هجرانله مستتبع حرارت بیرون اولوب فیح جهنم عدادنده اولان مرض هائل شام جنت مشامه داخل اولدقنبرو وجود ناتواندن زائل اولمشدر بو مقوله اوقات عمرکاه داخل محاسبهٔ حیات اولورسه ده (عربیه) واخیتاه الله یعلم ماحملت من سقم ٭ وماتضمنته من شدة الداء ٭ لوانه اعضاء مرء خاطبت بشرا ٭ لخاطبتك بوجدی کل اعضائی ٭ بناء علی ذلك نه کندم وارمغه پایمده قدرت ونه نامه یازمغه دستمده قوت مشاهده اولنوب بالضروره مافی الضمیری انهاء عقدهٔ تأخیره القا اولنمشدر نه آنکه خمار سلوت بئس البدل نشأهٔ مودت واقع اولمش اوله بنم سلطانم بوزمانه کلنجه ارسال ملاطفهٔ لطافت شعار ارساالندن تحاشی حصولهٔ التفاتمزه سوء ظندن ناشیدر ویاخود فرط سرور مهلکات بشردن اولدیغی قلب شریفلرینه خطورمی ایتمشدر (بیت ٭ جز کلام توشنیدن هوسی نیست مرا ٭ نبود آرزوی تشنه مکر آب زلال ٭ شمدنصکره باری مراسلات مطبوعهٔ ثمر الجنان غیر مقطوعه قلنمق رجا اولنور چونکه کیفیت شوق وغرام کمیت نکایات ایام کبی قابل اعلام دکلدر (اذالم تستطع امرا فدعه) مضمونی پیش نهاد وخامهٔ فصیح البیانی ختم کلامه ارشاد اولندی همواره خیام عزتلری ستون تأیید الهی برله قیام وبنای دولتلری اساس همت مردانله استحکام اوزره اوله بالذی شق القمر ببنانه وجری الوحی علی لسانه

٭ تصاویر شوق ومیلان محبتی مبین کلك کوهر فشان ایله نکاشته ٭
٭ قلنمش مکتوب فصاحت اسلوبلریدر ٭

بوکلونی فرش کلبرك محبته نسیم چنبیرای نیازمندی سنبل باش عبارت اولمغه باعث اولدرکه چراغ پرتو انداز دیدارلری انجمن پیرای نکاه اولمیالیدن مردم چشم که هندی نکهبان سراپردهٔ باصره در اون مرتبه اشکبار حسرت اولمشدر که یاقوت

كاسهٔ دیده لبریز خونابهٔ شفق کونه اولوب تابش اندیشه که از هجراندن پیدر بی چکدیکی دود آه بیجانی بر کونه نمایش بولمشدر که کویا بر چشمهٔ سار خون اوزره برند بنفشه فامدن برسایبان کبودرنك افراخته قلنمشدر هر مژکان ایسه تراشهٔ خون جکرله بر نهال ارغوان واشك خون آلود بر سیل روانه دونمشدر نیاز منددر که دست نکبه بردنی اول بنفشه پیرای باغ نوردن کلچین مشاهده اوله بوندن زیاده مشاهد شعله خرام قلم بوندله ستان سخنده جلوه کر قلنمدی باقی همواره ﴿ بیت ﴾ خاطرت را همنشینی با نشاط و بیغمی ٭ دامنت را آشنایی باکلی بیخار باد ٭

﴿ جمالی زاده‌یه منصب تبریکنه دائر وشوق وغرامی مشتمل مکتوب بینظیرلریدر ﴾

﴿ ماذا اقول وماللنـــاس من صفة ٭ محمودة قط الا وقدر كبت فيه ﴾

﴿ كالشمس كل الورى من فضله اقتبسوا ٭ الكاف زائدة لا كاف تشبيه ﴾

جوهری خرده دان که حکاك چالاك دست مروارید بلاغت وبیاندر درچهٔ کنجینهٔ حکم یعنی شکاف قلم خجسته رقمدن جواهر کرانمایهٔ مدیحهٔ جنابلرینه مماثل بردر نظیم وجوده کتورمك ومعرف ناطقه که دلال بندرکاه آمدشد اسرار غیبیه درخزانهٔ واردات الهیه اولان صندوقهٔ دوات فرخنده سماتدن لآلئ مناقب ستوده زینه مشاکل دستکاه تجار بلاغته بر چراغ عالمتاب یتورمك محض خیال باطل واندیشهٔ بی طائل اولمغین تیشهٔ کان کن اندیشه مسادفهٔ سنکپارهٔ عجز وقصوردن رخنهٔ خلل بولمشدر وشنـــاور محیط فکرت که غواص قلزم بلاغتدر غرقهٔ خیزاب کرداب حیرت اولمشدر عندلیت مدیحه کوی زبان بستان سرای براعتده بونوعه بنیاد نغمهٔ عجز ایلرکه ملحوظ اولان معانی ممکن دکل بیانی سویدان قلب پرخونکه چکیدهٔ قلم صنع پرورد کاردر معلم اول قوای مدرکه ایکن همواره آغاز خطبهٔ قصور ایدوب درکه ﴿ بیت ﴾ وما انا الا قطرة سحابه ٭ ولو انني الفت الف كتاب ٭ الحق فراخور ذات مفاخر مآثرزی اولان مدیحهٔ بدیعه داخل اندازهٔ دانش دل بی غش اولمدیغی ومنیحهٔ حوزهٔ وسع وطاقت طبع اولان نفایس عقود سخندن کردن وکوش عرایس جمال مناقب حمیده‌لری زیب زینت بولمدیغی درجهٔ تحقیقده اولمغین اجتهاد عاجزانه‌مه عنان کیرشبدیز میدان اولوب ناچار سمت عرض مرامه امالهٔ لجام قلندی ﴿ بیت ﴾ ما كلف الله نفسا فوق طاقتها ٭ ولا تجود يد الا بما تجد ٭ چهره کشای سرایرٔ سرائر عالیان اولان سلطان غیبدان جنابنه معلومدر که اول دمکه اقتضای روزکار چیره دست برله شیرازهٔ مجموعهٔ صحبت ملاقاته کزلك تفرقه یتدی دست برد صرصر غم اوراق جریدهٔ مذاقی پریشان ایتدی بوغم فراقکه مصـــادف جان غمنان اولدی اساس آسایش اجلال تمام بولدی اولا دیدهٔ پرخون که نرکس شکوفه زار بنیانیدر تأثیر تلخابهٔ اشك حسرتدن ضریر وعلیل قالدی

كلبرك زبان كه لعل پارهٔ حقهٔ لسان دربنياد نغمهٔ سخن سرايدن قالدى باغبان كلشن سراى
جنان كه جاندر كلدستهٔ بلاغت بستهٔ افكار بديعه يى زيور طاقچهٔ سراچهٔ نسيان قيلدى
قوهٔ متخيله كه صورت بازچهٔ خيالدر ضعف فتيلهٔ روغندان فكردن عجز صورتلرين
كوستررَ اولدى بو حاله قريب كرهٔ قضادن شيشهٔ خاطره بر كروههٔ پولادنهاد اصابت
قيلدى كه تصورى آيينهٔ صاف صفايه كدر كتورر بلكه قنديل قبهٔ دماغ كه جان
جهان نماى عقلدر سستى يتورر مضمون بوكه ميوه بخش خسته دلان عالميان اولان
دوحهٔ منصب عاليلرينه كروه مكروه سفهادن بر ناقبول بوالفضول كمند نادرست
بند تصرف صالمش اول نامزد مناسب جنابلرى اولان نوعروس نازنين مناصبك
كردن تصرفنى ناپختكان خام طمعدن بونامحرم حرم قبول حلقهٔ بازوى آرزويه آلمش
جاسوس سامعه اولدمكه بو فجيعه يى مجلس خاص حواسه يتوردى آز قالديكه عابد
سجاده نشين روح محراب جسمانىٔ قالب بدنه تكبير وداع ايده واستاد كاردان طبيعت
دكاكين طربخانهٔ حواسى بكيده لكن الحمدلله تعالى على نعمائه الخفيه كه ناكاه بشيرهٔ
رقعهٔ اميد بويله اثارهٔ سكر پارهٔ نويد قيلدى شكوفه فروش فردوس مراد بويله كلفشان
مجلس آرزو اولديكه اول كلدسته بخش حاجت مندان اولان وجود شريف عاليشانك
شكوفه زار منصب اعلازى من بعد دست زدهٔ ديكران اولميه بلكه شهرستان حكومتلرى
اولان محله هيچ كسك ساعىٔ آرزوسى رهكذر وصول بولميه حقا كه بو پرتو چراغ
صفا كه مشكوة ﴿ لاشرقية ولاغربية ﴾ دن اقتباس انوار اتمشدر تابش نوردن
باروتخانهٔ دل مدعىٔ ناذانه آتشپارهٔ خيبت يتشدر (قطعه) شكر خدا كه شام اميد
زمانه را ❊ صبح ظفر زمطلع غروشرف رسيد ❊ هر ناوك دعا كه كشيدند اهل
راز ❊ از بازوى نياز همه برهدف رسيد ❊ لكن اول ناوك دعا دكل كه شرف
ملاقات اميدينه هدف اجابته چكله واول تخم آرزو دكل كه صحبت تلاقى رجاسنه
زمين آماله اكله زيرا لعبت بازقمار خانهٔ روزكار اول نابكاردكلدركه كعبتين اميد ارباب
اشتياقى موافق منصوبهٔ مراد قيله ونفاق بى وفاق چرخ ناپايدار اول حيله كذار ميدركه
ميانهٔ اصحاب ووداده رقرن شكل اجتماع اوله لكن بحمدالله تعالى سلطان خيال بى مثال
نورانى تمثاللرى خلوت سراى خاص الخاص دله هميشه نزول اجلال بيورمقده در
خادم دهليز سينه كه خواجه سراى جاندر همواره ديده فرساى جان عزيز اولان
پايلرينه يوز اورمقده در ﴿ بيت ﴾ قرب جانيست مرا باتو وبعد بدنى ❊ همچو در
عشق نبى حالت ويس القرنى ❊ چونكه ملاقات صورى محال وتصور وصال محض
خيـال ايدوكى نقش سكهٔ بالدر لازمدر كه سويداى قلبدن ازالهٔ صورت سوداى
بى مآل ايدوب فذلكهٔ سطور خلوص نامه طرازدعا ايله مذيل اوله وپيرامن پرنيان پوشان
وداد واتحاد شرايطهٔ نايله آرايش بوله ﴿ قطعه ﴾ ويسى سواد ديده ايله بازدماسنى

❊ اولسون طراز ذیل سخن عنبرین کنار ❊ پیوسته تا که وصف کل کلستان اوله ❊ آرایش رقزدهٔ کلك مشکبار ❊ اوصاف دلپذیرکی ارباب نظم ایده ❊ دیباجهٔ جریدهٔ شعر صفا شعار

❊ بو مکتوب بدیع الاسلوب دخی آثار قلم عنبر بارندندرکه تبدیل طریق ❊
❊ نیابت ایتمه‌سنی استدعا ضمننده وزیر اعظمه تحریر اولنمشدر ❊

❊ اکر مجال بود کز زبان هیچومنی ❊ حکایتی برساند ببارکاه وزیر ❊
❊ زمین ببوسد و بعد از دعا چنین کوید ❊ که ای جناب تو بالاتر از سپهر اثیر ❊
❊ مرا ز طالع وارون شکایتیست عظیم ❊ اکر مجال بود شمهٔ کنم تقریر ❊
❊ کنون در آینهٔ رای عالم آرایت ❊ ببین که کار مرا چیست صورت تدبیر ❊

خلق معتدل ترکیب انسانی نفخهٔ (ونفخت من روحی) دن نشوهٔ تعین وظهور بولدقده وجوهر کرانبهای عقل که شبچراغ کنجینهٔ دماغدر واسطهٔ امور زندکانی اولوب کتابهٔ تقدیر هر کسه تمغای ناصیهٔ جبین اولدقده ارادهٔ حکیم علی الاطلاق جل جلاله طوائف اهل اسلامدن برطائفه‌نك دنیا وآخرتده سرکردان و پریشان اولمسنی روا کورمش وواضع الاسماء قضا انلره قاضی دیو نام ویرمش (قاضی که دیدك قصیه معلوم) بدیههٔ عقلله معلومدر که هر کیم دنیا وآخرتده سرمنزل سعادت آرزو قیله طریقهٔ قضایه کتمز ومنصب قضایی که فی الحقیقه نازلهٔ قضادر باعث معیشت زندکانی ایتمز زیرا قاضی که متولی اوله بهرحال یا عادل مجازی یا ظالم حقیقی اولور عدالت ایسه فی زماننا مخالفت دور اصول روزکاردر شائبهٔ عدالت ضمیمهٔ قضاء مرام قیلنه البته سبب تزییف کاردر تغیر عقائد خلایق بر مقامه ایرشمشدرکه عدالت حکام محض زور درزور ایسه وسیلهٔ شهرت ظهوردر قاضی که عدالت شعار اوله بهرحال سررشتهٔ اسباب معیشتی عقدهٔ تعسر بولور و باعث منصب دیکر اوله جق مبلغی تحصیل ایسه صبر عاشق شیدا کبی محض خیال محال اولور قاضی که افراط جهلدن دفع ظلم ظلمه‌یی لازمهٔ عدالتی بیله مطلقا قوای ذائقه‌سی لذائذ دنیویه‌دن محروم اولدیغندن ماعدا بدخلق وبدزندکانیلکله موسوم اولور بلکه حضور عامهٔ خلایقده اهانت واقرانی ایچنده مذمت ایدرلر ❊ بیت ❊ بو دردی محنت عدل ایله بیمار اولمین بیلمز ❊ عدالت بر بلادر کیم کرفتار اولمین بیلمز ❊ واصحاب سلطنت که صاحب سیف مطلقدر استرفاع ظلم ظالم واستزالهٔ مظالم قیلورسه ❊ قلم انجا رسید وسر بشکست ❊ واکر العیاذ بالله العظیم ظالم فقرا سوز اولورسه روز قیامت که یوم پرلوم ندامتدر تازیانهٔ غضب قهار ظلمهٔ حکامی دمساز ضرب بی اصول ثقیل ایتدکده وزبانیهٔ سیاستکاه فراعنهٔ ظلم بشه‌نك اوتارجنك قامت اولان اعصاب وعروقن

زيرو يم جحيم وصراطده بر بر سويلتدكده اول مظلومان جفا ديدى وملهوفان ستم كشيده ويتيمان كيسوناد ميده وارامل هفتادر سيده صدهزار ولوله وفرياد ايله كريه كنان داد خواهان دامان وكريبانه دست تظلم يتوررلرسه وكشان كشان محكمهٔ عدل حقيقى اولان حضور رب العزته كتوررلرسه معلومدركه حال نيجه اولور خصما كه طلب حقوق ايدرلر مقدمات علوم عقليه ودقايق محاضرات فكريه دن ناشى اوجوبهٔ مسكته ايله ساكت اولمزلركه قاضئ زكى انلرى جربزه وقوت مباحثه ايله الزام قيله وكما كان منصب قضاسنده دكل كه حجج وعروض باطله وترتيب مقدمات هائله برله تخويف ايدوب كاه اهانت شرع ايلدى كاه كفر سويلدى ديمكله ابطال حق اولنوب قاضئ شاطر مغلطهٔ حيلهٔ شرعيه ايله مطالبهٔ خصمادن خلاص اوله ﴿ بيت ﴾ كوشهٔ راحت ايدى قبرك عذابى اولمسه ❊ خوش تفرجكاه ايدى محشر حسابى اولمسه ❊ ايمدى سعيد مهتدى اول قاضيدركه قضانك بومقوله ورطات مهلكه وخطرات مولمه سنى بيله وملاحظه ايله استخلاص ذمت ايچون اوطريقى ترك قيله واسعد السعداء اول صاحب دولتدركه كرداب عمان قضايه دوشمش قاضيلردن بريسى اميد خلاص ايله حبل المتين رجايه تشبث ايتسه انى ساحل مقصودينه ايلته وخزانه خانهٔ بى بهانهٔ پادشاهيدن اكا دفع ضرورت بشريه ايچون وظيفهٔ نظيفه كه فى الحقيقه حاجتندان عالمه قصر ايتمش اوله احسان ايده وهميشه حاجات نامرادان ايتمكه اصحاب سعادت ايچره تعيين خاص بوله اول وزير عالمكيردركه سرمنجوق رايات عظمت واقتدارى موازئ سرعلم مهردر نيجه وزير آصف سليمان نظيردركه مهچهٔ سنجاق وقارى محاذئ هلال قبهٔ سپهردر علم اليقين معلومدركه اكر اول وزير پاكيزه تدبير بنم عندليب جانم دامكاه قضادن رميده خاطر اولديغن بليدى بهرحال كوشهٔ باغچهٔ صدقهٔ سلطانيده جايكاه وآشيانه وآب ودانه ارزانى قيلوردى واكردردبى دواى قضادن خاطرخسته اولديغم رسيدهٔ مسامع كرمكار يلرى اوليدى دار الشفاء مكارم پادشاهيدن ازالهٔ امراض فقر وفاقه ايده جك حب شفابخش عطايا كه قراضهٔ سيم علوفهٔ ملفوفه در احسان ايدردى ﴿ بيت ﴾ صوچ بندركه اكا حالمى عرض ايلمدم ❊ آرزوى دل بيچاره ندرسويلمدم ❊ چونكه ابكار طرفهٔ عذار افكار رفع برقع حجاب ايدوب جواهر زاهرهٔ مقصود ومرامى منظومهٔ سررشتهٔ عرض حال ايتدى وسراپردهٔ عصمت خانهٔ دورنده پرورش بولان نوعروسان پاكيزه جمال مراد اراستهٔ حلئ ملئ تضرع ونياز اولوب محل ظهوره يتدى يعنى صحيفهٔ كافور التباس قرطاسه صندوقهٔ مداددن نكتهٔ ريزه ريزه عنبرتمنى پى پريشان قيلدى وصفحهٔ بياض تقريره دوكيلان نقطهٔ اشكال تحريردن نكتهٔ مافى الضمير بيلندى لايق دولت قاهره ومناسب سعادت باهره بودركه تصديق لاف وكذاف چاكرى واجراى قاعدهٔ بنده پرورى قيلنوب بوآتشدان قضاده سوخته خاطر بندهٔ نيازمنده شربتخانهٔ الطاف

شاملة الاطرافلرندن کاسهٔ آب حیات التفات مبذول قیلنه تاکه ازدخام امراض مختلفهٔ تضادن ضعیف وم‌أیوس العلاج اولان دل دردمند محتاج قوت قوت حیات بوله ❊ بیت ❊ آکلاندی مرادی دل ویسی ٔ ضعیفک ❊ باقی نه دیم کاولیـه معلوم شریفک ❊ ❊ منشآت ویسی ❊

❊ نوع ثالث حفظ لسانده حفظ اعضا و حفظ اوقات و حفظ اعمال و حفظ احوال و حفظ حیات وسلامت آفات وستر اسرار اولدیغن بیلدیرر ❊ ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر صمت افضل علومدر و حکمت حق قبو مدر لسان ناطق ایسه کوکل صمت ایلر و لسان صمت ایلسه کوکل حکمت سویلر کلام فضه اولسه صمت التون اولور نیچه ناطق نادم اولور وهر صامت سالم اولور صمت لسان الفاظی ترك اتمکدر و صمت قلب اعتراض واعراضی ترك اتمکدر صمت قلب مورث حیتدر و حیرت موجب واردات و کشف بغتتدر عارف صمت ایلسه مالك اولور وعاشق صمت ایلسه هالك صمت افضل خصال مؤمندر واکثر عافیتی متضمندر و بلانطق ایچنده متعیندر صمت ایله کوکل کوزی کشاده اولور وعقل ازدیاد وراحت بولور همان البته لسانکی ضبط وربط ایله که انك عصیان وطغیانی سائر اعضادن اشد واعظمدر همان البته لسانکی قیدو بند ایله که انك فساد وعداوتی جمیع اعضادن اضر واعمدر پس حفظ لسان جمله‌دن اهم والزمدر زیرا که حفظ لسانده حفظ اعضا واردر تکیم خبرده کلمشدرکه آدم اوغلی صباحه داخل اولدقده جمیع اعضاسی لسانه الله ایچون مستقیم اول دیرلر زیرا که اکرسن مستقیم اولورسن بزدخی مستقیم اولورز واکرسن منعوج اولورسن بزدخی اعوجاج بولورز دیرلر پس نطق لسانك اعضای انسانه توفیق وخذلان ایله تأثیر بلیغی ظاهر ونمایاندر تکیم بالاده ذکر اولنان حدیث قدسی دخی بومعنایه دلیل وبرهاندرکه ای آدم اوغلی اکر یورککده بربرکلك و بدنکده برضعیفلك ورز قلکده برنقصان بولدکسه تیقن ایله که مالایعنی کلام سویلمشسن اول کلامك تأثیرندن بوبلاره دوشمشسن وحفظ لسانده حفظ اوقات هم واردر زیرا که انسانك اکثر تکلمی لغو یاندرکه جمله‌سی تضییع اوقاتدر (شعر) واذا اهممت بالخوض فی الباطل فاجعل مکانه تسبیحا ❊ واغتنام السکوت خیر من النطق وان کنت فی الکلام فصیحا ❊ وحفظ لسانده حفظ اعمال دخی واردر زیرا که چوق سویلین غافل البته غیبت ایدر پس انك اعمال حسناتی اعداسنه کیدر تکیم برعارف دیمشدرکه اکر غیبت ایلسم کندی والده‌مك غیبتن ایدردم تاکیم حسناتم اکا کیده‌ایدی وحفظ لسانده حفظ احوال دخی واردر زیرا که لسان مفتاح خزانهٔ عرفاندر پس کثرت کلام ایله کوکل جواهر حکمتدن خالی قالور وناهلی عندنده ضائع اولور وحفظ لسانده افات دنیادن دخی سلامت واردر تکیم دینلشدرکه اول کلامی لسان کتورمه که اول موجب کسر انساندر

زیرا که بسط لسان فساد شاندر و اسان کیندهار سلاندر و صمت اندن امن و اماندر و حفظ لسانده افات آخرتدن دخی سلامت واردر نتکیم حدیث شریفده وارد اولمشدر که ناسی یوزی اوزره ناره القا ایتمز الا که حصاید السنه‌لری ایدر پس حفظ لسان سلامت هردوجهاندر و سرمایهٔ اهل عرفاندر و حصن متین دل وجاندر نتکیم حضرت داود علیه السلامك حضورینه لقمان حکیم کلوب ٭ کورمشدر که انك یدنده آهن بولاد ملایم بال مومی اولوب اندن حلقات صغار متداخله ایله بر صنعت عجیبه قیلمشدر و لقمان انك بو فعلندن تعجب ایدوب اول حلقات منسوجه‌نه ایچون اولدیغن صورمق مراد ایلدکده لقمانك قلبنده اولان حکمتی انی سؤال ایتمکدن منع ایتمشدر پس وقتا که اول خلیفة الله اول معجزه‌سین تمام ایدوب انی کیوب لقمانه خطاب ایتمشدر که بو زره انسان ایچون حین محاربه‌ده برمتین قلعه‌در و لقمان حکیم اکا دیمشدر که بنم بو صمتمده دیرسنکه سؤال ایتدم پس حضرت داود علیه السلام بیورمشدر که صمت بر حکمتدر که فاعلی ازدر و دل وجان ایچون حین محاوره‌ده برحصن حصین ممتازدر صمت ایدن سلیم و بی باکدر و زلت لسان اشد هلاکدر اگر کتم ایدرسن سرك سرورکدر و اگر افشا ایدرسن ضرر و ثبورکدر سرك اسیرکدر و سن امیریسن اگر افشا ایلدکده سن انك اسیریسن سوز وار خلق ایچنده سوز وار حلق ایچنده هر مقامك بر مقالی واروهر امرك بر مألی وار

٭ نوع رابع تقلیل مقال مورث عز و اقبال و منتج نیل کمال و موجب حفظ احوال اولدیغن بیلدیرر ٭ ای عزیز معلوم اولسونکه اهل الله دیمشلردر که مالنکی ذهبك کبی مخزون ایله تاکیم نکته ایله قلبك مخزون اولمسون اسانکی محبوس لب و دندان ایله تاکیم سنی مقید بند و زندان ایتمسون اگر کلامی قلیل و صمتی طویل ایدرسن البته ستر و سلامت بولنه کیدرسن کشی کندی اسانی التنده کیزلنمشدر هرنه کیم اسانه کلور اول سوز زبانه کلور انسانك بلاسی اسانندن اولور (بیت) باغله ای حق دهانك خاموش اول مثل صدف ٭ کیم زیانکدر زبانك خصم جاندر شبهه‌سز نتیجه لغو صاحبنه نقصاندر و نتیجه لسان صاحبنه دشمندر مجلس امانتدر و نقل مجلس خیانتدر صلاح انسان حبس لسان و بذل احساندر اولا فکر ایله بعده سویله لسان عاقل قلبنده اولور و قلب احمق فمنده اولور حتی سویله غنیمت بوله‌سن و باطلدن سکوت ایله امین اوله‌سن هر انسان لسانیله مؤاخذه اولنور و کتم اسرار ایله هر مراد النور نتکیم برکیجه حال دیلنجه بر بلبل بر کلشنده برشاهین شاهده فریاد ایله سؤال ایتمشدر که نه‌ندر که سن و بن قوش نوعندن ایکن سنك یرك یدسلطان بنم یرم خارکلستان اولمشدرسن کوزل ککلیکك یورك و بوکرکن اکل ایدرسن وهر طیری صید ایدوب مراد اولورسن و سلطان عندنده قدر و قیمت بولورسن و سلطان طیور اولورسن و بن هر کیجه فریاد و آهله تا سحرکاه کشاد غنچهٔ کلی بکلارم بن اوبو مدقحه اول آچلر

اوياور مكه كل اچلمش بن انك اچلديغن كورەمم بركره مراديمه ايرەمم بى مراد اولوب خارج اره ايچنده زار زار اغلرم قانلر يودوب يوركم طاغلرم پس شاهين انك جوابن شاهانه ويرمشدر كه بن بيك مراد الورم وبرنى سويلمم سن ايسه بر مرادالمزدن بيك سويلرسن انك ايچون بى مراد قالوب اه ايلرسن (بيت) سكوت ايله حق كه صمت ايچره وار * نيجه بيك لسان ونيجه بيك بيان * خير كلام لفظى قصير ومفهومى كثير اولاندر ونيجه سكوت ابلغ كلامدر نيجه كلام امثال سهامدر نيجه انسانى هلاك ايدن لساندر نيجه نعمتنى سلب ايدن كلامدر زلت لسان زلت قدمدن عظيمدر وجرح لسان جرح سناندن اليمدر اول صمت كه سكا سلامت ووقار در اول سوزدن خيرليدر كه ندامت وعار ويرر حفظ لسان رأس ايماندر كلام ايله انوار ذكر الله كوكلدن زائل اولور پس كثرت كلام ايله كوكل مظلم قالور طوبى اكا كيم لسانه مالك وهر حالده شاكر در عارف كه اهل حال اولور انك لسانى لال اولور (بيت) حقى بحث ايتمه اوذات پاكدن * حيرته وار كيم يوغ انده انجاث * لسانن حفظ ايدن نفسنه آكرام ايدر سرنى كتم ايدن روحنه احترام ايدر صدر عارف صندوق سردر صمت جاهل كندو بى ستردر ديلنه مالك اولمينك ايشى ندمدر وايكى لسانك برى دخى قلمدر لسانن حفظ ايدن امين اولور وحكمتله نطق ايدن عزت بولور ناسه بيلدكلرك سويله بيلمدكلرك سويلمه انلرى كنديكه واهل عرفانه باركران ايلمه بدن ولسانكله ناسه مقارن اول ودل وجانكله انلره مباين اول (بيت) ضياى شمسى خفا فيش نيلراى حقى * بو سر وحدتى كثرتده ايتمه هيچ افشا * بيلم ديمك نصف علمدر عيوب اورتمك تمام حلمدر لا ادرى لفظنى ترك ايتمك جنك وجدال سمتنه كيتمكدر عاقل هر بيلديكن خلقه ناقل اولمز تكذيب اولنه جق كلامى خلقه سويلمه وهر بيلديكن حكمتى اظهار ايلمه (بيت) كوكل صقين شكرازمه دهان رنجوره * كونش جمالنى بيهوده سويلمه كوره * عورت وعبدينه كشف راز ايدن انلره عبد اولوب نياز ايدر سرينى خلقه افشا ايدن نفسنى عذابه القا ايدر فقرنى خلقه اظهار ايدن قدرنى بى اعتبار ايدر مالكله سخى اول دريغ ايلمه سركله بخيل اول صقين سويلمه مالنه بخيل اولان ذليل اولور سرينه بخيل اولان جليل اولور كندى سرنى حفظ ايتين احمقدر اول سنك سركى صقليه جغى محققدر برسركى كشف ايدنه بردخى سويلمه كندو بى بيلمز ايچنده كنديكى ذليل ايلمه (بيت) همان سر صقله اولسون سر سلامت * كه قلبى صافى پر اسرار اولاندر * واقف اسرار اولمينه * هتك استار ايلمه هر كسك هر سؤالنه جواب سويلمه صقين كمسه يه سؤ خطاب ايتميه سن تاكيم هر كز بدجواب ايشتميه سن صقين جاهله عقلى يتمديكى حكمتى سويلمه كيم سنى تكذيب ايلمسون زيرا كه حكمتك سنك اوزرنده حقى واردر وحقى بودر كه انى نااهلندن حفظ ايده سن تاكيم ضايع اولمسون (بيت) خبردار ايسك اسرار ازلدن حقى * صقله سرى دمدهر برخيره طوى ايتمه * تكيم خيرده كاشدر كه انحو بى افواه كلاره

آتمیه‌سز وجواهری اعناق خنازیره آتمیه‌سز زیرا که حکمت انجو وجواهردن کوچکدر وانی انکار ایدن کلب وخنازیردن الچقدرسری صدر ینه صغمین امین اولمز وکذاب اولان هرکز خیر کورمز انسان برنسنه یی کتم ایتمزالا که صفحهٔ وجهنده کورینور وفلتات اسانندن بیلنور اکر نطقك فضه اولور سه‌ده صمتك التون اولور

معرفتنامه * ابراهیم حقی

معلوم اوله که ملك وسلطنت معناسنه اولان دولت برنوع آیین اوزره اجتماع بشریه‌دن عبارتدر اسرار طبایع اشیایه واقف حکمت نظریه وعملیه دقایقنه عارف اولان محققلر دیدیلرکه انسانك اجتماع حالی انفرادی حالنه مماثل واکثر امورده بربرینه موافق ومعادل ایدیکی امعان نظر ایله حد بداهته واصل اولمشدر نظم جلیل (وخلقناکم اطوارا) ده بو معنایه ایما واردر دیمشلردر انسانك عمر طبیعیسی اوچ مرتبه اوزره تقدیر اولنور سن نمو وسن وقوف وسن انحطاط لکن قوت وضعف ترکیب سببیله تفاوت اوزره اولوب شخص ضعیف البنیه‌نك سن انحطاطی قوی الترکیب اولان کمسنه‌دن مقدم اوله کلمشدر پس انسانك دولتدن عبارت اولان اجتماع حالی دخی اوچ مرتبه اوزره‌در زمان نمو وزمان وقوف وزمان انحطاط بو اوچ مرتبه کذلك تفاوت اوزره‌در اول اجلدن سلفده بعض جمعیتلر چوق کچمیوب زمان انحطاطه واردی ونیجه‌سی آفته اوغرایان یکتلر کبی سوء تدبیر آفتی ایله زمان وقوفده کتدی وبعضیسی بو دولت علیه کبی قوی البنیان راسخ الارکان اولمغله امتداد بولوب زمان وقوفی کچ کچدی وبو ازمنهٔ ثلثه‌نك کرك انفراد وکرك اجتماعنده علامتلری وارد رتدبیر امور جمهوره مباشر اولان مهرهٔ مدبرین بیلوب اصلاح مزاج وسائر علاج تدبیرنده اکا کوره عمل ایدرلرنته که معالجهٔ جسمانیه وروحانیه‌ده قاعدهٔ کلیه‌در والاسوء تدبیر ایتمش اولورلر زیرا شیخ فانی‌یه اولان علاج صبی‌یه ال ویرمز وعکسی دخی مفید اولمزنته که تفصیلاتی کلسه کرکدر وهیکل مخصوص انسانی عناصر اربعه طبایعنده اولان اخلاط اربعه‌دن تألیف وترکیب اولنوب حواس وقوی واسطه سیله زمام تدبیر وتصرف نفس ناطقه‌نك کف کفایتنه ویرلدیکی کبی هیئت اجتماعیهٔ بشریه دخی ارکان اربعه‌دن تألیف وترکیب اولنوب حواس وقوایه نظیر اولان اعیان دولت وساطتی ایله لجام تدبیر وتصرف نفس ناطقه مقامنده اولان سلطان عالیشانك دست حکمنه وابسته قلنمشدر ارکان اربعه دیدیکمز علما وعسکر وتجار ورعایادر زمرهٔ علمابدنده خلط محمود اولان دمه مماثل اولوب قلبکه منبع روح حیوانیدر وروح حیوانی برجوهر لطیفدرکه غایت لطافتندن بدنده بالذات جریان ایده‌میوب دم انی حامل اولوب عروقدن اطراف اعماق بدنه کتوروب جمله اعضا وجوارحه ایصال ایدر لاجرم بدن انکله حیات بولوب منتفع اولدیغی کبی علماء شریعت وحقیقت دخی روح حیوانی مثابه‌سنده اولان علم شریفی مبدأ فیاضدن بالذات ویا بالواسطه حامل

اولوب اطراف بدن مقامنده اولان امیلره وعوامه ایرشدیروب بدن دخی روح حیوانیدن
منتفع اولدیغی کبی انلر دخی علمادن منتفع اولورلر روح حیوانی قیام بدنه سبب اولدیغی
کبی علما دخی دوام جمعیته سببدر وعسکر بلغم مقامنده وتجار صفرایه ورعایا سودایه
مشابهدر که طبیعتی ترابی وسفلیدر بو اخلاط اربعه کسر وانکساراتیله بربرندن منتفع
اولوب مزاج بدن صحت بولدیغی کبی اصناف اربعه بالطبع مدنی اولمق حسبیله بری
برندن منتفع اولوب نظام جمعیت ومزاج دولت صحت بولمشدر وبو اخلاط اربعه اعتدال
اوزره اولمق واجبدر تا که مزاج بدن مختل اولمیه اکر کمیت ویا کیفیت جهتندن بری رداءت
پیدا ایدوب فاسد ویا غالب اولورسه اخراج وتسکین ایله تدارکی لازم کلور پس رعایا که
سودا مقامنده در رطب وتشریحده ثابتدر که طعام هضمندن صکره براز زمان معده یه
غدا وارد اولماسه طحال براز سودا دوکوب بوش قالمسون وبعض خلله مؤدی اولمسون
دیو تدارک ایتدیکی کبی معده مقامنده اولان خزینهٔ عامره یه دخی غدا مثابه سنده اولان
مال وارد اولمیوب تهی قالدقده رعایا فقراسی اموال دوکوب هربار خزینه یی بوش
قومیوب تدارک اوزره اولورلر امالر مقهور ومنکسر اولوب کار وکسبدن قالدقده
بو تدارک میسر اولمیوب خزینه بوش قالور اول اجلدن سلاطین سلف رعایایی ظلمدن
حمایت ایدوب قصبات وقرانک خراب اولمسنه ورعایادن بری شهر کلوب ساکن اولوب
زراعت وحراثتدن قالمسنه رضا ویرمزلر ایدی وبدنده سودا غالب اولدقده وسوسه
ومالیخولیا امتلاو امراض یابسه ظهور ایدوب خیالات وسهر روحی ضعیف وبدنی
نحیف ایتدیکی کبی وسعت حال وترفه رعایا اعتدالدن بیرون اولسه بر یره جمعیتلری
ونزاع وغوغالری ظهور ایدوب تکالیفده حکامه سرکشلک ایدرلر ولکن رکن سودانک
کندو طبیعتنده تغیر وتعفنی نادر واکثریا فسادی خلط آخر احتراقندن صادر اولوب
امراض سوداویه دخی حالده مهلک اولمدیغی کبی رعایادن مملکته ضرر متصور دکلدر
کاهیجه تهیج وفورانله صیاح وهذیانلری اولورسه اندفاعی آساندر تجار که صفرا
مقامنده در خلط صفرانک اعتدالنده لطایف کیموسک انهضامی کثایف واثقالک
اندفاعی خدمتی مجرای طبیعی اوزره اولمغله بدن عافیت ایله خوش حال اولدیغی کبی
تجارک اعتدال حالی مصالحک نظامنه واخذ واعطا ومعاملاتک دوامنه وملابس
ومطاعمک وفرتیله نظام ورفاه جمعیته سببدر چنکه صفرا اردی ومتعفن ویا حد اعتدالدن
متجاوز وغالب اولسه بدنده حمیات ردیه وصفره بشره احداث ایدر کذلک تجار واغنیایه
ضرر وانکسار ایرشسه ویاخود محتکر ومرابی طماعلر کبی کتم حقوق وحبس فضول
ایله دنیا پرستلر افراط ایله اعتدالدن عدول ایتسه زحمت‌های فقر ومجاعات ایله خلق عالم
زبون وکمودت افلاس ایله حال مملکت دیکرکون اولور وعسکر که بلغمه مشابه ومعادلدر
بلغمک بدنده لزومی ونفعی وکثرتنک ضرری وطغیانی کدری نیجه ایسه عسکرک دخی
اویله در صحت بدن نیجه اخلاطک اعتدالنه موقوف ایسه نظام جمعیت دخی اصناف

اربعه‌نك اعتدالنه منوطدر اكرچه طرفينه دخی اعتدال حقيقی متصور دكلدر لكن كسر وانكسار بر مرتبه حددن افزون اولميه كه عرض مزاجدن چيقمغله صحته خلل كلميه‌جك انسان سن وقوفی تجاوز ايلسه برودت ورطوبتكه بلغم خلقتی و پيرلك طبيعتی در لاجرم اول سنده بلغم غالب اولوب حكمنی اجرا ايدرهر بار اخراج وتسكين اولندقچه طبيعت كيرو توليد ايتمك اوزره در وسائر اخلاط دخی اكا متغلب اولمغه ميدان ويرمز كذلك زمان وقوفدن صكره هر دولتك عسكری زياده اوله كلمشدر نه مقدار يوقلنوب ضبط وتحرير اولنور ايسه دخی خلق بالطبع عسكرلكه ميل ايدوب هيچ اولمز ايسه كسوه وقيافتده تقليد ايله كيتدكجه چوغالمقده در امدی اول سنده اولان كمسنه بلغمی بالكليه مغلوب ايدوب مغلوبيتی حالنده طورغورمغه سعی ايتمسی عبثدر بلكه اول حالده اولانه مناسب بودر كه بلغمك ضرر سز غلبه‌سی مرتبه‌سنه راضی اوله چون اخلاط اربعه درت صنفه مشابه اولوب نفس ناطقه سلطان وقوت عاقله وزير ومدركه مفتی مقامنده در و بدنده معده خزينه وقوت ذائقه صراف ووزان وجاذبه محصلان وماسكه خزينه دارلر وقوت هاضمه دفتر داران وكتاب وقوای ديكر سائر ضابطلره نظير دوشوب معده‌يه وارد اولان غذا قوای مذكوره تصرفله محلنه توزيع وتقسيم اولنوب بدن غذالنديكی كبی جمله اصناف دخی خزينه‌دن بالذات يا بالواسطه منتفع اولوب بكنورلر نته‌كه ذكر اولنان قوتلر اعتدال اوزره اولميوب برينه ضعف ويا فتور كله مزاج مختل اولديغی كبی طوايف مزبوره خيانت وفساد اوزره اولورلرسه مزاج دولته ضعف وفتور كلور وزمان وقوف آخرلرينه دكين بو قوتلری قويدر صكره تدريج ايله فتور كلوب هضم عملنده قصور ظهور ايدر چون هر صنفك تمدن واجتماعی حالنده مراتب اعمار واطواری واحد بالشخص انسانينك مراتب اعمار واطوارنه موافق اولوب هر انسانك سن نمو وسن وقوف وسن انحطاطی كبی هر دولت وجمعيتك اطوار ثلثه‌سی اولديغی معلوم اولدی (خفی اولميه كه) اطوار ثلثه‌دن هر برينك مقتضياتی طور آخره ملزومات مغايردر (مثلا) انسان حال صغرده پدر ومادر تربيه‌لرينه محتاج اولديغی كبی هر دولتك قيام وظهوری تعصب وتعاون رجالدر بعده هر كس اعمال فكر ورأی ايله اسباب معاشه دست رس بولديغی كبی هر دولتك نظامی دخی قانون عدل ايله جلب اولنان خزاين واموال ايله منتظم اتخاذ اولور وهر انسان سن نمود نجه ترقيدن خالی اولمازسه هر بر دولتك اوائلی اواسطنه قريب زمانه دكين مال ورجال وشوكت واقبال جهتندن يومافيوما نشو ونماده در هر شخص سن وقوفده كمالن بولوب نيجه برحال اوزره طورورسه هر جمعيت اواسطنده زمان مديد برقرار ده اولور وبر وفق (خير الامور اوساطها) حقه قايل وعدله مايل ملوك هر دولتده بو خلاله دوشر وهر انسان سن وقوفدن چكوب سن انحطاطه واردقده حواس وقوی تنزله آغاز ايدوب كيتدكجه

ضعف پیری نتیجه غالب اولورسه هر قومك اجتماعی حالی اواسطدن اواخره وارنجه زمان انحطاطده تمام بو منوال اوزره اولور یعنی منشأ حواس وقوی اولان حرارت رطوبت غریزیه نقصانه توجه ایتکله ضعف هضم وقصور تغذیهٔ بدندن عناصره وهن وقوایه فتور کلدیکی کبی حرارت ورطوبت عزیزیه مقامنده اولان وکلای دولت وسائر قوای بدنیه یه مشابه اولان ارکان وخدمهٔ سلطنت تغیر کیفیت جهتندن نقصانه یوز طوتمغله قصور رأی وسوء تدبیردن اخلاط اربعه یه تشبید اولنان اصناف چار کانه نك حالی مختل اولوب رداءت کیفیت تزایدی شدت اختلاله علت کلمشدر وهر شخصك علامت شیخوختی صاچ وصقال اقلیغی اولدیغی کبی هیئت اجتماعیه ده زینت ظهوری نشانهٔ انحطاطدر زمان وقوف انقضاسندن صکره زینت ورفاهیته اعتنا آثاری زیاده ووضع قدیم مهجور اولوب هر کس توسیع دایرهٔ شان وعنوان ایتمکله باشلر وکتدکجه اواسط ناس مسکن ولباسنده وزرایه بلکه ملوکه مشارکت رتبه سنه قریب اولوب انفراد واجتماعك مصرفی ارتوب کتدکجه تزاید بولمقدن خالی اولمزوار دقجه ذوق وراحت عرف وعادت اولمغله رجال حرب حضور حضری کدر سفر اوزرینه ترجیح ایده رك مستلزم انواع مسقت اولان مجاهده یی حراست وحمایتده قصور ایدر اکرچه (لکل اجل کتاب) فحواسنجه هر ظهور وانقضا محکمهٔ ازل وآزالده فضا وامضا اولنمشدر لکن آیت کریمهٔ (یمحو الله مایشاء ویثبت) مفادی اوزره قضاء معلق ثابتدر پس بو تقدیرجه هر جمعیت زمان انحطاط نهایتنه وارمق لازم اولمیوب بلکه تناول سم ایلسه قبل حلول الاجل کیرو اجلی ایله اولدیکی کبی سلفده قانون عدلی اعمالده اهمال ایدوب جور مسلکنه کیدن اصحاب دولتك شوکتلری قرین زوال اولدوغی معلومدر وهر شخصك کهسن انحطاطی نهایته وارنجه سلامتله بقاسنه ارادت علیهٔ الهیه تعلق ایلسه اول شخصی بنفسه حفظ صحت اسبابنه مهتدی یاخود بر طبیب حاذقك تدبیرنه مقارن قلدیغی کبی بر دولتك غایت انحطاطه بلوغی مراد الله اولمق دخی ملوکده رشد وسداد ویا بر طبیب حاذق مقامنده حسن تدبیر اصحابی وکلایه اقتران واسناددر وهر دولت بقاسنك شرطی سیاستدر بودخی یا عقلی اوله حکمت عملیه دن برقسم اولان علم سیاست ملوك کبی یاشرعی اوله کتاب الله وسنت رسول الله هدوارد اولان احکام الهیه کبی سیاست شرعیه سیاست عقلیه دن مغنی اولمغله ملوك اسلامیه دستور العملدر هر پادشاه دل آکاه ووزیر صاحب انتباه که انکله عامل اولدی تأیید الهی ایله منصور اولوب سعادت دارینه وصول بولدی معیار شرع وعدله اعتبار ایتمیوب داعیهٔ نفس ایله ظلم وهوا وهوسه اتباع ایدنلره غیرت الهیه ظهوری ایله مجازات اوله کلمشدر ملوك کفارك بقاء دولتلری مدار سیاست عقلیه لرینه اعتبارلریدر دنیا کفر ایله بقار ظلم ایله بقاور دیدکاری بوندن نشئت ایتمشدر وهر وضع

وحركتكه دائرهٔ قوانین شرع وعقلدن خارج اوله لابذ زوال واختلاله مؤدی اولهكلمشدر بو فصلده بو محله كلنجه ذكر اولنان فوائد حاجی خلیفه اقوالندن منتخب كلماتدر بعض فوائدایله تمزیج وسیاق دیكر اوزره ترتیب وتحریر اولنمشدر

﴾ نعیما تاریخی ﴿

﴾ كتاب اولك ایكنجی فصلی سكان بریه وقبائل وحشیه‌نك احوال وآثار واوضاع واطواری بیانی متضمن اولوب بو فصل دخی فصول كثیره واصول عدیده‌یی محتوی وهر بری طوایف مزبوره‌نك احوال مخصوصه‌سندن برامرك بیانی حاویدر ﴿

﴾ فصل اول ﴿

معلوم اوله كه معمورهٔ ربع مسكونده اقامت واجتماع ایدن طوایف امم وافرادینی ادمك حال وشانلرینك اختلافی تدبیر امر معاش وتحصیل مایهٔ انتعاشده سالك اولدقلری مذاهب ومسالكك اختلافنه منوط ومربوط اولوب مأكل ومشاربده ومساكن وملابسده اوضاع واطوار مختلفه‌لری طلب اقوات وارزاقده توسل ایتدكلری اسباب اكتسابه تابعدر زیرا وجه ارضدن افراد بشرك علی الانفراد تحصیل معاشده قوت وقدرتلری قاصر اولوب ابنای جنسیله تعاونه محتاج اولمغله معمورهٔ عالمده علی وجه الاجتماع سكون واقامتلرینی موجب اولوب واسباب كسب معاشده طبقات ناس متعدد ومختلف اولمغله هر طائفه امر تعیشده سالك اولدیغی مسلكك مقتضاسنی اجرایه مجبول اولمشدر وحوایج ضروریه تحصیلی سائردن اهم واقدم اولوب وطریق حصولی زروع وضروعه محصور واهل بادیه‌نك وجوه معاشدن قسمتی بو ایكی امرك برینه مقصور اولمغله بریه وبادیه‌ده سكون واقامتلرینی ایجاب ایتمشدر زیرا اصحاب زروع وضروعك كسب معاشده توسل ایتدكلری اعمالك حصولی زراعت وحراثته صالح اراضیٔ منبته‌یه ورعی مواشی‌یه لایق اوتلو صولو مرعاره محتاج اولوب مجمع انام ومحل زحام اولان بلاد وامصارده انلرك مصالحنه كافی مزارع واراضی موجود اولمامغله ارباب زروع وضروع اقامت حوایج معاش وتكمیل مایهٔ انتعاش ایچون بالضروره دشت صحرا ومداین وقرایه منتشر اولوب بریه وبادیه‌یی مقر ومثوا ومسكن ومأوی اتخاذ ایلدیلر بو طائفه اهل بادیه دركه امر معاشده مكسب ومسلكلری مقتضاسی اوزره خلاصهٔ كسب وكارلری قدر حاجته مقصور وسد رمق مرتبه‌سنه محصوردر * اما اهل بادیه‌نك امر تعیشده ضرورت ومضایقه‌لری دفع اولوب كسب وكارلرنده قدر حاجتدن فضله اموا له نائل وثروت وغنایه واصل اولدقلرنده تحصیل معاشده ربح وعنادن سالم وراحت وحضوره عازم اولوب تمهید اسباب عیش وصفایه اقدام وترتیب لوازم یسر وغنایه اهتمام ایلرلر شویله كه اطعمه واغذیه‌لرنی توفیره همت

وطبخ وتربیه‌ده کمال دقت ایدوب تحصین نفوس وعیال ایچون انشای مدن وامصار
وتوسیع بیوت ومنازله صرف درهم ودینار ایدرز مکنت وقدرتلری مزید اولدقجه
مآکل ومشاربده ومساکن وملابسده همتلری مبلغ کماله بالغ اولوب توفیر اطعمهٔ نفیسه
وتدبیر اغذیهٔ لذیذه‌ده تشمیر ساق اقدام وحریر ودیبا واطلس وکمخادن مصنوع
البسهٔ فاخره نسجنده شد نطاق اهتمام ایلیوب ستون موزون ورخام سیمگون ایله
اخشاب گونا گوندن معمول قصور عالیه ومنازل رفیعه بنا ایدرلر وثروت وغنالری
درجهٔ علیای کماله بالغ اولدقده استیفای حظوظات نفسانیه‌ده ترقی ایدوب رسم
اوضاع بناده ماهر وطرح ابنیه‌ده مهارتی ظاهر استادلرك اجتماعیله خلال ریاضده
واقع حیاضه اجرای آب روان وداخل قصور وصروحده فسقیه وشادروانلر انشا
ایلرلر * خلاصهٔ کلام اصحاب ثروت ویسارك مکنت وقدرتلری واسع اولدقجه ملبوسات
ومفروشاتده واوانی وظروف وسائر منافع بیوتده قدر حاجتدن فضله وحوایج اصلیه‌دن
زیاده آلات وادوات کثیره اتخاذ ایدرلر * ودخی دشت وصحراده ساکن اولان قبائل
وعشایره بین الامم بدوی اطلاق اولندیغی کبی اهل امصار وبلدانه حضری اسمی
اطلاق اولنوب لکن بدویلر زراعت وحراثت ایله یاغراست وفلاحت ایله یاخود قیام
خدمت ابل وغنم ایله امر معاشده قدر حاجته اقتصار ایدوب حضریلر ثروت وغنا
ایله رنج وعنادن سالم والوان نعم آمان ایله مغتنم ومتنعملردر واهل امصارك دخی
مکاسب معاشده حال وشانلری مختلف اولوب بعضیلری حرفت وصنعت ایله وبعضلری
دخی وجوه تجارت ایله استیفای آمال وتحصیل اموال ایدوب علی ای حال مکاسب
معاشیه‌لری اهل بادیه‌دن انفع واتما وافضل واولی درز یرا اهل امصارك دستمایهٔ
وسعت وسرمایهٔ ثروتلری حوایج اصلیه ومصالح ضروریه‌لرندن اوفر وفائده وعائده‌لری
اکثر اولمغله اهل امصار تنعم وترفهده اهل بادیه‌یی سبق وتقدم ایتمشلردر بوآنه گلنجه
بدوی ایله حضرینك احوالنه متعلق ذکر اولنان تقریر وتحقیقدن ظاهر اولدیغه سکان
بریه ایله اهل امصارك مواطن ومساکنده وسائر خصوصلرده اوضاع واطوارلرینك
اختلافی وجوه کسب معاشده اختلافلرندن ناشی امر ضروری اولوب طوایف بنی
ادمك بدوی ایله حضری‌یه تقسیم وتفریقنی ایجاب ایلدی

﴿ فصل ثانی * فصل ثانینك ایکنجی فصلی سکان بریه واهل بادیه‌دن قبائل عربك ﴾
﴿ اوضاع واطواری واحوال وآثاری امر طبیعی اولدیغی بیاننده‌در ﴾

بوندن اقدم ذکر اولنان فصلده تقدیم اولندیغی اوزره اهل بادیه اسباب کسب
معاشدن قوام بدن انسانده وجودی لازم اولان اغذیهٔ طبیعیه واقوات ضروریه
تدارکیله مشغول اولوب بعضیلری زراعت وحراثته قیام وبعضیلری دخی رعی ابل

وغنمه اهتمام ایله وجه معاشده قدر حاجته اقتصار ایلیوب من کل الوجوه حوایج ضروریه‌دن فضله زواید ومنافع تدارکنده مکنت وقدرتلری قاصردر از جمله مسکن ومنزللری کلفت زینتدن بری واجزا وادوات ابنیه‌لری حسن ترتیبدن عاری اولوب امر بناده حرارت شمس وهوادن جسم وبدنلرنی حفظ وستر مرتبه‌سیله اکتفا ایدرلر بعضیلری آت قلندن ودوه‌یوکندن معمول خیمه وخرکاهلره نزول ایدوب وبعضیلری خشب وشجردن یاطین وحجردن مصنوع ترکیب وترتیبی نامطبوع منازلده ساکن اولورلر وبعضیلری دخی اعماق صخورده واقع کهف وغارلری مسکن ومأوی اتخاذ ایدوب ابنیه واخبیه‌یه قطعا رغبت ایتمزلر کذلك اطعمه واغذیه‌لری دخی قدر حاجته مقصور اولوب واغذیهٔ نباتیه وحیوانیه‌نك اکثرنی اصلاح وتربیه‌ده تدبیر یسیر ایله اکتفا ایدوب بعضیلرنی دخی قبل الاصلاح ناپخته وخام ایکن تناول ایدرلر مگر که طبخه محتاج اولمغله فی الجمله مس نار ایله بعد العلاج اکل ایدرلر ❊ ودخی بریه وبادیه‌ده زراعت وفلاحت ایله تعیش ایدنلرك حال وشانلرینه وطنلرنده قرار اطراف واکنافده کشت وگذاردن انسب واولی اولمغین مدار معاشلری اولان زراعت وحراثت امرینه قیام ایچون دشت وقراده سکون وارام ایتمشلردر وطوایف اممدن تدبیر معاشده زراعت وفلاحت مسلکنه سالك اولانلر جانب غربده قبائل بربریه ایله طرف شرقده بعض طوایف روم وعجمدر اما اهل بادیه‌دن اول طائفه که مدار معاشلری غنم وبقر مقوله‌سی حیواناتی رعی ایله نتع وزوائد ومنافعیله تعیشه مقصور اوله انلرك حال وشانلرینه سیر وحرکت سکون واقامتدن انفع واصلح اولمغله اکثر اوقاتده دواب ومواشیلرنی آب وهواسی خوب وچمن ومرعاسی مرغوب اراضئ طیبه‌ده کشت وگذار ایله اوقات گذار اولورلر ❊ لکن سیر وحرکتلری اوتلو صولو صحرالری تجاوز ایتمیوب ماء وکلادن خالی بریه‌لره کیتمزلر بو طائفه خدمت شاه وغنمه قیام ایتملریله بین العرب انلره شاویه تسمیه اولنور طوایف مذکوره بعض قبائل بربریه ایله ترك وتاتار وصقالبه جماعتلریدر اما سکان بادیه‌دن اول طائفه که مدار معاشلری دفع فقر وفاقه‌یه ورعی جمل وناقه‌یه مقصور اولوب کفاف تعیشلری ابلك منافع وزوایدنه محصور اوله تحصیل معاشده انلرك حال وشانلرینه اطراف واقطاره نقل ورحلت وصیف وشتاده شنلکدن بعید محلاره سیر وحرکت مناسبدر زیرا جمل وناقه‌نك قوام حیاتنه اطراف قراده واقع چراکاهلرك چمن وکیاهی کفایت ایتمیوب بریه وبادیه‌لرده نابت درخت مغیلان کبی دیکنلو اشجار اکلنه وملاحتی غالب آب شوره تناولنه محتاج اولدیغندن ماعدا قواسنده برودت سرمایه تحمل دخی اولمامغله دفع غائلهٔ ضرر برد ایچون فصل شتاده عمراندن بعید حرارتی شدید مفازه‌لرده دور ایدرلر علی الخصوص دوه‌نك حین ولادتده وجع واضطرابی سائر حیواندن اصعب اولوب وقت نتاجده

تسخنه احتياجى اشد واغلب اولمغله هواسى حار قومسال محلاره حركته مضطر اولور وغنم وبقره مخصوص مرعازك اصحابى دخى ساربانلرى مزرعه ومرعالرينه دخولدن منع وزجر ايدوب متنبه اولمدقلرى صورتده ضرب وتأديب وتجريم وتغريم اولنملرى خوفندن بالضروره اصحاب جمال بريه وباديه ده مسالك بعيده يه سلوك ايدوب اراضئ مباحه يه شد حزام عزيمت واجالهٔ لجام نهضت ايدرلر بناء على هذا رعى جمل ايله تعيشه مجبول اولان طائفه بلاد عامره واراضئ معموره ده سكون وقرار ايتيوب بطون بواديده شيرژيان وپيل دمان كبى كشت وكذار ايتملريله اهل امصار وقرايه نسبت ايله بونلر حيوان وحشى عدادنه ملحق اولمشلر در وام عالمدن بو طائفه عامهٔ قبائل عرب ايله مغرب ديارنده بربريه وزناته قومندن برجماعت مخصوصه اولوب وطرف شرقده اكراد وتاتار وتركمان عشيرتلريدر * لكن طوايف مذكوره دن قبائل عربك مكسب ومعاشى انجق رعى ابله مقصور اولمغله طائفهٔ عربان عزلت ووحشت وچوللرده سير وحركت جهتيله سائرلرينه غالبدر * امادياز غربده بربريه وطرف شرقده ترك وتركمان عشيرتلرى غنم وبقر ايله دخى تعيش ايليوب كسب وكارلرى رعى ايله مقصور اولمامغله انلرك اكثرى بلاد معموره يه قريب دشت وصحراده دخى ساكن اولورلر * اشبو فصلده ذكر اولنان تقريرمزدن ظاهر اولديكه قبائل عربك بريه وباديه لرده سكون وتوطنلرى مكسب ومعاشلرينه تابع امر ضرورى اولوب سبق قلم قضا ايله وجوه معاشدن وظيفهٔ قسمتلرى رؤس جبال وبطون بواديده اقامتلرنى ايجاب ايلمش * والله الخلاق العليم * بو محلده كتاب اولك فصل ثانيسنك ايكنجى فصلى تمام اولوب حالا بعناية الله تعالى فصل ثانينك اوچنجى فصلى بيانه سوق عنان مقال اولندى

* فصل ثالث * بو فصل بدويت حضريتدن اقدم واسبق اولوب باديه عمران حضريتك اصل ومددى اولديغن بيان ايدر *

معلوم اوله كه بوندن اقدم ذكر اولنان فصللرده اصحاب باديه ايله سكان امصارك امر معاشده حال وشانلرنى ذكر وبيان سياقنده بدويلرك سعى وهمتلرى حوايج ضروريه تحصيلنه مقصور وقلت مال ايله موصوف اولوب وحضرى وبلديلرك نقدينهٔ همتلرى ترفه وتنعمه مصروف ومن كل الوجوه وسعت عيش ووفرت معاش ايله موصوف اولدقلرى تفصيل وتحقيق اولنمش ايدى ومعلومدر كه حوايج ضروريه تداركى قدر حاجتدن فضله ونصاب اصلى دن ازيد اولان حظوظات نفسانيه دن اقدم واسبق اولوب امور ضروريه سائر مطالب كماليه يه نسبتله اصل واساس منزله سنده واقع اولمغله حضريلرك طورى بدويلرك طورنه تفرع وترتب ايدوب مدن وامصارده آحاد ناسك اجتماع واقترانلرى اطراف بواديده تفرق وتقلبلرندن مؤخر اعتبار اولنمشدر

زيرا نوع بشرك عنوان جريدهٔ آمالی واقدم اعمال وافعالی نفس وعيالنك حفظ قوام حياتی ايچون محتاج اولدقلری امر ضروری يه مقصور ومحصور اولوب مآكل ومشاربده ملابس ومساكنده قدر حاجته وافی بلغهٔ عيشه كافی نصاب اصلی تحصيلندن صكره مشتهيات انفسده درجات كماله علی التدريج ترقی يه راغب اولورلر بناءعلی هذا بدويلره لازم كان خشونت وضرورت حضريتده حاصل اولان رقتدن اقدم اولوب بطون بواديده واطراف ونواحيده رعی جمل وناقه يه قيام ايدن بدويلرك امر معاشده مضايقه لری زائل ودستمايهٔ كامرانی يه واصل اولدقده سكون وراحته طالب وبلاد وامصاره نزوله راغب اولوب شيئا فشيئا حظوظات نفسانيه لرنی اجرايه سعی ايدرلر شويله كه ضرورت معاش ايله روش جبال وبطون تلالده هر بری زمام نفسنه مالك وآزادهٔ قيد حكام ممالك ايكن غائلهٔ مضايقه دن تخليص كريبان ميسر اولدقده مدن وامصارده اقامت ايله امن وحضوره طالب وكندی اختيارلريله رقبهٔ اطاعتلرين دست حكامه تسليمه راغب اولورلر ❊ اما امصار وبلدانده سكون واقامته مألوف اولان رجال مادامكه بريه وباديه ده سكون واقامتلرنی موجب ضرورت مس ايتميوب ياخود ساكن اولدقلری شهرك اهاليسندن بر تقصير ظهور ايتدكجه حسن اختيارلريله بريه وباديه يه نقل وارتحال ايتمزلر وبو مدعايی اثباته وافی شاهد كافی دركه بر معمورهٔ ربع مسكونده موجود اولان امصار وبلداندن هر بلده‌نك اهاليسنك اول وابتداسنی ومنشأ وجودلرنی تفتيش ايلسك اكثر سكانی اول بلده‌نك اطرافنده واقع اولان دشت وصحرا ونواحی وقرا اهاليسندن بولورز كنديلری ياخود آبا واجدادلری بدوی ياقروی ايكن ضرورت معاش ومضايقهٔ عيشدن بر طريق ايله خلاص اولوب ثروت ويساره وصول ميسر اولمغله مولدنه قريب بلده يه نزول ايله بدويتی حضريته تبديل وسرمايهٔ امن وراحتی تحصيله فائز اولديلر ❊ بوندن صكره دخی معلوم اوله كه بدوی ايله حضريدن هر برينك امر معاش وسائر خصوصده احوال واطوارلری دخی كندی جنسلرينه نسبتله متفاوت اولوب قبائلك بعضيلری قوت ومكنتده قبيلهٔ اخرادن اعظم وامصار وبلدان بر برلرينه نظر ايله وسعت ووفرت اهالی ايله مختلفدر اشبو فصل ثالثده ذكر اولنان مقدماتدن ظاهر اولديكه مدن وامصارك وسكان واهاليسنك اصل وجودی ونشو ونماسی اطرافده موجود اولان بوادی وقرادن منشعب اولوب بلديلرك وسعت عيش وثروت وغنايه مقارنتلری بدويلرك ضرورت معاش وقلت مايهٔ انتعاشه ملازمتلريله مسبوقدر فصل ثالث بو محلده تمام اولوب حالا بعناية الله تعالی فصل رابع بياننه شروع اولندی

فصل ❊ فصل ثالثك اوتوزيدنجی فصلی اصحاب سيف وقلمك ملك ودولتده بحسب الرتبه رجحان وتفاوتی بياننده‌در

معلوم اوله كه سيف وقلم ملك ودولتده توأم ونظام سلطنتده ايكی ركن اقومدركه

ملوك وسلاطين ربط معاقد امور ونظم مصالح جمهوره انكله توسل ايدرلر لكن مبادئ ملك ودولتده واوائل ظهور سلطنتده سيفه احتياج قلمدن اشد واقوا اولوب اصحاب سيوف ارباب اقلامدن زياده معتبر اولور زيرا طور اولده سيف معونتده شريك اولمغله متبوع ومخدوم اولوب وقلم انجق منفذ حكم سلطانى اولمغله تابع وخادم مثابه سنده در كذلك بوندن اقدم بسط وتمهيد اولنديغى اوزره اواخر ملك ودولتده ضعف عصبيت ايله قواى ملكه وهن وخلل طارى اولوب استيلاى شيب وهرم ايله مزاج دولت عليل واهلى قليل اولدقده دخى رجال سلطنت حمايهٔ دولت ومدافعهٔ اعداده اصحاب سيف ايله استظهار واستفساره محتاج اولمغين اول امرده تيغ وشمشير عون ونصير اولديغى كبى انتهاى كارده دخى مرجع ومصير اولور بوتقديرجه اوائل واواخر دولتده سيف قلمه غالب اولوب اصحاب سيفك جاه ونعمت وقدر ومنزلتلرى ارباب اقلامدن اكثر وواسع اولور اما اواسط ملك وسلطنتده اصحاب دولت معاونت سيفدن فى الجمله مستغنى اولوب قلم سيف اوزرينه آمر وحاكم وسيف اول وقتده خادم اولور زيرا اواسط سلطنتده مبادئ ملك ودولتك تمهيد وتشييدى امرى تمام اولوب مدافعهٔ اعدا وغلبه واستيلا مقرر اولمغله مشاغل حرب وقتالدن فراغ ميسر اولمغين رجال دولتك هم وعزمى انجق ثمرات ملك ودولتى تحصيله مقصور واظهار مراسم عز وشوكت ايله فخر ومباهاته محصوردر بوامرك حصولى ايسه دستيارئ قلم چابك رقه منوط وموقوف اولمغله انك حكم وتصرفى مناط احكام ومرجع حكام اولوب ليل ونهار ساق اقدام اوزره قائم اولور اما بواثناده سيف صارم بستر نيامده نائم اولوب مگر بعض اوقاتده دفع غائلهٔ فتنه وسد فرجه ايچون رقدهٔ استراحتدن تنبه وتيقظ ايله سربر آوردهٔ ظهور اوله بوتقديرجه اواسط ملك ودولتده ارباب اقلام مزيد عز ورفعت و جاه وثروت ايله سربلند ومحرم حريم دولت اولوب سلطان انامه مزيد تقرب واختصاص وتردد وانتساب ايله اصحاب سيوفه سبق وتقدم ايدرلر زيرا بو طورده قلم واسطئ نسب واسطة العقد دولت وتحصيل منافع سلطنت وتقديم مصالح امته آلت اولوب رؤساى جنود واهل سيوف نظر ملوكدن دور ودائرهٔ قربدن مهجور بلكه بوادر قهر سلطانى ايله خوف وخشيتدن خالى دكللردر حتى خلفاى عباسيه دن منصور خليفه ابومسلم خراسانى يى دار الخلافته قدوم ايله امر ايتدكده ابومسلم امتناع ايدوب واعتذارى متضمن خليفهٔ مشار اليهه تحرير وارسال ايتديكى مكتوبك عنوانده (اما بعد فانه مما حفظناه من وصايا الفرس اخوف مايكون الامراء اذا سكنت الدهماء) كلامى دخى بو معناده وارد اولمشدر يعنى اداى مراسم عبوديتدن صكره حكماى فرسدن منقول ومأثور اولوب صدرا عن صدر صحايف صدورده مرسوم ومحفوظمز اولان وصاياى جليله دندر كه امرا ورؤسانك سطوات ملوكدن

زياده خوف وخشيتلرى امواج حرب وغاسكون بولوب ملوك وسلاطينك سرير آسايشده مشاغل حرب وقتالدن مأمون الغائله اولديغى وقده در ديدى سنة الله تعالى فى عباده

﴿ فصل ﴾ فصل ثالث قرق برنجى فصلى اواخر ملك ودولتده امتعهٔ تجاره حددن زياده رسم وتكليف وضع اولنديغى بياننده در ﴾

معلوم اوله كه بوندن اقدم ذكر اولنديغى اوزره هر ملك ودولتك رجالى اوائل ظهورنده طور بدوى اوزره حركته مجبول اولمغله قدر حاجت ومقدار ضرورت اوزره تحصيل كفافده قناعت ايدوب كلفت حشمته ميل ورغبت ايتملريله خرج وتفقلرى قليل وخفيف اولور بوسببدن ناشى دخل وايرادلرى خرج وصرفلرينه كركى كبى كفايت ايدوب بلكه ايرادلرى مصرفلرينه اضعاف مضاعف غالب وزائد اولور بعده كيدرك كنديلردن اسبق اول ممالكده واقع اولان رجال دولتك اطوار واوضاعنه تقليد واقتدا ايدوب على التدريج مأكل ومشارب وملابس ومراكبده اسباب عز وحشمته ميل ورغبت ايله يوما فيوما خرج وصرفلرى كثير اولور خصوصا تخت نشين دولت اولان ملوك وسلاطينك خيل وحشمى واتباع وخدامى كثير اولوب خواص ومقربينك وحماة دولت اولان عساكر ومستحفظينك نفقه وعلوفه لرى ترتيب اونمغله خرج ومصرفلرى دخل وايرادلرينه غالب اولوب اموال مقرره ورسوم معتاده وفا ايتمكله فصل سابقده ذكر وتمهيد اولنديغى اوزره رعايانك ويره كلدكلرى تكاليفلرنى ضم مال ايله توفير وتكثيره محتاج اولورلر بعده كيدرك على التدريج اسباب عز واحتشام ومواجب عسكر وخدام كثير ومزداد اولوب وتمادئ ايام وامتداد زمان ايله غوائل هائله اقتضاسندن ناشى مزاج دولت مختل اولمغين اطراف بعيده ده موجود اولان عمال وامنانك يدلرى تحصيل اموالدن قاصر اولمغين ايراد قليل ومصارف كثير اولور بوصورتده رجال دولت معتاد ومألوف اولدقلرى خرج وصرفلرنى تكميل وحوايج ومهمات سلطنتى تتميم ايچون نيجه رسوم ماليه احداث ايدرلر ازجمله سوق وبازارده بيع وشرا ايدن تجارك امتعه واثمانى اوزرينه حددن زياده رسم باج وكمرك ناميله برمقدار مال وضع وضم ايدوب قپولرده واسكله لرده اول رسومك تحصيلى ايچون امينلر ودينه بانلر نصب ايدرلر بوندنصكره دخى كيدرك اواخر دولده رسم باج وكمرك دخى مزداد اوله رق برحده بالغ اولور كه حد اعتدالى تجاوز ايدوب تجار ورعايا بروجهله اداسنه متحمل اولمغله تجارت وزراعتدن فراغت ايدوب سوق وبازار معطل ونظام دولت مختل اولور ❊ نته كيم دولت عباسيه وعبيديينك اواخرنده ديار شرقده تجار ورعيت اوزرينه فوق الحد تكاليف شاقه تحميل اولنوب حتى موسم حجده حجاج مسلميندن مبالغه ايله اموال كثيره

اخذ اولنوردی بعده ملوك اكراد ايوبیه‌دن سلطان صلاح الدين بن ايوب مسند نشين ملك ودولت اولدقده عباسیه‌نك اخذ ايتدكلری رسوم زائده‌يی بالكليه رفع ايدوب آثار خير وحسنات كثيره تعويض ايلدی * كذلك طوايف ملوك وقتنده دياراندلسده رسوم وتكاليف حدی تجاوز ايدوب بعده ملوك مرابطين‌دن يوسف بن تاشفين وقتنده اول بدع حادثه رفع اولندی * كذلك عصرمزده ديار افريقيه‌ده واقع جريد اولكه‌سنده دخی بونلرك امثالی تكاليف شاقه ايله رعيت وتجار مؤاخذه اولنوب بعده رؤسای بلاد اعانتيله مندفع اولدی والله لطيف بعباده

فصل * فصل ثالث قرق ايكنجی فصلی ملوك وسلاطينك تجارته ميل ورغبتلری رعيته مضر اولوب ايراد مقررك كسر ونقصانه باعث اولديغی بياننده‌در

معلوم اوله كه فصل سابقده ذكر اولنديغی اوزره رجال دولتك اسباب عز وحشمته ميل ورعبتلری سببيله خرج وصرفلری كثير ودخل وايرادلری قليل اولوب رسوم وتكاليفدن حاصل اولان اموال مقرره مصارف معتاديه كفايت ايتدكده بهر حال مصالح كليه وجزئيه‌يی تكميل ايچون رسوم عرفيه‌يی توفير وتكثيره محتاج اولورلر شويله كه كاهيجه سوق وبازارده بيع وشرا اولنان اموال وامتعه‌دن اخذ اولنان رسوم قديمه ايله اكتفا اولنميوب اجناس امتعه اوزرينه تحملنه كوره مجددا برمقدار مال دخی ضم ايدرلر واكر زمان سابقده بردفعه مال ضم اولنمش ايسه شیء يسير دخی ضم ايدوب اصحابندن طلب وتحصيل ايدرلر وكاهيجه عمال وملتزميندن زياده انتفاع ايدون رجال دخی مؤاخذه ومصادره اولنوب اداده مماطله ايتديكی صورتده ضرب وحبس ايله اموال واملاكی يدلرندن اخذ ونزع اولنور وكاهيجه دخی بعض دولده اصحاب زراعت وارباب تجارتك سرمايهٔ يسيره وبضاعهٔ قليله ايله تحصيل ايتدكلری ربح ومنفعتی كوروب رجال دولت دخی كندی ماللريله زراعت وتجارته تصدی ايدرلر وفائده ومنفعتك قلت وكثرتی سرمايه‌نك قلت وكثرتنه تابع اولوب واصحاب دولت ثروت وغنا ده من كل الوجوه تجار ورعيته غالب اولمغله كسب ومعاشده انلره مزاحمه ومضايقه ويررلر شويله كه اراضیٔ معموره‌ده زراعت وحراثت واكتساب بهايم ومواشی ايله اعمال رعيته اشتغال ايدوب وسوق وبازارده بيع وشرا اولنان امتعهٔ سائره‌يه تعرض ايله كسب وتجارت ايدرلر وزعملرنده مسلك تجارته سلوك تكثير ايراد دولت وادرار جبايته وسيله اولمغله بوكا رنابه‌هواری ارتكاب ايدرلر مع هذا بورأی غير سديد وجوه عديده ايله تجار ورعايايه مضر اولوب كسب ومعاشلرينه خلل عظيم ترتبنه باعث اولور ابتدا ضرری رعايانك كسب وكارده مضايقه‌لرينه باعث اولوب دواب ومواشی وسائر محتاج اولدقلری اشيايی بيع وشراده عاجز اولورلر زيرا رعايانك دستمايهٔ كسب

ومعاشلری اولان سرمایه‌لری بربرینه قریب ویا مساوی اولمغله حوایج اصلیه
ومصالح لازمه‌لرنی تحصیل وتدارکده بعضیسی بعضیسنه مزاحمه ایتدکده
هر بری یدنده موجود اولان مال ایله آخرك اشترا ایده‌جکی مرتبه نسنه‌یی خریدار
اولوب زیاده‌یه قادر اولمغله بالکلیه حرمانلرنی ایجاب ایلز اما رجال دولت کسب
وکارده تجار ورعیته مشارکت ایتدکده انلرك اموالی رعایادن اضعاف مضاعف کثیر
اولمغله لازم ومهم اولان اشیایی بالغاما بلغ اصحابندن اشترا ایدوب تجار ورعیت حوایج
ضروریه‌لرنی تحصیل وتدارکده عاجز ومضطر اولمغله مغموم ومحزون اولورلر بوندنصکره
دخی بعض دولده گاه اولورکه اصحاب دولت تجار ورعیتك یدنده موجود اولان
محصول ومتاعدن شیٔ کثیری بهای رخیص وثمن یسیر ایله اخذ وغصب ایدوب
ویدلرنده باقی قالان محصول ومتاعك دکر بها ایله اشتراسنه دخی کمسه رغبت اتمکله
رعیتك احوالی مختل وکسب وکارلری معطل اولوب ودخی صنعت تجارت ایله
جمع ماله معتاد اولان بعض صدور دولت اقتضا ایدن مصارف مهمه‌لرنی رؤیت ایچون
بیع وشرا ایله جمع وادخار ایتدکاری زرع وحریر وعسل وسکر وسائر مخزون اولان
اشیانك رواجی وقتنه منتظر اولمیوب ثمن مثلندن زیاده بها ایله رعایایه بیعه مبادرت
ایدرلر انلر دخی یدلرنده موجود اولان سرمایه‌لرنی طرف دولتدن کندیلره بیع اولنان
اشیانك ثمنی اولمق اوزره رجالنه ویروب اول اشیانجه زمان سرمایه‌یرینه یدلرنده
قالوب اندن غیری کسب وتجارت ایده‌جك مالری دخی اولمغله نفس وعیاللرنی انفاق
واکساده عاجز اولورلر عاقبت سد رمق ودفع ضرورت ایچون زیاده بها ایله الدقلری
اشیایی وقت کساده بهای رخیص ایله بیعه عرض ایدوب ضرر وزیان وخیبت
وخسرانه باعث اولور واکر بو حال متعدد ومتکرر اولوب مرة بعد اخری رعایا بو مقوله
تکلیف ایله مجبور اولورسه سرمایه‌لری بالکلیه ضایع اولوب وفقر وفاقه ایله ضرورت
ومضایقه‌لری حدی تجاوز ایتدکده زراعت وحراثتدن وصنعت وتجارتدن قالوب
رسوم وتکالیفك کسر ونقصاننه مؤدی اولور زیرا خزینهٔ دولته عائد اولان اموال
امیریه‌نك اکثری تجار ورعایانك سعی وعمللریله حاصل اولوب خصوصا عشر وباج
وکمرك مقوله‌سی رسوم زائده وضع واحداث اولندقده اکثر منافع دولت رعیندن
تحصیل اولندیغی ظاهر ومقرر اولور بو صورتده تجار ورعایایه صنعت تجارتده رجال
دولتك مشارکتلری ویدلرندن بهای رخیص ایله اخذ واشترا ایتکلری اشیایی کروانلره
زیاده بها ایله تحمیل وتکالیفلری رعایایی انتفاعدن مأیوس ایتمکله سعی وعملدن یدلری
چکلوب کار وکسبدن فراغت وآخر مملکته فرار وغیبت ایتمکله انلردن حاصل وخزینه‌یه
واصل اولان ایرادك معظمی فوت اولور ※ مدی بر مملکتك حاکم ووالیسی احداث
تجارت ایله جمع ایتدیکی نفع وفائده ایله رعایادن جبایت ایله تحصیل اولنان ایرادك

مابيننى مقايسه ايتدكده ربح تجارت مال جبايتدن اقل قليل اولديغى ظاهر اولور اكرتجارتك ظاهرده نفع وفائده سى كثير ايسه ده لكن طرف دولتدن بيع وشرا ايله اخذ واعطا اولنان اشيادن رسم باج وكمرك النميوب سائر آحاد ناسك تجارتلرنده النمغله ينه بو وجهله دخى ميرى يه ضرر وزيان ترتبنه باعث اولور ❊ ودخى معلوم اوله كه زمان سابقده ملوك فرس رعايا اوزرينه انجق اهل بيت دولت واقارب سلطنت اولان رجالى والى ايدوب انلرك ايچندن دخى دين وفضل وادب وسخا وشجاعت ايله موصوف اولان عقلايى انتخاب واختيار ايدرلر ايدى ونصب ايتدكلرى ولاة وحكامه دخى رعايايه عدل واحسان ايله معامله ايتمك اوزره توصيه ايدوب وبولندقلرى مملكتلرده اتخاذ ضيعه ومزارع ايله جيران ممالكه اضرار وتجارته اصرار ايله قحط وغلايه باعث اولمقدن منع وتحذير ايدرلر ايدى ودخى عبيد ومماليك سياست عادله ايله رعايانك خير وصلاحنه ساعى اولمغله عبيد واسارايى مناصب دولتده استخدام ايتميوب بالجمله احرار رجاله تفويض وتقليد ايدرلر ايدى ❊ ودخى معلوم اوله كه مادهٔ خزينهٔ دولت جبايت ايله حاصل اولوب جبايتك كثرت ووفرتى دخى تجار ورعايا وسائر اصحاب امواله نظر عدل ايله حسن معامله دن حاصل اولور كه تجار جور وتعديدن وعرض ومالاريته تعرضدن امين وسالم اولوب سايهٔ عدل ملوكده امن ورفاه اوزره اسايشلرى مقرر اولدقده صدرلرى منشرح واميد واملارى منبسط ومنفسح اولمغله توفير امواله جد واهتمام ايله سعى ايدرلر ودخى چوق كره كسب وتجارته معتاد اولان متغلبه نك بعضيلرى بولندقلرى ممالكه اطرافدن مجلوب ووارد اولان محصول ومتاعى اصحابندن استديكى بها ايله جبرا اخذ واشترا ايدوب وحين حاجتده اول اشيايى تحت حكمنده اولان رعايايه زياده بها ايله بيع ايدرلر لكن اطرافدن كلن اشيايى نقصان بها ايله اشترانك ضرر وهجنتى تحت حكمنده اولان رعايايه زياده بها ايله تحميلدن اهون اولوب بونك فسادى اوله غالبدر واكثريا رجال دولتك كسب وتجارته ميل ورغبتلرى دائره لرينه دخول وتقرب ايدن اصنافدن بعضيلرينك سوق ترغيبى ايله حاصل اولوب بولندقلرى صنعت وتجارتك نفع وفائده سنى تذكير ايله اصحاب دولتى اطماع ايدرلر شويله كه طرف دولتدن اول شخصه زراعت وتجارت ايچون دفع واعطا اولنان سرمايه يى اعمال ايله حاصل ايتديكى منفعت وفائده دن كندويه دخى برحصه تعيين وتقدير اولنوب مدت يسيره ده اموال عظيمه جمعنه وسيله اولمق هوسيله كندى غرض وعوضنى تحصيله توسل ايدر خصوصا كه اموال دولت ايله واقع اولان تجارتده رسم باج وكمرك دخى مطلوب اولمغله اسرع اوقاتده مال عظيمه دسترس اولمسى ظاهر ومقرردر لكن اول شخص پليد فهم ايتمزكه رجال وصدوره كندى نفع قلبلى ايچون سوق ايتديكى تجارتده دولته راجع مصلحت كليه نك فوتنه باعث اولوب سرمايهٔ خزينهٔ دولت ودستمايهٔ نماى

سلطنت اولان ضعفای رعیتك کسب ومعاشده نظاملری مختل اولغله ایراد مقررك کسر ونقصانه مؤدی اولور * ایمدی صدور دولت بومقوله محیل ومکاری دائره‌لرینه تقریب ایتمیوب جبایت امواله مضر اولان سعی وسعایتلرندن اعراض واحترازایده‌لر والله یلهمنا رشد انفسنا وینفعنا لصالح اعمالنا لارب غیره

﴾ ابن خلدون * صاحب افندی ﴿

﴾ بد انتظامات عسکریه ﴿

عسکر دشمنده نظام وادوات حربیه لرنده حسن انتظام جنود اهل اسلامه موجب خشیت وانهزام وبلکه معاذالله تعالی مستوجب انکسار بیضهٔ اسلام اوله‌جغی نمایان ومحافظهٔ حومهٔ اسلام فریضهٔ ذمت امرای اهل ایمان اولوب بو ایسه مقابله بالمثله محتاج ایدوکی اشکار وعسکریمزده اولان پریشانی وتکاسل دشمنه مانع تقابل اولدیغی بدیدار اولدیغندن عسکرلری کبی مرتب عسکر اعدادی امر لازم واسباب مقابله بالمثلی تدارك واجب ومهم ایکن یوقاریدنبرو آورده‌ٔ معرض بیان والتزام کردهٔ خامهٔ شکسته زبان اولان احوال جندبی نظام ایجابکردهٔ ترتیب وانتظام اولدیغی موافق فتاوای علمای امت ومطابق آرای عقلای ارکان دولت اولوب پادشاه دیانت پناه بو امرك وجوبنه واقف وآگاه اولغله دراهم مشمروعه ضرب سکهٔ عزیمت ومصرف مباشرت تنظیمنه اعدای خزاین نیت بیوروب انجق دولت علیه‌نك قدیمی اوجاقلری اهالیسنه صنایع حرب وقتالی تعلیم وبو وجهله پریشان اجزای نسخهٔ عسکری نهادهٔ جندرهٔ تنظیم اولنسه مراد حاصل ولکن درلکارینك اکثریسی نااهل النده بولندیغندن تسویه‌سی ناقابل اولمغله مجموعی بردن رفعله اربابنه توجیه وکیسهٔ ادارهٔ دولت بوصورتله ترفیه اولنور ایسه کرچه هیولای مقصود صورپذیر وجود اولوب اما کیمینك اسامه‌سی آباء واجدادندن قالمش وکیمی مدار معاش اولمق ایچون صاتون المش اولدیغندن بوقدر خلقك بردن مأیوسیتی نار واقطع رزقله مبتلای درد فاقه اوله‌جقلری وبلکه وسیلهٔ محاذیر عدیده اولمسی رونما اولوب مجدداً ترتیب جنود وکتائبه وبونلره تدارك وظائف وروانبه ایراد دولتك عدم وفاسی هویدا اولمغله ادارهٔ معهودیکیدن برنوع ایرادتدارکنه موقوف ایدوکی اشکار اولدیغندن ماعدا افراغ وسائل حربیه‌دن اولان ذخیره ومهمات وترتیب اولنه‌جق اوجاقلره تدارك مواجب وتعیینات اصول واردات میریه‌دن بشقه سنوی یکرمی بیك کیسه‌دن زیاده مجدداً ایرادتدارکنه محتاج ایدوکی درکار اولوب وسفرلر ایچون وقت حضرده جمله لاافل یوزاللی بیك کیسه اقچه موضوع خزینهٔ ادخار واموز سفریه‌یه صرف اولنمق اوزره

محافظه‌سی نزد اصحاب حزم واحتیاطده مختار اولدیغندن اولاهمت کوه انداز
ملوکانه واردات مرقومه‌یی تدارکه مصروف ونظر غیرت شاهانه مبالغ مرقومه‌یی
موضوع خزینهٔ ادخار ایتمکه معطوف اولدیغندن ابتدا خمری تعصیر
وعرقی تقطیر ایدنلردن زجراللشاربین ایکیشر پاره خمره ودردر پاره عرقك
بهرقیه سنه تعیین ومخصوصا زجریه امینی نصبیله جمیع ممالکه ارسال عمال
واعطا اولنسان اوامر علیه‌ده شروط وقیودی تبیین اولنوب ممالك محروسه‌ده
اولان اغنامدن برر پاره رسم یپاغی انمق اوزره برمقاطعه دخی احداث وبرر
اقچه النه‌رق فی الاصل رسم پنبه برمقاطعه اولوب اصحاب رخاوت وعدم اداره‌دن
ناشی ترك وفراغت ایتمش ایکن پنبه نك بهرقیه سندن بر پاره ورشته دن ایکیشر پاره
النمق اوزره رسوم پنبه نامیله تنظیم اولنسان مقاطعه ایچون دیار عثمانیه‌یه امنا
ابعاث اولنوب جزیرهٔ موره‌ده حاصل اولور استافلیه تعبیر اولنان اوزملك قیه‌سندن
یکیشر پاره النه‌رق برمالکانه دخی ایجاد ودونم دخان ایله بدعت حریر
وسائر محدث اولان صغیر وکبیر مقاطعات جدیده ضمائم ایراد قلنوب اناطولی ایالتنده
اولان مجموع تیمارلر مصارف جهادیه ایچون حبل نظام جدیده ربط ومقاطعهٔ
میریه‌دن فائضی اون کیسه‌دن زیاده اولان مقاطعه‌لر محلول اولدقجه صاتلیوب
ایراد جدیده ادخال ایله رفته رفته بومقوله ایراد جدید مقاطعه‌لری متزاید
وفی الاصل مأمور اولان دفتر دارشق اولك امور اصلیه سندن ماعدا ایراد جدیدی
دخی اداره‌ده عجزی درجهٔ استحاله‌یه مصاعد اولمغله اعاظم رجال دولتدن
برینك قدری ترفیع وایراد جدید دفتردارلغی عنوانیله منشور اعتباری توقیع اولنوب
امور استبقانك برشقی ایسه عملماند کان رجال دولتدن برینه‌قید حیاتله احسان
وبوجهله نامی موضوع یپغولهٔ نسیان اولان شق ثانی دفتردارلغی ایراد جدیده الحاق
وکاسات اعتباری سلاف صاف نقودله ارهاق اولنوب قرمزی اوست کورکیله
دیوانه کتمك وسائر عظمای دولت کبی یدك چکه‌رك اسباب احتشامی تکمیل ایتمك
خصوصنده رخصت وشق ثانیلك خاصی اللی بیك غروشه ابلاغله رأس المال
منت ویریلوب مصارف ترسانه‌یه مربوط اولوب فی الاصل ضربخانهٔ عامره طرفندن
اداره ایچون مضبوط اولان مقاطعاتك اداره‌سی دخی حواله اولنوب قپواره‌سنده
میری خزینه‌سی کبی برخزینه دخی ایجاد ومجتمع اولان اموال خزینهٔ میری‌یه خزائن
اندرون وضربخانه‌یه ادخال اولنمیه‌رق حفظا ایچون اعداد اولنوب خزینهٔ مرقومه‌یه
سنوی ایکیشر بیك غروش معاشله برسرکی خلیفه‌سی و بروزنه دارو دفتردار
مشارالیهك معیتنه ذمت خلیفه‌سیله کیسه‌دار واقتضاسنه کوره کتبه وخدمتکار تعیین
ومستوفی معاشلرایله اغنا ویدلرینه برات رفاهیت اعطا اولنوب صداقت وقانون نظام

جدیدهٔ رعایت ایلملری امر وتلقین وایراد جدید طرفندن ضبط اولنسان مقاطعاتك
قلمیه‌لری خزینهٔ میری‌یه تسلیمی خصوصی ثبت دفاتر تبیین اولنوب مقاطعات محلوله‌نك
معجله‌لری مصارف میریه‌یه مربوط وجانب دفتریدن ایرادومصرف اولنمسی مشروط
ایکن ایراد جدید طرفندن ضبطیله واردات میریه‌یه نقصان تطرق وبوصورتله خزینهٔ
بیرونه کسر وتدنی تحقق واشبو نظام ابتداسندن بهرسنه محلول وفائضی اون کیسه‌دن
زیاده مقاطعات فائضندن ایراد جدید خزینه‌سنده داخل دفاتر حصول اولان مبالغ
هرنه‌یه بالغ اولورایسه دستورالعمل ایراد جدید خزینه‌سندن هرسنه تسلیم دفتریٔ
شق اول اولمق مشروط وصحائف دفاتر قانون جدیده‌ده مضبوط اولدیغندن
سنهٔ اولده طقسان درت‌بیك درتیوز یکرمی درت بچق غروش حاصل واشبو
فائضك بش سنه‌لکی حساب اولندقده درت‌یوك یتمش ایکی بیك یوزیکرمی بچق
غروشه واصل اولمغله بهرسنه تسلیمی مقید خزائن شروط ومصارف جرائد معینه
ایراد جدید خزینه‌سندن رؤیتله موقوف وفضله هرنه قالور ایسه سنه‌ده
برکره دفتریله معروض درگاه پادشاه افلاتون وقوف اوله‌رق خزینهٔ ایراد جدیده‌ده
محفوظ اولمسی دفاتر قانونیه‌یه مضبوط اولوب سفرلر وقوعنده مدخراقچه
بولنمق وهرنقدر سفرلر متمادی اولور ایسه دخی اقچه تدارکی فکرندن
خلاصه بلغ مابلغ صرف اولنمق ایچون مجتمع اولان درهم ودینار محفوظ گنجینهٔ
ادخار اولنمق خصوصی دفاتر نظامیه‌یه تمیق وواسط سلطنت سلیمیه‌ده واردات
جدیده یتمش بیك کیسه‌یه رسیده اولدیغی تحقیق اولنمش ایکن برآلای سرسم ویری
کوکی فرق ایتز صورت انسانیده اولان خرلا یفهم دین‌ودولته حاصل اولان نفعدن
اغماض ومجدد امقاطعه احداثی عبادالله‌ه موجب مضرت واون کیسه دن زیاده
مقاطعه‌لری نظام جدیده ضبطی رجال دولته مستوجب ضرورت دکلمیدر دیه‌رك
اعتراض ایلدکلرندن ارکان دولت معاذاه تعالی بونظام مستحسنه خلل ایراث ایدر
دیو دوچاراضطراب وحیرت اولدقلری عقول شیخ‌وشابه تعلیل بخش مزاج جرح وتعدیل
اولدی ☼ صدراعظم قوجه یوسف پاشا برقاچ نفرمعلم‌واوروپانك صنایع حربیه‌سنه
واقف آدم تدارك واستصحاب ایدرك اردوی همایونله برابر کتوردیکنی معروض رکاب
فرتاب سلطان اسکندرجناب ایلدکده پادشاه افلاطون روش وشهنشاه ارسطومنشك
فی‌الاصل ناموس دولتی محافظه اقدم آماللری ودولت علیه‌ده اولان بریشانلغك
انتظامه دتحولی علاجی نتیجهٔ مقدمات اعماللری اولوب عسکری طائفه‌سنك عدم
رابطه‌سی مزاج دولتده داروخانهٔ همت ملوکانه‌دن ترکیب جنود منتظمه ایله معجون
برء الساعة تدبیره موقوف ایدوکنه حوالهٔ نظرعبرت واستحصال اسباب نظامه احالهٔ
لحاظهٔ دقت ایتدکده اولمغله نفرات برقاچیوزه ابلاغ واوند چفتلکنده اسکانله رواتب

وتعيينانلرى اسباغ وهيئت مجموعه‌لرى كاليد كمال تعلمه افراغ اولنوب خاقان زمان نيكه‌اندازامعان وتناسب حركت وآلات حربيه‌لرينى استعمالده سرعتلرينه آفرين فرماى استحسان اولدقده بونك كبى برطاقم عسكر حومهٔ حصوا‌ده جلوه‌كر اولسه دشمن دينه غلبه وظفر بعناية الله تعالى مأمول ومنتظر در ديو مجدداً برطاقم جند معلم ترتيبى اراده واوجاق اولمق اوزره تحرير وتنظيمى قطعى مراد همايون ايدوكى خط شريف حكمت رديفله اركان دولته افاده بيورلدقده عظماى علماى ملت وكبراى وكلاى سلطنت عقد انجمن مشورت ايدوب هيولاى مرادشاهانه‌يه بوواديده هيئت ويرديلركه دولت عليه‌ده اشبو صورتده معلم برطاقم عسكرك وجودى الزم اولمغله شمديلك اون ايكى بيك مقدارى تحرير وايراد ومصرفى تدقيق اولنه‌رق ممكن اوله‌بيلديكى مرتبه‌ده تكثير اولنمق طبيعت مصلحتدن ايدوكى هويدا وحين اقتضاده سردار اكرملر معيتيله ارسال اولندقده دشمنه مقابله‌يه قدرت منظرا مكانده صورت بوله‌جغى رونما اولديغندن ماعدا بزم قديمى عسكر قيش كلزدن مقدم رهروطريق ادبار اوله‌جقلرى بالتجربه معلوم وسردارلر مشتاده تنهانشين پيغولهٔ مخاطره اولملرى سابقلرى دلالتيله مجزوم اولوب بوترتيب اولنه‌جق عسكر منتظمه‌نك دائرهٔ مأموريتلرنده ثابت قدم مركز ثبات وقرار وصيف وشتاده مأمور معيتلرى اولدقلرى ذاته تبعيتله برزده دامان كارزار اوله‌جغى اشكار ويوللرده سلاح وبساطلرينى صاتميه‌رق شاكى السلاح آمادهٔ حرب وپيكار طوره‌جقلرى بديد اروبجدد اترتيبله براوجاق وقوانين قديمهٔ دولت عليه‌دن خروج ايتماسى ملاحظه سنه‌مبنى بوستانيان خاصه اوجاغنه الحاق وبوستانجى تفنكجيسى ناميله قپوجى باشى اغالرندن براغا وايراد جديد دفتردارلغى اوجاق نظارتى علاوه سيله سرمايه داراعتلا اولمسى نزد اركان سلطنتده قرار كيراتفاق اولوب ضابطانيله برابر بيك التيوز ايكى نفردن عبارت اون ايكى بلوك اوله‌رق براورطه صورتپذير تمشيت اولمغله نمونه اولمق اوزره براورطه اولا لوند چفتلكنده تنظيم وماعداسى ايراد بولندقجه اقتضاى محله كوره تمامى وياخود نصفى اولان سكزيوز نفر ايله روم ايلى واناطوليده مناسب محللرده ترتيبى تصميم اولنوب اوجاق نظارتى ايراد جديد دفتردارلغيله مصطفى رشيد افندى‌يه توجيه وچفتلك مرقوم كتخداسى ولى اغا قپوجى باشيلقله اغانصب اولنوب اون ايكى بيك غروش سنوى معاشله هميان تعيشى ترفيه اولندقدن صكره اوجاغه بركاتب تعيينيله سنوى درتبيك غروش معاش ويوميه يارمشر قيد اوله‌رق يدى نانله مراد معاشى ترتيب وسنوى بيك غروش ويوميه ايكى چفت اتمكله كاتب مزبوره ايكى عياق وبشريوز غروش وايكيشر چفت اتمكله ايكى نفر محررنفرات اوجاق ترتيب اولنوب واون ايكى بلوكدن عبارت اولان لوند چفتلكى اورطه‌سنه سنوى درتبيك غروش ويوميه اون چفت نانله بربيكباشى تعيين وبيك ايكيوز غروش وبش چفت

نانله بركتخدا اوبيك غروش وبش چفت نانله برطوبجى باشى ونصفى ايله چاوش وسكزيوز غروش ودرت چفت نانله برعربه جى باشى ونصفيله چاوش وبشيوز غروش وايكى چفت نانله برجبه جى باشى ونصفيله چاوش والتيوز غروش وايكى چفت نانله برمهترباشينك مصلحت معيشتلرى تهوين اولنوب اون ايكى بلوكك التيسى يمين والتيسى يسار وهر برينه بيكر غروش ودردر چفت اتمكله بر راغالرى افرازاعتبار وبشيوز باشيلقدن صاغقول وصول قول اغالقلرى يديشر يوز اللیشر غروش واوچ چفت نانله برملازمه اعطاى منشور ثروت ويسار قلنوب وهربلوكه بربرينه بشر يوز غروش واوچر چفت نانله اون ايكى بلوكباشى منصوب وهربلوكباشى يه ايكيشردن درتيوز غروش وايكيشر چفت نانله يكرمى درت ملازم نائل مطلوب اولوب وسنوى اوچريوز اللیشر غروش وايكيشر چفت نانله واون ايكى علمدار رايتكش افتخار وسنوى اوچريوز غروش وايكيشر چفت اتمكله اون نفر دلاور چاوشلغله كامكار اولدقدن صكره بش وقتى جماعتله قيام وبركوى رساله سندن تعليم عقايد دينيه لازمهٔ غزاة اسلام اولمغله هربربلوكه برامام يوميه سكسان اقچه ايله خدمت مرقومه ايچون بكام واون ايكى بلوكده اون ردن يوز يكرمى نفر اون باشى اوله رق يتمشر اقچه ايله سلاحپوش نيل مرام ويوميه التيشر اقچه ايله بيك سكسان نفر دلاور داخل دفتر نظام اولوب هربلوكه برطوب ويرلدكدنصكره يتمش سكز اقچه ايله اون ايكى نفر طوپ اوسته سى والتمش التيشر اقچه ايله اون ايكى طوپ خلفيه سى وهربلوكه سكز نفردن طقسان التى طوبجى نفراتى اللى سكزر اقچه ايله مأمور واون ايكى نفر طوپ عربه جى خليفه سى التمش التيشر اقچه وبشردن التمش نفر عربه جى نفراتى التمشر اقچه ايله مسرور وسكز نفر جبه خانه جى ايله ايكى نفر قره قوللقجيلرينه التيشر اقچه ايله ويرلمك دفاتر نظاميه يه محررو مسطور اولدى ودرت نفر سورنازن ونقاره زن وطبل زن وذل زن باشيلره طقسانر وبرردن درت نفر ملازملرينه يتمش سكزر وهر بلوكده برر سورنازن وبر رطبل زندن يكرمى درت نفر التمشر اقچه ايله اصول مهترخانهٔ آمالرى سيرآهنك وبلوكه التيشردن يتمش ايكى نفر قره قوللقجى اللیشر اقچه ايله وهر بلوكه ايكيشردن يكرمى درت نفر سقا مأمور اروای عساكر جديدهٔ سلطان آسمان اورنك اولدى دفاتر ايراد جديده تدوين وصاغ وصول نفراتى تمييز ايچون مائى وقرمزى چوقه يمتن وباشلرينه براطه واياقلرينه پوطور ايله هيئتلرى وسائر اسلحه وصور قيافتلرى رقزدهٔ خامهٔ تبيين اولنوب حربه لى برر تفنك وسائر تخصيص اولنان آلات جنك ابتداء عطا وسنه ده برطاقم لباس ويرلمك شرطى دفاتر قانونه ثبت وادلااولنوب تفنك انداز نفراتى بواليه اونباشى وجاوش وعلمدار وبلوكباشى تعبير اولنور يوزباشى ملازمى وبعده يوزباشى اولمق مشروط ويوزباشيلقدن يمين ويساردن هرقنغى قولده ايسه اول طرفده بشيوز باشيلقدن عبارت اولان اغالغه ملازم

بعده اولقوالده اغااولمق سلسلهٔ طریقه مربوط اولوب اندن صکره اوجاق کتخدالغی
ویکباشیلقله واصل درجهٔ امتیاز وقابلیتی اولدیغی صورتده اوجاق اغالغی رتبه سنی
احراز نگاشتهٔ صحیفهٔ جواز قلنوب بعض علل واسقام یاخود اسیرلك تقریبیله ضعف
بنیه واندام ظهوریله تقاعده اکتساب لیاقت وعملمانده لك مجلاسنده ابراز صورت
ایدنلر بولندیغی رتبك معیناتی ثلثی ایله متقاعد وجنکده مبتلای جراحت و بهادرلغی
ملابسه سیله معطل سازمادهٔ قوت اولنلره نصفی وثلثانی وبلکه تمامی وجوهر جلادتنه
کوره دها زیاده معاش تقاعدی متزاید اولمق خصوصلری تنظیم وسائر قوانین صحایف
دفاتر قانون جدیده ترقیم اولندی دولت علیه ده جدید برعسکر یتشدرمك مرتبهٔ وجوبده
اوادیغی تقدیرجه دولت علیه نك ایرادقدیمیسی مصارف حالیه سنه غیروافی اولدیغی
اجلدن عساکر جدیده نك مصارفنه کافی ایرادینك تنظیمی لازمهٔ حالدن اولمغله
فیمابعد مقاطعاتك ظهور ایدن محلولاتندن اون کیسه فائضندن زیاده اولانی جانب میریده
توقیف وطرف میریدن اداره والزام وحاصلاتی عساکر جدیده مصارفنه صرف اولنمق
واناطولی ایالتنده اولان تیمارات تماما جانب میریدن ضبط قلنمق مثللو وقوعاتده ماده نك سبب
وحکمتندن فاعل برطاقم جاهل بووضعی ظلم صریح عدا یتمشلر ایسه ده خداوندکار شهید
یوکونه رأی واجتهادده ظلمدن بعید اولدیغی ارباب رأی سدید عندنده ظاهردر

﴿ عاصم تاریخی ﴾

﴿ ترتیب نصیح و پند باوزیران ارجمند ﴾

قانون شناسان دفترخانهٔ رشدوسداد بوضابطه یی پیرایهٔ دیباجهٔ پند منهج ارشاد
ایتمشلردر که بروزیر طرف شاهنشاه کردون سریردن رخصتیافتهٔ کمال استقلال
واحسان دیدهٔ توجه واقبال اولدقده نصکره واجبدر که مقتضای خیراندیشی ونیکخواهیٔ
پادشاهیده سرموتقصیر ومسامحه رواکورمیوب لازم کلیجك سلامت وجود پادشاه
ایچون کندی نفسنی قدادن کردن پیچ تعلل وعناد اولمیه که نقود عمرینك جمله سنی راه
ولی النعمه صرف ایتمك موافق دستورمروت بلکه مناسب دأب حقیقتدر بوتقدیرجه
راحت وحضور خداوندایچون مرتکب مشاق تعب وزحمت اولمق بطریق الاولویه واجبهٔ
ذمت اولور وحفظ ناموس دولت وکتم اسرار سلطنت بابنده وزیره اول مرتبه ده اهتمام
لازمدر که فی المثل یغماکر اجل صندوق وجودینی صدپارهٔ تیرفنا قیلسه وپنجهٔ سرتیز
مرك همیان سینه سن صدچاك ناخن زوال ایلسه بنه کیسهٔ مرمهر سینه سنده مودوع
وموضوع اولان جواهرکرانبهای اسراری پریشان میدان شیوع ایتمیه

﴿ حکایت ﴾

بومیوهٔ خوشکوار معنیدار حدائق تواریخ روزکاردن اجتنا کردهٔ انامل کلك کوهر

نثار درکه نوشین روان عدالت پیشه نك بر پادشاه قوی بخت وزور آزما ایله که قوت شکوه وشوکتده کندویه کمال تغاب واستیلاسی مشاهد اعلا وادنا ایدی زمانهسا بینلرنده رایات نزاع وتخاصم برپا وعساکرطراد ونزال مهیا اولوب بالاخره دفع خصومتلری امرنده تدابیرهوشمندان تجربه کاربورأی صائب اوزره قرارایتدیکه دختر نوشین روانی پادشاه مذکوره نامزد قیلوب بعدالازدواج احوال تناکر واختلاف مبدل ایتلاف وامتزاج اوله لکن اکاسرهٔ عجم بیننده کندی ثمرهٔ نخل وجودین دشمن بی مذاقه اطعام واذاقه ممنوع وبو مقوله خصمابیننده قانون صهریت مرفوع اولمغین سفینهٔ طبع نوشین روان بوکارنا پسندك صورتپذیر وقوع اولمسنده فتادهٔ کرداب تحیر اولوب کندینك مجرب خاص ومعتقد صاحب اختصاصی بزرجمهرداناندن دستیاریٔ (وشاورهم فی الامر) ایله استمداد رهایی قیلدی بزرجمهر تکاپوی اطرافی ملاحظه وتفکر دنصکره بوحبل متین تدبیره ظفر بولدی که دفع محذور مذکور ایچون دوشیزه کان اشخاص بیکانه دن برین خاندان سلطانده بنت صدریه مقامنده دایکان وپرستاران حرمسرا تربیت قیلوب هنکام زفافده دختر نوشین روان نامیله بذل تجهیز وارسال خلوتکاه دامادایده لرکه بوتقریب ایله هم علت قرابت صهریت برجاهم محذور دوستی دشمن ناپیدا اوله بوتدبیر دلپذیرذهن پاك نوشین رواندهٔ جایکیراولوب اکر ادذی بغی وعناددن برینك دختری مناسب کور یلوب مال فراوان ایله پدر ومادری ارضا اولندقدنصکره بیت الحرام اعظمده تعیین دایه وخدم قیلنوب براز زمان تربیتنده دامن درمیان اولدیلر اتفاقا بزرجمهرك برمخدومه سی وارایدی احیاناحرمسرای نوشین روانه تردد ایتدکجه اول دختر کردیه خباثت اصلیه سی مقتضاسیله حرکات رو یه دن خالی اولمیوب اوضاع بارده ایله دختر بزرجمهری آزرده قیلورایدی برکون دختر بزرجمهر پدری حضورنده اول ساخته کهردن شکایت کونه دهنکشای تظلم اولوب ای پدر مهربان حرمکاه پادشاهه واردکجه دختر سلطان بکابی سبب اذیترسان اولور دیوب مقالهٔ شکواسنی بحر طویل اطنابده برمنظومهٔ مستزاد ایدیجك بزرجمهر شفقت پدرانه حسبیله تسلیه فرمای جکرپارهٔ پرپارهٔ بیچاره اولوب ای اختر برج وزارت اول سکا جفا کاراولان دختربداصل وزشت طینتی صلب شهریار عدا لتکاردن ساقط برعالی نژادوسلطان زادمی قیاس ایدرسن اول سلیطهٔ بدزبان برکردیجهٔ بیابانیدر برای مصلحت فلانی کوشه کیر دامن رایکان حرمسرای سلطانی قیلنمشدر اکا بحضور واوضاعندن رنجور اولمه دیو جواهر تسلیتی مرسلهٔ کردن هوش کافور رنکی قیلدی بعد زمان دختر بزرجمهر عالیشان طریقهٔ معتاد اوزره دارالسلطانه واروب سفرهٔ مصاحبت درمیان اولدقده دخترمعهوده عادت مألوفه سی اوزره ینه سرآغاز جفاکاری قیلیجق وزیرزاده تحملدن قالوب (ای خضراء الدمن) نیجه بربوی بدخلق

زمیکدن اذیت رسان دماغ جان اولورسن مکرسن کندیکی نسل سلطان ودر صدف صلب نوشین روانمی ظن ایدرسن بر کردناپاکك ناخلف اولادندن ایکن کندیکی فروع اصل جلیلدن قیاس ایدوب بومرتبه غرالق ندن لازم کلور دیوب ناخن عتاب ایله چهره خراش خطاب اولیجق اول دختر بد اختر بومقال منتج الملالدن سرخ روی انفعال اولوب کلمات وزیرزاده‌یی بر برایصال کوش پدر قیلدی نوشین روان عالیشان بو کوهر سرخفینك غلطان میدان شیوع وظهور اولدیغندن نهایتده بحضور اولوب لسان وزیردن معرض بروزده جلوه کر اولدیغن تیقن ایتمکله امر ایتدیکه اسرار ملوکی فاش ایدن کستاخ تنك حوصله‌نك جزاسی بودردیو بزرجمهری بردار ایده‌لر فی‌الحال جلادان بی‌ترحم اجرای فرمان ایچون دست وکریبان وزیره آویخته اولوب سرداره معلق اولان امر خیانتی حوالهٔ بیچتاب رسن قیلدیلر هنوز هنکامه کاه سیاست مالامال تماشائیان ایکن بزرجمهرك دختری سرو پابرهنه مکشوف العورة میدانه کلوب بی‌باك وبی پروازیروبالایه جولانه باشلدی نوشین روانکه عفت ورشد دختره واقف ایدی البته بو وضعك بر حکمتی وسبب وعلتی واردر دیو پرسش مرادینه اشارت فرما اولیجق دخترکه نهایتده عاقله ایدی بو وجهله رد جواب ایلدیکه حالا عرصهٔ پهنای دنیاده رجل اطلاقنه سزا برآدم یوقدرکه آندن ستر عورت لازم کله حضار مجلس یابو کروه اعیان واشرافه نه دیرسن دیدکلرنده دختر تکریر جوابه لب جنبان اولوب ظاهر بو عرصهٔ پراشباحده برآدم بولنسه پدرم کبی عاقل ودانا وزیری پادشاهدن رجا ودامنبوس شفاعت اولمغله سلطان قهرمان روشدن استعفا ایدرلرایدی دیدی نوشین روان پاکیزه اذعان مدعای دختری تحسین ایدوب تهورله بی سبب وجود وزیری برباد ایتدیکنه پشیمان اولوب دهن تأسفله انکشت خای ندامت ومسامحان شفاعته زباندراز توبیخ وملامت اولدی

(شعر)

احذر مباسطة الملوك ولاتکن ❊ ماعشت بالتقریب منهم واثقا
فالغیث غوثك ان ظمئت وربما ❊ ترمی بوارقـه الیك صواعقـا

❊ نصیحت در تحری وتدبر وتأمل وتفکر ❊

بوضابطهٔ حکمت قرین کذلك خاطرنشـان کارآکهان دوربین اوله‌که بر کنهکار ناسزا که مقتضای خطیه‌سی اوزره مستعد سوء جزا ومظهر قهر واذا اوله وتاکه کنه کنهنده واصل وغد روجورینه اطلاع حاصل اولمدین (جزاء سیئة سیئة مثلها) مضمونیله جزاء عملده سرعت وعجله ناروا وعلی الفور عقوبت وسیاستی عین خطـادر حضرت مالك الملك حقیقی جل شانه افرادناسك بوجایکاه شر وشورده مرتکب اولدقلری صنوف شقاقك تفاصیل ودقایقنه واقف ایکن دیوان محشر وجای مکافات

خیروشرده تعجیل عقاب ایتیوب گنهکاران شوریده بختك صحایف اعمالرین الارینه ویرمدین ومجال افکار برطرف ایکن شهادت ایدی وارجل ایله سوء صنیعلری بالمواجهه مرتبهٔ ثبوته ایرمدین پاداش کارلرینه اصدار فرمان ایلمز یعنی مجرمین وعصاتی الزام ایتمدین جزالرینی رواکورمز جناب خدا عالم الغیب والشهادة ایکن (یوم یؤخذ بالنواصی) ده توقف وتحریدن مستغنی برقهار شدید البطش وسلطان صاحب جبروت ایکن ینه مجازاة جرایم عبادی ثبوت استحقاقدن تقدیم ایلمز سایهٔ خدا وظل مولا اولان جناب شهریاران عدالتکاره دخی بوبابده مناسب حال مدلول (تخلقوا باخلاق الله) ایله متتبع اولوب مجرمینك استحقاق عقوبتلری یقینا معلوم اولمینجه تعجیل سیاسته اقدامدن مجتنب وحذور اولمق لازم کلمزمی

(نظم)

تراچون ز یزدان بزرکی عطاست ❊ بتعجیل حکم سیاست خطاست
کر اول توقف کنی در قصاص ❊ توان کشتن اورا که بدهی خلاص
ولیکن چوقالب پراکنده کشت ❊ نیارد بفرمان تو زنده کشت
چوازهم شدین خاك رنکین وجست ❊ نکرد دسفال شکسته درست
برآمرزش مجرمان کن شمار ❊ کرامید داری برآمرزکار

فی نفس الامر تحری وتأنیده شائبهٔ ضرر متصور اولمیوب عکسنده ترتب ندامت عظیمه امر مقرردر مثلا برآدم حقیقتده مستعد وجوب قتل اولیجق حوالهٔ تیغ سیاست قیلنمسنده برمقدار اهمال اولنسه هیچ مصلحت فوت اولمیوب هرنه وقت اراده اولنسه ازالهٔ وجودی امر ممکندر اما اهلاکنده مسارعت صورتنده تلافی وتدارك بقامحال اولوب فرضا اول شخصك اطلاقنده ملك وملته نافع بر مصلحت ظهور ایلسه بعدالقتل والافنا ند بیره مجال برطرف اولوب (ع) بسیار بخاید سرانکشت ندامت (نثر) مقتضاسی حسبحال اولمق لازم کلور (شعر)

ان الزجاجة مهما حطمت سبکت ❊ ولا تکسر ورأتم ماسبکا

(حکایت)

زمان سلطنت پروزرده مقبولان سلطاندن برشخص جلیل القدرك دماغنه سوداى غرور وسرکشی استیلا ایدوب اطاعت شهریار عالیتبار دن روکردان وعلم افراز خود کامی وعتو عصیان اولمغله جمیع نیك اندیشان حضرت حضور سلطانه کلوب حریف عنیفك تفصیل وجوه مفاسدندن صکره شویله که حقندن کلمکدن اهمال اولنوب قطع عروق مکار هنده استعجال اولنمیه داء عضال خیانتی سائر خدمهٔ بارکاهه سرایت قیلوب بعده علاجی تعذر پذیر تدبیرد فعی امر عسیر اولور دیو تقریر مقدمات خیرخواهی

قیلدیلر پادشاه بالانتباهه مقربان بی غرضك كلمات مذكوره‌سی قرین صحت وسداد
اولدیغنه حسن اعتقاد حاصل اولوب علی الصباح دیوان معلاده مجموع وزراء وارکان
دولت حاضر اولدقلرندن كلهٔ حریفی كلهٔ حیاتدن عریان ومیدان سیاستده غلطان اتمك
اوزره بسط عهود ومواثیق ایلدی سپیده دم كه مریخ فلك كار نطع سماء بنجده جلوهٔ
جلادانه‌یه آهنك وترتیب سازوسلب آشوب جنك ایلدی پرویزدلیر خونریزهیا تفزای
بهرامی ایله‌سایه انداز سریر قهرمانی اولوب قاطبهٔ ارکان دولت صف امتثال عبودیتده
دست بستهٔ قرار ایتدیلر شخص پرنقص خیانتکار وخیانتکار مقام معهودنده مثول
ایدوب هركس مترقب كیفیت ظهور قهر وكین اولدیلر پادشاه عالیجاه اول كنهكار
تیره‌دله متغـا فلانه اكرامه سرآغاز ایدوب مرتبهٔ اقدمیه‌سـندن نیجه طبقه زیاده
رعایتلر اظهار ایتدی وجیب ودامان تصورین نقود جواهر احسـان ایله مالامال
ایتدكدنصكره مـأمولندن هزار مرتبه والاتر برمنصب رفیع وعالی ارزانی بیوروب
اعیان واركان تعجب قیلوب بونه حال بو العجبدر كه دونكی كون حضور پادشاه
عالیجاهه محض نیكخواهیدن ناشی القا اولنان اقاویل صحیحه‌یی اصغا بیوروب موجبی
اجرایه تعهد نما ایكن حالانه حال ظهور ایتمك كركدر كه سمت خلافه ذاهب اولوب
عفو جزا ئمندن قطع نظر بومرتبه‌ده عواطف والطاف بیشماره مظهر قیله بوسرسر
نهفته‌نك البته بر حكومتی واردر دیوب غوطه‌خور بحر اندیشه وتشویش اولدیلر
پرویز دور اندیش اركان دولتك دفع وسوسه‌لری‌چون بووجهله جواب فرمای سؤال
مقدر اولدیكه بو شخص مرتكب المفـاسد حقنده دونكی كون عرضه داشت پایهٔ
سریر عالم مصیر ایتدیككز اقوال صحیح المآل هرچند مطابق نفس الامر وموافق
واقع حالدر ومغرور مزبور پانهادهٔ ركاب شرور اولوب نیت وهمتی عزیمت میدان
عصیـان وكشت دشت ضلالدر بناء علیه بندخی انی مبتلای قید وبند ومحبوس
جاه كزند ایتمكی لازم ونسق سازیٔ كارساز دولته مناسب وملایم بلكه واجب ومهم
بیلوب هرچند كیفیت حبسنی تفكر قیلدم حكیم دوراندیش عقلم بوطریقی القا ایلدیكه
هرنه مقوله عضوندن نه رسمه زنجیر ایله بند اولنورسه انفصام وانحسام قبول ایتمكله
حبس مدیددن رها بولمسی ایله جمیع بدنی مقید ومحبوس اولمیه‌پس ملاحظه قیلدم سكین
مكر وحیله‌وسوهان فكر وتدبیر ایله بریده اولمیه‌جق زنجیر الطف واحساندر ومجموع
جوارح واعضایه شامل عضو قاب وجناندر اول جهتدن قلبنی بستهٔ سلسلهٔ عواطف
والطاف ایتدم امیددر كه مدت العمر خلاص اولمیه وتا كه مجلس تنك جهانده وجودی
موجود اوله بوقید وبندن رها بولمیه (بیت) دست و پایی میتوان زد بند اكر
بر دست و پاست ❊ وای برجان كرفتاری كه بندش بر دلاست (نثر) مرویدر كه
شخص مذكور بو مقابلهٔ شهریار یدنصكره بروجهله غل اطاعتی پیرایهٔ كردن جان

وخلوص تامی آرایش صحیفهٔ جنـان ایتدیکه سـائر سدنهٔ دیوان بو حاله حیران قالدیلر

(نظم)

نبـاشد چو تو شـاه در قهر و کین ❊ بکوشش چنـان و ببخشش چنین
چو بستی بقید عطا کردنم ❊ چه حاجت رسن در کلو کردنم

❊ جواهر زواهر در تسلیهٔ خاطر ❊

امور مملکتده موجب مسرت وانشراح برحال باعث الارتیاح پیدا اولدقده جناب فیاضه تقدیم حمد وثنا قیلوب قضا ایله بر رخنهٔ تغیر واختلال ظهور ایتدکده قطعا مرأت سینه‌لری زنك پذیر تأثر وملال اولمغه مسـاعده بیورمیوب هرحالده خزانه درونلرین نقود شکر مولا ایله ممتلی ایده‌لر که خواطر شهر یاران عالم نمودار دریای اعظمدر هرسیل بلا ایله تکدر پذیر اولمق رواا اولمز واول رسمه دواعی حزن واندوه صدورنده مقدما سبق ایدن مقدمات فرح وسرور تفکری ایله برهمزن جبش عموم اولوب عالم کون وفسادك حالدن حاله تحولن یاد ایلیه‌لر

(مصراع)

غافل نه شاد اول ور بو جهانده نه غم چکر ❊ غافل همیشه شاد اوله‌یم دیر الم چکر

❊ ذکر ما لابد ❊

احقـاق حقوق دادخواهان بهترین کردارش هریاران جهاندرو بر مقتضـای (کلکم داع وکلکم مسئول عن رعیته) محکمهٔ محشرده هر کس علی قدره زیر دستان وتوابعدن مسئول اوله‌جق خلفاء سطوت پنـاه و پادشاهان عالیجاه احوال افراد برایادن نه مرتبه‌ده مظهر تدقیق وسزاوار تضییق اوله‌جقلری بدیهیـات اموردندر

❊ حکایت ❊

مرویدر که عهد سلطنت ملکشاه سلجوقیده بر پیره زن پرحزن دردمند اسباب تجمل وکامرانیدن برلاغر وناتوان کوسفنده مالك اولوب نفقهٔ یومیه‌سی پستان کوسفند مزبوردن مقدر اولمغله انکله سدرمق ایدر ایدی اتفاقا سمت چرا کاهه اخراج ایچون اول فرتودهٔ کهکرده راحت متوجه طرف صحرا اولوب کیدرکن رهکذرده بر جسر خرابه راست کلدیکه بنیان وجود عجوزهٔ بی برك ونوا کبی متضعضع الاضلاع اولوب هر تخته پاره‌سی که معاصر اجزاء سفینهٔ نوح نجی علیه السلام ایدی مانند استخوان سینهٔ زن هفتاد رسیده وهن تمام پیدا ایتمشیدی ودل دردناکنده اثر تیر قضادن پیدا اولان هزار زخم عنا کبی هر محلی سوراخ اولمشیدی نه حال ایسه بیچارهٔ آواره مروره جرأت ایدوب کیدرکن پای کوسفند بر رخنه‌یه خلیده اولوب فتادهٔ قعر آب ومتوجه چراکاه

عدم اولدی عجوزهٔ مصیبت زده اول محلده ناچار قالوب آه وواویلا یه آهنك وقامت خمکشته سن بزم غزایه چنك ایدوب زمزمهٔ وا اسفالیله خنیاکر بزمکاه فریاد اولدی بواثناده ملکشاه ملاك اتباء خدم وحشم وکروفر ایله نشتکه فرتوده‌دن کذر قیلوب همان اول عاجزهٔ دلتنك ارغنون فریاده آهنك ایدوب ای خاف صلب الب ارسلان وای مسند خلافتهشاه کامران روامیدرکه زمان سلطنتنده‌بم کبی فقیرهٔ ناتوانه بورسمه ظلم وعدوان ترتب ایدوب غدا بخش رضیع جان اولان کوسفند مظلومی بو جسر اژدرنشان انتقام ایله بن نامراده موجب خسران اوله البته بومحر خونخوار جکردردن دادیمی آلیویر والاصراطده حضور پادشاه حقیقیده دامنکه آویخته اولوب دادخواه اولورین دیدکده ملکشاه متعجبانه جوابه متصدی اولوب جماد اتدن اولان جسر بی روح وبی عقلك ظلمنه مأمور امور انسانیه اولان سلطان عادل نیجه ترتیب درمان ایلسون اکرسکا تعدی ایدن طوائف ذوی العقولدن اولسه احقاق حق نیجه اولور کورردك دیجك زن مظلومه ای شهنشاه دل آکاه سنك تیقظ وانتباهکه لایقمیدرکه محر اصناف مخلوقات اولان جسر چوبین خاطر اهل دل کبی خراب اوله وتعمیرنده اهمال روا کوره‌سن معنی بکا ظلم ایدن سن‌سین دیو بسط کلام مستلزم الالزام ایدیجك درون شاه نصفت پناه بومقالات مکدره‌دن نهایتده متأثر اولوب امر ایتدیکه مال حلالندن هزار غنم غنیمت اثر دینت کوسفند اولمق اوزره تسلیم کردهٔ زن پرحزن قیلنه حسب الاشاره فرمان سلطانی برجا اولدقده فرتوتهٔ مذکوره‌نك خاطر زاری متسلی اولوب آخر عمرینه‌دك دعای بقای ملکشاهه مشغول اولدی اول دمکه ملکشاهه تبدیل منزلکاه ورحلت بارکاه اله لازم کلوب عالم بقاده‌قرار ایلدی صلحای زماندن بری عالم خوابده پرسش چکونکیٔ احوال پراهوال معاد ایتدکده اکر سرجسر معهودده دادخواه اولان زن بی برك ونوا حقنده ظهوره کلان حسنه حالا دستکیر ومعینم اولمسه جاه عذابدن خروجه قادر اولیمازدم وهزار کوسفند معهود مطیهٔ روحم اولمسه کل ولای محنتدن کذاره چاره بولیمازدم حمد الله که اولوجهله احقاق حق ایتدیکم جهتدن حالا مظهر کرم رب رحیم وسزاوار دخول باغ نعیم اولدم دیوشکر کزار حضرت پوزشپذیر کریم اولدی

نرکسی

جنیلرك قبول اسلامی

صدرنشینان رشتهٔ رواة یانده رسیدهٔ نصاب صحتدرکه ابوطالب کوشه کیر تنکنای لحد اولدقدنصکره اشرار یدین واشرای مشرکین حضرت سید المرسلین علیه الصلوة والسلام وسائر اصحاب کزین جنابنی ازدرادده دیده‌بان فرصت اولوب پاشیدهٔ دست

اضرارلری اولان شکسته خار آزار و یردیکی رنجش طاقت شکندن اول سرو سدره سیمای رسالة صحن بستانسرای بطحاده جلوه کاه صفاقالمدی لاجرم جانب طائف جولانکه عزیمتلری اولادی معالم التنزیلده جانب طائفه دك وتنهـا تشمیر ساق عزم ایتدکلری مسطور وسائر امهات کتب مغازیده انجق زید بن حارثه نك ملازم خدمت اولمه سی نکاشتهٔ سطور در اول زمانده سرطو یلهٔ صائفهٔ طائف عبد یالیل ومسعود وحبیب ایدیکه اولاد عمرو بن عمیر ایدی هر بری پیشوای قوم ثقیف اولمغله انلری منهج سداد اسلامه دعوت ایتمکی لازمهٔ همت قیلدیلر مراد همایونلری بو یله سامان صاحبی منیع العصبه اولانلری هوادار اهل اسلام ایتمکله ضعفای مسلمینی اذیت جکر خراش مشرکیندن مصون الساحه ایتمك ایدی بناء علیه اول همای خجسته ظل بوزاغان زغن مشرب میانه سنده روایت صحیحه او زره اون کون مقداری ماندهٔ دام توقف اولوب نیجه معجزات عمیمة البرکات وجوده کتوردیلر اما هیچ کسه یه قائد عنایت ازلیه راهبر سرمنزل سعادت اولمدیکه سالك نهجهٔ باهر البهجهٔ هدایت اوله لر شکوفه پیرای روضة الاحبابده مولانا جمال الملت والدین المحدث نقلی اوزره اول خرمشربان شقاپرستدن هر بری جدا کانه خطاب ناصوابه جسارتله دامن رسالتی آلودهٔ غبار کدورت ایتدیلر اولا بری حضرت پروردکار عالمسندن اوزکه برسزاوار مسند رسالت بولمدیمی که حامل اسرار نبوت ایده یوب ایکنجی هرزه خای یاوه درای مغارهٔ دهانندن هلاهل ریز ثعبان زبان اولوب اکرسن مهبط ناموس اکبر یعنی صادق الوعد پیغمبر ایسن بن کسوهٔ زرکش طراز کعبة اللهی سرقه ایتمش اوله یندیدی اوچنجی خرز عمیجه سخن آفرینلك احرازایدوب ای محمد برسنکله قطعا مطارحهٔ مقاصد کلام ایدوب سویلشمزز زیراسن اکرامرز رسالتده مدعی مقبول دکل ایسن العیاذ بالله شبه بی فروغ دروغی قرطهٔ بناکوش سامعه ایتمزز واکر منهج تحقیق اوزره فرستادهٔ درکاه جهان آفرین ایسن بزم کبی برقاچ خاکسار بادیه پیماده نه یاراوردرکه کاشتهٔ خالق السموات والارض اولان پیغمبر جلیل الخطر ایله طرح مناقشهٔ ردوقبول ایده یزدیدی بالاخره اول زنکارزدای آینهٔ ابرار علیه الصلوة والسلام سابق الذکر اوچ بدبخت آهن دلك قبول صیقل اسلام ایله چهره نمای اسرار ملکوت اولمه سندن مأیوس اولوب ینه طرف ام القری یه برزدهٔ دامان عزیمت اولدقلرنده اول سفله نهادلردن بوماجرای دعوت مستور سرپوش کتمان قالمه سین یعنی سامعهٔ طعنه زنان قریشه واصل اولماسن مراد ایتدکلرنده اول اوچ شقی خاطر آزار بودمی روزبازار رواج سفاهت بیلوب کذرکاه سید الانبیایه علیه الصلوة والسلام سفهای آتش زبان ثقیفی ایکی سمط ایتدیلر اول نازش شمشاد خرامان ایله کلبن باغی برهمزدهٔ اضطراب وطیش ایدن نخل صنوبر خرام قریش علم مثال یکرکن قطع الله ایدیهم ایکی طرفدن ولواهٔ ضحکهٔ استهزا ایله سنك

ریزاولدیلر حقا که بومساق مشاق داشکن استماعندن شکسته خاطراولان یارانه مقال طرفه طرزمقالیدن اوزکه جبیره بند تسلیت اولمازاسکندالله شبو حقجنانه ﴿ بیت ﴾ مقالی طعن جاهلدن نه غم ارباب عرفانه * آترز طاشی البته درخت میوه دار اوزره * سعادت وارملازم خدمت علیه اولان زید بن حارثه نك سرد و لتمندی ایله پای سدره سای سید الورادن سنك ناتراش سفهابرقاچ یردن چشم کشای خون اولوب ایقلرنده کی نعل همکونه لعل اولدی خون دکل جوهریان چارسوی بلا مقدم سلطان انبیا علیه الصلوة والسلامه گنجینه فشان لعل و یاقوت اولدیلر یاخود خوجکیان آیین بند شهر ابتلا اول پادشاه هردوسرا صلی الله علیه وسلم قدومنه شقهٔ برنیان شقایق رنکدن پای انداز تکریم وتعظیم ایتدیلر ﴿بیت﴾ چشم خونینم خیالك شاهنی اعزازایدر * هرکاشده برقماش سرخ پای اندازایدر * القصه اول شرزهٔ شرزه دن اذای جان کزای شقادن اوزکه نسنه مشاهده اولنمیوب ینه پهن دشت بطحایه سبك سازعنان مسارعت اولدیلر اثناء راهده بطن نخله دیمکله شهرت شعار اولان موضعه ضرب خیمهٔ نزول اولنوب شب تا سحر آنده اقامت بیوردیلر بری بیکران جلباب شب برده سرای بنفشه کون کونده جلوه نما اولدقده اول مقتدای صف انبیا علیه الصلوة والسلام قائم سجادهٔ نماز اولوب آواز بلند ملائك نوازایله قرائت آیات بیناته سرآغاز ایتدیلر مکر جنیان نصیبیندن که اسم شهردر یدی نفر یاخود طقوز نفر جن کذران ایدرکن آوازشعور انداز محمدی صلی الله علیه وسلم تأثیر بلاغت قرآنی برله کریبانکیر عزیمت جنیان اولوب هر برین بروجهله مسلوب الاختیار ایتدیکه مرکز وقوفلرندن نیم سرمو تحریك قدمهٔ اقدام ایده مدیلر بالاخره حضرت سید الثقلین جنابنه علیه الصلوة والسلام تقدیم دستا ویز صلوات ایدوب کندیلرین پرده سرای نهانخانهٔ خفادن اظهار ایتدیلر ﴿ بیت ﴾ پری کوزدن نهان اولمق نه ممکندر زمانده * جهانی شوله نورانی ایدر روی رخشانی * وجهله سی قبول دین اسلامه موفق اولدیلر و برموجب اشارت حضرت رسالت مدینهٔ نصیبین طرفنی نصب العین مراجعت ایدوب هر بری سجادهٔ دعوته چکمکله قوم وقبیله سن جادهٔ شریعت بیضایه سرآغاز دعوت ایتدیلر بو محلده ذکر اولنان نصیبین خطهٔ عراق حاوی اولدیغی شهر اولمیوب دیار نجسته آثاریمنده برقریه نك اسمی اولدیغن مشکل کشای فن تفسیر مولانا شیخ زاده حاشیه سنده نکاشتهٔ براعهٔ تحقیق ایتمشدر اول سبب ایله طائفهٔ پریاندن جمع کثیر منهج مستقیم دین قویمه مهتدی اولمغله منشور اجلال محمدی صلی الله علیه وسلم توقیع رفیع رسول الثقلین ایله موشح اولدی حقا که جنیاندن دیدهٔ مردم بینشی اول مردم دیدهٔ آفرینش جمالیله منور اولمیانلر سرکرم عشق عالمسوز محمدی اولوب (ع) وتعشق الاذن قبل العین احیانا * مصداقنجه جان و دلدن ربودهٔ صیت عالمکیر جمال باکمالی اولدیلر واقعهٔ بطن نخله دن اوچ آی صکره تکرار طائفهٔ

پری یاندن بر کروه انبوه شعب جونده که کورستان مکه دن غبارتد ر رایت افراز عز ملازمت
اولوب شرف خدمت خواجهٔ کائنات علیه افضل الصلوة ایله بیرون حیطهٔ حصر
فایز مزادات اولدیلر خادم خواجهٔ عاقبت محمود عبدالله بن مسعود ملازم خدمت
خیرالبریه علیه التحیه ایدی اول کیجه مشهودی اولان نقش غریب احواله عنکبوت
مشکین لعاب قلم طرح ایلدیکی بو مختصر نسیج دفتر تألیفده تحمل احاطه اولمامغین
تار عنبربار تقریر طی منوال اهمال قلندی القصه روز دیکر اول خرامندهٔ نخل سعادت
ثمر بطن نخله دن آستانهٔ بیت اللهی وجههٔ عزیمت بیورد یلر اثناء طریقده استماع ایتدیلر که
سفهای آتش جای قریش تقلید سفاهت بدکاران طائف ایده اول جهتدن بالای کوه
حرایه نازل اولوب تورهٔ دیرین عرب اوزره رؤسای قومدن التماس جوار ه ارسال قاصد
ایتدیلر مطعم بن عدیدن غیریسی اول مقتدای برره اثامك سینهٔ ملتمسنه حوالهٔ دست رد
ایتدیلر اما مطعمه داعیهٔ مروت جبلی محرك قبول جوار اولوب اقارب وعشائریله پوشیده
سلاح اول حضرت باهر النصرتی مکه ده محلنه واصل ایتدیلر بو سال فرح بخش فرخ
فالده حضرت سلطان الثقلین صلی الله علیه وسلم سیدة النساء المعین عائشهٔ صدیقه
ابنة الصدیق ایله ام المؤمنین سوده بنت زمعه یی رضی الله عنهما درشهوار کبی عقد عقد
نکاحه چکوب سوده که ثیبه ایدی محرم جامه خواب زفاف قلندی اما عروسیٔ مهد کوهر
نکار صدیقه صغرسنی حسبیله موقوف عقدهٔ تأخیر اولنوب سال اول هجرتده مدینهٔ
مطهره ده منصه نشین بیت السرور زفاف اولدیلر

سیر ویسی

واقعهٔ غزوهٔ دومة الجندل

رقم سنج این نامهٔ دلپذیر چنین رفت مشك ختن بر حریر که دمشق و کوفه یه اونر مرحله
مقداری محلده واقعهٔ دومة الجندل حاکمی اولان اکیدر بن عبدالملك نصرانی که تابع
قیصر ایدی سودای مقاتلهٔ موخدینله لشکر انبوه آماده ایلدیکی معروض سدهٔ رسالت
قلنمغین شهر ربیع الاولده سباع بن عرفطهٔ غفاری رضی الله عنه جالس مسند وکالت
بیورلوب هزار نفر هژبر پرخاش جور ایله ماه شب آراوش طی منازل لیال ایده رك
موضع معهوده بر مرحله قالدقده مواشیٔ اعدایه دوچار اولوب آوردهٔ زرینهٔ اغتنام
ایتدکلرنده رعایت مواشی کریزان اولوب مجمع اشراره قدوم موکب اسلامی اخبار ایتمکله
هبوب صرصر خوفله توده کاه سبك مغز کبی پریشان اولدیلر سرخیل قافلهٔ انبیا
علیه وعلیهم افضل التحایا حضرتلری موضع مزبورده چندروزه خیمه نشین آرام اولوب
شکار کرازان کریزان ایچون اطرافه نشر سرایان شیران بیوردیلر آخر محمد بن مسلمه
رضی الله عنه رمهٔ بیابان نورد ضلالدن برینی صید ایدوب استنطاق دقیقهٔ جبال

ایلدکارنده بیم سطوت سریهٔ ظفرپناهدن ترك موطن ایتدکارین اخباردن غیری
سرچشمهٔ زبان شعلهٔ شهادتله تنویر ایلدی اخر غیبت سرحدیکماهه یی تجاوز ایلیجك ینه
مستقر سعادتلرینه تشریف وقلوب مشتاقانی تفریح ایلدیلر وتلطیف بیوردیلر (غزوهٔ
مریسیع وتسمی غزوهٔ بنی المصطلق) گرم سازان هنگامهٔ درایت ☼ بو نمطاوزره ترتیب کیتبهٔ
روایت ☼ ایلمشلردرکه قبیلهٔ کفرهٔ بنی خزاعه که منازل بین الحرمیندن ناحیهٔ قدید ایله لب
بحر ینبوع بیننده واقع بئر بنی المصطلق حوالیسده مغیلان صفت وضع سدخیمهٔ اقامت
ایشملریدی پیشوای قبیلهٔ معهوده اولان حارث بن ضرار قبائل اطرافدن دخی بیشمار
آوارهٔ بیابان ادبار جمع ایدوب مزرعهٔ نوخیز اسلامیانه امطار تکرك جفاداعیه سنده
اولدیغی واصل سمع اشرف باغبان شفاعت علیه اسنی التحیة اولمغین بریدة بن الحصیب
رضی الله عنه تجسس ایله صورت حالدن کشف قناع ارتیاب بیورلدقدنصکره شمشیر
لامع هلال شعبان میدان آسمانده فروزان اولدقده ترتیب مهام پرخاشه فرمان عالی
صادر اولوب لوای نسر پیغام مهاجرین سرپنجهٔ اسدالله علی المرتضی یه ولوای انصار
سعد بن عباده یه مسلم اولدی حضرت فاروق وآلاهمت موج نخستین کبی مقدمهٔ دریای
صفوفه تعیین وزید بن حارثه وعکاشه بن محصن رضی الله عنهما ایله میمنه ومیسره تحصین
بیورلدی یوسف ظفر مدارده اوتوز رأس یکران صرصر عنان امادهٔ ایدیکه اونی مهاجرین
ویکرمیسی انصارك زیرلجام تملکی ایدی وچراغان شبستان رسالتدن حضرت صدیقه وام
سلمه رضی الله عنهما هودج فانوس سیما ایله ره فروز رفاقت اولدیلر حتی کج دلان نفاقدن
دخی جمع کثیر آرزوی اغتنام ایله بادیه وفاق اولدیلر خلال نهفتده خرمن ایمانیاندن
استراق خوشهٔ اخبار ایچون جانب قبیلهٔ خذاعه دن متوجه اولان جاسوس چالاك
سرپنجهٔ دشمن کیر عمری یه اسیر اولمغین حضور داورخطهٔ رسالتده استقصای حال
اولنوب کیفیت کفارة استطلاع عقیبنده تکلیف اسلامه اطاعتدن کردن پیچ اولمغین
فرمان نبوی ایله سری سودی کوی چوکان شمشیر عمری اولدی جاسوسك خیمه کردفنا
اولدیغی خبری مجمع اشرازه منعکس اولیجق اطرافدن مجتمع اولان اشرار تندباد هراسله
مانند شرار منفرق اولوب حارث بالضروره کندی رجال قبیله سیله مقام
خصامده مستقر اولدی عزیز مصر رسالت علیه اجل التحیة مانند خورشید جهانتاب
طی صحرای ایدرك سرچاه بنی المصطلقده رفع سرادقات جلال بیوردیلر اول اثناده
غبار مطایای اعدادخی نمایان اولمغن طرفیندن ترتیب صفوف قتال ایلدیلر فرمان
سید الثقلین ایله حضرت فاروق اعظم رضی الله عنه سحابکون سپاهدن برق صفت
پیشکاهه نبادر ایدوب نعرهٔ رعدسانله اول خاشاك نهادان شوره زار ضلالی ماء الحیوة
اسلامدن اکتساب حضرته دعوت ایلدی اما طینتلرنده نمای هدایته استعداد نامی کوز
اولمغین صورت خشك امتناع کوسترملریله دهاقین مزرعهٔ ایمان رضی الله عنهم یکباره

داس شمشیر آتشباز له هجوم ایلدیلر بوغزای غرآده دخی ابلق سوار میدان ملکوت جلوه ریز عرصهٔ اعانت اولدقلری مسلوك براعهٔ حفظهٔ سیر سید البشر درحتی سکون غبار سرستیزدن صکره بنی المصطلقدن توتیای اسلام ایله تنویر ابصار ایدنلر اثنای تقابلده معاینه ایتدکلری سراپای غریب الاجسام ملاء اعلا بیانیله شد نطاق مدعا ایتشلر در ماحصل جانب اسلامیاندن انجق برنفر کسند کسر قفس تن ایدوب اعدای بدروزدن اون نفر دوزخی اغشتهٔ خون هلاك اولیجق ماعداسی بالجمله سلسلهٔ اسره منسلك اولدیلر دست زدهٔ غرابت اولان اموال اغتنام خارج خرواراوهام اولوب اقسامه واشیدن دوهزار شترو پنج هزار کوسفند تمغازدهٔ اقسام اولدی وایکیوزدن متجاوز عرانق پری رخسار مانند رمهٔ آهران جلوه کر خم کمند اسیر اولدیلر مقتدای قبیله اولان حارث بن ضرارك جویریه نام دختریکه قامتنکه ربابی چمنزار ملاحتده برنهال نورس وکیسوی کرهکیر عنبر شکنی طائر اراءه تل قفس ایدی غزالرمیده وار ثابت بن قیس رضی الله عنهك دام قسمتنه دوشمش ❊ ثابت رضی الله عنه اول نهال کربستهٔ حسن وبجن مانند خامهٔ واسطی رسم کتابته قطع ایلدی دست ثابتدن تقبل کتابتله اول سرو طرفه خرام ازاد اولیجق همان خیمهٔ آسمان رسالتچان اندازاولوب تقبیل بساط سندس کونهٔ نائل اولدقده اولامیانهٔ درج سکر بندن طوطیٔ ناصقه سین شهد شهادتله کویا ایتدکد نصکره بووجه اوزره طرهٔ نیازه تاب ویردیکه یارسول الله بو پرستارکمینك سیده نسوان قبیلهٔ جویریه بنت حارثم حالا ثابت بن قیسك بستهٔ اسری اولمغله پای حیاتمه بند ایلدوکی عقال کران وزن کتابتدن سوهان جهان کشای اعانت نبویدن غیرایله خلاص نامیسردر دیو طناب خیمهٔ مرحمته تشبث ایلدم حضرت عایشه رضی الله عنها نمکریز نوالهٔ روایت اولمشلردر که اول حالتده نسیم جهانکردنکاهم کلستان رخسارهٔ جویریه یه کذر ایلدکده دامن خاطرمدن شرارهٔ جانسوز غیرت اشتعاله باشلیوب دریغا بوحسن وجمال وغنج دلال کهانتهای مراتب لطف وملاحتدر چشم کذار سرور عالمیان اولدقده لابد حمامهٔ بالاپرواز خاطرلری ربودهٔ چنکال محبت اولمق محالدر دیو پیچ وتاب اضطرابده ایدم که طبق اندیشم اوزره حضرت خلاصهٔ کائنات علیه اسنی التحیات جانب جویریه یه اطارهٔ همای نکاه التفات بیوروب ای جویریه جو یار خاطرك کدر اندوهدن مصفی اولسونکه هم ورق رقیتکدن رسم کتابتی سترهٔ سترهٔ ادا ایدوب هم آسوده نشین کنارهٔ صفهٔ ازدواج ایدهیم دیدکده همان جویریه (بیت) جهانده دولت انك کیم اسیر زلفك اوله هر آدمك سرنه سایهٔ همادوشمز مقالیله عذارتشکونده شعلهٔ انشراح ومسرت فروزان اولدی حضرت اشرف الخلایق صلی الله علیه وسلم ثابت رضی الله عنهه رسم کتابتین تسلیمدنصکره اول ماه اوج ملاحتی هالهٔ رقیتدن اعتاق بیوروب سایهٔ معلا رواق ازدواجده جایکیر ایلدیلر بونقش نوظهورطاق مسامع اصحابه عکس اندازاولیجق

اقارب حرم سید عالم سزاوار ذل اسرا اولمق نارواد ردیو بالاتفاق سبایای بنی المصطلقك صحیفهٔ رقیتلرینه رقکش اعتاق اولدیلر حضرت صدیقه رضی الله عنها هر بار جویریه کندو قبیله سنه وسیلهٔ خیر و برکت اولدیغی قدر هیچ بر کسنه دن برقبایه واقع اولمامشدر دیو عطرفشان پیراهن بیان اولورلردی (مخاصمهٔ سنان وجهجاه) طولاب السنهٔ روات سپرده دائردرکه انطفاء شعلهٔ وغا ختامنده برکون تبعهٔ انصار خزرجیاندن سنان بن دبرهٔ جهنی ایله اجیر حضرت فاروق اعظم اولان جهجاه بن سعید غفاری چاه بنی المصطلقده اطالهٔ حبالهٔ دلوا یتملرایدی کشلری جهت التباسدن کشاکشهٔ منجر اولوب جهجاه برمشت درشتله وی سنانی چشمهٔ سرخاب ایتکین سنان زبان فریادی جانب انصاره تیز ایدوب استنصار ایلدی جهجان دخی جانب مهاجرینه ایصال سفیر استغاثه ایدیجك سبکروان فریقین شمشیر بکف موقع غوغایه شتاب اولدیلر ازقالدیکه اول امر جزؤیدن فساد کلی متولد اولوب حفرهٔ جاه مانندهٔ دل عشاق لبریز خون اوله هله حیضار کارآزمودهٔ مهاجرین مقال مقتضی الحال ایله زخم سنانه نمکپاش تسلیت اولوب دستیاریٔ آب تدبیر ایله آتش بالاکش فتنه یی تسکین ایلدیلر امابو واقعه دن هرزه داران بو الفضول سرخیل منافقین عبدالله بن ابی بن سلول کنج انبان درونده نهفته اولان خباثتی اظهاره فرصت بولوب مجلسنده اولان مؤمنین ومنافقین مواجهه سنده کاریز دهانندن اجرای قاذورات هذیان ایلدکه کوررمسیزمهاجرین بی داروديار بزم اعانت وتقویتزله نائل دست مایهٔ مکنت واقتدار اولمشلر ایکن شمدی معاملهٔ بازکونه یه تصدی ایدوب بزی دخی پازدهٔ تحقیر وتذلیل ایتکده باشلادیلر همان تدارك انجام کار مدینه یه وصولده عزیزتر اولان ذلیل تر اولانی اوارهٔ بیابان غربت ایتکدر دیو میزان باطلنده عزی کندی کفهٔ ذات کعیارنه ذلی حاشا (بیت) نقد کان آفرینش در دریای وجود ٭ میوهٔ مقصود هستی باعث ایجاد ناس علیه الصلوة والسلام حضرتلری جانبنه اولمق اوزره تلمیح ایلدی زید بن ارقم رضی الله عنه که هنوز باغ حیاتده برنهال تازه نمایدی اول مجلس بداینده بولنوب بوسنك کران وزن تقریعدن قامت غیرتی ضم اولوب اول خوك عجوزی شصت اقتدارندن افزون سهام دلدوز لعن ودشنامه آماج ایلدی وسراپای اعضاسی رعشه ریز غیظ وحمیت اولارق نادیٔ سلطان المرسلینه کلوب اول بدکوی هرزه طرازدن صادر اولانه ترهات ناطقه سوزی یکانه یکانه کشیدهٔ سلك تقریر ایلدی اول کوه کران تمکین حلم ووقار صلی الله علیه وسلم حضرتلری ابن ابی بدسرشتك غدیر ناپاك وناصاف ضمیری چرکاب کندبدهٔ نفاقله مملوایدوکن عارف وآندن بو مقوله کف متعفن هذیان تقاطرینه واقف ایکن ینه زیدك مقالن کاه شائبهٔ اغراض شتابه نسبت ایدوب وکاه خطای حاسهٔ سمعه حمل بیوروب شاهقهٔ ثبات نبویلرینه زلزلهٔ تغیر ویرمدیلر زید او چ دفعه زبان راست بیانن ماهیٔ جویبار قسم ایدوب صدق

ادعاسنده اصرار ایلدی اخر صرصر غیرت فاروقی جنبشه کلوب سلطان ممالك ماء وطین علیه الصلوة والسلام حضرتلرندن اول کهنه بنای کنشت نفاقك نشابه تیغله تخریبن رجای استجازه ایلدی اما حضرت سید الرسل عظمای سادات یثرب زمینه دغدغهٔ هراس اولمق ملاحظه سیله مساعدهٔ قیلدن اعراض بیوردیلر باری یارسول الله نقبای انصاره تحریك کوشهٔ ابروی رخصت بیور که آنلر اول خارای پای ازاری شارع مؤمنیندن برکنده ایدرلر (بیت) انها که محب باتوچون دال *شمشیر بسر خورند چون کاف * دیو تکر برابرام ایلدکده یا عمر عوام الناس انك صندوقچهٔ دروننده پیچیده اولان ماز افسردهٔ نفاقده واقف اولمغله رسول خدا قتل اصحابه شروع ایلدی سیاقنده نیچه مساویٔ بیهوده حدوثنه بادی اولور دیو اول بدکارك سزای وضع خامن حوالهٔ چشم کوشهٔ تغافل بیوردیلر اما مجلس سید الانبیاده کذر ایدن کفت وشنید اول نادرستك کوش بیهوشنه منعکس اولدقده بیم جان نیستان ارامنه آتش صانوب اول کهنه کرك باران دیده مریش سپیده قامت خمیده ایله مجلس مقدس رسالته کلوب مجرای باده درای دهنندن صادر اولان چرکاب ترهاتی خاشاك انکار ایله ستروکاسهٔ ایمان کاذبه ایله سد ایلدی وسرشك لابهٔ منافقانه ایله مقال صحیح المآل زیدی صحیفهٔ اعتقاد اصحابدن شسته ایلدی حتی بعض ساده لوحان صاف دل کلام صحت نظام زیدی حداثت سندن ناشی باسهو وخطایا اغراض طفلانهٔ نابجا اوزره جزم ایدوب یارسول الله بر کودك نادیده روزکارك قولن که سهو وخطایه سمت صوابدن اقرب ایکن بربویله پیر جهاندیده حقنده تصدیق ایتمك ناروادر دیو تحریك شرایین صفح جمیله ساعی اولوب جهاندیده بسیار کوید دروغ مآلندن غفلت ایلدیلر بهر تقدیر شهریار کشورآرای خلق عظیم علیه افضل التکریم بوریای کم قدر اعتذارین انداختهٔ زیر پای تسامح واغماض بیور دیلر اما زید بن ارقم رضی الله عنهك اشهب راست جلوهٔ مقال دغدار تکذیب اولدیغندن میدان فراخ عالم سر سعادتمدارنه تنك اولوب غلبهٔ شرم وحیا وطعن بیکانه واشنادن ناشی عنان نفس دست رایض حیاتندن ساقط اولمق مرتبه لری قریب اولدی مرحلهٔ مزبوره دن نهضت اولندقده زید بن ارقم دخی مطیه ران راه حیرت ایکن ناکاه چابکسوار مضمار علیین علیه الصلوة والسلام حضرتلری جانب زیده امالهٔ عنان یکران فلك نورد بیوروب انکشت ماه شکافلریله کوش زیده تاب تبشیر وروب کلغنچهٔ شبنم نثار لرین تمکرین خندهٔ نوازش ایده رك یازید بشارت سکا که حضرت جهان آفرین عزشانه سنك صدق مقالکه شهادت وتکذیب منافقینی حاوی ارسال آیت بیوردی دیوب سورهٔ منافقینی یقولون لئن رجعنا الی المدینة لیخرجن الاعز منها الاذل آیت کریمه سنه دکین تلاوت بیوردیلر زید رضی الله عنهك بولطف ناکه ظهور الهیدن عارض حالنده آویخته اولان نقاب شرم وحجاب کلکونهٔ ابتهاج وانکشافه

مبدل اولوب جاروب نشاط خلوت ضمیرینی غبارانده وهدن تصفیه ایلدی اما صورتباز
هنکامهٔ نفاق ابن سلول بداخلاقك پردهٔ احتیالی برانداخته اولوب صورساختهٔ ایمان
کاز به سی چهره نمانیدهٔ فضاحت اولیجق سوء سواصحاب کرام اول سك مرداری سنك
طعن وملامت ایدوب دوستان پنجاه ساله لری ایله اثنای راهده دوچار اولدقده
قطع روابط سلام وکلام ایلدیلر عبادة بن صامت واوس رضی الله عنهما روی شفقتدن
کوهرفشان پند ونصیحت اولوب حضوره اشرف المرسلینده رفع رقعهٔ اعتذار
واستغفاره دلالت ایتدیلر اول درخت کهن سال بیابان ضلاله پندار کبری دامنکیر قبول
نصیح اولوب کردن پیچ اعراض اولدی عباره رضی الله عنه دیدیکه یا ابن ابی اندن
ترسان اولمزمسین که بوتقلیب کردن غرورکی حاوس برایت دخی نازل اولوب هم
اوقات صلاتده آرایش محاریب اولوب هم روز حشره دك مادهٔ اقتضاحك زبان کذار
انام اوله اما اول متکبر سبه دل ناموافق عذوهدی اولمغین بنه صورتمای اباواتناع اولدی
برطبق ملحوظ عباره رضی الله عنه واذا قیل لهم تعالوا یستغفر لکم رسول الله لووا
رؤسهم ورایتهم یصدون وهم مستکبرون پیرایهٔ صحیفهٔ نزول اولدی مرویدرکه منافق
مارالذکرك عبدالله نام فرزندی پدری اسمی ایله مسمی اما مخالف طور پدری شهد محبت
اسلام کوارهٔ ضمیرنده مصفی ایدی کویا صلب سنك کشیفدن سر زده جواهر کران
قیمت یاخود جسم ماردن مربی تریاق پرخاصیت ایدی پدر بداخترندن صدور ایدن
کار ناهنجار محاط قلب سلیمی اولدقده مجلس سید الانبیایه رومال ایدوب اول کهنه
خم میخانهٔ فسادك لکدانتقام ایله کسرینه استیذان ایلدی اما حضرت سید الانبیا
جانبندن مشاهدهٔ مساعده ایتمك ایله سر پنجهٔ انتقامی کریبان پدر کشته نیسدن کوتاه
اولدوغنی متضمن اول محلده دل پراتشیندن لمعان ایدن چند بیت ملهوفانه قامتنه خیاط
چارسوی یقین مولانا معین الدین مسکین علیه الرحمه بورسم اوزره جامه دوزدیبای عجم
اولمشلردر (بیت) آفاق پر عجایب ازینها عجیب تر ٭ قو دیست کان شنید از کفتهٔ عمر ٭ کوکفت
یارسول بغرمای تابکی ٭ زابن آتی بپیش تو آرد بریده سرمن یارسول کفتم اکر کشتن بود ٭
فرمای تاسرش ببرم هرچه زودتر ساعد مرا مساعد وجان نیز بس سخت ٭ دل درثبات
سخت تراز آهن وحجر اذنم نداد شاه نبوت وکرنه زود ٭ حك کرده می صفحهٔ آن سواد شر ٭
(نثر) بوخبر رنکین دخی شکوفهٔ دستار روایتدرکه موکب جهانکشای اسلام هجرتسرای
علیه یه دخول اتناسنده عبدالله ابن عبد الله پدر قبیح المنظرینك زمام ناقه سن
کرفتهٔ پنجهٔ ممانعت ایدوب ای بی ادب بداخلاق قسم بنام خالق عالمه که سیدانس
وجان علیه الصلوة والسلام جانبندن بی صدور اذن عالی سکاطابهٔ مستطابه یه دادهٔ
رخصت محالدر زیرا که اذل اولاد آدم سن سین واعز اهل عالم ذات مقدس سلطان تخت
نشین رسالتدر (بیت) صاحب خلق عظیم احمد مرسل که بعرش ٭ قدسیان مصحف اخلاق

وی ازبر کیرند حجت عزتش از نیرٔ اعظم شنوند * سند معجزه اش از مه انور کیرند وزنجه
حوالۀ مشت سرکوب اذیت ایلدی اول زاغ سیه روی وهوای نفاق بالا پرواز اوج غرور
کچر کن اول جرباز عقاب اندازک مانند ماکیان مردار خار زبون اولوب حواه ناحواه
(لانا اذل من الصبیان لان اذل من النوان واشهد ان العزة لله ولرسوله وللمؤمنین) فریادیله
اصحاب عبوردن استغاثه ایلدی اول اثناده موکب شاهنشه رسالت دبدبۀ عز واجلال
ایله اول محله اوغرایوب بو معاملۀ غریبه یه مطلع اولدقلرنده نمکدان لعل کلفاملری تبسم
فشان اوله رق سرعبدالله جزاک الله عن رسوله وعن المؤمنین خیرا لالن نثار ایله اقتضای
مکارم اخلاقلری اوزره پدرینی شرم وکستاخن پنجۀ ممانعت عبدالله دن تخلیص ودخول
مدینه یه ترخیص بیوردیلر ﴿ سیرنابی ﴾

﴿ باب اول ساعی ونمامک کلام نفاق انجامن استماعدن امتناع واجب ایدوکن بیان ﴾

ایدررای اعظم دابشلیم بیدپای حکیمه ایتدی مضمون وصیت اول بودر که هر کسه که
شرف تقرب سلطان ایله اختصاص بوله هر آینه محسود عام وخاص اوله وحسودلر نقض
قاعدۀ حرمت وغرضه سعی ایدوب کلمات مکرآمیز ایله ضمیر سلطانی آندن متنفر ومتغیر قیله لر
پادشاهه واجبدر که کلام صاحب غرضه تأمل تمام بیوره چون بیله که آمیزش
وآلایشدن خالی دکلدر سرحد قبوله یتشدرمیه

﴿ مثنوی ﴾

* مده راه صاحب غرض پیش خویش * که آمیخت بر یکدکر نوش ونیش *
* بصورت دهد نوش یاری کند * بمعنی زند نیش وخاری کند *

﴿ نثر ﴾

حکیم بزرکوار و برهمن حکمتشعاردن التماس ایدرمکه بو بابه مناسب برداستان
بیوره لوشوکسندنك قصه سن که بر پادشاه حضورنده مزید تقرب ایله اختصاص
بولمش اوله وارباب غرض قولیله بنای مرتبه سی خللپذیر اولوب صداقت عداوته
وموافقت مخالفته مبدل اولمش اوله علی وجه التفصیل بیان بیوره برهمن ایتدی
بلی مدار اساس سلطنت بو وصیت اوزره در اکر پادشاه حضورنده کلام نفاق
انجام حساد محل استماع وموقع اعتماد بوله اکثر ارکان دولت آنلرك افساد یله
سپر سهام نکبت ومظهر عتاب ومحنت اوله واندن هم ملکه خلل کلی متطرق اولوب
هم ملکه ضرر عظیم سرایت قیله چون برمفسد محتال ایکی صدیق صادق میاننده
دخل ونفاقه مجال بوله هرآینه آینۀ الفتلرین غبار وحشتله مغبر وبنای مودتلرین تیر مکر
ومفسدتله زیروزبر قیله نته که بنای مصادقت کاو وشیر اول شغال شریر پرتزویر له

خلاپذیر اولمشدر رأی ایتدی نه کیفیتله اولمشدر اول (حکایت) برهمن ایتدی قدیم الزمانده بربازرکان جهاندیده وتلخ وشیرین روزکار چشیده وار ایدی

﴾ بیت ﴿

خردمندی امین کاردانی ٭ زروی تجربه بسیاردانی ٭

قدم عزمله مسالك ممالکه سالك اولمش وبضاعت تجارتله انواع تجاره مالك اولمش توسن ربع مسکون زیرران سیاحتنده ذلول ایدی واقالیم سبعه اقدام همت جهانکرد نه نسبت برهفته لك یول ایدی رکوب اهوال وتحمل بار اخطار اسفار سببیا مال ومنالی بسیار ایدی وبهایم وسوایم بیشماری وار ایدی (کان امتلاوادیه من ثاغیة الصباح وراغیة ازواح) چون مقدمهٔ سپاه مرك که قوت ضعف وضعف قوتدن عبارتدر ملکت نهادنه ان اوزاتدی وطلایهٔ اشکر اجل که موی سفیددن کنایتدر حصار خطبهٔ وجودین احاطه ایتدی

﴾ مثنوی ﴿

نوبت پیری چوزند کوس درد ٭ دل شود ازخوشدلی وعیش فرد ٭

موی سفید ازاجل آرد پیام ٭ پشت خم از مرك رساند سلام ٭

﴾ نثر ﴿

خواجه مقر ربیلدیکه عنقریب کوس رحیل اوراسه کرك وسرمایهٔ حیات برمتاعدرکه خانهٔ بدنده مودعدر آز زمانده استرداد اولنسه کرکدر فرزندزین که ثمرهٔ شجر امانی وشجرهٔ باغ زندکانیدر جمع ایتدی آنلر اوچ نفر جوان ایدی غیرت افران وانوار آثار رشد ناصیهٔ حاللرنده تابان اماثروت غرورو کثرت اسباب سرور نشوهٔ شراب شبابله حداعتدالدن تجاوز ایدوب مال پدره دست اسرافی دراز ایتمشلردی وکسب حرفتدن اعراض ایدوب نقد اوقات عزیزی بطالت وکسالته صرف ایلمشلردی پدرمهربان فرط شفقت ووفور مرحمتدن که لازمهٔ علاقهٔ ابوتدر فرزندلرینه پند ونصیحته آغاز ایتدی وابواب نصایح بیغرضی که جوامع بیم وامیدی مشتملدر فتح ایدوب ایتدی ای جوانلر اکرچه که کسب مالده مجاهده چکمدیککز سبیدن ومحنت مشاهده ایتمدیککز جهتدن مالقدرین بیلمزسکز مذهب عقلده معذور اولسه کز اولور (من لم یذق لم یعرف) امابیلملك کرك که مال سرمایهٔ سعادت دنیا وذریعهٔ ذخیرهٔ نجات عقبادر واهل عالم که طالب حصول مراتب ووصول مأربدر غالب بودرکه بواوچ مرتبه نك بریسنه طالبدر مرتبهٔ اولی فسحت ساحت معیشت وتیسیر تکثر اسباب راحتدر بو برطایفه نك منظوریدر که همتلری نوشش وپوشش واستیفای لذات نفسه کوششه مقصور اوله مرتبهٔ ثانیه رفعت درجه وعلو منزله در اول زمره که بومرتبه یه طالبدر ارباب جاه واصحاب مناصبدر بوایکی مرتبه نکده حصولی بیمال محالدر مرتبهٔ ثالثه

حصولی ثواب آخرت و وصول منزلهٔ تقرب حضرت عزتدر اول کروه که بومطلبه رغبت ایتمشلردر اهل نجات وصاحب درجاتدر بومر تبه دخی مال حلالله محصل اولمق میسردرکه (نعم المال الصالح للرجل الصالح) حدیث صحیح رتبه که پیر معنوی صاحب مثنوی بیورمشدر

بیت

مال را کز بهر دین باشی حمول ❊ نعم مال صالح کفتش رسول

نثر

معلوم اولسونکه مال ومنال سبب حصول اکثر آمالدر وتحصیل مال بی ارتکاب تعب وطلب واکتساب محالدر اکر برکسه‌نك بیوسیله کسب وطلب من حیث لایحتسب ولایکتسب مال النه کیره تحصیلنده زحمت چکمدیکی اجلدن قدروقیمتن بیلیوب عنقریب بادهوایه ویره (ع) ازبادهوا آمدو بر بادهوا رفت

نثر

پس واجب اولدیکه جانب بطالات وکسالتدن اجتناب ایدوب جانب تحصیل واکتسابه رجوع قیله‌سز بوحرفت تجارته که‌مدت متمادیدربندن مشاهده ایدرسز مشغول اوله‌سز پسر مهتر ایتدی ای پدرسن بزه کسب وطلب تکلیف ایدرسن بوقاعده توکله منافی واعتقاد تقدیر ازلی‌یه مخالفدر بومقرردرکه کارخانهٔ قضا وقدرده هر رزق که مقدردر البته صاحبنه واصل اولسه کرك پس جستجوینده سعی وتکاپوینده تعذیب حیوان بلافائده‌دن غیری نه حاصل اولسه کرك

نظم

❊ کاورنه کاولدی مقدر فراخی وتنکی ❊

❊ کرکسه کوکلکی کیك طوت کرکسه دردله طار ❊

❊ کشی‌یه چونکه مقدردر نصیب ازل ❊

❊ نه اکسلور نه آرتر ایدرسه سعی هزار ❊

نثر

بعض اکابردن ایشتدمکه ایتدی هر بارکه نصیبمدن قاچدم آخر بکا ایتدی ونصیب اولمیانی چندانکه طلب ایتدم بندن اباایتدی پس اکر بز کسب وکار ایده وزویا معطل وبیکار روزکار کچوره وز تقدیر ازل آزالی تغییر ایده مزز (ع) نصیبهٔ ازل ازخود نمی توان انداخت ❊نته که‌وال پادشاهزاده‌لرك حسب حالی بومعنی‌یه شاهددر برینك بیرنج وعذاب کنج بیحساب النه کیردی ویری امید کنجله خزانهٔ ملك بیرنجی باد فنایه وردی پدراسترسار ایتدیکه نه وجهله واقع اولمشدر اول (حکایت) پسر ایتدی سرحد ولایت عرب یعنی دارالملك حلبده بر پادشاه کامکار وفرمان فرمای عالیمقدار واراید یکه نتیجه انقلابات

روزکار کچورمش ایدی وچوق تغیرات لیل ونهار مشاهده ایتمش ایدی ایکی فرزندی وارایدی نوجوانلر جاه وجلال ایله شادمانلر گنج پدرله مغرور لر تاج وکمرله مسرورلر غرقاب غرور وشبابه وحباب کبی روزشب شرابه دشمشلردی ومشاطه کان هوا وصور لهو ولعبه وعروس نشاط وطربه انلرمنصهٔ قلبنده جلوه وبرمشلر ایدی گاه زخمهٔ چنك وچغانه دن بونغمه یی استماع ایدرلردی

نظم

یوروت یمانك ای سرو سهی تیز ☼ جهاندن چونکه تیز گتمسك گرك بیز

گچرچون کوز یوموب آچنجه دوران ☼ کوز آچدرمه بزه باده یله برآن

نثر

وگاه ترانهٔ بلبلدن بوصوتله عمل ایلرلردی

مثنوی

گتور اول بادهٔ گلفامی ساقی ☼ چوقالمز بوجهانده کسه باقی

کوله لم گل کبی بردم اولوب شاد ☼ قیلوب بلبل کبی الحان فریاد

نثر

پادشاه مرد خردمند وهوشیار وصاحب تجربه وآموزکار ایدی وجواهر وافری ونقود نامعدودی ودینار بیشمار وار ایدی فرزندلرینك حالنی بومنوال اوزره مشاهده ایدیجك خوف ایتدیکه بوگنج بیحساب که هزار رنج وعذابله تحصیل اولنمشدر آماج تیر اتلاف وتاراج باد اسراف اوله حوالئ شهرده بر زاهد متوکل وارایدیکه علایق خلایقدن متبتل واسباب تقرب حضرت خالقه متوسل ایدی

بیت

سوختهٔ تاب تجلی ایدی ☼ شیفتهٔ حضرت مولی ایدی

نثر

پاشاهك اکا وفور اعتمادی وکرامتنه کمال اعتقادی وار ایدی تمام خزائنی جمع ایدوب بروجهله که اکا برفرد مطلع اولمیه آنك صومعه سنده دفن ایتدی وزاهده وصیت ایدوب ایتدی چون دولت بیوفا وجاه بیبقابنم فرزندلرمدن یوزدوندره وسرچشمهٔ اقبال که خواب وخیال وشراب سراب کبی یماً لدر خاك ادبارله مالامال اوله وفرزندلرم بمایه وکمبضاعه قاله لر وفقیر ومحتاج وآماج تیر احتیاج اوله لر آنلره بوگنجدن خبر ویرشاید که مشاهدهٔ نکبت ومجاهدهٔ محنت سببیله خواب غفلتدن متنبه اولوب حاجت حسبنجه مصلحتلرینه صرف ایده لر وطریق اتلاف واسرافدن انحراف ایدوب جانب انصاف واعتدالی مرعی طوته لر زاهد وصیت شاهی سمع قبولله اصغا ایتدی شاه اخفای مال ودفع احتمال ایچون درونهٔ قصرنده برمخزن دوزندی وشویله گوستردیکه جمیع اموالنی انده

دفن ایتدی وفرزندلرینی دخی بوخصوصدن خبردار ایدوب ایتدی چون آیینهٔ روزکار بیقرارده صورت ادبار وافتقار مشاهده ایده سز غافل اولمیه سز ذخیرهٔ کلی که مؤنت ومعیشتکزه کفایت ایده بونده مدفوندر بوحالدن صکره آز زمانده شاه وزاهد ایکیسی دخی واحدا بعد واحد اجابت دعوت حق ایدوب (کل من علیها فان) بادهسیله سرخوش و(کل نفس ذائقة الموت) جرعهسیله بیهوش اولدیلر

﴿ بیت ﴾

❊ اکر شاه وکدا اکرمردوزندر ❊ قونك آخری کوروکفندر ❊

﴿ دیکر ﴾

❊ هرانکه زاد زمادر بیدش نوشید ❊ زجام دهرمی کل من علیها فان ❊

﴿ نثر ﴾

واول کنج که صومعهٔ زاهدده مخزون ایدی شویله مستور ومدفون قالدی برادرلر وفات بدرلرندن صکره مقاسمت ملك ومال بدرلرچون جنك وجدال ایندیلر برادر مهتر وفور زور وقوت ومزید بطش وسطوتی سببیله غالب مطلق اولوب تمام ممالك وجمیع مال وملك اولدی وبرادرین خائب وخاسر ومغبون ومنکسر قودی بیچاره نصب سلطنتدن بینصیب ومال موروثدن بی بهره قالنجق کندو کندویه ایتدی چون آفتاب اقبال درجهٔ زواله یتدی وسپهر غدار وروزکار ستمکار شیوهٔ غدر وانتقامن آشکار ایتدی بردفعه دخی طالب دولت اولمق ومجربی تکرار تجربه قیلمق ندامتدن غیری نه‌یی منتج اولور وملالتدن وملامتدن غیری نه فائده ویرر (ع) من جرب المجرب حلت به الندامه

﴿ مثنوی ﴾

❊ جملهٔ دنیا زکهن تانو ❊ چون کذرانست نیرزد بجو ❊

❊ مملکتی بهتر ازین سازکن ❊ خوشتر ازین حجره دری بازکن

﴿ نثر ﴾

صواب بودرکه چون کریبان دولت دست اختیاروقدرتدن چیقدی دامن توکل وقناعته تشبث ایدوب صبر قیلوب درویشلك مرتبه‌سن که سلطنت بیزوالدر اله کتورم

﴿ بیت ﴾

❊ درویش راکه کنج قناعت مسلمست ❊ ودرویش نام دارد وسلطان عالمست ❊

پس بونیتله شهردن چیقوب کیتدی وکیدرکن خاطرینه بومعنی خطور ایتدیکه فلان زاهد بدرلرمه اعتقاددن صدق ووداد دعوای اتحاددن دم اوردی صواب بودرکه آنك صومعه‌سنه متوقف اولیم وامیددرکه برکت دم وقدمیله طریق عبادته سالك وسلطنت قناعته مالك اولم چون صومعهٔ زاهده واردی خبر آلدیکه طوطیٔ روح سدره آشیانی قفس تندن جانب ریاض جنانه طیران قیلمش بوصومعه اول پیرروشن ضمیردن خالی قالمش بوزمان لشکر هموم وغموم کنور طبعنه هجوم ایتدی وزبان تلهف وتأسف ایله ایتدی

﴿ بيت ﴾

عاقبت دست ازل نهادی چه کرد چرخ ستمکار واختر بی مهر چه چرخ وچه اختر چه چنبرش ٭ زاهد صاحب کرامتك دامن روحانیته تشبث قیلدی واول صومعه یی جهت اقامته قبول ایدوب اول بقعه ده مجاور اولدی حالبو که اول صومعه حوالیسنده بر کاریز وار ایدیکه صومعه ایچنده برچاه حفر ایدوب اول کاریزدن اکا آقیتمشلردی ومتصل اول کاریزك صویی اول چاهه کلوردی وبعض صومعه نشینان استعمال ایدوب انکله توضی واغتسال ایدرلردی شاهزاده بر کون داوی چاهه صبا ایوردی صوصداسی کلمدی نیکی دیو احتیاط ایتدی کوردیکه قعر چاهده مادن اثر قالمامش متحیر اولدیکه اکر بو چاه وکاریزه خلل متوجه اولورسه اساس صومعه بالکلیه اندراس بولوب وبقعه ده دن بعد توطن متعذر اولور بوحالی تحقیق ایچون قعر چاهه اینسدی وراه آبی وجوانب چاهی نظر تدقیقله مشاهده قیلدی ناکاه نظری بر حفره یه راست کلدیکه اکا صو یول بولمشیدی وصونك چاهه کلمسنه مانع اول اولمشیدی آیا حفره نه طرفه کیدر اوله دیو سوراخنه جانبدن خروج ایدر اوله یس اول سوراخی فراخ ایدوب اول کنجه قدم بصدیغی کبی همانده سر کنجه یتشدی شاهزاده چون اول نقود بیکران وجواهر بیپایانی کوردی جبین ضراعتی زمین مذلته سوردی واول پرورد کار بی نقصان وکرد کار قدیم الاحسانه سجدهٔ شکرز ایتدی ونصیحت بوزندن کندو کندویه ایتدی اکرچه مال موفور وجواهر نا محصوردر امابادهٔ غرورله سکران وقهوهٔ سروره نشوان اولمق دائرهٔ فکر صحیحدن دوردر نهج توکل وجادهٔ قناعتدن انحراف ایتمامك کرك وطریق اعتدالی قویوب جانب اسراف واتلافه کتمامك کرك (ع) تا ببینم که از غیب چه آید بظهور

﴿ نثر ﴾

واول جانبدن برادر مهتر کرچه مسند حکومتده فرمان روا اولدی اما احوال لشکر وکشوردن بی پروا ایدی واسید کنج موهومله که قصر بدرنده محقق ملا خطه ایدردی مغرور اولوب مقدورن اتلاف ایدردی وغایت کبر ونخوت وخیل وعظمتدن برادرین تفقد ایتیوب تعهد حالندن اغماض ومشاهدهٔ جمالندن عار واعراض ایلردی بو اثناده ناکاه اکابر دمن پیدا اولوب لشکر جرار تیغکذارله ولایتنه قصد ایتدی شهزاده خزانه سنی سیم وذهبدن خالی ولشکرین ساز وسلاحدن عاری کورنجك اول وضع معهوده کنجینهٔ موعوده کلدی تا اول مال موفورله تهیهٔ لشکر وحمایهٔ کشوری معمور ایلیه (لاملك الا بالرجال ولا رجال الا بالمال) چندانکه طلبنده سعی بلیغ ایتدی کنج موهومدن رنج محققدن غیری نشان بولمدی وهرچند جستجو ننه جهد بیدریغ ایلدی حصول مقصوده فائز اولمدی.

بيت

بشنواين نكته كه خودرا زغم آزاده كنى

خون خورى كر طلب روزئ نهاده كنى

نثر

چون نو بد كنجدن ناامید اولدى قادر اولديغى قدر جمع لشكر ايدوب دفع خصم ايچون خارج شهره چيقدى چون صف جدال آراسته اولدى و آتش قتال اشتعال بولدى اثناى مقابله ومقاتله ده لشكر دشمندن ملكزاده زخم تير ايله هلاك اولدى بو جانبدن دخى پادشاه بيكانه ضرب شمشير ايله آلوده خون وخاك اولدى ايكى لشكر دخى تن بى سركبى ابتر ومهمل قالوب قريب اولديكه شعلهٔ فتنه وآشوب اوج آسمانه چيه وآتش هرج ومرج ايكى مملكتك دخى اهاليسن ياقه آخر الامر ايكى طائفه نك دخى سردارلرى جمع اولوب اتفاق ايتديلركه برخاندان پادشاهى ودودمان شاهنشاهيدن بر ملك خصلت وكريم خلقت تجسس قيله لركه شغل سلطنتى ومهم مملكتى آنك ذمت همتنه حواله قيله لر جملهسنك رأيى بو كا منجر اولديكه بو شهريار كامكار كه فرق دولتى سزاوار تاج سلطانى وخنجر سعادتى شايستهٔ خاتم جهانبانى اوله همان اول شهزادهٔ صومعه دار در پس كارداران ممالك صومعه يه وارديلر ملكزاده يى اجلال واكرام وتعظيم واحترامله زاويهٔ خمولدن باركاه قبوله كتورديلر وكنج عزلتدن صدر مسند دولته كچورديلر ميمنت توكلله هم كنج بدر ميسر اولدى وهم ايالت كشور اكا مقرر اولدى بو مثلى آنكيچون كتوردم كه وصول نصيب البته سعى وكسبه وابسته دكلدر وتوكله اتكا جد وجهده اعتمادن اولادر

بيت

حقه هر كمسه كيم توكل ايدر

حق آنك رزقنه تكفل ايدر

مثنوى

نيست كسبى از توكل خوبتر

چيست از تفويض خود محبوبتر

هين توكل كن بلرزان پا ودست

رزق تو بر تو زتو عاشقترست

نثر

چون پسر حكايتى نهايتنه يتشدردى پدر ايتدى اكرچه ديديكك محض صدق وعين صوابدر اما بو عالم وسايط وا سبابدر عادت بارى عز اسمه بونك اوزرينه جاريدر كه بو مزرعهٔ حوادثزار وبو چمن وقايع باردهٔ بى آبيارئ اسباب ظاهرى هيچ بر ثمره منجر ظهوره كلميه

بيت

دهقان بدل خورده چه خوش كفت بابسر كاى نور چشم من بجز از كشته ندروى

﴾ نثر ﴿

ونوکل مقبول بودر که باوجود مشاهدهٔ اسباب مقام توکلده ثابت اولهسن تا فیض (الکاسب حبیب الله) دن بهره بولهسن بعض اکابر بیورمشلردر که کسب وکار قیل تاکاهل اولمیهسن نصیبك خدادن بیل تا جاهل اولمیهسن

﴾ مثنوی ﴿

☼ از توکل در طلب کاهل مشو ☼

☼ رمز (الکاسب حبیب الله) شنو ☼

کسب کن پس تکیه بر جبار کن ☼

☼ کر توکل میکنی در کار کن ☼

سن مکر اول درویش قصهسن استماع ایتمدکمی اوله که احوال بازوکلاغی مشاهده ایدنجك سبب جانبن برطرف قیلدی اول سببدن مظهر عتاب مسبب الاسباب اولدی پسر سؤال ایتدیکه نه منوال اوزره اولمشدر اول ﴾ همایوننامه ☼ علی چلبی ﴿

﴾ دار الخلافه بغداد بهشت آباد محیز حوزهٔ حکومت اولنجه نضع معرکه کاه روزکارده ﴿
﴾ ظهور ایدن اطوار عجیبة الآثار بیانندهدر ﴿

چونکه بعنایة الله تعالی فرمان فرمای ربع مسکون حضرتلرینك دوحهٔ اقبال روز افزونلری متشعب الغصون اولوب منهل عذب باب دولت انتسابلری کثیر الازحام ☼ ودرکاه سعادت دستکاهلری مقسم ارزاق خاص وعام ☼ اولمشدر ناسیافتکان روزکار بر روسیله ایله سدهٔ سدره سیمازی خدمت فراشته طلبکار اولوب تحصیل دستمایهٔ سربلندی ایتمشلر ایدی اول سعادتمند اندن بری دار السلام بغداد اولکه سنده علی طریق التوارث برمدتدن برونو بت زن حکومت اولوب کشور عراق عربده اعلای لوای عدل وداد ایدن امیر ذوالفقار ایدی که خارستان مزرعهٔ آمالی فیض سرچشمهٔ عنایت شهریاری برله کلخیز اولمق رجاسنه عتبهٔ علیهٔ جاه وجلاله التجا ☼ وقلمرو حکومتنده اولان قلعه لرك مفتاحلرینی عبودیت نامه برله درکاه سلطان انامه ارسال ایدوب ملحوظ لحاظهٔ قبول اولمق رجا ☼ ایتمش ایدی بو معاملهٔ آشنایی بیکانه روش شاه بدکیش بدکنش طهماسب مجهول النسبك کوشکذاری اولیجق قرب جوار وارایکن کندویه سرفرو اولمیوب درکاه بادشاه مراحم دستکاهه التجا اولندیغندن سوختهٔ نار عار اولدی وممیر ذوالفقاردن اخذ ثار رجاسنه سپاه کینه خواه ایله بغدادی محاصره ایدوب نیچه ایام علو نایرهٔ حرب وقتالدن قبهٔ نقره کوب چرخ برین تنور بازکونهٔ آتشین اولدی لکن بیم هیبت شمشیر امیر ذوالفقار دامن مخدرهٔ حصاره انجهٔ تغلب ایرشدرمکه سد ممانعت چکمکین اباعن جده موروثی اولان شبکهٔ مکر واحتیالی اعمال ایدوب اول امیر نامداری

صورت اخلاصده اولان بعض خونهٔ خواصی وساطتیله تسمیه اقدام ٭ وبو طور
عاجزانه ایله شاهد ظفری آغوش تسخیره رام ٭ ایلدی شعر ٭ ومن لم یمت بالسیف مات
بغیره ٭ تنوعت الاسباب والداء واحد ٭ چونکه رافضیٔ ملحد مشرب طهماسب
بد مذهب استهانت اوامر ونواهیٔ الهیده حددن تجاوز ایدوب برده برنداز حرمت
احکام اسلام اولدیغی جهتدن همواره اول متهتك حرمات الاهی تازیانهٔ تیغ بی دریغ
ایله تعزیر ٭ وشاهراه شرع مطهری خاروخس زندقه والحاددن تطهیر ٭ منیرضمیر
سلطان پاك اعتقادایدی بوخبروحشت اثر وصولی باعث امضای عزیمت اولوب اتمام
مهام سفرهمایون ایچون رکاب ظفرانتسابدن مقدم وزیراعظم جانب حلب شهبایه توجه
ایله مأمور اولدی پاشای مزبور حسب الامر سنه اربعین وتسعمائه ربیع الاخرینك
ایکنجی کونی دعای پادشاه کیتی پناهی بدرقهٔ راه ایدوب ضمان درك عون الهیده
ره نورد صوب حلب اولدی خاقان سعید سلطان بایزید حضرتلرینك ریزه چین
سفرهٔ انعاملری اولان خدامدن ایکن احراز شرف خدمت درکاهدن امتناع
وشیطان قولی نام ملحده اتباع ٭ ایدن اولامه بك نام نمك حرام نیچه مدت ایران ویرانه لرنده
هرزه کرد کوچهٔ بازار فلاکت اولدقدنصکره هزار جانورنك وزحمت ایله ازربایجان
سلطانی نامنه اولمش ایکن ظاهرا اغوای شیطانی ایله ارتکاب ایتدوکی اطوار ذمیمة
الآثاره ندامت وپشیمانی کوستروب خاك آستان مخلدالاقباله روءمال ایتمکین جیب تمناسی
نقود مواهب نامحدود ایله مالامال اولمش ایدی اول اثناده امراء اکراددن بتلیس
حاکمی اولان شرف مسمی بالنقیض نقض عهدومیثاق ٭ وتاسیس مبانیٔ خلاف وشقاق
٭ ایدوب کریبان عصیاندن باش چیقاردیغی معروض آستان آسمان نشان سلیمانی
اولمغین مرقوم اولامه بك میرشرفی مطموره نشین تلف ایدوب کندوسی بئس الخلف
اولمق بابنده حکم متحتم القبول سلطانی شرف صدوربولدی بنابرین اولامه بك ترتیب
طبل وعلم واحضار خدم وحشم ایدوب طورمحتشمانه ایله اول صوبه روانه اولدی بتلیس
قربنده صف سپاه طرفین روبرواولوب زدوبرد خلالنده شرف بی شرفك سرسودازده سی
آرایش نوك سنان اولمغین هوادارلری بادیهٔ هول انکیز کریزه وضع قدم ایدوب
قطرات ابرنوبهارکبی اطرافه طاغلدیلر سرعسکرپسندیده شمایل طی منازل ایدوب
چنارلونام منزلده ضرب خیمهٔ نزول اولندقده اول کشتنینك باشی ایله متعلقات
وحواشیسنك رشتهٔ انتظاملرینه عقدهٔ تفرق وتلاشی دوشدیکی خبربهجت اثری
واصل اولوب روزی رسان عالمیان جناب جلالت مآبندن من بعد دخی فتح وفیروزی
روزی اوجاغنه براعهٔ استهلال اولمغین باعث ابتسام غنچهٔ خاطرعساکر ظفرمآثر
اولدی ٭ نظم ٭ هرسد که ازو شتافت کردن ٭ آورد برش زمانه بی تن ٭ دلالت رهبراقبالی
ایله حظ وترحال اولنوب ماه جمادی الاخرهنك اونجی کونی آب روی کشورعرب محروسهٔ

حلب شحنهٔ رجال اولدی ابنای روم‌دن اروج بك نام غازی ضرب شمشیر صاعقه‌تأثیر ایله جزایر غرب دیاریی داخل قبضهٔ تسخیر ایدوب کرسی نشین سلطنت اولمش ایکن تخت خلافتدن تختهٔ تابوته نزول ایتدکدن برادری خیرالدین بك سریر حکومته ترفع ایتمش ایدی بو خلالده ایشاد تخت مادرزاد بر ایله تحفهٔ بحر الهجهٔ عبودیتی پیش نهاد ایدوب اون سکز پاره قادرغه و کونا کون تحف وظرف ایله آستان کردون نشان طرفنه ماله مکان عزیمت ایلدی استانبوله وصولی وزیر مشتری تدبیرك حلبده توجهنه مصادف اولوب زمام حل وعقد امور جمهور آصف اصف شعورك کف کفایتنه مسلم اولمغین مظهر صنوف نوازش والتفات سلطانی اولارقد نصکره قامت استعدادنه سزاوار خلعت منصب جلیل ایله تجلیل اولنمق ایچون حلبه ارسال اولندی بر موجب فرمان لازم الاذعان عنان عزمی طرف شهبایه ثانی اولوب صوابدید پاشای کشور کشا او وزر سنه من بوره رمضان المبارکنك یکرمی ایکنجی کونی اول نهنك دریای وغا قپودان الق خدمتیله کامروا اولدی شرفات بروج ممتنع العروجی کنکرهٔ سپهر دواردن بالاتر اولان قلعهٔ وان که سد سدید انوشیروان رزبا تحاندر سردار فیروزی شعارك حلبده اقامتلری هنکامنده مددکاریٔ حسن تدبیر اصابت پذیرلری ایله تسخیر و خدمت حکومتی ایله شام بیکلر بیکیسی خسرو پاشا توقیر اولنوب اول ایامده اخلاط وعادلجواز نام حصارلرك مفتاحلری دخی مسلم دست استحقاق سلطان آفاق اولدی اول دم که فراش بادصبا بسیط غبرایه بسط بساط ازهار وریاحین ایدوب روی زمینی غیرت خلد برین ایلدی ٭ نظم ٭ شد آراسته جلوه کاه چمن ٭ کل از خلوت آمد سوی انجمن ٭ بجنبش درآمد سپاه کیاه ٭ جهانرا کرفت آن خجسته سپاه ٭ سرعسکر نامور عقد انجمن مشاوره ایدوب اول مجلسده شاه کراه طرفندن محافظهٔ بغداد بابسته سی اولان سرخ سرانه تیغ سرتیز بر الهسدراه کریزایچون رکاب ظفر انتساب سلطان جم جنابدن مقدم اول جانبه تحریك طوغ وعلم اولنمق اوزره حسم اولنوب بورای رزین سنجیدهٔ معیار قبول اولمش ایدی دفتردار اسکندر چلبی واولاده بکلك خلافکیرلکی پاشای کشور کشانیی بورای قرارداده دن تحویل ایدوب ماه ذی القعده نك یکرمنجی کونی عنان انکیز طرف خطهٔ دارالملك تبریز اولدیلر یدر یی منازل ومراحل قطع وطی اولنوب ماه ذی الحجه نك یکرمی طقوزنجی کونی سعدآباد تبریز تلاطم امواج افواج سپاه بر ایله دریای موج انکیز اولدی کیلان حاکمی اولان مظفر خان غاشیهٔ اخلاصی بردوش ٭ وجواهر کرانبهای عبودیتی پیرایهٔ کردن وکوش ٭ ایدوب اون بیك تیرانداز پیاده عسکر ایله که هر بریننك بازوی زه‌کمان کیانیٔ زرتوزندن شاهباز خدنك مجلا پیکان دلدوز آهنك پرواز ایلسه اذناشکاری مرغ روح عدوی فتحجوی اولور ایدی واصل معسکر فیروزی اثر اولوب خارج دایرهٔ اوهام مظهر نوازش واکرام اولدی کندم نما

وجوفروش برقاج دغلبازان فتنه انکیز صواب دیدی اوزره تبریزه قریب شنب غازان
نام مقامده برقلعه بناسیچون تضییع مال واتعاب رجال اولنوب اول طرفلری ایادی
اعادیدن حفظ وحراست اتمك ملاحظه سیله بی فایده قدر حاجتدن زیاده مغلوب وتفنك
ومردان آشوب وجنك وضع اولندی فی قلوبهم مرض ٭ کرچه سنه مذکوره اولان بعض
ارباب غرض القاسیله حومهٔ هجادسر بازلردن اون ایك نفرکزیده عسکر افرازاولنوب
قزلباش بد معاش باغیلرینك دوراغی اولان قزجه طاغی اوث وجود شقاوت آلود
رفضه وملحدیندن تطهیر خدمتنه تعیین اولندی لکن بوکار عاقبت مذموملك نتیجه سی
سپاه اسلامه باعث ترتب پریشانی وهزیمت اولوب سرعسکر طرفنه سبب لحوق
شرمساری وخجلت اولدی مقدما مجرد استماع خروش جیوش غزا کاره بر له راحلهٔ
سامان وسکنیه ساحهٔ سینهٔ شاه کمراهدن رخت آرام وقرار کوتروب اول بی عار
آذربایجاندن خراسانه فرار اتمش ایکن قزجه طاغ وقعه سی وبعض مفسدین تقویت
وتلقینی ایله تکرار خراساندن طرف تبریزه رجوع ٭ واحضار ادوات کارزاره شروع
٭ ایدوکی کوش کذار سرعسکر بلند اقتدار اولمغین اول فتنه انکیز ایله مضارحهٔ قرعهٔ
حرب وستیز اولنمق ایچون ساحهٔ امنیه ورجا کبی فسیح الارجا اولان اوجان یلاغی مناسب
فهم اولنوب اول جانبه سوق کتایب اولندی ٭ نظم ٭ طرازندهٔ این خجسته رقم ٭ چنین
راند در فتح نامه قلم ٭ خسروعالی همم حضرتلری دخی سنهٔ مزبوره ذی القعده سنك
یکرمی سکزنجی کونی رفضه وملحدینه دستبرد مظفرانه کوسترمك ایچون حشمت ووقار
وعساکر ظفر شعار بر له طرف اسکداره کذار بیوردیلر لشکر انبوه ستاره شکوه ایله
طی دشت وکوه بیوریلوب سنه احدی واربعین وتسعمائه ربیع الاولینك یکرمنجی کونی
اوجان یلاغنده شبدیز شیرین حرکات خسرو ستوده صفات کرد عنبرینی عطرسای
دماغ منتظران اولدی ٭ نظم ٭ سپه راهمه دست ودل شد قوی ٭ به اقبال صاحب
قران ازنوی ٭ آوازهٔ تشریف سلطان الذی شرب طنین انداز کوش ظهماسب اولیجق
تاب آفتاب رکاب شرف انتسابه تاب نظاره کتوره میوب غبار عرصهٔ کیرودار تتق
بندبام تحلی فام سپهر دوار اولمازدن مقدم برفحوای اذجانهم الله بطل نهر معقل ٭ راه
کریزه عنانتاب اولوب مخدرهٔ ملکی دست تصرف نواب کامیابه تسلیم ایلدی ٭
برین سلطان المجاهدین حضرتلری هنوز جلسهٔ استراحت اتمدین بارهٔ ادباره سبك ساز
عنان مسارعت اولان بی غیرتلره جام شمشیر خون آشامدن تیزاب مرك اشراب اتمك ایچون
اوجان یلاغندن علم افراز عزیمت اولوب عند سبك سیر ارخای عنان اتدیلر عسکر
نصرت آیردن بعض دلاورلر اولکلر نجه مناص خلاص رجاسنه کریزان اولان بر بلوك
سرخسرانی باسنهٔ دام هلاکه اید وب سر شقاوت ارزندانهٔ سنك آسیای عدم اتمشلر
ایدی ماه ربیع الاخرك ایکنجی کونی سرچشمه شادی خانی عرکز اعلام عالمقسان جها قار

اولدقده ساغر الماس رنك بيجاده فشان تيغ بی دريغ سر كرانيلرك زلال خلعت حيات اولان خونين كله‌لری پيرامن اوطاق اسمان نشانده غلطان اولوب كوی چوكان پای رخش غزات ظفر سمات اولدی طليعهٔ سپاه نصرت دستكاه اول كرانه‌لردن نيچه قورچی وخانی بندكمند سخت پيوند ايدوب رابع ماه مزبورده بكلی خانی مضرب سرادقات حشمت وكامرانی اولدقده كرفتار قيد اسار اولان متعينان قزلباش پيرامن اوطاق جوزانطاقده تيغ خونپاش برله صفحهٔ روزكاردن تراش اولندی سابقا عتبهٔ عليهٔ سلطانيه‌جار ويكشلرندن ايكن بعض امور الجاسيله شاه عجمه التجا ايدوب طارم وخلخال خانی اولان شاهرخ بك اوغلی محمد خان ارشاد فطرت اسلاميه ايله عازم طريق سعادت رفيق اطاعت وانقياد اولوب سادس ماه مرقومده قلعهٔ سلطانيه محط رحال اقبال اولدقده پايهٔ تخت سليمانيه رو يمال ايلدی اول منزلده اولامه بك ومرقوم محمد خان وبعض سنجاق بكلری نامزد خدمت محافظهٔ عاداجواز و وان وتبريز اولوب طوغ ظفر فروغ عنبربيز شاه فتنه انكيز آردنجه همدان اوزرينه طوغرالدی اول هنكامده تأثير شدت برودتدن غدران وانهار صفحهٔ سيم خام ٭ وپاشيدهٔ دست حكاك روزكار اولان سودهٔ الماس برله ساهرهٔ غبرا كافور فام ٭ اولمغين يك دشت خاك نافچهٔ مسك تاتار قدر قدر واعتبار بولوب كياه سبز پارهٔ زمرد آسا كران بها اولمش ايدی نظم ٭ چرخ پوشيده رخ خويش بسنجاب سحاب ٭ درپس پرده شده مهر جهانتاب مقيم ٭ اثر آتش سوزنده چنان شد باطل ٭ كاندر وكشت عيان معجزهٔ ابراهيم ٭ لاجرم متاعب سفر زمستانی نيچه تاب توان وتاب سپاه صاحب قرانی اولوب منازل ومراحلده خصوصا قره‌قان دربندنده چكلن محن وآلامی اعلام خارج عهدهٔ اقلام اولمغين ادهم موزون خرام خامه اول واديده كشيده عنان اولدی داور كردون شكوه حضرتلری حشمت انبوه برله خورشيد آسمان كردكبی منازل نوردا اولوب ماه مزبورك اون طقوزنجی كونی اعلين چمن نام منزل مركز رايات شهريار دريادل اولوب يكرمی برنجی كونی شهر همدان پيرامننده نصب خيام كردون قيام اولندقده شاه شياطين سپاهك خروره واق كوه اوزرندن آشوب صعب المنال امام سهل علی طرفلرينه آهنك فرار ايتدوكی اخبار اولندی قطرات ابر بهار كبی بی حد وشمار عسكر جرار ايله دنباله دوخصم بی عار اولمق حدامكاندن كذران اولمغين لجام اشهب كيتی خرام اصل مراد اولان سمت بغداده اماله بيورلدی يكرمی سكزنجی كونی اويس قرنی مزار مغفرت مداری قربنه شرف نزول ارزانی بيورلوب سايهٔ سايبان آسمان نشان غرهٔ شهر جمادی الاولی دماهی دشت نام مقامده ودردنجی كونده اصحاب كرامدن شمس علمدار منزلنده دوشدی اول محلده دار الخلافه بغداد محافظی اولان تكلی محمد خان طرفندن نامه رسان كلوب كنف مضايهٔ امن وامانده همخوابهٔ اطمينان اولمق رجاسنه خلقه جنبان باب استيمان اولديغی

عرض واعلام ایلدی مسؤلی قرین قبول اولوب خلع فاخره وامان نامه ایله اول بیلم
آوز برسبیل تعجیل ینه کندویه کوندرلدی سادس ماه مزبورده شاهین قلعه سنه وصول
میسر اولوب طقوزنجی کونی قصر شیرین آرامکاه بارکاه خسرو خورشید تمکین اولدی
شهران نام نهر عظیم که بین العوام طقوز اولم دیمکله شهرت یافته در ونارین وخالص ارغی
نام صولر مساعده باران بر له طغیان ایدوب دزدان راهزن کبی قطع طریق ایتمکین حین
عبورده بی حد احمال واجمال سیلی خور تعاقب امواج اولوب دفع چشم بدا ایچون
بعض شناوران لجه مردانکی وشجاعت دخی غوطه خور دریای مغفرت اولدی * نظم *
سپند اکرچه در آتش نهند رسم اینست * سپند لشکر صاحب قران در آب بسوخت *
اول کون بغداد حاکمی محمد خان که مقدما قرع باب استیمان ایدوب در امیدی کشاده
بولمش ایدی کلانی دولتی خرسنك بیابان فنا اولور اعتقادیله سررشته اختیار دست
اقتدارندن ساقط اولوب راه کریزه عنان انکیز اولدیغی معروض رکاب مستطاب
سلطانی اولمغین بر موجب حکم همایون سلیمانی وزیر ستوده تدبیر بالاستعجال ایلغار ایدوب
ماه مزبورك یکرمی ایکنجی کونی بغداد بهشت آباده آشیانساز اولدی ماه مرقومك یکرمی
التنجی کونی شقه علم عالم آرای صاحب قرانی دخی سواد عراق عربه سایه انداز امن
وامانی اولوب اهالی بغداد سم سمند شهنشاه عالی نژاده دامن دامن مروارید کرانمایه
تکریم نثار ایتدیلر * نظم * چو مرغ سحر خیز فریاد کرد * علم بر سر شط بغداد کرد * زماه
علم روی شط بهره یاب * شد از برج آبی عیان آفتاب * بنیروی بخت وبازوی کین * عراق
عرب امدش در نکین * اوطاق کیوان نطاق مقدم شرف توأملری بر له همسر طاق
نه رواق اولمازدن مقدم امام بزرکوار همام فردوس مدار ینبوع علم وحکم امام اعظم
حضرتلرینك مزار لامع الانوارلرینی زیارت بیوروب روح پرفتوحلرندن استمداد
واستدعای همت بیوردیلر تحمل بار مشاق اسفار بر له قامت اقامتلری خمیده اولان
امراء کاردیده وعساکر محنت چشیده یه مناسب جانبلر مشتا تعیین بیوریلوب ماه جمادی
الاخره نك بشنجی کونی سلطان سلیمان تمکین حضرتلری نمونه نمای نکارستان چین
اولان سرای سرور افزای تشریف قدوملری بر له غیرت نزهتسرای خلد برین ایتدیلر
مرقد رحمت مرصد حضرت امام فردوس مقام اولان قبه نك مرور اعوام وشهور
وتصادم صبا ودبور ایله صفحات حیطان رفیع البنیاننده صورت انهدام نمایان اولوب
هر کوشه سنده جغد خرابه نشین آشیانساز وممکن اولمش ایدی فرمان سلطانی اوزره
اول مرقد نورانی تعمیر * واطراف واکنافی تطهیر * اولنوب کل غداة وعشی واردین
وصادرین تغذی وتعشی ایتمك ایچون بر عمارت پر نعمت ترتیب وایجاد * وایادی متغلبه دن
حراست ایچون اطرافنه بر حصار سپهر مدار بنیاد * اولندی کذلك مقبول درکاه
صمدانی * شیخ عبد القادر کیلانی * حضرتلرینك مجمع رحمت رحمانی اولان مضجع

نورانیلری ماننده قوای پیوند تبوت بلکه اوهن من بیت العنکبوت اولوب اول کنج شایکان مقیم کوشهٔ ویران اولمش ایدی حسب الامر العالی امزار مغفرت مدارلری اوزره قبهٔ آسمان وش بر کنبد دلکش بنا اولنوب فقرای اهالی شهر وقری واطعام اراملی وفقرا ایچون بر دار الضیافه تهیه واحضار اولندی سلطان عالی نژاد حضرتلرینک بغداده اقامتلری مدتنده مدد کاری همتلری ایله مضافات بغداددن اولان هارونیه وحله وشهربان نام قلعه لر ولورستان وواسط ومشعشع وجزایر وقضیف وبحرین مسخر فرمان سلطان البرین اولوب اول اماکن وبقاع فر القاب شهنشاه جم جناب ایله شرفیاب اولدی * نظم * جهان بکام دل وکام دل بحسب مراد * زمانه تابع فرمان وآسمان منقاد * نشسته فارغ وفرمانبر آتش عالمکیر * عدو کریخته وباز ماند کانش اسیر * خراسان خانی اولان قاضی خان آستان دولت آشیان سلیمانی عبودیتی رأس المال سعادت دوجهانی * ووسیلهٔ حصول امنیه وامانی * ایدوکن تعلیم عقل سلیم ایله اذعان ایتمکین شهر رجب المرجبک یدنجی کونی حائز شرف تقبیل کوشهٔ بساط سعادت مناط اولوب خاطر خواهی اوزره لورستان بکلربکیکلی احسان بیورلدی کذلک بصره جانبلرینک حاکم مطلق العنانی اولان راشد دخی ارشات بخت مادرزاد ایله شرفیافتهٔ دامن بوس عزت مأنوس اولوب قرین توقیر واعزاز شهنشاه بنده نواز اولدی دفتردار اسکندر چلبی حقنده حرفکیران کمینکاه نفاق همزبان اتفاق اولوب مقدما خس وخار اسناد مالم یکن ایله سرچشمهٔ خاطر الهام مظاهر شهریاری متکدر اولمغین خمار عزل ونکبت بئس البدل نشوهٔ رحیق دولت اولمش ایدی شهر رمضان المبارکک سکزنجی کونی اول صدرنشین مجلس رفعت واعتبار نشیمن ساز بالای دار اولوب ماه سریع السیر عمری کرفتار عقدهٔ محاق اولدی * مصرع * بی چاره آنکه از نفرش اوفتاده دور * ماه مزبورک اون سکزنجی کونی شهریار عالی تبار حضرتلری ارکان دیوان بلند ایوان ایله سبک عنان عزیمت اولوب شیرزه شیر محارب * اسد الله الغالب * همسر فاطمهٔ زهرا * داماد جناب حضرت مصطفی * علی عالی قدر کرم الله وجهه ورضی الله عنه مرقد مغفرت مرصدلری ایله شهچراغ خانوادهٔ نبوة * میوهٔ نخل برومند باغ رسالت * وارث علوم خیر البشر * ثالث ائمهٔ اثنی عشر * امام حسین شهید رضی الله عنه مزار رحمت مدارلری زیارتیله استسعاد بیوردیلر شاه فتنه انکیز کنج کریزده هم اشیانهٔ عنقا ایکن پس پردهٔ اختفادن رونما اولوب تبریز اوزرینه هجوم منتج الحرمانی محافظه یه مأمور اولان نیکخواهان سلطنت آل عثمانیه باعث تفرق وپریشانی اولدیغندن ماعدا اولامه پاشا اوانه تحصن ایتمکین انی علف تیغ تلف ایتمک ایچون قلعهٔ وانی محاصره ایتدوکی مرفوع پایهٔ سریر تخت سلیمانی اولمغین دیاربکر بکلربکیسی محمد لا اولامه یه امداد ایدوب عموما مشتاده اولان امرا وعساکر دخی التون کوپری [illegible] ملحق اولمالری ایچون

اطرافه مؤكد اوامر شريفه ارسال بيوريلوب ماه شوالك سكزنجى كونى سلطان انافكير شرف افزاى افسر وسرير حضرتلرى حاضر سپاه ايله متوكلا على الله خطۂ دار السلامدن تبريز طرفنه تحريك اعلام بيورديلر شهريار بلند اقتدار حضرتلرينك اخبار حركت منبع البركتلرى طهماسب بى عارك كوش كذارى اولنجق * نظم * آه ازين بخت واژ كون كه مراست * واى ازين طالع زبون كه مراست * دركت سرسود از دمسن پر غبار انكسار * ودست غم برله چاك كريبان اضطرار * ايدوب رهبر يأس وحرمان برله محاصرۂ وان دن محافظۂ تبريزه روكردان اولدى اول كرك باران ديده كنار سلامته وضع قدم ايدنجك شيران بيشه زار شجاعته خواب خركوش ويرمك ملاحظه سيله ظاهر ارتكاب ايتدوكى كار ناهموار عصيانه توبه و پشيمانى يوزندن * نظم * از من كنه آيد و من ايم * از تو كرم آيد و توانى * مضمونى او زره استدعاى عفو جرايمى متضمن عبوديت نامه ايله ايلچى ارسال ايدوب ماه ذى الحجه نك يكرمى برنجى كونى صارى قامش محل اسايش داور دريادهش ودارامنش اولدقده پيام اورشاه بداختر واصل معسكر فيروزى اثر اولوب وسيلۂ نواب كامياب ايله خط خوبان كبى اولمزور نامه يى سلطان انامه ايصال ايلدى طهماسب بركشته اقبالك اقوال وافعالنده عهدونكث توامان * ووعدو خلف رضيعى لبان ايدوكى دلايل عقليه وبراهين نقليه ايله مثبت اولمغين پيام دروغ وكلام بى فروغى سمع رضا برله اصغا بيورلمدى ومثل مستحسن * فى الصيف ضيعت اللبن برله اول فتنه فن جانبنه جواب ياس ابلاغ بيوريلوب * نظم * اكر مرد كارى نبفشار پاى * من اينك رسيدم نكه دار جاى * تاكه پس پردۂ تقديرده خفى ومستتر اولان امور جلوه كر منصۂ ظهور اوله ديو نامه رسان شاه كمراهه تلخاب تقرر حرب وقتال اشراب ايتديلر بو خبر وحشت اثر خواجۂ بازار مكر وآل شاه بدفعاله تبريزده واصل اولنجق استيلاى سپاه حيرت برله انده اقامته اقتدارى اولميوب اصفهانه قاچدى رونق دهمسند شهنشاهى حضرتلرى دخى رهبر توفيق آلهى برله منازل نورد اولوب ماه محرم قوملك يكرمى طقوزنجى كونى سعد آباد تبريز كلالۂ طوغ مشك بيز برله عنبر اكين اولدقده جام مراحم سلطان جم آيين فيض شربت شفاساز انعام عام ايدوب يكچرى وسپاه مظهر ترقى واحسان شهنشاه مكارم دستكاه اولديلر سنه اثنى واربعين وتسعمائه محرم الحرامنك يكرمنجى كونى فرمان فرماى كشور عجمى پاسبان شهرستان عدم ايتمك ايچون تكرار ركاب همته وضع قدم بيوريلوب بعد طى المراحل ماه صفرك اوچنجى كونى دركزين قربنده ضرب سرادقات شهريار بركزين اولندقده طهماسب بدكردار طرفندن تكرار ايلچى كلوب مرسلى جانبندن اميد نجات ورستكارى برله سر اغاز نشيدۂ تضرع وزارى ايلدى * نظم * بعذر خطاهاى اراسته * كناهان بكذشته درخواسته * كه كر دامن عفو شاه جهان * شود ستر پوش كناه كهان * بخدمتكرى جانسپارى كنم * بران

زای نیك استواری كنم ٭ ازین پس سر ماو آن آستان ٭ كه هستش لقب قبلهٔ راستان ٭ نتیجه مدت دخی كشور ایران اكدكوب سم ستور عسكر منصور اولسه شاه كمراه نخار خمار ملاحظهٔ عاقبتدن سر كران اولوب پای مقاومتی لرزان اولمغین كنج اختفادن رونما اولوب سر بازان میدان مغازی بر له معركه افرازعرصهٔ شمشیر بازی اولمق امر محال ایدوكی واصل سرحد علم الیقین اولمغین العود احمد وفق نجه اسعد ازماندن طرف رومه عطف عنان بیورلدی رابع شهر ربیع الاولده قصبهٔ خوی مقرار دوی كیهان پوی اولوب شمس تبریزی حضرتلرینی زیارت بیوردیلر بتلیس حاكمی شرف بی تیرلن میدان حرب وستیزده سر بی سعادتی بستهٔ فتراك هزبران فتاك اولوب مجازات اعمال خسران مالنی استیفا ایدوكی كه مقدما رقزدهٔ كلك كهرریز اولمشدر پس قلمرو حكومتنده اولان طائفهٔ اكراد بدنهاد سالك اولدقلری طریق بی توفیق عناددن جادهٔ مستقیم اطاعت و انقیاده عطف عنان عزیمت ایدوب بتلیس حكومتی شرف ناخلفك اوغلی شمس الدینه ارزانی بیورلمق باننده عمان بی كران رافت سلطانیدن قطرهٔ عنایت رجا ایتمكین تضرع وزاریلری محرك دریای عاطفت شهریاری اولوب مسئولری قرین قبول اولمش ایدی ماه مرقومك اون دردنجی كونی قلعهٔ ارجیش قربنده صاحب قران ظفر كیش حضرتلری نصب خیام عز و احتشام بیوردقلرنده مزبور امیر شمس الدین موكب نصرت قرینی استقبال ایدوب زیر فرماننده اولان قلاعك مفتاحلرینی برسم پیشكش عتبهٔ جاه و جلال خدامنه تسلیم ایلدی امیر شمس الدینك دست آویز مستمند انه سی منظور نظر قبول سلطان فرزانه اولدقدنصكره ینه كندویه عنایت بیورلدیغندن ماعدا مظهر صنوف نوازش ملكانه اولدی ٭ ماه ربیع الآخرك یكرمی اوچنجی كونی شهر آمد مخیم شهریار كثیر المحامد اولوب بعض مهام اقتضاسیله یكرمی كوندن متجاوز اول مقامده آرام اولندی ماه جمادی الاولینك یكرمی سكزنجی كونی حلب شهباده ضرب خیمه و خركاه اولنوب اول خطهٔ دلكشاده سكز كون ازالهٔ كوفت راه بیورلدقدنصكره جانب تختكاهه سوق مطیهٔ عزیمت بیورلدی شهر رجب الخرامك اون دردنجی كونی ذات ستوده صفات سلیمانی استانبول سكاننه مایهٔ بهجت و شادمانی اولوب مشاهدهٔ دیدار فرخنده آثار سلطان ارجمند شكرانه سی ایچون نفس قسطنطنیه و مضافاتنده بش كون بش كیجه آذین بند اولدیلر اگرچه دستیاری عنایت باری و همت شهریاری بر له دار السلام بغداد مضافات ممالك محروسه دن اولوب كشور عجم پایمال مطایای سپاه ظفر ورد ستكاه اولدی لكن غایة الغایات امنیه و آمال ٭ و نتیجهٔ مقدمات حطوتر حال ٭ اولان اعدام و تدمیر شاه كمراه صورت پذیر اولمدیغی اهمال و تقصیر و سوء تدبیر وزیردن ناشی ایدوكی بعض دلایل و شواهد ایله ثابت الصحة اولدیغندن ماعدا سوداى وسوسه فرسای باطل اقتضاسیله اول نادان مراسم و مناسبده سر عسكر سلطان عنوانی اختیار ایدوب بلاپه كرفتار دام خیال محال شركت

سلطنت اولدیغی مرآت بال صفانما آل سلطان مخلد الاقبال اوزره منعکس اولمغین ابراهیم پاشانک آفتاب دولت واقبالی کرفتار عقدهٔ زوال اولوب ماه صیامک یکرمی ایکنجی کیجه‌سی صبح حیاتی شام ممانه مبدل اولدی ٭ نظم ٭ چنین است رسم قدیم سپهر ٭ که که برتو کینش بود که مهر ٭ چنین است آیین این بی وفا ٭ چو نوشت دهد نیشش اندر قفا ٭ زمانه بیک رنك نبود مدام ٭ کهی صبح پیش آورد کاه شام ٭ فلك چشم ازان صبح روشن نکرد ٭ که شام از شفق خون بدامن نکرد ٭ نشد سرخوش ازجام عشرت کسی ٭ که ناخوش نه کشت از خمارش بسی ﴿ سلیماننامه ٭ قره‌چلبی زاده ﴾

﴿ بیان کیفیت طلوع کوکبهٔ اقبال سعادت مآل خاندان عثمانی و بنیان اصول و فروع ﴾
﴿ این شجرهٔ طیبهٔ سلطنت وجهانبانی و ذکر مآثر و مفاخر آن صدرنشینان تخت سلطانی ﴾
﴿ ابد الله تعالی هذه الدولة الحافظة لمراسم العدل والامن والامانی ﴾

چون مضمون شرف مقرون (وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون) بو معنایه رهنمون در که رضای حکمت اقتضای الهی مقرون اشاعت طاعت ورفع مناهی اولوب مطالع وآفاقدن صبح صادق اسلام اشراق ایدوب مراسم شرك وطغیان وآثار بدع وعصیان تین استیلای اهل ایمانله ناپیدا واشعهٔ لامعهٔ دین ودولت قرین محمدی که مستتبع سعادت وعز سرمدیدر بلاد کفار تیره روزکار ایچره هویدا اولمق مقتضای مشیت مسبب الاسباب ومبتغای ارادت رب الاربابدر و منتج سعادت نامتناهی اولان عادت الهی توسیط اسباب اوزره جاری وتعیین سلاطین جهاد آیین بو مراده مدار اولمغین مشارع شرع مبین ورود مبتدعین ایله متغیر وموارد دین متین تطرق اهل کین وتعرض مشرکین ایله متکدر اولسه جهد جمیل وسعی جزیل سلاطین عدل پرور واساطین دین ازهر ایله صفا پذیر وعین شرع مطهر مشاهدهٔ مجاهده‌لر ایله قریر اولماسی مقرر وفحوای مسرت احتوای (لا یزال طائفة من امتی علی الحق ظاهرین الی یوم القیمة) بو کلامه دلیل اظهردر پس ظلام ظلم وفساد وسواد کفر وعناد برله مرز بوم روم مقر بوم ضلال ومستقر جغد نکال اولنجق برق شمشیر عالمگیر مجاهدین وبرتو جهان نمای دین مبین ایله غیاهب ابتداع وظلمات شرك ونزاع ارتفاع واندفاع بولمق بحسب المقدمات المذکوره متضمن حکم ومصالح موفوره اولمغین بو امر خطیر ومهم عزت مصیرده مظهر اصابت تدبیر اولمغه نامزد دولته سد دیدی سدور خنهٔ شرع متینی استوار ایتکله قرین عز مؤبد واستعلای آثار دین حنیفی واستیلای مذهب حنفی‌یه سند اولمغه سلاطین آل عثمان توجهم الله بتاج الرضوان ومکن اخلافهم فی سریر السلطنة الی انقراض الزمان هر وجهله صالح و بو سعادتمندلرك ظهور واستیلاسی مدار انتظام مصالح اولدیغی جهتدن حضرت مالك یوم المیعاد فحوای صدق استناد (والله رؤف بالعباد) موجبی اوزره حمایت

بلاد ورعایت عباد ونشر عدل وداد ایچون بو سلاطین بلند نهاد وخواقین کثیر الجهادی احضار واعداد و بو فریق توفیق رفیقه طریق لایق اعلای کلمة الله ده امداد واسعاد ایتدی مضمون بشارت مقرون (فسوف یأتی الله بقوم یحبهم ویحبونه اذلة علی المؤمنین اعزة علی الکافرین یجاهدون فی سبیل الله ولا یخافون لومة لائم) خزانهٔ بیکرانهٔ جواد دائمدن مستخرج بر جوهر از هر در که اول اجرای لوازم واحیای مراسم دینیه ده قایم اولان اعاظم شاننه ملائمدر وکریمهٔ قویمهٔ (الذین ان مکناهم فی الارض اقاموا الصلوة وآتوا الزکوة وامروا بالمعروف ونهوا عن المنکر) فحواسنه اول مدار شرع مطهر اولان سرورز مظهر اولمشلردر (ع) ان آثارنا تدل علینا * موجبنجه بونامدارلرك وبو سعادت مدارلرك محاسن اطوار ومکارم آثارلرینی صحایف ادواردن مطالعه ایدن اصحاب اعتبار ومشاهده ایدن اولوا الابصار بوخاکسار ایراد ایتدوکی اخبارده ربا ووصمهٔ مبالغه واطرادن عاری ومبرا ایدوکین تصدیق وحقیقت حالی تحقیق ایدر (بیت)

یمن دولت این حامیان روی زمین * رسید رایت دین مبین بعلیین

فلنشرع فی المقصود حسبما هو الموعود ناقلان اخبار وراویان آثار شویله اشعار ایتمشلردر که آل سلجوق ماوراء النهردن ایران زمینه انتقال ایتدکلرنده بیله برنجه اولان قبایل ترکدن سلسلهٔ عثمانیه نك جد اعلاسی اولان قایی خان قبیله سی که حدود مرو شاهجاندن ماهان شهرنده متمکن ایدیلر جنکیز فتنه انکیز ظهورندن حدود دارمنیه واخلاطه انتقال ایدوب آثار اضرار تاتار بد تبار اول دیاره دخی وصول بولنجق برمقتضای فحوای (فضاقت علیهم الارض بما رحبت) اول مقامده اقامت مستتبع نکبت ومستلزم خیبت اولماسی مشهود دیدهٔ بصیرت اولنجق اختیار دیار غربت ایدوب اول قبیلهٔ نبیله نك سرداری سلیمانشاه بن قیا الب طایفه سیله بلاد رومه انتقال ایتدیلر اما تاریخ نشری ده دیمشدر که قبیلهٔ مزبوره نواحیٔ اخلاطده یوز الی یل تمکن ایتدکدنصکره سنه ست عشر وستمائه ده عسکر جنکیز اول نواحی یه مسلط اولوب سلیمان شاه بن قیا الب بلاد رومدن ارزنجانه انتقال ایدوب برقاج ییل آنده ییلاق وقشلاق ایدنجك مضایقهٔ امکنه دن دواب ومواشی ایله اول اطراف وحوالیده آرام ایده میوب وطنلرینه مراجعت قصدیله حلبه متوجه اولوب جعبر قلعه سنه کلوب فراتدن عبور ایدرکن سلیمانشاهك آتی مخالف محله دوشمکله غرق اولوب جعبر قلعه سی التنده دفن ایتدیلر (بیت) سومزیدی چونهر سایلی اول * نهر سایلده بولدی موت آکه یول * حالا اول محله مزار ترك دیرز وسلیمانشاهك درت فرزندار جمندی قالدی سنقور تکین وکون طوغدی وارطغرل غازی ودندار امدی کون طوغدی ایله سنقور تکین وطن اصلیلرنده ممکین اولوب ارطغرل نامدار ودندار مسلك اتفاق اختیار ایدوب یاسین اواسنده وسرمه لو چقورده قرار ایتدیلر بر مدت مرورندنصکره ارطغرل غازی غزایه راغب وجهاده طالب اولوب خلاف اشرقی

صاروبانی کمساوجی بك دیمکله معروفدر سلطان روم علاء الدین کیقباد بن کیخسرو سلجوقی حضورینه تعیین محل نزول طلبی ایچون ابلاغ ایتدکده سلطان دخی قدوم بهجت لزوملرینی محض سعادت وهمای دولتنه جناح رأفت بیلوب حدود انکوریه‌ده قراجه طاغی تعیین ومصیف ومشتالرین تبیین ایدیجك ارطغرل غازی دخی نیت غزا ایله اول قضایه بشیوزه قریب دلاوران برنهیب ایله عزیمت ایتدی اتفاقا سلطان علاء الدین تاتار بدآیین ایله محاربه ایدوب کروه دشمن انبوه اولمغین عسکر روم ظفردن محروم اولدیغی معرکه‌یه راست کلدیلر بعد المشوره اکثر اصحابی سلامت رولك مسلکنده سلوکی اختیار وطرف غالبه امداد مقتضای سداد ایدوکین اشعار ایدیجك ارطغرل غازی جبلت فرزانکی وحمیت مردانکی مقتضاسیله عامل اولوب زبون کشلك زبونلر صنعتی وغالب نوازلق مغلوبلر همتی در اعانت غالب امتنانی جالب دکلدر دیو فراست صایبه‌سنه متابعت ایدوب عنان اعانتی جانب مغلوبه توجیه ایدیجك لشکر تاتار تار ومار اولدی سلطان علاء الدین دخی مقدم ظفر توامانلرینی نعمت غیر مترقبه بیلوب انواع اعزاز ایله سرافراز وتوطنلری ایچون ممالك محروسه سندن نواحی انکوریه‌یی افراز ایدیجك بقیهٔ عمرلرینی غزایه واهلاك عبدهٔ لات وعزایه صرف ایدوب سنین عمری حد تسعیندن تجاوز ایتدکده (سنه) ثمانین وستمایه‌ده (اجیبوا داعی الله) نداسنه کمال انتباه برله اجابت ایدوب اولاد امجادینه وصایای حسنه القا ومسند اقبالی عثمان غازی‌یه ابقا ایدوب مملکت فنادن کشور بقایه ارتقا ایلدی (بیت) حضرت حق روحنی شاد ایلسون * کشور اولادین آباد ایلسون *

مرقد منورلری سکوتجك نام قصبه‌ده‌در

﴿ مسخر کشتن قسطنطنیه ﴾

* چو کندی برد برف وشدتدی * کلوب فصل بهار ایرشدی درپی *
* شودم کلدی که ایام بهاری * مزین ایتمشیدی سبزه زاری *
* جمالن عرض قلمش شاهد کل * فغانه باشلامش شوریده بلبل *
* دوشنمش یریوزینه خز اخضر * که لشکرکاه ایده سلطان داور *
* قوریلوب سبزه زار ایچره اوتاغی * مشرف ایلیه باغ ایله راغی *
* اوجمعده ایدوب تدبیر معقول * بوله قسطنطنیه فتحنه یول *
* بنفشه شهپرین آلمش الینه * طاقنمش تیغی سوسن بلینه *
* دیزوب چکمش چمن ایچره صنوفن * شه دورانه عرض ایتمش صفوفن *
* عزب وش سرخ بورکین کیدی لاله * شقایق کوزینی ایتدی حواله *
* کل احمر سپر چکمش یوزینه * کوز کز غنچه پیکانی کوزینه *
* قرنفل رمح سبزه دیکدی برباش * اورنلر دیدیلر تحسین وصاباش *
* صبا اولمش طلیعه کوزجی نرکس * کلوب بولنیه اول اردویه هرخس *

۞ کونوزدی اوکجداق سنجاغی زنبق ۞ مکمل اولدی اول سنجقله رونق ۞
۞ چنسارا چمش الـن ایـلر دعایی ۞ بوی درکیم الهـی صـاو بلایی ۞
۞ شـه آفاقـه ویره امـول فتحن ۞ میسـر ایله استـانبول فتحـن ۞

شاه کامکار فتح قسطنطنیه اسبابنی احضار ایدوب سپاه نصرت پناهی مجموع و فرمان قبول اقترانی سمع رضا ایله مسموع ایدوکین کوروب رجای مساعدهٔ ساعد توفیق ایله عزم طریق ایدوب فتحی حسرة الملوك و منیع تسخیری عسیر السلوك اولان قسطنطنیه شهرینه توجه زمام توجه بیوردیلر و اول مادرتن وازدردهن طوپلر وضربزنلر که هر بری قلعه کن و برج افکن ایدی کردونلر ایله چکلوب کافر مردود درونی بردوداتمك ایچون همراه سپاه ظفرپناه قلندی

۞ عسکره ویردی غزا آلتنی شاه جهان ۞
۞ جبه وجوشن وتیغ وتبر وتیر وسنان ۞

امرای صف آرا الایلرین و وزرای آصف رای سروبالازین وپیاده وسوار اجتماعن واعلام والویه ماهچه زرینك التماعن تماشا ایوروب شکر باری طریقنه جاری اولوب عسکر ظفر رهبره استمالتلر ایتدیلر و اول بیشهٔ شجاعتك شیرژیان خون آشاملرینه وآجام بسالتك ببریان رانتقاملرینه که دین متین قصرینك درکاری وشرع مبین قوللری ودرسکاری ایدیلر نصیحتلر ایدوب (جاهدوا) امرینك عمومن وآیات جهادده اولان مواعید الهیه مفهومن اعلام ونصب اعلام اسلام قواعدینك اتمامی استانبول شهرینك دار الموحدینه انضمامی ایله اولدوغین افهام بیوردیلر و فتح قسطنطنیه امارت ازدیاد شوکت دین ایدوکی منطوق احادیث صحیحه ومفهوم آثار صریحه اولوب اول حصار وسیع وحصن رفیع همت امتلری ایله تسخیر اولنوب دار اهل دین ومدار موحدین اولماسنه وعد نبوی سبقت ایتدوکین رشتهٔ تقریره دیزوب شایستهٔ خطاب اولان سرخیلارك کردن جاننه حمایل وجماهد زقاونی شهد شهادت تجرعنه مایل ایدوب عنان سمند اقبالرینی خطهٔ استانبول صوبنه توجیه ایتدیلر

۞ روان شد سوی دشمنان کینه خواه ۞ به نیروی اقبال وعون اله ۞

وعلما ومشایخ وسادات مقتضای سوابق عادات اوزه اول خسرو غازی مشایعتی نوابنك احرازی ایله سرفرازی بولوب دعا کنان موکب اقباللری یانجه روان واول سلطان عالیشان ایله همعنان اولوب (شاکرین لانعمه) منزلرینه متوجه اولوب فتح وفیروزی روزی اولمق دعاسنه ومقاصد وآماللری حصول بولمق استدعاسنه اشتغال کوستردیلر اکرچه اول سفر ظفر رهبرده ارواح مطهره همراه وجنود غیبی طلیعهٔ سپاه ایدی لکن مواطن شهودده عیان اولان اصحاب بواطن ظاهره وارباب کرامات ظاهره دن شیخ حق بین اق شمس الدین حضرتلری وقتیقده سپاه اسلامه یوزآقلغی میسر

اولماغیچون دعا خدمتنه قیام وفرمان ذی الامر ایله مواکب ظفر مراکب یانجه خرام ایدوب واهب المواهب امدادینی رجا ایچون جانب معهوده ذاهب اولدیلر بر سحر خجسته اثر که طلیعهٔ خسرو خاور عسکر ضیا کستر ایله فتح حصار دیجور ایچون قلهٔ افق شرقی تتقدن ظهور ایلدی طلا یهٔ ظفر سایهٔ شاه بلند پایه دخی پایگاه حصاره ایرشوب اردنجه عسکر همایون وسپاه ظفر مقرون بحر بی پایان وسیل شتابان کبی روان اولوب حصارک جانب بریسنی احاطه ایتدیلر و برهیبت وصلابت ایله اول اعظم حصون اولان حصن مصون اوستنه هجوم ایتدیلر که حصاریلرك اقدام اقداملری دولاشدی ودزدارلرك عقول وافهاملری شاشدی تکور مقهور شاه انجم سپاهك تقرر عزم همایوننددن آگاه اولمغین محافظهٔ حصار اسبابنی احضار ایدوب برج وبارولرینی تعمیر واحکام ودخوله قابل اولان مواضعی سدنده اهتمام تمام ایتمشیدی لکن اول داور فر بدون فر ایله که باز بلند پرواز دولت دست آموزی وابلق ایام رام فرمان جهان افروزی ایدی سرپنجه اورماغك پنجه سین رنجه وجسم ناتوانن اسیر شکنجه ایتمکدن غیری نتیجه سی اولمدوغین فهم ایدوب بخت مادرزادی ایله مقابله وسپاه نجم اعدادی ایله مجادله کوهله کاهك مصادمه سی کبی محال وشاهین ایله کنجشك معارضه سی کبی محض خیال ایدوکین ودعوای استقلال موجب اختلال اولدوغین بیلوب بارگاه جاه وجلال صوبنه پیغام ضراعت کوندروب رجا ایتدی که استانبول نواحیسنده اولان قلاع وتوابعنی قبول ایدوب تنها استانبول حصارینی کندویه عنایت بیوروب سائر خراج گذار کافرامراسی سلکنده مندرج ایده لر وهر سال خراج موظف ارسالنده استعجال ایتمکی التزام ایلدی داور کرم گستر پیام آور کلامنه نظر ایتمیوب (اما السیف واما الاسلام) مضموننی اعلام ایدوب تکلیف تسلیم حصار بیوردیلر تکور منحوس ملحوظندن مأیوس اولیجق وارقوتن بازویه وکوه کوب طوپلرین بالای برج وبارویه کتوروب صفوف مجاهدینی ضربات طوب وتفنك ایله خرق ونفط ایله مشحون خمبره لر ایله حرق تدارکنده اولدی

☼ در دز ببستند بر روی شاه ☼ نکردند بر تیغ ولشکر نگاه ☼

بامدن شام هنگامنه دك هنگامهٔ دار وگیر مستمر اولوب مرغ زرین بال خورشید بام افقدن ناپدید اولوب دل تاریك دشمن گمراه کبی چهرهٔ عالم سیاه اولیجق مار الذکر ماربیکر واژدرسر طوپلرین مواضع لازمه ده قوروب مترسلر تعبیه ایتدیلر و یکیچری وعزب لشکرینی اول خدمته مؤکل ایدوب درودیوار حصاری درون عشاق پر زاری کبی رخنه وسوراخ وتتابع ضروب طوب قلعه کوب ایله پیدا اولان شکافی فراخ ایلدیلر اول آهنین تن وآتشین دهن قزغانلر دهانندن نمایان اولان آتش چشم تیرهٔ کفاری خیره ومشوش ایدوب عیوقه صعود ایدن دود ممدود راه نفوذ قوت باصره یی مسدود ایتمکله روز روشن نمودار شب تار وروی جهان ماننده بخت تیرهٔ کفار سیاه روزگار اولور ایدی سفیر تیر دهان کماندن

بیرون اولیجق (اینما تکونوا یدرککم الموت) پیامنی ارفع صوت ایله کوش بی سروش دشمن مدهوشه ابلاغ ایلرایدی ومنجنیق وعراده رمی احجاری اعاده ایتمکله پاسبان برج وبارو اولان بی روزی علی التعجیل مصدوقهٔ (ترمیهم بحجارة من سجیل) ایدوب قاضی محکمهٔ قضا وقدر مقرلری قعر سقر اولدوغین تسجیل ایلرایدی هر صیحه وصدا که طوب آتش غدادن پیدا اولور ایدی نهیب هول مهیب فردایی اصمخهٔ اعدایه ادا ایدوب حصاره زلزله وحصاریلره ولوله براغوب سبب تساقط بروج وموجب انفراج فروج اولور ایدی

(لمؤلفه)

❊ شودکلو اوردیلر طوپی حصاره ❊ که دوشدی برج وبار و پاره پاره ❊

❊ مساعد اولدی بختی شهریارک ❊ مشبک اولدی دیواری حصارک ❊

❊ کوروندی رخنه‌لردن صورت فتح ❊ اوقندی هر طرفدن آیت فتح ❊

کفار ستمکار جانبندن نزول ایدن سنک طوب وتفنک نیجه مجاهدینک قلعهٔ وجودین بیخ وبنیادندن قلع ایدوب شهدای خونین پیراهن نمایشی ایله عرصهٔ پیکار نمودار لاله زار اولوب خون غزات ایله روی زمین آل وخود ومغفر ایله معرکهٔ قتال مالامال اولمشیدی اول اثناده فرنک پرتیرنک جانبندن امداد ایچون ایکی عظیم کوکه که سرنلرینک اوجی کوکه عروج ایتمشیدی دامن حصاره کلوب ایچنده اولان جهنمیلر درون حصه دو کلدیلر ونمایان اولان رخنه‌لر وسور اخلری سده وعسکر اسلامی پیرامن حصاردن دفع ورده شروع ایدیجک بارونشین اولان دوزخیان بی دین کشف وار درون حصاردن باش چیقاروب اطالهٔ لسانه آغاز ایتدیلر وهوای غروره غراب وش پرواز ایدوب زبان پر هزیانلرین دراز ایتدیلر ارکان سلطنتدن خلیل پاشایه موافقت ایدوب صوب قتال ومکاوحه‌دن سمت مصالحه‌یه عطف عنان تصویبنه ذاهب اولنلره شاه کشور کیر ضمیرینه امتناع تسخیردلائلنی تصویر ایدوب صلحه ترغیب وزوم مراجعت مقدماتنی ترتیب ایتدیلر کوش هوشلری استماع پیام خام واصغای کلام ملام انجامدن اعراض واجتناب اوزره مفطور اولمغین اول بد آموزلرک مقال مردودغرض آلودینه التفات ایتمیوب صوابدید علما ومشایخ ایله عرصهٔ دار وکیرده ثابت قدم وصدمهٔ مهره وپیکان ایله پاس برج ایدن نیجه ناسپاسی افکندهٔ خندق عدم ایلدیلر علمای عظامدن شیخ احمد کورانی ومشایخ کرامدن شیخ آق شمس الدین ووزرای عالیمقامدن زغنوس پاشا سلطان کشورستان ایله یکدل ویکزبان اولوب تجویز مصالحه ومساهله‌دن امتناع ایدوب شاهد فتح دامنندن ال چکمک صدق عزیمت نشانه‌سی دکلدر دیو سپاه ظفر پناهه نصیحتلر ایتدیلر ولطف ادا ایله (ثم یفتح الکم الروم) مضمونندن مفهوم اولان وعد صداقت مقرونی اعلام ایدوب (الملحمة العظمی فتح قسطنطنیه) فحواسندن مستفاد اولان لزوم سعی واهتمامی مجاهدینه افهام ایتدیلر دلاوران عرصهٔ جهاد دخی تن وجانلرین دین یولنده بذل واعطا ایدوب

شب وروز مشاعل سیوف ایله معرکه افزون اولدیلر جمال دلارای ظفر مجلای ظهورده
جلوه‌گر اولمامق اوزره شهریار خجسته تدبیر جمع امرای روشن ضمیر ایدوب بیوردیلر که بو جانبك
مداخلی خندق عمیق ایله مسدود واسباب حفظ وحراستی نامعدود در نه بی تکلف
خندقدن مرور ایتمك اولوروئه برید افکار سور استوارندن جای گذار بولور دیوارلری
اوچ قات در تنها بو طرفدن چالشمق تضییع اوقات در محل واحدده محاربه ایله دشمنه ظفر
عسیر ومستتبع اهلاك جمع کثیر در جانب بحردن دخی حصاری دوکمکه چاره بولنق گرکدر
استانبول ایله غلطه میانینی قطع ایدن خلیج اوزره زنجیر چکلوب ممر سفن مسدود اولمغین
اول جانبه گمی کچرمك غیر مقدور وامکان عادی حیزندن دور اولدوغی جهتدن ارکان
دولت بو ملاحظه صحراسنده هرچند که بادپای افکارلرین تکاپوی ایتدردیلر نهایتنه
ایرمدیلر عاقبت ضمیر الهام پذیر شاه کشورگیره بو لایحه اولدی که یکی حصار جانبندن
گمیلر سوروب غلطه اردندن دریایه اشوره‌زر وآشوب طوب ایله حصاریلری جانب بحردن
دخی شاشوره‌لر اگرچه بو ملحوظك قوتدن فعله خروجی ممتنعات عادیه‌دن ایدی لکن
دستیاری امداد بخت خداداد سلطان عدل استناد ایله اهون طریق اوزره میسر اولوب
علم جر الاثقال ماهرلرینك حیرت افزا تدبیرلری ایله بحردن بره گمیلر چکوب ادهان ایله
تربیه اولنمش اشجار تعبیه ایدوب زمین خشك اوزره نشیب وفرازده نیچه کوه شکن
گمیلر چکوب دریایه صالدیلر واول گمیلر اوزره کوپری بغلیوب متر سلر وضع ایدوب دلیرانه
جنك واستانبول گبی حصار وسیعی چشم کفاره تنك ایتدیلر تکور مردار دریا جانبنك
دخی رخنه دار اولدوغندن خبردار اولیجق اولانجه عقلی متلاشی اولوب کفار نابکارك
بر بلوکنی دخی بو جانب محافظلرینه ضم ایلدی مواضع عدیده ده آشکار اولان رخنه‌لر
اوجندن متوزع الخاطر اولمغین گاه اول جانبه وگاه بو جانبه مقید اولمغله تدارکدن قالوب
ادرنه قپوسنك جانب جنوبیسنده پیدا اولان رخنه‌لر سدینی فرنك لشکرینه تفویض
ایلدی خواص عسکری بو معنادن رنجیده اولوب حفظنده جمله‌دن زیاده اهتمام ایده‌جك
محلك حفظنی انلره بیورمیوب اجانب عهده‌سنه تحویل وبیگانه‌لره اعتماد وتعویل
ایتدوگندن بیحضور اولمغله میانلرنده انقلاب صورتی نمایان اولدی بو حال گروه ضلال
امرینك انتظامنه باعث اختلال وسلطان اقالیم کشانك مزید اقبالنه وطلوع کوکب
آمالنه دال بر دلیل رافع الملال اولدی اول مخاذیلك کاروبارلرینه پریشانی وتفرق تطرق
ایتدوکی اوضاعلرندن ناشی اولان تلاشیلرندن تحقق بولیجق جان متاعنی ارزان گورن
دلاوران باروافکن ادرنه دروازه‌سنك جانب جنوبیسنده اولان رخنه‌لر اوزره یوریوش
ایدوب تار اقدام واوتار اهتمام ایله بالای بروجه عروج صددنده ایکن طلایع دیجور افق
غربی قله‌سندن ظهور ایدوب روشنان سپهر گردون دستبرد مردان تماشاسنه چشم
گشا اولدقده داور دلاور عسکر ظفر رهبرینه بویله امر ایتدی که نیزه ورماح اوزره مشاعل

واشماغ مهر التماع ديكوب اول قوم مذموم قارشوسنده مومليابقه لر ومشعل طارم چارم عالمه پرتو صانجه تيغ بی دریغ مشاعلنه فروغ ایدوب کافره امان ورخنه لرسدینه زمان ویرمیه لر برحسب فرمودهٔ شهریاری پیشگاه حصاری شعلهٔ مصابیح ایله روشن و پیرامن حصاری افروخته چراغلردن کویا که سرخ و زرد وکل ولاله ایله مزین بر کلشن ایتدیلر و بامدن شامه ورواحدن صباحه دك قتاله میل وجمع مثوبات غزا واحیای لیل ایتدیلر ماه شهادتله آلایش اثامدن تطهیر ذیل ایتدیلر واول شب فیروزاشعهٔ مصابیح عالم افروز ایله رشك روز اولوب انضمام اضواء کواکب ایله غلبهٔ ضیا بر طبقه یه ایرشدی که دیدهٔ عمدیدهٔ دشمن خیره وروی جهان چشمنه بخت سیاهی کبی تیره اولدی مسند رابع ذوالقرنینی ظلمات مغربدن چیقوب حصار کردون تسخیرینه تصمیم عزم ومواکب کواکبی تیغ ونیزه سی ایله هزم ایتدکده اول جدار رخنه دار حفظنه نامزد اولوب مجاهدین ایله آهنك جنك وجدال ایدن فرنك مخاذیلنك سرداری حصار دیواری اوزره چیقوب قصد مدافعهٔ فریق جهاد ایتدکده برجوان دلاور چالاك سیف بی حیفنی هلال آسا آویزهٔ افلاك ایدوب عنکبوت وار حصار دیوارینه کمند همت ایله چیقوب نشیبدن فرازه تیغ بی دریغنی دراز واول لهیب مهیبی دوزخئ مزبورك جوف پرخوفنك نصیبی ایتکله روی ادبارینه عدم دریچه سین رخنهٔ حصار کبی باز ایدوب طعنهٔ واحده ایله بوم جاننی آشیان شومندن پران ایتدی ورشتهٔ اندیشه سنی عمری کبی کوتاه وروی ناموجهنی بخت برکشته سی کبی سیاه ایلدی خیل فرنك سردار زینه بویله رنك اولدوغین کوردیجك چنکلرندن جنك دامنن رها ایدوب هر بری سارع سلوك شارع فرار ومتوجه وجههٔ ادبار اولوب کستیلرین جویان وجودی سریع الجریان کبی دریاجانبنه روان اولدیلر همان دم غازیان جسته مقدم غیرت کمرینی تیغ بیدریغ کبی ایکی یردن قوشانوب شیر نخجیر کیر کبی زنجیر تأخیردن بوشانوب باران تیروسنکه وهمواره اتیلان طوپ وتفنکه باقیوب مردانه میدانه کیردیلر واول رخنه لری دریچهٔ فتح بیلوب خراب ایتدکلری مواضعه شتاب ایتدیلر

❊ نبردك كوك یوزینه اغدی کردی ❊ بوطاق لاجوردی پرده کردی ❊

شمشیر برهنه اولوب چالشدی ونیزه و پیکان اکباد کروه عناد ایله قان یلاشوب الشدی

❊ موج اوربحر ایوزی دریا کبی ❊ تیغلر اودساچدی اژدرها کبی ❊

تیغ زنان ناوك افکن وتفنك اندازان باروشکن ستارهٔ سیاره قلعهٔ کنبدوار او شرکبی جمله اول حصن بلند بدن اوزره اوشوب دشمنه کوزاچدرمیوب آن واحدده بروجه عروج ایدوب اوای فتحی بالای سوره قودیلر وزبان شمشیر طلیق اللسان ایله سورهٔ فتح وبروج اوقودیلر

* قله سینه چون دیکلدی رایت نصرت نما *
* قلعه پرمق قالدروب اسلامه کلدی کویا *
حصار بدنلری اوزره نیجه بدنلر بی سرو نیجه سینه لر تیر بلایه سپر اولدی
(لمؤلفه)

* نیجه اوروب جنکه شیران وغا * دم اوروب هر بیری اولدی اژدها *
* دشمنك باشینه طاراولدی حصار * کور کافر کبی اولدی تنك وتار *

امداد بیچون ایله حفظهٔ حصن مصون زبون اولوب (وان جند نالهم الغالبون) نویدی سرمایهٔ تأیید عسکر ظفر مقرون اولیجق خطاب مسرت نصاب (اقتلوا خهم واستبقوا شروخهم) امری ایله عامل اولوب اعوام ماضیه وایام خالیه‌دن برودست زدهٔ پنجهٔ ضیاع اولمیان ضیاع پرانتفاع نصیب مجاهدین اولدی واول کشور آباد مقدم مسرت توأم داور نیکونهاد ایله مقر التماع جاه دین اولدی تکور کوردل مدافعهٔ محاصران حصاره مشتغل اولوب ادرنه دروازه‌سنك جانب شمالیسنده اولان سرایده وارقوتن بازویه کتوروب جوانب واطرافنی محافظه یه صرف مقدور وایقاد نائرهٔ جنك وضرب طوب وتفنك ایله مجاهدینی حصار پیرامنندن دور ایدر ایکن ناکاه رافعان لوای اعلای کلمة الله درون حصاره راه بولدوغندن آکاه اولوب ملحوظی معکوس وعلم دولتی منکوس اولدوغین بیلوب بخت منحوس وقلب مأیوس ایله کمان فکرچکدن اتلمش تیر تدبیر ناصواب کبی هوای ضلاله پران اولوب برآن توقف ایتیوب اضطراب درون ایله بیرون سرایه شتاب وبخت برکشته‌سنه عتاب ایدوب اول سقر مقر (این المفر) کلامنی از برایدوب راه کریزه کذر ایدر ایکن پریشانی وتفرقهٔ کفاری سرمایهٔ جمعیت خاطر بیلن دلاورلردن برجمع اندك شماری غنائم جمعنه فراغ بال ایله اشتغالده بولوب نائرهٔ کینهٔ سینهٔ تیره‌سنه اول خشك ساللری آتشکیره ایدوب داس شمشیر ایله حاصل عمرلرین بیچدی وتیغ خون فشانی اول کروه بی اندوه قاننی ایچدی بو میانده عزب طائفه سندن برمجروح ناتوان جروحندن اقان قان مانند جوی روان اولوب مرغ نیم بسمل کبی اول چای آشوبده دوشوب قالمش وزخم کاریسندن جاری اولان خون ایچره غرق اولوب محل روح اولان المجروح افتن المش اول افتادهٔ رنجور منظور تکور اولیجق تیغنی حواله ایدوب دیلدی که بقیهٔ رمقن ازاله ایده اول ناتوان دخی نیم جان ایله چالشوب امداد واهب المراد ایله اول دشمن دینی زین زرینی اوستندن ایروب خاك سیاهه دوشوردی وشمشیر جهاد مورچه‌لرین باشینه اوشوردی همان دم باشن کسمکی زخمینه مرهم وخدم وحشمنی پریشان ودرهم ایلدی لا جرم اول تبه کار پریشان روزکارلر هلاکلرینه جازم اولوب مخلص ارایی کتدیلرو پیشکاه انظاردن یتدیلر عرصهٔ جنکده درنك ایدوب دست شکسته سین شمشیره دراز ایتکه اقدام ایدر براحد قالمایجق دروازه‌لری بازو خارج حصارده اولان سپاه ظفر پناه شاه سرفراز اوکنجه درون حصنه

کیرمکه آغاز ایتدیلر وتنقیل عام سلطانی ایله اوچ شبانه روز عسکر فیروز اغتنام غنائمله دست آرزولرین کردن مقاصدلرینه حمائل ایدوب جواری حواری شمائل ذوائبنه آویزهٔ دللرین بندوخوبان شکرخند مشاهده سیله دیدهٔ امیدلرین بهره مند ایتدیلر نقره وطلا که خام طمعلره سرمایهٔ ابتلا وزمانه کنالرینه وسیلهٔ ظهور واعتلادر نصیب فروشند کان متاع زندکانی ورأس المال سود اکران بازار حیات جاودانی اولوب اول بیشهٔ شجاعتك اسود جهاد پیشهلرینك معدهٔ حرصلری صید غنم غنیمتلری ایله مملو واول ناصبان الویهٔ جهاد وناهیان اعمار کروه فساد اولان مجاهدلرك کیسهٔ آماللری صنوف مال ایله طوبطلو اولدی یوم ثالثده چاوشان درکاه عالی نهب وغارته مشغول اولان مجاهدلری برموجب فرمان همایون منع وزجر ایدوب دست آرزولرین بسته وچنکال طمعلرین شکسته ایتدیلر وفرمان قضاجریان رسوم امن وامان اقتضا ایتدوکین اعلام ایدوب رضای مسرت افضای سلطانی غازیلرارامده وتیغلر نیامده اولدوغنه متعلق ایدوکین اخبار ایتدیلر فرمان شهریاری بووجه اوزره جاری اولنجق شمشیرلر کوشه کیراولوب لحاف غلافده چکلوب منام نیامده صفای قلبله خوابه واروب قطعا حرکت ایتمدی وباراخبار زاجره ایله قامت کمان دوتا اولوب بلی بوکلدی ونکاه تحسر ایله باقان سپاهلر کبی بوینی بورولدی وبالجمله زلال نول شهریار کامکار ایله غبار کیرودار باصلدی وشمشیرجهادی بام عرشده آصلدی واو قلر آتنوب یایلر یاصلدی

❋ عدل بنیم جفون الناس خشیته ❋ باس یکحل جفن السیف بالارق ❋

واول کشور وسیع وحصار استوار رفیع دار الحرب ایکن دار الضرب اولدی وآشیان بوم ضلال ایکن آستان مجد واقبال اولدی مساعیٔ جمیلهٔ سلطان محمدی ایله صدای بدادای ناقوس کافران بی ناموس برینه کابانك محمدی وزمزمهٔ پنج نوبت دین شرف آیین احمدی بدل قیلنوب نوای اوای اذان ایله آذان اهل جهان پر اولدی ودرون شهرده اولان کنیسلر اصنام خسیسه دن تخلیه اولنوب انجاس ارجاس وثنیه دن تطهیر ووضع پیشینلری تغییر قیلنوب وضع محاریب ومنابر اسلامیه ایله نیچه دیر وکنشت رشك فرادیس بهشت اولدی معابد کفره مساجد بررهٔ تبدیل اولنوب پرتو انوار اسلام اول مقرد برینهٔ کفار لئامدن رفع افواج ظلام ایدوب تباشیر صبح اسلام وایمان ایله ظلمات ظلم لئیمان مضمحل وفرمان قضا جریان سلطان کامران اول ملك جدیده ضبطنده مستقل اولدی واول رشك حصار مینا فام اولان مقام دلارام نیجه اعوام مجمع عوام ونیجه ایام محشر حشرات وهوام ایکن عون باری باری قیلوب اسلام اهلنه محل وبوفتح جدید کلیدی ایله نیجه مشکللر حل اولدی وزبان زمان بوکلام بلاغت عنوان ایله ثناخوان اولدی

❋ هنیئا لاهل الثغر رأيك فيهم ❋ وانك حزب الله صرت لهم حزبا ❋
❋ وانك رعت الدهر فيها وريبه ❋ فان شك فليحدث بساحتها خطبا ❋

* فیومانخیل تطرد الروم عنهم * ویوما بجود تطرد الفقر والجدبا *
عاشق پاشا روایتی اوزره بو فتح عظیم سه شنبه کوننده ایدی که ابتدای محاربه‌نك اللی برنجی کونی ایدی لکن جنکه شروع ربیع الاول منتصفنده اولوب فتح وظفر جمادی الآخره‌نك یکرمنجی کوننده اولمق روایتی دخی مولانا نشری تاریخنده مذکوردر واول بلدهٔ طیبه فتحنك احسن تواریخی (بلدة طیبة) دربو تاریخ دخی السنهٔ ناسده دائردر
* فتح قسطنطنیه فرصت بولمدیلر اولون *
* فتح ایدوب سلطان محمد یازدی تاریخ آخرون *
تکورك وزیری کرلفا اسیر اولوب توابعیله حبس بیورلدی ونسل عثمانه اعتماد عاسین ایدر بردوزده بولنوب طعمهٔ شیر شمشیر قیلندی وکوکه یه بینوب فرار ایدن خاکسارلر سلوری حصارینه کیردکدن صکره مفتاحنی دردولته کوندروب عرض انقیاد ایتدیلر سلوری ضبطنه واطراف وجوانبی فتحنه قره‌جه‌نك مأمور اولمغین واروب قوم پرغوسنی وبوغاطوسی فتح ایتدی وخلیل پاشایی توابعی ایله حبس بیوروب برار بعین چکدکدن صکره قیدوجوددن اطلاق بیوروب غیظ مضمرلرین اظهار ایتدیلر وتوابعی آزاد اولوب عفو شاهی یه استظهار ایتدیلر وجمعهٔ اولاده ایاصوفیه‌ده صلوة جمعه اداقیلنوب نام کرامیلرینه خطبهٔ محمدیه اوقنوب اول دیردیرسالها نوار دین حنیف ایله منور وفوائح روایح آثار شرع شریف ایله معطر اولوب درون موحدین انتصاب اعلام دین سروری ایله مشحون اولدوغی کبی اول کزیدهٔ مجامع اولان جامع بلند ومعبد دلپسند دخی اهل اسلام ایله مملو درون صفانمونی صیقل توحید ایله مرآت مصقوله کبی مجلو اولدی پردهٔ تقدیردن جمال دلپذیر فتح وتسخیر چهره نما اولیجق
* شکر خدا که هرچه طلب کردم ازخدا * برمنتهای همت خود کامران شدم *
مضمونی اول قریر سریر کامکاری لسانه جاری اولوب تقدیم وظائف شکر باری ایلدی واسان پیام رسان روزکار مقام مدحنده بو بیتی تکرار ایتدی
* نهیت من الاعمال مالو حویته * اهنئت الدنیابانك خالد *
وهنکام تهنیتده بو نظمی کوش کذار ایلدی
بفر دولت سلطان محمد * مسخر کشت این سور سر آمد *
* همیشه آل عثمان اینچنین باد * ظفر در مهر شان نقش نکین باد *

﴿ ذکر اوصاف شهر استانبول ﴾

اکرچه اول شهر مشهور منظور جمهور اولوب تکمیل امال وامانی وتحصیل اسباب معاش وزندکانی ایچون اول خطهٔ فردوس آیین صوبنه مهاجرت ایدن اصحاب مسافرتك پیغاملیه بتفاصیله معلوملری اولمغین وصفدن مستغنیدر لکن علایق بشریه ممانعتی ایله اول کزیدهٔ ممالك روم اولان جای دلکشا تماشا سندن محروم اولان ارباب دانش

(مصراع) والاذن يعشق قبل العين احيانا * فحواسی اوزره قولاقدن عاشق اولوب وصالندن خيالی ايله خرسند واستماع تفاصيل اوصافنه آرزومند اولدقلرينه بناء عنان كميت كلك صبا سرعت اول سمته منصرف قيلندی مسلم ارباب عقولدركه شهر مقبول استانبول اعظم بلادو معمار عدل سلاطين ايله معمور وآباد برشهر قديم وسواد عظيمدركه ايام پيشيندن برو تختگاه سلاطين ومقر قياصرهٔ شوكت آيين اوله كلمشدر برحصن حصين وبرحصار رصيندركه كمال وسعتندن نيجه كوه ودشتی ونيجه مواضع تفرج وجای كشتی مشتمل وآب وهواسی خوشاينده ومعتدلدر برمعمورهٔ كليه دركه انتاج مطالب الطالبين ايچون كبرای شكل اولدرو كانسبت مداين وبلاد روی زمينه اطلاق اسم بلدمأولدرسعت دائرهٔ خطهسی حيطهٔ احاطهٔ خطوط شعاعيه دن افزوندر ومساحت جهاتی وفساحت محلاتی سبارتند افكارك دائرهٔ اقتدارندن بيروندر ماؤها راح ونسيمها رواح وصباحها للخلق رواح وورواحها للسلات صباح وفيها احسان ملاح

* هواسی مشك وخاك پاكی كافور * فضاسی نور وصحنی مجمع حور *

سايهٔ سلاطين عثمانيه ده سواد اعظم وابروی عالم اولمشدر

* صاحب لطف طبع حسن ادا * ناظم داستان شاه وگدا *
* كشور شعری ايلين احيا * شعرانك سرآمدی يحيا *

اول شهر زيبا ومدينهٔ ديرينهٔ دلارا وصفنده بو ابيات خوشنما ايله مدح سرا اولمشدر

* آدی قسطنطينيه درانك * تختگاهی درآل عثمانك *
* ايكی بحرايلمش اوشهری پناه * بری بحرسفيد وبری سياه *
* كيردی بحرا ايچنده اوشهرا اما * ديزينه چيقمدی آنك دريا *
* يار كبی اوشهر مه پيكر * قوشانور سوردن كمشلو كمر *
* بوعجبدركه آسمان كردار * بركنارنديدی قلعه سی وار *
* اكا ديز دار ايسه كنش يريدر * انجم اول قلعه ده حصار اريدر *
* چكلوب آسمانه نيته كه مد * بوجلبد بروجی فوق الحد *
* سقف افلاكی كبی دنيانك * ايچی قات قات بنادررانك *
* قورشون اورتو او قبه لر يرير * يلكن اچمش كميلره بكزر *
* حق بوكيم يوزی صويدردهرك * يوق نظيری جهانده اول شهرك *
* همه هرچه بايد بدو در فراخ * پر از باغ وايوان وميدان وكاخ *

(لمؤلفه)

* عجب پروارمی استانبوله بكزر * كه يكسان اوله انده خاك زر *
* صفابخش قلوب اوله فضاسی * كو كلر اكلينه آب وهواسی *
* مقر امن اوله هم دارامان * اوله آسوده انده اهل عرفان *

* بودروا ایسه جنت دیر کورنلر * که چقمق استمزاکه کیرنلر *
* بولنمز الحق انك کبی کشور * مقر اولور بوسوزه هر هنرور *
* شه داراخدم سلطان محمد * ویرلدن اول دیاره عز سرمد *
* اولوبدر دار علم ورافت وجود * نه کیم مقصود ایسه هپ انده موجود *
* علوم اهلیدر انده آدمی هپ * مبارك طلعت و پاکیزه مشرب *
* انك مداحی اطرادن بریدر * نظیری وار دینلر مفتریدر *
* نه وسعتده اکا وارد رممائل * نه رفعتده حصارینه معادل *
* سپهره متصل اوج حصاری * فلك بامینه پیوسته کناری *
* جنوب وقبله وشرق وشمالی * ایکی بحر محیطی اولدی مالی *
* حصارین جمله بحر المش ارایه * همان برجانبی قالمش قرایه *
* قرادن یانك اوج قات حصاری * بری بیرندن ارقع درجداری *
* ینه خندق که ایرمز قدنیزه * کیلمش بردکیز دن بردکیزه *
* حصارك ایچی برشهر دلارا * که رشك ایلر سمرقندو بخارا *
* کورنلر مصرو شام وهندوچینی * کوروب بو شهری اوقور آفرینی *
* بووضع بیثالك بیکده بیری * یازلمز جمع ایدرسن بیك دبیری *

اکرچه ذرعان اذعان ایله مساحت بسیط زمین ایدن بعض اصحاب یقین مدینهٔ مز بوره یی اقلیم سادسدن اولمق اوزره تعیین ایتمشلردر لکن تبیین عرض بلدان ایدن نکته دانلر عرضنی قرق بردرجه اولمق اوزره تنصیص ایتمشلردر و کتب هیئاتده عرض مزبوری اقلیم خامسه تنصیص ایتمشلردر و بحرا بیض واسود ملتقاسنده بنااولنمش مثلث طور برحصار وسیع الدوردر که (مرج البحرین یلتقیان) مضمونی آن مشاهده سنده عیان اولور ابنیهٔ غریبه وافنیهٔ عجیبه ایله مشحون والطف اماکن ربع مسکوندر

(لمؤلفه)

* باغ ارمدر اومقر کرم * دیمه ارم بلکه دی بیت الحرم *
* خاکنی حق مشك سرشت ایلمش * هیأتنی رشك بهشت ایلمش *
* زینتی کویاکه بدن بیکری * وسعتی کویا که کوکل کشوری *
* دوره سی اول دکلو که پیك خیال * یوزییل انك دورینی کزمك محال *
* سوری وباروسی وسیع ورفیع * هیأت مجموعه سی غایت بدیع *
* وسع سمندی ایره مز طوقنه * مصر وسمرقند کیرر جوفنه *
* اسم سواد اکه ایاق باغیدر * شهرلك بلکه یوزی اغیدر *
* شهر دیمك ظلمدر اول کشوره * بر نیچه شهرا که کیرور یکسره *
* ییل فلك کیره ملودر وازه سی * طاقی سماطاقنك اندازه سی *

* برج شوکوه ایله ایدر بدر عروج * پست دراکه کوره ذات البروج *
* فخر ایدر انوارکیله وجه ارض * ایلیه مز عقل مثالینی فرض *
* هرنه که خاطر دیلیه انده وار * هرنه متاع استریسک بیشمار *
* صامت وناطق نه که مقصوددر * بلدهٔ مزبورده موجوددر *
* خانقه ومدرسه سی بیشمار * عالم وصوفی یه نهایتی وار *
* جامع وحمام وتفرج کهی * عددی ایله اوله عدد منتهی *
* هرنه طریقه کشی ایتسه هوس * تیز بولور مطلبنه دسترس *
* حاصلی اول شهره بوابدر کمال * جمعدر اول خطه ده مال وجمال *
* خوبلرینک حدی و پایانی یوق * عشوه لرینک توکنوریانی یوق *
* جانه غدا سیروتماشا زی * اهل نظر واله وشیدالری *
* هرنه قدر اهل صنایع که وار * زبده سی اول شهرده طوتمش قرار *
* جملهٔ اسباب معاشی تمام * انده مهمات بولور انتظام *
* عرب وعجمدن کلن اهل رجا * ایدر اودار الکرمه التجا *
* مقسم ارزاق خلایق در ر * یوز بوقدر مدحته لایقدرر *
* یدی فلک نقدینه کنجینه اول * یدی اقالیم تن وسینه اول *
* انکیچون اولدی جهان سینه سی * سینه سی جان پیکرین آینه سی *
* صدر در اول صدرده عثمانیان * اولدی اوتقریبله دار الامان *
* خاصه سلطان فریدون حشم * شاه بلنداختر عالی همم *
* خسرو جم مرتبه سلطان سلیم * ابن سلیمان شه جنت مقیم *
* بسط ایده لی سایهٔ اقبالنی * نشر ایده لی دامن افضالنی *
* خلد برین اولدی اوشهر کزین * قالمدی برقلبکه اوله حزین *
* عدلی ایله اول شه فرخنده پی * ابتدی سمرده لرین جمله حی *
* دار ایله آباد ایدوب او کشوری * اولدی سلاطین جهان سروری *
* ملجأ شاهان اوله دائم دری * حاجب درکاهی اوله مشتری *
* صاقلیه حق انی بلیاتدن * ایمن ایده جملهٔ آفاتدن *
* تختکهی اوله مقر امان * دائم اوله مسکن عثمانیان *

اول مدینهٔ دیرینه ده یوزدن زیاده کنیسه ودیرمساعیٔ جمیلهٔ ارباب خیرایله مساجد جدیده ومعابد سدیده اولوب نیجه سی دخی مدرسه وخانقاه واصحاب سلوکه جایکاه اولمشدر اول دار الامانی تختکاه سلاطین عثمانی اولیلدن برو نیروی اقتدارلری ایله ودست باریٔ معمارهمت بلند مقدارلری ایله معمور اولوب محکم ورفیع واستوار ووسیع نیجه مصنع وزیبا مساجد وعمارات سلطانیه ایله مزین اولمشدر که هیچ برینک نشکاه طاغ مبانیسنه

دست اقتدار سلاطین آفاق ایرشمش دکلدرنته کیم محلی کلدکده ایرادا اولنور وبانیلری اولان سلاطین جنت معاد قصه‌لری خلالنده آثار خیرلری تعداد اولنور وزرا وامرا وعلما وسائر اصحاب خیرات اول خطهٔ دلاویزده تأسیس ایتدکلر نفیس مسجدلر ویکیدن بنیاد ایتدکلری مدارس وعمایری ارباب بصائر حین مشاهده لرنده حائر اولوب خیطهٔ بیاندن کذراندر اوقات خمسه‌ده اول صوامع اسلامیه مأذنه‌لرندن پیدا اولان کلبانك محمدی بروجهله بلندود لپسند اولور که طاس سرنکون قبهٔ نیلکون صدای غمزداسی ایله مملو اولوب شرف بخش کوش سروش اولور وهر منار کو یاکه برچنار سایه دار درکه اوستنده بلبلان کلستان تقدیس وتفرید شام وسحر تغرید ایدر ابنای زمان اول مدینهٔ حصینه حصانتنده حیران اولمغین ام الدنیا ایله تلقیبه سزاواردر وغرایب آثاره اشتمال ایله اعجوبهٔ ادوار در محیر عقول اولان مشمولات مقبوله‌سنك بری طاق بلند رواق احداق حذاق مشاهدهٔ فتور وفطوردن تعجیز ایدن ایاصوفیه قبه‌سیدر که مزید تناسب واستحکامی استعلامی ایچون تحدیق بصر وتعلیق نظر ایدن دقیقه شناسلر کتابه سنده (فارجع البصر هل تری من فطور) آیتنی دیدهٔ درایت ایله مشاهده ایدرلر واول عبرت دیرمینا وغیرت قبهٔ خضرانك کمال اتساع وارتفاعن کورن صاحب نظران دا

❊ ان الذین سمك السماء بنی لنا ❊ بیتاً دعائمه اعز واطول ❊

مفهومنه ماصدق ایدوکین تصدیق ونوع مفرد ایدوکین تحقیق ایدرلر

(لمؤلفه)

❊ بر اولو قبه در مرفوع واعظم ❊ ایچنده محو اولور اون بش بیك آدم ❊
❊ انك مرمرلری هیچ وصف اولنمز ❊ مثالی انلرك شمدی بولنمز ❊
❊ منار آساستونلر سبز وازرق ❊ عماقی وصاری واق وابلق ❊
❊ کیمسین طونجدن دوکشدر استاد ❊ عجب طور اوزره اورمش اکا بنیاد ❊
❊ دخی مواج زرین مرمری وار ❊ مزین انلر ایله چار دیوار ❊
❊ ملون مرمر ایله سطحی مفروش ❊ اولور سیر ایلین حیران ومدهوش ❊
❊ مطبقدر ایکی یردن یولی وار ❊ سکردوب چیقشه اولور اسب رهوار ❊
❊ عجب پیکردر اول بنیان عالی ❊ بسیط خاکده یوقدر مثالی ❊
❊ مکر شاهان عثمانی بناسی ❊ که زیبادر بناسی وفناسی ❊
❊ خصوصا جامع سلطان محمد ❊ که اولمشدر معلی وممهد ❊
❊ سلیمان خان غازی جامعنی ❊ که وصفی عاشق ایلر سامعینی ❊
❊ نه تشبیه ایتمك اولور بر بنایه ❊ نه وصف ایلر صریح ونه کنایه ❊
❊ بلنداولمش فلك کرداراساسی ❊ انی کورن اولور غیرینی ناسی ❊
❊ جنان باغنده اول سلطان مبرور ❊ اوله اسلافی ایله شاد ومسرور ❊

* جهان دورد فجه دورسون جانشینی * یدی اقلیمه اوله زیر نکینی *
سلطان صادق النیه فاتح قسطنطینیه اول دبر دیرساله دن چرك شرکی ازاله ایدوب عبادتکاه اهل انتباه وانجمن ذکر الله ایتدکدنصکره اول حصن مصوندرونک اکثر اراضی ومحلاتنی ودکاکین وعقاراتنی که عنوةً فتح اولنمشیدی معبدمز بور مصالحنه وقف شرعی ایتدیلر واول عباد تکاهده اعلای کلمة الله مز اسمنی مرعی ایتدیلر
تاج التواریخ * محمدسعدالدین

---

* شعرای متقدمین ومتأخریندن بعضیلرینك اشعار برکزیده لری مخلصلرینه *
* نظرا حروف هجا اوزره ترتیب اولنه رق درج اولنمشدر *

باقی

درستایش مرحوم سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والغفران

* اتدی شهر شرف مقدم سلطان جهان *
* رشك باغ ارم وغیرت کلزار جنان *
* شادمان اولدی بوکون دور کهن ساله ینه *
* وصلت یوسفله نیته که بئر کنعان *
* روشن اولدی اچلوب دیدهٔ یعقوب امل *
* دمیدر منزل عشرت اولا بیت الاحزان *
* اول زمان ایردیکه بیك شوقله طاوس نشاط *
* ایده صحن حرم باغ جهانده جولان *
* مهچهٔ رایت منصور جهان افروزی *
* مطلع صبح ظفردن ینه اولدی تابان *
* اومروز که بولنه کعبهٔ مقصوده وصول *
* یکدی چون دولته یرلو یرینه ارکان *
* دولت اقبال قیلوب ایلدی طالع یاری *
* حاصلی اوستنره دوندی سپهر کردان *
* نیجه دم درد یله دمبسته قالوب غنچه صفت *
* بغریمز دلش ایدی محنت خار هجران *
* حمدلله که وصال شه فرخنده خصال *
قلبمز آچدی ینه نیته که ورد خندان *
* کهی کان کرم نقد حیات عالم *
* روحدر جسمی جهان ملکتنه حکمی روان *

❊ حافظ دین قوی حامئ شرع نبوی ❊
❊ طالع امر خدا تابع نص قرآن ❊
❊ خسرو جم عظمت داور خاقان سطوت ❊
❊ بلکه الکم قولی جم عبد حقیری خاقان ❊
❊ داور دور زمان شاه سلیمان اولکم ❊
❊ یوز سورر پای سمندینه ملوك دوران ❊
❊ شاه جمشید خشم خسرو خورشید علم ❊
❊ سرور سردار سرافراز سلاطین زمان ❊
❊ خاك راهی کهرتاج سلاطین جهان ❊
❊ آیغی طپراغی در سرمهٔ عین اعیان ❊
❊ تاجداران جهان سایه نشین علمی ❊
❊ سرفرازان ممالك یولنه سربازان ❊
❊ کهر تاجی ضیاسیله ممالك روشن ❊
❊ خنجر عدلی جلاسیله جهان پرلعان ❊
❊ حرم قدرینه برکنبد زرکار فلك ❊
❊ اکا برطاق مرصع کمر کاه کشان ❊
❊ آتش شعلهٔ شمشیر جهان تابندن ❊
کفروالحاد کتبخانه‌سن ایتدی سوزان ❊
❊ تاجدران باشنه تنك اوله تاج دارا ❊
❊ خدمت خاك درك بلمز ایسه رفعت شان ❊
❊ فلك سلطنتك سبعهٔ سیاره سیدر ❊
❊ کرمکارا ادیدی سر علم نور افشان ❊
❊ ایلدی لشکر منصورك اویرقلر ایله ❊
❊ وادئ نصرت ودشت ظفر لاله‌ستان ❊
❊ غازیلر پای سمندین ینه حنا لدیلر ❊
❊ خون اعدایی اودم کایلدیلر سیل روان ❊
❊ طوپ ایدوب کله‌لرین عرصه‌ده تیغك دائم ❊
❊ دشمنی دینی بواسلوبه قلور سرکردان ❊
❊ سر اعداکی بویارقانه ومادم قلیجك ❊
❊ آنلره خلق انکچون دیدیلر سرخ سران ❊
❊ لطف حقیله بوکون اولدی ایاکان کرم ❊

٭ برنجه فضل سنك شان شريفكده عيان ٭
٭ عدل وداد عمر وصدق وصفاى صديق ٭
٭ علم عرفان على حلم وحياى عثمان ٭
٭ سنى كسرئ عدالتده معادل طوتسم ٭
٭ فضله درسنده اولان دولت دين ايمان ٭
٭ روضهٔ دين وچمنزار شريعت اوللى ٭
٭ صرصر قهر كله حطهٔ ايران ويران ٭
٭ منزل زندقه ومجمع الحاد اوللى ٭
٭ مطر لطفكله ملكت روم آبادان ٭
٭ محو اولوبدر سر شمشير جهانكيركله ٭
٭ لوح عالمده اولان نقش ضلال وطغيان ٭
٭ خلق راحتده سحاب كرمك فيضندن ٭
٭ بلى ايخو كتورر طبعه هواى باران ٭
٭ بارك الله زهى پادشه عادلكم ٭
٭ شرقدن غربه دكن بولدى جهان امن وامان ٭
٭ لوحش الله زهى سلطنت قاهره كم ٭
٭ قافدن قافه جهان جمله مطيع فرمان ٭
٭ عرصهٔ مدح وثناكك بولهمز پايانن ٭
٭ پيك انديشه اكر بيك ييل اولورسه پويان ٭
٭ اولدى وصف سخن آراكه شعر باقى ٭
٭ رفعت پايه‌ده همسايهٔ نظمى سلمان ٭
٭ ايردى سلمانه سوزى شعرى كمان بولدى ٭
٭ لطفكه قالدى ايا خسرو صاحب ديوان ٭
٭ بحر نظم ايچره بوكون دركرانمايه ايكن ٭
٭ خاك ذلتده قالوبدر نيجه كم كوهر كان ٭
٭ خاكدن قالدر ايا داور دين پروركم ٭
٭ نسخه‌در جمله سراپاى حديث وقرآن ٭
٭ سرورا دور فلكدن بنده شكوا مز وار ٭
٭ طيكه عرض ايدملم رخصت اولورسه آلان ٭
٭ مقتداى علما حضرت قاضى زاده ٭
٭ معدن فضل وهنر منبع علم وعرفان ٭

❊ اول زمانکم بریسن مدرسهٔ عالیه کلك ❊
❊ ایلدك اکه کمال کرمکدن احسان ❊
❊ بوطریقك نیجه ییل کنج مدارسده یاتوب ❊
❊ المن چکمش ایکن هر بریمز نیجه زمان ❊
❊ شرف خدمتنه یوزسوره کلدك کویا ❊
❊ جویلرکم اولالر طالب بحر عمان ❊
❊ عرصهٔ بحره کیروب جوهریمز عرض ایتدك ❊
❊ تیغ وش هر بریمز قلدی ولی هب عریان ❊
❊ ذلت ومحنت ایله شمدی تمام اوچ ییلدر ❊
❊ یاتورز زاویهٔ حجره ده بی نام ونشان ❊
❊ ایردیلر پایهٔ اعلایه سراسر امثال ❊
❊ بولدیلر مرتبهٔ اعلا جمله اقران ❊
❊ نه روا در فضلا قاله قباب التنده ❊
❊ کم کوربدرکه اول دریای حباب ایچره نهان ❊
❊ محنت فقر وبلا غیرت اقران مشکل ❊
❊ فقرا بندهلرك اره ده لال وحیران ❊
❊ بریل امرکله بنا خدمتنه ناظر اولوب ❊
❊ کوردك اول مصلحت خیری بقدر الامکان ❊
❊ بوفقیرانده طوروب خدمتنه مشغول اولدم ❊
❊ ایتمیوب ذره جه سعینده قصور ونقصان ❊
❊ حاصلی جود وکرم وقتی ایرشدی شمدی ❊
❊ لطفکه ناظرز ای پادشه عالیشان ❊
❊ سوزدادن بوقدر یتزایدم خدمتکه ❊
❊ جانه کارا یلمسه آتش داغ حرمان ❊
❊ مرحمت موسمی احسان دمیدر سلطانم ❊
❊ لطف قیل هرنه ایسه دولتکه لایق اولان ❊
❊ بذلله ازاوله می نعمت جود وکرمك ❊
❊ یمه دن اکسله می خوان خلیل الرحمن ❊
❊ سرورا توسن ایام قتی سرکشدر ❊
❊ اکه لطف ایله ایکن ایلمه ارخاء عنان ❊
❊ امر عالی یتسه درکاه معلا نکدر ❊

* هله بزایلیده لم واقع احوالی بیان *
* ذره‌جه چون وچرا کسه‌ده یوقدر حاشا *
* سده دولتکه در ینده باقی فرمان *
* هر سحر تا که نجوم اوزره نیام شبدن *
* چیقره تیغ جهانکیرنی مهر رخشان *
* قلجک اوستون اوله نیته که تیغ خرشید *
* سایهٔ سلطنتکده اوله آسوده جهان *

باقی

غزل

* لاله‌لر بزم چمنده جام عشرت کوسترر *
* دولتنده خسرو کل عیشه رخصت کوسترر *
* موسم کل عیدله یار مصاحب دوشدیلر *
* بر برینه ایکی دلبر در محبت کوسترر *
* عید کهده وارملم دولابه دلبر سیرینه *
* کورلم آیینهٔ دوران نه صورت کوسترر *
* قد که قول اولمغه کلمش دیزلمش قرشوکه *
* سرو زطورمش چمن صحننده قامت کوسترر *
* عاشقی بی صبر و آرام ایلیوب سیاح ایدر *
* مملکت سیر ایتدیرر عشقك ولایت کوسترر *
* بی ستون غمده باقی سنك محنت کسمده *
* شویله اوستاد اولدیکم فرهاده صنعت کوسترر *

جودت پاشا

غزل

* صفا و یرر بزه یار ایتسه پرعتاب خطاب *
* که تلخ اولنجه ایدر طبعی نشئه‌یاب شراب *
* هوای نفس ایله مغرور اولان تنك مغزك *
* یقین وقتده اولور حالی چون حباب خراب *
* صفای بادهٔ کلکونی استمز زهاد *
* اولور می نشئه بر آوزدهٔ کلاب کلاب *

٭ وطن جلاسی صفاسن صورارایسك ساقی ٭
٭ نوای نالهٔ چینی ویرر جواب چو آب ٭
٭ اب نگارده بك نیجه بیك نشاط ویرر ٭
٭ که نقطه نقش ایله جودت اولور سراب شراب ٭

حشمت

غزل

٭ رخصت بولنور دامن جانان اله کیرمز ٭
٭ جانان بولنور کوشهٔ امکان اله کیرمز ٭
٭ رخساری آزردهٔ دست طلب ایتمه ٭
٭ افسرده اولور اول کل خندان اله کیرمز ٭
٭ هر دانه سن آرایش تار نظر ایلر ٭
٭ اشکم کبی برسبحهٔ مرجان اله کیرمز ٭
٭ عرض ایتمه عبث چاك کریبان نیازی ٭
٭ فریاد ایله سررشتهٔ احسان اله کیرمز ٭
٭ قو ینکدن ایرمه بیل انك قدرینی ای شوخ ٭
٭ حشمت کبی برنسخهٔ عرفان اله کیرمز ٭

راغب

درستایش احمد پاشا والیٔ بغداد

٭ ایدنجه خامهٔ سحر آفرینم خرده جولانی ٭
٭ اولور نقش پرطاوس داغ حسرت مانی ٭
٭ خیال موشکافم جوهر فردی ایدر قسمت ٭
٭ سبك روحیٔ طبعم کوهه ایتدرمز کران جانی ٭
٭ یامرآت صفا اندر صفادر ذهن دراکم ٭
٭ کاودر آینهٔ کیتی نمایه صورت ثانی ٭
٭ صفای جوهرندن جوهر کل ایلر استمداد ٭
٭ لقای منظرندن روح اعظم مست حیرانی ٭
٭ ایدرسه نخلبند کلك سحر آثار اندیشه‌م ٭
٭ فضای پهن تحریر اوزره نوطرح خیابانی ٭
٭ اولور هر نکتهٔ رنکینی برکلنچهٔ رعنا ٭

* اولور هر مصرع برجسته بر سرو خرامانی *
* یاخود مشاطهٔ جادوی خامه‌م ایتسه تردستی *
* ویرر ابکار افکاره بو کونه زیب روحانی *
* ایدر فتنه ایله چشم پرفسونه سرده ساتقلر *
* ایدر رنکك حیادن غازهٔ رخسار جانانی *
* کلیم خامه‌مك عجازیدر احباب واعدایه *
* ویرن که چاشنیٔ نیشکر که حکم ثعبانی *
* مسیحم نطقمك آثاریدر موتای الفاظه *
* ویرن که فیض نیسانی ویرن که مایهٔ جانی *
* غزال چینه ایتدرمز خجالت نافه کسترلك *
* ایدنجه خامهٔ معجز نکارم عنبر افشانی *
* مز ینددر سراپا حسنله هر بیت معمورم *
* دینلسه مصر معنی یه سزادر یوسف ثانی *
* بنم اول خسرو داراشکوه ملك معنا کیم *
* کوریدی شوکت نظمم اولوردی لال خاقانی *
* معارف عالمن تسخیر ایدوب شمشیر اندیشه‌م *
* ایچندن برقلج تیما ریدر ملك سخندانی *
* اشارت اوشفالك کوشهٔ چشممده قانونی *
* بکا بازیچهٔ طفلانه کلمز زیج ایلخانی *
* بن اول کشاف روشن طبعم ایلر حسن تقریرم *
* مثال آیت نورا نفس وآفاقی نورانی *
* سرافرازم کمالات ومعارف فهم ودانشله *
* تکلف برطرف کچدم بو وادیلرله اقرانی *
* نقیصه وار ایسه ذاتمده عنوان کتابتدر *
* قصورم وار ایسه بلم مکر برریش طولانی *
* بن اول وصل استغنا پسندم کاولدی مداحی *
* بنم ممدوحمك خانان جنکیزی وایلخانی *
* سمی احمد مختار پاشای کرم کردار *
* مشیر وداد کار وحامیٔ دین مسلمانی *
* نه پاشا آصف مقبول عالم داورا کرم *
* خدیو جم شیم داراحشم اسکندر ثانی *

نه آصف صفدر کسری شکن دستور شیرافکن
هم آورد تهمتن قهرمان جنك ماهانی
نه آصف شهسوار یکه تاز عرصهٔ مردی
نه آصف رستم شمشیرباز رزم خاقانی
در بحر شجاعت کوهر زرافسر همت
فروغ مهر دولت اوج بختك ماه رخشانی
سنانی قدرتدویر سپهر دولت واجلال
بریق تیغی مهر انور برج جهانبانی
کمانی کوشه سنده فتح ونصرت چله کشلردر
حریم دولتنده معتکف توفیق ربانی
ایدر تفریق صورت صدمهٔ کرزی هیولادن
ایدر تقسیم نقطه موشکاف تیر پرانی
وغاده ابر خونریز وسخاده بحر کوهر خیز
کف دریا نوالی سایهٔ شمشیر برانی
بنای حادثات آب تیغی سیل کوه انداز
خدنکیدر اشرایه شهاب رجم شیطانی
بزکی خانه زادی مجد و رفعت سایه پروردی
سخا ملك یمینی مرحمت منقاد فرمانی
شفقته جرعهٔ مینای بزم جاه واجلالی
فلك بك كاسهٔ فیروزهٔ کیلار عنوانی
فلکده قطع رتبه خدمت تیغ ایله بهرامه
درنده مشعل افروزاتی لایق چرخ کیوانی
سبق آموز تدبیر اصابت کستری برجیس
عطارد در بیر منقبت تحریر دیوانی
اکر تل قیرماسه بزمنده رامشکر ایدی ناهید
اولنجه مهر انور نیزه دار رزم میدانی
قرزرمهجهٔ اعلام نصرتدر او دستوره
دیك مهرتابان خدمتنده ایم بن بونی آنی
خدیوا آسمان قدر امشیر ادا وراصدرا
ایا ذات شریفی نسخهٔ اقبالك عنوانی
سن اول صدر مفخم سن که اولدی عیسی ابانك

☼ عراق وروم واقصای حجاز ایران وتورانی
☼ سن اول تنهاسوارعرصهٔ پهنای ابجاسن ☼
☼ ایدر سرسام بیم سطوتك سام نریمانی ☼
☼ دکلدم سندن اول کمسنك مداحی هم اولم ☼
☼ چراکاری کند عاقل که بازآرد پشیمانی ☼
☼ سپهر پیری عاجز ایلمشکن شورش فتنه ☼
☼ جهانه کلدی تدبیرك ایله راحت تن آسانی ☼
☼ دکلدر زانکه بالله لاف اسکندر اطلاقی ☼
☼ که ایتدك سده همت فتنهٔ یاجوج ایرانی ☼
☼ سن اول ذات مکرم مظهر تسخیر عالمسن ☼
☼ که مداحك کورنهم کورمین قاصر اکردانی ☼
☼ نه سد فتنه توجیه نکاه التفات ایتسك ☼
☼ همیشه سازکاره دوندررد کچرخ کردانی
☼ عجمی دزدخونخواره کوزآچدرمز ایسه عدلك ☼
☼ که فارغ ایتدی دزدیده نکهدن چشم فتانی ☼
☼ پریشانی کورنمزاوادی عهدکده مکرعاشق ☼
☼ خیال زلف یار ایله کوره خواب پریشانی ☼
☼ سزادر بعدازین شمشیرکی آص طاق عرش اوزره ☼
☼ قودك تأثیردنده غمزهٔ ابروسی خوبانی ☼
☼ کوروب اشفاقکی خلقه فلکده ایتدی هرکز ☼
☼ مقدم ایتدیکی اطواره اظهار پریشانی ☼
☼ صفای بالله هرکس ترنم ساز آسایش ☼
☼ محلدربنده بلبل کبی ایلرسم غزل خوانی ☼
☼ تماشابش هلال اوستنده ایتدم ماه تابانی ☼
☼ آنجه دستنه اول ماه پیکرجام رخشانی ☼
☼ دکل تشبیه تام اول بدرحسنه ماه کنعانی ☼
☼ کایدر صد یوسفی چاه زنخدانده زندانی ☼
☼ اولورشیرازهٔ جمعیت دللرنه حالتدر ☼
☼ پریشان ایلدکچه زلفنی تار پریشانی ☼

☼ نكه شوریده زلف آشفته سرمست وكریبان چاك ☼
☼ كورن اولمزمی مجنون اول بت آشفته سامانی ☼
☼ سحاب مرحمتده رشحهٔ وصلك ایدر اشراب ☼
☼ اكرچه برق خرمنسوز در ابلرده خند انی ☼
☼ سیه تاب ایتسه تیغ ابروان نازحد تله ☼
☼ اولور بر جدول آب بقاهر چین پیشانی ☼
☼ قوتصدیعی یتر راغب غزلده ایردی پایانه ☼
☼ اجابت منتظر هنكام هنكام ثنا خوانی ☼
☼ اوله تاچرخ كردان چشمهٔ خورشید نور افشان ☼
☼ اوله تامعتدل هم كائناتك چارار كانی ☼
☼ ایده پاینده تابنده همیشه اعتدال اوزره ☼
☼ مزاج دولت واقبالنی تأییدربانی ☼

☼ راغب ☼

غزل

☼ پیچ وتاب سینه دن افكار كندین كوسترر ☼
☼ جوهر آیینه دن ژنكار كندین كوسترر ☼
☼ اضطراب نابهنكام استمز تحصیل كام ☼
☼ موقعنده بی تكلف كار كندین كوسترر ☼
☼ پردهٔ ناموسه كیرمز برق عالمسوز عشق ☼
☼ بی محابا نشوهٔ سرشار كندین كوسترر ☼
☼ كمسه یی محروم فیض ایتمز تجلی زارحسن ☼
☼ جنبش كهسار دن دیدار كندین كوسترر ☼
☼ امتیاز نیك وبددن مانع اولمز امتزاج ☼
☼ سایهٔ كلده كم اولمز خار كندین كوسترر ☼
☼ خوب وزشت آثار یدر آیینهٔ كردار خلق ☼
☼ هرنه صورت طرح ایدر سحار كندین كوسترر ☼
☼ جلوهٔ حسنه مرایای مظاهر در نفوس ☼
☼ هر كمه اتسه اشارت یار كندین كوسترر ☼

* بو يله در راغب مجازات عمل كم فى المثل *
* صورتده نه مندور نى غدار كندين كوسترر *

راغب

غزل

* خراباتى كورنلر هر برى بر حالتن سويلر *
* لطافت نقل ايدر رندان وزاهد ثقلتن سويلر *
* سر آغاز ايلدكچه بحثه بلبل رونق كلدن *
* بزمده قلقل مينا دلك كيفيتن سويلر *
* تجلى نشئه سن اهل شكم ادراك قابلمى *
* بهشت آكدقچه زاهد اكل وشربك لذتن سويلر *
* نه ضبط حاكم عقلى نه حكم ضابط شرعى *
* جنون اقليمنى كشت ايلينلر راحتن سويلر *
* ميان كفتكوده بدمنش ايهام ايدر قبحن *
* شجاعت عرض ايدركن مردقبضى سرقتن سويلر *
* موافقدر ينه البت مزاجه شيوهٔ حكمت *
* طبيبك اولسده كذبى مريضك صحتن سويلر *
* پريشانئ خاطر نكتهٔ سربسته وش قالدى *
* نه كسه حكمتن اكار نه راغب علتن سويلر *

روحئ بغدادى

در شان شريف سليمان پاشا كه حاكم بغداد بود

* مژدهٔ شاه بهارايله ايدوب بلبلى شاد *
* كلدى بر تازه خبرله سحرى كلشنه باد *
* مست اولوب لاله ندن كلدى سحردن چنده *
* وارايسه ايلدى كل يوسفنى بادمزاد *
* ينه كل يوسفنه مالك اولوب خواجهٔ باغ *
* ايلدى سروسر افرازى چمندن ازاد *
* ژاله دن دانه دوكوب بلبلى صيد ايتمك ايچون *
* دام قورمش چمنه غنچه مثال صياد *
* سبزه دن باغه صالوب باديشيل سجاده *

٭ باشلدی ایتمکه بلبللری بر برارشاد ٭
٭ غنچه طاس زراکا ژاله کومشدن مهره ٭
٭ زده در صحن چمن باد صبا درنراد ٭
٭ نوله نراد صبایه یکیلورسه کلبن ٭
٭ ویردی کلشنده سحر کلدن اکا نیجه کشاد ٭
٭ کونده بیك صفحه اوقور غنچه کلستانندن ٭
٭ بلبل زار ایدنوب باد بهاری استاد ٭
٭ ندن اولوردی کلستانه بود کلوراغب
اولسه لالهٔ نوخیزده فی الجمله سواد ٭
٭ بر ایکی قطره صو طمزردی هوادن شبنم
٭ وار ایسه لاله دواتنده غلیظ اولدی مداد ٭
٭ بونجه کیم مرهم اورر ژاله قراسی قوریمز ٭
٭ اوکلور داغ دکل لاله ده کی داغ فؤاد ٭
٭ خامهٔ سبزهٔ نوخیز ایله لوح چمنه ٭
٭یازدی درد دلنی بلبل آشفته نهاد ٭
٭ کسدی کلشنده نهار آل ورقدن برکل
٭ کل صانوب بلبل آنی شوقدن ایتدی فریاد ٭
٭ دوشدیلر لطفنه سلطان بهارك مظهر
٭ اولدیلر بوی بکی کلزارده سرو شمشاد ٭
٭ اولدی تشریف بهار ایله مشرف کلشن
٭ نته کیم مقدم پاشا ایله شهر بغداد ٭
٭ اول قضا حکم که امر ایلسه کیوانه اولور ٭
٭ بوقدر رفعتله اکا مطیع ومنقاد ٭
٭ کهکشان صانمه که بهرام فلك اولمشدر ٭
٭ تیغ زرین قوشانوب بار کهنده جلاد ٭
٭ کورنین صانمه شفق کیم دوکوب اعدا قانن ٭
٭ چرخه صالمش قلیجن رزمده اول شیرنهاد ٭
٭ نه نو صانمه که تیغن کوریجك خوفندن ٭
٭ طرنغن صالدی کیجه شیر سپهر بیداد ٭
٭ غصه دن قان آقیدر دیدهٔ نمنا کلری ٭
٭ هر قچن ایلسه زیغی دشمنلری یاد ٭

☼ وحشله طیری خدا قلمغیچون امرین رام ☼
☼ حاکم عادل ایدوب اکا سلیمان قومش آد ☼
☼ ای سلیمان زمان کورمه زوا دورکده ☼
☼ صدر اعلایه چکوب حکم ایدەمز دیو شداد ☼
☼ ظلمدن ملکت بغداد خراب اولمشدر ☼
☼ وای اکر ایلمسه بانئ عدلك آباد ☼
☼ ایتدیمی حضرت موسی یه اطاعت فرعون ☼
☼ سکا دشمن نه عجب قرشوقویوب ایتسه عناد ☼
☼ پنجهٔ قهریکك آلتنده اریر موم صفت ☼
☼ ید اعدای جفا پیشه اولورسه فولاد ☼
☼ کاسه حکم ایلدیکك یرده وجوده هر طفل ☼
☼ حکم ایدر رستم اولور بو دیو اهل مرصاد ☼
☼ شیرزله صالنه کوردی زمانکده غزال ☼
☼ صالدی دریایه کمندینی الندن صیاد ☼
☼ کمسه دورکده فغان ایلمز الا بلبل ☼
☼ اوده کل شوقی ایله باغده ایلر فریاد ☼
☼ روز وشب ایتدەدر شمدی دعای خیرك
☼ رندلر میکدەده صومعه لرده ذهاد ☼
☼ رنك رویندن اولور قرشوکه کاسه معلوم
☼ کیمسه غیره ایدەمز ایتدیکی جرمن اسناد ☼
☼ سیم وزر دامنله ویرمکی اهل فقره ☼
☼ بر کرمدر کیم آنی همتك ایتمش ایجاد ☼
☼ بویله کوهرنه روادرکه قاله یرده دیو ☼
☼ کوتورر باشده همیشه آیغك توزینی باد ☼
☼ خوان لطفك سنك اول مائدەدر کیم عالم ☼
☼ نقدر ایتسه تناول اولور اول دکلو زیاد ☼
☼ ریزهٔ نان که قالورسفرهٔ احسانکده ☼
☼ کرسلیمن خشمی کاسه اولور جمله زاد ☼
☼ اهل داللر نوله دورکده اولورسه خوشحال ☼
☼ المزندەمی عشرتله طولو جام مراد ☼
☼ نوله کرروحی قوللك ایرسه مراده کیم اکا ☼

☼ روز وشب ادعیهٔ دولتك اولمش اوراد ☼
تلخ کام ایتمش آنی قهر سپهر غدار ☼
☼ قند لطفکله یتوب غورینه ایتسك نوله داد ☼
☼ نه روادر آنك ابر کرم سایکده ☼
☼ صرصر محنت ایده خاك وجودین برباد ☼
☼ سن زمانکده سلیمانسن او برمور ضعیف ☼
☼ نه عجب مور سلیماندن ایدرسه امداد ☼
☼ آب لطفکله او دلخستهیی احیا ایله ☼
☼ ای مسیحا نفس اولسون المندن حساد ☼
☼ نیچه برچکنبوب آیقده قاله اهل هنر ☼
☼ نیچه بر نظم متاعی بوله عالمده کساد ☼
☼ شمدی دورکده هنر عرض ایدهجك دملردر ☼
☼ ایلسون هر بری بر معنیٔ رنکین ایجاد ☼
☼ شعراقنده سخن سازلق ایتسه بیك یل ☼
☼ وصفنك بیکده برین قلمه طبع وقاد ☼
☼ لایق اولدرکه دعا ایله سوزی ختم ایدلم ☼
☼ لطف بیغایت مولادن ایدوب استمداد ☼
☼ کاه مفرد اولوبن کاه مرکب نته کیم ☼
☼ دور ایده عالم امکانده بو چار اضداد ☼
☼ باغ خیلن چیقروب نیته که استقباله ☼
☼ مژدهٔ شاه بهار ایله کله کلشنه باد ☼
☼ کشت امیدك ایده ابر هدایت سرسبز ☼
☼ آچله غنچهٔ بختك اولهسن خرم وشاد ☼
☼ چار یار اوله رفیقك نره یه عزم ایتسك ☼
☼ اولهسن رنج وغم ودرد و بلادن آزاد ☼
☼ بحساب اوله میسر سکا کلزار ارم ☼
☼ همدمك ساقیٔ کوثر اوله یوم المیعاد ☼

﴿☼ روحیٔ بغدادی ☼﴾

﴿ غزل ﴾

☼ یار استین اولور نیچه اغیاره آشنا ☼
☼ بیك یاره برکه تا اوله بر یاره آشنا ☼

* كلر يزلك اميدنى قواول چمنده كيم *
* بلبل فغانه يار اوله كل خاره آشنا *
* فرهاده در زمانه ده رشكم كه يار ايچون *
* جان ويردى آخر اولمدى آغياره آشنا *
* بندن طريق مهرو محبتده عبرت آل *
* اى اولمق استين او ستمكاره آشنا *
* طاغلرجه صبر بلكه تيموردن يورك كرك *
* آسان دكلدر اولمق او غداره آشنا *
* يوق آشنالغم ديمه عرض ايله دردكى *
* لازم دكل طبيب اوله بيماره آشنا *
* روحى بيكسه نوله بار ايتسه التفات *
* اعلا سوز ايلر آدمى خنكاره آشنا *

سامى پاشا

غزل

* حسرتكله جام داغ لاله در چشمانمه *
* قطره مى لعلسز تبخاله در چشمانمه *
* ايلدكجه عارضك اى ماه روزيب خيال *
* حلقهٔ دود درونم هاله در چشمانمه *
* فكر زلفكله دمادم ايلرم اجراى اشك *
* هرمژهم برسنبل پرژاله در چشمانمه *
* عكس جام ميله رخسارك كورنجه تابدار *
* بزم غمده آتش سياله در چشمانمه *
* تار و پودى رشتهٔ مدح نكاهكدر بنم *
* ساميا بو نو غزل بركاله در چشمانمه *

سامى

تموزيه

* تموز ايرشدى جهان غرق تف وتاب اولدى *
* زمين حرارتله زقف پيچ وتاب اولدى *

* ایدوب کمال ایله کرمیت هوا تأثیر *
* چکیدهٔ عرق کلرخان گلاب اولدی *
* دوشنجه پرتو خورشید تمر دریایه *
* درون بحرده اولان ماهیان کباب اولدی *
* اود کلوشدت تاب تموزکم ذرات *
* جهانده هربری برقرص آفتاب اولدی *
* بودمده قطره باران دکل حرارتدن *
* اودکلو بوتهٔ کردون پرالتهاب اولدی *
* سیه غمامی کدازندکیٔ خورشیدی *
* مثال کلچهٔ فولاد ارتدی آب اولدی *
* بوفرط حرهوا اشتدادکرمادن *
* طیوره باعث همرنکیٔ غراب اولدی *
* عرق فشاندر اوده صفحه روی دریاده *
* خروش موجه ایله جابجا حباب اولدی *
* اودمکه زبدش تحریروصفی تموزك *
* مراد ماشطهٔ طبع مستطاب اولدی *
* ایدوب کلالهٔ دوشیزهٔ خیاله اثر *
* چورنك سرخ علو خود بخود خضاب اولدی *
* ایدوب کداخته بیمین قرص ماه تموز *
* دکل هلال فلك حلقه سازباب اولدی *
* نه باب دائرهٔ حلقهٔ فلك سایی *
* محیط مرکز ملك فراسیاب اولدی *
* نه باب ذرهٔ ناچیز خاك شهراهی *
* یکانه کوهر سرتاج آفتاب اولدی *
* دخی علامت ناشسته رویی باقیدر *
* قمر او بابده رخسودهٔ تراب اولدی *
* نه باب پادشهان جهانکیرانه *
* ملاذ مستندوجای انتساب اولدی *
* ادبار کاهده کیوان هفتمین بایه *
* غلام حلقه بکوش فلك جناب اولدی *
* ملوك عالمك ایلچیلری یوزین سوره رك *

☼ کلوب اوباب سعادتده کامیاب اولدی ☼
☼ بو بابده سوزم اثباته قادرم دیرسم ☼
☼ که پادشهلره ده مرجع ومآب اولدی ☼
☼ نه بابدر که آنك سدهٔ معلاسی ☼
☼ ممراسب شهنشاه مه رکاب اولدی ☼
☼ سپهر کوکبه شاه سکندر استعداد ☼
☼ که رأیی آینهٔ چهرهٔ صواب اولدی ☼
☼ او برکزیدهٔ عثمانیا نکم اقبالی ☼
☼ قدم نهندهٔ اجرام نه قباب اولدی ☼
☼ فضای اوجده خیط الشعاع خورشیدی ☼
☼ خیام دولتنه ذرفشان طناب اولدی ☼
☼ محیط کوزهٔ جودنده قطرهٔ ناچیز ☼
☼ نه آسمان یم لطفنده پرحباب اولدی ☼
☼ ارتدی بیضهٔ ماهی هلال ایدنجه فلك ☼
☼ میان صولتنه تیغ شعله تاب اولدی ☼
☼ اولوب وزنده نسیم بهار انصافی ☼
☼ جنود فتنه بزیر لحاف خواب اولدی ☼
☼ فغان ایدرغم عامله نوق زماننده ☼
☼ مکر که نالهٔ بیهودهٔ ذباب اولدی ☼
☼ حرمسرای شکوهنده کمترین کنجشك ☼
☼ کمال زورایله ناخنزن عقاب اولدی ☼
☼ اولنجه ساحهٔ کهساره منتشر عدلی ☼
☼ غزاله پنجهٔ شیران سریر خواب اولدی ☼
☼ دم بهارده باران دکل خوی افشاندر ☼
☼ که دست جودی خجالترس سحاب اولدی ☼
☼ اوشهسوار صف ارای کامرانیکم ☼
☼ کمیت حشمتنه ماه نورکاب اولدی ☼
☼ زهی سمند ثریاقطاس چاپکپای ☼
که همچو صاعقه اولدمکه پرشتاب اولدی ☼
☼ کمین شرارهٔ نعلی هلال رسمیدر ☼
☼ صعود ایدوب فلکه شعلهٔ شهاب اولدی ☼

❊ اوخنك باصره جولانكه پيك انديشه ❊
❊ دم مسابقه پسماندۀ حجاب اولدی ❊
❊ خـدا يكانۀ دهراشـه فلك قدرا ❊
❊ معارف اهلنه لطفك كه بيحساب اولدی ❊
❊ قصيدمه نظرايت عاطفتلو خنكادم ❊
❊ بو عرضحاله فقط شفقتك جواب اولدی ❊
❊ فلك ديدكلری نابرقراردن فرياد ❊
❊ كه دل الندە ستم خوردۀ عقاب اولدی ❊
❊ بوتنكنـای فلاكتده قلب ناشاده ❊
❊ هميشه كاری انك رنجش عذاب اولدی ❊
❊ درونی آتش محنتله ايليوب پرداغ ❊
❊ تنورسينه ده لخت جكر كباب اولدی ❊
❊ فلاخن ستمی سنكسار هجرت ايدوب ❊
❊ مثال خاطر عاشق كوكل خراب اولدی ❊
❊ سپهر كينه وربد منش خيـالنده ❊
❊ اذيت اهـل دله موجب ثواب اولدی ❊
❊ كروه نادره سنجـان نكته فهمـانه ❊
❊ عداوتی هـله بی شك وارتيـاب اولدی ❊
❊ مددرس اول مددای پاشـاه ذيشـانم ❊
❊ كه لطف ومرحمتك دهره بيحساب اولدی ❊
❊ پنـاهكاه ايده لی دركـه معـلاكی ❊
❊ سپهره عرض نيازاتمك ارتكاب اولدی ❊
❊ فتـادكانه اولن دستكير سنسن سن ❊
❊ كه يوز سورن دروالا كه كامياب اولدی ❊
❊ نكاه مرحمت ايتسـامئ غريبكه ده ❊
❊ كه دركهكده اوده بنـدۀ تراب اولـدی ❊
❊ عنـايت وكرمه مظهرايله كيم ديه لر ❊
❊ تلافئ ستم چرخ ناصـواب اولـدی ❊
❊ اميدی مرتبـۀ خواجـكئ ديوانی ❊
❊ درونه مايۀ تشويش واضطراب اولدی ❊
❊ بحق نوربنی نائـل مرام ايله ❊

* درسعادتكه كلدى پرشتاب اولدى *
* بلندى مقصد مافى الضمير خاموش اول *
* سخن رسيدهٔ سرمقطع نصاب اولدى *
* سوز آخر اولدى خلوص ايله بردعا ايتكم *
* سروش غيبديه مژده مستجاب اولدى *
* هميشه سوزش تاب تموز ايله تاكم *
* زمين پرآتش وعالم پراضطراب اولدى *
* سپهرى ذاتكه حق سايبان راحت ايده *
* كه شكل فلكهٔ زرينى آفتاب اولدى *
* اوله وجودى مربع نشين قصر حيات *
* بناى عمرعدوتاكه پرخراب اولدى *

سامى

غزل

* بزم پاك حسنهٔ زيوردر اوزلف وخال ورخ *
* دود عنبر مجمرزردر اوزلف وخال ورخ *
* كردن بللورك اوزره كويا برشيشه‌ده *
* سنبل وشبوكلتردر اوزلف وخال ورخ *
* داغ غم سوداى سرتاب جكر كتمك محال *
* داره‌كم دائم مصوردر اوزلف وخال ورخ *
* شمع شب پيرايه وپرسوخته پروانه وش *
* متصل كرم آشناردر اوزلف وخال ورخ *
* شعلهٔ آهه‌سپند اولمق سويداى درون *
* باده كلدكچه مقرردر اوزلف وخال ورخ *
* كلشن حسن ايچرهٔ دام ودانهٔ آشويله *
* مرغ جانه قيدديكردر اوزلف وخال ورخ *
* حلقهٔ جيم جمالى نقطهٔ نوراوزره در *
* صفحهٔ زيب روى دلبردر اوزلف وخال ورخ *
* سوزحسرت مردم چشمى پريشان خواب ايدر *
* تاكه زيب روى دلبردر اوزلف وخال ورخ *
* قيلدى حسن شاهد نظمى دوبالا ساميا *
* چون رديفمده مكرردر اوزلف وخال ورخ *

سروری

مهمل ومعجم تواریخ متفرقه

※ سلطان عثمان ملك الوب اولدی سرافراز ملوك ※
※ اولدی شه عالیهمم عدل ایله سلطان بایزید ※
※ رجبده قیلدی سلطان احمدی شاه جهان الله ※
※ سلیمان زمان فرمان روای انس وجان اولدی ※
※ حمد اوله مهد شوکت اولدی مقام محمود ※
※ شهزاده مقدمندن ایردی مراده عالم ※
※ شرف کلدی وجود فاطمه سلطانه دهره ※
※ بشکطاش ایچره قوندی شاه سلطان مهد اقباله ※
※ سال خان عبدالحمیدی حق همایون ایلیه ※
※ سالنی مسعود ایده سلطان محمودك خدا ※
※ حسن پاشایه مهرین ایلدی سلطان سلیم احسان ※
※ جهانه مژده زصدر کزین اولدی حسن پاشا ※
※ اولدی دری زادهٔ والا کهر مفتی الانام ※
※ ویردی صالحزاده فتوی عالمك اصلاحنه ※
※ رؤس احسان ایدوب احیابی ایتدی پادشاه احیا ※
※ رؤس ایله کلاهی زاده طاهر سرفراز اولدی ※
※ قیلدی عدنی شریف افندی مقام ※
※ قیلدی کامل افندی خلدی مقام ※
※ ثوب موتی کیوه‌لی یه‌کی ولی دیدی اجل ※
※ قیلدی طتلی سوزلی بالجی زاده‌یی عبدی شهید ※
※ حق بوانبار جسیمی ایده کنز برکات ※
※ حق بوانبار بلندی ایده کنز البرکات ※

شرف خانم

تاریخ قدومیه برای عالی پاشا

※ برنیجه زماندی مکر وآلی ※ ایلردی فلك علی التوالی ※
※ اغلردی هجوم جیش غمله ※ قالمامش ایدی کالك مجالی ※
※ اولمش ایدی سنك محنت ایله ※ مرغ املك شکسته بالی ※
※ کاسه بیله یوق ایدی المدن ※ کوکلمده سروره جای خالی ※

※ عندمده براوادی فرق اولنمز ※ عید ایله محرمك هلالی ※
※ کوستردی فلك بزه بر رهب ※ هر محنتی بکا لا ابالی ※
※ یوقکن دل خسته حالك اصلا ※ بر وجهله صحت احتمالی ※
※ ناکاه ظهوره کلدی برشب ※ توفیق جناب ذی الجلالی ※
※ ایتدی کوریجك تعجبانه ※ احوال کستهدن سؤالی ※
※ دیدم کرم ایله صورمه سنده ※ ویرمه دل زاره اشتغالی ※
※ بلمز میسك اهل دلله دائم ※ اولمز فلك ایتمسه جدالی ※
※ باد محن ایله نخل امید ※ دوشدی یره خار وخس مثالی ※
※ نه دلده نه بنده قورلیاقت ※ اسکی یکی دملرك خیالی ※
※ بیکده بری شرح اولنمز ایتم ※ بیهوده دراز قیل وقالی ※
※ زهر ایلمسونده چرخ بیداد ※ حقك باکه ویردیکی نوالی ※
※ السون کیرو ایلدیسه احسان ※ نه مالی کرك نه خود منالی ※
※ طولمزمی عجب بوجله غیری ※ کلزمی بوکونلرك زوالی ※
※ دیدی نه طوررسك اشته بولمش ※ مژده سکا کیم غمك کمالی ※
※ آیینهٔ قلبی غیری صاف ایت ※ کیم کوستره مقصدك جمالی ※
※ برذات کریم وار جهانده ※ لطف وهمم عادت وخصالی ※
※ اخلاق جمیلنك قیاس ایت ※ نه کلدی نه خود کلورمثالی ※
※ اولوردی اکر کوریدی حاتم ※ میدان کرمده پایمالی ※
※ اولمقده جمیع بندکانه ※ اسمی کبی همتیده عالی ※
※ اولذاته سنکده نسبتك وار ※ عرض ایله نیك وبد مقالی ※
※ اسلامبوله اولدی سایه انداز ※ اول باغ عنایتك نهالی ※
※ تشریف ایدنجه ایلچیلکدن ※ قارشولدیلر اونیك فالی ※
※ چون آب حیات بوسویه اقدی ※ اول چشمهٔ قلزمك زلالی ※
※ یمن قدومیله بنده ایتدم ※ تقدیمه جسارت عرضحالی ※
※ چکلتدی کیرنجه کوش جانه ※ بالله بو مژده نك مآلی ※
※ خوش کلدك ایا مسیح دوران ※ احیایه بوقلب پرملالی ※
※ حسرتله جمیع بندکانك ※ غایتده مکدر ایدی حالی ※
※ کورمش دکل ایدی ملك افرنج ※ ذاتك کبی برسفیر عالی ※
※ وصفکده ندکلو ایتسم افراط ※ تصدیق ایدر انکلیز قرالی ※
※ ذاتك ایله فخر ایدرسه چوقمی ※ دنیاده اولان بتون اهالی ※
※ حکم ایله سپهره غیری بتسون ※ بیچاره شرفله اختلالی ※

☼ حدیمیدر فلك اولمسون رام ☼ هر امرکه ایلر امتثالی ☼
☼ شمدنکرو باشلسون دعایه ☼ پایانه ایرشدی سحالی ☼
☼ ذاتیکده ده حق مقابلنده ☼ تسهیل ایده مشکل ومحالی ☼
☼ بندن ایشت ایلدم حکایت ☼ سن بلمه ندر غم وملالی ☼
☼ یارب دیلرم اوذاتك ایتسون ☼
☼ ذوق ایله کذار ماه وسالی ☼

☼ شرف خانم ☼

غزل

☼ چاغلیان جوی سرشك چشم پرخو نمیدر ☼
☼ ایکلیان شب تاسحر بوقلب محزو نمیدر ☼
☼ خاکپایکدن بنی محروم ومهجور ایلین ☼
☼ کثرت عشقکمی بلم طالع دونمیدر ☼
☼ اوصاچی لیلا دیزکو یمده جولان ایلین ☼
☼ بستهٔ زنجیر عشقم کندی مجنو نمیدر ☼
☼ چیقدی استقباله عقل وصبروارام عجب ☼
☼ میهمان دل خیال قدموزو نمیدر ☼
☼ محنت وفرقتله میدان محبتده شرف ☼
☼ آه ایدوب قان اغلمق معتاد وقانو نمیدر ☼

☼ صبحی بك ☼

غزل

☼ ماه رویك کوریجك عکس یار آینه‌ده ☼
☼ حسننه مائل اولوب ایتدی قرار آینه‌ده ☼
☼ اوبهك آینه‌یه باقدیغنی صانمه عبث ☼
☼ بولمدی مثلنی خوبانده ارار آینه‌ده ☼
☼ سنبل زلفی کل رویی اوسرو نازك ☼
☼ عکس ایدنجه کورینور اوزکه بهار آینه ده ☼
☼ چکلوب آینهٔ مهره سیه پردهٔ شام ☼
☼ تاب زلفن طرادی بوکیجه یار آینه ده ☼
☼ صبحیا شکر لطفیله جناب زیور ☼
☼ طوطئ طبعم ایدر نظم نثار آینه ده ☼

صفوت پاشا

غزل

درد عشقه مبتلا برنای برین برك و گل
زارایدن صبح ومسا برنای برین برك و گل
داغلرله سرتسر افغان ایدر حسرت جگر
نغمه پرداز جفا برنای برین برك و گل
ابتلاسن بیلدرر پرخوندردم گوستررر
درسخوان ماجرا برنای برین برك و گل
زرد رودر هجر ایله‌ك تشنه درآه ایتمده
دمبدم حیرت فزا برنای برین برك و گل
هرنفسده هوش دردم سرینی تفهیم ایدر
دردخواه بینوا برنای برین برك و گل
محرم اهل بلا ارباب عشقه پیشوا
دائما فرقتسرا برنای برین برك و گل
فیض مولانا ایله صفوت بودور اچره همان
دردعشقه مبتلا برنای برین برك و گل

عاکف

قصیدهٔ عدم

جان و پر رآدمه اندیشهٔ صهبای عدم
جوهر جانی عجب جوهر مینای عدم
چشم امعان ایله باقدقجه وجود عدمه
صحن جنت گورینور آدمه صحرای عدم
غلط ایتدم نه رواجنته تشبیه ایتمك
بشقه در نعمت آسایش مأوای عدم
طوته لم اندهده اولمش نعم گونا گون
اویله محتاج ثنا ولمیدر آلای عدم
کیسه انجمدی وضعندن انك ذره قدر
بسلدی بونجه زمان عالمی بابای عدم
واراپسه انده در انجق یوغیسه یوق
راحت استرسن اگر ایله تمنای عدم

❊ نه غم وغصه نه رنج الم وبیم امید ❊
❊ اولسه شایان جهان جان ایله جویای عدم ❊
❊ یوق دیدکجه وار اولور یوقمی غرابت بونده ❊
❊ نام هستیمی ندر حل معمای عدم ❊
❊ ایتسه بر کره تلاطم هب ایدر کوندنی ❊
❊ غرقهٔ موج فنا جوشش دریای عدم ❊
❊ مادر دهر موالیدیکه طورمز طوغرر ❊
❊ درکار ایتمکیچوندر انی بابای عدم ❊
❊ چرخك اولادینی باشدن چیقارر دایهٔ دهر ❊
❊ ایتمسه تربیه صق صق انی لالای عدم ❊
❊ هر کسك قسمتی یوقدن کلور اما بلمز ❊
❊ بری وار عالمه من ایلسه سلوای عدم ❊
❊ مردمی نشأت ادمده یوق اولدی کتدی ❊
❊ وجهی وار دینسه بنی ادمه انبای عدم ❊
❊ ایکی کاغددن عبارت نسخ کون ومکان ❊
❊ بری ابقای وجود و بری افنای عدم ❊
❊ ساب ایجاب تعین ایدرك عالمدن ❊
❊ بر نتیجه ویرر البتده قضایای عدم ❊
❊ میم امکانی محو ایلسه ملا اول ❊
❊ یوخسه نفی ایتمسه ده اخریدر لای عدم ❊
❊ شیخه باق کتم عدمدن دیوتقریر ایلر ❊
❊ بلمز اما که ندر معنیٔ اخفای عدم ❊
❊ صغمز اول دائرهٔ کون ومکانه نه بیلور ❊
❊ بحمین عرشی ندر ملك معلای عدم ❊
❊ یوق یره زاهد اورر دعویٔ هستیدن دم ❊
❊ یقه‌سن طوتمشیکن پنجهٔ کبرای عدم ❊
❊ صانورم مصرف وایرادی کلور هب باشه باش ❊
❊ اولدی سرای وجوده کوره ضرای عدم ❊
❊ زید وارد ایله صلح اولمدی عمرو عائد ❊
❊ یوغیسه عالمك اصلی نه بوغوی عدم ❊
❊ قیس ولیلاسی دخی زید ایله عمرو کبیدر ❊

دیه جك اولسم اولور اولدنی اسمای عدم
فرقی کویا بو ایکی صورتك عقلمجه بنم
بریسی حب فنادر بری بغضای عدم
نقش نامقله عجب نامق اولورمی خاتم
وار کبی بونده وجود اهلنه ایمای عدم
شیخ افندی سکا دیرمیدیکه وارکدن کچ
وارلغك اولمسده سدرهٔ مأوای عدم
خدمت ایت سن اکا وارکلد که تاهمت ایدوب
ایلسون اولدهسنی عارف معنای عدم
چکمه دنیالق ایچون غم دل نابودیده
وار ایکن ماحصل رزق عطایای عدم
هر کسه بار بلا کندوسنك وارلغیدر
غم وآلامدن ازاده بر ایای عدم
صرف ایدوب واریکی عقلك وار ایسه وار یوغ اول
راحت استرسك اکر ایله تمنای عدم
بر بو محنتکه هستی یه کوچکدن کلدك
یوخسه کیم ایلر ایدی ترك کهن جای عدم
طورمسه بویله فلك باری یقلسه کتسه
بر زمان اولسه بری خیمهٔ بالای عدم
آویدن خلقی بو غمخانه ده اولدر یوخسه
اولمسه مشکل ایدی تسلیه بخشای عدم
طوغریسی راحت ایدردك کیدوب عالم عدمه
یرینه کلسه آنك ساحهٔ پهنای عدم
بر مراد اولمجق بن یره کچسون عالم
نجم مهر ومهی اولسون اثر پای عدم
چاك چاك ایلر ایدم جیب قبای عمری
اولمسه ذیلی طراز یدهٔ تمغای عدم
بن او بیزار وجودمکه دل غمزدهمه
انس موطن کور ینور وحشت صحرای عدم
شفق صبح بقادر نظرمده کویا
موجهٔ بحر سیاه شب یلدای عدم

٭ اویله بیمار غم کیم اوله مم آسوده ٭
٭ جامه خواب اولسه بکا شهر عنقای عدم ٭
٭ دلخرابم بن او هیئتده که نسبتله بکا ٭
٭ بیت معمور اولور خانهٔ بیجای عدم ٭
٭ اویله بیمار غم صحن فنادہ کویا ٭
٭ یابدی انقاض المدن بنی ابنای عدم ٭
اخترم طالعم آفاق فلکدن طوغمز ٭
٭ کونده بیك شی طغورر لیلهٔ حبلای عدم ٭
٭ دوشمه‌دن سایهٔ کلك املم لوح دله ٭
٭ نقطهٔ کلکیم اولور خالی محیای عدم ٭
٭ جوهری صو کسلور تابش یأسمله اکر ٭
٭ چشم امدمه دوش اولسهٔ مرایای عدم ٭
٭ یوغ اولور اسمی دخی عین مسماسی کبی ٭
٭ املم اولسه اکر داخل خولیای عدم ٭
٭ بی وجودم اوقدر بنکه ارانسق ایکیمز ٭
٭ بن بولنمم بولنور بلکه مسمای عدم ٭
٭ حیرتم چرخه سکون آور طبع تعطیل ٭
٭ وحشتم باعث پیدائی سودای عدم ٭
٭ والهم اویله که عکس نکه کرمدن ٭
٭ رنك حیرت آلور آینهٔ دریای عدم ٭
٭ وحشتم اویله که اولسه نظر انسم اولور ٭
٭ تیرمکردن آهوی سبکپای عدم ٭
٭ یأسم اولمرتبه کیم صورت امیدمدر ٭
٭ ماورای فلك که محو هیولای عدم ٭
٭ بولانور کریهٔ خونینم ایله بحر وجود ٭
٭ صارارر آهم ایله سبزهٔ صحرای عدم ٭
٭ اویله دلتنکیٔ هستی ایله رنجورم کیم ٭
٭ خون اولور نالهلرمدن دل فرای عدم ٭
٭ بوکا طاقتمی کلور یا بوکا جانمی طیانور ٭
٭ مکر امداد ایده هستیده اجزای عدم ٭
٭ آفرین ای نی کلك هنر عیسی دم ٭

☼ ایلدك نفخهٔ اعجـاز ایله احیای عـدم ☼
شعلهٔ نفخهٔ جانسوزك ایله لیك یانوب ☼
☼ ادلمدن داغ تنم شمع شب آرای عـدم ☼
☼ برغزل سو یلسك اولمزمی برای خاطر ☼
☼ نقدر ثقلت ایسه نظم مقفـای عدم ☼
☼ خال عنبر شکنك فتنهٔ اجزای عدم ☼
☼ نکه سحر اثرك ناطقه بخشـای عدم ☼
جان بولور طرف لسانکله حروف هستی ☼
☼ چاك اولور ناوك غمزه کله سو یدای عدم ☼
☼ عرض خنده‌یه لعـل نمکینك جوهر ☼
☼ جو هر حرفه فك نقطهٔ یکتـای عدم ☼
☼ سنی کورسه دوکیلور کن قطرات اشکم ☼
☼ خوف غمزه کله اولور آبلهٔ پای عـدم ☼
☼ قوس ابروسنی قورسه یقلور طاق فلك ☼
☼ تیرمژ کاننی آتسه دترر جای عدم ☼
☼ جان آتردی عدمه تیغ نکاهندن اجل ☼
☼ تیرخشمندن اکـر یانمسه بیدای عدم ☼
☼ اکلامش نسبتنی مهرو وفای یاره ☼
☼ ایدن اولدر دل بیچاره‌یی جو یای عدم ☼
☼ عاکفـا طرح صور ایلدی هیچا هیچه ☼
☼ وارمی خامم کبی بر هندسه پیرای عدم ☼
☼ عارفان یوقلغله ایتدہ اثبـات وجود ☼
☼ بن ایسه وار لغله ایلدم انشای عـدم ☼
☼ یوغی وار ایتمکه خیلی چالشدم لکن ☼
☼ اولدی سعی وطلبم لؤ لؤ لالای عدم ☼
☼ صقمدی چونکه دهان دله نطق هستی ☼
☼ ایلدم خامهٔ معجز دمی کو یای عدم ☼
☼ بوقصیده قلمـه قاف فنادن کلدی ☼
☼ ☼اولسه نامی یاقشور بیضهٔ عنقای عدم ☼
☼ کیمسی نیستیٔ عمله بقـا جوی و جود ☼
☼ کیمی هستیٔ الله طلب افزای عدم ☼

* محو خاك ره شاهنشه كونيدم بن *
* نه تولاى وجود ونه تبراى عدم *

---

* عاكف *

غزل

* ساقيا برجام ايله تحويل حال ايتمزمسين *
* خاطرم آزادهٔ رنج ملال ايتمزمسين *
* مذهب خوبانده يوقمى قبول معذرت *
* بن قصور ايتدمسه سن عفو وحال ايتمزمسين *
* شاهباز اوج استغنا ايسه كده لطف ايدوب *
* آشيان وصلته تحريك بال ايتمزمسين *
* كچدى عمرم دردهجر انكله جانا بعدازين *
* بنده كى ممنون احسان وصال ايتمزمسين *
* ايتديكك وعدعنايت خاطره كلزمى هيچ *
* بزم الفت دملرين فكر وخيال ايتمزمسين *
* عاكف زارك لسانا صورمز ايسك حالنى *
* برنكاه لطفله بارى سؤال ايتمزمسين *

---

* عالى پاشا *

غزل

* برخيلى دمكه ديده لرم قان دوكريتر *
* اى خونى ارتق الويرارتق يتريتر *
* سينه م اوقاشى ياهدف يترجورايدر *
* بوجله بى كوكل نه قدر جكريتر *
* سرمست ايله بادهٔ وصلتله ساقيا *
* زيرا خمار فرقت ايله دردسر يتر *
* فكر وهواى سلسلهٔ زلفك ايله دل *
* دشت جنونى كزدى بتون سرتسر يتر *
* كار ايلمز فغان وانينك اوظالمه *
* بوآه وكريه نيجه برعالى يتريتر *

کچه‌جی زاده محمد عزت

غزل

مختل اوله‌لی شهر پرآشوب محبت
دوشدی ثمن کاسدهٔ مرغوب محبت
منکوش بجوهر کبیدر دارده منصور
خوشدر بزه نظارهٔ مصلوب محبت
مقصود قولا یلقله عزیزم اله کیرمز
چشم ایتدی فدا یوسفه یعقوب محبت
طبخانهٔ عقباده اولور علتی معلوم
هر خسته ایدر دعوی ایوب محبت
قورتلمدی زنجیر ستمدن دها مجنون
حق دشمنی ایتمه معیوب محبت
عزت قولنه نامه سیدر حضرت عشقك
الدن اله کزمزمی بو مکتوب محبت

عینی

غزل

اولدی رخسار که تقلید ایله کل خار ایله خور
کوزدیکر دیده که نرکس اوله بو کار ایله کور
تیغنه برق تجلیله صو ویرمش اول ماه
طور خاکده ینار مشعلهٔ نار ایله نور
صوغوق القتله بنی تبرزدهٔ هجر ایتدی
جانمه اشته او آتشلری بو قار ایله قور
ارام ایدوب قبضه‌یه الدی اوقاشی یای کوکل
کرچه یا حق دیه رك ایلدی چوق زار ایله زور
راه تحقیقه کیروب قافلهٔ عشقه اویوب
زاهد خرمنشی بارغم یار ایله یور
پیچ وتاب خط وکیسو ایله یاندم بو کیجه
عالم خوابده اوشدی باشمه مار ایله مور
دل هوا وهوسه اویدی جهانه کلدی
ایتدی عینی وطندن بنی بو دار ایله دور

٭چقدی یاشل پرده‌دن عرض ایلدی رخسار گل٭
٭ صالدی مرآت ضمیر پاکدن ژنکار گل ٭
٭ جام دوت ساقی که کابنلر گل اظهار ایتدیلر ٭
٭ سندخی برکلبن رعناسن ایت اظهار گل ٭
٭ کلدم او لدم کیم اوله اظهار حکمت قیلمغه ٭
٭ انشراح صدر ایله صدر صف ازهار گل ٭
٭ یتدی اول موسم که اچماغه کوکلر ملکنی ٭
٭ اوله کلشنده ریاحین خیلنه سردار گل ٭
٭ آدم ایسك باغی سیران ایله بوموسمده کیم ٭
٭ باغی رنك وبو یله قیلدی بهشت آثار گل ٭
٭ چارسوی باغ سیرانی بوکون مرغوبدر ٭
٭ کیم شکوفه آنده صراف اولدی وعطار گل ٭
٭ چقمش ایکن بزم کلشندن ینه عود ایلیوب ٭
٭ جام می آکدردی اهل توبه‌یه تکرار گل ٭
٭حبسدن یوسف چقوب سلطان مصر اولمش کبی٭
٭ اولدی آچوب غنچه‌سن آرایش کلزار گل ٭
٭ صان زلیخا خلوتیدر غنچهٔ دربستهٔ کیم ٭
٭ چقدی آندن دامن چاکیله یوسف وار گل ٭
٭ چاك اولوب بولمش صفا بادسحردن صانه‌سن ٭
٭ باددر جبریل قلب احمد مختار گل ٭
٭ شبنم کلزار رخسار رسول الله‌در ٭
٭ نشر عطر یله قیلور هردم آنی اشعار گل ٭
٭ درشبنم صاچدی رنکین برك کلدن هرطرف ٭
٭ لعل خندان ایتدی خوبلر کبی کوهربار گل ٭
٭ صورت حالنه حیران ایلدی غافللری ٭
٭ آچدی عرفان اهلنه کنجینهٔ اسرار گل ٭
٭ سبزه اوزره کزدرر باد صبا گل برکنی ٭
٭ صانکه سبزه آسماندر کوکب سیار گل ٭
٭قیلدی پنهان غنچه‌تك لعب ایله کوزدن حقه‌سن٭
٭ بولمق اولمز هیچ رنکیله زهی عیار گل ٭

❊ یوز چویرمش خاردن آیرلمق ایستر بی سبب ❊
❊ منعم ناکس کبی اصلندن ایلر عار کل ❊
❊ خار غیرت نوله کرصا مجلسه کلین بغرنه ❊
❊ آیرلوب آندن اولور هم صحبت اغیار کل ❊
❊ یریدر اودلاره یانسه حسرتیله خار کیم ❊
❊ آندن آلور زیب وزینت غیره اولور یار کل ❊
❊ بیوفالق عادتن دوتمش آنکچون در بو کیم ❊
❊ عمردن اولمز جهان باغنده برخوردار کل ❊
❊ قنغی بلبل قانی دوتمش بلمزم کیم متصل ❊
❊ که اسیر خار اولور که مبتلای نار کل ❊
❊ سیر باغ ایتدم سحر کوردم آچوب مجموعه سن
❊ حفظ ایدوب بو مطلعی ایلردی استحضار کل ❊
❊ عاشق اولمش حسنکا ای سرو خوش رفتار کل ❊
❊ چاك چاك ایتمش سنکچون سینهٔ افکار کل ❊
❊ کل نه نسبتدر سکا سندن اکا یوز فرق وار ❊
❊ سن بت پرده نشین سن شاهد بازار کل ❊
❊ ایله پنهان ایلمش کوکسنده سر عشقکی ❊
❊ کیم ایاغندن اصارلر ایلمز اظهار کل ❊
❊ توتیای چشم ایچون هر صبحدم یوللر دوتوب ❊
❊ خاك درکاهك صبادن ایلر استفسار کل ❊
❊ سیر کلزار ایتدکك بیك کز صبادن فهم ایدوب ❊
❊ کنج زر قیلمش مهیا قیلمغه ایثار کل ❊
❊ برك کل صانمه که زرین خشتلر جمع ایلمش ❊
❊ چکمکه اول کنج زر حفظینه بر دیوار کل ❊
❊ تا سریر سبزه‌یی در یتیمه تحریك باد ❊
❊ سایه‌سندن اوردی هر لوحینه بر مسمار کل ❊
❊ هر سحر کلزار لوحینه چکر یوز دائره ❊
❊ غالبا منقار بلبلدن آلور پرکار کل ❊
❊ عیش ایچون کلشن شبستانن منور قیلمغه ❊
❊ هر آغاچدن آصدی بر قندیل پرانوار کل ❊
❊ بونجه قندیلی فروزان ایلدی امانه سود ❊

✲ دوددادن قیلدی بلبل روزکارین تار کل ✲
✲ دار دنیایی فضای جنته دوندردی ایك ✲
✲ غنچه کبی بلبله دنیایی قیلدی طار کل ✲
✲ برزبان حالدر هر یپراغی فهم ایتسه‌لر ✲
✲ پرده دار خاك اولنلردن ویرر اخبار کل ✲
✲ بلبل زار ایتدوکی فریادی تأثیریدر ✲
✲ بی‌سبب خواب عدمدن اولمش بیدار کل ✲
✲ باغبان سلطان عادل دوریدر تنبیه قیل ✲
✲ اورمسون کلزاره آتش ظلم ایدوب زنهار کل ✲
✲ جور ایله غنچه‌وش پیراهنن چاك ایتمسون ✲
✲ جنبش نامعتدلدن قیلسون استغفار کل ✲
✲ یوقسه ناکه صورت حالی اولور سلطانه عرض ✲
✲ قهره اوغرر مقتضای وضع ناهموار کل ✲
✲ اول کل باغ خلافت کیم بهار دولتی ✲
✲ عالم افروز اوله‌لی کورمز جفای خار کل ✲
✲ اولدی دورنده هوا محبوس زندان حباب ✲
✲ غالبا کورمش هوادن شمهٔ آزار کل ✲
✲ برك کل کزدرمز اولدی محمل باد صبا ✲
✲ حدی یوق کیم چکدوره بادصبایه بار کل ✲
✲ صرصر قهر جهانسوزندن آگاه اوله‌لی ✲
✲ آچمز اولدی بوستان فتنهٔ اشرار کل ✲
✲ خلوت لطفنده درنور دل دشمن چراغ ✲
✲ کلشن قهرنده در داغ دل کفار کل ✲
✲ شاه دین سلطان سلیمان سعادتمند کیم ✲
✲ کسب ایدر خلق خوشندن نزهت اطوار کل ✲
✲ باشه چالمش مهرنی روزازادن چرخ پیر ✲
✲ ایله کیم کار خلوایله زینت دستار کل ✲
✲ انقلاب دوردن بولمزدی مرکز اختلال ✲
✲ آلسه ادن حکمنه فرمان استمرار کل ✲
✲ ذوق بازارنده بولمزدی بورنکیله رواج ✲
✲ ایتمسیدی نقش مهرین سکهٔ دینار کل ✲

اولمغیچـون مطرب بزمی دوتوب بر دائره
اوکره نور هر صبح بلبلدن فن ادوار کل
مطبخ جودینه کیم دودینه سنبلدر غلام
خارکشلك صنعتنی دوتمش دکل بیکار کل
قورتلور فتح ایتدوکی کشور بلای فتنه‌دن
کیم آچلدقده دیکندن آیریلور ناچار کل
شرح ایدوب سوسنلره اوصاف خلقن نیجه کیم
غنچه‌دن هر صبح آچوب کاشنده یوز طومار کل
قطرهٔ شبنم مبـد ریال آچوب سائل کبی
خازن لطفنـدن آلمش لؤلؤ شهوار کل
قویموب دورنده ویران کارکاه کلبنی
برایاغ اوزره دوروب اولمش اکا معمار کل
عدلی ایامنـده شبنم صانمکز کیم بلبلك
اشکه سن قوینده حفظ ایتمش اولوب غمخوار کل
دامن پاکیـله اول بهجت فزای ملك در
کرچه‌هان باغنده جنت کللرندن وار کل
وضع عالمدن فلك مقصودی اولدی کیم اولور
بسلمکدن خاری منظور اولو الابصار کل
قدرنه ویرمز خلل خاریله قلمغ التفات
زیب وزینت ویردیکیچون خاره اولمز خار کل
میوه اول سلطـان عادلدر نهال دولتـه
سابقا کلمش سلاطین فلك مقـدار کل
نوله کر سابقلر اولدیسه فنا اولدرغرض
میوه کوسترد کده دوکمك رسمدر اشجار کل
قیل فضولی مدحن اول شاهك که باغ مدحنك
بلبـلی اولوردی بولسـه قوت کفتـار کل
کرچه بوقدر اعتبارك مدحن ایت اظهار کیم
عادت دوزز ماندر خاره ویرمك بار کل
وار امیدم نیجـه کیم رسم مـدار دهردر
یلده بر کز عالمـه عرض ایلـك دیدار کل
فتح باغندن اکا هردم خلاف باغ دهر
تازه تازه آچـه لطف ایزد جبـار کل

فضولی

غزل

تشنۀ جام وصالك آب حیوان استمز
مائل مور خطك ملك سلیمان استمز

ظلمت زلفك کرفتاری دم اورمز نوردن
طالب شمع رخك خورشید رخشان استمز

ایلمز میل بهشت افتادۀ خاك درك
ساكن كنج غمك سیر كلستان استمز

جوردن آه اتمه ای عاشق كه عین لطفدر
دوست اسباب كمال حسنه نقصان استمز

عشقدن آه ایتمسون عاشق یقر كوكلم دیو
هیچ سلطانم دین ملكینی ویران استمز

ای فضولی متصل دوران مخالفدر سكا
غالبا ارباب استعدادی دوران استمز

فطنت خانم

بهاریه برای سلطان محمود خان

دم نور وزایر شدی كلشنه فصل بهار اولدی
ینه آثار فیض قدرت حق آشكار اولدی

ایدوب نشو نما ازهار كلزاره نسیم فیض
آچلدی غنچه‌لر شوقیله جوش بیقرار اولدی

كشاده اولدی خاطرلر قدوم نو بهاریدن
ایدنجه خنده كللر بلبل شوریده زار اولدی

بهار ایتدی چمنده كوییا بر بزم جم ترتیب
ینه زرین قدح دستنده جام زرنكار اولدی

صراحی وش دیزلدی لاله‌لر صحن چمنزاره
تماشا ایلیوب بو بزم دللر نشئه دار اولدی

كوز اچدی خوابدن نركس صارلدی یاسمن سروه
اویاندی بخت عاشق موسم ذوق كنار اولدی

اولنجه نفخۀ باد بهار ایله چمن احیا

❊ کدرأیی آینهٔ چهرهٔ صواب اولدی ❊
❊ او برگزیدهٔ عمما نیا نکسم اقبالی ❊
❊ قدم نهندهٔ اجرامنه قباب اولدی ❊
❊ فضای اوجده خیط الشعاع خورشیدی ❊
❊ خیام دولتنه زرفشان طناب اولدی ❊
❊ محیط کوزهٔ جودنده قطرهٔ ناچیز ❊
❊ نه آسمانی لطفنده پرحباب اولدی ❊
❊ ارتدی بیضهٔ ماهی هلال ایدنجه فرت ❊
❊ میان صولتنه تیغ شعله تاب اولدی ❊
❊ اولوب وزنده نسیم بهار انصافی ❊
❊ جنود فتنه بز یرلحاف خواب اولدی ❊
❊ فغان ایدرغم عالمله یوق زماننده ❊
❊ مکرکه نالهٔ بیهودهٔ ذباب اولدی ❊
❊ حرمسرای شکوهنده کمترین کنجشك ❊
❊ کمال زور ایله ناخنزن عقاب اولدی ❊
❊ اولنجه ساحهٔ کهساره منتشر عدلی ❊
❊ غزاله پنجهٔ شیران سر برخواب اولدی ❊
❊ دم بهارده باران وکل خوی افشاندر ❊
❊ کدست جودی خجالترس سحاب اولدی ❊
❊ اوشهسوار صف ارای کامرانیکم ❊
❊ کمیت حشمتنده ماه نور کاب اولدی ❊
❊ زهی سمند ثریاقطاس چاپکپای ❊
❊ که همچو صاعقه اولدمکه پرشتاب اولدی ❊
❊ کمین شرارهٔ نعلی هلال رسمیدر ❊
❊ صعود ایدوب فلکه شعلهٔ شهاب اولدی ❊
❊ اوخنك بامره جولانکه پیك اندیشه ❊
❊ دم مسابقه [illegible] حجاب اولدی ❊
❊ خدا یکانهٔ دهراشه فلك قدرا ❊
❊ معارف اهلنه لطفنك که [illegible] اولدی ❊
❊ قصیدمه نظرایت عاطفتلو خنکادم ❊
❊ بوعرضحاله فقط شفقتك جواب اولدی ❊

❊ فلك ديدكلری نابر قراردن فرياد ❊
❊ كه دل الندە ستم خوردهٔ عقاب اولدی ❊
❊ بوتنكنای فلاكتده قلب ناشاده ❊
❊ هميشه كاری انك رنجش عذاب اولدی ❊
❊ درونی آتش محنتله ايليوب پرداغ ❊
❊ تنور سينەده تحت جكركباب اولدی ❊
❊ فلاخن ستمی سنكسار ضجرت ايدوب ❊
❊ مثال خاطرعاشق كوكل خراب اولدی ❊
❊ سپهر كينەور بدمنش خيالنده ❊
❊ بوكونه برعزله نخل خامه ميوه دار اولدی ❊
عذار آلك اوزره خط مشكين آشكار اولدی ❊
❊ كورنلر صانديلر كيم آتشه عنبر نثار اولدی ❊
❊ كوروب اول نخل باغ عشوه نك روی عرقناكن ❊
❊ دكلدر ژاله يريدر دوكوب كل شرمسار اولدی ❊
❊ نەممكن پنجهٔ عشق ومحبتدن اوله آزاد ❊
❊ يەمرغ دلم برچشمی شهبازەشكار اولدی ❊
❊ پيام زلف وخديله صبا وارد قچه كلزاره ❊
❊ اولوب سنبل پريشان لالەوكل داغدار اولدی ❊
❊ آلوب دورخطنده بوسەسن اولی‌قدەوزونك ❊
❊ نهال كلشن اميدمز پربرك وبار اولدی ❊
❊ عجب كلك سخنور كانميدر دريا ميدر بلم ❊
❊ كەوصف شاهعالمدەدر وكوهر نثار اولدی ❊
❊ شهنشاه زمان محمود خان مكرمت پيرا ❊
❊ جهان شوكت وشانەشه صاحب وقار اولدی ❊
❊ اوسلطان معظم شهريار هفت كشور كيم ❊
❊ انك فغفور وخاقان بندكاندن شمار اولدی ❊
❊ نجه تشبيه اولور اسكندر ودارايه دارامی ❊
❊ كه دربان دری كيخسرو اسفنديار اولدی ❊
❊ زمين وآسمانه صالدی پرتونير ذاتی ❊
❊ سپهر دولت واقبالەمهری تابدار اولدی ❊
❊ اميد پابوس رخش اقبالی ايچون هركون ❊

كاوب خورشيد دركاهنده فرش رهكذار اولدى
اولور آسوده دللر روزكارك كرم وسردندن
كلستان جهانه رحمى نخل سايه دار اولدى
اولوب صحراره حفظى نكهبان عهد لطفنده
كنام شيرنر آهوره جاى قرار اولدى
بتر فطنت دعايه بشله اطناب سخن ايتمه
كه اوصاف انك بيحد و پايان بيشمار اولدى
هميشه دائم ايتسون شوكت واجلال ايله مولى
وجودى تاج وتخته تا بمحشر افتخار اولدى
اوله كلشنسراى سلطنتده كل كبى خندان
ديندلجه شتاكچدى زمان نوبهار اولدى

فطنت خانم

غزل

نكاه مرحمت قيل عاشق بيچاره كل جانا
لبكدن جان بغشله ناز ايله كفتاره كل جانا
خجيل اولسون كوروب زلفك بنفشه رخلرك كللر
دوكوب رخسار يكه كاكللرى كلزاره كل جانا
بجا ايت لطف ومهرك پيرو اوله چرخ چكرده
ايدوب عشاقه جور ايتمه كرم اغياره كل جانا
يولكده پايمال اولمق استر عرعر وشمشاد
چنده قامت بالا ايله رفتاره كل جانا
خراب ايلر جهانى سرتسر آشوب وفتنه يله
كرم قيل ويرمه رخصت غمزهٔ مكاره كل جانا
ترحم ايت طبيب عاشقا نسن فطنت زارك
دل بيمارينه لطف ايله قيل برچاره كل جانا

فؤاد پاشا

غزل

صانمه سن زلف سياهن اى كوكل طومار مار
ايلمش هر تارنى حق كوى ايچون دلدار دار

※ ایکی ابرو قبله سیدی سجده گاه عاشقان ※
※ خطی کلدی اول بتك شمدی اولور ناچار چار ※
※ میوهٔ وصلن کهی اظهار ایدر اول نونهال ※
※ رونموده اولیور عالمده باقی هر بار بار ※
※ سن ترحم ایتمدك ای كل فغان و آهمده ※
※ نالهٔ بلبل ایچون اولمش بتون کلزار زار ※
※ زهر مردم کشدن امید شفا ایتمه عبث ※
※ اولمه ممکنمی فؤادا سکا هیچ اغیار یار ※

سلیمان فهیم

غزل

※ کردن صافی کورندی فروهٔ سمور دن ※
※ طوغدی کویا بدر انور لیلهٔ دیجوردن ※
※ فس کنارندن تماشا ایلدم کیسولرك ※
※ هی عجب سنبل بدید اولمش کل منثوردن ※
※ مودیانك ایده مز تصویر بهزاد خیال ※
※ خامهٔ مو یاپسه کر مژکان چشم موردن ※
※ مردم چشمم پرستش ایتمده رخسارینه ※
※ شمع بزم حسنك پروانه سی وار نوردن ※
※ صف مژکاندن سچلدی تیغ رکف غمزه سی ※
※ حمله ایتدی کویا میرالای طابوردن ※
※ اول طبیب نازسوردی سینه م اوزره سینه سن ※
※ یارهٔ دل بولدی صحت مرهم کافوردن ※
※ شوق حسن یاردن دل ایلدی کسب ضیا ※
※ اقتباس ایله قمر نوری شعاع حوردن ※
※ بعض عشاقه تجلی ایلدی انوار عشق ※
※ هرچراغ دل اویانمز شعله زار طوردن ※
※ ذات حق منظور اولور اسما و اشیاده عیان ※
※ دار توحیدده نظر قیل منزل منصوردن ※
※ زاهدا کیفیت تقوی بزی سرمست ایدر ※
※ سبحهٔ اوراد مز وار دانهٔ انکوردن ※

☼ دوراولان خاك وطندن آه ايدربى اشتباه ☼
☼ پك مبرهندر بو دعوى نالهٔ فغفوردن ☼
☼ كسر خاطر ايليان نقش مجازاتى كورر ☼
☼ صورت بدعكس ايدر آيينهٔ مكسوردن ☼
☼ راحت استرسن تقرب ايتمه باب دولته ☼
☼ كرچه آوازدهلك خوش كلورمش دوردن ☼
☼ لذت وصلت بلنمز چكمينجه فرقتك ☼
☼ عافيت قدرين سؤال ايت خستهٔ رنجوردن ☼
☼ شهد راحت كسب ايدر تدبير منزل ايلين ☼
☼ الدى ارباب حكم بو عبرتى زنبوردن ☼
☼ صاف دللر حفظ اسرار ايلمز افشا ايدر ☼
☼ سترمى مأمول اولورمى كاسهٔ بللوردن ☼
☼ نائل بزم تجلئ وصال اولمش ازل ☼
☼ نشئه ياب اولمز كوكل وصف بهشت وحوردن ☼
☼ نرزناك اولمقديم تاب محتبله فهيم ☼
☼ خلق اولنمشدر وجودم خاك نيشابوردن ☼

☼ سليمان فهيم ☼

غزل

☼ قدح ابرزاولوب كلفام اولنجه رنك صهبادن ☼
☼ صداى نالهٔ بلبل كلور كلبانك مينادن ☼
☼ كيدرمى سينهٔ اهل محبتدن خيال يار ☼
☼ نيجه منفك اولورصورت هيولاى مرايادن ☼
☼ كل رخسارينى آزرده ايتمش خار مژكانم ☼
☼ نكاه اندازاولنجه روزن باغ تمنادن ☼
☼ هواى برچمى طول املدر دوشمه اول قيده ☼
☼ رها بولمزسين اى ديوانه دل زنجيرسودادن ☼
☼ وصال حورى زاهد يادايدوب پرنشئه اولمزمى ☼
☼ حلاوتياب اولور مفلس اولنلر مال خليادن ☼
☼ نهايت عزلت ايتمكدن غرض تحصيل شهرتدر ☼

❁ بونی ادراك ایدرار باب وقت حال عنقادن ❁
❁ بولوردورتسلسل وصف زلفن ایلسم تقریر ❁
❁ بلند درقامتی دیرسم اوزار سوزنخل طوبادن ❁
❁ دکلدر نالهٔ قیس دله بخت سیه مانع ❁
❁ اولور دمبسته دائم سرمه ریزچشم لیلادن ❁
❁ اوشوخ نازك اداده عجبکم اعدی تأثیر ❁
❁ فهیما ناوك آهم چکرکن سنك خارادن ❁

قبولی پاشا

غزل

❁ سورهٔ واللیل یازوب صفحهٔ رخساره خط ❁
❁ ایلدی مجنون یته چوق عاشق آواره خط ❁
❁ منعکس بخت سیاه ودود آهمدر بنم ❁
❁ صانمه مرآت رخ براقی قیلدی قاره خط ❁
❁ خط ریحانی ایله فرمان ویردی شاه حسن ❁
❁ موروش اول یوزدن اوشدی لعل سکرباره خط ❁
❁ روز روشن دیدهٔ عاشقلره تاریکدر ❁
❁ پردهٔ شبرنك اولمش رؤیت دیداره خط ❁
❁ هر وجهدن خوش کلورطبعه قبولی طوغریسی ❁
❁ زینت افزای جمال یاردر همواره خط ❁

کامل پاشا

غزل

❁ شاه خوبانه نازایدرکوکلم ❁
❁ کاهی عرض نیاز ایدرکوکلم ❁
❁ آتش فرقتیله یاندقجه ❁
❁ موسم دیده یزایدرکوکلم ❁
❁ دامن آلودهٔ مناهیدر ❁
❁ توبه دن احتراز ایدرکوکلم ❁
❁ کعبهٔ مطلبه ایرر برکون ❁

آرزوی مجاز ایدر کوکلم
جستجوده حقیقت عالمنی
کشت دشت مجاز ایدر کوکلم
سمت یاری تصور ایتدکجه
طی دور ودراز ایدر کوکلم
سرینه کامل اولمدک آگاه
صانمه کیم کشف راز ایدر کوکلم

کمال پاشا

غزل

کورسمده صدهزار حقارت اوشوخدن
کلمز بنه لسانه شکایت اوشوخدن
رومالیٔ زمین رجادن نه فائده
بوقدر امید لطف وعنایت اوشوخدن
عشاق ایچنده باشلیجه برداستان اولور
چکدکلرم اولنسه حکایت اوشوخدن
بلزمی عالمی اوقدر ایتمسون غرور
زائل اولور بوحسن وملاحت اوشوخدن
جان ویرمك عاشقك سبب افتخاریدر
بندن فدای روح واشارت اوشوخدن
هب جور وبیوفالغنه قاتلنوردی دل
برکره کورمش اولسه رعایت اوشوخدن
بیك کره کونده ایتسه جفایاقسه جانمی
ممکن دکل کمال فراغت اوشوخدن

لیلا خانم

بهاریه درحق هبة الله سلطان

بهارایامی کلدی باشلدی بلبلر افغانه
نوله رشك ایلسه جنت بوموسمده کلستانه
آقر صولر سرشك عاشقان آسا خروش ایتدی
اب جوده کورنجه سروی بکزر قد خوبانه

* نه رعنا یاسمنلر سینهٔ دلبر کبی اما *
* هله پك بکزه یور شبوده کیسوی جوانانه *
* رخ دلداره بکزر لاله لر کاللر قرنفللر *
* محصل هر بری بر ذوق بخش ایتمزمی انسانه *
* ولی نعمتم اول سویه تشریف ایلمش برکز *
* سرورندن شقایق قپ قزل اولمشدی دیوانه *
* بنفشه ایتمده هر جایی مسکن طرح کاشنده *
* قنی هر جایی دلبر رحمی یوقمی داغ پنهانه *
* بحمدالله جناب حضرت سلطان عالیشان *
* قدومیله طراوت ویردی برقات سنبلستانه *
* دمادم عندلیب افغان ایدوب عرض ایلر احوالن *
* اسان حاله کو یاهبته الله سلطانه *
* پریشان اولدی عقلم زلف دلبر کبی حیرتله *
* ایدنجه چشم عبرتله نظر بو فیض یزدانه *
* بتوردم کلستان خامه دن برتازه وترکم *
* غزل طرزنده کویا بکزه دی برورد خندانه *
* نه ندر ایتمز اولدی آتشم تأثیر جانانه *
* یانوب یاقادیغم کوردکجه حیران اولدی پروانه *
* طوتشدی قالمدی قطعا تمده مولوم بر بر *
* فتیل افروز اولنجه شمع عشقی سینهٔ جانه *
* درکونیده فریاد ایلسمده ایلمه تعییب *
* کدالر حالنی عرض ایلر البت شاه دورانه *
* کورنجه چشمنی الله الله اولدی فریادم *
* اوکافر مرحمت ایتمزمی ایا اهل ایمانه *
* کوزللر عاشقان دلخستکانه ظلمی آزایتسون *
* دل بیمارمز طاقت کتورمز جور خوبانه *
* دل محزونمز باغ جهانه التفات ایتمز *
* نوله بکزرسه داخی آنده نرکس چشم جانانه *
* ینه دل لاله آسا داغدار اولدی فراقکله *
* بونار عشقله لیلا قومشدر باشی میدانه *
* بو باغ عالمك خار وخسندن ابکر اولمشدم *

※ بهار طبعم اولمشکن بکا بوغمله بیکانه ※
※ کوروب نور جمالن غنچهٔ امیدم آچلدی ※
※ صفاجنش ایتدی اشعارم بنده بوجان نالانه ※
※ نوله فخر ایلسه لیلاقولی شمدنکرو زیرا ※
※ کشیده قیلدی نام حضرت سلطانی دیوانه ※
※ دکل ای خامه وصف ذاتی بر وجهله حدك ※
※ دعا ایله حضورقلبله سلطان ذیشانه ※
※ خدا اکسکلکن کوسترمیه بو عبد ناچیزه ※
※ امانت اوله انجق ذاتی حی رب منانه ※
※ کل طبعی آچلسون بیك سنه بو باغ عالمده ※
※ آنی باغشلیه مولی شهنشاه جهانبانه ※
※ کلستان ایچره اوراد زبان بلبلان اولسون ※
※ قصیده‌م مدح سلطان ایله غیری ایردی پایانه ※

﴿※ لیلا خانم ※﴾

﴿ غزل ﴾

※ سرشکم سوندرمی آتش عشقم بنم جانا ※
※ دل پرسوزمی تسکین ایدرمی هیچ یدی دریا ※
※ رقیبك خانه‌سنده هر کیجه ذوق ایلر اول ماهم ※
※ کورنمز عاشق بیچاره‌یه اما هلال آسا ※
※ بنده اغیار ایله هم مجلس اولمشسن ایشتدم بن ※
※ نه روار قلب عاشقده سکا بن سویلم آما ※
※ بو رتبه‌ عاشق مجروحنه جور وجفا ایتمه ※
※ بولورسن روز محشرده بکا ایتدکلرك فردا ※
※ سکا بن حالم عرض ایتدکجه ظلمك ایلدك افزون ※
※ فتاده‌ك پایکه دوشدکجه سن ایلرسن استغنا ※
※ افندم زلفکك زنجیرینه لیلایی ربط ایله ※
※ غزل دیوانه اولدی ابلرك یاد ایلیوب زیرا ※
※ نیجه بن اولمیم اول درکهك ممنون احسانی ※
※ ستون فطنتده کی فیضی بکا بخش ایتدی مولانا ※

❊ اسعد مخلص پاشا ❊

غزل

❊ خورشیدرخکدن ضمارفع نقاب ایت ❊
❊ مهرفلکی شرمله مستورحجاب ایت ❊
❊ دل مرده‌سی محتاج مسیحای دمکدر ❊
❊ برلطف خطاب ایله‌ده استرسن عتاب ایت ❊
❊ آچ سینهٔ سیمینکی مراته مقابل ❊
❊ خجلتده قو آیینه‌یی پر زنك حجاب ایت ❊
❊ تنها اوتوروب غم یمه دنیا ایچون ای شوخ ❊
❊ جمعیت رندانه یور نوش شراب ایت ❊
❊ افتاده‌لرك حقنه سویلتمه رقیبی ❊
❊ لطف ایت آنی کسدر نه سوال ایت نه جواب ایت ❊
❊ مخلص ایو باق دفتر الطاف خدایه ❊
❊ نه مصرفی قیدایله نه ایرادی حساب ایت ❊

❊ اسعد مخلص پاشا ❊

غزل

❊ دردعشقك مرد صاحب زورشکلن کوسترر ❊
❊ که هلاکو کاهچه تیمورشکلن کوسترر ❊
❊ هرکسه حالنجه وار دربرتجلیکاه عشق ❊
❊ بیستون فرهاده کوه طورشکلن کوسترر ❊
❊ یانمغه مجبورایدن بیلم ندر پروانه‌یی ❊
❊ وارایسه نار اهل عشقه نورشکلن کوسترر ❊
❊ دلده آتش سرده دود واشکیم دودیده چرخ ❊
❊ جسم عاشق صورتا واپورشکلن کوسترر ❊
❊ نشئهٔ ذاتیمدر چشمنده جانانك عجب ❊
❊ هرنکهده عاشقه مخمور شکلن کوسترر ❊
❊ بویله دیرلر ملك محویتده و رسم دولتی ❊
❊ کیم سلیمان نجاه اولورسه مور شکلن کوسترر ❊

☼ بكرزار باب رياناك حالى اول كاشانه‌يه ☼
☼ ايچ يوزى ويران ديشى معمور شكلن كوستر ☼
☼ غيرت ارباب عشقه آفرين صد آفرين ☼
☼ دائما محزون ايكن مسرور شكلن كوستر ☼
☼ بر پرير خساره چار پلدقكه مخلص الامان ☼
☼ صورتا انساندر اما حور شكلن كوستر ☼

☼ اسعد مخلص پاشا ☼

غزل

☼ دمبدم ياده كلور چشم سيهكارك اوجى ☼
☼ دله كويا طوقنور خنجر خونخوارك اوجى ☼
☼ يقاسن دست ملامتده قومز عاشق زار ☼
☼ يدامكنده ايكن دامن انكارك اوجى ☼
☼ قيل طولاشمش قلمه دوندى زبان وصفنده ☼
☼ كاكل ياره طوقنمش كبى كفتارك اوجى ☼
☼ كل شومعنايه كلر بلبل كرينده سنه ☼
☼ دردمندك ينه باتمش كوزينه خارك اوجى ☼
☼ استقامتده كركدر روش صدق وثبات ☼
☼ قدمن مركزه قوردور ده پركارك اوجى ☼
☼ ردخى مرتبط سوزن تدبير اولمز ☼
☼ دست افشايه كيرن رشتۀ اسرارك اوجى ☼
☼ ينه تيغ نكهندنمى دم اورمش مخلص ☼
☼ خونچكان اولمده درخامۀ اشعارك اوجى ☼

☼ اسعد مخلص پاشا ☼

غزل

☼ كاه كل كه شمعه بكزتدم رخ جانانه‌يى ☼
☼ بلبل وپروانه حال ايتدم دل ديوانه‌يى ☼
☼ يك مؤثردر نواى اهل دل اهل دله ☼
☼ نالۀ جانسوز بلبلدر يقان پروانه‌يى ☼
☼ آفت فتردن اولمز خانۀ وصلت تهى ☼

❊ بابل آنكچون نهال كلده يابمز لانه يى ❊
❊ شاهد نازندۀ كلده خيال زلف ايدن ❊
❊ ايلسون مژكان بلبلدن تصورشانه يى ❊
❊ باغده ياد رخك رندانه ويردى بشقه حال ❊
❊ نغمۀ بلبل صانوردق نعرۀ مستانه يى ❊
❊ خلق عالم بالطبع حب وطن مجبوريدر ❊
❊ بيك كلستانه دكشمز بوم بر ويرانه يى ❊
❊ مخلصا نقل حكايات كل و بلبل ايله ❊
❊ عشقه ايتدم آشنا بر دلبر بيكانه يى ❊

﴿ اسعد مخلص پاشا ﴾

﴿ تخميس ﴾

❊ لشكر غم كلدى بغداد دل ازاديمه ❊
❊ بر برآتش اوردى بنياد سرور وشاديمه ❊
❊ كورسه رحم ايلرهلا كوناله وفريا ديمه ❊
❊ كمسه دن اميد استمدا دكلمز ياديمه ❊
❊ اى بنم فريادرس ربم يتش امداديمه ❊
❊ شهر دل اطرافنه اردوقوروب سردارغم ❊
❊ برج وباروسينه اول حمله ده ديكدى علم ❊
❊ ضرب طوب قهرايله يقمقده امادمبدم ❊
❊ كمسه دن اميد استمداد كلمز ياديمه ❊
❊ اى بنم فريادرس ربم يتش امداديمه ❊
❊ هرطرفدن جند محنت حصرايدوب حصن تنم ❊
يكدر الله يك چاغرمقدر هميشه شيونم ❊
❊ برطرفدن قالمدى امداد مأمولم بنم ❊
❊ كمسه دن اميد استمدادكلمز ياديمه ❊
❊ اى بنم فريادرس ربم يتش امداديمه ❊
❊ نصرتى خاص ايتدى ذات پاكنه رب قدير ❊
❊ قولنه هرحالده اولادر معين ودستكير ❊
❊ اولدر انجق ملجاء شاه وكدا باى وفقير ❊

* کمسه‌دن امید استمداد کلمز یاد یمه *
* ای بنم فریادرس ربم یتش امدا دیمه *
* هرا مورنده ایدوب عون خدایه ربط بال *
* یادایدوب بو مطلع غرایی برصاحب‌کمال *
* مطلع اما حسبحال مخلص شوریده حال *
* کمسه دن امید استمداد کلمز یاد یمه *
* ای بنم فریادرس ربم یتش امدا دیمه *

مدحت پاشا

غزل

* کوروب ظن ایلمه جاناشهاب اسماندر بو *
* کوکه چیقمش شراردودآه عاشقاندر بو *
* عجبمی قیس وش صحرانوردوحشت اولدمسه *
* جهانده عاشق دیوانه‌دیرزنام وشاندر بو *
* نیچون صق صق قرارسن قلبمی ماند بازیچه *
* اوصاندردك بنی ای طفل نازم هرزماندر بو *
* بهارحسنکی باران اشکم ایتدی پرورده *
* زمانیله بنم کوزد یکدیکم برنوجواندر بو *
* جناب مخلصه مدحت دکل مقصود پیرولك *
* کمال عجزمی تفهیم ایچون برترجماندر بو *

انطاکیه‌لی منیف

درستایش صدر سابق ابراهیم پاشا

* کلدی ینه بو دور دلارای روزکار * کیم رشك جنت اولدی زوایای روزکار *
* فیض نسیم بهجت ایله اولدی منجلی * کردفتور ساحهٔ غبرای روزکار *
* ایتدی توافر اولقدر اسباب کام دل * تازه مبدل اولدی مدارای روزکار *
* افاقه نشرمژده ایچون فرط پویه‌دن * اولدی کلیل پیك سبکپای روزکار *
* اولدی فرونشین بن حفرهٔ عدم * منت خدایه فتنهٔ برپای روزکار *
* تأثیر فیض عاطفت کردکار ایله * بارآور اولدی نخل تمنای روزکار *
* اولدی شیوع امن رفاه ایله‌ هرطرف * دادن غبار بیم تقاضای روزکار *

❊ كتدى اودمكه كتمش ايدى جمله اهل دل ❊ خاطر فكار شيوهٔ بيجاى روزكار ❊
❊ كلدى اودمكه خاطره هيچ ايلز خطور ❊ بيم ستيزه سركش وپرواى روزكار ❊
❊ حرف اشناى شكر شكور اوله رق زبان ❊ بيكانه اولدى معنئ شكواى روزكار ❊
❊ اولدى هله نتيجه پذير موافقت ❊ عكس مقدمات قضاياى روزكار ❊
❊ ايجاب امن وسلب اساليب فتنه در ❊ شمدى مآل صورت ومعناى روزكار ❊
❊ بولدى كمال مرتبه شيرازهٔ نظام ❊ اوراق بى روابط اجزاى روزكار ❊
❊ تبشير نيل كام ونويد مرام ايله ❊ يارانه مخلصانه در انهاى روزكار ❊
❊ بروفق آرزو اوقدر كردش اوزره كيم ❊ عهد وفايه سبق ايدر ايفاى روزكار ❊
❊ اولمش دكلدى كوش زد چرخ بويله هيچ ❊ امرينه اهل حاجتك اصغاى روزكار ❊
❊ مرعى اودكلو امر مواسات كوييا ❊ حكم مطاع آصف يكتاى روزكار ❊
❊ اول آصف زمانه كه كمتر غلاميدر ❊ افراسياب وبهمن ودراى روزكار ❊
❊ اول صفدر فريد كه ثانئ كوهرى ❊ بر پادشاهه اولمدى اهداى روزكار ❊
❊ اول داور زمانه كه خورشيد رأيدر ❊ دلجوى سوزليلهٔ ظلماى روزكار ❊
❊ اولكيم ايدر بوكونه سرآغاز مدحته ❊ شهنامه خوان انجمن اراى روزكار ❊
❊ قطب مدار معدلت وكان مكرمت ❊ دستور بيدانى وهمتاى روزكار ❊

❊ صدر ظفر مدار ونريمان عصر كيم ❊
❊ يكتا سوار عرصهٔ هيجاى روزكار ❊

❊ رخشنده مهر انجمن افروز كائنات ❊ تابنده ماه مملكت آراى روزكار ❊
❊ يعنى سمى جد رسل ملتجاى كل ❊ صدر كريم راتبه بخشاى روزكار ❊
❊ اولكيم هراس سطوت قهريله اولدى تنك ❊ خيل عدويه عرصهٔ پهناى روزكار ❊
❊ اولكيم لهيب صاعقهٔ تاب تيغيدر ❊ آتش فشان خرمن اعداى روزكار ❊
❊ اولكيم صداى شان وشكوهن حق ايلمش ❊ سيلاب خانمان اشراى روزكار ❊
❊ اولكيم هزار مرحله دن ايتدى رويمال ❊ پايينه انجمه خصم تواناى روزكار ❊
❊ اول ناظم مناظم عالم كه رأينه ❊ وابسته انتظام براياى روزكار ❊
❊ والا كهر مشير موقر كه ذاتيدر ❊ رونقفروز صدر معلاى روزكار ❊
❊ كهف امم كه دركه والاجنابيدر ❊ لطف وكرمله مرجع ومأواى روزكار ❊
❊ ويرانه ساز ملك كروه ملاحده ❊ رايت فراز ملت بيضاى روزكار ❊
❊ پرهيز واتقاده مدانئ بايزيد ❊ فضل وهنرده بوعلى سيناى روزكار ❊
❊ راى مسلم دل روشن دلان دهر ❊ اماده حكم امرينه امضاى روزكار ❊
❊ لبريز فيض عاطفت بى كرانيدر ❊ حالا بونه پيالهٔ ميناى روزكار ❊
❊ الت پست پايه مهبطيدر قصر جاهنك ❊ سرتاقدم مراتب علياى ورزكار ❊

٭ حبل متین رافتیدر اعتصام ایچون ٭ نظم امورده عروهٔ وثقای روزکار ٭
٭ کلکخ باب رفعتی اولورسه کرسزا ٭ داغ درون زهرهٔ زهرای روزکار ٭
٭ اولسه قرین تقویت مکنتی اولور ٭ بشه حریف جثهٔ عنقای روزکار ٭
٭ مسند فروز معدلت تابنده پروار ٭
٭ ای زیب بخش مسند والای روزکار ٭
٭ سنسك او کامکار کرمور که اولدی هب ٭ ممنون جود و رأفتك ابنای روزکار ٭
٭ بو لطفله عدیل اوله مز دست جود که ٭ ابر مطیر باغچه پیرای روزکار ٭
٭ شمشیر تیز عدلك ایله بولدی انصرام ٭ سررشتهٔ مسلسل غوغای روزکار ٭
٭ کلز خیام جاهکه نسبتله برحباب ٭ بونه خزینهٔ چتر معلای روزکار ٭
٭ سرتاسر اولدی پردهٔ سیلاب سطوتك ٭ خاشاك خیل دشمن خودرای روزکار ٭
٭ دربانیٔ در کرم همتك یتر ٭ ارباب جاهه منصب اعلای روزکار ٭
٭ دورنده فیض جودیبایی ظهور ایله ٭ دللرده قالمدی غم فردای روزکار ٭
٭ احسان والتفاتك ایله اولدی کامیاب ٭ نیجه کدای بی سر و بی پای روزکار ٭
٭ ایام دولتنده روامی بنم کبی ٭ بر تر زبان شاعر غرای روزکار ٭
٭ تاراج احتیاج اوله سامان راحتی ٭ قاله اسیر پنجهٔ کیسرای روزکار ٭
٭ لطفك جریحه دوز ضرورت ایکن اوله ٭ محتاج دست پست نمکسای روزکار ٭
٭ طبعم او بزله سنج کمالات خیز اوله ٭ دمبستهٔ تحیر داعیای روزکار ٭
٭ شیرینیٔ ادادە بنم شمدی باخصوص ٭ طوطیٔ شوخ طبع شکر خای روزکار ٭
٭ لوح ضمیر غیب شناسمده برق اورر ٭ ماهیت جواهر اشیای روزکار ٭
٭ بزم عروس جلوهٔ فکرمده کرنوله ٭ رقصان اولورسه زهرهٔ زهرای روزکار ٭
٭ شوق جمال یوسف طبعمله دمبدم ٭ اولدی فزون عشق زلیخای روزکار ٭
٭ اولسه عجبمی سلك لآلی عبارتم ٭ رشك نظام عقد ثریای روزکار ٭
٭ اولدی سواد نقطهٔ نظم جواهر ٭ حیرتده دماغ سوز سویدای روزکار ٭
٭ بسدر تمدح ایتمه منیفا که موبمو ٭ اکلر عیار طبعك اودانای روزکار ٭
٭ باشله دعایه که دیه آمین سرتسر ٭ افراد ساکنان زوایای روزکار ٭
٭ تا کیم وقایهٔ نظردا وران ایله ٭ شیرازه کیر عدل اوله اجزای روزکار ٭
٭ درکاه عدل و دادینی حق ایلسون همان ٭
٭ کهف انام و ملجأ و مأوای روزکار ٭

٭٭ انطاکیه‌لی منیف ٭٭

﴾ غزل ﴿

٭ فلکده اولمده دل که شکست و کامه درست ٭ مدام اولدیغی یوق جام عیش ماه درست ٭

درست مغربیٔ آفتاب و یرتمده * بوز خم داغمدایغز اومه نکاه درست
ستون آهی دگرمیدی طاق جوزایه * نطاق وعدهٔ وصلت اولیدی آه درست
بتون اصول خرابات عشقی کوردم اولور * شکست توبه ایله رخنهٔ کاه درست
دلی نماکش اندیشهٔ عمیق ایته * همیشه برشده چیقمز سبوی چاه درست
اوسنکدلده اولوراِنکسارم آلدقجه * مزاج چشم وشکنج خم کلاه درست
اولور فواصل ابیاتم التیامی منیف
بوخرق عادهٔ اعجازمه کواه درست

عینتابی منیف افندی

ترجمهٔ خاتمهٔ ولتر

ای منشیٔ کارکاه عالم
وی ناظم سلك نسل آدم
کوش ایت کرم ایله صوك کلامم
معلوم سکا خلوص تامم
غافلسه ده سندن اهل انکار
هر ذره ایدر وجودك اقرار
اولادم ایسه مظهر خطایا
راه طلبکده اولدی حقا
دل اویدی هوایه لاابالی
اما که ینه سنکله مالی
عقبا اولیور نظرده ظاهر
دهشتمی و یرر یابو مظاهر
بر ذات که ایلدی بنی وار
هم بونجه عنایته سزاوار
یوق بنجه تصور احتمالی
که ایتدکده فنادن ارتحالی
خشمیله بنی جحیمه اتسون
هم انده مؤبدا براقسون

ندیم

قصیدهٔ سلطان احمد

حبذا ای تاج وتختك مایهٔ زیب وفری
عالمك آرایشی ملکك طرازوزیوری

☼ حبذا ای تاج بخشای فریدون وقباد ☼
☼ حبذا ای متکا پیرای ملك قیصری ☼
☼ حبذا ای شعلهٔ شمشیردست سلطنت ☼
☼ ای فروغ روی خورشید سپهر سروری ☼
☼ رخشك اولماسه فلك اولمزدی بویله پرشتاب ☼
☼ پیكك اولماسه قرکیمز ایدی تاج زری ☼
☼ عفوه محتاجم بو تعبیرمده تقصیر ایلدم ☼
☼ بلکه ای یکتا نورد سرزمین داوری ☼
☼ نعل زرد رموزهٔ پایکده ماهك غره سی ☼
☼ کویدر چوکان پای رخشکه چرخك سری ☼
☼ سجده بر محراب نعل اسبکده ماه نو ☼
☼ خاك بوس سم رخشکده مهر خاوری ☼
☼ مکتسب یلمان تیغکده درخش آفتاب ☼
☼ منتخب نص نگینکده فروغ مشتری ☼
☼ شهریاراسن سن اول فرمانروای دهرکم ☼
☼ آسمان درکاهنك بر بندهٔ فرمانبری ☼
☼ سایهٔ بزمك جلال جاهك آسایشکهی ☼
☼ رایت عزمك هما دولتك بال و پری ☼
☼ حرزجان سلطنت نیروی بازوی ظفر ☼
☼ رکن صولت عنصر حشمت اساس صفدری
☼ خانمان زیب جلال آرایش بحر شرف ☼
☼ سیف صارم بیشه زار سطوتك شیرنری
☼ صورت عقلی مشخص پیکر ذهن سلیم ☼
☼ عقل کل برج کمالك آفتاب انوری ☼
☼ یعنی سلطان احمد غازی که دورش قدرنه ☼
☼ اطلس کردون هنر رکش تکبدلی بر ستری ☼
☼ شهریارا آسمان قدرا خدیوا داورا ☼
☼ ای ایدن تمثال رضا کبانی مشك اذفری ☼
☼ جستجوی معنیٔ وصفکله عقل وفکر وفهم ☼
☼ کشت ایدرکن زیر پای سپهری سرسری ☼
☼ راست کلدی پیك اندیشم بوغرا مطلعه ☼

☼ چرخ چارمدن اته عرش معلادن بری ☼
☼ دست قهرکده رخ چرخ کهن نیلوفری ☼
☼ باغ لطفکده بهشت هشت بر وردطری ☼
☼ آب ایدردی تیر قهرك کوهسار آهنی ☼
☼ ابرایدر لطفك دخان کورهٔ آهنکری ☼
☼ شویله مردسام هیبت سن سنك خواب ایچره کر ☼
☼ برکیجه کورسه خیالك زال چرخك کوزلری ☼
☼ ارته میدان رجو لیتده بایراق بند اولور ☼
☼ نیزهٔ بهرامه ناهید سپهرك معجری ☼
☼ قبضهٔ تسخیریکه مو هوب قوس رستمی ☼
☼ بازوی اقبالکه موروث زور حیدری ☼
☼ مکتسب عادت دکل خوی جبلیدر سکا ☼
☼ کامبخش مکرمتکاری مراحم کستری ☼
☼ سنسن اول سلطان عالمکم اولور بزمکده جمع ☼
☼ زهره نك چنکی مهك ابریق مهرك مجمری ☼
☼ اولمسه ایام نام عالم آراکده قرین ☼
☼ زخم اورردی سینهٔ ایامه بیم خنجری ☼
☼ سنسن اول داورکه اولور بزمکده دائم مجتمع ☼
☼ قهرمانك تیغی سامك کرزی زالك خنجری ☼
☼ سلطنت باش اورمیدی درکه اقبالکه ☼
☼ تیغ وش ازار ایدردی رأس لفظ افسری ☼
☼ جبههٔ پاکنده کی برق نجابتدن اکر ☼
☼ مشعل افروز جمال اولسیدی مهر خاوری ☼
☼ ایلیوب دنیایی جوش لجهٔ انواره غرق ☼
☼ ارض اولوردی موجهٔ دریای نورك عنبری ☼
☼ ویرسه بر صحرایه فر مشاطهٔ عدلك اولور ☼
☼ چنکل شهباز میل سرمهٔ کبك دری ☼
☼ ایتسه بر کوهه کذر باد سموم سطوتك ☼
☼ معدن کوکرد ایدر تأثیری کان کوهری ☼
☼ رافتکده پرورشیاب اولسه برکلشن یتر ☼
☼ لاله وش خاکنده فیض رنك تاب دلبری ☼

☼ ایتسه زیر سایهٔ کوه وقارك ملتجا ☼
☼ بنده ایدر بال پرستو بچه راه صرصری ☼
☼ کاشنندن کچسه برتقریبله کل حشر اولور ☼
☼ چارسوی کلفروشانك مکس شهبندری ☼
☼ اولسه الطافکله کر نقش نباتی شهدکام ☼
☼ اکتساب ایلردی حنظل لذت کلشکری ☼
☼ اولسه برشاعرا کرمقرون لطف رأفتك ☼
☼ تیری ایلرکلکی کالای مدیحه مشتری ☼
☼ پادشاهم ایکی شاعر در و یرن نغمه رواج
☼ طرز رومی هندده عرفی عجمده انوری ☼
☼ عالمی لبریز آوازه ایلمشلر وصف ایدوب ☼
☼ بری شاه اکبری بریسی سلطان سنجری ☼
☼ بن قولکده اشته ملك رومده وصف ایلیوب ☼
☼ برسنك کبی شهنشاه فریدون افسری ☼
☼ یانیجه وصف اتیم اولمشیدر بربن کبی ☼
☼ درکه جودکده بو لطف عمیك مظهری ☼
☼ یعنی قلدك مدر سیله عبد ناکامك چراغ ☼
☼ اولدی جانام ندیمهٔ بندکانك دفتری ☼
☼ خسروانه لطف ایدوب شاهانه انعام ایلیوب ☼
☼ اغلر ایکن دست لطفك سلدی چشمان تری
☼ فخر ایکن اجدادیمه اول آستانك خدمتی ☼
☼ حضرت سلطان ابو الفتحك زمانندن بری
☼ پادشاهان سلفدن بونجه احسانلر کوروب ☼
☼ هر بری اولمشکن اول باب رفیعك چاکری ☼
☼ بن قولك بیکس محقرشو یله قالمشکن یتیم ☼
☼ محنت اندوهله اغلر کزردم سرسری ☼
☼ نه رکاب دولته عرض مرامه برمساغ ☼
☼ نه بو بار محنته صبر ایتمکه تاب آوری ☼
☼ حق معمر ایلسون داماد عالیشانکی ☼
☼ آسمان طورد قچه اولسون زیب صدر داوری ☼
☼ کیم بو بیکس بنده کی خنکاریمه تعریف ایدوب ☼

☼ ایلدی بو دردمندی محنت و غمدن بری ☼

☼ حق بودر کیم پادشاهم بو یله بر دانا وزیر ☼

☼ ایتدی بو آیه دلی زیبنده شمع بر كشوری ☼

☼ حق تعالی دولت واقبالن افزون ایلسون ☼

☼ تابع فرمانك اولسون دور چرخك چنبری ☼

☼ ملكدن دور اولمسون ظل همای رأفتك ☼

☼ دائما قلسون حمایت شفقتك بیكسلری ☼

☼ عرشله همدوش اوله طاق رواق حشمتك ☼

☼ تا كه برجادر بو عالی قبهٔ نیلوفری ☼

☼ ساكه تملیك ایلسون حق بر یره جمع ایلیوب ☼

☼ ملك دهری عمر خضری دولت اسكندری ☼

☼ ندیم ☼

﴿ غزل ﴾

☼ حده دن چكمش نزاكت یار وبال اولمش سكا ☼

☼ می سوزلمش شیشه دن رخسار ال اولمش سكا ☼

☼ بوی كل تقطیر اولنمش نازك اشلنمش اوجی

☼ بری اولمش خوی بری دستمال اولمش سكا ☼

☼ سحر وافسونیله طولاندر درونك ای قلم ☼

☼ زلف هاروتك دیمك ممكن كه نال اولمش سكا ☼

☼ شویله كرد اولمش فرنكستان بركش بریره

☼ صكره كلمش كوشهٔ ابروده خال اولمش سكا ☼

☼ اول بت ترسا سكا می نوش ایدرمیسن دیمش ☼

☼ الامان ای دل نه مشكلتر سؤال اولمش سكا ☼

☼ سن نه جامك مستی سن آیا كیمك حیرانی سن ☼

☼ كندك آل درنك كوزل نولدی نه حال اولمش سكا ☼

☼ لبلرك مجروح اولور دندان سین بوسه دن ☼

☼ لعلك او بدرمك بوسه ایله خال اولمش سكا ☼

☼ یوق بو شهر ایچره سنك وصف ایتدكك دلبر ندیم ☼

☼ بر پری صورت كورنمش بر خیال اولمش سكا ☼

ندیم

غزل

چشمك کبی بر ساغر بر غنچه بولنمز
خطك کبی بر نسخهٔ نیرنج بولنمز

هدهد کبی بیناکرك آنی آره یانلر
ویرانه یه بوم اولمغله کنج بولنمز

اون بر باشنده کیرمش او مهپاره یی کوردم
کیم دیدیکه عالمده شش و پنج بولنمز

لیمونی خطا یده او پستانه نظر ایت
هیچ بو بله جلی شعشعه نارنج بولنمز

ایم هر سده طونه لم کنج بولنمش
آدم او زمان نیلیه‌یم کنج بولنمز

آسان دکل اول شوخی عزائمله ده تسخیر
تاثیرنی نیرنجده بی رنج بولنمز

عرض ایت کهرلك آصف ذیشانه ندیما
هر بار بو مسندده سخن سنج بولنمز

نزهت افندی

غزل

ایدن اسراف نقد اشکی جانا اشته چشممدر
سفیر هر دم لاقید دنیا اشته چشممدر

امید وصل و بیم فرقت راحتکدار که
اولان بیدار صبح حشره دك تا اشته چشممدر

خیالك ایلیوب سیرانکاه خاطرم تملیك
ایکی فوارهٔ خون ایتدی انشا اشته چشممدر

کورلشمی که اولسون صاعقه باراندن ساکن
ایدن اشکیله برق آهم اطفا اشته چشممدر

درخت ارغوان مژکان خونین جوی اشك اوزره
خیابان رسمنی ایتمکده اجرا اشته چشممدر

او کافر بچه نك تنور دل پرتاب عشقیکن
قیلان طوفان نوحی رمز و ایما اشته چشممدر

* اولوب برلاله‌زاره داغ غمله سینهٔ زارم *
* ایدن اول لاله‌زاری نزهت استقاشتنه چشمدر *

نفعی

در مدح مرحوم سلطان احمد خان علیه الرحمة والرضوان

* بارك الله زهی عاطفت ربانی * کشنه عالمه اولمش ازلی ارزانی *
* نیجه‌شه انجمن افروز حریم دولت * نیجه‌شه حاصل دور فلك سلطانی *
* معدلت پیشه خداوندسریر حشمت * افتخار کرم وهمت وعالیشانی *
* مرکز دائرهٔ جاه وجلال وعظمت * قطب کردون جهانبانی وفرمانرانی *
* حارس مملکت دین ومدار اسلام * مظهر مکرمت وموهبت سبحانی *
* سایهٔ لطف خدا حضرت سلطان احمد *
* که فریدون وسکندر اوله‌مز دربانی *
* اوخداوند عمرعدل وعلی سیرت کیم * بوادی ذاتیله شرف سلسلهٔ عثمانی *
* اوشهنشاه قضارای وقدر قدرت کیم * عالمك عید مبارك دمیدر دورانی *
* نوله حکمندن انك طشره برایش اولسه هیچ *
* چرخ بر نقطه اکا دائره در فرمانی *
* عقل کل درك ایده‌مز رفعت قدرنی مکر * نردبان ایلیه چرخ وچهار ارکانی *
* شکر پابوس ادا ایتز اکر کوسکتوری * و یرسه شکرانه زمین حاصل بحروکانی *
* شاهد دولتنك فهم وخرد مفتونی * صورت همتنك لطف وکرم حیرانی *
* لطفی برمرتبه کیم چرخی ایدر غرق کهر * موج خیز اولدوغی دم بحر کف احسانی *
* خشمی برمرتبه کم اولسه نه دم کرمه‌تاب * اریدر صوکبی تاب نظری سندانی *
* وصف شمشیرینه حدیوق طوتالم بردمده * بیك اندیشه نه هندی قویه نه کرمانی *
* نیزه سیدر اوقلم جدول وتقویم ظفر * که عدونك اکا سرخ اولمش اوجنده قانی *
* افرین شصت سمایونه کیم اوقلرینك * مومدن اولسه یندطاشی دلز پیکانی *
* سوزنك دکسه نشان تیرینه کوکلرده مسیح *
* اوق اتوب کزدیکی یرلرده اوردی انی *
* آه عاشق دیر ایدم تیرینه کرناوك آه * دلسه افلاکی کچوب کنکرهٔ کیوانی *
* خیره‌درنیتی مردمده عجبمی اولسه * بوله بر جامع خوش طرح ولطیفه بانی *
* جنداً معبد پرفیض مقدس که بولور * انده بر سجده قیلن مغفرت رحمانی *
* برینانك که اساسی ایره قعر خاکه * سقفی یکسن نوله بوطاق بلند ایوانی *

* ایلدی قدرینی اول جام والا برتر * حاصل ایلدی دعا خرمنی آت میدانی *
* غم دکل طرغنده خورشید جهانتاب فلك *
* طوتالم انك یرینی نعل زر یکرانی *
* وسعت سیر وسبکروی كه خبردار ایلمز * ایلسه سینهٔ دور اوزره اكر جولانی *
* غیرت ادهم شب پیشرو ابلق روز * ایلدی سیر زمین كردو غبار پریشانی *
* دم جولانده كه بابنی ایدر كاهی حم * كوی خورشید جهانتابه اورر چوكانی *
* برق خاطف كبی بر دمده ایدر دورانی طی * ایلسه كر عرصهٔ پهنای فلك میدانی *
* خسروا پادشها مهر كواكب سپها * ای مدار شرف كوكبهٔ خاقانی *
* سنسن اول ماصدق لطف الهی كه ذاتك * بركنجه سنزاوارندور ین اكوب پنهانی *
* هر سحر شویله تأسفله چكر كیم یقه سن * بر اولور چاك كریبانی ایله دامانی *
* ایتدی عدلك اوقدر رهزن ضلالی مبعد * خاطره بولمز یول بو كز وسوسهٔ شیطانی *
* روشسه چاه ذقنده طرهٔ خوبان ییدر * ایلدی فتنه‌نی دوركده فلك زندانی *
* برق تیغك تن اعداده ایدر جوشش آب * دونر اوستنده حبابه سر بی سامانی *
* اكسه احسانكی طپراق صاوررنشنه كان * كورسه كف كرمك لرزه طوتر عمانی *
* مدحكك غایتی یوق طی لسان ایدمكز * دیمكه بیكده برین ناطقهٔ انسانی *
* دردمی باری بو تقریبله تقریر ایده‌یم * تا فنا خانهٔ الطافكدن ایره درمانی *
* داور ادادفلكدن كه جفا ایتمك ایچون * بولور البته بر اهل دله بر نادانی *
* بر دیلم ایتمكی بر اهل معارفده قومز * كوزده در زمرهٔ نادانله حق ثانی *
* بولسه ارباب دلی خاك ایله یكسان ایلر * كوستره تا كه اداینده علو شانی *
* آلیویر دادمزی چرخ دنی پروردن * پایمال ایتدی قتی اهل دل وعرفانی *
* التفات ایت سخن اربابنه كیم انلردر * مدح شاهان جهانبانه ویرن عنوانی *
* كیم بیلوردی شعر اولسه كرسابقده * مرده دواتك كاوب یینه كیدن شاهانی *
* حشره دك آب حیات سخن بقیدر * انكدروب زنده قیلن نام سلیمان خانی *
* بركهر در سوزاكا نعمت شهد رغبت * نه روا بو یله متاعك چكله خسرانی *
* یازمش الطاف شهنشاهی مربی سخنه * شاه اویس ایله یاران منقبت سلمانی *
* یاخصوص ایله بنم كبی معانی پرور * كه شكست ایتدی سوزم قدر در غلطانی *
* صانورم كندیمی برخواجهٔ صاحب جوهر * الدیغجه الیمه كلك كهر افشانی *
* سوزلرم ایلدی حسد كردهٔ اران عراق * بلكه رشك سخن محتشم كاشانی *
* اضطرار ایدر اشعارمه تمدی تحسین * سوزه كلدكجه قبول ایلمین حسانی *
* نیجه اعتماد سخن سنده اولم غالب * كه بو نظمز آرهسك هر بر ینك اقرانی *

* کیمسی قائل اولوب حقده سوزم ایتدی قبول *
* ایتمین داخی قوبوب دعوئ بی برهانی *
* ایشیدوب صیت وصدای سخنم اولدی خموش *
* کوشنه کیرمز ایکن دبدبهٔ خاقانی *

* حاصلی شمدی بنم نادره سنج عالم * ایدر اقرار بوکا کامل اولان اذعانی *
* مدعی منکر اولورسه چکرم اشهاره * حق شناس اهل نظرا کلدیغم یارانی *
* قو شعار روان بخشمه انکاری ینه * حاسدك اغزینه کاسه حسدندن جانی *

* سوز تمام اولدی دعا ایلیلم ای نفعی *
* حق تعالی ویره مقصود شه دورانی *

* هر سحرتا که چقوب پرده سرای شبدن * ایده شاهنشه زر تاج فلك دیوانی *
* بوله دیوان همایونی کمال رونق * ارته کوندن کونه کتدکجه شکوه وشانی *
* اوله اعدامنی زبون بخت جهانکیری قولی * اولمیه لازمهٔ دولتنك نقصانی *
* عالی مرشب ایده شعلهٔ شمع بختی * پرتو مشعلهٔ روز قدر نورانی *

نفعی

غزل

* غمزه سی مخمور اولوب صوندقجه جام نازه دست *
* نازوشیوه یله اورور هر بر مژه برسازه دست *
* چشمی یوز بیك قان ایدر بر جنبش مژکان ایله *
* دست قدرتدر مکر اول مست تیراندازه دست *
* دل النده طوتمق استرز لفن اما نیلسون *
* ایریشورمی هیچ اول مرغ هما پروازه دست *
* واسطه چوق وصلته اما همان لازم اولان *
* یاره دامان کشیده عاشق سرباز دست *
* دولت الویرمزسه چکدك تیلرز دنیایی بز *
* اولمدین ایرشمه تك بر دلبر ممتازه دست *
* نیجه ممکن بویله وادیده بوکونه پنج بیت *
* اورمایجه طبع نفعی خامهٔ اعجازه دست *
* بویله خوش طبعانه رندانه غزلمی دیردی اول *
* صونمسه کرجام فیض حافظ شیرازه دست *
* شمدی اما بویله رفعتمی بولوردی پایه سی *

* اورسه كردامن سلطان سرافرازه دست *
* شه مراد خان كيم دوام عمرين ايلرلر رجا *
* اورديغنجه اوليا مفتاح كنج رازه دست *
* آفتاب كيميا ز مفلس اولوردى اكر *
* آچه مر صبح اوخاقان كرسپردازه دست *

---

* نورس پاشا *

غزل

* بوشب خلياى زلفكله دلى پر پيچ وتاب ايتدم *
* كورنجه تا بحر صبح جمالك ترك خواب ايتدم *
* اكوب رخسار الك دوندى چشمم طاسن پرخونه *
* بزمده خون اشكمدن طولى نوش شراب ايتدم *
* يوزاوزره مائل خال رخك صديوز قدر وارمش *
* برعنبر سبحه ايله بنده بويوزدن حساب ايتدم *
* ميانك آلدم آغوش خيـاله خيلى اكلندم *
* نه اغياره خبر ويردم نه سكا برعذاب ايتدم *
* دكلدر عارضى آل عبانك شوقى كوكلمده *
* ازل بزمنده بن نورس اوبابه انتسـاب ايتدم *

---

* وهبى *

غزل

* كالةٔ وصلتى بز كز لوجه الدق صاتدق *
* بو بازارلقـده رقيبـا سنى پك الدا تدق *
* چوملكى سورمشيدك آتشه دعوت ايدجك *
* اوپرى طو يمدى اردنده نه ايش قينا تدق *
* قپودان زاده يم فرقتده بوغمشدى بزى *
* زورق وصلنه برحله ده قيجدن چاتدق *
* پسترو صلته ياتمم ديوايلردى عناد *
* بوكيجه يارايله چوق عربده ايتدك ياتدق *
* فكر ايدوب سوزن المـاس كبى مژكانك *
* صبحه دك خوابكه غمده حضوره باتدق *

❊ دیدی بر یلدیزی یوکسك کوزله دوشکوندر ❊
❊ طالع عشقی منجم باشی‌یه یوقلاتدق ❊
❊ صویی‌پك سرت ایدی اولشوخ ترنج پستانك ❊
❊ هله‌صو یمجه واروب اوخشدیه رق یومشاتدق ❊
❊ زیر نافنده اولان کیزلو شکافن ذوقن ❊
❊ اچمدق کسه‌یه انجق قلمه چاتلاتدق ❊
❊ کلمز قزدی کدوی عیبی ایتدکده شکست ❊
❊ زاهدك بزدخی باشنده قپاق باتلاتدق ❊
❊ درمیخانه‌یی شحنه‌قپامق استر ایمش ❊
❊ ایاغی دنك الله رق کیزلو قپاغی اتدق ❊
❊ ویردی صهبا چیقروب پیرمغان چاشنی حلال ❊
❊ بوش بولندق ایناتوب کافره واردق طاتدق ❊
❊ ضرب ایکن وادیٔ ثابت‌برا یودیزکین ایدوب ❊
❊ وهبیا آنده دخی آتمزی اوینا تدق ❊

❊ اشبو منتخبات آثار عثمانیه معارف نظارت جلیله‌سنه ❊
❊ شرفیرا دولتلو صفوت باشا حضرتلرینك ❊
❊ ثمرهٔ تشویق وهمم علیه‌لریله ❊
❊ ترتیب وطبع وتمثیل ❊
❊ اولنمشدر ❊

۲۹۶

۲

Εἶχεν ἤδη ἐκτυπωθῇ ὁ πρόλογος τοῦ παρόντος πονήματος, ὅτε ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης κ. Φιλόθεος Βρυέννιος, σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γένους σχολῆς, κηδόμενος τῆς σπουδαζούσης νεολαίας, ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτοῦ ἐπιθυμίᾳ πρὸς διάδοσιν τῆς τουρκικῆς μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν, καὶ δι' ἄλλων μέσων, ὡς καὶ διὰ τῆς προμηθεύσεως εὐμεθόδων καὶ ὠφελίμων συγγραμμάτων, μὲ προέτρεψεν ἵνα προσθέσω ἐν τῇ παρούσῃ Χρηστομαθείᾳ καὶ συλλογὴν τεμαχίων τῶν Ὀθωμανῶν ποιητῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι προὐτιθέμην νὰ πράξω τοῦτο, ἀλλ' ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ· τοῦ κ. Βρυεννίου ὅμως παρατηρήσαντος ὀρθῶς, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἔνδειαν τῶν πλείστων τῶν μαθητευομένων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑποδείξαντος τὰ πλεονεκτήματα, ἃ συνεπάγει ἡ εἰς ἕνα τόμον ἐναποταμίευσις ἀποσπασμάτων πεζογράφων τε καὶ ποιητῶν, τόσον διὰ τὸ εὔωνον τοῦ ἔργου, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ μαθητοῦ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἀγοράζῃ ἕτερόν τι Ὀθωμανικὸν σύγγραμμα, ἀναγκαιοῦν αὐτῷ κατὰ τὸ διάστημα τῆς σπουδῆς αὐτοῦ, ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τοὺς ἀρίστους τῶν Ὀθωμανῶν ποιητῶν, σταχυολογήσας οὐκ ὀλίγα ἐξ αὐτῶν, τὰ ὁποῖα προσετέθησαν ἐν τῷ παρόντι τεύχει. Οὕτω λοιπὸν ἡ παροῦσα Χρηστομάθεια δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τῇ μαθητιώσῃ νεολαίᾳ ἐπὶ πέντε σχεδὸν ἔτη. Οἱ ποιηταί, ἐξ ὧν ἠρανίσθην, εἰσὶν ἐκ μὲν τῶν ἀρχαίων καὶ μεταγενεστέρων οἱ ἑξῆς: Νεφὶ, Βακὴ, Ῥουχήϊ Βαγδαδὶ, Φουζουλὶ, Σουλεϊμὰν Φεχὶμ, Βεχπὶ, Χασμὲτ, Ἀϊνὶ, Ῥαγὴπ, Ἀκὶφ, Ἐσὰτ Μουχλὶς πασᾶ, Σερὲφ χανὴμ, Φητνὰτ χανὴμ, Λεϊλὰ χανὴμ, Νεδὶμ, Ναμπὶ, Σαμὶ, Μουνὶφ, Κετσεδζὶ Ζαδὲ Μεχμὲτ Ἰζζὲτ καὶ Φουὰτ πασᾶ· ἐκ δὲ τῶν συγχρόνων οἱ ἑξῆς: Ἀαλῆ πασᾶς, Κιαμὶλ πασᾶς, Σαφβὲτ πασᾶς, Καβουλὴ πασᾶς, Κεμὰλ πασᾶς, Μιδχὰτ πασᾶς, Σαμὶ πασᾶς, Σουπχὶ βέης, Μουνὶφ ἐφένδης καὶ Νουζχὲτ ἐφένδης. Πρὸς τούτοις προσετέθησαν καὶ χρονογράμματα τοῦ Σουρουρὶ. ὡς καὶ ἀποσπάσματα ἐκ τῆς Τάδζ-ουτ-τεβαρὶχ τοῦ χοδζᾶ Μεχμὲτ Σαδεδ-δὶν, καὶ ἀνέκδοτα ποιήματα ὑπουργῶν τινων τῆς Αὐτ. Κυβερνήσεως, οἵτινες εὐηρεστήθησαν νὰ μοὶ τὰ ἀποστείλωσιν.

Ἐν Χαλκηδόνι, τῇ 2 Αὐγούστου 1871.

ΑΛΕΞ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν συγγραμμάτων, ἐξ ὧν ἐσταχυολογήθη ἡ παροῦσα Χρηστομάθεια.

Δουρούμπι Ἐμσὰλ, ὑπὸ Βαδζὶτ Ἐφένδη.

Κησσαδὰν Χησσὰ, ὑπὸ Ἀχμὲτ Μιδχὰτ Ἐφένδη καὶ Χαμδὶ Βέη.

Μουχαβεράτι Χηκεμιὲ, ὑπὸ Μουνὶφ Ἐφένδη.

Χουκεμάϊ Γιουνὰν (Μεδζμουάϊ Φουνοὺν), ὑπὸ Μουνὶφ Ἐφένδη.

Ἐνδουλοὺς Ταριχὶ, ὑπὸ Ἐτχὲμ Πασᾶ.

Ταρίχι Δεβλέτι Ἀλιὲ, ὑπὸ Δζεβδὲτ Πασᾶ.

Δαρ-ουλ-Φουνοὺν Κιουσαδὴ (Τακβίμι Βακαΐ), ὑπὸ Σαφβὲτ Πασᾶ.

Μουνσιαάτι Ἀζιζιὲ φὶ Ἀσάρι Ὀσμανιὲ (Ἐπιστολαὶ πρὸς τὴν Α. Α. Μ. τὸν Σουλτάνον τῶν ΑΑ. ΥΥ. Ἀαλῆ Πασᾶ, Κιαμὶλ Πασᾶ, κτλ).

Κατερίνα Ταριχὶ, ὑπὸ Ἰακωβάκη Ἀργυροπούλου.

Μεδζμουάϊ Φουνούν.

Βακαΐι Σελιμιὲ, ὑπὸ Μουσταφᾶ Νεδζίπ.

Ῥουμοὺζ-ουλ-Χικὲμ, ὑπὸ Σαμὶ Πασᾶ.

Μουγνὶλ Κιουττὰπ, ὑπὸ Νουζχὲτ Ἐφένδη.

Τερδζεμέϊ Τελεμὰκ, ὑπὸ Κιαμὶλ Πασᾶ.

Σιέρι Βεϊσί.

Μαριφετναμὲ, ὑπὸ Ἰβραχὶμ Χακκή.

Ναϊμὰ Ταριχί.

Ἴμπνι Χαλδοὺν, ὑπὸ Πιριζαδὲ Σαχὶπ Ἐφένδη.

Ἀσὴμ Ταριχί.

Νεργκισί.

Χουμαγιουν-ναμὲ, ὑπὸ Ἀλῆ Τσελεμπί.

φεῖς, ἤθελον ἀναγκασθῇ νὰ δαπανήσωσιν ὑπέρογκα ποσὰ, καθότι τὰ Τουρκικὰ βιβλία εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀκριβά.

Ἐνταῦθα δὲ τοῦ λόγου γενόμενος, θεωρῶ καθῆκόν μου ὅπως ἐκφράσω καὶ δημοσίᾳ τὴν βαθεῖάν μου εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Α. Ἐξ. τὸν ὑποδιοικητὴν τῆς νήσου Κρήτης Κωστάκη ἐφένδην Φωτιάδην, δι' ἧς μοὶ παρέσχε βασίμους ἀρχὰς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Τουρκικῆς γλώσσης, μετὰ πολλῆς τῆς εὐμεθοδίας καὶ εὐχερείας, δι' ὧν διεκρίνετο ἡ τῆς Τουρκικῆς γλώσσης ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου τούτου ὁμογενοῦς διδασκαλία.

Πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀπόλυτον ἀνάγκην ἔχομεν ἑνὸς πληρεστάτου Ὀθωμανο-ελληνικοῦ λεξικοῦ, ἐμπεριέχοντος φράσεις, ἰδιωτισμοὺς, ἐκφράσεις καὶ ὅρους διπλωματικοὺς, διοικητικοὺς καὶ δικαστικοὺς κτλ. Λέγω δὲ ἀπόλυτον ἀνάγκην, ἐπειδὴ συναισθάνομαι τὴν θέσιν τοῦ σπουδαστοῦ τῆς Τουρκικῆς, στερουμένου τοῦ κυριωτέρου βοηθητικοῦ μέσου, τοῦ μίτου τούτου τῆς Ἀριάδνης, δι' οὗ δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς λαβύρινθον, πλήρη ἀνεξαντλήτων θησαυρῶν. Τοιούτου εἴδους ἔργον συνεπάγεται ὑπερόγκους δαπάνας, τοῦθ' ὅπερ ἀποθαῤῥύνει τοὺς θέλοντας νὰ ἀγωνισθῶσι τὸν κοινωφελῆ τοῦτον ἀγῶνα. Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅμως ὅτι τὸ φιλόμουσον κοινὸν θὰ προθυμοποιηθῇ νὰ συνδράμῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κοινωφελοῦς τούτου ἔργου, ὅπερ ἔσεται μέσον πρὸς ἀνακούφισιν τῆς μαθητιώσης ὁμογενοῦς νεολαίας, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ νὰ συντελέσω κατά τι εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν τῆς ῥηθείσης ἐλλείψεως, προτίθεμαι νὰ ἐκδώσω Ὀθωμανο-ελληνικὸν λεξικὸν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Μουνὶφ Ἐφένδη, Προέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως. Τοῦ λεξικοῦ τούτου ἡ ἐκτύπωσις ἄρχεται, ἅμα συμπληρωθῇ ὁ πρὸς ἀπότισιν τῶν τυπογραφικῶν δαπανῶν ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς συνδρομῶν. Συνδρομηταὶ καταγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐφημερίδος « Ἀνατολικὸς Ἀστὴρ » (ὅρα τὴν ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τῆς παρούσης Χρηστομαθείας ἀγγελίαν) καὶ ταῖς ἁπανταχοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς Ἐπικρατείας αὐτῆς ἐπιστασίαις.

Ἐν Χαλκηδόνι, τῇ 2 Ἀπριλίου 1871.

ΑΛΕΞ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ταύτην, ἐμπεριέχουσαν τὰ καλήτερα τεμάχια τῶν ἀρίστων Ὀθωμανῶν πεζογράφων, ἀρχαίων τε καὶ συγχρόνων, κατατεταγμένα βαθμολογικῶς, εἰς τρόπον ὥστε ἕκαστος νὰ εὑρίσκῃ ὕλην ἀνάλογον τῶν δυνάμεων αὐτοῦ.

Οἱ συγγραφεῖς, τοὺς ὁποίους προὐτίμησα, ἀναγνωρίζονται παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὡς δεινοὶ περὶ τὸ γράφειν, τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν ἀναφέρουσι μετὰ σεβασμοῦ, προσπαθοῦντες νὰ μιμηθῶσι τὸ ὕφος αὐτῶν.

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης κατωτέρω ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐμπεριεχομένων, οἱ Βεϊσὶ, Νεργκισὶ, Ἰβραχὶμ Χακκὴ, Ἀσὴμ, Ἀλῆ Τσελεμπὶ, Ναϊμὰ, Ἀαλῆ Πασᾶς (πρωθυπουργὸς), Φουὰτ Πασᾶς, Κιαμὴλ Πασᾶς (πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας), Σαμὶ Πασᾶς, Σαφδὲτ Πασᾶς, (ὑπουργὸς τῆς Παιδείας), Δζεβδὲτ Πασᾶς, Μουνὶφ ἐφένδης κλπ. κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ Χρηστομαθείᾳ ταύτῃ. Ἵνα δὲ μὴ κατηγορηθῶ ἐπὶ μεροληψίᾳ, εἶχον ἀποφασίσει (καίτοι μετὰ λύπης) νὰ μὴ σταχυολογήσω τίποτε ἐκ τῆς Τουρκιστὶ γεγραμμένης ἱστορίας Αἰκατερίνης τῆς Β'., Αὐτοκρατείρας τῆς Ῥωσσίας, ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἰακωβάκη Ἀργυροπούλου, ἐὰν Ὀθωμανός τις φίλος μου, δεινὸς κιατίπης, πρὸς ὃν εἶχον ἀναφέρει τὴν περὶ ἐκδόσεως Ὀθωμανικῆς Χρηστομαθείας πρόθεσίν μου, δὲν μοὶ διεβεβαίου κατὰ πόσον τὸ ἔργον μου ἤθελεν ἀπολέσει τὴν ἀξίαν του, παραλειπομένου συγγράμματος, ἀναγινωσκομένου ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν Ὀθωμανῶν μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας.

Ἐπειδὴ ἡ ἔκδοσις τῆς παρούσης Χρηστομαθείας ἐγένετο πρὸ πάντων διὰ τὰς Ἑλληνικὰς σχολὰς τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, οἱ ἐν αὐταῖς τὴν Τουρκικὴν διδάσκοντες ὁμογενεῖς δύνανται νὰ μεταχειρίζωνται αὐτὴν ἐπὶ τρία τοὐλάχιστον ἔτη, ἀρχόμενοι αὐτῆς ἀμέσως μετὰ τὸ Ἀλφαβητάριον. Μετὰ τὴν Χρηστομάθειαν, νομίζω, ὅτι οἱ σπουδάζοντες τὴν Τουρκικὴν δὲν θὰ ἔχωσιν ἀνάγκην νὰ ἀναγνώσωσι πλέον Ὀθωμανοὺς συγγραφεῖς, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀρχίσωσι τὴν ἐκμάθησιν τῆς Περσικῆς καὶ Ἀραβικῆς. Παρακαλοῦνται δὲ οἱ κύριοι Καθηγηταὶ τῆς Τουρκικῆς νὰ ἐκλέγωσι προηγουμένως τὰ κατάλληλα τεμάχια τῆς Χρηστομαθείας, ἀναλόγως τῶν δυνάμεων τῶν μαθητῶν. Καὶ ὑπὸ τὴν οἰκονομολογικὴν ἔποψιν ἡ παροῦσα Χρηστομάθεια εἶναι συμφερωτέρα εἰς τοὺς σπουδάζοντας τὴν Τουρκικήν· διότι, ἐὰν ἀπεφάσιζον νὰ ἀγοράσωσι τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναφερομένους συγγρα-

διαβεβαιώσεις ὁμογενῶν τινων, διδασκόντων τὴν Ὀθωμανικὴν, μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν Διευθυντῶν καὶ Ἐφόρων τῶν σχολῶν, οἱ μαθηταὶ δεικνύουσιν ἀσύγγνωστον ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν Τουρκικὴν, παραμελοῦντες αὐτὴν, ὥστε ματαιοῦνται κατὰ μέγα μέρος οἱ κόποι καὶ αἱ προσπάθειαι τῶν διδασκόντων. Τὸ τοιοῦτον εἶναι λυπηρὸν, πολλῷ μᾶλλον, καθόσον οἱ ἀγνοοῦντες τὴν ἰδιάζουσαν ἀμέλειάν τινων τῶν ἐν ταῖς σχολαῖς ἡμῶν διδασκομένων τὴν Τουρκικὴν, ἀποδίδουσι τὴν μὴ ἐπαισθητὴν πρόοδον αὐτῶν εἰς τὸ ἀμέθοδον δῆθεν τῶν διδασκάλων.

Ἀποτεινόμενος λοιπὸν ἰδίᾳ πρὸς τὴν μερίδα ἐκείνην τῆς ὁμογενοῦς νεολαίας, ἥτις ἐκ προβουλῆς, οὕτως εἰπεῖν, ἐπιμένει μὴ θέλουσα νὰ ἐκμάθῃ τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ γεννᾶται, συναναστρέφεται καὶ διάγει τὸν βίον, λέγω αὐτῇ ὅτι οὐ μόνον ἑαυτὴν βλάπτει, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνος, οὗ ἀποτελεῖ μέλος, ὡς ἀποδεικνύει τοῦτο ἡ καθημερινὴ πεῖρα τῶν πραγμάτων.

Ἡ Ὀθωμανικὴ γλῶσσα δύναται, ἄνευ ὑπερβολῆς, νὰ συγκαταταχθῇ μεταξὺ τῶν πλουσιωτέρων καὶ ὡραιοτέρων γλωσσῶν τῆς Οἰκουμένης, ἕνεκα τοῦ ὕψους, τῆς γλαφυρότητος καὶ εὐφραδείας αὐτῆς, προσόντα, τὰ ὁποῖα προσέλαβεν ἐκ τῆς Περσικῆς καὶ Ἀραβικῆς. Πλεῖσθ' ὅσα συγγράμματα διαφόρων εἰδῶν, γεγραμμένα Ὀθωμανιστὶ, εἰσὶ πολλοῦ λόγου ἄξια, τὴν μελέτην τῶν ὁποίων συνιστῶ εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν. Πονήματά τινα μεταφρασθέντα ἐκ τῆς Ἀραβικῆς ἢ Περσικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν, ὑπερτεροῦσι κατὰ πολὺ τὰ πρωτότυπα αὐτῶν. Ὡς παράδειγμα ἀναφέρω τὸ Χουμαγιουνναμὲ, τὸ ὁποῖον, καί τοι μετάφρασις, θεωρεῖται ὅμως ἀριστούργημα πολὺ ἀνώτερον τοῦ πρωτοτύπου.

Ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων διδακτικῶν βιβλίων, καὶ πρὸ πάντων μιᾶς Ὀθωμανικῆς Χρηστομαθείας, κατέστη λίαν ἐπαισθητὴ εἰς τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἐπιθυμῶν νὰ ἀναπληρώσω καὶ νὰ συντελέσω κατὰ τὸ ἐνὸν πρὸς διάδοσιν τῆς Τουρκικῆς, ἐξέδωκα τὴν Χρηστομάθειαν

σχολῇ τῆς Χαλκηδόνος, ἑνὸς τῶν πολυπληθεστέρων προαστείων Κωνσταντινουπόλεως. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι ἡ Ἐφορία τῆς σχολῆς ταύτης, κηδομένη τῆς σπουδαζούσης νεολαίας, καὶ [illegible]τανοοῦσα τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς, θέλει προθυμοποιηθῇ νὰ εἰσάξῃ εἰς τὴν σχολὴν τὴν [illegible]τον ἀναγκαίαν δι' ἡμᾶς Τουρκικὴν, μιμουμένη τὸ καλὸν παράδειγμα τῶν ἄλλων Ἐφοριῶν καὶ συμμεριζομένη τὴν ἰδέαν τῆς πλειονοψηφούσης καὶ ὀρθοφρονούσης μερίδος τοῦ Ἔθνους.

Μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς δεκάτης ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος, ἡ Ὀθωμανικὴ γλῶσσα ἦτο τὸ μονοπώλιον, οὕτως εἰπεῖν, τῶν ἐπισήμων Φαναριωτισῶν οἰκογενειῶν, τὰ μέλη τῶν ὁποίων, συναισθανόμενα τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν, καθῆκον ἀπαραίτητον ἐθεώρουν τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης ταύτης, εἰς ἣν ἐπεδίδοντο μετ' ἀπαραδειγματίστου ἐπιμονῆς. Οἱ τῆς Ὀθωμ. Αὐτοκρατορίας μεγάλοι Διερμηνεῖς, ὁ Σταυράκης Ἀριστάρχης, ὁ Σκαρλάτος Καλλιμάχης, ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ὁ Νικούσιος καὶ λοιποὶ, ὤφειλον τὴν προαγωγὴν αὐτῶν οὐ μόνον εἰς τὰς ποικίλας γνώσεις, ἃς ἐκέκτηντο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν γλῶσσαν, ἧς ἦσαν κατὰ βάθος κάτοχοι. Πολλοὶ τῶν Φαναριωτῶν ἐκείνων συνέγραψαν Τουρκιστὶ, τὰ δὲ συγγράμματα αὐτῶν θαυμάζονται διὰ τὴν καλλιέπειαν, καί τινα αὐτῶν θεωροῦνται ἀριστουργήματα καὶ παρ' αὐτῶν τῶν Ὀθωμανῶν. Ἡ δὲ ἐσχάτως ὑπὸ τὸν τίτλον Δαλκαβουκναμὲ δημοσιευθεῖσα Τουρκικὴ μετάφρασις τοῦ περὶ π α ρ α σ ί τ ο υ τοῦ Λουκιανοῦ ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Βασιλάκη Βούκα, τοῦ ἀρίστου τούτου κ ι α τ ί π η, κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν τῶν Ὀθωμανῶν, ἐπῃνέθη τὰ μέγιστα ἐν τοῖς φιλολογικοῖς Ὀθωμανικοῖς κύκλοις.

Ἀγνοῶ κατὰ πόσον οἱ Φαναριῶται εἰργάσθησαν πρὸς διάδοσιν τῆς Τουρκικῆς γλώσσης μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐποχῆς των. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν παντελῆ σχεδὸν ἔλλειψιν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων βιβλίων διὰ τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Τουρκικῆς, οἷον λεξικοῦ καὶ ἄλλων, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι μεγίστη ἐπιθυμία τῆς διαδόσεως τῆς γλώσσης ταύτης μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν δὲν ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Φαναριώταις, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἐθεώρουν, φαίνεται, τὴν Τουρκικὴν οἰκογενειακὸν, οὕτως εἰπεῖν, κτῆμα. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐτίμησαν τὰ μέγιστα οἱ ἐν λόγῳ Φαναριῶται τὸ ἔθνος διὰ τῶν Τουρκικῶν συγγραμμάτων των, δόντες τοῖς ἀπογόνοις αὐτῶν τὸ καλὸν παράδειγμα, τὸ ὁποῖον οἱ πλεῖστοι τούτων δὲν φαίνονται, δυστυχῶς, τοσοῦτον εὐδιάθετοι εἰς τὸ νὰ μιμηθῶσιν.

Ἀναντίῤῥητον εἶναι ὅτι ἐδόθη ἀπό τινος ἤδη μεγίστη ὤθησις εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Τουρκικῆς, ἥτις εἰσήχθη εἰς τὰ πλεῖστα τῶν σχολείων τῆς πρωτευούσης, τῶν προαστείων αὐτῆς καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, κατέχουσα δευτέραν θέσιν μετὰ τὴν Ἑλληνικήν (1). Μόλα ταῦτα, ἐὰν πιστεύσωμεν τὰς

(1) Μετὰ πολλῆς τῆς λύπης εἶδον ὅτι ἡ Τουρκικὴ γλῶσσα δὲν διδάσκεται ἐν τῇ ἐνοριακῇ

Τῇ ὁμογενεῖ Νεότητι.

Παραβάλλων τις ἐν γένει τὰς ἠθικὰς καὶ ὑλικὰς προόδους τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας πρὸς τὴν ἰδέαν, ἣν συμμερίζονται δυστυχῶς τινὲς αὐτῶν, ἐπιμένοντεςεἰς τὸ νὰ ἀπέχωσι πάσης μετὰ τοῦ Τουρκικοῦ στοιχείου σχέσεως, ἰδέαν, ἥτις ἐκ πείρας ἀπεδείχθη λίαν πλημμελὴς καὶ ἐσφαλμένη, καὶ πρὸς τὴν ἀπάθειαν, ἣν δεικνύουσι καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης, βαρυαλγεῖ ἀναλογιζόμενος οἵας βλάβης πρόξενος γίνεται ἡ ἀπηρχαιωμένη καὶ ἀνυπόστατος αὕτη σκέψις τῶν Ἑλλήνων τούτων τῆς Τουρκίας, οἵτινες δὲν ἠθέλησαν ἀκόμη νὰ ἐννοήσωσι τὰ συμφέροντα αὐτῶν. Τί δὲ κατορθόνομεν ἀποφεύγοντες, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς Τούρκους; οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ διεγείρομεν τὴν δυσπιστίαν αὐτῶν, ἐγκαταλείποντες εὐρὺ στάδιον εἰς ἔθνος περίοικον, τὸ ὁποῖον, μόλις πρὸ διακοσίων ἐτῶν μεταναστεῦσαν εἰς Βυζάντιον, ἐξέμαθε τὴν Τουρκικὴν, συνῆψε σχέσεις μετὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος στοιχείου, καὶ τοσοῦτον συνῳκειώθη πρὸς αὐτὸ, ὥστε ἐφείλκυσε τὴν εὔνοιαν ἅμα δὲ καὶ ἐμπιστοσύνην τῶν κρατούντων, καὶ ἀφοῦ, ἐξ ἀντιθέτων ἀρχῶν πρὸς τὰς τῶν Ἑλλήνων τῆς Ὀθωμ. Αὐτοκρατορίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁρμώμενον, πολυειδῶς ἐπωφελήθη, προώδευσε προσέτι καὶ εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον. Ὡς ἐκ τῆς ἐπιβλαβοῦς δὲ ταύτης δι' ἡμᾶς ἀπομακρύνσεως ἐκ τῶν Ὀθωμανῶν, διατελοῦμεν εἰς παντελῆ ἄγνοιαν οὐ μόνον τῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, πρόσθες δὲ καὶ τῆς ἱστορίας αὐτῶν. Δυνάμεθα νὰ ὁμιλῶμεν περὶ Σινῶν καὶ ἄλλων μεμακρυσμένων λαῶν, ἀλλ' ἀναγκαζόμεθα νὰ σιωπῶμεν ὁσάκις πρόκειται περὶ τοῦ λαοῦ, μεθ' οὗ συζῶμεν καὶ ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ ὁποίου κυβερνώμεθα. Δὲν εἶναι τοῦτο λύπης ἄξιον, ἢ μᾶλλον, αἰσχύνης οὐκ ὀλίγης πρόξενον εἰς ἡμᾶς;

Βιβλία πρὸς χρῆσιν τῶν σπουδαζόντων τὴν Ὀθωμανικὴν γλῶσσαν.

---

1. ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ τῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης ὑπὸ Ἀλεξ. Κωνσταντινίδου, ἀφιερωθεῖσα τῇ Α. Υ. τῷ Ἀλῇ Πασᾷ, Μεγάλῳ Βεζύρῃ.
2. ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΣ Τουρκιστὶ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.
3. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ Τουρκιστὶ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.
4. ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΓΑΛΛΟ-ΤΟΥΡΚΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἀφιερωθέντες τῇ Α. Ε. τῷ Σαφβὲτ Πασᾷ, ὑπουργῷ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.
5. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Τουρκιστὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. (Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐξεδόθη ἀδείᾳ καὶ ἐγκρίσει τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως).
6. ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.
7. ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ τοῦ Λωμὸν Τουρκιστὶ μετὰ τοῦ γαλλικοῦ κειμένου, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. (Τὸ βιβλίον τοῦτο εἰσήχθη ἤδη εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν, εἰς τὸ Μαχρέδζι Ἀκλιὰμ, ὡς καὶ εἰς ἄλλας σχολὰς τῆς Αὐτοκρατορίας).

Πωλοῦνται ἐν Γαλατᾷ Κωνστ|πόλεως παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις κ. κ. ἀδελφοῖς Δεπάστα, ὁδὸς Γιοργαντζιλὰρ, ἀρ, 17.

Κ. Σ. Ἀνδρεάδη καὶ Σα, » » 11.

Κ. Σεϊτανίδη, κατὰ τὸ Ζηνδὰν-καπουσοῦ.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐφημερίδος « Ἀνατολικὸς Ἀστὴρ », ἐν Φαναρίῳ, ἐντὸς τῶν Πατριαρχείων.

Ἐν Πέρᾳ παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις κ.κ. Βὶκ καὶ Βάϊς.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΥΨΗΛΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑΝ

ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΕΞΟΧΟΤΗΤΟΣ

ΤΟΥ

ΜΟΥΝΙΦ ΕΦΕΝΔΗ,

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ,

ΟΘΩΜΑΝΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ,

Περιέχον φράσεις, ἰδιωτισμοὺς, γραμματικοὺς κανόνας, παροιμίας, ὡς καὶ ἐκφράσεις καὶ ὅρους ἐν χρήσει ἐν τοῖς διπλωματικοῖς, διοικητικοῖς καὶ δικαστικοῖς ἐγγράφοις, ἐξαχθέντας ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἐν τῷ Γραφείῳ τῶν Μεταφραστῶν τῆς ὑψηλῆς Πύλης ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκδότου,

Ὑπὸ

ΑΛΕΞ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ,

Μέλους τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως

καὶ τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρείαν

τοῦ Υ. ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΦΑΖΗΛ Πασᾶ

Ὀθωμανικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, Καθηγητοῦ ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ Αὐτοκρατορικῷ Πανεπιστημίῳ, κτλ.

Ἐκδοθήσεται, ἅμα συμπληρωθῇ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς συνδρομῶν, καὶ δημοσιευθήσεται κατὰ τυπογραφικὰ φυλλάδια, ὧν ἕκαστον τιμᾶται 2 1]2 γροσίων μεταλλικῶν.

Τοῖς προκαταβάλλουσιν ἀπέναντι ἀποδείξεως τὸ ἰσότιμον πεντήκοντα τυπογραφικῶν φύλλων γίνεται ἔκπτωσις εἴκοσι τοῖς ἑκατόν.

Συνδρομηταὶ καταγράφονται παρὰ τῷ ἐκδότῃ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως (Μεδζλίσι Κεμπίρι Μααρὶφ Δαϊρὲϊ ἰλμιγεσί).

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐφημερίδος « Ἀνατολικὸς Ἀστὴρ », ἐν Φαναρίῳ, ἐντὸς τῶν Πατριαρχείων.

Ἐν Γαλατᾷ, παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις κ.κ. ἀδελφοῖς Δεπάστα, ὁδὸς Γιοργαντζηλὰρ, ἀρ. 17.

Κ. Σ. Ἀνδρεάδῃ καὶ Σα, ὁδὸς Γιοργαντζιλὰρ, ἀρ. 11.

Κ. Σεϊτανίδῃ, κατὰ τὸ Ζηνδὰν καπουσοῦ Κωνστ]πόλεως.

τρέψητε καὶ ἐν τῇ ἀφιερώσει ταύτῃ, ἣν εὐηρεστήθητε νὰ ἀποδεχθῆτε, νὰ ἐκφράσω δημοσίᾳ τὴν ὀφειλομένην Ὑμῖν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην, διαβεβαιῶν ὅτι οὐδέποτε παύσομαι δεόμενος τοῦ Ὑψίστου ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας εὐημερίας καὶ μακροβιότητος.

Διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος

Ταπεινότατος καὶ εὐπειθέστατος θεράπων

ΑΛΕΞ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

Ἐξοχώτατε!

Αἱ τὴν καλοκάγαθον καρδίαν Ὑμῶν κοσμοῦσαι ἔξοχοι ἀρεταὶ τὸν θαυμασμὸν ἅμα δὲ καὶ τὸ σέβας πάντων προσείλκυσαν. Ἡ εὐποιΐα ἐστὶν ὁ ἄξων, περὶ ὃν στρέφονται ἅπασαι ἐν γένει αἱ Ὑμέτεραι πράξεις. Ὁ δὲ πρὸς τὰς Μούσας τοῦ Ἑλικῶνος ἔρως, ὡς καὶ ἡ προθυμία, μεθ' ἧς εὐηρεστήθητε ὅπως μετοχετεύσητε τοῖς Ὀθωμανοῖς τὰ νάματα τῆς Κασταλίας διὰ τῆς μεταγλωττίσεως τῶν βίων τοῦ Σωκράτους, Πλάτωνος καὶ τοσούτων ἄλλων ἐνδόξων ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἐφείλκυσαν τὴν εὐγνωμοσύνην πάντων τῶν ὀρθοφρονούντων.

Εἷς τῶν πολλῶν πολλάκις εὐεργετηθέντων ὑφ' Ὑμῶν, Ἐξοχώτατε, τολμῶ νὰ παρακαλέσω Ὑμᾶς ὅπως μοὶ ἐπι-

Εὐχαριστίαι

Αἱ τῆς καλλιγράφου κεφάλαιον [illegible] ἔργα φερεῖ τὸν [illegible] ἅμα δὲ καὶ τὸ [illegible] πάντων [illegible]. Ἡ [illegible] ἐστὶν ὁ ἄξιος [illegible] γένει αἱ Ὑμέτεραι πράξεις. Ὁ δὲ πρὸς τὰς Μούσας τοῦ Ἑλικῶνος ἔρως, ὡς καὶ ἡ προθυμία μεθ' ἧς [illegible] ὅπως μεταχειρίσητε τοὺς [illegible] ματα τῆς Κασταλίας διὰ τῆς μετὰ Ἀριστοτέλους [illegible] τοῦ [illegible] Πλάτωνος, καὶ τοσούτων ἄλλων [illegible] ἀνδρῶν τῆς ἀρχαιότητος, [illegible] τὴν [illegible] πάντων τῶν Ἑλληνοφώνων.

Εἰς τὸν [illegible]

Εὐχόμεθα, [illegible]

ΤΗ

ΑΥΤΟΥ ΕΞΟΧΟΤΗΤΙ

ΤΩι

ΜΟΥΝΙΦ ΕΦΕΝΔΗι,

ΠΡΟΕΔΡΩ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΤΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

κτλ. κτλ. κτλ.

Βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης ἕνεκα

Ἀνατίθεται.